

299

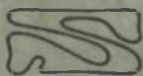
SPRAWOZDANIE

z czynności i posiedzeń plenarnych

IZBY HANDLOWEJ i PRZEMYSŁOWEJ

WE LWOWIE

za rok 1905

LWÓW.

NAKŁADEM IZBY HANDLOWEJ i PRZEMYSŁOWEJ.

Z drukarni i litografii Pillera, Neumanna i Sp. we Lwowie.

1906.

ETIQUETA DE LA BIBLIOTECA NACIONAL DE ESPAÑA

SPRAWOZDANIE

z czynności i posiedzeń plenarnych

IZBY HANDLOWEJ i PRZEMYSŁOWEJ

WE LWOWIE

za rok 1905

LWÓW.

NAKŁADEM IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ.

Z drukarni i litografii Pillera, Neumanna i Sp. we Lwowie.

1906.

19/20/14/57/52435

S

OKaz, 3310
1905

SPRAWOZDANIE

~~B-59662~~

IZBY HANDLOWEJ I PRzemysłowej

WE LWOWIE

NR KOK 1905

Nakon 8,2

BIBLIOTEKA
UMCS
LUBLIN

~~Kr. 1160/56/3933~~

1905.

SPIS RZECZY.

- Adlersberg Herman — pismo polecające do urzędów konsularnych w Egipcie i Palestynie 19.
 Agenci podróżujący austr. węgierscy — zbiór przepisów w poszczególnych państwach 351.
 Agentura handlowa austriacka w Warszawie 59.
 Akademia handl. we Lwowie — delegat do deputacyi szkolnej Dr. Adolf Lilien 279 — kurs dla kobiet 309.
 Aktywny dodatek urzędników izbowych — podwyższenie 362.
 Albania — reskrypt ministerstwa handlu w sprawie nawiązania stosunków 262.
 Amtsblatt des k. k. Handels-Ministeriums für die Handels u. Gewerbe-Verwaltung — dziennik urzędowy c. k. ministerstwa handlu 950.
 Ankieta w sprawie dowodu uzdolnienia w handlu — uchwały Izby 312, wyciąg z protokołu 393—407.
 Ankieta w sprawie refakcyi dla kolejowego transportu spirytusu 318.
 Assicurazioni Generali w Tryeście — jenerała agjencya we Lwowie przeciw przypisaniu dodatku na potrzeby Izby — nieuwzględniony rekurs 84, 260.
 Aszkenazy Oskar — sprawozdanie z wystawy w St. Louis — zaitek Izby 76 — prośba o subwencyę dla odbycia podróży naukowej do Stanów zjednoczonych półn. Ameryki 82.
 Auersperg hr. Leopold — objęcie kierownictwa ministerstwa handlu — pismo powitalne 269.
 Awiza kolejowe — zażalenie z powodu nieprawidłowości przy doręczaniu 59.
 Baczewski Leopold — wiceprezydent Izby 4 — zatwierdzenie wyboru 83 — delegat do komitetu wystawy austriackiej w Londynie 42.
 Bank krajowy — rekurs przeciw przypisaniu dodatku na rzecz Izby nie uwzględniony 5.
 Battaglia br. Roger — kooptowanie do komitetu wystawy austr. w Londynie 177.
 Boczki do przewozu natty w obrocie handlowym — poświadczenie Izby 65.
 Beiser Jakób, członek komisji wyborczej 337, zastępca członka komisji kraj. dla pod. zarobk. 279.

IV

- Bełz — zażalenie kupców zbożowych na stosunki panujące na tamtejszej stacji kolejowej 351.
- Berlin — gremium kupców w sprawie obniżenia opłaty pocztowej w komunikacji międzynarodowej 265.
- Biała — wiec protestujący towarzystwa kupieckiego przeciw przedłużeniu prawa propinacji 260.
- Biura informacyjne i reklamacyjne — prośba o udzielenie koncesji 133, 205, 206, 368, 369.
- Biuro Izby — sprawy personalne 361.
- Blumengarten Natan — o koncesję na biuro wywiadowcze dla spraw kredytowych 169.
- Bodziak Antoni — kupiec w Kurytybie — o subwencję na urządzenie ajencji handlowej w Rio de Janeiro 307.
- Bryndzy owczej wyrób w Kosowie 74.
- Budżetu Izby preliminarz na r. 1906, 362.
- Bułgarska ustawa o podróżujących agentach handlowych 259.
- Call bar. pismo pożegnalne z powodu ustąpienia ze stanowiska ministra handlu 268.
- Cechowanie bydła na skórze 296.
- Centralne Towarzystwo dla żeglugi rzecznej i kanałowej — zaproszenie na walne zgromadzenie — delegat Dr. Małachowski 151.
- Centralny Związek gal. przem. fabrycznego — podziękowanie za podwyższenie subwencji 19 — walne zgromadzenie 76.
- Cenzorowie banku au tro-węgierskiego 19, 328.
- Chemicznych artykułów fabryka krajowa — poparcie Izby w sprawie dostaw kolejowych 233.
- Chmiel — oznaczenie pochodzenia — projekt ustawy — oświadczenie Izby przeciw tej ustawie 192 — telegraficzna prośba do posłów o poparcie kroków przedsięwziętych przez interesentów przeciw przedłożeniu rządowemu 268.
- Cłowy urząd na dworcu kolejowym w Stanisławowie — nagły wniosek p. Edmunda Raucha 119.
- „Compass“ wydawnictwo adresowe wiedeńskie wszystkich firm eksportujących 248.
- Cysternowe wagony do przewozu olejów terpentynowych 173.
- Czerwony krzyż jako godło w obrocie handlowym — założenie rejestru do prowadzenia ewidencji udzielonych pozwoleń 14.
- Distenfeld Mendel Leib o koncesję na biuro informacyjne dla spraw kredytowych 205.
- Dostawa smalcu i słoniny dla szpitala lwowskiego — prośba masarzy lwowskich 352.
- Dostawcy c. k. urzędników państwowych — reskrypt namiestnictwa w sprawie nadużyć przez używanie herbu państwa austriackiego w obrocie handlowym 246.
- Dostawy obuwia dla wojska — rozdział 338.
- Drobieu eksporterzy w Mościskach — trudności przy przewozie 253.
- Drobieu handlarze w Radymnie — niedogodności z powodu nowego rozkładu jazdy 260 — ministerstwo nie uwzględnia 299.
- Drohobycz — prośba o utworzenie filii pocztowej i zaprowadzenie nieograniczonej służby telegraficznej i telefonicznej 123.
- Drożdzy prasowanych fabryka — założenie w obrębie m. Lwowa 152.
- Drukarskich pras i przyrządów do powielania pisma utrzymywanie — projekt ustawy 252.
- Drzewa place składowe — opodatkowanie 234.
- Dyrekcya poczt i telegrafów w sprawie dostawy artykułów potrzebnych dla krajowych urzędów pocztowych i telegraficznych 7.

Dyspenzy udzielenie dla wykonywania masarstwa 172, 173, ślusarstwa 183, w przemyśle optycznym 214.

Dzierżawa browaru — prowizya według czynszu dzierżawnego 360.

„Edelbranntweine“ opinia Izby w sprawie znaczenia tego wyrazu 22 — ankieta w tej sprawie 23.

Ekhaus Szymon w Śniatynie o interwencję w sprawie opłaty podatku konsumcyjnego od napoju wyrabianego przez nalew zimnej wody na suszone jabłka i gruszki 119.

„Eksport austriacki“ nowe pismo w Wiedniu 179.

Emigrantów ochrona — projekt ustawy — wybór subkomitetu mającego się zająć opracowaniem opinii o tym projekcie 20.

Faktury kupieckie zagraniczne — obowiązek stemplowania 226.

Falter Józef członek Izby krakowskiej, kondolencya 268.

Fasoli przewożonej koleją ubytek 261.

Fiaków przemysłowe stowarzyszenie w Kołomyi 21.

Fiaków taryfa w Haliczu — opinia Izby 123.

Fłaszek ochrona — projekt ustawy 167

Fłaszek opieczętowanych pojęcie — rozporządzenie minist. handlu 230.

Forysz August woźny Izby — podwyższenie poborów 362.

Fränkel i Korngold — przeciw nałożeniu dodatku na rzecz Izby — nie uwzględniono 295.

Franz Karol c. k. starosta we Lwowie przewodniczący komisji wyborczej 336.

Frenkl Alfred — interpelacya w sprawie późnego ogłaszania ulg refakcyjnych 171.

Fuchs i Freud — fabryka mebli giętych w Nowosielicy — zniesienie ulg taryfowych 60.

Galanteryjne towary ze skóry 298.

Garkuchni prowadzenie dla pracujących robotników w Stanisławowie — opinia Izby 72.

Gerstenfeld Samuel i Arnold — fabryka musztardy — prośba o odznaczenie 286.

Getritz Aleksander — członek komisji wyborczej 337.

Gielda zbożowa i towarowa we Lwowie 57, 308.

Ginzkey Willy, członek Izby Panów — podziękowanie za przesłanie petycji w sprawie spółek z ogr. poręką 153.

Goldfrucht Salo — prośba o pozwolenie używania tytułu król. rumuńskiego dostawcy nadwornego 151.

Goluchowski hr. Agenor — telegraficzne życzenia Izby z powodu 10-letniego sprawowania urzędu 138 — podziękowanie 178.

Górnictwo — przeniesienie agend z ministerstwa rolnictwa do ministerstwa handlu 155 — memoriał krajow. Towarz. naftowego 201.

Grac — zjazd przemysłowców austriackich 336.

Gubrynowicz Władysław — prowizoryczny przewodniczący 4 — zatwierdzenie wyboru 83 — członek komisji kraj. dla pod. zarobk. 279 — członek komisji wyborczej 337.

Hein Szczepan wicepr. Izby w Osieku, + kondolencya 8.

Holce Józef — prezydent Izby w Budziejowicach + kondolencya 8.

Horowitz Samuel — prezydent Izby 3. zatwierdzenie wyboru 83, członek galic. krajowej Rady kolejowej 330.

Instruktor cechowy dla Galicji wschodniej 289, 335.

- Instytut dla popierania drobnego przemysłu w Wiedniu — dopuszczenie kandydata lwowskiego na nauczyciela fachowego krawiectwa na kursach majsterskich 75.
- Izb galic. zjazd w sprawie projektu ustawy o zaprowadzeniu krajow. opłat szynkarskich po wygaśnięciu prawa propinacyi — sprawozdanie wicepr. Baczewskiego 276
- Izb handlow. austr. centralny związek — konferencya w sprawie przyszłego ukształtowania stosunku między Austryą i Węgrami — sprawa opodatkowania spółek z ogr. por. — reforma ustawodawstwa o ubezpieczeniu robotników — delegaci Izby Dr. Kolischer i sekretarz Dr. Stesłowicz 68 — delegat Izby Dr. Kolischer 152.
- Izba handl. i przem. w Budziejowicach — podziękowanie za kondolencyę z okazji zgonu prezydenta 77.
- Izba handl. i przem. w Celowcu o dopuszczenie używania ołówka atramentowego przy podpisywaniu awizów kolejow. 6 — odpowiedź na kwestyonaryusz co do stanowiska komisarza rządowego w Izbie 7.
- Izba handl. i przem. w Filipopolu — katalogi i cenniki fabryk maszyn 154.
- Izba handl. i przem. w Opawie — kondolencya z powodu zgonu prezydenta — podziękowanie 77.
- Izba handl. i przem. w Pradze — podziękowanie za życzenia z okazji wprowadzenia się do nowego gmachu 13 — w sprawie pobierania podwójnej opłaty stempłowej od wystawianych przez stowarzyszenia potwierdzeń odbioru zapłaty tytułem pretensyi z dostaw dla armii i obrony krajowej — pismo do ministerstwa skarbu w tej sprawie 121.
- Izba handl. i przem. w Solnogradzie w sprawie handlu domokrajnego 262.
- Izby austriackie przeciw przedkładaniu parlamentowi projektów ustaw dotyczących interesów handlu i przemysłu bez wysłuchania Izb handlowych i przemysłowych 11.
- Izby handlowej i przem. we Lwowie przegląd czynności za r. 1904. 45.
- Jaja — stosunki produkcji i zbytu — odpowiedź austro-węgiersk. Izbie w Paryżu 178.
- Jarmarki — prośba gminy Peczeniżyna o udzielenie koncesyi 166 — prośba gminy Żurawna 356.
- Jarosław — reprezentacya miasta składa podziękowanie za subwencyę na koszt urzędzenia kursu handlowego przy szkole przemysłowej 300.
- Jaworów — krajowy warsztat naukowy dla wyrobu zabawek przedkłada rachunek i prosi o subwencyę 122.
- Jonasz Maurycy — interpelacya w sprawie braku wagonów 171 — nagły wniosek w sprawie niedomagań telefonicznych 240.
- Kalusz — stowarzyszenie przemysłowe rękodzielników w sprawie firmy Mühlstein, Spindel i Weissmann 325.
- Karne zakłady — zbadanie stosunków pracy przemysłowej 183.
- Kaschau Oderberg linia — opinia co do znaczenia wyrazów 173.
- Kataster przemysłowy Izby — przedstawienie do Namiestnictwa co do sposobu postępowania władz przemysłowych 11.
- Klasyfikacya towarów 24c.
- Klinghofer Chaja o określenie zakresu jej uprawnienia przemysłowego 159.
- Knapp Hugon, członek Izby w Celowcu + kondolencya 8.
- Kolej Jaworów-Bobrowka — rewizya trasy — delegat Długoszowski Bolesław 307.

- Kolej Lwów Podhajce, komisya stacyjna — delegaci 295.
Kolej Lwów-Stojanów — rewizya trasy 20, 21.
Kolei północnej upaństwowienie — petycja do Koła polskiego 335.
Kolej Sambor-Użok — otwarcie 75.
Kolejowej komunikacyi ulepszenie dla Drohobycza 79.
Kolejowych należytosci manipulacyjnych podwyższenie — wniosek M. H. Reicha 353.
Kolischer Dr. Henryk — nagły wniosek w przedmiocie zmiany ordynacyi wyborczej dla Izby 289.
Kołomyja — magistrat w sprawie urzędzeń pocztowych i telegraficznych 68.
Komarno — stowarzyszenie szewców o przerobienie obuwia odrzuconego przez komisję wojskową 261.
Kominiarska taryfa dla Liska 355.
Kominiarskiej taryfy projekt dla Doliny 326.
Komisya krajowa dla powszechnego podatku zarobkowego — członek Gubrynowicz Wł. zastępca Beiser Jakób 279.
Komisya wyborcza — przewodniczący 336 — członkowie i sekretarz 337.
Komisye: bankowa, certyfikatowa 4, kolejowa, dla dostaw wojskowych kontrolująca notowanie kursów, dla oznaczenia cen materiałów budowlanych 5.
Koncesya na kucie koni 178.
Koncesyi udzielenie na wodociągi 183.
Konfekcyi handle — opinia co do terminu rozpoczęcia sezonu 336.
Koniak i rum francuski — uprawnienie do sprzedaży w zamkn. flaszkach 67.
Konsensa na urządzenie zakładów przemysłowych — okólnik ministerstwa spraw wewnętrznych 16.
Konserw dostawy wojskowe — reskrypt ministerstwa handlu 14.
Konwencya handlowa Austro-Węgier z Bułgaryą — przedłużenie 147.
Korkis Dr. Abraham — koncepista Izby extra statum 362.
Kórzec metryczny — wyjaśnienie 183.
Korzenne handle — przynależność do stowarzyszenia przemysłowego gospodnio szynkarskiego 180.
Kosów — korporacya przemysłowa dla przemysłu handlowego 300.
„Kraj“ towarz. szewców — konkurs -- 183 — przydzielenie dostawy obuwia dla wojska lwowskiemu Towarzystwu dostaw rękodzielniczych dla c. k. armii 228 — przydzielenie części dostawy Spółce szewców we Lwowie 256.
Krajowy Związek przemysłowy — o zasiłek rządowy 351.
Krynica — c. k. Zakład zdrojowy nie bierze udziału w wystawie austryack. w Londynie 307.
„Kwadry i ciosy“ — znaczenie wyrazów 301.
Kwalifikacya przemysłowo-prawna dzierżaw prawa poboru podatku konsumcyjnego od mięsa 227.
Kwalifikacya przemysłu wyrobu dywanów 75 — co do wyrobu gruszniku 85 — miechów kowalskich 172 — wyrobu nagrobków żydowskich 295 — kopiowania planów 233.
Len — stosunki i daty produkcji w okręgu izbowym 270.
Liga pomocy przemysłowej o subwencyę na wydawnictwo Skorowidza przemysłowo-handlowego 161 — poparcie Izby w c. k. Muzeum handlowem w Wiedniu 233 — przyznanie subwencyi 300.
Lilien Dr. Adolf — rewident kasy 4 — delegat do deputacyi szkolnej 279.
Listonosze wiejacy dla Turki pod Kołomyją 352.

VIII

Lubycza królewska i Bełzec — ulepszenie komunikacji pocztowej 81 — przychylnie załatwienie 268.
Lutrownie propinacyjne — opinia Izby co do charakteru przemysłowego 152.

Łoju ubytek w wadze przy transporcie 252.

Mac wypiekanie — charakter przemysłowy tej zarobkowości 148.

Magazyny na gł. dworcu lwowskim — niedogodności 299

Małachowski Dr. Godzimir posłem Izby do Rady państwa 53 — przesyła wniosek posła Schneidera w sprawie uprawnienia spółek handlowych do wykonywania przemysłu rękodzielniczego 227 — konferencya w tej sprawie 228 — ankieta w sprawie dowodu uzdolnienia w handlu — referent 393.

Mandaty pocztowe — rozszerzenie zakresu 347.

Masła eksport do Niemiec 20.

Maszyn handel — potrącenie skonta z ceny kupna 296.

Maszynowe instalacje — wysokość prowizyi 301.

Mautner Maks prezydent Izby w Wiedniu + kondolencya 8.

Mężowie zaufania dla rozpraw ofertowych wojskowych w Przemyśle 82.

Mięsa handlarze — zaopatrzenie wagonów w łódź 154.

Młyn zbożowy w Kołomyi — trudności przy budowie 154.

Musztarda — warunki zbytu 300.

Muzeum technologiczne Izby — subwencya krajowa 131 — ministerstwo handlu w sprawie zmiany statutu organizacyjnego 157 — zatwierdzenie przez ministerstwo 234 — wybór delegatów do kuratoryi 351.

Muzeum technologiczne w Wiedniu — upaństwowienie — dalsze poparcie przez Izbę 65.

Nagrobków żydowskich wyrób 295.

Neue Holz-Zeitung — sprawozdanie o stosunkach targu drzewnego w okręgu Izby 307.

Neumann Józef — członek komisji wyborczej 337.

Niedzielnny spoczynek w handlu 274 — opinia Izby 301.

Niewypłacalność kupców w powiatach graniczących z Rosyą 270.

Oferty korporacyi szewskiej na dostawę obuwia dla wojska 294.

Olej lniany 295.

Opakowanie z drzewa — projekt ustalenia definicyi 338.

Ordynacyi wyborczej zmiana — powiększenie liczby mandatów 269 — ministerstwo handlu zatwierdza 335.

Pakietowy obrót między Austryą a Egiptem 74.

Pfaffinger Dr. Rudolf — poseł do Rady państwa z Izby w Leoben + kondolencya 338.

Philipp Józef J. młyn Marja Helena we Lwowie w sprawie odznaczenia 332. 368.

Plomb ołowiowych fabryka w Przemyśle 82.

Pocztowa kasa oszczędności w sprawie uproszczenia numeracyi rachunków czekowych 301.

Pocztowy, telegraficzny i telefoniczny urząd na Gabryelówce 326.

Podgórze — odbudowanie spalonej fabryki szpagatu 184.

Podzamecze — urząd ruchu w sprawie opakowania i ostemplowania deklaracyi — pismo dyrekcji kolejowej w tej sprawie 83 — niedogodność z powodu braku funkcyonaryusz 210.

- Pollo Tadeusz krawiec męski — podwyższenie cen za robotę unifor-
mów służbowych dla lwowskiej służby pocztowej 239.
- Pomoc przemysłowa w Drohobyczu o koncesję na biuro informacyjne
dla spraw kredytowych 369.
- Ponińskiego fundacya — delegat Bardasz F. S. 192.
- Posyłek całowozowych ładowan — skrócenie czasu 296 — żądanie
zniesienia zarządzeń 299.
- Potocki hr. Andrzej — gratulacya Izby z powodu nadania orderu Le-
opolda 352.
- Pralnia parowa wojskowa — uwzględnienie oferentów krajowych 19.
- Próbki towarowe — regularne doręczanie 59, doręczanie w krótkiej
drodze 308.
- Procentowa stopa jako podstawa przy oszacowaniu nieruchomości 347.
- Proczkowski Stanisław — znawca sądowy dla spraw wchodzących
w zakres służby kolejowo-komercyjnej 82.
- Propinacyi prawo 57 — zwołanie ankiety 138 — wiec galic. szynkarzy
w tej sprawie z współudziałem Izby 150 — Wydział kraj. w spra-
wie projektowanej ustawy 150 — zawiadomienie Izby opawskiej
o zapadłych uchwałach 180 — zawiadomienie Izby krakowskiej
193 — konferencya prezydów i sekretarzy Izb galicyjskich i Cen-
tralnego Związku galic. przemysłu fabrycznego 298 — memoriał
371.
- Propinacyjne trunki — zreformowanie postępowania, ankieta i memo-
ryał 31.
- Propinacyjny fundusz galic. — nieuwzględniony rekurs przeciw przy-
pisaniu dodatku na potrzeby Izby 137.
- Prosa łuszczarnia w Stanisławowie 260.
- Protokolowanie firm 6, 77, 173.
- Prowizyi wysokość dla pośrednika przy sprzedaży ropy naftowej 335.
przy zawieraniu ugód 338.
- Przemysłowa ustawa — projekt zmiany — pismo do Dra Małachow-
skiego 141.
- „Przemysłowiec“ redakcyja tygodnika o poparciu i subwencyę 121.
- Przewóz środków wybuchających 75.
- Przewozowych listów reforma 295.
- Pstrągów zbyt do południowej Rosyi i Królestwa Polskiego 20.
- Rachunków Izby zamknięcie — zatwierdzenie ministerstwa handlu 214.
- Rachunków zamknięcie w zakładach finansowych 214.
- Rada kolejowa galic. krajowa — członek prezydent Samuel Horowitz 330.
- Rada państwowa kolejowa — przedłożenie wniosków 155, narada de-
legatów 297.
- Rappaport J. M. o pozwolenie urzędzenia w Przemysłu składu kości,
szmat i kłaków 8.
- Rauch Edmund - w sprawie instruktora cechowego 289, nagły wniosek
w sprawie zaprowadzenia urzędu cłowego na dworcu w Stanisła-
wowie 119.
- Refakcyjne ulgi ogłaszane przez ministerstwo kolejowe 171.
- Reich M. H. nagły wniosek w sprawie podwyższenia należitości mani-
pulacyjnych 353.
- Reichmann Franciszek — wydawca lwowskiej księgi adresowej, o zasi-
łek na to wydawnictwo 161.
- Rękodzielniczy przemysł — zajęcie zawodowe w czasie służby wojsko-
wej uznaje się jako dowód pracy 75.
- Robotnicze książki — opinia najwyższego Trybunału 60.
- Rohatyn Wilhelm — o koncesyę na biuro informacyjne 133.
- Roller Baruch o koncesyę na biuro pośrednictwa w interesach kredy-
towych 869.

- Rucker Dr. Jan — interpelacya w sprawie braku wagonów 171 — wniosek w sprawie dworca na Podzamczu 210.
- Russmann Ignacy — członek komisji wyborczej 337.
- Ryb handlarze — dostarczenie potrzebnej ilości wagonów 261.
- Rzeczoznawcy do oceniania jakości dostawianych c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów artykułów 8.
- Sąd polubowny Izby — wyrok 223.
- Sambar — Użok, przystanek kolejowy w Beniowie 307.
- Sanockie towarz. akc. budowy wagonów i maszyn — przyznanie Regieiracht dla przewozu surowych materiałów 265.
- Sanok jako stacya wysyłkowa — przyznanie ulg taryfowych 265.
- Schayer Karol nie przyjmuje wyboru na wiceprezydenta 3.
- Sędziowie fachowi obywatelscy we Lwowie 22 — lista mianowanych 159 — przedłożenie listy Magistratowi m. Lwowa dla wyłączenia z listy przysięgłych 269 — wykreślenie 301
- Sędziowie fachowi obywatelscy w Przemyślu 22 — w Samborze 279 — w Stryju 24, 122, 157.
- Składowy dom publiczny w Drohobyczu — prośba o koncesyę 42.
- Skóra w obrocie handlowym — dymensy grubości 300.
- Śliwowica nie należy do trunków propinacyjnych 271.
- Sładowski Leszek o pozwolenie używania znaku czerwonego krzyża 188.
- Śmieci wywóz, charakter przemysłowo-prawny 295.
- Soli fabrycznej pobór — uproszczenie postępowania 308.
- Spędowa stajnia w Oleszycach — taryfa za używanie tej stajni 71.
- Spirytus — urządzenie zakładu do denaturowania w Dobrzanach pod Stryjem 21.
- Spirytusu denaturowanie w Grabowcu i w Dobrzanach — pozwolenie na urządzenie zakładów 84.
- Spirytusu rafinerye — rozporządzenie ministerstwa skarbu 222.
- Spis przemysłów rękodzielniczych — reskrypt ministerstwa handlu 310.
- Spodyum oclenie 336.
- Spółki z ograniczoną poręką — projekt ustawy — wybór subkomitetu dla opracowania opinii o tym projekcie 20 — konferencya w sprawie opodatkowania tych spółek 68 — memoriał Izby 126.
- Sprawozdanie Izby z czynności na polu popierania drobnego przemysłu w r. 1904 84.
- Sprawozdanie z czynności biura Izby 5, 58, 140, 172, 210, 294, 335.
- Stacyjnych należytości od transportu drzewa surowego obniżenie 351.
- Stark Dawid o koncesyę na biuro informacyjne 206.
- Starzawa — wadliwości w ruchu pocztowym i telegraficznym 184.
- Statystyka handlowa — zgłaszanie towarów z wyjątkiem próbek i wzorów 238.
- Stemplowa opłata pobierana przez urzędy stacyjne przy przedkładaniu deklaracyi — zażalenie 21.
- Stemplowanie aktów izbowych — komunikat Izby w Celowcu w tej sprawie 230.
- Stemplowe należytości od kwitów na kwoty pobierane za dostawy wojskowe 232.
- Stemplowych znaczków wytłaczanie maszynowe 257.
- Steuermann J. w Drohobyczu o budowę linii telefonicznej ze Stryja do Drohobycz 352.
- Stowarzyszenia przemysłowe kupców we Lwowie 269.
- Stypendyum dla ucznia akademii handlowej 184.
- Szkolnictwo przemysłowe — propozycya na członka komisji centralnej 42 — zatwierdzenie 155.
- Szkoły przemysłowe — rozdawnictwo wzorów — rozporządzenie Rady szkolnej 77 — subwencye państwowe 251.

- Sztuffierstwo i nożownictwo — dowód uzdolnienia — opinia Izby 80.
 Szwachki domowe nie podlegają ustawie przemysłowej 179.
 Szydłowski Wenanty — kooptowanie do komitetu wystawy austr. w Londynie 177.
- Targ nasienny (Saatenmarkt) 222
 Targi przymusowe na nierogaciznę — opinia Izby 163.
 Taryf kolejowych reforma, informacje w sprawie należytości stacyjnych 339.
 Taryf przerachowanie — wyjaśnienie ministerstwa kolejowego 253.
 Taryf towarowych przewozowych na kolei północnej przerachowanie — sprawozdanie biura Izby 94.
 Taryfa opłat targowych dla gminy Jaćmierza 157 — dla gminy Domaradz 158 — dla Starego Sambora 158.
 Taryfowe biuro przy Izbie 138, 209.
 Taryfy dla przewozu fasoli 149.
 Taryfy kolejowe bezpośrednie dla przewozu olejów mineralnych 59.
 Taryfy kolejowe w obrocie eksportowym z Niemcami 65.
 Taryfy lewautyńskiej podwyższenie dla wyrobów koszykarskich 338.
 Telefoniczna komunikacja — ulepszenie i rozszerzenie — pismo do posłów Głębińskiego i Małachowskiego 86.
 Telefoniczna komunikacja Galicji z Pragą, Gracem, Opawą, Bernem i Berlinem 19.
 Telefoniczna linia Lwów-Stryj-Drohobycz — przyczynienie się stron interesowanych do kosztów budowy 14 — ankietą zwołana przez magistrat m. Stryja 83.
 Telefoniczna linia międzymiastowa w Samborze przez Drohobycz i Stryj ze Lwowem 331.
 Telefoniczna sieć w Borysławiu 6 — drugie połączenie z Drohobyczem — mównice publiczne w Borysławiu i na Wolance 7.
 Telefoniczne niedomagania 290 — drugie połączenie między Lwowem a Krakowem 292 — Linia Lwów-Czerniowce 294.
 Telefoniczne połączenie Lwowa z Drohobyczem, Borysławiem, Stryjem i Samborze — pismo w tej sprawie do krajowego Towarzystwa naftowego 50.
 Telefoniczne połączenie Krakowa ze Lwowem — włączenie Czerlan 154.
 Telefoniczne urządzenie prywatne — rewizya przepisów koncesyjnych 85.
 Telefonicznej linii budowa do Lubienia przez Gródek i Czerlany 174.
 Telefonicznej linii budowa między Oświęcimm, Chrzanowem i Trzebiną — Trzebiną, Jaworzmem i Szczakową — warunek przyeznienienie się interesowanych 30% dodatkiem 156.
 Telegraficzna i telefoniczna służba całonocna w Drohobyczu 165.
 Telegrafu stacya w Bachórze 191, w Humniskach 190, w Hussakowie 300, w Niezwiszkach 251, w Uhrynowie 189 w miejscowości Zwór pow. Sambor 927.
 Towarzystwo akcyjne dla przemysłu chemicznego w sprawie braku wagonów 298.
 Towarzystwo dostaw rękodzielniczych dla armii — w sprawie wypłaty za dostawę obuwia 259.
 Towarzystwo św. Stanisława Kostki o zasiłek 126.
 Traktat handlowy Hiszpanii z Szwajcaryą 266.
 Traktat handlowy z Szwajcaryą i Bułgaryą 271.
 Traktat handlowy tymczasowy między Austro-Węgrami a Szwajcaryą 352.
 Traktaty handlowe — postulaty Izby przesłane centralnemu Związkwowi Izb austriackich 59.
 Traktaty handlowe z Rosyą, Belgią i Serbią wypowiedziane z dniem 15. lutego 1906. 68.

- Trzoda chlewna — podróżenie mięsa wieprzowego — prośba gminy m. Lwowa w sprawie otwarcia granicy rosyjskiej dla importu trzody 356.
- Turka pod Kołomyją — zażalenie w sprawie niedogodności w tamtejszym urzędzie pocztowym 223.
- Turystyczny ruch — zawiązanie towarzystwa 181.
- Ubezpieczenie robotników — projekt reformy ustaw — wybór do subkomitetu dla rozpatrzenia projektu 7 — konferencya w centralnym Związku austriackich Izb handlowych 68.
- Ustaw projekty: emigrantów ochrona, spółki z ograniczoną poręką, o zwołaniu wierzycieli, o czekach 20.
- Ustawa o pracy dzieci — opinia Izby 146.
- Ustawa przemysłowa — zmiana §. 3 — opinia Izby 210.
- „Verein ostdeutscherHolzhandler u. Holzindustrieller“, Zweigverein Oberschlesien in sprawie ulepszenia komunikacyi między górnym Szląskiem a Galicyą 156 — konferencya w tej sprawie 181.
- Wagonów brak na linii Lwów-Drohobycz i do miejsc kąpielowych 171.
- Warszawa c. k. austro-węgierski konsulat w sprawie podwyższenia taryf dla przewozu drzewa 256.
- Wczelak Józef — członek komitetu wystawy prac uczniów rękodzielniczych we Lwowie 162.
- Wędrowni handlarze — okólnik Namiestnictwa 184.
- Węgierscy ajenci podróżujący w Austrii 180.
- Węgierska interpelacya w celu sprowadzania z Węgier mięsa i mąki dla garnizonowych miast galicyjskich 299.
- Węgierskie władze skarbowe co do zapłaty należności od uchwał dozwalających egzekucyi na podstawie tytułów egzekucyjnych austriackich 231.
- Wegner Gabriel — uczeń państwowej szkoły przemysłowej o stypendyum 122.
- Weinberg Leopold o koncesyę na biuro reklamacyjne 368.
- Wekslów przedstawianie do akceptu za pośrednictwem urzędów pocztowych 337.
- Wekslów stemplowanie 143.
- Wekslowe blankiety a waluta koronowa 228.
- Wekslowe blankiety z tekstem ruskim 347.
- Winkulacya praktykowana w obrotach handlu zbożem i produktami — opinia Izby 228.
- Wittek minister kolei — ustąpienie 155.
- Wixel Ozyasz i syn — o nadanie tytułu c. i k. dostawców nadwornych 261.
- Wojskowy dostawca mięsa i wiktuałów co do obowiązku karty przemysłowej 226.
- Wrba Ludwik objęcie kierownictwa ministerstwa kolejowego 155.
- Wyborcze prawo bierne osób nie zamieszczonych w listach wyborczych 338.
- Wyborów rozpisanie i rozesłanie list wyborczych władzom przemysłowym I instancyi 337.
- Wyborów termin do oddawania głosów 337.
- Wybory uzupełniające do Izby — wybór 4 reprezentantów do komisyi wyborczej — losowanie członków 277.
- Wykaz zmian miesięcznych w stanie przemysłów 338, 409.
- Wyskokowe napoje palone — okólnik namiestnictwa w sprawie drobnego handlu tymi napojami 8.

- Wysprzedaż — prośba o udzielenie pozwolenia 8, 347 — przekroczenie ustawy 225.
- Wystawa austriacka w Londynie — delegaci do komisji wystawowej Baczewski Leopold i Dr. Rucker Jan 42 — delegat do Galicyi radca ces. Adolf Schwarz konferencja w biurze Izby — utworzenie pawilonu galic. przemysłu domowego 153 — przedstawienie w tej sprawie wystosowane do Wydziału krajowego 345 — konferencja w sprawie obesłania tej wystawy — członkowie komitetu bar. Battaglia i Wenanty Szydłowski 174, 177.
- Wystawa w Bukareszcie 308.
- Wystawa w Medyolanie — organizacja austriackiego działu 149, termin do wnoszenia zgłoszeń udziału 352.
- Wystawa prac uczniów rękodzielniczych — prośba o zasiłek i o zamianowanie delegatów do komitetu 162 — wybór delegatów 163 — urządzenie wystawy maszyn pomocniczych 261 — zaproszenie na otwarcie 267 — subwencja Izby 279.
- Wystawa przemysłowa w Drohobyczu — prośba o subwencję 192.
- Wystawa przemysłu domowego w Wiedniu — odroczenie otwarcia 68.
- Wystawa przemysłu krajowego w Buczaczu o udzielenie subwencji 162 — zaproszenie na otwarcie wystawy 267.
- Wystawa w St. Louis — sprawozdanie Oskara Aszkenazego 76 — zasiłek 77.
- Wystawa sztuki kucharskiej w Wiedniu 265.
- Zakopane — projektowana wystawa i jarmark — prośba o zasiłek 192 — podziękowanie Dyrekcyi 223.
- Zakres działania ministerstwa handlu i ministerstwa spraw wewnętrznych 272.
- Zakres uprawnień przemysłowego kowala 142, 327 — ślusarza 145 — wykonywania przyrządów ssących 149 — konfekcyi damskiej 76 — wyrobu stampilii kauczukowych 80 — sprzedaży słodzonych napojów spiryt. 159 — stolarzy 179 — hafciarek 179 — kaletnictwa 180, 234 — wyrobu pomp pneumatycznych 256 — stelmacha 327.
- Zamknięcie rachunków Izby 267.
- Zapalek fabryki — taryfy kolejowe 239.
- Zboża i roślin pastewnych przesyłki dla Austrii — zapytanie co do załegania na stacyach kolei rosyjskich 153.
- Złote i srebrne wyroby przeznaczone do wywozu poza obręb cłowy — rozporządzenie ministerstwa skarbu 92.
- Zniesienie — nazwa urzędu pocztowego 233.
- Związek centr. galic. właścicieli i dzierżawców propinacyi — ukonstytuowanie 269.
- Związek przemysłowców austriackich w Wiedniu przeciw udziałowi Galicyi w dostawach publicznych 209.
- Zwyczaje handlowe: w handlu cukrem co do znaczenia wyrazów „in successiver Abnahme“ 20 — co do prawa służącego wierzycielowi dwóch rozmaitych pretensyi 73 — w handlu fasolą 82 — handlu drzewem co do znaczenia wyrazu „Ablagerung“ 83 — co do wyrażenia progi dębowe 154 — w wymianie wzajemnej syfonów u fabrykantów wody sodowej 141 — co do terminu wypowiedzenia przy wynajmowaniu lokalów sklepowych 142 — co do marek ochronnych w handlu winem i koniakiem 142 — co do znaczenia użytych znaków i wymiarów przy zamówieniu chustek 142 — co do znaczenia wyrazów „frachtfrei i franco“ 142 — co do pośredników przy kupnie i sprzedaży realności 153 — przy kupnie i sprzedaży dóbr ziemskich 156 — w handlu drzewem co do odpadków pozostałych po wyrobieniu dębów 173 — w hurtownym handlu rybami 174 — w handlu drzewem co do wydatków ubo-

cznych 180 — w handlu futer 181 — co do planksonów dębowych 184 — co do wyrażenia „ich verpflichte mich“ 228 — w handlu maszyn do szycia co do wyrażenia „auf ihre Rechnung u. Gefahr“ 231 — co do terminu płatności faktury 237 — w handlu spirytusu 259, 261 — co do prowizji agentów w gałęzi papierowej 267 — co do znaczenia wyrazu „za gotówkę“ 271 — w handlu pęcakiem 309 -- w handlu cukrem co do znaczenia wyrazów „zur Lieferung bis August“ i „Frachtparität Troppau“ 335 — w handlu węglem 385 — w handlu mąką 836 — co do przesyłania próbek sztucznych nawozów 853.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

PROPOSAL

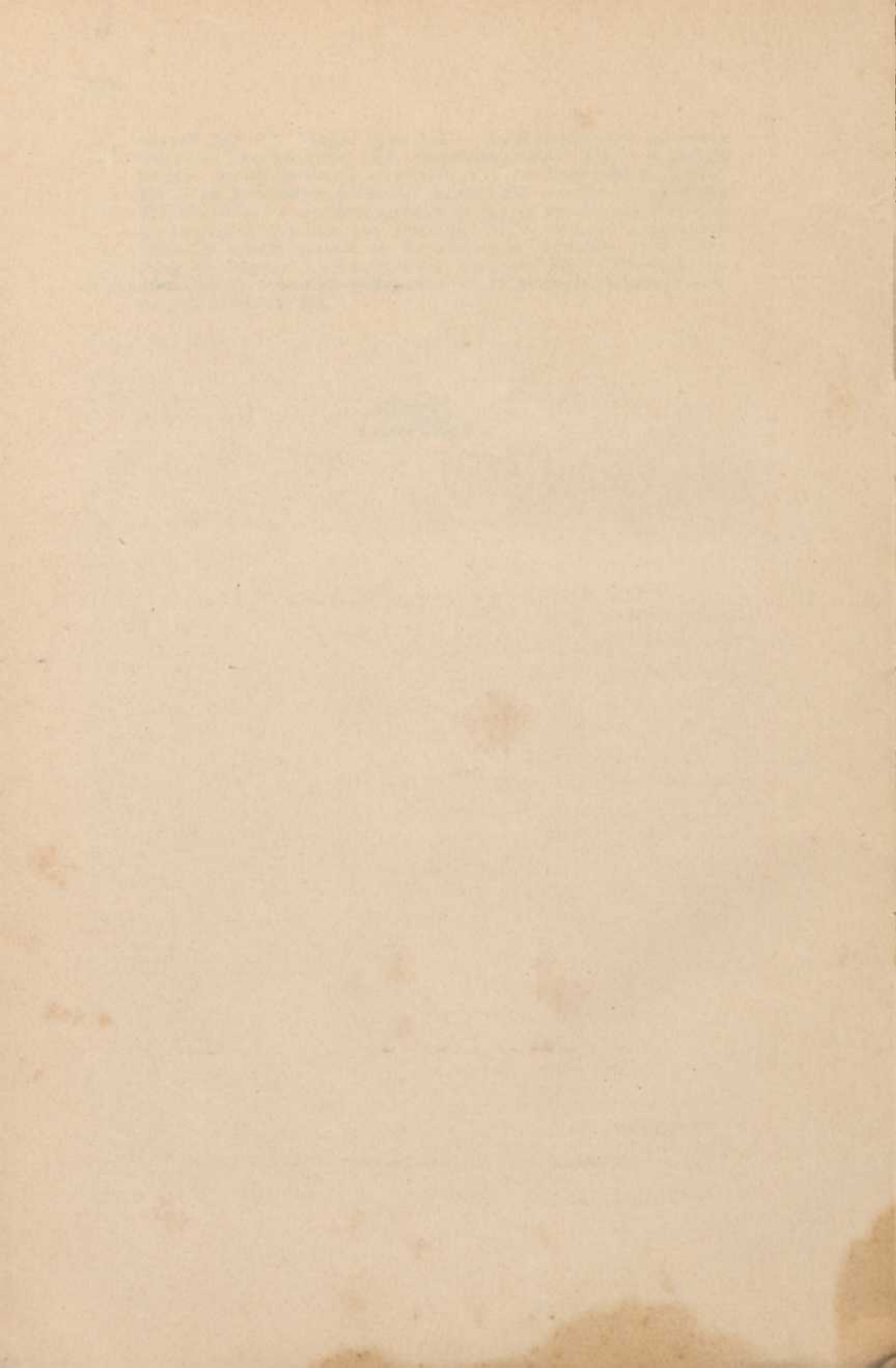
1890-1891

Faint text, possibly a date or reference number.

Faint text, possibly a title or subtitle.

Faint text at the bottom of the page, possibly a signature or footer.

PROTOKÓŁ

I posiedzenia lwowskiej Izby handlowej
i przemysłowej
z dnia 6. lutego 1905 r.

pod przewodnictwem

Wiceprezydenta Izby p. Karola Schayera.

Komisarz rządowy p. Jerzy Piwocki c. k. radca dworu.

Obecni :

prow. przewodniczący p. Gubrynowicz Władysław tudzież rad.
pp. Baczewski Leopold, Bardasz Ferdynand St., Beiser Jakób,
Buber Karol, Ciuchciński Stanisław, Długoszowski Bolesław,
Frenkl Alfred, Getritz Aleksander, Horowitz Samuel, Immer-
dauer Herman, Jonasz Maurycy, Kriss Elias, Dr. Lilien Adolf,
Michalski Michał, Nathansohn Filip, Rauch Edmund, Reich
Mojżesz Herman Rosenfeld O. L., Dr. Rucker Jan Jerzy,
Russman Ignacy, Strisower Juliusz, Szkowron Albert, Wang
Julian, Wczelak Józef, Wiśniewski Leonard, Winiarz Ludwik
Wixel Jakób.

Biuro Izby:

Sekretarz Dr. Stesłowicz Władysław,
wicesekretarz Dr. Adam Ernest,
konceptista Sanocki Władysław,
adjunkt konc. Dr. Korkis Abraham.

Nieobecność usprawiedliwili :

pp. radni: Adlersberg Herman, Dr. Kolischer Henryk

Porządek dzienny:

1. Zatwierdzenie protokołu z ostatniego posiedzenia.
2. Ukonstytuowanie Izby na rok 1905. Wybór Prezydenta, Wiceprezydenta, prowizorycznego przewodniczącego i Rewidenta Kasy. Wybór stałych Komisji: bankowej, certyfikatowej, kolejowej, dla dostaw wojskowych, kontrolującej notowania kursów, tudzież delegatów dla oznaczenia cen materiałów budowlanych.
3. Sprawy bieżące.
4. L. 6469. Opinia o projektowanym utworzeniu stowarzyszenia przemysłowego fiaków i t. p. w Kołomyi.
5. L. 6683/904, 101 i 419/905 Propozycje fachowych sędziów obywatelskich dla Przemyśla, Stryja i Lwowa.
6. L. 210/905 Opinia w sprawie projektowanych przepisów wykonawczych przy zastosowaniu ustawy o artykułach spożywczych do obrotu handlowego napojami spirytusowymi.
7. L. 649. Opinia o przeprowadzaniu rozbiórów chemicznych słodzonych napojów spirytusowych.
8. L. 6714 Propozycja delegata do Komisji centralnej dla spraw szkolnictwa przemysłowego w Wiedniu
9. L. 158 Propozycja delegatów do komisji dla urządzenia wystawy austriackiej w Londynie w r. 1906.
10. L. 25. Opinia o udzieleniu Józefowi Feuersteinowi i Adolfowi Kieslerowi koncesji na dom składowy w Drohobyczu.

I.

P. Przewodniczący podaje do wiadomości, że protokół poprzedniego posiedzenia z 27. grudnia 1904. został przez pp. rad. B. Długoszowskiego i M. Jonasza jako weryfikatorów sprawdzony i uznany za zgodny z tokiem obrad i powziętymi uchwałami.

Do sprawdzenia protokołu dzisiejszego posiedzenia zaprasza p. Przewodniczący pp. rad. Karola Bubera i Juliana Wanga.

II.

Z porządku dziennego przystąpiono do ukonstytuowania Izby na rok 1905. Na skrutatorów zaprasza p. Przewodniczący pp. rad. Stanisława Ciuchcińskiego i Maurycego Jonasza.

Przy wyborze Prezydenta — jak stwierdzają pp. skrutatorowie — oddano głosów 29, z tych otrzymał 22 głosów p. Samuel Horowitz, 5 głosów p. Karol Schayer, 2 kartki oddano białe.

Prezydentem wybrany przeto został p. Samuel Horowitz.

Zabiera głos nowowybrany Prezydent i uprosiwszy p. Przewodniczącego, by godność swą pełnił i nadał aż do zatwierdzenia nowego wyboru, dziękuje w dłuższym przemówieniu za wybór zaszczytny, który przyjmuje, choć ze względu na stan zdrowia nie powinienby właściwie przyjąć tej godności. Zarazem przyrzeka, że staraniem jego będzie sumiennie i gorliwie spełniać urząd, na który go powołano. Wie dobrze, jakie trudne czeka go zadanie, że będzie mu trudno dorównać swoim znakomitym poprzednikom na tym urzędzie, — spodziewa się jednak, iż nie braknie mu szczerzej chęci i rzetelnej pracy. Programu szczegółowego nie rozwija, lecz każdą inicjatywę wychodzącą z kół interesowanych będzie popierał w obec rządu i społeczeństwa. Praktyczne swe kupieckie doświadczenie zużytkuje, aby sprostać trudnemu zadaniu i korzystać będzie z każdej nadarzającej się sposobności do rozwinięcia szerszego działania. Nie będzie szczędził ani osobistego poświęcenia, ani czasu i trudu, by sprostać nowym a trudnym obowiązkom. — Liczy na poparcie Izby w ogóle, a w szczególności na poparcie tak doświadczonego i dzielnego grona urzędników, w którego ręku spoczywa — że się tak wyrażę — punkt ciężkości prac w Izbie. Kończąc swe przemówienie podziękował raz jeszcze za ten zaszczytny następczący jednak dużo trudności do pokonania wybór. (Huczne i długotrwałe oklaski).

Z kolei przystąpiono do wyboru wiceprezydenta: przy pierwszym głosowaniu oddano głosów 29, z których 28 otrzymał p. Karol Schayer, zaś 1 gł. p. Leopold Baczewski.

Ponieważ p. Karol Schayer stanowczo oświadczył, iż wyboru nie przyjmie dla braku czasu, postawił p. rad. Jonasz

wniosek, ażeby Izba przyjęła z ubolewaniem rezygnację p. Schayera i wyraziła mu podziękowanie za dotychczasową dzielną pracę.

Izba jednomyślnie uchwaliła wśród okłasków wniosek powyższy.

Przy ponownem głosowaniu na Wiceprezydenta oddano również 29 głosów, z których otrzymał p. Leopold Baczewski 21 głosów, — p. Karol Schayer 4 głosy, zaś 4 kartki oddano próżne.

Wiceprezydentem został przeto wybrany p. Leopold Baczewski.

Nowowybrany Wiceprezydent zabrawszy głos, podziękował za zaszczyt, który go spotkał, a który będzie umiał cenić. Całą swą pracę poświęci dla dobra Izby, której zadaniem bronić interesu wszystkich. Zapewnia, że jak dotąd, o czem świadczy jego dotychczasowa praca, tak i na przyszłość z całym poświęceniem odda się nowym obowiązkom i nie będzie szczędził starań, aby się stać godnym zaufania, (Huczne oklaski).

Następnie na wniosek p. rad. Raucha Izba wybiera przez aklamację prowizorycznym Przewodniczącym ponownie p. Władysława Gubrynowicza.

Nowowybrany prow. Przewodniczący dziękując za wybór przyrzeka, iż w każdym wypadku, jeżeli zostanie powołany do pełnienia powierzonych mu obowiązków, wykona je zawsze jak i dotychczas z całą gotowością.

W końcu na wniosek p. rad. Russmana Izba wybiera przez aklamację rewidentem Kasy ponownie p. Dra Adolfa Liliena.

Z kolei przystąpiono do wyboru stałych Komisji, a w szczególności wybrano :

Do komisji bankowej:

pp. rad. B. Długoszowskiego, Wład. Gubrynowicza, M. Jonasza, Dra Adolfa Liliena, F. Nathansohna, J. Russmana, K. Schayera, Jul. Strisowera, L. Winiarza, Jakóba Wixla.

Do komisji certyfikatowej:

pp. rad. J. Beisera, B. Długoszowskiego, Al. Getritza, M. Jonasza, O. L. Rosenfelda, A. Szkowrona, J. Wczelaka.

Do komisji kolejowej:

pp. rad. L. Baczewskiego, Kar. Bubera, St. Ciuchcińskiego, B. Długoszowskiego, A. Frenkla, M. Jonasza, Dra H. Koli-schera, M. Michalskiego, F. Nathansona, E. Raucha, L. Rosenfelda, J. Russmana, J. Wixla.

Do komisji dla dostaw wojskowych:

pp. rad. Ciuchcińskiego, A. Frenkla, A. Getritza, H. Immerda-
uera, L. Rosenfelda, Dra J. Ruckera, J. Wczelaka.

Do komisji kontrolującej notowania
kursów:

pp. rad. L. Baczewskiego, K. Bubera, M. Jonasza, Dra Ad
Liliena, A. Szkowrona, L. Winiarza.

Na delegatów dla oznaczenia cen materiałów
budowlanych.

pp. rad. Stanisława Ciuchcińskiego, Bolesława Długoszowskiego,
Juliana Wanga i Józefa Wczelaka.

III.

Sekretarz Dr. Stesłowicz, zdając sprawę z czynności biura zawiadamia, że krótki przegląd czynności tych za rok ubiegły rozesłano pp. członkom Izby wraz z zaproszeniem na dzisiejsze posiedzenie. (Sprawozdanie to dołączono do niniejszego protokołu).

Z ważniejszych spraw, załatwionych przez Prezydium od ostatniego posiedzenia t. j. od 27. grudnia 1904. w myśl uchwał właściwych sekcji. bądź też bezpośrednio, wymienić należy następujące:

L. 4075 z r. 1904.

Przeciw przypisaniu Bankowi krajowemu dodatku na Izbę wniósł tenże Bank rekurs, którego atoli Prezydium Izby nie uwzględniło, a to z powodu, iż bank ten na podstawie statutu swego trudni się w sposób zarobkowy czynnościami han-

dłowemi po myśli art. 271. i 272. ust. handl.; z tego tytułu musi być zaliczony do stanu handlowego według §. 7. ustawy z 29. czerwca 1898. dz. u. p. Nr. 85 względnie ustawy z 30. czerwca 1901, dz. u. p. Nr. 103. Jako przedsiębiorstwo bankowe i kredytowe podpada Bank krajowy pod postanowienia §. 2. Izbowej ordynacji wyborczej i jest uprawniony do wyboru do lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej (do sekcji handlowej) w sposób określony bliżej w §. 5. ordynacji wyborczej tudzież obowiązany do opłaty dodatku na rzecz Izby w myśl §. 21. lit c. ustawy z 29. czerwca 1868. dz. u. p. N.85.

Obowiązek ten Banku do opłaty dodatku na potrzeby Izby uznało też c. k. Ministerstwo handlu w porozumieniu l c. k. Ministerstwem skarbu w reskrypcie z 29. paździer. 1904, z. 16342, którym odmówiono prośbie Banku krajowego o odpisanie dodatku na rzecz Izby za lata 1897. i 1898 i 1900-1903.

(L. J. 6491 z r. 1904.).

L. 5811 z r. 1904.

Zgodnie z wnioskiem sekcji handlowej poparło Prezydum Izby w Ministerstwie kolejowem prośbę Izby handlowej i przemysłowej w Celowcu o dopuszczenie używania ołówka atramentowego przy podpisywaniu awizów kolejowych i innych druków.

L. 6059. 6434, 6639 z r. 1904. i l. 522 z r. 1905.

Na zapytanie c. k. Sądów oświadczyło się Prezydum Izby w myśl wniosków sekcji handlowej za obowiązkiem protokolowania firmy co do następujących przedsiębiorstw: kopalnia oleju skalnego spółki naftowej Mendel Juliusz, Dr. Maurycy i Izak Friedmann, tudzież kopalnia oleju skalnego spółki naftowej Mojżesz Hersch Hahn i bracia Mendel Juliusz, Dr. Maurycy i Izak Friedmann w Słobodzie rungurskiej, — Majer Thaler handel jajami w Stanisławowie, — fieranctwo przy handlu nierogacizną Antoniego Zajączka w Stanisławowie — i zakładu pogrzebowego »Concordia« Władysława i Adolfa Siwińskich w Kołomyi.

L. 6231 z r. 1904.

Prezydum Izby poparło w tutejszej c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów prośbę komitetu zjednoczonych przedsiębiorstw

naftowych w Borysławiu o stosowne zarządzenia w celu umożliwienia większej ilości równoczesnych połączeń telefonicznych w samym Borysławiu, zaprowadzenie drugiego połączenia Borysławia z Drohobyczem oraz mownic publicznych w Borysławiu i na Wolance tudzież powiększenie personelu urzędniczego i urządzenie na Wolance centralnej stacji telefonicznej.

L. 6492.

Izbie handlowej i przemysłowej w Celowcu odpowiedziano na kwestyonaryusz co do stanowiska, jakie zajmuje komisarz rządowy w Izbie, co do prawa interpelowania go na posiedzeniach i t. p.

L. 6550 z r. 1904.

Na pismo tutejszej c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów o wskazanie, jaki najodpowiedniejszy byłby sposób wezwania krajowych kupców i przemysłowców do konkurencyi przy dostawach artykułów potrzebnych dla krajowych urzędów pocztowych i telegraficznych, oznajmiło Prezydium Izby, iż wezwanie takie mogłoby skutecznie nastąpić za pośrednictwem Izb handlowych i przemysłowych we Lwowie, Krakowie i Brodach oraz centralnego Związku galic. przemysłu fabrycznego we Lwowie; korporacye te mogłyby wezwać interesowane firmy handlowe i przemysłowe do ubiegania się o dostawę w każdym poszczególnym wypadku po zakomunikowaniu wykazu artykułów dostarczyć się mających oraz ilości zapotrzebowania i warunków dostawy.

L. 6558 z r. 1904.

Reskryptem z 15 grudnia 1904. do l. 64086. udzieliło c. k. Ministerstwo handlu Izbie projekt reformy ustaw o ubezpieczeniu robotników (Programm für die Reform und den Ausbau der Arbeiterversicherung.).

Do subkomitetu mającego się zająć rozpatrzeniem tego projektu, wydelegowała Sekcyja handlowa pp. rad. Dra Ad. Liliena, L. Winiarza i Jakóba Wixla. zaś Sekcyja przemysłowa pp. rad. St. Ciuchcińskiego, Dra J. Ruckera i J. Wczelaka.

L. 6570 z r. 1904. i l. 261 z r. 1905.

W myśl wniosków sekcji handlowej oświadczyło się Prezydium Izby za udzieleniem pozwolenia na wysprzedaż towarów firmie „Piotra Miączyńskiego zięć Stanisław Strzałkowski i Nechemiaszowi Leibie recte Emilowi Bombach we Lwowie.

L. 6657 z r. 1904.

Na pismo tutejszej c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów o podanie rzeczoznawców do oceniania jakości dostawianych artykułów przedłożyło Prezydium Izby listę znawców dla każdej wykazanej grupy towarów, a to: 1) przybory do pisania i kancelaryjne, 2) towary materyalne, 3) mydlarskie, 4) powroźnicze, 5) blacharskie i lakiernicze, 6) szczotkarskie, 7) żelazne, blaszane i mosiężne, 8) szklanne, 9) wyroby drzewne, 10) kasy i kasety, 11) wyroby koszykarskie, 12) skórzane, 13) towary lniane, bawełniane, tkane i bławatne, 14) wyroby gliniane i porcelanowe, 15) stampilie, 16) zegary, 17) wagi i ciężarki, 18) roboty introligatorskie, 19) bielizna i przybory do pościeli, 20) wozy pocztowe.

L. 6737.

Poparto w c. k. Starostwie w Przemysłu starania J. M. Rappaporta o pozwolenie urządzenia w Przemysłu składu kości szmat i kłaków konopnych.

L. 6748 z r. 1904, l. 14, 108 i 544 z r. 1905.

Prezydium Izby przesłało kondolencye Izbom handlowym i przemysłowym: w Wiedniu z powodu śmierci byłego długoletniego prezydenta ś. p. Maksa Mauthnera, w Osieku z powodu zgonu wiceprezydenta śp. Szczepana Heina, w Celowcu z powodu śmierci członka śp. Hugona Knapp, — i w Budziejowicach z powodu zgonu prezydenta śp. Józefa Holce.

L. 26.

Podano do wiadomości Kół interesowanych treść okólnika c. k. Namiestnictwa z dnia 28. grudnia 1904. l. 7342 w sprawie zakresu mocy obowiązującej rozp. minist. z 7. paź-

dziennika 1904. Dz. pp. Nr. 121. o drobnym handlu palonymi napojami wysokowymi.

Okólnik ten opiewa:

Z licznych zażaleń stron prywatnych tudzież z wystosowanych do c. k. Namiestnictwa zapytań c. k. Starostw, przekonało się c. k. Namiestnictwo, że niektóre c. k. Starostwa mylnie interpretują treść tut. okólnika z dnia 4. listopada 1904 L. 6474/12IIIA/29 względnie postanowienia rozporządzenia ministeryalnego z 7. października 1904 N. 121 dzup. o handlu detailicznym palonymi napojami wysokowymi w naczyniach zamkniętych o pojemności poniżej 5 L., a w szczególności §. 8 tego rozporządzenia. W obec tego widzi się c. k. Namiestnictwo spowodowanem zwrócić uwagę, że wspomniane rozporządzenie ministeryalne jako nie mające mocy wstecz działającej, stosować można tylko do tych osób, które przed dniem 25. października b. r jako dniem jego ogłoszenia nie nabyły jeszcze w sposób ustawą przepisany uprawnienia przemysłowego do wykonywania sprzedaży palonych trunków wysokowych w naczyniach o pojemności poniżej 5 L, względnie wyszynku i drobnej sprzedaży tych trunków.

W szczególności rozporządzenie to nie może być stosowanem i naruszać nabytych praw tych przemysłowców, którzy uzyskali przed dniem 25. października br. kartę przemysłową na handel towarów mieszanych uprawniającą ich po myśli dekretu kamery nadw. z 31 maja 1839, L. 23.627 także do sprzedawania palonych napojów wysokowych chemiczną drogą słodzonych w naczyniach zamkniętych o pojemności conajmniej 0.35 L., a to bez względu na to, czy karta przemysłowa opiewa wyraźnie także na taką sprzedaż tych napojów, czy też nie, jak również, czy tę sprzedaż napojów słodzonych faktycznie przed dniem 25. października br. już wykonywali, czy też posiadając poprzednio taką kartę przemysłową zaczęli sprzedaż powyższych napojów wykonywać faktycznie dopiero po dniu wyżej wspomnianym. To samo tyczy się tych osób, które przed tym dniem tj. przed 25. października 1904. nie otrzymały wprawdzie karty przemysłowej, atoli jeszcze przed tym dniem zgłosiły u władzy przemysłowej w sposób ustawą przepisany wykonywanie bądźto handlu towarów mieszanych w ogóle

będzto specjalnie sprzedaż palonych napojów wysokowych chemicznie słodzonych w naczyniach zamkniętych o pojemności co najmniej 0,55 L., tem samem nabyły już na podstawie takiego zgłoszenia w myśl §§. 11. 36. i 38 ustawy przemysłowej uprawnienie przemysłowe, a zakaz wykonywania tego przemysłu nie został prawomocnie orzeczony. I w tych wypadkach obojętnem jest również, czy osoby te sprzedaż taką napojów słodzonych już przed dniem 25. października br. faktycznie wykonywać rozpoczęły lub nie.

Równocześnie na skutek reskryptu ck. Minisierstwa spraw wewnętrznych z dnia 14. grudnia 1904. L. 28652 wydanego w porozumieniu z c. k. Ministerstwem handlu podaje się do wiadomości, że interesowane Ministerstwa otrzymują częste zażalenia na to, że wyrabianie napojów spirytusowych wykonywane bywa na znaczną skalę bez uprawnienia, i że w szczególności wyrabianiem palonych napojów spirytusowych trudnią się osoby, które uprawnione są tylko do handlu palonymi napojami spirytusowymi, tudzież osoby, które posiadają jedynie uprawnienie do wyszynku i drobiazgowej sprzedaży takich napojów po myśli §, 16. lit. d. ust. przem.

Ze względu na to przypomina się w myśl przytoczonego powyżej reskryptu ministeryalnego z poleceniem jak najściślejszego zastosowania się, że wedle przepisów ustawy przemysłowej karta przemysłowa opiewająca na handel palonymi napojami spirytusowymi, względnie koncesya na wyszynk i sprzedaż drobiazgową takich napojów *bezwarunkowo* nie zawiera w sobie uprawnienia do wyrabiania tych napojów na sposób przemysłowy.

Należy zatem z całą surowością występować przeciw nieuprawnionemu trudnieniu się wyrabianiem palonych napojów spirytusowych na sposób przemysłowy ze strony osób uprawnionych tylko do handlu lub do wyszynku i sprzedaży drobiazgowej tych napojów. Jeżeli przy ocenianiu kwestyi, czy w danym wypadku ma miejsce samoistny przemysł wytwórczy, powstanie wątpliwość co do zakresu istniejącego uprawnienia przemysłowego, należy mieć oczywiście wzgląd na przepis §. 36. ustawy przemysłowej.

L. 32 z r. 1905.

Prezydyum Izby oświadczyło się za wniesieniem przez wiedeńską Izbę handlową i przemysłową przedstawienia imieniem wszystkich Izb austriackich do c. k. Ministerstwa handlu przeciw przedkładaniu Parlamentowi projektów ustaw dotyczących interesów handlu i przemysłu bez poprzedniego wysłuchania opinii Izb handlowych i przemysłowych.

L. 68.

W sprawie prowadzenia katastru przemysłowego wystosowała Izba do c. k. Namiestnictwa następujące przedstawienie:

Wykonywując obowiązek prowadzenia katastru przemysłowego, nałożony na Izby handlowe i przemysłowe ustawą z dnia 29. czerwca 1868. Dz. u. p. Nr. 85. (§. 2.) i ustawą przemysłową (§. 145.), podpisana Izba handlowa i przemysłowa w ostatnich czasach miała sposobność do poczynienia niektórych spostrzeżeń co do sposobu postępowania władz przemysłowych I. instancyi, powołanych w myśl postanowień instrukcyi o prowadzeniu katastru przemysłowego (reskr. c. k. Ministerstwa handlu. spraw wewnętrznych i skarbu z dnia 4. sierpnia 1899 l. 29757) do spółdziałania z Izbami w tym kierunku.

Z uwagi, że z postępowaniem tem władz przemysłowych połączone są pewne niedogodności przy prowadzeniu katastru przemysłowego, Izba podaje je do wiadomości c. k. Namiestnictwa, prosząc o rychłe zarządzenie złemu.

Przedewszystkiem niektóre starostwa nie przestrzegają ściśle postanowień wspomnianej wyżej instrukcyi co się tyczy terminu przesyłania Izbie wypełnionych kart spisu. Mimo przepisu §. 6. ust. 4. instrukcyi, że wypełnione w ciągu miesiąca karty spisu należy odesłać Izbie przed upływem pierwszych ośmiu dni miesiąca następnego, niektóre starostwa ociągają się z odsyłaniem zawiadomień o zmianach zaszłych w stanie przemysłów przez kilka miesięcy, nieraz nawet przez pół roku i dłużej tak, że zachodzi potrzeba kilkakrotnych urgensów ze strony Izby, a czasem nawet odwołania się do interwencyi c. k. Namiestnictwa.

Podobnie nie wszystkie starostwa przestrzegają ściśle przepisów instrukcyi o przesyłaniu kart spisu w osobnych teczkach.

kach, aby nie były składane lub zwijane i aby można je, w stanie niezmiętym składać do katastru przemysłowego Izby.

Numeracya kart spisu, wymagana w myśl §. 5. instrukcyi dla kontroli, często nie jest dość dokładna tak, że nieraz Izba musi na to zwracać uwagę odnośnych władz przemysłowych.

Niejednokrotnie Izba musiała przeprowadzać korespondencye z władzami przemysłowemi z tego powodu, iż kwalifikacya przemysłów w kartach spisu nie odpowiadała w zupełności postanowieniom ustawy przemysłowej co do zaliczania poszczególnych rodzajów przemysłów do wolnych, rękodzielniczych lub koncesyonowanych. W szczególności zdarza się dość często, że władze przemysłowe pozwolenie wymagane w myśl postanowień §§. 25 i nast. ust. przemysłowej na urządzenie zakładu przemysłowego, uważają za »koncesyę« w rozumieniu ustawy przemysłowej i odnośny przemysł sam uważają i określają w karcie spisu jako »koncesyonowany«, jakkolwiek z istoty uprawnienia przemysłowego wynika, że przemysł odnośny zaliczyć należy do przemysłów wolnych.

Przy kartach spisu zawiadamiających o zgłoszeniu przemysłu rękodzielniczego, władze przemysłowe często wbrew przepisom §. 7. ust. 2. instrukcyi katastralnej nie uwidoczniają w jaki §. 14. ustawy przemysłowej dozwolony sposób złożono dowód uzdolnienia do prowadzenia przemysłu. Z tego powodu również potrzeba przeprowadzania obszernych korespondencyi.

W ogólności wypełnianie poszczególnych rubryk kart spisu pozostawia wiele do życzenia pod względem dokładności.

Oprócz powyższych spostrzeżeń pod względem wykonywania ze strony władz przemysłowych przepisów instrukcyi o prowadzeniu katastru przemysłowego Izba przy sposobności dochodzeń, prowadzonych u władz przemysłowych w myśl postanowień §. 21. ust. ostatni instrukcyi, w razie stwierdzenia braku kart spisu w katastrze przy opracowywaniu wykazów przypisu podatku zarobkowego, nadsyłanych Izbie przez c. k. urzędy podatkowe, przekonała się, że w poszczególnych powiatach politycznych, wiele osób, wykonywujących faktycznie zarobkowość handlową lub przemysłową i opłacających od tej zarobkowości podatek zarobkowy, nie posiada karty przemysłowej. Z dochodzeń owych okazało się, że nieraz między zgłoszeniem przemysłu a wydaniem karty przemysłowej upływa

zbyt długi okres czasu; w niektórych wypadkach okres ten wynosi rok, dwa lata, a nawet i dłużej. Postępowanie takie władz przemysłowych nie tylko utrudnia spełnianie obowiązku Izby do prowadzenia katastru przemysłowego, lecz także nie leży w interesie prawidłowej administracji życia gospodarczego.

Załatwianie podań, wnoszonych o kartę przemysłową, powinno iść w jak najszybszym tempie, gdyż przedewszystkiem nie są to sprawy tak trudne, aby wymagały całych lat do załatwienia, a powtórne sprowadza się przez taką zwłokę nieład w administrację i ewidencję przemysłową, z drugiej zaś strony naraża się interesowanych nawet na szkody materialne, o ile po takiej zwłoce przysłaby władzy przemysłowej chęć zakazać wykonywania przemysłu.

Podając te spostrzeżenia do wiadomości c. k. Namiestnictwa, Izba handlowa i przemysłowa ma zaszczyt prosić c. k. Namiestnictwo o wydanie stosownego polecenia władzom przemysłowym I. instancyi w okręgu Izby, aby ściśle przestrzegały postanowień instrukcyi ministerjalnej o prowadzeniu katastru przemysłowego i przesyłały Izbie regularnie w oznaczonym terminie i w przepisany sposób karty spisu należycie i dokładnie wypełnione i aby ile możności zarządziły szybsze i krótsze postępowanie przy wydawaniu kart przemysłowych zarówno w interesie administracji życia przemysłowego jak w celu ułatwienia Izbie wykonywania obowiązku co do prowadzenia katastru przemysłowego.

L. 81.

Izba handlowa i przemysłowa w Pradze przesyła podziękowanie za życzenia złożone przy sposobności wprowadzenia się do nowego gmachu.

L. 98. z r. 1905.

Na wezwanie c. k. Namiestnictwa o objawienie opinii po myśli §. 19, rozporządzenia min. z 25. lipca 1897 dz. u. p. Nr. 175 względem ustanowienia stopy procentowej jako podstawy przy oszacowaniu nieruchomości — oświadczyło się Prezydium Izby za zatrzymaniem ustanowionej na okres r. 1904. stopy

procentowej bez żadnej zmiany także na rok 1905. co do wszystkich trzech kategorii nieruchomości.

L. 109.

Ministerstwo handlu poleca założyć rejestr do prowadzenia ewidencji udzielonych pozwoleń na używanie godła czerwonego krzyża w obrocie handlowym.

L. 110. w r. 1905.

Tutejsza c. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów zawiadomiła Izbę o oświadczeniu c. k. Ministerstwa handlu w reskrypcie z 13. grudnia 1904. l. 42164, iż nie może odstąpić od żądania od stron interesowanych przyczynienia się do kosztów budowy projektowanej międzymiastowej linii telefonicznej Lwów-Stryj-Drohobycz datkiem w wysokości przynajmniej 30% ogólnych kosztów budowy tej linii.

Ponieważ na zwrot wymaganego 30% datku w kwocie 27.000 kor., subskrybowali interesenci dotychczas tylko 7.600 kor., zwróciło się Prezydyum Izby do c. k. Starostw, Rad powiatowych i Magistratów w Drohobyczu i Stryju, do zarządów gmin Schodnica i Borysław tudzież do Komitetu zjednoczonych przedsiębiorstw naftowych w Borysławiu z prośbą o obudzenie żywszego zainteresowania się dla tej sprawy w dotyczących kołach i zniewolenia ich do złożenia potrzebnego jeszcze funduszu, ażeby budowa rzeczonyj linii telefonicznej mogła przyjść jak najprędzej do skutku.

L. 134. z r. 1905.

C. k. Ministerstwo handlu udzieliło reskryptem z 19. grudnia 1904. l. 61.228 Izbie do wiadomości następujące oświadczenie c. i k. Ministerstwa wojny w sprawie dostawy konserw przez obydwie tutejsze fabryki.

Das k. und k. Reichs-Kriegs-Ministerium hat mit Note vom 26. November 1904, Abt. 12., Nr. 3563, in Angelegenheit der Konservenlieferungen der beiden in Betracht kommenden Fabriken Galiziens-Nachstehendes anher mitgeteilt.

Die Deckung des Erfordernisses an Konserven aller Art erfolgt aus Rücksichten auf die unerlässliche Kriegsbereitschaft

zum grössten Teile durch die Erzeugung der Konserven in den ärarischen Konservenfabriken.

Diesbezüglich sind mit den Pächtern der erwähnten Etablissements mehrjährige, derzeit unveränderliche Verträge abgeschlossen.

Bei privaten Konservenfabriken kommt nur ein ganz geringer Teil des Konservenbedarfes zur Beschaffung, wobei, speziell was die Lieferung von Frühstückskonserven betrifft, nebst den beiden galizischen Fabriken auch noch andere Privatfabriken berücksichtigt werden müssen, welche schon ebenso lang wie die galizischen Fabriken an den Lieferungen solcher Konserven partizipieren.

Infolge dessen kann auf die einzelnen dieser Firmen nur eine verhältnismässig kleine Lieferungsquote entfallen, deren Erhöhung unter den gegebenen vorstehend angedeuteten Verhältnissen nicht in Belieben des k. und k. Reichs-Kriegs-Ministeriums liegt.

Was die Erfordernisse an den, in der Denkschrift des Zentralverbandes der galizischen Fabriksindustriellen weiter erwähnten Nachtmahlgemüsekonserven anbelangt, so erfolgt die Erzeugung dieser Konserven auf Grund des bezüglichen Vertrages ausschliesslich in der ärarischen Konservenfabrik in Kiralyhida. Die Zuweisung diesfälliger Lieferungen an andere Fabriken — auch an andere ärarische Etablissements — ist daher überhaupt untunlich.

Für die vor Kurzem erfolgte Ersetzung der Einbrenn- und Erbsensuppenkonserven durch Kaffeekonserven sind Rücksichten auf die klaglose Verpflegung der Truppen massgebend gewesen, da die Konserven der letzterwähnten Art allgemein den Suppenkonserven vorgezogen werden.

Die Frage der ausschliesslichen Lieferung von Kaffeekonserven anstatt der Suppenkonserven erscheint übrigens im Wege directen Einvernehmens des k. und k. Reichs-Kriegs-Ministeriums mit den beteiligten Fabriken schon ausgetragen.

Der Zentralverband der galizischen Fabriksindustriellen ist auf seine diesfällige Eingabe seitens des k. und k. Reichs-Kriegs-Ministeriums bereits entsprechend beschieden worden.

Vom Vorstehenden wird die Kammer unter Bezugnahme auf den Bericht vom 14. October 1904, Zl. 4939 in Kenntnis gesetzt.

O tem oświadczeniu zawiadomiło Prezydyum Izby obydwie tutejsze interesowane fabryki konserw.

L. 146.

Namiestnictwo podaje do wiadomości okólnik Ministerstwa spraw wewnętrznych z 5. czerwca 1904. l. 21604. o przeprowadzaniu dochodzeń w sprawach przemysłowo-policyjnych konsensów na urządzenie zakładów przemysłowych.

Okólnik ten opiewa:

Przedewszystkiem rzeczą jest Władz usilnie do tego dążyć, żeby postępowanie bez ujmy dla jego dokładności i wszechstronności było tak szybko przeprowadzone, by strona ubiegająca się o konsens na nowy zakład przemysłowy jak najrychlej otrzymała rezolucję w toku instancyi.

W tym celu byłoby wskazaniem, wpłynąć na strony, by przedkładały wymagane od nich opisy i rysunki (§. 28. ust. przem.) w trzech egzemplarzach. Przedłożone opisy i rysunki należy przedewszystkiem zbadać w tym kierunku, czy mogą służyć za podstawę urzędowania a jeśliby wymagały jakiego uzupełnienia, należy go zażądać w najkrótszej drodze, posługując się w tej mierze także i telefonem, o ile to jest możliwem.

Zwykłe plany budowlane nie są wystarczające, lecz musi być w planach uwidocznione także wewnętrzne urządzenie zakładu (transmisye, ustawienie głównych maszyn, urządzenia wentylacyjne przynajmniej w tych przypadkach, w których chodzi o lokale zajęte przez większą ilość osób, lub o odprowadzenie kurzu, wyziewów gazów). Jeden egzemplarz przedłożonych przez strony planów względnie opisów i rysunków należy bezzwłocznie udzielić właściwemu Inspektoratowi przemysłowemu, drugiego rządowemu znawcy technicznemu, trzeciego zaś rządowemu lekarzowi. Organa te mają opisy i rysunki jak najdokładniej zbadać i wraz ze swą opinią zwrócić w jak najkrótszym czasie Władzy przemysłowej, dla której dalszego postępowania będzie ta okoliczność miarodajną,

czy chodzi o zakład przemysłowy, podlegający postępowaniu edyktalnemu (§, 27. ust. przem.) czy o zakład, co do którego nie jest przewidziane osobne postępowanie w ustawie przemysłowej (§. 26. ust. przem.).

Jeśli chodzi o zakład podlegający postępowaniu edyktalnemu, należy rozpisać stosownie do postanowień §. 29. ust. przem. komisijną rozprawę. Jeśli zaś chodzi o zakłady, dla których nie jest przepisane osobne postępowanie, to będzie rzeczą Władz powziąć przede wszystkim decyzję w tym kierunku, czy przeprowadzenie rozprawy komisyjnej jest w ogóle potrzebnem lub czy pozwolenie na urządzenie zakładu może być wydane już na podstawie przedłożonych przez strony opisów i rysunków jakoteż zasiągniętych opinii znawców.

Chociaż w pewnych przypadkach nie będzie mogło się obejść bez dochodzenia na miejscu, to przecież wystarczy z reguły, a zwłaszcza jeśli chodzi o pomniejsze zakłady (kleingewerbliche Anlagen) wydelegowanie tylko tego organu urzędowego na miejsce, do którego zawodowego zakresu należą kwestye, wymagające w konkretnym przypadku wyjaśnień przez przeprowadzenie dochodzenia na miejscu.

Dochodzenie to należy więc przeprowadzić przez rządowego znawcę technicznego lub lekarza urzędowego lub też przez Inspektora przemysłowego, a oni mają przedłożyć Władzy przemysłowej sprawozdanie o wyniku.

Co do rozpraw komisyjnych należy przestrzegać w ogóle zasady, że rozprawy winne być ograniczane do miary koniecznej potrzeby tak, aby przemysłowcy nie byli narażeni na zbyteczne komisyjne dochodzenia, które nie tylko są połączone z kosztami, ale nadto pociągają za sobą przeszkody w ruchu przemysłowym, które jako niepokoje nie czynności produktywnej dają się dotkliwie uczuć przemysłowcom i są przedmiotem ciągłego powtarzających się skarg.

W związku z tem wymagają szczególnej wzmianki zarządzenia, które Władze mają wydać przy sposobności udzielania przemysłowo- policyjnego konsensu na urządzenie zakładów przemysłowych w celu ochrony życia i zdrowia robotników pomocniczych. W tym względzie należy zwłaszcza na to zwraca-

cać uwagę, by już przy udzielaniu pozwolenia na urządzenie zakładu rozstrzygnięto kwestycę przez jakie zarządzenia ma się w poszczególnym przypadku stać zadość wymogom §. 74. ust. przem. Należy zatem przestrzegać, ażeby przed każdym udzieleniem takiego pozwolenia przesłuchano Inspektorat przemysłowy i by przy ewentualnych dochodzeniach komisyjnych interweniował, o ile to tylko jest możliwem, delegat tego inspektoratu.

W tym celu jest wskazanem, z góry już ustanowić w porozumieniu z właściwym inspektoratem przemysłowym pewne dni dla odbywania komisyjnych rozpraw tego rodzaju (n. p. jeden lub dwa dni każdego tygodnia, 1. i 15. każdego miesiąca i t. p.), co niektóre Władze przemysłowe I. instancyi już obecnie z dobrym skutkiem zaprowadziły.

Ponieważ ocenienie kwestyi, czy i jakie warunki i ograniczenia co do urządzenia projektowanego zakładu przemysłowego w danym przypadku są potrzebne i praktycznie wykonalne, wymaga dokładnej i rzeczywistej znajomości tak właściwego procesu produkcyjnego, jako też jego potrzeb, które, jak się samo przez się rozumie, posiada tylko doświadczony fachowiec, należy w wyborze znawców kierować się szczególną skrupulatnością.

Rzeczą znawców zaś jest, jeśli dojdą do przekonania, że przedłożone im do zaopiniowania kwestye należą do działów, w których nie posiadają dostatecznej wiedzy fachowej, przedstawić z własnej inicjatywy wnioski na powołanie innych znawców. Tylko w ten sposób będzie można unikać, żeby decyzje Władza opierały się na opiniach znawców niepewnych i nie wytrzymujących ponownego fachowego rozpatrzenia.

Jeśliby Władze przemysłowe nie miały do dyspozycji zupełnie odpowiednich znawców, będzie należało odnieść się do kraj. Władzy politycznej w celu wyznaczenia ich, a gdyby to było potrzebne, nawet do Ministerstwa spraw wewnętrz.

Wreszcie zobowiązuje się Władze przemysłowe, by wszystkie sprawy odnoszące się do urządzenia nowych zakładów przemysłowych traktowano bezwarunkowo jako pilne.

L. 163. z r. 1905.

Dyrekcya Banku austro-węgierskiego w Wiedniu zawiadomiła Izbę pismem z 3. stycznia 1905. o zamianowaniu cenzorów dla filii bankowych w Drohobyczu, Kołomyi, Lwowie Przemysłu i Stanisławowie tudzież dla filii ubocznej w Jarosławiu — a to zgodnie z propozycją przedstawioną przez Izbę pismem z 16. grudnia 1904. l. 6021.

L. 179. z r. 1905.

Prezydyum Izby zwróciło się w drodze telegraficznej do c. k. Ministerstwa wojny z przedstawieniem przeciw zamierzonemu oddaniu przedsiębiorstwa parowej pralni wojskowej we Lwowie pewnej firmie obcokrajowej a z prośbą o uwzględnienie przytem oferentów tutejszych.

L. 265.

Popierając przedstawienie Centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego domagano się ponownie ulepszenia połączeń telefonicznych z Galicyą a mianowicie przez stworzenie bezpośredniej komunikacyi z Pragą, Gracem, Opawą, Bernem i Berlinem.

L. 355 z r. 1905.

Na prośbę p. rad. Hermana Adlersberga zwróciło się Prezydyum Izby do c. k. Ministerstwa handlu z prośbą o pismo polecające go w zamierzonej handlowej podróży do Egiptu i Palestyny tamtejszym c. k. urzędom konsularnym; pismo takie przesłało c. k. Ministerstwo handlu reskryptem z 14. stycznia 1905. l. 1776.

L. 371.

Prezydyum Centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego składa Izbie podziękowanie za podwyższenie subwencji dla Związku.

L. 390.

Sądowi krajowemu we Lwowie przedłożono opinię w sprawie zwyczaju istniejącego w handlu cukrem co do znaczenia wyrazów »in successiver Abnahme«.

L. 393.

Namiestnictwo pismem z 7. stycznia b. r. l. 436 przesyła odpis decyzji Ministerstwa kolei żelaznych w sprawie rewizyi trasy projektowanej linii kolejowej Lwów-Stożanów.

L. 464. z r. 1905.

Z powodu przedłożenia przez rząd projektu ustawy o ochronie emigrantów wydelegowała sekcyja handlowa do subkomitetu, mającego się zająć opracowaniem opinii o tym projekcie, pp. rad. Jonasza, Nathansona i Russmana, zaś sekcyja przemysłowa pp. rad. Beisera, Długoszowskiego i Wiśniewskiego.

L. 465 i 554 z r. 1905.

Do subkomitetu, który ma się zająć opracowaniem opinii o projekcie ustawy wprowadzającej nową formę asocyacji spółek z ograniczoną poręką wydelegowała Sekcyja handlowa pp. rad. Wład. Gubrynowicza, Dra Adolfa Liliena i M. H. Reicha, zaś sekcyja przemysłowa p. wiceprezydenta L. Baczewskiego tudzież pp. rad. Getritza i Wanga.

Temuż subkomitetowi przydzieliło Prezydium Izby do rozpatrzenia dalsze dwa projekty ustaw, przedłożone Izbie Pannów przez Rząd w ostatnim czasie a mianowicie: 1) projekt ustawy o zwołaniu wierzycieli (Einberufung der Gläubiger) 2) projekt ustawy o czekach (Scheckgesetz)

L. 478.

Zwrócono uwagę interesentów na widoki eksportu masła do Niemiec.

L. 481.

Poinformowano interesentów o widokach zbytu pstrągów do południowej Rosyi i Królestwa Polskiego.

L 406.

Namienictwo przesyła odpis decyzji c. k. Ministerstwa kolei żelaznych w sprawie rewizji trasy kolei lokalnej L.wów-Podhajce.

L. 546.

Poparto zażalenie M. Dawidsohna w sprawie urządzenia zakładu do denaturowania spirytusu w Dobrzanach pod Stryjem.

L. 631.

Wniesiono zażalenie do c. k. Dyrekcyi kolei państwowej we L.wowie przeciw nieprawnemu pobieraniu przez niektóre urzędy stacyjne opłaty stemplowej przy przedkładaniu deklaracji w sprawie opakowania.

IV.

L, 6459. z r. 1904.

C. k. Starostwo w Kołomyi zawiadomiło Izbę, iż ma zamiar zawiązać w jedno stowarzyszenie przemysłowe tamtejszych fiaków, zakłady trudniące się przewozem towarów i innych przedmiotów, zakład usługaczy publicznych oraz zakład pogrzebowy; liczba tych przedsiębiorstw, o ile są koncesyonowane, wynosi przeszło 70.

Ze względu, iż przy rokowaniach wdrożonych przez Izbę w myśl §. 106. ust. przem. sami interesowani przedsiębiorcy zgodzili się na zawiązanie projektowanego stowarzyszenia, a w obec poważnej ich liczby jako członków tudzież wydatnej ich siły podatkowej zachodzi wszelka pewność, iż projektowane stowarzyszenie będzie działać z korzyścią w poruczonym mu ustawą zakresie, który wniesiony właśnie projekt noweli do ustawy przemysłowej znacznie rozszerza, — wnosi sekcyja handlowa na oświadczenie się za zawiązaniem projektowanego stowarzyszenia.

Zgodnie z tym wnioskiem Izba uchwała oświadczyć się za zawiązaniem stowarzyszenia przemysłowego fiaków i pokrewnych przemysłów w Kołomyi.

V.

L. 6683, z r. 1904. l. 101 i 419 z r. 1905.

Prezydyja c. k. Sądu krajowego we Lwowie tudzież c. k. Sądów obwodowych w Przemyślu i Stryju zwróciły się do Izby o przedstawienie kandydatów na fachowych sędziów obywatelskich, bądź wskutek upływu ich funkcji, bądź z powodu opróżnienia niektórych posad.

W myśl wniosków sekcji handlowej Izba uchwała przedstawić na fachowych sędziów obywatelskich: dla c. k. Sądu obwodowego w Przemyślu: Zygmunta Münza, Mojżesza Scheinbacha, Leopolda Süssweina, Jana Borysa, Tadeusza Cieślińskiego, Izaka Marguliesia.

dla c. k. Sądu krajowego we Lwowie:

a) z grupy I. samoistnych kupców:

Dra Henryka Baczewskiego, Władysława Ciechulskiego, Artura Kulkę, Maurycego Jonasza, Ludwika Winiarza, Hermana Dattnera, Władysława Stachiewicza, Hermana Heinbacha, Samuela Nebenzahla, Szymona Schleichera.

b) z grupy II. osób w handlu zatrudnionych.

Jakóba Abranowicza, Izydora Meschla, Dra Maryana Lewakowskiego, Gustawa Weintrauba, Dra Szymona Mestera, Maksa Lindenbauma.

dla c. k. Sądu obwodowego w Stryju:

Stanisława Dienstla, Franciszka Kasprowicza, Franciszka Wąsowicza, Jana Wehrsteina, Leisora Mondscheina.

VI.

L. 210 z r. 1905,

C. k. Ministerstwo handlu reskryptem z 9. listopada 1904. l. 43451 odniosło się do Izby o opinię co do znaczenia wyrazu »Edelbranntwein« użytego w materyałach, mających posłużyć do ułożenia »Codex alimentarius«, zaznaczyło przytem, iż Komitetowi rady przybocznej dla badania środków spożywczych

(Lebensmittelbeirat) zależy głównie na poznaniu opinii galicyjskich rafinerów spirytusu i gorzelników.

Skutkiem tego odniosło się Prezydium Izby przedewszystkiem do krajowych Izb handlowych i przemysłowych z zamiarem zwołania wspólnej ankiety dla tej sprawy po uprzednim wzajemnem porozumieniu się, — a następnie zwróciło się do wybitniejszych właścicieli rafinerji i spirytusu, fabryk wódek, fabryk octu i gorzeli w okręgu Izby tudzież do centralnego Związku galic. przemysłu fabrycznego o przedłożenie Izbie opinii w powyższym kierunku. Opinie te następnie miały posłużyć za materiał do obrad projektowanej ankiety. Ankieta taka odbyła się też przy współudziale wszystkich wymienionych interesentów w lwowskiej Izbie handlowej w dniu 16. stycznia 1905. r. a przeprowadzone na tej ankiecie obrady, przy których wszystkie interesowane koła objawiły swe opinie i życzenia, były następnie rozpatrywane tak przez sekcję handlową jak i przez sekcję przemysłową.

Zgodne wnioski obydwu sekcji przedstawia sekretarz Dr. Stesłowicz w obszernym wyczerpującym wywodzie a po udzieleniu pewnych rzeczowych wyjaśnień Izba uchwała en bloc przedstawione wnioski.

Przedłożone w myśl zapadłych uchwał sprawozdanie do c. k. Ministerstwa handlu opiewa:

Mit Beziehung auf den Erlass vom 9. November 1904. Zl. 43541 beehrt sich die gefertigte Handels- und Gewerbekammer nachstehenden Bericht zu erstatten:

Der mit dem bezogenen Erlasse mitgeteilte Entwurf der Beschlüsse, welche den Handel mit Essig und Spirituosen betreffen, ist einer aus den Interessenten sämtlicher galizischen Kammerbezirke, den Vertretern dieser Kammern und des Central-Verbandes der galizischen Fabriksindustriellen zusammengesetzten Enquete zur Begutachtung vorgelegt worden und wurden sodann die Ergebnisse der Enquete in der am 6. d. m. M. abgehaltenen Plenarsitzung der unterzeichneten Kammer zur Genehmigung der beschlossenen Anträge unterbreitet.

Unter Zugrundelegung der Aeusserungen der Enquete muss sich die Kammer vor allem gegen die Beibehaltung der

im Entwurfe enthaltenen Bezeichnung « Edelbranntwein » aussprechen. Die Bezeichnung „Edelbranntweine« ist im Kammerbezirke vollständig unbekannt. Weder in Fachkreisen,¹ noch in Kreisen des consumirenden Publikums wird diese Bezeichnung gebraucht so dass sie sich unbedingt nicht einbürgern kann und als ganz unklar und unverständlich angesehen werden muss. Für die gänzliche Eliminirung dieser Bezeichnung sprechen aber nicht nur die angeführten Gründe formeller Natur, sondern in erster Linie sachliche durch die Tatsachen der Productionstechnik erhärtete Argumente, welche nachweisen, dass die Beibehaltung der beanstandeten Bezeichnung mit der Verdrehung der Ergebnisse der Productionstechnik und der Irreführung der Consumenten gleichbedeutend wäre.

Dem Gesetzgeber, welcher den Handel mit Spirituosen zu regeln beabsichtigt, muss es einzig und allein daran liegen, durch die gesetzlichen Normen zu regeln, dass dem Käufer die der Benennung vollständig entsprechenden Producte verabreicht werden, beziehungsweise dass Producte, welche die Bezeichnung »Originalproducte« tragen, auch wirklich diese Echtheit besitzen. Dem Gesetzgeber muss es aber ferne liegen, in die Productionstechnik eingreifen und feststellen zu wollen, welche Producte als edel und unedel zu gelten haben. In dieser Beziehung können einzig und allein die mit dem Laufe der Zeit fortschreitende Entwicklung der Productionstechnik und der Geschmack des consumirenden Publikums massgebend und entscheidend sein.

Jedenfalls muss aber die in dem Circularschreiben des Verbandes der österreichischen Spirituosen und Essigfabrikanten enthaltene Auslegung des Ausdruckes « Edelbranntweine » als ganz unzutreffend bezeichnet werden. Nach diesen Ausführungen soll das Wesen der Edelbranntweine darin bestehen, dass der in ihnen enthaltene Spiritus (Alkoholgehalt:) ausschliesslich dem eigenen Grundstoffe entstammt. Im Gegensatze zu dem gewöhnlichen Branntwein d. i. Spiritus, welcher im Grossbetriebe von Fabriken aus Kartoffeln, Melasse, Rübe, Korn und Kukuruz erzeugt wird, wird von dem Verbands Branntwein, welcher durch Gährung und Destillation aus edleren Rohstoffen, (Wein, Obst und Zuckerrohrmelasse) ausschlies-

lich zu Genusszwecken hergestellt wird als Edelbranntwein bezeichnet.

In beiden Richtungen ist diese Definition, wie wohl sie auf den ersten Blick sich sehr logisch und verlockend darstellt, vollständig unzutreffend.

Dass ein Branntwein dem eigenen Grundstoffe entstammt, ist eine Tatsache der Productionstechnik, keineswegs aber ein Merkmal, welches für die Bezeichnung »edel und unedel« ausschlaggebend sein sollte. Insoferne der Geschmack, die hygienische Beschaffenheit, welche Umstände bei der Beurteilung der Qualität eines Getränkes eine besondere Rolle spielen, in Erwägung gezogen werden, so wird wol zugegeben werden müssen, dass die Fruchtaufgüsse, welche sich allgemeiner Beliebtheit erfreuen, die höchsten Preise erzielen, aber auf eine andere Art und Weise produziert werden, unbedingt als »edel« qualifizirt werden müssen, umsomehr als das Aufgussmaterial nicht nur Spiritus, sondern auch Rum, Cognac etc. bilden.

Andererseits ist die vom Verbands vorgenommene Classifizierung der Grundstoffe in edle und unedle vollkommen verfehlt und absurd.

Abgesehen davon, dass die Behauptung, wornach wildwachsende Pflanzen als edel gelten sollen, das Brotgetreide aber, welches der Mensch unter Anwendung sorgfältig gewählter Productionsmittel erntet, und welches sein unumgängliches Ernährungsmittel bildet, als unedel zu betrachten ist, — abgesehen davon, dass die Zuckerrohrmelasse deshalb edler als Korn gelten soll, weil sie einem fremden, ausländischen Produkte entstammt, so muss doch die vom Verbands zum Besten gegebene Classifizierung in erster Linie auf die vollständige Verkennung oder absichtliche Ignorirung der Handelsverhältnisse und der auf dem Gebiete der Branntweinindustrie herrschenden Absatzverhältnisse in Bezug auf die marktgängigen Branntweinsorten zurückgeführt werden.

In vielen Ländern bildet der echte Kornbranntwein eine sehr gesuchte Marke. Nur in ganz wenigen Brennereien wird Kornbranntwein und in der Regel auf Bestellung produziert, so dass die ganze Production im voraus verkauft wird.

Berühmt sind in dieser Beziehung die reichsdeutschen Brennereien von Nordhausen, und auch der sehr beliebte Brannt-

wein (Schiedam), welcher zumeist in Belgien und Holland getrunken wird, ist nichts anderes als Kornbranntwein. Echter Kornbranntwein, welcher aus Roggen produziert wird, zeichnet sich durch einen ausgezeichneten Geschmack aus und muss als mindestens den Borowiczka, Enzian udgl. Schnäpsen gleichwertiger Branntwein angesehen werden. Uebrigens beweist der Umstand, dass Kornbranntwein allgemein und skrupellos nachgeahmt und gefälscht wird, die Stichhaltigkeit dieser Behauptung; im wolverstandenen Interesse unserer Production liegt es daher die Echtheit dieser allgemein beliebten Branntweinmarke zu schützen, die ebenso edel ist als die vom Verbande als solche bezeichneten Sorten.

Aus vorstehends genannten Gründen muss der unglücklich gewählte Ausdruck »Edelbranntweine«, welcher der Branntweinproduktion des Kammerbezirkes nachtheiligen Schaden bringen kann, als unannehmbar bezeichnet und dessen Eliminirung unbedingt verlangt werden.

Die Bezeichnung »Edelbranntweine« wäre durch den Ausdruck »Brantweine und Spirituosen« zu ersetzen. Der letztgenannte Ausdruck ist ganz klar und umfasst sämtliche Getränke, welche im vorliegenden Falle in Betracht kommen können.

Anlangend den ersten Absatz des Entwurfes wird noch die Eliminirung der Bezeichnung »von geringen Mengen« beantragt. In dieser zu allgemeinen und keineswegs stricte Fassung wäre die projektirte Bestimmung geeignet Anlass zu Streitigkeiten und verschiedenen Interpretationen zu geben, zumal da in dieser Beziehung in einzelnen Kronländern verschiedene Versüßungsgrade, welche sich nach dem Geschmack des Publikums richten müssen, usuell sind.

Diesen Ausführungen zufolge wird die nachfolgende Fassung des Absatzes I. beantragt.

»1. Branntweine und sonstige Spirituosen dürfen als »echt« oder »Original« bezeichnet werden, wenn sie in dem Zustande, in welchem sie bei regelrechter Herstellung gewonnen wurden, in den Handel gelangen. Zusatz von Zucker oder Farbstoff ist, insoferne solche Zusätze üblich sind, nicht zu beanstanden. Eine Ware von höherem Alkoholgehalte als handelsüblich darf durch Wasserzusatz auf den üblichen Alko-

holgehalt herabgesetzt werden und ist auch für solche Ware noch die Benennung »echt« oder »Original« zulässig.

Was den Absatz 2. anbelangt, so ist vor allem die Bezeichnung »Edelbranntweine« durch die Bezeichnung »Branntweine und sonstige Spirituosen« zu ersetzen. Nachdem im ersten Absatze die Zusätze von Zucker und Farbstoff als zulässig erklärt worden sind, und die in diesem Absatze gedachten Branntweine aus verdünntem Sprit und Riechstoffen hergestellt werden können, so ist der Absatz 2. durch die Einschaltung der Worte »oder von mit fremden Riech- und Farbstoffen und Zucker versetzten Spiritus« zu ergänzen.

Einer Richtigstellung bedarf auch die in diesem Absatze enthaltene Definition des Franzbranntweines. Dieselbe scheint hauptsächlich zum Schutze der ungarischen Production construirt zu sein. Es ist nicht ganz klar, was unter der Bezeichnung »erzeugtes Destillat« zu verstehen ist. Ein aus Treestern oder Gelägen erzeugtes Destillat ist viel zu essentiell, um in den directen Gebrauch genommen werden zu können und werden solche direct aus Treestern gewonnenen Destillate als Franzbranntweine gar nicht gehandelt. Um allen zweifelhaften Auslegungen Riegel vorzuschieben, wird eine entsprechende im nachstehenden angeführte Aenderung des Textes gewünscht.

Der Absatz 2. hätte daher zu lauten :

»Branntweine oder sonstige Spirituosen, die durch Zusatz von Sprit, verdünntem Spiritus oder von mit fremden Riech- und Farbstoffen und Zucker versetztem Spiritus« hergestellt worden sind, jedoch noch den Geruch und Geschmack des Urproductes in ausreichendem Masse besitzen, dürfen unter dem Namen des betreffenden Originalproductes jedoch unter Hinweglassung der Worte »echt« oder »Original« verkauft werden.

Unter Franzbranntwein mit der Bezeichnung »echt« oder »Original« ist reiner Sprit mit einem aus Treestern oder Gelägen erzeugtem Destillate versetzt zu verstehen.

Was den Absatz 3. anbelangt, so wäre vor allem die Bezeichnung »Edelbranntweine« analog zu ändern. Ferner wird die Eliminirung der Worte »oder Cubarum nicht aber echter Cubarum« beantragt. Nachdem verschiedene Rumsorten

bezogen werden, so ist die Benennung »Cubarum« eigentlich nur eine Herkunftsbezeichnung im Gegensatze zu den übrigen Benennungen wie Jamaica, Martiniquerum u. dgl. Die Bezeichnung »Cubarum« ist daher kein Gattungsname und kann in diesem Sinne als eine allgemeine Benennung für die inländischen Rumsorten im Verkehre nicht gelten, wenn sie nicht zu Missverständnissen und Missbräuchen Anlass geben sollte. Die Aufrechterhaltung dieser Bezeichnung hat deshalb gar keine Berechtigung.

Der in dem Absatze 4. gebrauchte Ausdruck »Schankbranntweine« ist eine ganz unklare Bezeichnung, ist weder ein Gattungsname, noch ein Specialname. Im Kammerbezirke wird der Ausdruck als ein Fachausdruck, dem eine allgemeine bekannte spezifische Bedeutung innewohnen sollte, gar nicht gebraucht und ist überhaupt nicht bekannt. Es ist daher gar nicht zu ersehen, warum hier die übliche Bezeichnung »Branntweine« nicht ausreichen würde.

Nach den Worten »unter Verwendung der betreffenden Frucht sind die Worte« oder eines aus dieser Frucht hergestellten Extractes« einzuschalten. Es gibt verschiedene Productionsmethoden. In einer Fabrik wird eine gewisse Fruchtmenge z. B. Weichsel mit 1000 L. Spiritus versetzt, und das gewonnene Product als Trinkbranntwein verkauft. In der anderen werden auf dieselbe Fruchtmenge bloß 100 L. Spiritus aufgegossen, dann der Saft ausgepresst und ein auf diese Weise gewonnener Fruchtextract je nach Bedarf zur Erzeugung eines Weichselbranntweines und Liguers benützt. — Um nun bei den eventuellen amtlichen Untersuchungen etwaige Zweifel bezüglich der Herstellungsmethode auszuschließen, ist die Einschaltung der oben angeführten Worte nach der Ansicht der Kammer angezeigt.

Die Kammer hat bereits des näheren ausgeführt, welche Rolle echter Kornbranntwein spielt, und insoferne derselbe vor Fälschung geschützt werden soll. Die im Entwurfe enthaltene Definition des Kornbranntweines, als welcher der aus Roggen hergestellte Rohsprit bezeichnet wird, ist geeignet diese Branntweinsorte in Verruf zu bringen, und den betreffenden Productionszweig zu ruiniren. Diese Definition im Zusammenhange mit den in der citirten Eingabe des Verbandes

enthaltenen Ausführungen über den Kornbranntwein lassen die Vermuthung wach werden, dass ein Concurrenzkampf gegen diesen Branntwein inscenirt wird, welcher einerseits die Qualität desselben bemängelt, indem dieses Product als ein aus verpöntem Rohsprit hergestelltes gestempelt wird, andererseits die unrichtige Anschauung verbreitet, das die berühmtesten Kornbranntweine aus raffinirtem Spiritus hergestellt werden. Indessen ist es eine allgemein bekannte Tatsache, dass in Belgien, Holland, Russland, Dänemark und insbesondere in Galizien Rohsprit aus Roggen zur Erzeugung von echtem Kornbranntwein dient, dass dieser Rohsprit eben die Grundlage des Geschmacks und der Qualität bildet, dass aber dieser Rohsprit im Gegensatz zu dem aus anderen Stoffen und zwar aus Kartoffeln gewonnenem Spiritus ganz anders beschaffen ist. Der Kornbranntwein wird für den directen Consum absichtlich nur nach einer teilweisen Reinigung ohne von den Fuselölen vollständig befreit zu sein, hergestellt. Diese Fuselöle besitzen jedoch nicht jenen üblen Geruch, wie die des Kartoffel, Kukuruz — oder Melassebranntweines, und es sagt dieser Geruch den Consumenten zu. Auch kommt denselben eine gesundheitsschädliche Wirkung nicht zu. Wird aber Kornbranntwein aus rafinirtem Spiritus gewonnen, so ist der eigentliche Geschmack weg, und muss auf künstliche Art und nur durch Zumischung des Kornfuselöles mit teilweisem Erfolg beigebracht werden, welcher Umstand die Beliebtheit des Kornbranntweines schädigt und den letzteren zu Gunsten anderer Sorten zu verdrängen hilft. Die von der Regierung projectirte Bestimmung wäre daher nur geeignet, den Nachahmungen und Fälschungen des echten Kornbranntweines von mancher Seite sehr gewünschten Vorschub zu leisten.

Der aus Roggen gewonnene Rohsprit wird jahrelang gelagert und kann nur ein entsprechend abgelagertes Product zur Verwendung gelangen, wenn ein reiner und echter Kornbranntwein erzeugt werden soll. Hierdurch wird jener spezifische Geschmack erzielt, der auf künstlichem Wege gar nicht ersetzt werden kann. Der edle Geschmack des Cognacs ist doch auch nichts anderes als Fusel, welcher sich bei der Gährung des Rohproductes gebildet hat. So stellt sich die Erzeugung von Kornbranntwein als ein complicirter, der Obstbrannt-

weinproduction ebenbürtiger Produktionszweig, welcher durch die irreführende Bezeichnung nicht geschädigt werden soll.

Die Kammer muss daher die Aenderung der im Entwurfe enthaltenen Definition des Kornbranntweines unbedingt verlangen und beantragt die nachstehende Fassung:

»Echter Kornbranntwein ist der aus Korn (Roggen) hergestellte Branntwein in entsprechender Verdünnung mit Wasser.«

Der Absatz 4. hätte daher zu lauten:

Die Herstellung von Branntweinen, Rosoglien, Liqueuren, auch Ratafias und Cremes aus verdünntem Spirit unter Zusatz von Geruchs und Geschmacksstoffen kann auf kaltem oder warmem Wege geschehen; die Bereitungsweise kommt bei der Beurteilung nach den Bestimmungen des Lebensmittelgesetzes nicht in Betracht.

Liqueure, die den Namen von Obstsorten führen, dürfen nur dann als »echt« bezeichnet werden, wenn sie unter Verwendung der betreffenden Frucht oder eines aus dieser Frucht hergestellten Extractes erzeugt wurden. Für echten Weichselliqueur, Kirschliqueur und Pflaumenratafia sind auch die Namen Weichselgeist, Kirschengeist und Pflaumengeist wo dies üblich ist, nicht zu beanstanden.

Echter Kornbranntwein ist der aus Korn (Roggen) hergestellte Branntwein in entsprechender Verdünnung mit Wasser.

Zu den Absätzen 5, 6, 7, 8 wird keine Bemerkung gemacht.

Betreffend den Absatz 9. ist zu bemängeln, dass derselbe zu viel Ausnahmen schafft und Verwirrung statt Klarheit hervorrufen kann. Deshalb wären wenigstens die Worte »u. dgl.« und analoge Abkürzungen wegzulassen, um die Aufzählung der unzulässigen Zusätze bei Herstellung von Spirituosen vollständig zu machen. Kommen noch welche schädliche Substanzen in Frage, so wären dieselben direct anzuführen. Die Kammer glaubt aber, dass die Liste vorläufig vollständig ist, und weitere Aufzählungen unterbleiben können. Die Anführung von »Paprika« als eines unzulässigen Zusatzes befindet sich in einem teilweisen Gegensatze zu den Bestimmungen des Absatzes 5. betreffend den Paprikabranntwein. Eine nä-

here, die etwaigen Missverständnisse ausschliessende Präzisierung dieser Bestimmungen wäre sehr erwünscht.

Schliesslich wird darauf hingewiesen, dass Schwefeläther im Handel kurzweg Aether genannt — einen essentiellen Bestandteil von Rumessenz, welcher zur Erzeugung aller Inländerrume verwendet werden muss, bildet, und dass die vollständige Eliminirung dieses Zusatzes ganz unmöglich erscheint und den Ruin dieses bedeutenden Productionszweiges herbeiführen würde. Auf Grund der zahlreichen bereits durchgeführten Analysen durch die Lebensmitteluntersuchungsanstalten kann auch festgestellt werden, dass Rumqualitäten, welche unter Anwendung der ätherhaltigen Essenz erzeugt worden sind, niemals als gesundheitsschädlich bezeichnet werden. Es wäre daher der Zusatz von Aether bis 1% als zulässig zu erklären, und als unzulässig nur Aether über 1% anzusehen.

Dem von dem Verbande gestellten Antrage, dass die Einfuhr aller jener Spirituosen aus dem Auslande verboten werde, welche Ingredienzen enthalten, deren Verwendung auch im Inlande verboten ist, stimmt die Kammer aus Billigkeitsrücksichten vollständig zu.

Auch schliesst sich die Kammer dem weiteren Antrage des Verbandes in Bezug auf die Bestimmungen, betreffend den Verkehr mit Essig, und zwar dahingehend, dass der im Punkte 3. dieser Bestimmungen enthaltene Nachsatz »oder unter einer anderen handelsüblichen Bezeichnung« vollständig eliminiert werde, an.

7.

Na tej samej ankiecie z dnia 16. stycznia br. obradowano również nad zreformowaniem postępowania przy rozpoznawaniu trunków propinacyjnych.

Zaproponowane na podstawie wyników ankiety i uchwały sekcji przedstawienie do c. k. Namiestnictwa Izba uchwała w całości bez zmiany, a opiewa ono, jak następuje:

Rozporządzeniem z dnia 7. grudnia 1904 L. 154456 przekazało c. k. Namiestnictwo Izbie handlowej i przemysłowej do zaopiniowania memoriał związku austr. fabrykantów likierów i wódek w sprawie zreformowania postępowania przy rozpoznawaniu trunków propinacyjnych.

Żądania memoriału skierowane są przeciw obowiązującym obecnie przepisom rozporządzeń c. k. Ministerstwa handlu względnie c. k. Namiestnictwa z dnia 25. lutego 1864. L. 2040 i 2. kwietnia 1896 L. 25722. W szczególności wykazuje memoriał, że przepisy te nie mają żadnego uzasadnienia, są wprost szkodliwe i niesprawiedliwe, i żąda zupełnego uchylenia tak jednego jak i drugiego rozporządzenia.

Żądania te wnikające w stosunki handlu naszego i przemysłu, dotykające z jednej strony interesów uprawnionych do wykonywania prawa propinacyi, z drugiej zaś strony wytwórców napojów spirytusowych i handlu tymi napojami poddano dokładnemu i gruntownemu zbadaniu.

W dniu 16, stycznia 1905 odbyła się w Izbie wspólna ankieta galicyjskich Izb handlowych i przemysłowych i centralnego Związku galic. przemysłu fabrycznego, na której nie tylko omówiono postulat sformułowany w memoriale związku austr. fabrykantów, lecz starano się rozstrząsnąć wszelkie kwestye wchodzące w zakres postępowania propinacyjno-karnego.

Uchwały ankiety tej opiewały:

1. Analiza chemiczna ma być dokonywana w granicy ściśle i wyraźnie określonej reskryptem ministeryalnym z 25. lutego 1864 L. 2040 (in zweifelhaften Fällen, ob das beanstandete Getränk fabrikmässig erzeugt wurde) tylko w kierunku zbadania, czy kwestyonowany trunk został wytworzony fabrycznie, mianowicie w sposób praktykowany zwyczajnie we fabrykach.

2. Ankieta oświadcza się przeciw żądanemu przez »Związek fabrykantów likierów etc.« w Opawie zniesieniu całego rozp. min. z 25. lutego 1864 L. 2040, natomiast żąda, by ustęp tego rozporządzenia »Die Ueberprüfung des Sachverständigenbefundes findet nicht statt« został uchylony.

3. Rozporządzenie Nam. z 2. kwietnia 1896 L. 25722, którem polecono, by analiz dokonywały wyłącznie instytuty chemiczne uniwersytetów we Lwowie i Krakowie — bez możliwości supplerewizyi, ma być uchylone w całej osnowie.

4. Dla przedsiębrania analiz i wydawania orzeczeń znawców należy ustanowić dwie komisye we Lwowie i Krakowie, złożone z kierownika instytutu chemicznego przy uniwersytecie lwowskim względnie krakowskim, z chemika wyznaczonego

przez c. k. Namiestnictwo, wreszcie ze znawcy przemysłowego, wybranego przez kierownika instytutu chemicznego z listy, ułożonej wspólnie przez trzy Izby handlowe i przemysłowe.

5. Należy uznać dopuszczalność superrewizji analizy, któraby miała być dokonywaną na kontraprobkach na żądanie strony zasądzonej, wyrażone w rekursie, przyczem dla analiz komisji lwowskiej instancją superrewizyjną byłaby komisya krakowska i na odwrót. Oczywiście postępowanie musiałoby być zmienione w tym kierunku, by przy braniu próbek podejrzanych trunków wydawano stronie kontraprobkę urzędowo opieczętowaną. Kontraprobka miałaby służyć także do stwierdzenia identyczności próbki z towarem, z którego ją wzięto — na żądanie strony zasądzonej w razie podejrzeń zamienienia próbki w toku postępowania.

6. Samowolne, przez organy propinacyjne przedsiębrane konfiskaty sprowadzanych z fabryk, a wylegitymowanych fakturami fabrycznymi trunków słodzonych, mają być surowo i bezwarunkowo zakazane a władzom politycznym i policyjnym ma być zabronione udzielanie propinatorom asystencji lub jakiegokolwiek poparcia, mogącego upozorować taką konfiskatę legalnością. Wykraczające przeciw temu organy propinacyjne mają być karane po myśli rozp. min. z 30. września 1857 Dz. u. p. Nr. 198 niezależnie od odszkodowania, którego można będzie domagać się od propinatora w drodze procesu cywilnego.

Władze polityczne I. instancyi winny otrzymać polecenie, aby skargi przemysłowców na rzeczne konfiskaty niezwłocznie i merytorycznie załatwiały a rekursom propinatorow przeciw zarządzeniom władz I. instancyi, opiewającym na niezwłoczne wydanie samowolnie skonfiskowanych trunków fabrycznych, odmawiały mocy wstrzymującej.

Uchwały tej ankiety były przedmiotem obrad pełnego posiedzenia Izby, która po dłuższej dyskusyi postanowiła oświadczyć się tylko za niektórymi wnioskami ankiety i to w osnowie częściowo zmienionej a w szczególności opiewają uchwały Izby w sposób następujący:

1. Izba oświadcza się przeciw żądanemu przez Związek fabrykantów likierów w Opawie zniesieniu w całości tak roz-

porządzenia minist. z 25. lutego 1864 L. 2040. jak i rozporządzenia namiestnictwa z 2. kwietnia 1896 L. 25722.

2. Izba wyraża zapatrywanie, że analiza chemiczna ma być dokonywana w granicy ściśle i wyraźnie określonej re-skryptem ministeryalnym z 25. lutego 1864 L. 2040 tj. tylko w kierunku zbadania, czy kwestyonowany trunek został wytworzony fabrycznie, mianowicie w sposób w fabrykach zwyczajnie praktykowany.

3. Rozporządzenie namiestnictwa z 2. kwietnia 1896 L. 25722 ma być o tyle zmienione, że przy utrzymaniu zasady niedopuszczalności superrewizyi ma być ustanowiony odrębny organ do dokonywania analiz. Mianowicie dla przedsięwzięcia analiz i wydawania orzeczeń znawców należy ustanowić dwie komisye we Lwowie i Krakowie, złożone z kierownika instytutu chemicznego przy uniwersytecie lwowskim względnie krakowskim, z chemika wyznaczonego przez c. k. Namiestnictwo, wreszcie ze znawcy przemysłowego, wybranego przez kierownika instytutu chemicznego z listy ułożonej wspólnie przez trzy Izby handlowe i przemysłowe.

4. Przy braniu próbek podejrzanych trunków należy wydać stronie na jej żądanie kontrapróbkę urzędowo opieczętowaną. Kontrapróbka miała by służyć do stwierdzenia tożsamości próbki z towarem, z którego ją wzięto na żądanie strony zasądzonej w razie, gdyby zachodziło podejrzenie zamieniania próbki w toku postępowania.

5. Izba uprasza c. k. Namiestnictwo, aby wydało władzom podwładnym pouczenie, przypominające istniejące przepisy i okólniki, które interwencyę władz politycznych i policyjnych względnie gminnych w interesie propinatorów sprowadzają do właściwej miary.

Do uchwał tych podaje Izba następujące wyjaśnienie:

Jak na wstępie wspomniano, memoriał związku austr. fabrykantów w Opawie domaga się cofnięcia powołanych wyżej rozporządzeń z roku 1864 i 1896, żądania tego Izba nie tylko nie popiera, lecz przeciwnie oświadcza się stanowczo przeciw niemu ze względu na interesa krajowego przemysłu i handlu.

Jak długo prawo propinacyi w Galicyi istnieje, należy mu się zagwarantowana specyjalną ustawą opieka prawna.

Żądania opawskiego Związku fabrykantów skierowane są bezsprzecznie przeciw nabytym w dobrej wierze uprawnieniom propinacyjnym w Galicyi, mającym trwać do końca r. 1910, już zatem z tego zasadniczego stanowiska nie są do przyjęcia.

Prawo propinacyi, polegające na wyłącznem prawie wyszynku (drobnej sprzedaży) trunków spirytusowych niesłodzonych lub słodzonych niefabrycznie oraz na prawie niewyłącznem wyszynku trunków spirytusowych słodzonych fabrycznie może być od naruszenia chronione tylko przez zapobieganie nieuprawnionej sprzedaży i wyszynkowi trunków niesłodzonych i słodzonych niefabrycznie, zatem wyłącznie propinacyjnych (rozp. min. z 25. lutego 1864 L. 2040) oraz przez karanie nieuprawnionej sprzedaży i wyszynku tych trunków. Rozpoznanie, czy trunek, sprzedawany przez przemysłowych sprzedawców detailicznych i przemysłowych szynkarzy, jest fabrycznie słodzony, zatem jako taki może być detailicznie sprzedawany na podstawie uprawnienia przemysłowego bez naruszenia prawa propinacyi, może nastąpić tylko w drodze chemicznej analizy. W razie uchylecia dowodu przez analizę musiałaby orzekająca władza swój osąd, czy zażalenie wykonyującego prawo propinacyi na naruszenie tego prawa przez detailicznego sprzedawcę względnie szynkarza przemysłowego jest uzasadnione lub nie, oprócz na innych danych, którym wszakże brakowałoby mocy dowodowej w każdym razie w wyższym stopniu niż orzeczeniom znawców, wydanym na podstawie analizy, w obec czego zagwarantowana ustawowo prawu propinacyi ochrona prawna stałaby się wprost iluzoryczną, o ileby nie miała się manifestować zupełnie arbitralnemi zasadzającymi orzeczeniami władzy politycznej. Niema też i widoków, aby proponowane przez Związek w Opawie cofnięcie rzeczonoego rozporządzenia ministeryalnego, o ile ono wprowadza jako środek dowodowy analizę chemiczną, dało się osiągnąć; już więc z tego samego względu praktycznego odmawia Izba temu wnioskowi poparcia.

Izba oświadcza się nadto przeciw niemu i z tego powodu, że zrealizowanie tego postulatu okazałoby się w skutkach dla przemysłu fabrycznego słodzonych wytworów spirytusowych wielce szkodliwem, gdyż ułatwiłoby znacznie pokątną fabryka-

cyę słodzonych trunków przez samych detailicznych sprzedawców i szynkarzy przemysłowych.

Natomiast wymagają zdaniem Izby niektóre szczegółowe przepisy, mieszczące się w rozporządzeniach z roku 1864 i 1896 bezwarunkowo pewnego uzupełnienia i sprostowania.

O co w pierwszym rzędzie idzie przy analizach dokonywanych na podstawie tych rozporządzeń, dają wskazówkę zestawione ze sobą odnośne przepisy.

I tak przypomnieć należy, że według rozporządzenia namiestnictwa z dnia 15. maja 1866 L. 2408 słodzone napoje tylko wtenczas jako takie uważane będą, jeżeli nie na zimno jedynie przez przymieszanie cukru i farby z destylowanej gorzałki, lecz chemicznie przez uprawnionego fabrykanta wyrobione zostały.

Podobnież kilkakrotnie cytowane rozp. min. z 25. lutego 1864 L. 2040 opiewa wyraźnie jak następuje: »Do fabrycznie słodzonych, przeto niepodlegających propinacyi trunków nie należy wódka słodzona cukrem w zimnej drodze, do której wyszynku uprawnieni są wyłącznie właściciele propinacyi i szynkarze propinacyjni: w razach wątpliwości, czy kwestyonowany trunek jest wytworzony fabrycznie, ma być dokonana chemiczna analiza tegoż także na żądanie itd.«

Brzmienie przytoczone nakazuje przeto z pośród różnych rodzajów słodzonych trunków tylko wódkę słodzoną na zimno cukrem do trunków wyłącznie propinacyjnych zaliczać.

Takie skwalifikowanie wódki słodzonej w drodze zimnej jako trunku propinacyjnego nie jest wcale tylko przykładowem, lecz opiewa tak, że ekskluzywność tylko do takiej wódki może być stosowana; zatem nie podlega także wątpliwości, że w rozumieniu Ministerstwa wszystkie inne słodzone trunki wyskokowe nie mają być uważane za trunki wyłącznie propinacyjne, a w szczególności, że nie są niemi słodzone trunki wytworzone fabrycznie (fabriksmässig) t j. w sposób w fabrykach praktykowany (procederem fabrycznym.)

Z tego wynika zupełnie jasno, że analiza i orzeczenie znawców ograniczać się winny jedynie do skonstantowania czy dany trunek słodzony został sporządzony takim we fabry-

kach praktykowanym sposobem. Wszelkie orzeczenia negatywne, które w sposób jasny nie stwierdzają powyższej i tylko powyższej okoliczności a obejmują za to okoliczności inne, według powyższego brzmienia przepisu obojętne, nie leżą w ramach tego przepisu.

Nie ulega zatem wątpliwości, że według obecnie obowiązujących przepisów cel badania, cel analizy nie ma i nie powinien być inny jak tylko, czy trunek został wytworzony fabrycznie, t. j. w sposób w fabrykach zwyczajnie praktykowany, i tego właśnie domaga się Izba w swej wyżej pod 2. przytoczonej uchwale.

Pewne zamięszanie pojęć, i niepewność stanu prawnego spowodowało jednak w tej sprawie wysunięcie z biegiem czasu na pierwszy plan użytych również w rozporządzeniach odnosnych określeń, czy zakwestyonowane trunki przyrządzono na drodze zimnej (mechanicznej 7) czy też ciepłej (chemicznej). Wysunięcie na pierwszy plan — zupełnie jednak niezgodnie z duchem i intencją rozporządzeń odnosnych — tych właśnie wyrażen spowodowało, że rozróżnianie wódek słodzonych na tej zasadzie t. j. według rzekomego przyrządzenia ich na drodze zimnej lub na drodze gorącej znajduje się w kolizji, z współczesną techniką przyrządzania tych trunków, i tak pojęte właściwie jest niewykonalne.

Dlatego Izba uznała za konieczne zatrzymanie znamienia wyrobu fabrycznego t. j. wytworu w zakładzie przemysłowym który pod względem prawno-przemysłowym jest fabryką, pominięła zaś zupełnie znamię sporządzania chemicznego oraz na ciepłej drodze.

Czy znamię słodzenia może być określone przedmiotowo t. z. czy można ustalić pewną zawartość alkoholu wedle stopni alkoholometru i pewną zawartość ciężarową cukru, która ma rozgraniczać napoje propinacyjne od niepropinacyjnych, Izba nie chce i nie może z góry przesądzać; decyzja o tem musiałaby być pozostawiona ankiecie z fachowych ekspertów złożonej. Zanim jednak przyszłość o tem rozstrzygnie, pewna sanacja stosunków, która jest bezwarunkowo koniecznie niezbędną, da się uzyskać tylko przez sprowadzenie celu i kierunku analizy do granic w uchwale Izby wskazanych, a odpowiadających też pierwotnym zamiarom ustawodawcy.

Ponieważ w uchwale Izby położono nacisk na znamię wyrobu fabrycznego, konsekwencją tego jest dalsze żądanie, aby nastąpiło zreformowanie organu powołanego do przeprowadzania analiz.

Skoro treść orzeczenia znawców ma stanowić rozstrzygnięcie kwestyi, czy dany trunek był sporządzony w sposób w fabrykach praktykowany, nie można w tym względzie polegać na samem zdaniu teoretyka, choćby najbieglejszego, lecz trzeba koniecznie uzupełnić je opinią zawodowca obznajomionego praktycznie ze sposobem fabrykacji. Dlatego Izba proponuje, aby w miejsce instytutów chemicznych przy uniwersytetach, które właściwie jako takie — znamię wybitnie i wyłącznie naukowe posiadające — nie powinny sprawami temi się trudnić, wstąpiły komisye, w których skład wchodziłoby także znawcy przemysłowi.

Żądanej przez ankietę dopuszczalności superrewizyi orzeczenia znawców musiałaby się Izba sprzeciwić, gdyż powodowałoby to bezpotrzebne przewlekanie postępowania karnego, a nie miałoby zbyt praktycznego celu ze względu na równorzędne wprost stanowisko organów przeprowadzającego analizę i dokonującego superrewizyi. Gdy dalej zwróci się uwagę na okoliczność, że możliwość superrewizyi powodowałaby też niestosunkowo wysokie koszty analiz chemicznych, wskutek czego uprawnieni propinatorowie mieliby bardzo utrudnione dochodzenie swych praw, należy dziś obowiązującą niedopuszczalność superrewizyi orzeczenia znawców i nadal utrzymać.

Analogicznie należałoby jednak i stronie drugiej przyznać pewne ułatwienie w dochodzeniu praw swych, względnie w obronie przeciw podejrzeniu wywołanemu przez doniesienie propinatora. Ponieważ zdarzały się skargi, że próbki towaru zakwestyonowanego już przy samej rewizyi lub później w toku postępowania uległy zamienieniu, byłoby zupełnie rzeczą słuszną i znajdującą potwierdzenie w przepisach o badaniu środków żywności, aby było stronie dozwolone branie kontrapróbek. I kontrapróbki takie, które polegają na tem, że na żądanie strony władza wydaje jej część próbki urzędowo opieczętowaną, mają posłużyć do stwierdzenia tożsamości próbki poddanej badaniu z towarem, z którego ją wzięto — w razie podnoszonych w tym względzie wątpliwości. Ten właśnie cel mają urzędowo

opieczętowane i stronom na żądanie przy rewizyi wydawane kontrpróbki w postępowaniu propinacyjno-karnem. Ustalenie tej zasady wydawania kontrpróbek odpowiada słuszności i Izba wyraża nadzieję, że c. k. Namiestnictwo nietylko utrwali wydane już w tej mierze zarządzenia, ale je i uogólni i rozszerzy stosownie do słusznych żądań stron interesowanych. Skoro zaś cel instytucyi kontrpróbek polega na zapobieganiu możliwym fałszerstwom z próbkami, co przecież musi być stwierdzone, konieczną jest rzeczą, aby c. k. Namiestnictwo jako właściwa władza nie uważało pozwolenia brania kontrpróbki jako nieobowiązującą do niczego formalność, lecz aby stale i bez wyjątku w wypadkach, w których zachodzą pewne poszlaki, wydawało polecenie przeprowadzenia ponownej analizy na kontrpróbce. Przy takim stosowaniu przepisu branie kontrpróbek stanie się bardzo dobrym i skutecznym środkiem do umoralnienia propinacyjno-karnego postępowania.

W ogóle postępowanie to wymagałoby zdaniem Izby pewnej reformy a głównie w tym kierunku, aby nie było ono obliczone i skierowane w pierwszym rzędzie na jednostronne strzeżenie prywatnych praw osób wykonujących prawo propinacyi, lecz aby się stało tem, czem być powinno, t. j. bezstronną judykaturą władzy, powołanej do przestrzegania obowiązujących przepisów ustawowych w sporach między stronami, z których jedna w stosunku do drugiej nie powinna być jako uprzywilejowana traktowana.

Z jednej strony musi chodzić władzom o to, aby uprawnienia nabyte przez dzierżawców propinacyi nie doznały uszczerbku, i aby w tym kierunku nie działały się nadużycia, z drugiej strony jednak nie może też być dla władzy rzeczą obojętną, jakiej jakości trunki ludność do spożycia otrzymuje, i schodzą się w tym kierunku interesa tak grupy fabrykantów jak i grupy propinatorów, aby z obrotu handlowego wyparte zostały o ile możności wszelkie napoje spirytusowe, które jakością swą najprymitywniejszym wymaganiom nie czynią zadość.

Gdy zatem słodzone trunki pochodzą od znanych firm fabrycznych, inaczej zupełnie sprawa się przedstawia i przedstawiać powinna, niż gdy towar zakwestyonowany pochodzi z przymieszania sposobem domowym lub z licznie rozsianych

po kraju pokątnych destylacyi, produkujących towar jak najgorszej jakości, szkodliwy dla zdrowia. — Różnicę tę szczególnie brać też należy pod uwagę przy ocenieniu pytania, czy podstawa istnieje do zakwestyonowania względnie opieczętowania lub konfiskaty trunków u handlarzy towarów mięszanych.

A właśnie do najdotkliwszych sekatur należą praktykowane konfiskaty słodzonych trunków sprowadzanych z fabryk przez przemysłowych sprzedawców i szynkarzy.

Konfiskaty bywają często dokonywane zwłaszcza w miastach, tak zwanych zamkniętych przez samych dzierżawców propinacyi a to przy wprowadzaniu trunków w obręb miasta. Częstość wielkie transporty słodzonych trunków pomimo należytego zgłoszenia ich do opłat nie dochodzą nawet właściciela lecz przychodzą wprost do magazynów propinacyi, a wszelkie zabiegi właściciela w celu wydobycia swej własności są bezskuteczne w obec obojętności, a nawet wyraźnej niechęci władzy politycznej powołanej w takich wypadkach do interwencji.

Nieraz dopiero po kilkumiesięcznych staraniach i dopiero na kategoryczne zarządzenie władzy krajowej nieprawnie zabrane trunki bywają zwracane właścicielowi.

Przemysłowi sprzedawcy datailiczni i szynkarze niemniej cierpią w skutek konfiskat zapasów, zarządzanych przez władzę polityczną w razie dochodzeń karnych wdrożonych przeciw nim wskutek skargi dzierżawcy propinacyi, a to przy pobraniu próbek zakwestyonowanych trunków w celu analizy chemicznej. Nieraz następuje tu konfiskata całego zapasu na czas aż do stanowczego, prawomocnego załatwienia sprawy karnej, co w obec zwykłego w takich wypadkach, a niejednokrotnie nawet tendencyjnego przewlekania trwa całe lata, przez który to czas zabrane i wszechstronnie opłacone zapasy spoczywają w magazynach propinacyi.

Właściciel zaś towaru zakwestyonowanego tymczasem ponosi olbrzymie straty a często do zupełnej ruiny przez takie postępowanie bywa doprowadzany.

Aby zapobiedz możliwym w tej mierze nadużyciom, byłoby bardzo wskazanem, aby c. k. Namiestnictwo przeprowadziło dokładną rewizyę okólników swych i przepisów, wyda-

nych co do postępowania karno-propinacyjnego. W szczególności należy zabronić wszelkiego samowolnego występowania organów propinacyjnych w charakterze organów władzy, jakoby upoważnionych do jakichkolwiek konfiskat i zarządzeń, które tylko władza jako taka poczynić może. Udzielanie pomocy urzędowej tym prywatnym organom propinacyjnym, asystencyi itp. ograniczone być powinno do ściśle oznaczonych i rzadkich wypadków, jak to już kilkakrotnie w okólnikach c. k. Namiestnictwa, niestety przez władze podwładne nieprzestrzeganych z naciskiem było zaznaczone. Rekursy i zażalenia w tych sprawach należy ze względu, że chodzi tu o materialne względy, rozstrzygać jak najrychlej. Wreszcie należy zalecić jak największą ostrożność przy zarządzeniu konfiskaty tymczasowej całego zapasu zakwestyonowanych towarów. Nie może być przecież mowy o tem, aby gołosłowne wskazanie towaru przez propinatora mogło już stanowić dostateczną podstawę do opieczętowania i zdeponowania całego zapasu towaru, który zakwestyonowano. Taki sposób postępowania doprowadzić może chyba do wyjęcia z obrotu handlowego wszelkiego rodzaju trunków słodzonych, co przecież nie byłoby ani sprawiedliwe ani nie leży z pewnością w intencji c. k. Namiestnictwa, które nie może i nie powinno się identyfikować z Dyrekcją funduszu propinacyjnego, będącą w tym wypadku tylko stroną materialnie interesowaną.

Zresztą zarządzenia takie tymczasowe są sprzeczne z ustawą, i trzeba bardzo rozszerzającej interpretacji odnośnych przepisów, aby z możności postanowienia konfiskaty trunków w orzeczeniu karnem wysnuć prawo władzy do wydawania zarządzeń tymczasowych tak daleko idących, i mogących stronę interesowaną wprost na ruinę narazić.

W pierwszym rzędzie musi zatem Izba domagać się złagodzenia tych rzeczywiście drakońskich przepisów, które niczem nie dadzą się w dostatecznej mierze usprawiedliwić.

Biorąc w obronę służące propinatorom prawa, musi Izba wszakże zaznaczyć, że stosowanie wszelkich ostrzejszych przepisów powinno tylko o tyle mieć miejsce, aby nie wychodziło jedynie na korzyść propinatorów, lecz było wpływem judykatury władzy bezstronnej, stojącej z jednej strony na straży

ustawy, z drugiej zaś strony dbałej o interes ludności i o jej powodzenie materyalne.

C. k. Namiestnictwo raczy po myśli powyższych wywodów uznać potrzebę dokładnej rewizyi obowiązujących obecnie przepisów o postępowaniu karno-propinacyjnem, przeprowadzić ją jak najrychlej, wydać dla władz podwładnych stosowne pouczenie i zawiadomić Izbę o poczynionych zarządzeniach.

8.

L. 6714 z r. 1904.

Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej na polecenie c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty odniosło się do Izby o przedstawienie swego reprezentanta, który miałby objąć obowiązki członka Komisji centralnej dla spraw szkolnictwa przemysłowego w miejsce zmarłego członka tej komisji b. p. Jakóba Piepesa-Poratyńskiego.

Zgodnie z wnioskiem sekcji przemysłowej Izba uchwala przedstawić sekretarza Dra Władysława Stesłowicza jako delegata do centralnej komisji dla spraw szkolnictwa.

9.

L. 158 z r. 1905.

Komitet egzekutywny dla zamierzonej wystawy austriackiej w Londynie w r. 1906 zwrócił się do Izby z prośbą o przedstawienie delegatów do utworzyć się mającej Komisji wystawowej.

Na podstawie wniosku sekcji przemysłowej Izba wybiera na delegatów do tej Komisji wystawowej p. wiceprezydenta Leopolda Baczewskiego i radnego p. Dra Jana Ruckera.

10.

L. 25 z r. 1905.

C. k. Namiestnictwo rozporządzeniem z 28. grudnia 1904 zwróciło się do Izby o zaopiniowanie prośby Józefa Feuersteina i Adolfa Kieslera w Drohobyczu o koncesyę na publiczny dom składowy tamże.

Radny p. Jonasz jako sprawozdawca sekcji handlowej, która rozpatrywała tę sprawę, przedstawia, iż założenie publicznego domu składowego w mieście Drohobyczu jest w obec niewątpliwego rozwoju ruchu handlowego i przemysłowego

w tem mieście istotną potrzebą. Przemawia zatem przede wszystkim ciągły wzrost produkcji zwłaszcza naftowej i woskowej w całym powiecie drohobyckim i w następstwie wzrost ogólnego ruchu towarowego w samym Drohobyczu. Rozwój produkcji naftowej i woskowej wywołuje znaczne zapotrzebowanie artykułów technicznych, narzędzi wiertniczych, towarów żelaznych i naczyń. Z drugiej strony wzrost ludności, napływ personalu urzędniczego i robotniczego kopalń przyczynia się w wysokim stopniu do ożywienia ogólnego ruchu towarowego.

Znaczne oddalenie dworca towarowego, który nie od dziś wzmocnionym potrzebom handlu i przemysłu tamtejszego nie odpowiada, od miasta, w którym cały ruch handlowy się ogniskuje, przeszkadza w wysokim stopniu normalnemu obrotowi towarowemu i sprawia, że nieraz produkty łatwo ulegające zepsuciu niszczejną po drodze skutkiem upału lub mrozu. Dworzec ten odległy jest od środka miasta Drohobycza a zarazem od centrum handlu miejscowego o $4\frac{1}{2}$ kilometra, zaś od główniejszych zakładów przemysłowych, które na tym dworcu odbierają i składają towary, o 7 — 8 kilometrów. Łatwo zrozumieć, że samo to oddalenie naraża interesowanych na dotkliwą nieraz stratę czasu, przysparza im wydatków, a bywa że i materalną wyrządza szkodę.

W obec tego nie może ulegać żadnej wątpliwości, że założenie publicznego domu składowego w Drohobyczu, w miejscu dla kół handlowych i przemysłowych przystępnem i dogodnem, oddałoby rozwojowi gospodarczemu miasta i okolicy poważne i cenne usługi.

Projektowany przez petentów publiczny dom składowy ma się mieścić w punkcie miasta, od centrum jego i od wszystkich ważniejszych zakładów przemysłowych zaledwie przeciętnie o kilometr oddalonym. Towary przez interesentów tu składane i odbierane, miałyby zapewnioną ochronę od wpływów i zmian atmosferycznych. odpowiednią konserwacją i obsługę kupiecką.

W obec tych względów oświadcza się sekcya handlowa za nadaniem Józefowi Feuersteinowi i Adolfowi Kieslerowi

żądaney koncesyi na publiczny dom składowy w Drohobyczu,
co też Izba uchwała.

Po wyczerpaniu porządku dziennego zamyka p. Przewo-
dniczący posiedzenie po godz. 9. wieczór.

Wice-Prezydent:

Schayer.

Sekretarz:

Stesłowicz.

Protokół sprawdzili:

Karol Buber.

Julian Wang.

PRZEGLĄD CZYNNOŚCI

Iwowskiej Izby handlowej i przemysłowej w r. 1904,

zestawiony przez biuro Izby.

Działalność Izby w roku ubiegłym była również różnorodną, jak i w latach poprzednich i wykazuje liczne dodatnie wyniki, tak że rok ten możnaby zaliczyć do pomyślnych, gdyby nie strata dotkliwa, którą Izba poniosła przez śmierć nieodżałowanego i zasłużonego prezydenta swego b. p. Jakóba Piepesa-Poratyńskiego. Pamięć przedwcześnie zmarłego uczciła Izba na osobnem posiedzeniu dnia 24. października 1904.

Posiedzeń plenarnych odbyła Izba 8, komisyjnych 29, z tych 12. posiedzeń odbyła sekcya handlowa, 8 sekcya przemysłowa; z Komisyi specjalnych obradowały kilkakrotnie Komisya kolejowa, certyfikatowa, bankowa, dla dostaw wojskowych i Komisya budżetowa.

Protokół podawczy Izby wykazuje w roku 1904 wpływ 6757 spraw (2883 w r. 1897, 3387 w r. 1899, 4445 w r. 1900, 5127 w r. 1903). Wzrost agend Izby w latach ostatnich uczynił nieodzownem rozszerzenie lokalności biurowych, z końcem roku udało się wreszcie po długich staraniach uzyskać od Rady miejskiej cztery pokoje w tej samej realności ua użytek Izby, tak że w r. 1905 będzie mogło nastąpić przysposobienie ich i objęcie na cele biurowe Izby. Sprawa budowy własnego gmachu, w którym miałyby być pomieszczone i muzeum technologiczne Izby, jest przedmiotem obrad, nie postąpiła jednak naprzód z różnych powodów.

Oddział statystyczny Izby zajęty był częścią prowadzeniem katastru przemysłowego i podatkowego, oraz rejestru firmowe-

go, częścią dalszem opracowaniem wyników spisu przemysłów, odbytego w roku 1902. Uzupełnienie i sprostowanie katastru Izbowego na podstawie spisu już przeprowadzono; praca ta była bardzo żmudna i wymagała wystawienia dziesiątek tysięcy nowych kart katastralnych i indeksowych. Przez znaczną część roku ubiegłego uzupełniano jeszcze daty spisowe, wymagało to przeprowadzenia korespondencji z władzami przemysłowymi, gminnymi i obszarami dworskimi w liczbie 926.

Oddział ten zajmował się też jak corocznie utrzymywaniem rejestru spółek akcyjnych, dokonał obliczenia zmian zaszłych w stanie przemysłów za czas od 1. lipca 1903 do 30 czerwca 1904 i przedłożył zestawienie to Ministerstwu handlu, wreszcie zestawiał adresy z poszczególnych gałęzi handlu i przemysłu krajowego na zapytanie interesentów krajowych i pozakrajowych. Zestawień takich dokonano w 206 wypadkach. Nadto opracowywano też informacje szczególnie dla władz wojskowych i politycznych, dla konsulatów i innych interesentów. Spraw takich wykazuje rok ubiegły 211.

Jak w latach poprzednich zajmowała się Izba notowaniem kursów papierów wartościowych, oraz cen najważniejszych towarów, a w pierwszym rzędzie płodów rolnych.

Te ostatnie ceny notowane przez Izbę ogłasza czasopismo wydawane przez centralną Komisję statystyczną w Wiedniu pod tyt. »Statistische Nachrichten auf dem Gebie der Landwirtschaft.«

Z działem tym łączy się zestawienie cen najrozmaitszych artykułów, oraz kursu papierów dla władz i stron prywatnych, wystawianie urzędowych certyfikatów, potwierdzenie stosowności cen na rachunkach itp. Spraw takich załatwiono w roku ubiegłym 251.

Biuro Izby prowadzi urząd rejestrowania marek i wzorów, wydaje legitymacye urzędowe dla agentów podróżujących w celu uzyskania niższej opłaty od przewozu kufrów z wzorami koleją, wydaje urzędowe świadectwa w celu uzyskania ulg cłowych od sprowadzanych maszyn, świadectwa pochodzenia wywożonych towarów, utrzymuje wreszcie ewidencję, zestawienia i katalogi patentów.

W szczególności zarejestrowano w roku ubiegłym 113 marek, oraz 36. wzorów, wydano 144 kart legitymacyjnych, 33.

certyfikatów cłowych, i 12. świadectw pochodzenia. Prowadzenie rejestru marek i wzorów spowodowało też załatwienie 253 spraw w związku będących.

Podczas gdy w roku 1899 wydano ogółem tylko 77. kart legitymacyjnych dla agentów, w roku 1904 liczba kart wydanych doszła do 144. Z tego przypada na firmy we Lwowie 71 (w r. 1903, 56), w Stanisławowie 36, w Przemyślu 13, (w r. 1903, 8), w Buczaczu 9, Drohobyczu 6, w Stryju i Kałuszu po 3, w Kołomyi 2, w Śniatynie 1.

Małe zainteresowanie wykazuje dział patentów. Sprawy te interesują jeszcze widocznie w bardzo szczupłym tylko zakresie nasz świat przemysłowy i handlowy, to też wypadków z korzystania ze zbioru patentów naliczono nie wiele.

Biblioteka Izby wykazuje w roku ubiegłym przyrost 115 dzieł (L. kat. 2345 — 2459), prócz 121 kontynuacji dzieł zbiorowych, zeszytowych, sprawozdań rocznych i t. p. Czasopism, dzienników i pism fachowych otrzymała Izba w r. 1904 ogółem 74. Spraw w zakresie biblioteki załatwiono 145.

Funkcye organu doradczego, jakie Izba sprawuje wobec władz, wymagały w roku ubiegłym znacznego nakładu pracy.

W zakresie ustaw przemysłowych przedłożyła Izba Namiestnictwu, względnie władzom przemysłowym I. instancji 37 opinii przy wydawaniu konsensu na przemysły koncesjonowane, udzielaniu dyspens od przedłożenia dowodu uzdolnienia w przemysłach rękodzielniczych i wydawaniu kart przemysłowych na przemysły wolne, 15. opinii w sprawie utworzenia nowych stowarzyszeń przemysłowych, 32. opinii w sporach o zakres uprawnień przemysłów pokrewnych, 18. opinii w sprawie udzielenia koncesyi na odbywanie jarmarków, wreszcie 29. opinii przy udzielaniu pozwolenia na wysprzedaż. — Ponaglono sprawę reorganizacji władz przemysłowych; pierwszy krok do reformy na tem polu, a mianowicie utworzenie w Namiestnictwie osobnego departamentu techniczno-przemysłowego powitały sfery interesowane z wielkiem zadowoleniem.

Władzom sądowym przedłożono 10. opinii o obowiązku protokołowania firmy, 18. opinii co do ustanowić się mających rzeczoznawców, przedstawiono propozycje na fachowych sędziów obywatelskich, przyczem do załatwienia przypadło 27. spraw,

oraz wydano opinię o istniejących zwyczajach handlowych w 106. wypadkach.

Władzom wojskowym przedłożono 15. opinii w sprawach różnorodnego zakresu; od pewnego czasu przedkłada się też Ministerstwu wojny zestawienie miesięczne cen skór galicyjskich.

Władzom skarbowym przedłożono 51. opinii w sprawie uwolnienia od podatku benzyny, mającej służyć do celów motorycznych, 15. opinii o obowiązku stemplowania ksiąg zakwestyonowanych u kupców lub przemysłowców, wreszcie kilka opinii w innych sprawach jak w sprawie maszynowego wytłaczania stempli, opodatkowania Towarzystw akcyjnych, pozwolenia na wolny skład spirytusu, uwolnienia od podatku spirytusu mającego służyć na cele przemysłowe i t. p.

Dla c. k. urzędu pracy w Wiedniu przeprowadzono w 5. wypadkach dochodzenia szczegółowe w kierunku dokładniejszego stwierdzenia wszystkich skutków, wynikłych ze strejków jakie zdarzyły się były w ostatnim czasie w okręgu Izby.

Dyrekcji poczt i telegrafów przedłożono 26. opinii w sprawach pocztowych, 10. w sprawie otwarcia nowych urzędów telegraficznych, wreszcie przedstawiono wyczerpujące postulaty interesentów w zakresie telefonów, w szczególności co do włączenia miast Gródka, Przemyśla, Jarosławia do sieci międzymiastowej, połączenia Stryja, Drohobycza i Borysławia ze Lwowem, urządzenia sieci telefonicznej w Buczaczu, usunięcia braków w urządzeniach telefonicznych w Borysławiu i we Lwowie, oraz zaprowadzenia połączenia telefonicznego Galicji z Szląskiem pruskim. Ministerstwu handlu przedłożono obszerną opinię o projekcie ustawy normującej stosunki prawne przy zakładaniu telegrafów, telefonów i urzędzeń do przenoszenia siły elektrycznej.

Dyrekcya poczt dokonała w ubiegłym roku ważnej zmiany w sposobie rozdawnictwa dostaw, bardzo pożądaney dla przemysłu krajowego. Z wyjątkiem nielicznych artykułów zapotrzebowanie galicyjskich urzędów pocztowych i telegraficznych będzie pokrywane przez lwowską Dyrekcyę, a nie przez centralny ekonomat wiedeński. Izba kilkakrotnie na wezwanie Dyrekcji współdziałała w tych sprawach już to dostarczając

adresów wybitniejszych przemysłowców, już to proponując rzeczoznawców dla poszczególnych grup artykułów.

I w kierunku dostaw, rozdawanych przez inne władze państwowe rok ubiegły zapisał się nieco pomyślniej niż poprzednie. Izba pośredniczyła we wszystkich czynnościach przy rozdziale dostaw wyrobów szewskich i rymarskich przez Ministerstwo handlu dla Ministerstwa wojny, i przez Ministerstwo obrony krajowej. Starania Izby, aby z powodu znacznego podniesienia cen skóry podwyższono ceny obuwia dostarczanego dla wojska i obrony krajowej odniosły pożądany wynik; tak Ministerstwo wojny jak i obrony krajowej przyznały częściowe podwyższenie dla dostawy już w toku będącej. Izba interweniowała też w sprawie dostaw kolejowych, poparła starania fabryk konserw o dostawy dla wojska, przedłożyła c. k. Nadprokuratorowi Państwa we Lwowie opinię, oświadczającą się za decentralizacją kontroli sukna, dostarczanego dla nadzorczego personelu więziennego, wreszcie rozpisywane dostawy tak krajowe jak i pozakrajowe podawała w osobnych ogłoszeniach firmom interesowanym do wiadomości. Spraw w tym dziale załatwiono 307, certyfikatów uzdolnienia do podjęcia się dostaw wydano 24.

Poza dostawami i w innych kierunkach doznawał w roku ubiegłym przemysł zwłaszcza rzemieślniczy opieki Izby. Izba udzieliła zasiłków na urządzenie kursów majsterskich we Lwowie i Przemysłu, subwencyonowała szkoły uzupełniające przemysłowe, przytulisko dla terminatorów we Lwowie, Izbę rękodzielniczą, reprezentującą lwowskie cechy przemysłowe, wreszcie udzielała zapomóg ubogim uczniom szkół fachowych, między innymi szkoły państwowej przemysłowej we Lwowie i krajowej szkoły wyrobów drzewnych w Jaworowie. Izba pośredniczyła w wypłacie premii i pożyczek, udzielanych rzemieślnikom przez Wydział krajowy. W roku ubiegłym pośrednictwo to, polegające na nadzorze, aby pożyczki lub premii użyto w całości na właściwy cel t. j. na urządzenie warsztatu, zakupno materiałów itp., objęło cztery pożyczki z fundacyi śp. Czarkowskiej - Golejewskiej i 7. premii z fundacyi śp. Wincentego Łódzia Ponińskiego. Starania Izby o urządzenie wystawy prac uczniów rzemieślniczych we Lwowie nie doprowadziły jeszcze do dodatniego wyniku; aby należycie obznajomić się z organizacją takich wystaw, zwiedził z polecenia Prezy-

dyum Izby wicesekretarz Dr. Ernest Adam szczegółowo wystawę prac uczniów w Wiedniu. Izbę rękodzielniczą lwowską zaproszono do zainicyonowania wycieczki rzemieślników lwowskich na tę wystawę. Również starania Izby o aktywowanie muzeum technologicznego dla drobnego przemysłu nie dały jeszcze pożądanego wyniku, gdyż sprawa ta utknęła w Wydziale krajowym, z którym musiano przeprowadzić rokowania o udzielenie subwencji i wzięcie udziału w kuratorji muzealnej. Wreszcie nie odniosły też jeszcze skutku starania Izby o zamianowanie instruktora dla stowarzyszeń przemysłowych w Galicyi wschodniej, jednakowoż Ministerstwo handlu poczyniło w tej mierze już wstępne zarządzenia, które prawdopodobnie w krótkim czasie załatwią ostatecznie sprawę tę od tak długiego czasu przewlekającą się.

Z zakresu spraw handlowych wymienić należy przede wszystkim dalsze prace nad nowymi traktatami handlowymi. Z początkiem roku Wydział krajowy zaprosił między innymi korporacyami i Izbę lwowską do wzięcia udziału w ankietach ustnych, które odbywały się według poszczególnych grup interesentów, a zajmowały się głównie zestawieniem życzeń kraju w odniesieniu do traktatu z państwem niemieckim. Jakkolwiek ankiety te i cała akcja Wydziału krajowego nie przyniosły tych rezultatów, których można było spodziewać i domagać się a to wyłącznie z tego powodu, ponieważ Wydział krajowy nie zatwierdził wniosków, przedstawionych w tym kierunku przez Izby handlowe i Centralny Związek galicyjskiego przemysłu fabrycznego, lecz ograniczył całą akcyę do rozmiarów szczuplejszych i przeprowadził w sposób rzeczy nie zupełnie odpowiadający, to jednak poparcie przez Wydział krajowy postulatów i życzeń, które dawniej już Izby handlowe galicyjskie w właściwym miejscu przedłożyły były, wywarło korzystny wpływ na zabezpieczenie interesów kraju tak w Kole polskiem jak i w Ministerstwie handlu.

Dla Zjednoczenia Izb austriackich w Wiedniu przeprowadziła Izba w swoim zakresie badania co do traktatów z Belgią, Bułgaryą, Rosyą, Rumunią i Serbią, i przedłożyła wnioski co do przekazanych jej do opracowania artykułów, a mianowicie zboża, owoców strączkowych, mąki, nafty, wosku ziemnego i parafiny.

Z subwencji w dziale handlowym wymienić należy roczny datek na rzecz Akademii handlowej we Lwowie w kwocie 4.000 Kor., zasiłek 200 Koron dla Akademii eksportowej w Wiedniu, subwencyę w kwocie 500 Koron dla Izby kupieckiej we Lwowie, wreszcie po trzy stypendya dla uczniów Akademii handlowej i Akademii eksportowej. Na wsparcie ubogich uczniów uzupełniającej szkoły handlowej we Lwowie udzielono 200 Koron.

W budżecie na rok 1904 utworzono osobną rubrykę na popieranie wystaw. Z rubryki tej udzielono 500 Kor. subwencji na urządzenie wystawy metalowej w Krakowie, 800 kor. na urządzenie osobnego działu galicyjskiego na wystawie spirytusowej w Wiedniu, oraz przyczyniono się datkiem 300 koron do urządzenia jarmarku wyrobów krajowych na placu powystawowym we Lwowie. Zawiadamiano też i informowano interesentów o szczegółach dotyczących wystaw pozakrajowych i załatwiono w tym dziale 59 spraw. Izba przyznała była też Komitetowi wystawy przyrodniczo-lekarskiej i higienicznej we Lwowie subwencyę, urządzenie tej wystawy odroczone jednak na rok przyszły.

Sprawom kolejowym poświęcała Izba równą uwagę jak w latach poprzednich. Jużto w podaniach przedłożonych wprost Ministerstwu kolejowemu, jużto za pośrednictwem delegatów swych do państwowej Rady kolejowej poruszono cały szereg życzeń, odnoszących się w przeważnej części do ukształtowania taryf kolejowych, a mających doniosłe znaczenie dla handlu lub przemysłu krajowego. Wymienimy tylko ważniejsze jak n. p. obniżenie taryf eksportowych na materiały drzewne tarte do Niemiec, odszkodowanie przemysłu drzewnego z powodu uciążliwości, spowodowanych zastanowieniem żeglugi na Łabie wskutek posuchy, urządzenie ruchu prowizorycznego na linii kolejowej Sambor-Strzyżki, obliczanie refakcyi młynarskich, obdzielenie dostawą węgla producentów i kupców krajowych, obniżenie taryf dla przewozu mebli ze stacyi Bolechów, cukierków ze stacyi Lwów, zaprowadzenie pociągów pośpiesznych dla przewozu nierogaczyny do Pragi, sprawa przewozu terpentyny w wozach cysternowych, zaprowadzenie wozów towarowych systemu Daniela, rozszerzenie stacyi Chryplin i Zarwanica, opinia w sprawie zaprowadzenia taryf bezpośred-

nich w ruchu kolejowym między Galicyą, a Danią, Szwecyą i Norwegią, zażalenie z powodu powolnego doręczania awizów kolejowych, niedogodności zachodzących przy transporcie drożdży i t. p.

Niektóre sprawy wymagały jednolitego wystąpienia wszystkich Izb krajowych.

Projektowane przez Rząd zaprowadzenie przymusu koncesyjnego dla handlu napojami wysokowymi spowodowało Izbę do zaprotestowania przeciw przepisom tego rozporządzenia, naruszającym prawa nabyte całego szeregu interesentów, i do zainicyonowania wspólnej akcji Izb galicyjskich. W sprawie tej odbyła się ankieta w Krakowie, w której wziął udział także Centralny Związek galicyjskiego przemysłu fabrycznego, i połączonym usiłowaniam udało się usunąć szkodliwe dla nas postanowienia, oraz spowodować władze do wydania jasnego pouczenia co do interpretacji mocy obowiązującej ogłoszonego następnie rozporządzenia ministeryalnego.

Wspólnie była też traktowana sprawa nowej klasyfikacji i taryfy opłat przy ubezpieczeniu robotników od wypadków. Ankieta wszystkich Izb austriackich odbyła się w tej mierze w Wiedniu, a opracowane na podstawie obrad spólnych przedstawienie przedłożono Ministerstwu spraw wewnętrznych. Reforma ustaw o ubezpieczeniu robotników w ogóle jest w toku a prace przygotowawcze nad opinią w tej sprawie w Izbie się rozpoczęły.

Przegląd czynności Izby wypadła wreszcie uzupełnić zarejestrowaniem faktu, że Izba korzystając z obecności b. Prezydenta Ministrów Dra Körbera we Lwowie wręczyła mu przez delegatów obszerny memoriał, wyłuszczający postulaty gospodarcze okręgu Izby.

W roku ubiegłym, jak i w latach poprzednich Izba miała swoich stałych reprezentantów w Radzie państwa, Sejmie, państwowej i krajowej Radzie kolejowej, w Radzie przemysłowej, w przybocznej Radzie cłowej, w przybocznej Radzie dla opodatkowania olejów mineralnych, dla opodatkowania wódki, w Komisji państwowej dla szkolnictwa przemysłowego, w Krajowej Komisji dla podatku zarobkowego, w Komercyjnej Radzie przybocznej c. k. Muzeum handlowego w Wiedniu, w Kuratorji c. k. szkoły przemysłowej, w Radzie nad-

zorczej miejskiego muzeum przemysłowego, w Deputacji szkolnej dla Akademii handlowej i c. k. szkoły przemysłowej, w Komisji zarządzającej biurem pośrednictwa pracy i w Komisji miejskiej dla oznaczenia cen materiałów budowlanych.

Wskutek śmierci nieodżałowanego Prezydenta Izby i posła jej do Rady państwa b. p. Jakóba Piepesa-Poratyńskiego opróżnił się mandat do Rady państwa. Przy uzupełniającym wyborze, który odbył się w dniu 25. listopada 1904 w obecności komisarza rządowego c. k. radcy dworu Jerzego Piwockiego, wybrany został posłem Izby do Rady państwa adwokat krajowy i b. Prezydent miasta Lwowa Dr. Godzimir Małachowski.

The first part of the document is a letter from the Secretary of the State to the President, dated 18th March 1847. It contains the following text:

Sir, I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 15th inst. in relation to the application of the State of New York for a loan of \$1,000,000.

I have the honor to inform you that the President has approved the application, and that the loan has been authorized.

I have the honor to inform you that the President has approved the application, and that the loan has been authorized.

I have the honor to inform you that the President has approved the application, and that the loan has been authorized.

PROTOKÓŁ

II. posiedzenia lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej

z dnia 22. marca 1905 r.

pod przewodnictwem

Prezydenta p. Samuela Horowitza.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu p. Jerzy Piwocki.

Obecni:

Wiceprezydent p. Leopold Baczewski, prow. Przewodniczący p. Władysław Gubrynowicz, tudzież członkowie pp. Herman Adlersberg, Ferdynand S. Bardasz, Jakób Beiser, Bolesław Długoszowski, Aleksander Getritz, Dr. Adolf Lilien, Michał Michalski, Filip Nathansohn, Edmund Rauch, O. L. Rosenfeld, Ignacy Russmann, Karol Schayer, Juliusz Strisower, Albert Szkowron, Julian Wang, Ludwik Winiarz, Leonard Wiśniewski, Jakób Wixel, Józef Wczelak.

Biuro Izby:

Dr. Władysław Stesłowicz sekretarz, Dr. Ernest Adam wice-sekretarz, Władysław Sanocki koncepista, Dr. A. Korkis, adjunkt conceptowy, prow. protokół.

Nieobecność usprawiedliwili członkowie
pp. Karol Buber, Stanisław Ciuchciński, Herman Immerdauer,
Maurycy Jonasz, M. H. Reich,

Porządek dzienny.

1. Zatwierdzenie protokołu z ostatniego posiedzenia.
2. Sprawy bieżące.
3. L. 162. Sprawa opodatkowania wyrobu kwasu owocowego.
4. L. 501. Prośba redakcyi »Przemysłowca« o subwencję.
5. L. 504. Sprawa należytości stemplowej pobieranej przy odbiorze rękodzielniczych dostaw wojskowych.
6. L. 549. Krajowy warsztat wyrobu zabawek w Jaworowie o zasiłek dla biednych uczniów.
7. L. 617. Gabryel Wegner uczeń państw. szkoły przemysłowej we Lwowie o stypendyum.
8. L. 635. Propozycja fachowych sędziów obywatelskich dla Stryja.
9. L. 712. Opinia o taryfie fiaków w Haliczu.
10. L. 845. Postulaty pocztowe gminy miasta Drohobycza.
11. L. 1037. Towarzystwo opieki nad terminatorami p. n. św. Stanisława Kostki we Lwowie o zasiłek na przytulisko dla terminatorów.
12. L. 1240. Projekt ustawy o spółkach z ograniczoną poręką
13. L. 1256. Zmiana statutu muzeum technologicznego dla drobnego przemysłu.

Na posiedzeniu poufnem.

14. L. 6468/04. Opina o udzieleniu Wilhelmowi Rohatyn koncesyi na biuro informacyjne we Lwowie.
15. L. 939. Opinia o udzieleniu Mendlowi Leibie 2-ga im. Distenfeldowi koncesyi na podróżujące biuro informacyjne z siedzibą we Lwowie.

Zagajając posiedzenie Izby prezydent, p. Samuel Horowitz oznajmia, iż na podstawie zatwierdzenia przez c. k. Ministra handlu wyboru prezydium Izby, obejmuje oficjalnie urzędowanie i zaznacza, że ma zamiar codziennem przybywaniem do biura dać także wszystkim członkom Izby możliwość bezpośredniego stykania się z nim w sprawach przemysłowych i handlowych. Następnie w dłuższem przemówieniu rozwija program najbliższych zadań i prac, które od Izby czekają załatwienia.

Na porządku dziennym jest przede wszystkim sprawa traktatów handlowych, które dotyczą najważniejszych naszych artykułów eksportowych. Jako jedyny jasny punkt przedstawia się t. zw. konwencya weterynaryjna z Niemcami, która stwarza możliwość skutecznego popierania rozwoju naszego chowu bydła. Ale i na tem polu będzie rzeczą kraju i wszystkich galicyjskich Izb handlowych pilnie baczyć, aby postanowienia tej umowy były wykonywane lojalnie i nie stały się iluzorycznymi wskutek możliwych samowolnych interpretacji, formalności i szykan.

Zakres działania Izb handlowych i przemysłowych rozszerza się wobec danego przez rząd przyrzeczenia, że wszelkie projekty nowych ustaw i rozporządzeń, które dotyczą interesów przemysłu i handlu, mają być zawsze przedkładane Izbom do zaopiniowania. Naszem zadaniem będzie wyzyskać to prawo i tą koncesyę rządu w całej pełni i bądź to samodzielnie, bądź wspólnie z innymi Izbami bronić z tego miejsca interesów i postulatów naszego kraju i przychodzić także z pomocą poselskiej reprezentacji naszej w Wiedniu.

Ze spraw bezpośrednio Izbę obchodzących, prezydent jako szczególnie ważne podnosi: utworzenie giełdy towarowej we Lwowie, projektowane już oddawna, wprowadzenie w życie ufundowanego przez Izbę lwowską technologicznego Muzeum przemysłowego, popieranie szkolnictwa przemysłowego, ułożenie pragmatyki służbowej dla urzędników Izby, usunięcie niedogodności, jakie odczuwać się dają przy eksporcie jaj, drobiu, masła, owoców strączkowych i t. p. a między innymi także, co mówca szczególnie zalecić pragnie, zorganizowanie Kas zaliczkowych dla drobnego przemysłu i handlu, z którymi w innym zakresie działania najlepsze porobił doświadczenia i wcale pomysłne osiągnął rezultaty.

Następnie omawia prezydent znaczenie potaniaenia kredytu dla stosunków gospodarczych naszego kraju. Jest to sprawa szczególnie w akcji uprzemysłowienia kraju pierwszorzędnej doniosłości. W akcji tej jak najżywszy udział Izby handlowe i przemysłowe wzięć powinny.

Z kolei wspomina p. Prezydent o wygasającym za lat kilka prawie propinacyi w Galicyi. Prawdopodobnie zajdzie potrzeba ustawowego ustalenia prawnej podstawy tego ważnego

źródła dochodów krajowych na dalszy i na dłuższy przeciąg czasu. Żadnej nie ulega wątpliwości, że decyzja w tej sprawie należy do naszej najwyższej magistratury autonomicznej, t. j. do Sejmu krajowego, i że obcym żywiolom nie przysługuje żaden tytuł prawny do mieszania się pod jakimkolwiek bądź pozorem do naszych spraw domowych.

Tak samo nie może ulegać wątpliwości, że żaden patrio-tycznie myślący obywatel nie zechce i nie może odmówić krajowi źródła dochodów, zwłaszcza że dochody te będą potrzebne na tak ważne cele oświaty i szkolnictwa. Ale z drugiej strony trzeba będzie obmyśleć sposoby i warunki pogodzenia przestarzałego i dziś jeszcze tylko w Galicyi i na Bukowinie istniejącego przywileju ze słusznymi wymaganiami konsumującej publiczności, która bezsprzecznie już choćby ze względów zdrowotnych ma prawo domagać się wolnego dla siebie wyboru artykułów spożywczych bez żadnych sztucznych ograniczeń. — I w tym kierunku Izby handlowe i przemysłowe powołane będą głos zabrać i stanowisko swoje na decydującem miejscu zaznaczyć.

Życzeniem powodzenia w tych wszystkich pracach i do-
brego z nich skutku dla kraju kończy prezydent swe wywody, które Izba wita hucznymi oklaskami.

Otwierając obrady, p. Prezydent oznajmia, że protokół poprzedniego posiedzenia sprawdzili pp. Buber i Wang i uznali za zgodny z tokiem obrad i powziętymi uchwałami.

Gdy nikt przeciw układowi tego protokołu nie podnosi zarzutu, uważa się protokół za przyjęty.

Do sprawdzenia protokołu dzisiejszego posiedzenia p. Prezydent zaprasza pp. Rosenfelda i Wczelaka.

2.

Z porządku dziennego sekretarz Izby Dr. Stesłowicz zdaje sprawę z czynności biura w czasie od 7. lutego do 22. marca 1905.

Do protokołu Izby wpłynęło w tym czasie ogółem 733. spraw, które załatwiono częścią ex praesidio, częścią na podstawie uchwał właściwych sekcji i komisji.

Szczegółowo sprawozdawca wymienia następujące ważniejsze sprawy.

L. 626.

Wskutek prośby kół interesowanych Prezydum Izby zwróciło się do c. k. Ministerstwa kolejowego z petycją w sprawie zaprowadzenia bezpośrednich, tanich taryf kolejowych dla przewozu olejów mineralnych ze stacyi c. k. kolei państwowych w Galicyi do stacyi belgijskich kolei żelaznych. Zarazem Prezydum odniosło się do posła Izby p. Dra Małachowskiego z prośbą o poparcie tych postulatów.

L. 636.

Prezydum Izby przesłało subkomitetowi centralnego Związku austriackich Izb handlowych szereg postulatów kół interesowanych co do zawrzeć się mających traktatów handlowych z Serbią, Rumunią i Belgią, szczególnie z zakresu przemysłu względnie handlu piwa, nafty i nawozów sztucznych.

L. 648.

Prezydum Izby wskutek zażalenia stron interesowanych interweniowało w c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie w kierunku wydania zarządzeń, któreby zapobiegały nieprawidłowościom zachodzącym w niektórych urzędach pocztowych pod względem doręczania awizów kolejowych.

L. 633, 889, 910, 1024.

K. M. Pol, referent komercyalny c. i k. austro-węgierskiego jeneralnego konsulatu w Warszawie poruszył był dawniej sprawę utworzenia agentury handlowej austriackiej w Warszawie. Ponieważ sprawa ta ważna także dla naszego krajowego przemysłu zalega w c. k. Ministerstwie handlu względnie w Izbie handlowej i przemysłowej wiedeńskiej, Prezydum Izby interweniowało celem przyspieszenia jej załatwienia.

Izba wiedeńska oznajmiła, że oświadczyła się przeciw utworzeniu agentury, o czem interesowanych zawiadomiono.

L. 672.

Prezydum Izby wskutek zażalenia interesentów odniosło się do c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie z prośbą

o zarządzenie, aby próbki towarów przesyłane pocztą z Wiednia do Galicyi były regularnie doręczane odbiorcom. C. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów przeprowadziła dochodzenia, które jednak nie zdołały stwierdzić, żeby tylko galicyjskie urzędy pocztowe ponosiły winę co do nieregularnego doręczania próbek towarowych adresatom. Mimo to jednak c. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów we Lwowie w porozumieniu z c. k. Dyrekcyją poczt i telegrafów w Wiedniu wydały stosowne zarządzenia, które zapobiegają wszelkim w tym kierunku niedogodnościom.

L. 418, 1358.

Na prośbę Centralnego Związku galic. przemysłu fabrycznego we Lwowie Prezydium Izby poparło w piśmie wystosowanym do c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie żądanie zniesienia ulg taryfowych przyznanych swojego czasu nieistniejącej obecnie firmie Fuchs i Freud fabryka mebli giętych w Nowosielicy koło Wygody dla przewozu mebli ze Lwowa, Stanisławowa i Doliny z tem wszakże zastrzeżeniem, aby ze względu na możliwość otwarcia na nowo we Lwowie fabryki mebli giętych w ciągu roku 1905 uchylenie owych ulg zarządzane zostało dopiero z początkiem roku 1906, gdyby do tego czasu fabryka nie powstała.

Według zawiadomienia Dyrekcyi kolei Ministerstwo kolejowe zniósło te ulgi taryfowe z ważnością od 15. kwietnia 1905.

L. 730.

Prezydium Izby otrzymało reskrypt c. k. Ministerstwa handlu z dnia 7. grudnia 1904 l. 62325 oraz opinię c. k. Najwyższego Trybunału w sprawie postępowania z książkami robotniczymi, które robotnicy wydalenii lub występujący zostawiają u pracodawców.

Chwiejność panująca dotychczas w zapatrywaniach co do sposobu postępowania z książkami robotniczymi, które robotnicy wydalenii lub występujący zostawiają u pracodawców, spowodowała c. k. Najwyższy Trybunał na wniosek c. k. Ministra sprawiedliwości do wydania opinii, rozstrzygającej w sposób jednolity wszelkie w tym kierunku zachodzące wątpliwości.

Opinię tę, poniżej umieszczoną, podano do wiadomości większych korporacyi z prośbą o rozpowszechnienie jej treści w kołach interesowanych i o zwrócenie szczególnie uwagi interesowanych przemysłowców na to, iż w myśl powołanej opinii c. k. Najwyższego Trybunału byłoby pożądané zarówno w interesie pracodawców jak w interesie robotników, aby pracodawcy składali książki robotnicze robotników wydalonych lub występujących w urzędzie gminnym miejscowości, w obrębie której położone jest przedsiębiorstwo robotnika zatrudniającego.

Opinia c. k. Najwyższego Trybunału opiewa jak następuje :

Ueber die mit Note vom 19. April 1904. Z. 8.489/4, zur Entscheidung vorgelegten Rechtsfragen:

a) ob der Arbeitgeber im Falle der Auflösung des Arbeitsverhältnisses verpflichtet ist, das Arbeitsbuch weiter aufzubewahren, auch wenn der Arbeiter die ihm angebotene Aushändigung des Arbeitsbuches ablehnt oder das Begehren um Ausfolgung desselben unter Umständen zu stellen unterlassen hat, unter denen er es hätte füglich stellen können und sollen ;

b) ob der Arbeitgeber im Falle des Annahmeverzuges des Arbeitnehmers berechtigt ist, das Arbeitsbuch des Hilfsarbeiters, dessen Arbeitsverhältnis gelöst ist, und die andern bei ihm hinterlegten Dokumente bei einem Dritten zu deponieren, bei dem deren Abholung nicht mit grösseren Schwierigkeiten und Kosten verbunden ist als beim Arbeitgeber;

c) ob insbesondere die Deponierung ohne Gefahr einer erfolgreichen Inanspruchnahme nach §. 80. g. Gew. Ordg. beim Vorsteher der Gemeinde, in deren Gemarkung der Arbeitsort oder die Verwaltung des gewerblichen Unternehmens sich befindet oder bei der am selben Orte befindlichen Gewerbebehörde bewirkt werden kann, vorausgesetzt, dass diese Organe und Behörden zur Entgegennahme der Schriftstücke bereit sind, erstattet der Oberste Gerichtshof sein Gutachten in Gemässheit des §. 16. des kaiserl. Patentges vom 7. August 1850,

Nr. 325. R. G. Bl. in Folgendem: Beurteilt man das auf öffentlichrechtlicher gewerbepolizeilicher Vorschrift beruhende Rechtsverhältnis zwischen Arbeitgeber und Arbeitnehmer in Beziehung auf das Arbeitsbuch vom Standpunkte des Privatrechtes, so unterliegt es keinem Zweifel, dass dieses Rechtsverhältnis nach Analogie der Bestimmungen über den Verwahrungsvertrag zu beurteilen sein wird, wobei aber die Bestimmung des §. 926. a. b. G. B. ausser Betracht bleiben muss, da der Arbeiter vor seinem Austritt aus der Arbeit seine Dokumente nicht zurückverlangen darf. Nachdem der §. 80. c. Gew. Ordg. dem Arbeitgeber die Pflicht auferlegt, bei ordnungsmässiger Lösung des Arbeitsverhältnisses das Arbeitsbuch auszuhändigen, so hört in diesem Zeitpunkte die Pflicht des Arbeitgebers zur weiteren Aufbewahrung des Arbeitsbuches auf. Im Hinblick auf die Textierung des §. 80. c. Gew. Ordg., welcher vom Aushändigen des Arbeitsbuches spricht, muss die Ausfolgungspflicht des Arbeitgebers als sogenannte Holschuld betrachtet werden. Wenn nur der Arbeiter bei ordnungsmässiger Lösung des Arbeitsverhältnisses das Arbeitsbuch beim Arbeitgeber zurücklässt oder dessen Annahme verweigert, so befindet sich derselbe zweifellos im Annahmeverzug u. der Arbeitgeber, dessen Aufbewahrungspflicht mit dem Tage des Austrittes des Arbeiters erloschen ist, haftet von da an in analoger Anwendung der Bestimmung des §. 1419 a. b. G. B. nur mehr für böse Absicht und auffallende Sorglosigkeit u. muss als berechtigt angesehen werden, sich seiner Haftung durch Uebergabe des Arbeitsbuches und der sonstigen bei ihm hinterlegten Dokumente seines Hilfsarbeiters in die Verwahrung eines Dritten zu befreien.

Ob er sich aber durch diese Hinterlegung bei einem Dritten, mag derselbe eine Privatperson oder eine Behörde sein, wirklich seiner Haftung entledigt, dies zu beurteilen muss jedem einzelnen konkreten Falle vorbehalten bleiben. Im allgemeinen lässt sich diesfalls nur sagen, dass ihn eine weitere Haftung nicht wird treffen können, wenn er die fraglichen Dokumente bei einem Dritten hinterlegt, bei welchem deren Abholung nicht mit grösseren Schwierigkeiten u. Kosten für den Arbeitnehmer verbunden ist, als beim Arbeitgeber selbst.

u. wenn letzterem bei der Auswahl des Verwahrers eine böse Absicht oder auffallende Sorglosigkeit nicht zu Last fällt.

Insbesondere kann es dem Arbeitgeber gewiss nicht als Verschulden angerechnet werden, wenn er das Arbeitsbuch und die sonstigen Dokumente bei einer Behörde hinterlegt, welcher nach der Gew. Ordg. die Handhabung der gewerblichen Vorschriften obliegt, vorausgesetzt, dass diese Behörde zur Entgegennahme der Schriftstücke bereit ist. Denn wiewohl kein Gesetz und keine Verordnung besteht, welche diesen Behörden die Entgegennahme von derlei Schriftstücken zur Pflicht machen würden, so steht doch im Hinblick auf die ihnen nach der Gewerbeordnung übertragenen Rechte u. Obliegenheiten ausser Frage, dass sie durch die faktische Annahme u. Hinterlegung derselben ihren Wirkungskreis nicht überschreiten.

Als so cne Behörden kommen hauptsächlich in Betracht die Gemeindebehörde des Aufenthaltsortes des Hilfsarbeiters, welche nach §. 80, §. 80 f. und §. 80 g. Gew. Ordg. dem Hilfsarbeiter das Arbeitsbuch und eventuell Duplikate desselben auszufertigen hat, demnach zweifellos auch zur Annahme und Aufbewahrung der hinterlegten Schriftstücke befugt ist, und die als Gewerbebehörden fungierenden politischen Verwaltungsbehörden erster Instanz, deren Obliegenheiten im §. 141 Gew. Ordg. keineswegs taxativ aufgezählt sind. Dergleichen kann von einem Verschulden des Arbeitgebers wohl dann keine Rede sein, wenn er die bezeichneten Dokumente bei der im Hinblick auf die Bestimmungen des Art. V. al. 2, Z. 2. u. 6. des Reichsgemeindengesetzes vom 5. März 1862, Nr. 18. R. G. Bl. und die einschlägigen Paragraphen der einzelnen Gemeindeordnungen zur Entgegennahme u. Verwahrung unzweifelhaft berechtigten Gemeindebehörde des Arbeitsortes oder der Verwaltung des gewerblichen Unternehmens als Polizeibehörde hinterlegt, weil er dies ja sicherlich mit Schriftstücken tun kann, welche Jemand bei ihm vergessen oder verloren hat, u. die Lage des Arbeitgebers hier dieselbe ist, wie in dem Falle, wenn sein Hilfsarbeiter nach ordnungsmässiger Auflösung des Arbeitsverhältnisses seine Schriftstücke bei ihm nicht abholt, bzw. deren Annahme verweigert.

Schliesslich muss dem Arbeitgeber unter allen Umständen das Recht gewahrt bleiben, das Arbeitsbuch u. die sonstigen Dokumente des Hilfsarbeiters auch bei dem für ihn zuständigen Gerichte zu erlegen, nachdem aus der Vorschrift des §. 1425 a. b. G. B. nicht hervorgeht, dass lediglich eine aus einem Verträge geschuldete Sache bei Gericht hinterlegt werden kann.

Der Oberste Gerichtshof beantwortet hiernach die an ihn gestellten, eingangs zitierten Fragen nachstehend:

a) Der Arbeitgeber ist im Falle ordnungsmässiger Auflösung des Arbeitsverhältnisses nicht verpflichtet, das Arbeitsbuch u. die sonstigen Dokumente des Hilfsarbeiters weiter aufzubewahren, auch wenn dieser die ihm angebotene Aushängung der gedachten Schrifstücke ablehnt od. das Begehren um Ausfolgung derselben unter Umständen zu stellen unterlassen hat, unter denen er es hätte füglich stellen können und sollen.

b) Der Arbeitgeber ist im Falle des Annahmeverzuges des Arbeitnehmers berechtigt, das Arbeitsbuch des Hilfsarbeiters, dessen Arbeitsverhältnis ordnungsmässig gelöst ist, u. die anderen bei ihm hinterlegten Dokumente bei einem Dritten zu deponieren, bei welchem deren Abholung nicht mit grösseren Schwierigkeiten u. Kosten für den Hilfsarbeiter verbunden ist, als beim Arbeitgeber selbst, sofern ihm hiebei nicht böse Absicht od. auffallende Sorglosigkeit zur Last fällt.

c) Insbesondere kann die Deponierung zum Zwecke der Abwendung der im §. 80. g. Gew. Ordg. statuierten Haftung bei der Gemeindebehörde des Aufenthaltsortes des Hilfsarbeiters od. bei der für den Arbeitsort zuständigen Gewerbebehörde oder bei der für den Arbeitsort od. die Verwaltung des gewerbl. Unternehmens zuständigen Gemeindebehörde als Polizeibehörde bewirkt werden, vorausgesetzt, dass diese Behörden zur Entgegennahme der Schrifstücke bereit sind.

d) Unter allen Umständen ist aber der Arbeitgeber berechtigt, bei ordnungsmässiger Lösung des Arbeitsverhältnisses das Arbeitsbuch und die sonstigen Dokumente des Hilfsarbeiters gemäss §. 1425 a. b. G. B. bei seinem zuständigen Gerichte zu erlegen.

L. 719.

Najwyższem postanowieniem z dnia 26. grudnia 1904 Jego c. i k. Apostolska Mość raczył zatwierdzić upaństwowienie Muzeum technologicznego we Wiedniu. Z tego powodu ustał właściwie obowiązek członków tegoż Muzeum, do których i Izba należy, uiszczania wkładek rocznych. Wskutek jednak prośby towarzystwa zawiązanego dla popierania c. k. Muzeum technologicznego Prezydyum Izby przyrzekło i nadal popierać cele tegoż Muzeum i przyczyniać się datkiem rocznym w dotychczasowej wysokości (32. k. rocznie).

L. 727.

Prezydyum Izby wystosowało do c. k. Ministerstwa kolejowego podanie w sprawie taryf kolejowych w obrocie eksportowym z Niemcami. Zarazem zwróciło się Prezydyum do c. k. Ministerstwa handlu, do JE. c. k. Ministra Dra Leonarda Piętaka i do posła Izby Dra Godzimira Małachowskiego z prośbą o poparcie tego podania.

Podanie to opiewa jak następuje:

Nachdem am 1. Januar 1905 das Heft 1. des Ost-Nordwest-Oesterr.-Eisenbahn-Verbandes in Kraft getreten ist, worin durchgerechnete Frachtsätze für den Verkehr aus Galizien und Bukowina nach Olmütz aufgenommen wurden, vermisst die unterzeichnete Kammer die in der Eingabe vom 20. November 1904 Zl. 6047 erbetene und mit der Durchrechnung bis Olmütz trst. im Zusammenhang stehende Ermässigung für den Holzexport von Galizisch-Bukowinaer Stationen via Olmütz-Bodenbach-Tetschen nach Mitteldeutschland (Königreich, Sachsen und Provinz Sachsen). Die Kammer hat in ihrer Eingabe bereits anerkannt, dass vielleicht aus tariftechnischen Gründen die sofortige Einführung directer ermässigter Sätze im Tarifwege nicht sogleich durchführbar sei und deshalb gebeten, für alle ab 1. Januar 1905 auf dieser Route geführten Exportsendungen die für die Strecke bis Olmütz trst. sich ergebenden Differenzen im Rückvergütungswege an die Parteien zu gewähren. Nachdem es den Interessenten nicht möglich ist, durch Routenvorschrift oder Umkartirung sich den Vorteil dieser Ermässigung zu wahren und die Erstellung directer Tarife

auf Basis der Durchrechnung noch länger verzögert wird, so bittet die Kammer wiederholt einstweilen den Modus der Rückvergütung einzuführen und die Anerkennung der vollständig gerechtfertigten Forderung hinsichtlich Erstattung der Differenzen an die Verfrächter mit Giltigkeit vom 1. Januar 1905 verfügen zu wollen.

Weiters bittet die Kammer zunächst eine Publication der auf Grund der durchgerechneten und im directen Exportverkehre um dieselbe Manipulationsgebühr gekürzten Frachtsätze des Ausnahme-Tarifcs 8. c. bis Olmütz trst. im Anschluss an die, nach den Informationen der Kammer beibehaltenen bisherigen Anteilsätze der übrigen beteiligten Eisenbahnverwaltungen — sich ergebenden ermässigten Holzexportsätze zunächst nach den wichtigsten Plätzen u. z. Dresden. Olmütz, Leipzig, Plagwitz-Lindenau, Halle, Eisleben u. dgl. veranlassen zu wollen.

Mittlerweile wurde der Handelsvertrag mit Deutschland abgeschlossen. Derselbe enthält für die Ausfuhr galizischer Nadelhölzer Neuerungen, welche für den Bestand unserer Sägeindustrie die schlimmsten Befürchtungen hervorrufen. Es genügt zu constatiren, dass die Einfuhrzölle von weichem Rundholz um 40% ermässigt wurden, wogegen man den Zoll für weiche Schnittholzmaterialien nur um 10% ermässigt hat.

Wenn auch die ermässigten Rohholzzölle für das Absatzgebiet im Exportverkehr von Galizien und Bukowina via Olmütz-Tetschen-Bodenbach nach Mitteldeutschland nicht so sehr in Betracht kommen, so muss doch hervorgehoben werden, dass sicher mit Hilfe dieser ausserordentlich begünstigten Rohholzeinfuhr in Deutschland nahe der galizischen Landesgrenze neue Sägewerke entstehen werden, welche mit so enormen Vorteilen arbeiten können, das die galizisch-bukowinaer Sägeindustrie sich künftighin in ihrer Existenz aufs äusserste bedroht sieht.

Aus diesem Grunde erscheint es doppelt notwendig, dass das bisher in keiner Weise begünstigte Absatzgebiet im Königreiche Sachsen und Provinz Sachsen in den Bereich der besonderen Frachtermässigungen für den Schnittholzexport aus Galizien und Bukowina nach Mittel und Westdeutschland (Anhang zum Norddeutschen Güterverkehr Heft 2. bzw. Pu-

blication im Verord. Blatt Nr. 4. 905. f. N. 291.) einbezogen werde, nachdem die infolge der Durchrechnung sich ergebenden regulären Nachlässe nicht genügen, um die gegenüber der siebenbürgisch-ungarischen Concurrenz noch immer bestehenden und in der beifolgenden Tabelle illustrierten ganz bedeutenden Frachtdisparitäten zu beseitigen. Auch wäre eine Ermässigung der Holztarife aus Galizien und Bukowina nach Ostdeutschland in Erwägung zu ziehen, wie sie bereits in der ursprünglichen Eingabe angeregt wurde.

Indem die Kammer angesichts der infolge des neuen Handelsvertrags-Abschlusses mit Deutschland eingetretenen notorsichen Verschlechterung für unsere Sägeindustrie ihre diesbezüglichen früheren Bemühungen wieder aufnimmt, gibt sie der zuversichtlichen Erwartung Ausdruck, dass — abgesehen von der natürlichen Zuwendung der aus der Durchrechnung im Exportverkehre entspringenden Nachlässe das k. k. Eisenbahn-Ministerium sich durch die veränderte Sachlage bestimmt finden werde, in der tarifarischen Behandlung der galizisch-bukowinaer Sägeindustrie eine vollständige Parität mit den siebenbürgisch-ungarischen Holzexportsätzen eintreten zu lassen.

L. 508.

Na prośbę strony interesowanej Prezydyum Izby wyjaśniło, że rum i koniak francuski nie należą do trunków propinacyjnych i że napoje te zarówno jak słodzone napoje spirytusowe mogą być sprzedawane przez uprawnionych handlarzy w zamkniętych flaszkach. O ile idzie o uprawnienie do handlu słodzonymi napojami spirytusowymi w zamkniętych naczyniach, uzyskane przed dniem 24. października 1904, najniższa dozwolona pojemność flaszek zamkniętych wynosi nadal 0.35 l. Ci zaś handlarze, którzyby uzyskali koncesyę na drobny handel napojami spirytusowymi w zamkniętych naczyniach po dniu 25. października 1904, mogą sprzedawać te napoje w naczyniach o pojemności niżej 5 litrów.

L. 760.

Wskutek pisma dyrekcyi c. k. austr. muzeum sztuki i przemysłu w Wiedniu, Prezydyum Izby podało do wiadomo-

ści kół interesowanych, że otwarcie wystawy przemysłu domowego, które miało nastąpić w kwietniu b. r. odroczone do miesiąca października.

L. 782.

Centralny związek austriackich Izb handlowych i przemysłowych odbył dnia 20. lutego br. posiedzenie plenarne, na którem zajmowano się sprawą przyszłego ukształtowania stosunku między Austryą a Węgrami, sprawą opodatkowania spółek z ograniczoną poręką i reformą ustawodawstwa o ubezpieczeniu robotników. Na tej wspólnej konferencji Izbę lwowską reprezentowali pp. poseł Dr. Kolischer i sekretarz Izby. Co się tyczy sprawy przyszłego ukształtowania się stosunków między Austryą a Węgrami przeprowadzono podobnie jak dla sprawy traktatów handlowych rozdział referatów. Izbie lwowskiej przypadł referat o następujących artykułach: zboże, mąka, воск ziemny, nafta i parafina. Sprawa opodatkowania spółek z ograniczoną poręką poruszona na wspólnej konferencji będzie traktowana łącznie z referatem o projekcie rządowym w sprawie zaprowadzenia spółek z ograniczoną poręką (p. 12. l. 1240). Co się zaś tyczy sprawy reformy ustawodawstwa o ubezpieczeniu robotników, wszystkie Izby nad nią pracują obecnie — u nas sprawą tą zajmuje się osobny subkomitet a w wrześniu br. odbyć się ma Zjazd wszystkich Izb w Libercu celem porozumienia się co do wspólnej akcji.

L. 832.

Reskryptem z dnia 10. lutego br. l. 694 c. k. Ministerstwo handlu zawiadomiło Izbę, że c. i k. Ministerstwo spraw zagranicznych wypowiedziało traktaty handlowe obowiązujące z Rosyą, Belgią i Serbią z dniem 15. lutego 1906, jako z terminem wejścia w życie traktatu handlowego monarchii austriacko-węgierskiej z Państwem Niemieckiem.

L. 784 (6004/04).

Magistrat miasta Kołomyi zwrócił się do Izby z prośbą o poparcie szeregu spraw dotyczących urzędzeń pocztowych i telegraficznych w tem mieście. Niektóre z tych spraw Izba

podniosła już w obszernym memoryale wystosowanym do c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów dla Galicyi we Lwowie dnia 12. stycznia 1904, a dotychczas memoryał nie doczekał się odpowiedzi i załatwienia.

Obecnie zaś Magistrat miasta Kołomyi wniósł ponownie do Izby podanie, uzasadniające ważniejsze postulaty, którym w interesie publicznym co rychlej należałoby uczynić zadość.

Prezydyum przedłożyło c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów w tej sprawie pismo następującej treści :

Magistrat imieniem gminy miasta Kołomyi przedstawił Izbie handlowej i przemysłowej uzasadnione żądania tamtejszych mieszkańców w sprawach pocztowych, z prośbą o życziwe tych żądań poparcie i spowodowanie przychylnego ich załatwienia.

Przez otwarcie nieraryalnego urzędu pocztowego »Kołomyja 2« które po długich staraniach, przyszło wreszcie dnia 1 b. m. do skutku, odczuwanej potrzebie tylko w części stało się zadość ; — filia ta bowiem nie jest zarazem stacyą telegraficzną, o co w interesie licznych mieszkańców rozległego przedmieścia Nadwórniańskiego należałoby się postarać, a oprócz tego pomieniony urząd pełni tylko ograniczoną służbę dzienną i połączonym jest z głównym urzędem pocztowym tylko dwurazową jazdą karyolką dziennie, co dla potrzeb miejscowych nie jest wystarczającym.

Prośbie gminy o otwarcie filialnego urzędu pocztowego na dworcu, lub obok dworca kolei, odmówiła c. k. Dyrekcyja poczt i tel. pismem z dnia 26. lipca 1904. I. 88753 uważając otwarcie tego urzędu na razie za zbędne a to z powodu, że ulica prowadząca do dworca kolei nie jest dość ludną, zarazem jednak oznajmiła, że zaprowadzenie odprawy cłowej przesyłek pocztowych na tutejszym dworcu, niezależnie od kwestyi otwarczenia osobnego urzędu pocztowego, w razie otwarcia tam urzędu cłowego jest zadecydowanym.

Ponieważ sprawa otwarcia urzędu cłowego na dworcu w Kołomyi, dotychczas przez Władze skarbowe definitywnie załatwioną nie została, przeto raczy Dyrekcyja wpływem swoim przyspieszenie tej sprawy wyjednać, a tem samem uczynić zadość potrzebie, przez ogół tutejszego kupiectwa tak gorąco odczuwanej.

Toczące się obecnie rokowania o połączenie telefoniczne Czerniowiec z Wiedniem, czynią wskazanem poczynienie już teraz odpowiednich kroków o włączenie miasta Kołomyi do międzymiastowej sieci telefonicznej a w pewnym związku z tem pozostaje sprawa zaprowadzenia w Kołomyi całonocnej służby telegraficznej i telefonicznej, o co gmina tamtejsza w interesie kupców i przemysłowców od szeregu lat bezskutecznie się stara.

Miejscowym sferom przemysłowo-handlowym dotkliwie odczuwać się daje niedogodność wynikająca z tego, że przesyłki frachtowe doręcza urząd pocztowy zaledwie w 500 metrowym okręgu, tak że mieszkańcy już nie tylko przedmieść, lecz nawet ulic nieco dalej od urzędu pocztowego położonych otrzymują tylko listy frachtowe, po frachty zaś zmuszeni są posyłać do urzędu.

Prócz tego żalą się mieszkańcy, zwłaszcza na dalszych ulicach zamieszkali, na jednorazowe doręczanie poczty listowej, tak że listy przywiezione pociągami przybywającymi do Kołomyi w samo południe, otrzymują oni dopiero na drugi dzień.

W interesie ogółu mieszkańców miasta, należałoby powyższe braki jak najspieszniej usunąć.

Jeszcze jedną wreszcie sprawę pozwala sobie Izba handlowa i przemysłowa przedstawić a jest nią zaprowadzenie oświetlenia gazowego w kołomyjskim głównym Urzędzie pocztowym. — Skłania nas do tego nie tylko wzgląd na wygodę publiczności ale i niemniej ważny wzgląd na zdrowie urzędników i funkcjonaryuszy pocztowych, w Urzędzie tym pracujących.

Obecnie oświetlenie naftowe urzędu pocztowego jest tak nędzne, że publiczność załatwiająca tam swoje czynności w porze wieczornej a więc w czasie największego tłoku, zaledwie się wzajemnie widzi i nie jest nawet w możności dokładnego przeliczenia pieniędzy, lub skontrolowania otrzymanych receptów nadawczych.

A cóż dopiero mówić o urzędnikach i funkcjonaryuszach pocztowych, skazanych na całoroczną służbę przy mdłych i kopających lampach naftowych, w ubikacjach nie mających należytej wentylacji!

Ze kilka lat pracy w takich warunkach zniszczyć musi wzrok i zdrowie dotyczących pracowników, nikt chyba wątpić nie może.

Zaprowadzenie przeto oświetlenia gazowego w urzędzie pocztowym kołomyjskim, leży w interesie publicznym, co uznała już i kolej państwowa i liczne inne miejscowe urzędy i instytucje publiczne, zaprowadzając u siebie już oddawna takie oświetlenie.

Przedkładając powyższe naglące postulaty, Izba handlowa i przemysłowa uprasza o życzliwe ich rozważenie i o zarządzenie im w czasie możliwie szybkim.

L. 6658/04.

Wskutek pisma c. k. Starostwa w Cieszanowie z dnia 22. grudnia 1904. l. 30788. Prezydium Izby na podstawie uchwały sekcji handlowej w sprawie taryfy za używanie stajni spędowej dla bydła w gminie miasta Oleszyc przedstawiło następującą opinię:

Według aktów gmina m. Oleszyc wystawiła na targowicy miejskiej chlewy względnie stajnię spędową tudzież klatki grodzone dla przetrzymywania trzody chlewnej, zakupionej na targach i jarmakach, zanim zostanie załadowaną na kolej do dalszego transportu. Ponieważ gmina wydała na to około 1.609 koron, przeto na pokrycie tych kosztów zamierza pobierać opłaty, a to za stajnię spędową po 8 hal., zaś za klatki po 4 hal. od sztuki za dobę; według dołączonego kontraktu opłaty te zostały też wydzierżawione za 165 kor. rocznie. Ze względu, iż utrzymanie takich chlewów i klatek wymaga z natury rzeczy znacznych kosztów, które będą opędzane w pierwszym rzędzie z czynszu dzierżawnego — pozostanie z tegoż bardzo mało na amortyzację względnie oprocentowanie wyłożonych przez gminę na to kosztów.

Powyższe urządzenia przedstawiają się jako korzystne i pożyteczne w pierwszym rzędzie dla miejscowego obrotu trzodą, a to tak dla producentów jak i dla handlarzy tym ważnym dla gospodarstwa krajowego artykułem; urządzenia takie pożądane są zresztą także ze względu na dzisiejsze wymogi weterynarno-policyjne, gdyż z jednej strony ułatwiają ich

lepsze przestrzeżenie, z drugiej zaś zapobiegają pośrednio rozwlekaniu zarazy.

O ile się Izba poinformowała w interesowanych kołach i przekonała przy zaopiniowaniu podobnych opłat w Żółkwi i w Baligrodzie, to projektowane przez gminę m. Oleszyc opłaty należy uważać za wcale umiarkowane w stosunku do dostarczonych za to wygód i korzyści; n. p. w Żółkwi proponuje gmina za niekryte klatki grodzone opłatę po 10 hal., którą Izba w swej opinii zredukowała do kwoty 6 hal. — zaś w Baligrodzie pobiera gmina za chlewy spędowe po 10 hal. od sztuki. — Gdy zaś w niniejszym wypadku c. k. Starostwo w Cieszanowie na podstawie sprawozdania c. k. weterynarza powiatowego postawiło wniosek na zatwierdzenie projektowanych opłat a Wydział powiatowy uznał je również za odpowiednie miejscowym stosunkom, przeto Prezydium Izby w myśl uchwały sekcji handlowej oświadczyło się za zatwierdzeniem tych opłat, gdyż odpowiadają one poniesionym przez gminę kosztom i nie obciąża zanadto obrotu handlowego nierogacziną.

L. 181.

Wskutek pisma c. k. Starostwa w Stanisławowie z dnia 2. stycznia 1905. l. 41159, którem przedłożono do zaopiniowania prośbę o udzielenie koncesyi na prowadzenie garkuchni i podawanie potraw pracującym robotnikom na stanowiskach ich pracy, Prezydium Izby przedstawiło opinię następującej treści:

Zarobkowość, którą petentka wykonywać zamierza, podpada pod pojęcie »podawanie potraw«, t. j. przemysłu koncesyonownego, unormowanego ustępnem b) §. 16-go ustawy przemysłowej, sposób zaś wykonywania tej zarobkowości w niniejszym wypadku ma być o tyle odmienny od zwykłego, że petentka nie zamierza podawać potraw w lokalu zamkniętym, że w ogóle lokalu takiego nie utrzymuje, a chce potrawy przez nią gotowane wnosić do pewnych domów w mieście — fabryk i kamienic będących w budowie — i tam za opłatą podawać je pracującym robotnikom. Wobec tego, że klientela petentki nie jest ograniczoną do osób imiennie oznaczonych,

w takim razie bowiem chodziłoby o zwykły najem usług, lecz składać się ma w ogóle z robotników dziennych, zatrudnionych w fabrykach, i budowach domów, przemysł, o którym mowa, należy zdaniem Izby traktować formalnie jako zarobkowość wymagającą koncesyi. Z uwagi atoli, że petentka nie zamierza utrzymać lokalu własnego, i zarobkowość zgłoszoną wykonywać pragnie w ogóle na małe rozmiary, Izba sądzi, że w obec zasadniczo przychylnego oświadczenia się Magistratu m. Stanisławowa należałoby w myśl rozporządzenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 23. czerwca 1885 r. udzielić koncesyi na podanie potraw »w zakresie ograniczonym« t. j. w koncesyi zaznaczyć wyraźnie, że ona uprawnia petentkę jedynie do wynoszenia potraw dla robotników fabrycznych, wyklucza natomiast podawanie potraw w lokalu własnym.

L. 1104.

Wskutek zapytania c. k. Sądu obwodowego w Samborze l. cz. Cg. II. 6/5 Prezydyum Izby na podstawie uchwały sekcyi

³
handlowej przedstawiło następującą opinię co do panującego zwyczaju handlowego:

Wedle panującego zwyczaju handlowego służy prawo wierzycielowi dwóch rozmaitych pretensyi, w szczególności także pretensyi wekslowej i pretensyi nie pokrytej wekslem, że mu wolno kwoty otrzymanej od dłużnika bez zastrzeżenia, na zaspokojenie której z owych pretensyi ją przeznacza, użyć wedle własnego wyboru do umorzenia jednej lub drugiej pretensyi, wszelako dopóty, dopóki jedna z tych pretensyi, mianowicie wekslowa, nie została zaskarżona i wierzyciel co do niej nie uzyskał nakazu zapłaty względnie egzekucyi. W szczególności jeżeli wierzyciel kupiec ma pretensye otwarte (offene) i pokryte wekslem, to jak długo weksel nie jest jeszcze płatny, zazwyczaj kwot nadesłanych przez dłużnika bez żadnych zastrzeżeń używa na umorzenie pozycyi otwartych, ponieważ pretensye pokryte wekslem uważa się na razie niejako przez weksel uiszczone. Skoro jednak, jak w niniejszym wypadku, pretensya wekslowa już przysądzona została wierzycielowi nakazem zapłaty, wierzyciel w razie otrzymania od dłużnika kwoty pieniężnej bez wyraźnego przeznaczenia, na pokrycie którego długu ma służyć

ta kwota, winien w myśl panującego zwyczaju użyć jej przede-
wszystkiem do umorzenia pretensyi uciążliwszej t. j. w danym
wypadku wekslowej, co do której już uzyskał nakaz zapłaty.

L. 1092.

C. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów dla Galicyi we Lwo-
wie nadesłała Izbie pismo następującej treści :

Wedle zrobionych spostrzeżeń jest obrót pakietowy mię-
dzy Austryą a Egiptem bardzo nieznaczny, a objaw ten może
mieć swe źródło w tem, iż nieznanne są szerszej publiczności
tania taryfa i przystępne warunki dla takich przesyłek.

Oznajmia się tedy, że pakiety dla Egiptu do wagi 5 klg.
bez wartości lub z podaną wartością do 3000 franków nada-
wać można w każdym urzędzie pocztowym. Opłata od wagi
wynosi tylko 1 K. 50 h. zaś od wartości za każdych 300 fran-
ków 20 hal. Można je obciążać powziętkiem do wysokości
1000 k. i nadawać jako pospieszne »Express«. Wolno nadawcy
nadto na siebie przyjąć obowiązek zapłacenia należności cło-
wych. Do każdego pakietu należy dołączyć jedną deklaracyę
cłową, która powinna być dokładną, gdyż w takim razie mogą
władze cłowe w Egipcie bez uciążliwego otwierania przesyłki
wymierzyć odnośne cło. Deklaracyę tę powinni tedy nadawcy
jak najdokładniej wypełnić, a w szczególności podać zawartość,
wartość, ilość wagę i każdego pojedynczego przedmiotu prze-
syłki możliwie zaś dołączyć do deklaracyi odnośną fakturę.
Posyłki do Egiptu mogą zawierać w szczególności wszelkiego
rodzaju towary drobiazgowe, artykuły mody, perfumeryę, sta-
niki, dziecięce buciki, kapelusze, wyroby złotnicze, materiały
do pisania, towary spożywcze i t. p.

Prezydyum Izby zwróciło uwagę kół interesowanych na
treść tego komunikatu.

L. 1154.

W sprawie urządzenia zakładu do wyrobu bryndzy owczej
na szerszą skalę w Kosowie zwrócono się do Wydziału krajow-
wego z obszernym przedstawieniem, a zarazem uproszono Izbę
handlową i przemysłową w Wiedniu, aby poinformowała
o stosunkach w produkcji i handlu bryndzą te firmy wie-
deńskie, które się tą sprawą zainteresowały.

L. 1150. 1401.

Prezydyum Izby odniosło się do instytutu dla popierania drobnego przemysłu w Wiedniu, aby dopuszczono zgłaszającego się kandydata ze Lwowa do wykształcenia się na nauczyciela fachowego krawiectwa na kursach majsterskich. Dyrekcyja instytutu oznajmiła, że dotyczący kandydat posiada dostateczne wiadomości teoretyczne, i że dlatego byłoby raczej pożądanem, aby przez dłuższe zatrudnienie w pierwszorzędnych pracowniach nabył wiadomości i doświadczeń praktycznych. W ten sposób mógłby osiąść uzdolnienie, aby później być użytym w charakterze nauczyciela zawodowego.

L. 1197. 1382.

Poparto akcyę wdrożoną przez interesentów o otwarciu ruchu na linii kolejowej Sambor Użok w maju a najdalej w czerwcu br. Według oznajmienia posła Dra Henryka Kolišchera ministerstwo kolejowe przyrzekło to z całą pewnością uczynić.

L. 352.

Prezydyum Izby udzieliło wyjaśnienie co do dopuszczalności przewozu kolejowego »emulzyi bitumicznej« i »passerolu« w myśl postanowień §. 106. rozp. c. k. Ministerstwa handlu z dnia 1. sierpnia 1893. Dz. u. p. Nr. 126 o przewozie środków wybuchających względnie w myśl dodatku B (XXX a) do §. 50 regulaminu ruchu kolejowego.

L. 182.

Wskutek pisma c. k. Starostwa w Stanisławowie z dnia 2. stycznia b. r. l. 41178. Prezydyum Izby na podstawie uchwały sekcyci przemysłowej objawiło opinię, iż wyrób dywanów (perskich) skwalifikować należy jako tkactwo, który to przemysł nie jest zaliczony do przemysłów rękodzielniczych, nie wymaga przeto tak zwanego dowodu uzdolnienia i traktowany być może jako przemysł wolny.

L. 518.

Stosownie do reskryptu c. k. Namiestnictwa z dnia 22. stycznia br. l. 121. D. III. Prezydyum Izby na podstawie
A. 29.

uchwały sekcji przemysłowej wyraziło opinię, że zajęcie w zawodzie szewskim jako profesjonisty w czasie służby wojskowej można i należy uznać jako dowód pracy po myśli §. 14. ustawy przemysłowej. Zapatrywanie to odpowiada w zupełności duchowi ustawy, która wprawdzie dotychczas ten szczegół w §. 14. pomijała, atoli bynajmniej go nie wyklucza. Że taka a nie inna jest intencja ustawodawcy, dowodzi między innymi fakt, iż zarówno w rządowym projekcie zmiany ustawy przemysłowej, przedłożonym radzie państwa przed trzema laty jak i w analogicznym, świeżo wniesionym do parlamentu projekcie ustawy znajduje się w tym względzie postanowienie, które orzeka dosłownie: »O ile osoby należące do armii, marynarki wojennej lub obrony krajowej podczas swej służby czynnej zatrudnione są wyłącznie pewnemi w armii i obronie krajowej używanemi robotami przemysłowemi, które tworzą przedmiot przemysłów rękodzielniczych, czas ten liczyć się będzie na równi z zatrudnieniem jako czeladnika w dotyczącym przemyśle rękodzielniczym.«

L. 851.

W sprawie zakresu uprawnienia przemysłu konfekcyi damskiej Prezydyum Izby na żądanie strony interesowanej, zasięgnąwszy informacji fachowców wyjaśniło, że konfekcyja, damska obejmuje także wyrób względnie sprzedaż zarówno płaszczyków jak i sukienek dla dziewcząt poniżej lat 10. Niektóre większe firmy np. w Wiedniu urządzają dwa oddziały konfekcyi damskiej, z których jeden zajmuje się wyrobem względnie sprzedażą sukien dla dorosłych a drugi wyrobem względnie sprzedażą odzieży dla dziewcząt w wieku dziecięcym.

L. 895.

W walnem zgromadzeniu Centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego we Lwowie, zwołanem na 20. lutego br. wzięli udział w imieniu Izby pp. Władysław Gubrynowicz prow. Przewodniczący Izby i Dr. Adam wicesekretarz Izby.

L. 891.

Oskar Aszkenazy, który od Izby otrzymał list polecający na wystawę światową w St. Louis, przedłożył Izbie sprawozda-

nie ze spostrzeżeń swych na wystawie tej poczynionych. Sprawozdanie to z grzeczności przejrzał i ocenił p. Roman Dzieślewski profesor szkoły politechnicznej. Prezydyum Izby na podstawie tej oceny przyznało p. Aszkenazemu zasiłek w kwocie 300 koron i zwróciło jego uwagę, iż ze względu na ogólniejsze znaczenie sprawozdania, zawierającego szczegóły bardzo interesujące byłoby pożądane ogłoszenie tej pracy drukiem bądź w całości bądź w części.

L. 912.

Izba handlowa i przemysłowa w Budziejowicach nadesłała Prezydyum Izby podziękowanie za kondolencję wyrażoną jej z powodu zgonu prezydenta Józefa Holce.

L. 739, 853, 868.

Wskutek zapytania c. k. Sądu obwodowego w Stanisławowie Prezydyum Izby na podstawie uchwały sekcji handlowej przedstawiło opinię co do obowiązku niektórych przemysłowców i kupców w powiatach kałuskim i nadworniańskim do protokołowania firmy.

L. 967.

Prezydyum Izby przedłożyło c. k. Urzędowi patentowemu w Wiedniu sprawozdanie, w jakim stopniu strony interesowane korzystały w roku 1904 ze zbioru pism patentowych wyłożonego w biurze Izby do użytku powszechnego. Dotychczasowe zainteresowanie jest nieznaczne i byłoby pożądaniem, aby sfery handlowe i przemysłowe w znaczniejszej mierze korzystały z tego zbioru.

L. 1017, 1188.

Przesłano Izbie handlowej i przemysłowej w Opawie wyrazy współczucia z powodu zgonu zasłużonego Prezydenta. Izba opawska nadesłała za tę kondolencję podziękowanie.

L. 987.

C. k. Rada szkolna krajowa pismem z dnia 17. lutego br. 1. 3979 udzieliła Izbie do wiadomości rozporządzenie w spra-

wie rozdawnictwa wzorów dla szkół przemysłowych następującej treści:

W sprawie ponownego uregulowania rozdawnictwa wzorów, wydanych w centralnym Biurze środków naukowych przy austr. Muzeum sztuki i przemysłu we Wiedniu J. E. P. Minister wyznań i oświaty uzupełniając rozporządzenie swoje z dnia 28. maja 1903, l. 10694 (Zentralblatt für das gewerbliche Unterrichtsvesen, tom XXI., str. 296) reskryptem z dnia 18. stycznia 1905 L. 1911 zarządził, co następuje.

1) Każda państwowa szkoła przemysłowa i każda taka szkoła zawodowa z wyjątkiem państwowych szkół koszykarskich i koronkarskich, tudzież naukowego doświadczalnego zakładu przemysłu skórniczego we Wiedniu otrzymuje do użytku w szkole codziennej oraz połączonej z nią szkole przemysłowej uzupełniającej na razie po jednym egzemplarzu wszystkich w wyż wymienionem Biurze wydawanych wzorów. W razie potrzeby większej ilości egzemplarzy tego wydawnictwa, a mianowicie w celu obdzielenia nowymi wzorami przemysłowców i rękodzielników, w myśl rozporządzenia ministeryalnego z dnia 17. maja 1901, L. 12169 (Zentralblatt für das gewerbliche Unterrichtsvesen, tom XIX, str. 305) lub w celu zaopatrywania warsztatów naukowych, uwzględniania potrzeb nauki wędrowniej i t. p. mają dotyczące dyrekcyje (kierownictwa) najpóźniej do końca marca 1905. odnieść się bezpośrednio do c. k. Ministerstwa W i O motywując dokładnie zwiększenie zapotrzebowania.

2) Muzea, Izby handlowe i przemysłowe, korporacje przemysłowe, tudzież krajowe szkoły zawodowe i warszaty naukowe, które według regulaminu Biura środków naukowych (§. 1. ustęp 3, Zentralblatt, tom XXI. str. 297) bezpłatnie otrzymywały wzory wprost z centralnego Biura wiedeńskiego, na przyszłość zwracać się mają po te wzory nie jak dotychczas do zarządu rzeczowego Biura, lecz do dyrekcyi państwowych szkół przemysłowych lub zawodowych.

3) Każda szkoła przemysłowo uzupełniająca, w której rysunki są przedmiotem nauki szkolnej, wzory powyższe otrzymywać będzie za pośrednictwem c. k. Rady szkolnej krajowej, przedewszystkiem do użytku własnego, kierownictwo szkoły może wszakże, poszczególne egzemplarze wzorów, o ile za-

pas starczy, wypożyczać także miejscowym lub okolicznym rękodzielnikom, zwłaszcza takim, których nie stać na zakupywanie podobnych środków naukowych.

Treść tego rozporządzenia Prezydium Izby zakomunikowało Związkowi (Izbie) stowarzyszeń rękodzielniczych we Lwowie, zwracając szczególną uwagę na możliwość wypożyczania wzorów przez niezamożnych rękodzielników.

L. 968/903.

Na pismo wystosowane do c. k. Ministerstwa kolejowego dnia 19. listopada 1904 l. 5985 w sprawie zaprowadzenia lepszej komunikacji kolejowej z Drohobyczem c. k. Ministerstwo kolejowe odpowiedziało następującym reskryptem z dnia 18. lutego 1905.

l. 54250/04.

20.

Mit Bezug auf die geschätzte Eingabe vom 19. November 1904. Zl. 5985 betreffend die Zugverbindungen zwischen Boryslaw und Wien über Chyrów-Przemyśl, wird darauf hingewiesen, dass eine sehr günstige Schnellzugsverbindung in dieser Relation mit den Schnellzügen Nr. 1., Wien ab 12 Uhr 15. Min. mittags und Nr. 6., Wien an 9. Uhr 40 Min. abends, schon besteht. Zur Erhöhung der Reisebequemlichkeit in diesen Zugverbindungen werden entsprechend den dortseitigen Wünschen zwischen Boryslaw und Przemyśl in den Anschlusszügen der genannten Schnellzüge directe Wagen vom 1. Mai 1905 zur Einführung gelangen und wird vom diesem Zeitpunkte an bei der Fahrt mit diesen Zügen zwischen Boryslaw und Wien nur mehr ein einmaliges Umsteigen in Przemyśl erforderlich sein.

Für die Herstellung weiterer Schnellzugsverbindungen von Wien über Przemyśl-Chyrów nach Boryslaw ist ein dringendes Bedürfnis erfahrungsgemäss dormalen nicht vorhanden, indem eine Anschlussverbindung an den Schnellzug Nr. 5 von Przemyśl über Chyrów nach Boryslaw seinerzeit schon bestand, jedoch wegen ganz unzureichender Frequenz wieder aufgelassen werden musste.

Die Herstellung weiterer Anschlussverbindungen wäre auch nur durch neue Züge auf weite Strecken möglich, weil eine Verlegung der bestehenden Züge, mit Rücksicht auf die Anforderungen des sonstigen Reiseverkehrs, nach und von Drohobycz und Borysław nicht tunlich erscheint.

Eine Zugsvermehrung zu dem gedachten Zwecke kann jedoch aus betriebsökonomischen Gründen derzeit nicht in Aussicht genommen werden.

L. 586.

C. k. Starostwo w Gródku pismem z dnia 27. stycznia 1905 l. 29/8 przedłożyło do zaopiniowania wniesione przez J. P.

B

zgłoszenie przemysłu szlifierstwa i nożownictwa.

Na podstawie uchwały sekcji przemysłowej Prezydyum Izby objawiło następującą opinię:

Przemysły, które petent zamierzać wykonywać, są przemysłami rękodzielniczymi, których samoistne wykonywanie wymaga, aby proszący wykazał się przypisanym w ustawie przemysłowej dowodem uzdolnienia, w szczególności świadectwem nauki i pracy. Petent żadnego zgoła świadectwa nie przedkłada, twierdzenie zaś jego, że przez czas pewien pracował zawodowo u ojca swego, aczkolwiek potwierdza je żandarmerya i zwierzchność gminy, zdaniem Izby nie może być jeszcze podstawą dostateczną do ocenienia, czy i o ile petent jest w rzeczywistości uzdolniony do samoistnego wykonywania zgłoszonych przemysłów. Ze względu na młody wiek proszącego byłoby raczej wskazanem, aby petent przez pewien czas jeszcze popracował u jakiegoś majstra szlifierskiego i nożowniczego, poczem dopiero prośba jego mogłaby być uwzględnioną,

L. 785.

Wskutek pisma c. k. Starostwa w Stanisławowie z dnia 27. stycznia 1905 l. 1551, którem udzielono do zaopiniowania zgłoszenie M. T. wykonywania przemysłu wyrobu stampilii kauczukowych, Prezydyum Izby na podstawie uchwały sekcji przemysłowej przedstawiło następującą opinię:

O ile by chodziło wyłącznie o wyrób stampilii kauczukowych, to zdaniem Izby wydanie karty przemysłowej nastąpić

może bez żadnej przeszkody, zarobkowość tę bowiem podług przepisów obowiązującej ustawy przemysłowej uważać należy jako przemysł wolny. Z dołączonych wszakże zażaleń wynika, że patent trudni się, czy trudnić się zamierza także odlewaniem metali i rytownictwem. Jedno i drugie jest przemysłem rękodzielniczym, który samoistnie wykonywać wolno dopiero po wykazaniu wymaganego ustawą dowodu uzdolnienia. Ponieważ zaś patent dowodu takiego nie przedłożył, należałoby zdaniem Izby, udzielając karty przemysłowej na wyrób stampilli kauczukowych, zastrzedz w niej wyraźnie, że uprawnienie tą kartą nadane odnosi się jedynie do wyrobu pieczęci z kauczuku, wyklucza zaś bezwzględnie wyrób pieczęci metalowych.

L. 940. 1379.

Przemysłowcy i kupcy, mający siedzibę w Lubyczy królewskiej i w Bełzcu, zwrócili się do Izby z prośbą o interwencję w c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie w sprawie ulepszenia komunikacji pocztowej, w szczególności idzie patentom: 1) o utworzenie państwowej stacyi telegraficznej przy c. k. Urzędzie pocztowym w Lubyczy królewskiej. 2) o zaprowadzenie poczty wozowej z Bełzca do Rawy ruskiej, któraby wyjeżdżała z Bełzca o godzinie 7 $\frac{1}{2}$ wieczorem do Rawy ruskiej, zabierając po drodze pocztę z Lubyczy królewskiej, powracałaby zaś następnego dnia wczesnym rankiem, zabierając pocztę dla Lubyczy królewskiej i Bełzca, dowiezioną do Rawy pociągiem wieczornym Nr. 2213.

Z uwagi, że przedstawione przez patentów stosunki komunikacji pocztowo-telegraficznej w dzisiejszym swym stanie istotnie wywierają wpływ bardzo ujemny na rozwój istniejących, zwłaszcza w Lubyczy królewskiej znacznych przedsiębiorstw przemysłowych, i że zarówno utworzenie stacyi telegraficznej na miejscu jak i zorganizowanie projektowanej poczty wozowej jest dla miejscowego i okolicznego ruchu przemysłowo-handlowego potrzebą nader żywotną, Prezydium Izby poparło żądania te i prosiło o rychłe ich spełnienie.

Dyrekcyja poczt pismem z 16. marca l. 26042 oznajmiła, że poprze usiłowania o urządzenie stacyi telegraficznej w Lubyczy, jeżeli interesenci przyczynią się do kosztów budowy kwotą 125 koron. Sprawę zaprowadzenia pocztowej jazdy po-

słańczej między Belzcem a Rawą przyrzekła Dyrekcyja wkrótce załatwić.

1038.

Interwencya Prezydyum Izby w c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów dla Galicyi we Lwowie w sprawie wzięcia pod uwagę ewentualnej oferty nowo założonej w Przemyślu fabryki krajowej plomb, płyt i innych wyrobów ołowianych nie odniosła pożądanego skutku, ponieważ wedle komunikatu c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów plomb dostarczać ma wszystkim urzędom pocztowym w Austryi centralny ekonomat pocztowy w Wiedniu a ołowiu do plomb dostarczają kopalnie rządowe, zaś wyrób plomb zakontraktowany został na dłuższy czas.

L. 935.

Prezydyum Izby w myśl uchwały sekcji handlowej wskutek pisma Prezydyum c. k. Sądu krajowego we Lwowie z dnia 18. lutego 1905 l. Pr. 594 przedstawiło przychylną opinię w sprawie zamianowania Stanisława Proczkowskiego znacwą sądowym dla spraw wchodzących w zakres służby kolejowo-komercyalnej, ruchu i wozowej.

L. 938.

Prezydyum Izby poparło prośbę p. Oskara Aszkenazego wystosowaną do c. k. Ministerstwa handlu o przyznanie subwencji w celu odbycia podróży naukowej i handlowej do Stanów Zjednoczonych północnej Ameryki.

Ll. 1159, 1198, 1254.

Prezydyum Izby na podstawie uchwały sekcji handlowej wydało opinię o zwyczaju panującym w handlu fasolą.

Ll. 1183, 1237.

Wskutek pisma c. i k. intendatury 10. korpusu w Przemyślu z dnia 8. marca br. l. 1523. Prezydyum Izby zaproponowało dwóch mężów zaufania, którzyby brali udział w rozprawach ofertowych co do dostawy artykułów spożywczych i wyrobów młynarskich w roku 1905.

L. 1234.

Prezydyum Izby w myśl uchwały sekcji handlowej wydało opinię, opartą na stwierdzonym w kołach fachowych zwyczaju handlowym w handlu drzewem w szczególności co do znaczenia wyrazu »Ablagerung«.

L. 1265.

C. k. Namiestnictwo wystosowało do Izby pod datą 9. marca 1905 l. 1851/4 III. reskrypt następującej treści:

C 39.

Pan c. k. Minister handlu reskryptem z dnia 27. lutego 1905 l. 10668 zatwierdził wybór kupca Samuela Horowitza na prezesa, a właściciela fabryki Leopolda Baczewskiego na wiceprezesa Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie na rok 1905, oraz przyjął do wiadomości doniesienie o ponownym wyborze księgarza, radcy cesarskiego Władysława Gubrynowicza na prowizorycznego przewodniczącego tej Izby na powyższy czasokres.

L. 1266.

Magistrat miasta Stryja pismem z dnia 9. marca 1905 l. 1834 na wystosowaną do niego odezwę Izby z dnia 10. stycznia br. l. 110. w sprawie przyczynienia się interesentów miejscowych do pokrycia kosztów budowy projektowanej linii telefonicznej Lwów-Stryj-Drohobycz oznajmił, że usiłowania celem uzyskania deklaracji od interesowanych przemysłowców nie doprowadziły do pomyślnego rezultatu, gdyż na zwołaną w tym celu ankietę przemysłowcy wcale się nie jawili a na wystosowane do nich pisma nie nadesłali żadnej odpowiedzi.

L. 1231.

Doszło w swoim czasie do wiadomości Izby, że niektórzy przemysłowcy skarżą się na postępowanie c. k. kolejowego Urzędu ruchu na stacyi Podzamcze we Lwowie przy odbieraniu przesyłek do przewozu przeznaczonych w szczególności, iż urząd ten stawia uciążliwe warunki stronom pod względem sposobu i rodzaju opakowania oraz żąda ostemplowania deklaracji przedkładanych w sprawie opakowania w myśl posta-

nowień §. 58. reg. ruchu, mimo iż deklaracje te wolne są od opłaty stempłowej. Prezydyum Izby z tego powodu interweniowało w c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie.

Pismem z dnia 7. marca br. l. 22484/VI. c. k. Dyrekcyja kolei państwowych we Lwowie po zbadaniu sprawy oznajmiła, że zażalenia owe są bezpodstawne i polegają prawdopodobnie na tem, iż personal magazynowy w Podzamczu przestrzegając dotyczących przepisów, określających, w jaki sposób mają być przesyłki do transportu na kolejach żelaznych opakowane, nie przyjmuje przesyłek wadliwie lub wcale nie opakowanych lub w razie przyjęcia żąda przedłożenia przepisanego rewersu. Co się tyczy uwolnienia rewersów w sprawie opakowania przesyłek od opłaty stempłowej wedle zapewnienia c. k. Dyrekcyi kolei państwowych tutejsze stacye zostały o tem 26. stycznia br. w drodze urzędowej uwiadomienie i od tego czasu przyjmują rewersy owe bez stempla.

Prezydyum Izby podało to do wiadomości kół interesowanych.

L. 1239.

Prezydyum Izby załatwiło odmownie rekurs wniesiony przez towarzystwo asekuracyjne »Assicurazioni-Generali« w Tryeście przeciw przypisaniu dodatku na potrzeby Izby do podatku zarobkowego opłacanego przez jeneralną agencję czyli filię tegoż towarzystwa we Lwowie.

L. 1301.

Stosownie do reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z dnia 31. stycznia br. l. 1878, Prezydyum Izby przedłożyło sprawozdanie z czynności na polu popierania drobnego przemysłu w roku 1904.

L. 701.

Prezydyum Izby na podstawie uchwały sekcji przemysłowej przedstawiło c. k. Dyrekcyi okręgu skarbowego w Samborze przychylną opinię w sprawie pozwolenia na urządzenie zakładów do denaturowania spirytusu w Grabowcu i w Dobranach w powiecie stryjskim.

L. 1357.

Prezydium Izby wydało poświadczenie, że w obrocie handlowym używa się do przewozu nafty beczek wyłącznie tylko o wadze około 150 kilogramów a o pojemności około 200 litrów; beczek zaś o większej pojemności nie używa się w handlu naftą.

L. 5746/04.

Wskutek pisma c. k. Starostwa w Kołomyi z dnia 26-go października 1904 l. 28087 w sprawie kwalifikacji przemysłowej wyrobu grusznika, w szczególności co do kwestyi, czy grusznik uważać należy za rodzaj wina, Prezydium Izby w myśl uchwały sekcji handlowej następującą przedstawiło opinię:

Według przedstawionego przez petenta sposobu, w jak zamierza wyrabiać t. z. grusznik i który to sposób odpowiada notorycznie faktycznemu stanowi rzeczy, używa się do wyrobu tego produktu wyłącznie tylko owoców t. j. gruszek i jabłek suszonych i świeżych, tudzież czystej wody; produkt ten idzie też zaraz w obrót do konsumcyi i nie przechodzi wcale procesu fermentacyjnego.

Wobec tego dla braku tu jakichkolwiek znamion, przewidzianych w ustawie z 21. czerwca 1880 dz. u. p. Nr. 120 i w rozporządzeniu minist. z 16. września 1880 dz. u. p. Nr. 121, tak co do składników jak i co do sposobu postępowania przy wyrobie tego produktu nie może on być uważany za napój do wina podobny; spożywany jest on u nas powszechnie letnią porą jako napój chłodzący i jako taki nie podlega też opłacie podatku konsumcyjnego.

L. 1380.

Pismem z dnia 2. marca 1904 l. 846 Prezydium Izby interweniowało w c. k. Ministerstwie handlu w sprawie rewizyi przepisów koncesyjnych co do prywatnych urządzeń telefonicznych.

Wedle pisma c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów z dnia 13. marca br. l. 25331/XII. c. k. Ministerstwo handlu reskryptem z dnia 6. lutego br. l. 51407/04. oznajmiło, że rewizya

owych przepisów jest już w toku, że jednak skarb państwa ze względu na zastrzeżenia państwowe i na istotę regalu państwowego nie będzie mógł odstąpić od zobowiązania koncesjonariuszy do opłaty należytości rekognicyjnej

L. 1230.

Ze względu na to, że sprawa polepszenia i rozszerzenia komunikacji telefonicznej znowu stanęła na porządku dziennym dyskusji parlamentarnej, Prezydium Izby wystosowało do posłów pp. Dra Głębińskiego i Dra Małachowskiego pismo, w którym zwracając uwagę na postulaty z dziedziny komunikacji telefonicznej, urzeczywistnienia których Izba od szeregu lat domaga się, lecz dotychczas bez pożądanego skutku, prosiła o dołożenie starań, aby tylokrotne i z tyłu stron podnoszone życzenia kraju na polu komunikacji telefonicznej jak najrychlej wprowadzono w życie. — Postulaty te Prezydium Izby sformułowało w sposób następujący:

Przedewszystkiem domaga się załatwienia sprawa nieodzownego drugiego połączenia telefonicznego miasta Lwowa z Wiedniem. Dotychczas okręg Izby lwowskiej o tyle tylko uczestniczy w międzymiastowej komunikacji telefonicznej, że miasto Lwów posiada połączenia z Wiedniem. Połączenie to jednak wykazuje wiele niedogodności, pochodzące głównie stąd, że linia telefoniczna Wiedeń-Lwów prowadzi przez Bielsko, którego bezpośrednia komunikacja z Wiedniem wadliwie jest urządzona. Skutkiem tego następują bardzo częste przerwy ruchu telefonicznego między Lwowem a Wiedniem. Izba domagała się z tego powodu od roku 1899 kilkakrotnie zaprowadzenia drugiego bezpośredniego połączenia miasta Lwowa z Wiedniem. Wprawdzie pismem z dnia 20. grudnia 1902. L. 133669/IX. c. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów dla Galicyi we Lwowie zawiadomiła Izbę, że wybudowano i oddano do użytku nową międzymiastową linię telefoniczną Wiedeń-Kraków Nr. 3621, która, rozdzielona w Bielsku-Białej służyć ma przedewszystkiem do rozmów Galicyi i Wiednia ze Ślązkiem i Morawami, podczas gdy dotychczasowa linia Lwów-Wiedeń Nr. 3559 miałyby być używaną w normalnych stosunkach tylko do rozmów pomiędzy Wiedniem, Bielskiem, Krakowem i Wiedniem. Jednakowoż w obec tego, że nowo wybudowana

linia Nr. 3621 tak jak dotychczasowa prowadzi przez Bielsko i służy prawie wyłącznie do rozmów między Wiedniem a Śląskiem względnie Bielskiem i że wadliwa konstrukcja dotychczasowej linii Nr. 3559 nie uległa zmianie, Galicya względnie Lwów z urządzenia nowej międzymiastowej linii Wiedeń-Kraków nie odnosi korzyści. W rzeczy samej skargi publiczności, zwłaszcza kół handlowych i przemysłowych na częste przerwy w ruchu telefonicznym, na niedostateczne funkcjonowanie linii Lwów-Wiedeń, nie uchwały mimo wybudowania wspomnianej wyżej linii Wiedeń-Kraków. Zachodzi zatem konieczność zaprowadzenia bezpośredniego połączenia telefonicznego między Lwowem a Wiedniem. Izba sądzi, że c. k. Ministerstwo handlu, które innym krajom koronnym okazuje tyle życzliwości na polu polepszenia i rozszerzenia komunikacji telefonicznej, jak dowodzą urządzenia linii telefonicznych Wiedeń-Berno mor., Wiedeń-Baden, Wiedeń-Budapeszt, Wiedeń-Liesing, Wiedeń Vöslau i Wiedeń-Wiener Neustadt, umożliwiające dogodne kombinacje międzymiastowych rozmów telefonicznych (Mehrfachtelephonie) winno zaniechać raz już nieuzasadnionego niczem oporu w obec postulatów stolicy największego kraju koronnego i rychło przystąpić do zaprowadzenia bezpośredniej linii telefonicznej międzymiastowej Lwów-Kraków-Wiedeń.

Jak dalece Galicya dotychczas w ogóle jest upośledzoną na polu komunikacji telefonicznej zwłaszcza międzymiastowej, dowodzi porównawcze przykładowe zestawienie rozwoju urządzeń telefonicznych w całej Austrii i w Galicyi.

W czasie od roku 1899 do 1903 przybyło 202 miejscowości z międzymiastowymi połączeniami telefonicznymi, w Galicyi tylko 1. W ogóle było z dniem 1. stycznia 1904 połączonych liniami międzymiastowymi 396 miejscowości. Z tych połączeń międzymiastowych przypada na miasta galicyjskie tylko 6. połączonych właściwie tylko 3 liniami. t. j. linią Lwów-Wiedeń Nr. 3559, Kraków-Wiedeń Nr. 3621 i Drohobycz-Borysław-Schodnica Nr. 3569. Najwięcej połączeń międzymiastowych przypada na Dolną Austryę bo 116, a raczej na Wiedeń, ale nawet tak małe kraje jak np. Styrya, Śląsk mają znacznie więcej miast połączonych liniami telefonicznymi, Styrya 11., Śląsk 16., Tyrol 21. Zarząd telefonów nie ma powodu zaślaniać się tym nierozstrzygającym zresztą argumentem, jakoby

telefony w Galicyi przynosiły jedynie straty. Przeciwnie przynoszą one stosunkowo znaczny zysk jak na szczupłość linii i połączeń, gdyż np. za r. 1903 wykazują dochód w kwocie 220.053 Kor., dochód z telefonów w Styryi zaś wynosi w tym samym czasie tylko 184.243 kor., na Śląsku 113.586 kor., a w Tyrolu 173.061 kor. Cyfry te wymownie świadczą o tem, jak centralny zarząd telefonów po macoszemu traktuje Galicyę na polu komunikacyi telefonicznej.

Międzymiastowa linia telefoniczna Lwów-Wiedeń w dotychczasowem urządzeniu i z tego powodu nie przynosi Galicyi względnie okręgowi lwowskiej Izby handlowej a w szczególności miastu Lwowowi pożądanego pożytku, że nie są włączone do niej sieci telefoniczne tak ważnych ognisk handlu i przemysłu, jak Gródek z Czerlanami, Przemyśl, Jarosław, Przeworsk, Rzeszów, Tarnów. Rozszerzenie zatem linii międzymiastowej Lwów-Wiedeń w tym kierunku, aby włączono do niej sieci telefoniczne tych miast, aby one mogły uczestniczyć w komunikacyi telefonicznej ze Lwowem z jednej i z Wiedniem z drugiej strony powinno należeć do najpilniejszych zadań zarządu telefonów państwowych. Izba jeszcze w styczniu 1901 wystosowała do c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie obszerny memoriał, uzasadniający konieczność rozszerzenia komunikacyi telefonicznej w wspomnianym kierunku. Izba musiała w grudniu 1901 odnieść się w tej sprawie w drodze telegraficznej do Koła polskiego i do c. k. Ministerstwa handlu, lecz dopiero reskryptem z dnia 20. października 1903 L. 50480 c. k. Ministerstwo handlu zezwoliło w z a s a d z i e na włączenie sieci telefonicznych w Przemyślu, Jarosławiu, Przeworsku, Rzeszowie i Tarnowie do międzymiastowej linii telefonicznej Lwów-Wiedeń Nr. 3559. Mimo to jednak dotychczas włączenie to nie zostało jeszcze przeprowadzone.

Podobnie ma się rzecz z postulatem co do włączenia samoistnej, krajowej międzymiastowej linii telefonicznej Drohobycz-Borysław-Schodnica do ogólnej międzymiastowej linii telefonicznej Lwów-Wiedeń. Izba w memoryale swoim przedłożonym c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów dla Galicyi we Lwowie w styczniu 1901 wykazała potrzebę zaprowadzenia międzymiastowej linii telefonicznej, łączącej międzymiastową linię Drohobycz-Borysław-Schodnica z miejscowymi liniami w Stryju

i Skolem oraz wszystkich tych linii z siecią telefoniczną we Lwowie. Niedawno c. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów we Lwowie podjęła akcyę w tym kierunku, aby koła interesowane, które zresztą oświadczyły w znacznej liczbie gotowość przystąpienia do wybudować się mającej linii telefonicznej w charakterze abonentów, nadto przyczyniły się do pokrycia kosztów budowy datkiem oraz udzieliły zarządowi pocztowemu zaliczki zwrotnej. Od Izby żądała c. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów poparcia tej akcyi. Z uwagi, że budowa wspomnianej linii telefonicznej ważnej dla państwa powinna być przeprowadzoną wyłącznie środkami państwowymi, Izba odmówiła tego poparcia i wystosowała odpowiednie przedstawienie do c. k. Ministerstwa handlu dnia 9. sierpnia 1904.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z dnia 13. grudnia 1904 L. 42164 c. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów dla Galicyi we Lwowie zawiadomiła Izbę, że rząd nie może odstąpić od żądania przyczynienia się stron interesowanych do kosztów budowy międzymiastowej linii telefonicznej Lwów-Stryj-Drohobycz datkiem w wysokości przynajmniej 30^{0/0} ogólnych kosztów budowy. W obec tego Izba zwróciła uwagę czynników interesowanych w budowie tej linii telefonicznej na konieczność złożenia kwoty przez rząd wymaganej, aby budowę jak najprędzej przeprowadzono. Chodziłoby zatem obecnie o przyspieszenie ostatecznego załatwienia sprawy.

W ostatnich czasach podniesiono słuszne żądanie, aby położone na południowy wschód od głównej linii miasta przemysłowe i handlowe Stanisławów i Kołomyja a w dalszym rzędzie także Czerniowce otrzymały z jednej strony komunikacyę telefoniczną ze Lwowem, z drugiej zaś strony celem dalszego połączenia z zachodem włączenia do międzymiastowej linii telefonicznej Lwów-Wiedeń.

Ostatni ten postulat jest tak uzasadniony, że nie wymaga przytoczenia osobnych argumentów, łączyć się on jednak musi z żądaniem wybudowania drugiej linii telefonicznej Kraków-Lwów, gdyż jedna dziś istniejąca nie wystarczyłaby na obsługę Drohobycza Stryja z jednej, a Stanisławowa, Kołomyi i Czerniowiec z drugiej strony.

Wszystkie te postulaty Izba bezustannie przypomina właściwym władzom i dała im wyraz także w memoryale wręczo-

nym byłemu prezydentowi min. JE. Drowi Körberowi przy sposobności jego pobytu we Lwowie.

Oprócz powyżej przedstawionych postulatów zasługuje jeszcze na uwagę poruszone niedawno przez Izbę handlową w Opolu słuszne żądanie połączenia telefonicznego Galicyi w szczególności Lwowa z Śląskiem pruskim i Berlinem ze względu na znaczny ruch handlowy Galicyi z okręgiem przemysłowym śląskim i ze stolicą państwa niemieckiego, zwłaszcza w zakresie przemysłu drzewnego, naftowego i węglowego, oraz produktów ubocznych gospodarstwa rolnego jak jaj, masła, owoców, w zakresie przemysłu młynarskiego, szczególnie wywozu otręb w kraju naszym produkowanych, wreszcie w zakresie handlu nasionami, nawozami sztucznymi itd.

I ze Śląskiem austriackim brak odpowiedniego połączenia telefonicznego, szczególnie z Opawą, mimo dość rozwiniętych stosunków handlowych między Galicyą, zwłaszcza zaś stolicą a tym krajem w zakresie przemysłu spirytusowego i handlu płodami rolnymi.

Podobnie byłaby pożądana komunikacja telefoniczna Galicyi, przedewszystkiem Lwowa z Czechami i Morawami a mianowicie z Pragą i Bernem, niemniej ze Styryą przez Grac i to bądź przez wzgląd na już rozwinięte w dość znacznym stopniu stosunki handlowe tych okolic z naszym krajem bądź przez wzgląd na potrzebę takiego rozwoju. W szczególności stosunki handlowe z Bernem mor., które dostarcza Galicyi bardzo wielu wyrobów przemysłowych i z Pragą, do której Galicya wywozi bydło i nierogaciznę, doznałyby znacznego ożywienia przez zaprowadzenie połączenia telefonicznego.

Izba miała sposobność kilkakrotnej interwencji w c. k. Ministerstwie handlu w sprawie wspomnianego właśnie rozszerzenia komunikacji telefonicznej Galicyi, w szczególności niedawno, mianowicie 10. lutego b. r. wskutek prośby Centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego.

Również trudności stawiane przy urządzeniu sieci lokalnych powinny być co rychlej usunięte, a miastom prowincjonalnym, starającym się o zaprowadzenie sieci lokalnej należy czynić możliwe ułatwienia i zarząd telefonów powinien iść interesowanym jak najbardziej na rękę. Dziś jeszcze wiele

miast w okręgu Izby, które są ważnemi centrami przemysłu i ruchu handlowego, nie ma lokalnej sieci telefonicznej.

Nietylko jednak zachodzi potrzeba rozszerzenia komunikacji telefonicznej w kierunkach wyżej wskazanych, lecz także i to bezzwłocznego usunięcia dotkliwych niedogodności, panujących w zakresie obecnych komunikacji telefonicznych wskutek zużycia i niedostatecznego funkcjonowania aparatów telefonicznych, przewodów i innych urządzeń telefonicznych. Skargom powszechnie i ciągle podnoszonym pod tym względem mógłby zarząd telefonów zaradzić sprawieniem nowych aparatów odpowiadających najnowszym wymaganiom techniki oraz rekonstrukcją przewodów i wadliwych urządzeń telefonicznych niemniej jednak pomnożeniem odpowiedniemi przeciążonego obecnie personalu, obsługującego telefony.

W podaniu z dnia 10. lutego b. r. L. 265 przedłożonem Ministerstwu handlu domagała się Izba, aby z kredytów przyzwolonych w ogóle na cele komunikacji telefonicznej użyto znaczniejszej sumy do przeprowadzenia koniecznych rekonstrukcji urządzeń telefonicznych w okręgu Izby lwowskiej. To żądanie Izby nie potrzebuje chyba dalszego uzasadnienia. Izba dowiedziała się jednak, że rząd ma zamiar przy sposobności podjęcia robót rekonstrukcyjnych w zakresie komunikacji telefonicznej ściągnąć część kosztów od interesentów. O ileby wiadomość ta miała odpowiadać rzeczywiście zamiarom rządu Izba ze względu, iż żądanie od interesentów przyczynienia się do kosztów rekonstrukcji urządzeń telefonicznych mieściłoby w sobie niesprawiedliwe obciążenie abonentów, którzy już i tak wysokie opłaty uiszczają, oraz nieuzasadnione przerzucenie ciężaru, który państwo pobierające opłaty powinno w całości ponieść, zwraca na to już teraz uwagę i uprasza o dołożenie w danym wypadku usilnych starań i użycie całego wpływu, aby taki zamiar rządu udaremnić i aby rekonstrukcja urządzeń telefonicznych została przeprowadzona wyłącznie środkami finansowymi państwa.

W końcu wypadu także zwrócić uwagę na to, że byłoby bardzo pożądanem, aby należitości za używanie telefonów uległy odpowiedniemu obniżeniu, któreby w konsekwencji przyczyniło się do większego zainteresowania się publiczności dla instytucji telefonów i co za tem idzie do częstszego ich

używania i do wzrostu liczby abonentów poszczególnych sieci telefonicznych.

Przedkładając niniejszem ważniejsze postulaty w zakresie komunikacji telefonicznej, które odpowiadają rzeczywiście odczuwanym potrzebom szerokich kół handlowych i przemysłowych w okręgu Izby, Prezydium Izby ma zaszczyt zwrócić się do JWPana Pośła z uprzejmą prośbą o rozpatrzenie ich i rychłe przyprowadzenie do skutku. Przedewszystkiem Prezydium Izby poleca uwadze i opiece JWPana postulaty, które rząd już uznał za uzasadnione, co do których urzeczywistnienia już nawet rozpoczął wstępne kroki, które jednak domagają się ostatecznego załatwienia, Są to w szczególności postulaty co do usunięcia niedogodności i przeszkód prawidłowej komunikacji telefonicznej na obecnych liniach, potrzeba zaprowadzenia drugiej linii telefonicznej Lwów-Wiedeń bez pośrednictwa sieci w Bielsku, potrzeba włączenia do tejże linii międzymiastowej (Gródka, Przemyśla, Jarosławia i t. d., potrzeba połączenia międzymiastowej linii telefonicznej Drohobycz-Borysław-Schodnica ze Lwowem, tudzież sieci telefonicznych w Stanisławowie Kołomyi i Czerniowcach ze Lwowem.

Izba oświadcza wreszcie gotowość do ewentualnego uzupełnienia dochodzeń oraz niniejszego przedstawienia dalszymi szczegółami stosownie do życzenia JWPana, a byłaby JWPanu Pośłowi bardzo wdzięczną, gdyby raczył w swoim czasie zawiadomić ją o stanowisku, jakie rząd zajmuje w obec rychłego wprowadzenia w życie powyższych postulatów.

L. 1152.

C. k. Urząd probierczy we Lwowie pismem z dnia 6-go marca 1905 l. 1902 nadesłał Izbie następujące:

Rozporządzenie c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 11-go lutego 1905 l. 9542, dotyczące wyrobu przedmiotów złotych i srebrnych przeznaczonych do wywozu poza obręb cłowy:

Zmieniając częściowo punkt 5. reskryptu Ministerstwa skarbu z 30. listopada 1866. Dz. p. p. Nr. 149, wydaje się następujące zarządzenia, odnoszące się do zastosowania §. 19. cesarskiego rozporządzenia z 26. maja 1866 Dz. p. p. Nr. 75.

1. Przedmioty niecechowane ze złota i srebra, przeznaczone do wywozu za obręb cłowy, mogą być sporządzone o czystej zawartości niższej, od najniższej, ustanowionej dla obiegu krajowego.

2. Wyrób takich, nie odpowiadających próbie przedmiotów ma być przed rozpoczęciem doniesiony dotyczącemu Urzędowi probierczemu z podaniem liczby, rodzaju i ciężaru przedmiotów, tudzież terminu wywozu, zaś wyrób nie może być rozpoczęty przed otrzymaniem zezwolenia od tegoż Urzędu. Urząd probierczy rozstrzyga o doniesieniu według własnego uznania, a udzielone zezwolenie może być każdej chwili cofnięte.

3. Wywóz takich przedmiotów może się odbyć tylko pod kontrolą dotyczącego Urzędu probierczego. W tym celu wyroby mają być przedłożone wraz z dokładnym wykazem, zawierającym wszystkie wymagane daty; zresztą postępuje się według punktu 5 reskryptu Ministerstwa skarbu z 30. listopada 1866. Dz. u. p. Nr. 149.

4. Przedmioty tego rodzaju zepsute, lub te, których wywóz nie przyszedł do skutku, mają być również przedłożone wraz z wykazem dotyczącemu Urzędowi probierczemu celem połamania. Również należy bezzwłocznie zawiadomić, jeżeli wyrób do wywozu już zgłoszonych przedmiotów nie ma przyjść do skutku.

5. Strona jest dalej obowiązana, materyał roboczy, tudzież przedmioty gotowe przeznaczone do wywozu przechowywać pod osobnem zamknięciem i utrzymywać o wyrabianiu i ubytku takich towarów nieodpowiadających próbie, dokładne zapiski zgodne z wykazami przytoczonymi pod 2, 3 i 4 zawierające liczbę, rodzaj i ciężar wyrobionych, za granicę wysłanych lub zepsutych towarów,

6. Skoro przy rewizyi wykonanej przez organ kontrolujący c. k. Urzędu probierczego stan towarów z zapiskami według 5, lub też z wykazami przedłożonymi Urzędowi probierczemu nie będzie się zgadzać, w szczególności, skoro ubytek przez wywóz za granicę lub w inny sposób, nie może być w sposób wiarygodny wytłumaczony, może być pozwolenie na

wyrób nie odpowiadających próbie przedmiotów złotych i srebrnych natychmiast cofnięte.

7. Wyrabianie nieodpowiadających próbie przedmiotów złotych i srebrnych z ominięciem przepisów podanych w niniejszem rozporządzeniu, lub też puszczenie w obieg krajowy tego rodzaju przedmiotów złotych i srebrnych podlega postanowieniom karnym cesarskiego rozporządzenia z 26. maja 1886 Dz. p. p. Nr. 75.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dnem 1-go marca 1905.

Prezydyum Izby treść tego rozporządzenia podało do wiadomości kół interesowanych.

Sprawozdanie to Izba przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości.

W końcu sekretarz Izby przedkłada Izbie następujące

Sprawozdanie

biura Izby handlowej i przemysłowej o przerachowaniu przewozowych taryf towarowych na kolei Północnej Ces. Ferdynanda.

Z dniem 1. stycznia 1905 dla ruchu między Galicyą i Bukowiną, a koleją półn. cesarza Ferdynanda i przestrzeniami dalszemi wchodzi w zastosowanie specjalne taryfy przewozowe. Taryfy te na półn.-wschodnich liniach c. k. kolei państwowych (wyjąwszy kol. lokalne) z jednej strony, i na głównej sieci kolejowej kolei półn. Ferd. z drugiej strony (z wyjątkiem szlaków Trzebinia (exclusive) Mysłowice i Szczakowa-Granica) będą przerachowywane w taki sposób, jak gdyby chodziło o zupełnie jednolitą sieć kolejową i jak gdyby — pominiawszy niektóre wyjątki — kolej półn. była istotnie upaństwowioną. Przy tem przerachowaniu za podstawę służyć ma najkrótsza odległość via Kraków-Oświęcim-Żywiec i klasyfikacja towarów c. k. kolei państw. Przerachowanie wraz z następstwami będzie

miało zastosowanie wyłącznie w obrocie z Galicyą i Bukowiną, natomiast nie znajdzie zastosowania na liniach zachodnich kolei państw, przylegających do kolei półn.

Z tego powodu nowe zarządzenia, zanim jeszcze zostały przeprowadzone, spotkały się z ostrymi zarzutami ze strony zachodnio-austryackich interesentów, zarzuty zaś te znalazły odgłos na niedawno odbytej sesji jesiennej państwowej rady kolejowej. Zarzuty te nie pozostały jedynymi, gdyż równocześnie podniosły się też silne protesty w samym kraju mianowicie w Galicyi zachodniej. Pewna grupa zachodnio-galic. przemysłowców bowiem obawia się, iż wynikiem wprowadzonych ułatwień przewozowych będzie popieranie obcego importu do Galicyi i Bukowiny. Grupa ta upatruje w tem poważną szkodę dla interesów krajowych.

Nie odmawiając słuszności tym mniej lub więcej uzasadnionym żądaniom nie możemy nie zauważyć, iż ujawniwszy się przedwcześnie i w porze nieodpowiedniej, musiały też na razie przebrzmieć bezskutecznie, gdyż wymiar zniżek taryfowych nie był jeszcze dokładnie znany, nie można było zatem przewidzieć rzekomo szkodliwych następstw.

Pod względem merytorycznym należy stanowczo podkreślić, że nasze gospodarstwo rolne i leśne, przemysł handel i konsumpcya mają w przerachowaniu interes o wiele większy, ważniejszy i bardziej decydujący i dlatego nie jest wskazane, aby ustępstwa z taką trudnością wywalczone zaczepiano w taki sposób i w takiej formie, iżby to zdołało już na samym wstępie zachwiać ich dalsze trwanie. Przedewszystkiem bowiem należy stwierdzić, że protesty owych grup skierowane są głównie przeciwko prawidłowym, przerachowanym taryfom kolei półn., które mają znaczenie w obu kierunkach (zarówno w kierunku do Galicyi i Bukowiny jak i w kierunku przeciwnym z Galicyi i Bukowiny), stanowią podstawę porozumienia z koleją północną i nie mogą być uchylone w jednym kierunku, a zatrzymane w drugim kierunku przeciwnym. Pomijamy tę okoliczność, że wprowadzenie produktów surowych, węgla i innych w kraju nie wytwarzanych artykułów przemysłu, ma dla nas wielkie znaczenie i że ułatwieniu przewozu tych artykułów przypisać należy bezsprzecznie doniosły wpływ na gospodarstwo społeczne i na powszechny interes ekonomiczny.

Na niektóre, ważne gałęzie przemysłu krajowego zwrócono zresztą uwagę przy ustanawianiu przerachowanej taryfy wyjątkowej. Odnosi się to przede wszystkim do naszych rafinerii cukru i fabryk cementu, ze względu na które taryfy wyjątkowe I. (dla cementu) i tar. w VII. (dla cukru) wyjęto z przerachowania, tak że dla cementu i cukru nie ustanowiono zniżek.

Względem całego szeregu artykułów wywozu i przywozu już obecnie, jak niżej podane przykłady wskazują, obowiązują także niższe taryfy, że przerachowanie taryf kolei póln., nie dotyczy ich wcale, albo tylko w nieznacznej mierze. Mniej lub więcej należy się także spodziewać podwyższenia taryfy ze strony kolei póln. względem tych artykułów, które obecnie już korzystają z znaczniejszych ulg taryfowych, aniżeli na to zezwala przerachowanie (może także względem cementu), przez co uczyni się po części zadość życzeniom zachodnio-gal. interesentów. Z drugiej strony znowu c. k. Ministerstwo kolei żelaz., jak tego dowodzą liczne poprzednie dane, — okaże z pewnością gotowość ułatwienia odnośnym firmom zbytu produktów, przyznając w poszczególnych godnych uwzględnienia wypadkach, specjalne ulgi taryfowe.

Do tych przypuszczeń uprawniają zasady nowego porozumienia taryfowego, które nie nakłada na skarb państwa prawie żadnych ofiar finansowych. Wszelkie ciężary, wynikające z wspólnego przerachowania taryfowego wzięta na się kolej póln. C. k. koleje państwowe otrzymują pełny udział w dochodach przypadający im stosownie do rzeczywistych odległości od odnośnych punktów przejścia na kolej póln. i potracając z tego udziału tylko na przestrzeniach ponad 400 Km. połowę należitości manipulacyjnej t. j. 4 hal. na 100 Kg., a tylko w odległościach ponad 750 Km. ponoszą pewien udział w opustach.

Jak już powyżej nadmieniono stosuje się przerachowanie do wszystkich zwyczajnych taryf t. j. do przesyłek pospiesznych zwyczajnych, do przesyłek pospiesznych za zniżką przewożonych oraz przewozowych za szczególną zniżką, do towarów przestrzennych, do towarów tobołkowych klasy I. i II. do towarów klas ładunku całowozowego A. B. C., jakoteż do towa-

rów przewożonych na zasadzie taryf specjalnych 1, 2, 3, wedle klasyfikacji towarów wspólnej aust.-węgierskiej taryfy część I. oddz. B., z uwzględnieniem zawartych w taryfie lokalnej c. k. kolei państwowej część II. zeszyt I. (sieć zachodnia) z 1/7 1904 rozdział A. II. sub. A. i B. dodatków i zmian klasyfikacji towarów wspólnej części taryf I. Oprócz tego przerachowanie odnosi się do następujących taryf wyjątkowych (I. II. III. a, b, c, VI, a, b, c, V. 1—4 IX) taryfy lokalnej c. k. kolei państw. część II. zeszyt II. (sieć wschodnia) z 1/7 1904 rozdział A. z nast. ograniczeniami.

Taryfa wyjątkowa I. stosuje się do świeżych korzeni, cykoryi, do gipsu, do siana i słomy, deszczulek do skrzyń na jaja, drzewa kopanialnego o długości powyżej 6 m., drzewa kładowego, żerdziowego, opałowego, tartego, polanowego, i drągów do $2\frac{1}{2}$ m. długości, do kłoców, pni, odpadków z drzewa, chrustu, faszyn, progów kolejowych surowych i impregnowanych, opółek opadających przy rznięciu drzewa, kijów i deszczulek do 1. 25m. długości i 20 cm. grubych, do wapna palonego, ziemniaków, węgla mineralnych (a mianowicie tylko dla przewozu z tych stacyi, które wchodzi w rachubę względem kopalń okręgu górniczego (rewiru) Morawsko-Ostrawskiego i Dąbrowsko-Karwińskiego względem kopalń obok Krzeszowic, następnie względem szlaków z Chrzanowa lub Trzebini dla kopalń obok Jaworzna, Domsgrube i Sierszy wodnej), do kory, wapna, korzeni ryżowych, kamieni ciosowych, brukowych, krawężników, kamieni przydrożnych, granicznych, młyńskich, szlifierskich, kamieni do ostrzenia, płyt brukowych, świeżych buraków cukrowych. — Deski do skrzyń na jaja nie miały dotychczas na kolei póln. żadnej zniżki taryfowej, gdy tymczasem na wschodnich liniach c. k. kolei państw. zarówno obecnie podlegają postanowieniom taryfy wyj. II. jak i nadal mają podlegać tym postanowieniom w obrocie lokalnym. W obrocie z koleją póln. zostanie przerachowaną nieco wyższa taryfa wyj. I., skutkiem czego nastąpią w każdym razie zniżki.

Z taryfy przerachowanej wyjęto cement, dla którego z miejsc produkcyi przy kolei póln. położonych jak Goleiszów, Kwasitz-Tlumatschau, Szczakowa i Morawska-Ostrawa, przyjęto taryfę wyj. III. kolei póln. i taryfę wyj. I. kolei państw.

dla przewozu do Galicyi i Bukowiny. Podobne taryfy przyznane również cementowi produkowanemu w Podgórzu-Bonarce (c. k. kol. państw.) w obrocie ze stacyami kolei półn. i Galicyi i Bukowiny. W tym względzie nie nastąpi zatem żadna zmiana, chyba tylko na wypadek, gdyby kolej półn. wyjęła cement z taryfy wyj. III, co nie jest wykluczonem.

Taryfa wyj. II. stosuje się do łubu (kory surowej), rur drenowych, ziemi (Erde) wedle odnośnej nomenklatury, szyszek sosnowych, buraków na paszę dla bydła, drzewa kopalnianego do 6 m. długości, drzewa służącego do fabrykacji masy drzewnej (Schleifholz) ponad $2\frac{1}{4}$ m. (przy sprowadzeniu z krajowych fabryk celulozy, masy drzewnej i papieru), węgla drzewnego, skorup, żużli, torfu, cegieł zwyczajnych (z wykluczeniem cegieł szamotowych) i odpadków z buraków cukrowych.

Wyłączono (przeniesiono do taryf wyj. I.) deski do skrzyń na jaja, drzewo opałowe, opółki, drzewo kładowe do $2\frac{1}{2}$ m. długie, progi, drzewo tarte, polanowe i drągi, kłocę, pnie, odpadki drzewne, chrust, faszyny, kije i deszczułki do 1 m. 25. długie, dalej: brykiety z węgla drzewnego, popiół, miał ze spalonego węgla drzewnego (Holzkohlenlöschel), worki na węgiel drzewny, próżne używane worki na węgle drzewne, trociny, wióry, heblowiny, piasek kwarcowy, osad z destylacji kartofli lub buraków cukrowych, rozczyntu przy fabrykacji cukru, wapał pirytu, kamienie łamane nieobrobione i żwir, woda (z wyjątkiem wody mineralnej). Do wszystkich tych artykułów stosuje się normalna klasyfikacja, o ile dotychczasowa oddzielna taryfa nie okaże się korzystniejszą.

Taryfa wyj. III. a. b. i c. stosuje się do wszelkiego rodzaju towarów (także do przestrzennych), które przy opłacie przewozowego za 5000 względnie 10 000 Kg. podlegają taryfie klasy I. II. i A. np. Ser przy 5000 Kg. Tar. wyj. (A. T.) III. a. 10.000 Klg. Tar. wyj. (T. A.) III. b., chmiel (10.000) T. w. (A. T.) III., wino i piwo T. w. (A. T.) III. c., przędza 5000 T. w. (A. T.) III. a., 10.000 Klg. T. w. (A. T.) III. Oleje (10.000) tłuste i mineralne 10.000 T. w. (A. T.) III. c. itd.

Taryfa wyj. IV. a. b. c. stosuje się do rozmaitych towarów a mianowicie T. w. (A. A.) IV. a., do towarów blaszanych; nowych próżnych balonów szlanych, towarów ze szkła dętego, wyrobów koszykarskich, kamieni korkowych, odpad-

ków ze skóry, odkrawków skórzanych na klej, mebli, żeber tytoniu i łądyg tytoniu T. w. (A. T.) IV. b., odpadków z przędzenia lnu, odpadków z korków, odpadków z liści palmowych, łyka i sitowia, surowych włókien kokosowych, opakowań używanych próżnych, beczek drewnianych, nowych próżnych i używanych próżnych, drewnianych obręczy na beczki i gałęzi na obręcze, lnu surowego, łyżkiem konopnem pokrytego, koszów na butelki, pokryw na butelki i na beczki z trzciny lub słomy, konopi, drutu drzewnego, wełny drzewnej, włókien drzewnych (pozycyi H. 31.) głów kukurudzy, zarodków słodu, octu, octu włoskiego, trzciny, sitowia, plewy, kłaków i odpadków z kłaków T. w. (A. T.) III. c., łąbu (kory surowej), siana i słomy, kory, korzeni ryżowych. Do wszystkich pod a — c podanych towarów taryfa ta stosuje się w ten sposób, że przy obliczeniu ceny przewozowej bierze się za podstawę powierzchnię dna (pojemności) używanych wozów, o ile taryfa przesyłki obliczona wedle wagi nie okaże się na zasadzie odnośnej stopy taryfowej tańszą.

Taryfa wyj. V. 1—4. stosuje się do żywych zwierząt a mianowicie: 1) koni, źrebiąt i mułów; 2) bydła rogatego; 3) nierogacizny, owiec i kóz; 4) bydła do chowu (drób ad 5. zdaje się wyłączone), przy opłacie ceny przewozowej za wóz dostarczony do transportu, o ile taryfa obliczona wedle wagi, stosownie do przepisów o taryfowaniu towarów tobołkowych klasy II. nie okaże się tańszą.

Taryfa wyjąt. VI. (Materiały budowlane do nowych urządzeń i rozszerzeń zakładów fabr.).

Taryfa wyj. VII. względem cukru z oznaczonych stacy (rafineryi cukru) t. w. (A. T.) VIII. (materiały telegraficzne) są z przerachowania wyłączone.

Taryfa wyj. IX. a — o stosuje się do następujących towarów w razie (wywozu) eksportu »z« Galicyi i Bukowiny jakoto: a) piwo, jaja, towary drzewne, nasiona koniczyny, nasienie wyki siewnej (Esparkettensaat) i nasienie koniczyny błękitnej (Luzernenkleesaat), moszcz winny i owocowy, wino, wino i żacier owocowy; b) jarzyny, szkło, towary ze szkła dętego, celuloza z drzewa i ze słomy, (sucha, nieprzedziurawiona) świeże owoce, papier, karton, tektura; c) żelazo, stal, towary

żelazne i stalowe; d) żelazo i stal (używane stare), grafit, masy drzewne, celuloza z drzewa i ze słomy, wilgotna i sucha, (ostatnia przedziurawiona), meble i szkielety meblowe; e) drzewo rznięte, służące do fabrykacyi masy drzewnej (Schleifholz) i kopalniane.

Względem towarów wzmiankowych sub a. do c. mają zastosowanie taryfy kl. A. i B. niższe o 10% i 15% (przy nadaniu 5. względnie 10. ton.) względem artykułów sub d) taryfy kl. A. i B. niższe o 10. względnie 15% przy 5. tonnach, taryfa klasy C. niższa o 5% przy 10. tonnach również sub e) przy 10.000 Klg. taryfa kl. C. względnie taryfa specjalna 2. i taryfa wyj. I. mniej o 5%.

Taryfa wyj. X. dla opakowań używanych w dowolnych ciężarach nie będzie przerachowana, skutkiem czego przewóz używanych opakowań (emballaży) jako towarów tobołkowych (jednostkowych) i w ładunkach półwozowych nie tylko nie jest tańszy, lecz nawet doznaje nieznacznego podrożenia. Co do opakowań przewożonych w ładunkach całowozowych, okazują się, na podstawie wspólnie przerachowanych taryf klasy C., znaczne niżki przewozowe. Przerachowanie względem nafty niżej poziomu taryfy z 1/6 1900, która zresztą 1. stycznia 1905 ukazała się w nowem wydaniu, nie jest projektowane, spirytus zaś będzie przerachowany tylko w relacji do Wiednia loco i także względem Wiednia transit, o ile do tychczas w tym ostatnim kierunku nie korzysta z ulg większych. Aby uchronić od szkody wyłączoną z przerachowania stację Szczakowa (szlak częściowy Szczakowa-Granica) wraz z jego przemysłami, zostaną przyznane dla tamże wytwarzanych przedmiotów szczególniejsze ulgi przewozowe celem ustanowienia bezpośrednich taryf w kierunku »z Trzebini« i »do Trzebini.«

I.

O nowych stosunkach taryfowych i o zakresie przyznanych ulg taryfowych dla obrotu do Wiednia loco i transit (dla Austrii dolnej, górnej i innych zachodnio-austr. prowincyi) Opawy i Ołomuńca loco i transit (dla Śląska, Morawy i Czech) pouczają w sposób wyczerpujący przykłady poniżej przytoczone:

Zboże, owoce strączkowe, wyroby młynarskie 1).

za 10.000 Klg.

między stacyami	Lwów	Brody	Tarnopol	Sokal
Wiedeń loco	dot. 319.	355.	375.	327
i trst.	now. 288.	322.	341.	291.
Bisenz i Pisek				
loco i trst.	dot. 268.	305.	323.	275.
	now. 248.	277.	291.	254.
Ołomuniec				
loco i trst.	dot. 254.	291.	309.	261.
	now. 235.	267.	280.	242.

1). W tych taryfach nie uwzględniono refakcyi młynarskiej).

Worki (próżne-używane)

	a) przy dowolnym ciężarze	b) przy ciężarze 10.000 Klg.		
między stacyami	Lwów	Brody	Tarnopol	Sokal
	dot. a. 278.	a. 303.	a. 317.	a. 283.
Wiedeń lo-	b. 224.	b. 250.	b. 264.	b. 230.
co i trst. now.	a. 278.	a. 302.	a. 317.	a. 282.
	b. 185.	b. 207.	b. 219.	b. 187.
Bisenz,	dot. a. 223.	a. 249.	a. 263.	a. 229.
Pisek loco	» b. 199.	b. 225.	b. 239.	b. 205.
	now. a. 233.	a. 259.	a. 273.	a. 239.
i trst.	» b. 160.	b. 178.	b. 187.	b. 164.
Ołomuniec	dot. a. 208.	a. 234.	a. 248.	a. 214.
	» b. 191.	b. 217.	b. 231.	b. 197.
loco i trst.	now. a. 218.	a. 244.	a. 258.	a. 224.
	» b. 152.	b. 172.	b. 180.	b. 156.

Taryfy do Czech itd. tworzą się biorąc wzgląd na drogę przez Ołomuniec i na wliczone do bezpośrednich taryf udziały interesowanych kolei (Towarzystw państw. kolei żelaznych (St. E. G.) i austr. kolei zach.).

Tak wynosi dzisiaj cena przewozowa 10.000 Klg. zboża etc. ze Lwowa do Pragi K. 384 i składa się z udziałów c. k. kolei państwowych dla szlaku Lwów-Oświęcim K. 145.

Oświęcim-Praga K. 239 K. 384.

Jeżeli przyjmemy, że w cenie 239 udział kolei półn. dla szlaku Oświęcim-Ołomuniec transit wynosi tyle co do Ołomuńca loco t. j. 109 kor., tak że dla szlaku Ołomuniec-Praga pozostaje udział w kwocie 130, okazałoby się przy przeliczeniu taryf względem przestrzeni Lwów-Ołomuniec (jak powyżej) 235 kor. t. j. razem kor. 365, czyli niżka wynosiłaby 19 kor. prawdopodobnie jednak udział kolei półn. (ze względu na obrót transit) jest nieco niższym, a udział Towarzystwa państ. kolei żelaznej wyższym, niżka zatem nieco mniejszą.

Drzewo taryfy specjalnej 2.

za 10.000 Klg.

do stacyi

ze stacyi	Wiedeń.	Berno,	Ołomuniec.	Praga.
Ustrzyki	dot. 193.	190.	176.	251.
»	now. 176.	158.	144.	237.
Skole	dot. 207.	214.	200.	275.
»	now. 202.	182.	168.	261.
Dolina	dot. 209.	216.	202.	277.
»	now. 202.	182.	168.	261.
Stanisławów	dot. 224.	228.	214.	289.
»	now. 219.	195.	180.	273.

Deski do skrzyń na jaja do Berna:

Z Ustrzyk dot. kor. 150 nowa kor. 130.

Z Stanisławowa dot. kor. 188 nowa kor. 160.

Drzewo kopalniane do 6. m. dł. do stac. drz. kopaln.

do	Morawskiej Ostrawy	Hruszowa	Szczakowa
	10. ton. wzgl. waga ład.	10. t. wzgl. ładunku	10. t. wzgl. ładunku.
ze			
Starego Sącza	dot. 74.	dot. 73.	dot. 74.
»	now. 61.	now. 61.	now. 64.

Drohobycza	dot. 110.	dot. 110.	dot. 104.
»	now. 96.	now. 96.	now. 92.
Stryja	dot. 115.	dot. 115.	dot. 107.
»	now. 101.	now. 99.	now. 95.

Nierogaczna przy opłacie przewozu wedle pojemności (Bodenfläche) użytego wozu (za m. kwadrat).

- 1) przy użyciu zwykłego wozu, 2) przy użyciu wozu podw.
a) taryfa dotychczasowa, b) taryfa nowa

do Wiednia K. F. N. Morawskiej Ostrawy
St. E. G.

ze Lwowa	1. a. 13.01.	2. a. 19.44.	1. a. 8.41.	2. a. 12.46.
»	1. b. 11.01.	2. b. 16.32.	1. b. 7.82.	2. b. 11.53.
Stanisław.	1. a. 14.69.	2. a. 21.96.	1. a. 10.09.	2. a. 14.98.
»	1. b. 13.06.	2. b. 19.34.	1. b. 9.50.	2. b. 14.65.
Jarosławia	1. a. 11.15.	2. a. 16.64.	1. a. 6.56.	2. a. 9.92.
»	1. b. 9.38.	2. b. 13.87.	1. b. 6.26.	2. b. 9.19.
Złoczowa	1. a. 13.85.	2. a. 20.70.	1. a. 9.25.	2. a. 13.72.
»	1. b. 12.03.	2. b. 17.83.	1. b. 8.66.	2. b. 12.79.
Rzeszowa	1. a. 10.22.	2. a. 15.38.	1. a. 5.62.	2. a. 8.36.
»	1. b. 8.78.	2. b. 12.97.	1. b. 5.51.	2. b. 8.07.

Bydło rogate przy opłacie ceny przewozowej za wagon od m.
kwadrat. (powierzchni).

do Wiednia (St. Marx) do Ołomuńca do Pragi.
(K. p. C.) K. F. N. loco loco i trst. St. E. G. E. N. W. B.
i trst.

ze Lwowa	dot. 10.99.	za m ² .	dot. 9.77.	za m ² .	dot. 13.27	za m ² .
»	now. 10.99	»	now. 9.28	»	now. 12.78	»

Jarosław, Stanisławów	Jarosław	Jarosław
jak dotychczas bez zmiany	dot. k. 7.71	» » dot. k. 11.21
	now. » 7.33	» » now. » 10.83.

Bydło rogate jako towar jednostkowy drobny
(wedle ciężaru i wagi).

3. sztuki wołów 1. 680 kg. (a 8, 15, nowa 7.56)

z Maksymówki

do Wiednia loco i trst. dot 136.90, now. 127.00.

z Tyśmienicy

» » » » 134.70, » 124.40.

(8.02 dot. 7.41 za 100 kg.)

Jaja w ładunkach całowozowych za 10.000 klg,

do Wiednia K. F. N. St. E. G. loco i trst.

z Jarosławia dot. k. 372. nowa 311.

z Krystynopola » » 444. „ 367.

do Wiednia K. F. N. St. E. G. loco i trst.

z Tarnowa dot. 293 nowa 261.

z Kołomyi dot. 468 nowa 454.

Spirytus do Wiednia K. F. N. St. E. G.   Wosk ziemny surowy, niepakowany

do Morawskiej Ostrawy

za 10.000 klg.

za 10.000 klg.

ze Lwowa dot. 380 now. 362.   z Borysławia dot. 227

» now. 208.

z Brodów dot. 423. now. 406.   ze Stanisław. dot. 261 n. 242.

Wyroby koszykarskie a) towar tobołkowy, b) 5000 kg.

c) 1.000 kg. d) za m. kwadr. (powierzchni).

(między stacyami Wiedeń K. F. N. St. E. G. loco i trst.
i na odwrót).

Lwów dot. a) 13.60, b) 5.68, c) 4.80, d) 21.05.

„ now. 13.32. 3.93, 278, 16.53

Przemysł dot. 11.86, 5.26, 4.52, —

„ now. 11.67, 3.52, 2.50, —

Bełz	dot.	13.42,	5.64,	4.78,	—
„	now.	13.23,	3.90,	2.76	—
Bolechów	dot.	14.23,	5.93,	4.97,	—
„	now.	14.37,	4.24,	3.00,	—
Rudnik	dot.	11.68,	4.14,	—	19.24
„	now.	11.49,	3.48,	—	14.82
Rudki	dot.	13.42,	5.64,	4.73,	—
„	now.	12.23,	3.90,	2.76,	—

Beczki z drzewa próżne, używane
przy przewozie 10.000 kg.

do Wiednia K. F. N. St. E. G. Ołomuńca l. Trzebini
l. i trst. za 100 kg. i trst. 100 kg. 100 kg.
i na odwrót.

z Przemyśla d. 1.96, n. 1.66. dot. 1.63, n. 1. 34. d. 1.03 n. 0.92

	do Wiednia l. i trst.	Ołomuńca	Trzebini
ze			
Lwowa	d. 2.19, n. 1.85.	d. 1.86, n. 1.52,	d. 1.30, n. 1.12,
Stryja	„ 2.26, „ 1.92,	„ 1.93, „ 1.60,	— —
Kołomyi	„ 2.57, „ 2.32,	„ 2.24, „ 1.92,	— —
Chabówki	„ 1.46, „ 1.22,	„ 1.05, „ 0.90,	— —
Jasła	„ 1.86, „ 1.54,	„ 1.47, „ 1.22,	— —
Zagórzan	„ 1.74, „ 1.48,	„ 1.41, „ 1.16,	— —
Tarnopola	„ 2.47, „ 2.19,	„ 2.14, „ 1.80,	— —
Tarnowa	„ 1.49, „ 1.32,	„ 1.16, „ 1.16,	0.55, 0.52,
Stanisław.	„ 2.47, „ 2.19,	„ 2.14, „ 1.80,	1.58, 1.40.

Meble z giętej buczyny nieopakowane.

a) tow. tobołkow. b) 5000 kg. c) 10 000 kg. d) za m. kw.
Z Wiednia K. F. N. St. E. G. z Wsetin
loco i trst. 100 kg. l. i trst 100 kg.

	do	do
Lwowa	d. a. 13.60, b. 5.68.	Stanisławowa d. a. 13.85, b. 4.88.
„	n. b. 13.32, b. 3.93,	„ n. a. 12.64, b. 3.95,
„	d. c. 4.80, d. 2.105,	„ d. c. 3.42, —
„	n. c. 2.78, d. 16.53,	„ n. c. 2.88, —

a) żelazo i stal, rury (Żel.) szyny, b) towary żelazne i stalowe.

a) Żelazo, stal, rury, szyny, osie itp. za 10.000 kg. (razem).

Z Wiednia K. F. N. St. E. G. Morawskiej Ostrawy Bielska.
loco i trst.

do

Lwowa d. 322, n. 278, d. 221. n. 203. d. 201 n. 189

Sanoka n 264, n 253, n 183, n 178, n 163 n 164,

Otyunii n 317, n 317, ¹⁾ n 277, n 248, n 251 n 234.

Z Wiednia Morawskiej Ostrawy Bielska

do

Kołomyi dot. 307, n. 307, d. 286, n. 256, d. 260 n. 245.

W przeciwnym kierunku wynosi dotychczasowa stopa
taryfowa ze Sanoka do Morawskiej Ostrawy K. 208, nowa K.
178, ze Sanoka do Bielska K. 181, nowa K. 164.

Żelazne rury 10.000 kg.

Morawska Ostrawa Tarnopol dot. K. 272
" " " now. " 242. 1).

Żelazo i towary stalowe.

1) towar tobołkowy, 2) 5.000 kg. 3) 10.000 kg.

Z Wiednia K. F. N. St. E. G. Morawskiej Ostrawy Bielska
za 100 kg.

do

Sanoka d. 1) 426, 2) 315, 3) 296, 1. 275, 2. 273 1. 241 2. 181.

3. 183, 3. 163,

n n. " 356, n 253, n 253, n 243. 2. 188, 1 222, 2. 164,

3. 178, 3. 164.

Lwowa d. n 470, n 344 n 334, n 313, 2. 232, 1. 273, 2. 206,

3. 221, 3. 201.

n n. " 393, n 278 n 278, n 281, n 203, 1. 260, 2. 189,

3. 203, 3. 189.

¹⁾ dawna taryfa pozostaje w mocy.

Jezierny d. „ 516, „ 375, 375, „ 1 359, 2. 263, 1. 325, 2. 237.
3. 263, 3. 237,
„ n. „ 450, „ 318, „ 318, 1 327, 2. 234, 1. 314, 2. 235-
3. 234. 3. 225.

Maszyny rolnicze i narzędzia rolnicze.

a) 5000 kg. b) 10.000 kg.

między stacyami

Wiedeń K. F. N. St. E. G. loco i trst.
za 100 kg.

Lwów dot. a) 3.44, b) 2.81, now. a) 2.78, b) 278.

1) Sanok Tarnopol K. 155.

Wiedeń loco i trst. za 100 kg.

Przemysł dot. a) 3.11, b) 2.45, now. a) 250 b) 245.

Otynia „ „ 3.89, „ 3.39, „ „ 3.37, „ 3.37.

Przerów-Jarosław 166 K. za 10.000 Kg., dawniej i no-
wa ²⁾ (496 Km.).

Maszyny (żel.), i żelazne części składowe maszyn (nie rolnicze)
a) 5.000 Kg. b) 10.000 Kg.

Z Hohenstadt St. E. G.
za 100 Kg.

Z Pragi St. E. G. N. W. B.
za 100 Kg.

do

Drohobycza dot. a) 3.31, b) 3.14, a) 4.62, b. 4.47,
„ now. 280, 280, 4.11, 4.11.

Węgiel kamienny za 10.000 Kg.

Z Morawskiej Ostrawy

Z Hruszau

do

Starego Sącza dot. 94.80, n. 76.00, d. 94.20, n. 76.00,

²⁾ Otynia-Jarosław 149 K. za 10.000 Kg. (296 Km.)

³⁾ Dotychczasowe, pozostające nadal w mocy taryfy z Przerowa, Berna
i Prossnitz, jako tańsze nie są przedmiotem przerachowania.

Dobromila	„	107.20,	„	98.00,	„	106.60,	„	98.00,
Lwowa	„	115.70,	„	110.00,	„	115.10,	„	110.00.
Stanisławowa	„	137.70,	„	132.00,	„	137.00,	„	132.00.

Melasa i osad płynny z osmozy, odpadki przy fabrykacy
cukru za 10.000 Kg.

do Opawy	i	Zauchtel
z Przeworska dot. K. 125, n. 110.		dot. 115., n. 102.

Dachówki z wyjątkiem cegieł ogniotrwałych
za 10.000 Kg.

z Göding	z Wiednia	K. F. N. St. E. G.
		loco i trst.
do	do	
Niepołomic dot. K. 78 now. 69.	Lwowa d. 155, n. 137,	
Bochni „ „ 80, „ 72,	Stryja „ 160, „ 142. ¹⁾ .	
Lwowa „ „ 137, „ 120.		
Krosna „ „ 114, „ 99,		
Sokala „ „ 140 „ 123.		

Cegły szamotowe i szamoty
za 10.000 Kg.

z Morawskiej Ostrawy	z Krzeszowic
do	do
Stryja dot. 151, now. 140.	Lwowa dot. 116, now 108,
Stanisław. „ 171, „ 160,	Kołomyi „ 154, „ 148.

Tektura dachowa, za 10.000 Kg.

Ze stacyi i do stacyi Mor. Ostrawa-Lwów dot. 232, now. 203.

Soda surowa za 10.000 Kg.

z Hruszowa	z Petrowitz
do	do
Lwowa dot. 231, now. 203.	Brodów dot. 246, now. 222.

¹⁾ z Kołomyi do Krosna K. 79, ze Lwowa do Sokala K. 62.

Zapałki w ładunkach a 5.000 Kg.

z Opawy K. F. N. loco i trst.

do Lwowa dot. 475, nowa 421, Skole-Lwów przy
Przemysła „ 415, „ 367, za 100 Kg. 5.000 Kg., 120 h.
Stanisław „ 559, „ 505. za 100 kg.

Piwo a) przy 5.000 Kg. b) przy 10.000 Kg.

z Ołomuńca K. F. N. z Pilzna do Berna
za 100 kg.

do Lwowa d. a. 382, b. 359, d. a. 637, b. 614. ze
Sołotwiny dot. b. 244, now. b. 216.

z Ołomuńca K. F. N. z Pilzna

do Lwowa now. a. 3.23, b. 2.93, now. a. 5.86, b. 5.58,
Now. Sącza dot. 2.70, 2.55, dot. 5.25, 5.10,
„ now. 2.35, 2.20, now. 4.98, 4.79,

do Tarnopola za 100 Kg.

ze Lwowa a) 1.10, b. 1.04.

z Ołomuńca dot. a. 4.41, b. 4.12, now. a. 3.82, b. 3.53.

ze Sołotwiny a) 2.60, b) 2.42.

Bydło (również drób) bite i świeże mięso (z wyjątkiem
dziczyzny)

do Wiednia, dworzec kol. półn. i kolei państw.

a) przy nadaniu w ilościach niżej 3.000 Kg. od listu przew.

b) przy opłacie ceny przewozowej przynajmniej za 3.000 Kg.
od listu przewozowego za 1.000 Kg.

ze Lwowa dot. a) 6.35, b. 4.70.

„ now. 5.93, 4.70,

z Kałusza dot. 6.99, 4.81,

„ now. 6.79, 4.81,

Stanisław dot. 7.16, 4.76,
„ now. 7.03, 4.76,

do Lwowa

z Wiednia K. F. N. St. E. G.

a) towar tobołkowy, b) 5.000 Kg. za 100 Kg.

Materye lniane (nieopakowane, sznurem wiązane):

dot. a. 706, b. 470, now. a. 593, b. 393,

Szczotki: „ 706, 470, „ 593, 393,

Surogaty kawy cyk. „ 706, 470, „ 593, 393,

Mydło (nieperfum.) „ 706, 470, „ 593, 393,

Czernidło do obuwia „ 706, 470, „ 593, 393,

Świece „ 706, 676, „ 593, 562,

a) 5.000 Kg. b) 10.000 Kg.

Olej lniany w beczkach dot. a. 470, b) 440, n. a. 393, b, 362.

do Przemyśla a) 5.000 Kg. b) 10.000 Kg.

Ołów z Wiednia K. F. N. St. E. G. dot. a. 420, b. 311

now, a. 352, b. 250.

Skóra (nieopakowana)

z Berna do Lwowa a 5.000 Kg. b) 10.000 kg.

dot. a. 6.06, b) 5.66, nowa a) 5.05, b) 4.66.

Materye lniane z Sternberg do Lwowa.

a) tow. tobołkowy, b) 5.000 Kg.

dot. a) 5.81, b) 3.91, now. a. 4.99, b. 3.31.

Ołów z Cieplic do Lwowa.

a) 5.000 Kg., b) 10.000 Kg.

dot. a. 5.87, b) 4.26, nowa a) 5.71, b) 4.20, za 100 Kg.

Wyroby cementowe z Ołomuńca do Lwowa (nieopakowane).

a) 5.000 Kg. b) 10.000 Kg.

dot. a. 3.82, b. 1.86, nowa 3.23, b. 1.52.

Ocet jadalny z Opawy do Lwowa.

a. tow. tobołkowy, b) 5.000 Kg.

dot. a. —, b. 3 36, nowa a. —, b. 2.93.

Drożdże Wiedeń-Lwów.

a. tow. tobołkowy, b. przesyłka pospieszna.

dot. a. 7.06, b. 9.07, nowa a. 5.93, b 8.88 (za 100 Kg.)

Kotły parowe z Blanska do Lwowa.

a. 5.000 Kg. b. 10.000 Kg.

dot. a. 3.38, b. 3.36, nowa a. 2.76, b. 2.74 za 100 Kg.

Szkło na szyby za 10.000 Kg.

do Lwowa

do Wiednia K. F. N.

z Wiednia St. E. G. d. 301, n. 278. z Tarnowa d. 232 n. 20.3

Szkło Poz. G. 11.

z Neusattl do Lwowa d. 468, p. 10.000 Kg., 438 p. 10.000 Kg.

Papier drukarski i pakunkowy.

ze Złoczowa do Wiednia dot. K. 4.31, n. K. 3.96, 10.000 Klg.

K. F. N. St. E. G.

Towary powróznicze jako towar tobołkowy.

z Pöchlarn:

do Dębicy 635 Km. dot. K. 6.13., nowa 5 47.

z Radymna:

do Wiednia K. F. N. St. E. G. 632 Km. d. K. 5.29, n. K. 5.18

II.

W obrocie eksportowym stopy taryf wymienionych klas ogólnych względnie klas ładunku całowozowego i taryf wyjątkowych z wyjątkiem jednak taryf wyjątkowych I. II. i XI. a. — e zmniejszają się o połowę należności manipulacyjnej i służą do tworzenia bezpośrednich taryf.

Prócz tego wejda w zastosowanie jeszcze następujące zniżenia w drodze taryf bezpośrednich. Ze strony c. k. kolei państwowych przyznano dla obrotu eksportowego podług następujących tabeli rozmaite deklasyfikacye i inne ulgi taryfowe. Ulgi te przyznaje odtąd bez zmiany kol. półn. ces. Ferd. względem wszystkich wchodzących w rachubę stacyi produkcyi kolei półn. ces. Ferd. w Austryi położonych, jakoteż wszystkich stacyi produkcyi w Galicyi i na Bukowinie jako stacyi nadawczych. Co do tych ostatnich stacyi przyznano ulgi w równej mierze zastosowując względem całej przestrzeni tak głównej sieci kolejowej kolei półn. ces. Ferd. jak kolei państwowej w Galicyi i na Bukowinie stopę taryfową przerachowaną podług baremu kolei państwowej. Powyższe ulgi stosują się także do obrotu eksportowego przez Tryest jakoteż dla skombinowanej taryfy lądowej t. zw. Donau i Elbeumschlagstarif.

Wszystkie na wspomnianej podstawie ustanowić się mające i zniżeniu podlegające taryfy jeszcze w ciągu roku 1905 ulegną przeróbce w porozumieniu z kolejami zagranicznymi i zostaną wprowadzone.

Przytem zasługuje na uwagę w pierwszym rzędzie ruch towarowy z państwem niemieckim a mianowicie z pół. Niemcami (Śląsk górny, Wrocław, Poznań, Bydgoszcz, Berlin), z Saksonią, prowincją saską Halle in S. z resztą środkowych Niemiec (Erfurt, Kassel), z półn. zach. Niemcami (Magdeburg, Altona, Hamburg) i z zach. Niemcami (Elberfeld, Essen, Kolonia), dalej z Bawaryą i połud. Niemcami. Niestety jednak wymiana towarów z półn. Niemcami z powodu wyłączenia linii Trzebinia-Mysłowice zatem punktu granicznego Mysłowice nie korzysta z dobrodziejstwa przerachowania.

Dla obrotu z Saksonią, środkowemi, północnemi i zachodnimi Niemcami z przerachowanych taryf do Ołomuńca trst. via Tetschen-Bodenbach) wynikają zniżki, które jednak ze względu na system prywatnych kolei z powodu konkurencyi linii nie bez trudności dadzą się przeprowadzić. Prawie wszystkie taryfy w kierunku do wymienionych obszarów państwa niemieckiego jak i w kierunku przeciwnym tworzą się przy uwzględnieniu drogi przez szlak Oświęcimsko-Mysłowicki w ten sposób, że do stopy taryfowej c. k. kolei państwowych dla przestrzeni do Oświęcimea, względnie kolei państwowych

i kolei półn. do Krakowa, względnie do Mysłowic dolicza się taryfy król. pruskich kolei państwowych i król. pruskich kolei państwowych.

Ta droga jest też przeważnie najkrótszą. Przy tym kierunku transportu byłyby i inne austriackie koleje prywatne t. j. kolej półn. ces. Ferd. (przebieg do Ołomuńca), austriacko-węgierskie towarzystwo państw. kolei żelaznych (dla przestrzeni Ołomuniec - Finist - Wildenschwert względnie Bodenbach) i austriacka kolej północno-zachodnia (dla przestrzeni Finist-Wildenschwert-Tetschen nad Elbą) zupełnie wyłączone z obrotu eksportowego z Galicyi i Bukowiny i do Galicyi i Bukowiny, gdyby nie było przyszło do porozumienia między austriackimi kolejami prywatnymi i c. k. kolejami państwowymi z jednej strony i między niemieckimi (pruskimi i saskimi) kolejami państwowymi z drugiej strony, tak że przesyłki w obrocie z Saksonią, środkowemi i zachodnimi Niemcami przewożone bywają częściowo przez Oświęcim (Mysłowice), częściowo przez Kraków, Oświęcim, Ołomuniec-Finist-Wildenschwert-Tetschen-Bodenbach. W tym celu jednakże było koniecznem, aby austriackie koleje prywatne względem swych przestrzeni wliczyły tego rodzaju niższe stawki, które umożliwiają zrównanie ich z ogólnymi taryfami przewozowymi ustanowionymi ze względu na krótszą przestrzeń (via Oświęcim-Mysłowice).

W obrocie z Niemcami środkowymi zdecydowały się także i saskie koleje państwowe przyznać istotnie niższe udziały taryfowe, gdyż inaczej linie ich ze stacyi Görlitz względnie Tetschen-Bodenbach całkiem zostałyby pominięte a przesyłki byłyby przewożone wyłącznie przez pruskie przestrzenie. W ten sposób utrzymano i w kartelu określono równowagę między taryfami utworzonymi na linii Oświęcimskiej (Mysłowickiej) z taryfami na linii Ołomuniec-Tetschen-Bodenbach.

Cyfrowe wyjaśnienie sposobu tworzenia i podziału stawek taryfowych zawierają 2, następujące przykłady:

Drzewo tarte za 10.000 Kg.

Do Drezna dw. saski

bezpośrednia stopa taryfowa wynosi ze Skolego marek 253 i składa się:

niem. linia a.	Skole-Oświęcim (Mysłowice)	m.	102.
	Oświęcim Gorlice-Drezno	m.	151 razem 253.
	Skole-Oświęcim	m.	102.
austr. linia b.	Oświęcim-Ołomuniec	„	48.
	Ołomuniec-Tetschen (Bodenbach)	„	71.
	Tetschen- (Bodenbach) - Drezno	„	32. .... 253.

Do Halle nad Sałą.

bezpośrednia stopa taryfowa ze Skolego m. 287 i składa się:

niem. linia a.	Skole-Oświęcim (Mysłowice)	m.	102.
	Oświęcim-Halle	„	185 — 287.
	Skole-Oświęcim	m.	102
austr. linia	Oświęcim-Ołomuniec	„	50
	Ołomuniec-Tetschen (Bodenbach)	„	75.
Saksonia b.	Tetschen (B) Lipsk	m.	42.
	Lipsk-Halle nad Sałą	„	18 — 287.

Skutkiem przerachowania taryf do Ołomuńca trst. okazują się tedy przy zachowaniu dotychczasowych udziałów następujące cyfry:

do Drezna dw. saski.

Skole-Ołomuniec	tar. wyj IX. (60 K. = m.	136.
Ołomuniec-Tetschen (B)	jak wyżej	„ 71.
Tetschen (B)-Drezno	S.	„ 32.
		<hr/>
now. m.		239, dot. 253 za 10.000 Klg.

Do Halle nad Sałą.

Skole Ołomuniec	tar. wyj. IX. c. 160 K. =	136 m.
Ołomuniec-Tetschen (B)		75 „
Tetschen-Halle	jak wyżej	60 „
		<hr/>
nowa		271 m.
dot.		287 „ za 10.000 Klg.

Do tego nowego obliczenia potrzebaby jednakże zgody innych w tym przewozie interesowanych kolei, wskutek czego zachodzą trudności w przeprowadzeniu takiego przerachowania.

Okazało się też już podczas wdrożonych rokowań co do obrotu drzewnego, że Tow. kolei państw. i kolej północno-zachodnia pragnęłyby podzielić się z kol. półn. ces. Ferd. zniżką względnie dyferencyą, wynikającą z przerachowania.

Co się tyczy stosunków przewozowych innych artykułów w tym obrocie, to nie dadzą się one dokładnie ustanowić bez dotyczących udziałów kolei interesowanych. Nie ulega wszakże wątpliwości, że przy zastosowaniu przerachowanych taryf do Ołomuńca trst. (przez Tetschen-Bodenbach) i przy zachowaniu z dotychczasowych udziałów Tow. kol. państw. i austr. kol. północno-zachodn., jakoteż kolei Kr. Saksońskich okazują się istotne zniżki. Należy zaś zbadać, do których poszczególnych artykułów, zniżki się stosują. Następnie należałoby jako względem drzewa przeprowadzić regulację taryf kolejom nie pożądaną.

W obec tego, że wchodzą tu w rachubę ważne interesa produkcji austriackiej, względy na pruskie koleje państwowe nie powinny decydować, tem mniej, że dla przewozu zostaje do dyspozycji droga przez austriacką przestrzeń aż do Tetschen Bodenbach, która to linia mogłaby być używaną, gdyby porozumienie z pruskimi kolejami państw. nie przyszło do skutku. W interesie zatem pruskich kolei leży, aby ich linie były używane przy przewozie, aby zatem w tym kierunku współdziałały.

Projekt podziału dyferencyi między koleje prywatne okazuje się jednakowoż tak niedorzecznym i zasadom obrotu eksportowego (Ołomuniec loco wynosiłby taniej, aniżeli Ołomuniec trst.) tak przeciwnym, że ministerstwo kolejowe nie powinno się na to zgodzić.

Przy poszczególnych klasach ładunku całowozowego wynika zresztą z obliczenia, że już na podstawie normalnej stopy taryfowej (nie udziałów) okazują się zniżki.

I tak wynosi teraz cena przewozu ze Lwowa do Halle nad Sałą i na odwrót:

Kl. B. 5.55 fen. za 100 Klg. specjalna taryfa 2. 3'64 fen. za 100 Kg. i wynosi przy przerachowaniu

					za 100 Kg.
via Ołomuniec normalnie	5.36.	specyalna taryfa 2.			3.57.
Lwów-Hanower	dot. 6.71.	" "	" "		4.31.
" "	now. 6.65.	" "	" "		4.27.
" Barmen	dot. 8.03.	" "	" "		5.08.
" "	now. 7.83.	" "	" "		5.

Zdaje się jednakże, że w każdym razie z powodu niższych udziałów interesowanych kolei zachodzą tu większe dyferencye, To samo co się da stwierdzić względem rozdziału dochodów taryfowych i systemu udziałowego w obrębie środkowych i zachodnich Niemiec, znajduje także odpowiednie zastosowanie w obrocie eksportowym z Bawaryą i Niemcami południowymi. Skutki przerachowania występują o wiele dobitniej już na podstawie obliczenia normalnej taryfy z Wiednia i do Wiednia i umożliwiają nadawcom korzystanie z ulg w drodze przekartowania, bez względu na porozumienie dotyczących kolei i nawet nie czekając na publikację nowych taryf zagranicznych. Tę drogę przekartowania zaleca się koniecznie w tych wszystkich wypadkach, gdzie publikacja nowych taryf jeszcze nie nastąpiła.

Co się tyczy zniżek względem Bawaryi i Niemiec południowych następujące przykłady zawierają bliższe wyjaśnienia :

Jaja za 10.000 Klg.

	do Bamberg.		do Augsburga.
ze Lwowa	dot. m. 6.25. now. 5.85,	dot. m. 6.06. now. 5.48.	
Czortkowa	" " 7.01 " 6.80.	" " 6.82. " 6.43.	
	do Manheim.		do Moguncyi.
z Halicza	dot. m. 7.97. now. 7.78.	dot. m. 7.94. now. 7.68.	

Koniczyna, wyka (siewna) Esparsettsaat) i lucerna (Luzernenkleesaat) za 10.000 Kg.

	do Monachium.		do Neu-Ulm.
z Tarnopola	dot. m. 5.85. now. 5.46.	dot. m. 6.46. now. 6.09.	
z Buczacza	" " 6.09. " 5.73.	" " 6.70. " 6.41.	

Na taryfy drzewne z Galicyi i Bukowiny do Bawaryi i Niemiec południowych przerachowanie taryf kolei północnej nie wpływa wcale, ponieważ już teraz obowiązują istotnie tańsze jednolicie przerachowane taryfy.

Wielkie znaczenie posiadają także zniżki wynikające z przerachowania w obrocie z Szwajcaryą, co niektóre przykłady poniżej przytoczone bliżej wyjaśniają:

Węgiel drzewny w ładunkach co najmniej 10.000 Klg. (wag. ład.).

	do Zurychu.	do Aarau.	do Wintertür.
z Doliny dot.	Fr. 3.77.	dot. Fr. 3.84.	dot. Fr. 3.66.
„ now.	„ 3.65.	now. „ 3.84.	now. „ 3.57.
z Hatny dot.	„ 4.21.	dot. „ 4.28.	dot. „ 4.10.
„ now.	„ 4.16.	now. „ 4.28.	now. „ 4.08.

Jaja w ładunkach całowozowych za 10.000 Klg.

	do Bazylei.	do Berna.	do Genewy.
z Brodów loco dot.	Fr. 9.59.	10.83.	12.62.
„ „ now.	„ 8.97.	10.03.	11.60.
z Chodorowa „ dot.	„ 9.48.	10.72.	12.51.
„ „ now.	„ 8.84.	9.90.	11.47.

Papier wszelkiego rodzaju w ładunkach całowozowych za 10.000 Klg.

	do Romanshorn.	do Szafuzy.	do Berna.
z Gródka dot.	Fr. 5.74.	dot. 6.17.	dot. 7.99.
„ now.	„ 4.18.	now. 4.55.	now. 6.24.

Skóry wyprawione, skóry (świeże i suszone) za 10.000 Klg.

	do Konstancyi.	do Lucerny.
Z Buczacza dot.	Fr. 9.18.	dot. 10.88.
„ now.	„ 9.14.	now. 10.42.
Z Czortkowa „	„ 9.33.	„ 10.83.
„ „	„ 9.33.	„ 10.62.

Wosk ziemny surowy nieopakowany.

	do Bazylei.	do Rohrschach.
z Borysławia dot. Fr. 6.85. now. 6.85.		dot. 6.15. now. 6.10.
Drohobycza „ „ 6.82. „ 6.82.		„ 6.12. „ 6.07.

Dla zboża i produktów młynarskich na podstawie normalnych taryf nie okazują się zniżki. Będzie zatem rzeczą konieczną stwierdzić, ile wynoszą udziały odnośnych kolei, ażeby zbadać dyferencye, które względem wszystkich przytoczonych wyżej artykułów mogą być większe, bynajmniej zaś mniejsze. Co się tyczy obrotu drzewnego galicyjsko-bukowińsko-szwajcarskiego, to istnieją już dziś istotnie niższe, jednolicie przerachowane taryfy.

Nie bez wpływu powinno być także przerachowanie na obrót z Włochami i to w tych relacjach, które mają drogę przewozu, wyznaczoną przez Wiedeń i których via Peri i Pontebba (łatwiej) korzystniej można osiągnąć, aniżeli via Tryest, Cormons (taryfy ustanowione via Węgry) następnie z Francją, o ile się okazują zniżki przez Bregenz i Buchs a w końcu w skombinowanym obrocie lądowo-wodnym Elby (Elbe-Umschlags-Verkehr) z Galicyą i Bukowiną (dla Magdeburga, Hamburga, Harburga i Lubeki). W tym celu potrzeba przeprowadzenia dokładnych dochodzeń na podstawie wliczonych udziałów odnośnych kolei interesowanych w tym transporcie.

Jak z przytoczonych wywodów wypływa, przerachowanie taryf kolei północnej, stanowi dla stosunków produkcyjnych i obrotowych naszego kraju ważną zdobycz na polu polityki taryfowej. Koniecznie zatem domagać się należy, ażeby miarodajne czynniki nieustannie dbały o trwałość i niezmiennosc tych stosunków taryfowych.

Należy jednak z naciskiem zaznaczyć, że stosownie do postulatu przez lwowską Izbę handlową i przemysłową tylekrotnie już podnoszonego, przerachowanie taryf nie przesądza w niczem i chyba jest wstępem do upaństwowienia kolei Północnej, którego Izba niezmiennie się domaga.

Na razie przerachowanie taryf musi być uznane za pożyteczne, wszechstronnemu przeprowadzeniu tej zasady stoi jeszcze na przeszkodzie brak przerobionych odpowiednio taryf.

Należy się przeto domagać, aby wszystkie taryfy związkowe zwłaszcza te które są tangowane przez przerachowanie taryf kolei północnej, czempredziej zostały przerachowane i opublikowane. Opóźnienia tych publikacyi przynoszą szkodę kołom interesowanym.

W wypadkach poszczególnych, w których zasada przerachowania przyniosła pewne skutki ujemne — a wypadki te dotyczą przedewszystkiem ruchu towarowego stacyi, leżących w punktach stycznych kolei państwowej i kolei Północnej, a zatem Krakowa, Oświęcima, Żywca, dalej także w pewnej mierze handlu pośredniczącego bydłem i nierogacizną, i niektórych przemysłów jak wyrobu dachówek, wapna, mebli, zapalek — wskazanem będzie przywrócić dawny stosunek, t. j. ażeby przez wykłasyfikowanie artykułów odnośnych w górę i danie niżek utrzymano dawną różnicę taryfową między konkurentami.

Starania są już ze strony niektórych interesentów poczynione (dachówki, wapno, zapalki, miasto Kraków o reekspedycyę dla targowicy krakowskiej), i odniosą bezwątpienia pożyteczny skutek, gdyż poprą je wszystkie czynniki miarodajne.

Przed przystąpieniem do dalszego porządku dziennego zabiera głos p. Edmund Rauch i przedstawia nagły wniosek tej treści, aby Izba poczyniła u rządu energiczne starania o zaprowadzenie urzędu cłowego na dworcu kolejowym w Stanisławowie kosztem skarbu państwa i aby wyraziła w odnośnym memoryale zdziwienie, że rząd czyni zależnem spełnienie tego słusznego żądania od zobowiązania się osób prywatnych do świadczeń na koszt budowy gmachu dla urzędu cłowego.

W dyskusyi nad tym wnioskiem zabierali głos pp. Michałski, Gubrynowicz, Russmann, Bardasz i Wczelak, poczem Izba uchwała wniosek p. Raucha i poleca Prezydyum w myśl tego wniosku zwrócić się z odpowiedniem przedstawieniem do c. k. Ministerstwa skarbu.

3.

L. 162.

Szymon Ekhaus w Śniatynie zwrócił się do Izby z prośbą o interwencyę u władz centralnych, w szczególności do c. k.

Ministerstwa skarbu w sprawie opłaty podatku konsumcyjnego od napoju wyrabianego przez nalew zimnej wody na suszone jabłka i gruszki.

Petent trudni się od dłuższego czasu sprzedażą napoju tzw. »kwasu«, który wyrabia przez nalew zimnej wody na rozdrobione suszone jabłka i gruszki. Niedawno dzierżawca podatku konsumcyjnego od wina w Śniatynie zażądał od petenta uiszczenia od tego napoju, kwalifikując go jako moszcz, opłaty podatku konsumcyjnego. Wniesione przez petenta zażalenie do c. k. Dyrekcyi okręgu skarbowego w Kołomyi nie odniosło pożądanego skutku, władza ta bowiem orzekła, iż napój wspomniany podlega podatkowi konsumcyjnemu jako moszcz owocowy. Rekursu wniesionego przeciw tej rezolucyi c. k. Dyrekcyi okręgu skarbowego w Kołomyi c. k. krajowa Dyrekcyja skarbu nie uwzględniła, ponieważ z analizy chemicznej napoju wyrabianego przez rekurenta okazać się miało, iż jest moszczem owocowym. Przeciw temu orzeczeniu c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu petent wniósł rekurs do c. k. Ministerstwa skarbu. Zarazem uprasza Izbę o interwencyę.

Referent radca Dr. Rucker przeprowadził szczegółowe badania w tym kierunku, czy płyn otrzymany przez nalew wody zimnej na suszone owoce względnie na padałki owocowe ma być uważany za moszcz owocowy a więc napój alkoholowy. Postąpiono w ten sam sposób, jak sami handlarze tego napoju, t. j. oblano suszone gruszki wodą studzienną, po upływie 6 godzin odlano ciecz brunatną, a na resztę owoców nalano taką samą ilość wody studziennej, aby otrzymać znowu płyn. Obydwa te płyny poddano rozbirowi chemicznemu, żaden z nich jednak nie zawierał alkoholu. Alkohol nie wytwarzał się nawet po upływie 24, 48 i 60 godzin. Dopiero w trzeciej dobie przy frakcyonowaniu były widoczne ślady alkoholu, ale płyn równocześnie uległ rozkładowi, przybrał barwę brudną i woń przykrą, niemal cuchnącą. Mimo więc, iż się ślad alkoholu w tym płynie już znajdował, za napój, a tem mniej za moszcz owocowy uważanym być nie może. Moszcz owocowy wytwarza się bowiem przez prasowanie surowych owoców i po wykiśnieniu staje się napojem wytrzymałym podobnym do wina.

Z tych względów jakoteż ze względów społecznych, gdyż w każdym prawie mieście galicyjskiem napój ten wy-

rabiają i sprzedają ludzie biedni, którzy utrzymują się ze skromnego zarobku z tego handlu płynącego, referent wyraża zapatrywanie, że napój ten nie powinien podlegać podatkowi konsumcyjnemu i przedstawia wniosek, aby Izba w uwzględnieniu prośby Ekhausa interweniowała w c. k. Ministerstwie skarbu w kierunku uwolnienia »kwasu« od podatku konsumcyjnego.

Izba przychyliła się do wniosku referenta.

L. 501.

4.

Redakcja „Przemysłowca“, tygodnika dla spraw techniki i przemysłu przedkłada prośbę o poparcie moralne przez zwrócenie uwagi Kół przemysłowych na to pismo, o udzielanie informacji z dziedziny handlu i przemysłu i o przyznanie subwencji dla utrzymania i rozwoju pisma.

Ze względu na znaczenie i ważność spraw technicznych i przemysłowych, poruszanych w „Przemysłowcu“, ze względu na to, że pismo to w sposób poważny i użyteczny broni sprawy rozwoju i rozszerzenia produkcji przemysłowej kraju, Izba na wniosek sekcji przemysłowej uchwała udzielić redakcji „Przemysłowca“ jednorazowej zapomogi w kwocie 400 koron.

L. 504.

5.

Izba handlowa i przemysłowa w Pradze wystosowała do c. k. Ministerstwa skarbu prośbę z dnia 29. grudnia 1904 l. 28913/a, w której zwracając uwagę na sprzeczną z duchem ustawy praktykę pobierania wygórowanej, podwójnej opłaty stemplowej od wystawianych przez stowarzyszenia potwierżeń odbioru zapłaty tytułem pretensyi z dostaw dla armii i obrony krajowej, żąda interwencji u właściwych ministerstw w tym kierunku, aby od tej praktyki odstąpiono. Izba praska zwróciła się zarazem do tutejszej Izby z prośbą o poparcie tych żądań.

Z uwagi, że postulaty Izby praskiej w zupełności są uzasadnione i zasługują na uwzględnienie,

Izba zgodnie z wnioskiem sekcji przemysłowej, uchwała analogiczną wystosować prośbę do c. k. Ministerstwa skarbu

i domagać się wydania zarządzenia, aby od wspomnianych pokwitowań pobierano opłatę wedle skali II.

6.

L. 549.

Zarząd krajowego warsztatu naukowego dla wyrobu zabawek w Jaworowie przedkłada zestawienie rachunku z udzielonej zakładowi w roku 1904 subwencji w kwocie 300 K. i uprasza o przyznanie subwencji i na rok 1905.

Z uwagi, że z zasiłku Izby, udzielonego krajowemu warsztatowi w Jaworowie korzystają biedni uczniowie, sekcya przemysłowa wnosi, aby Izba przyznała zakładowi subwencyę dla biednych uczniów także na rok 1905 wszakże w ten sposób, że ustanawia 6. stypendyów po 50 koron.

Izba uchwała w myśl wniosku sekcji przemysłowej.

7.

L. 617.

Gabryel Wegner, uczeń II. roku c. k. państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie, uprasza o udzielenie mu zasiłku na utrzymanie. Prośbę popiera profesor Piotr Harasimowicz oraz dyrekcyja c. k. państwowej szkoły przemysłowej.

Zgodnie z wnioskiem sekcji przemysłowej Izba uchwała przyznać petentowi stypendyum na rok szkolny 1904/5 po 16. koron miesięcznie.

8.

L. 635.

Pismami z dnia 3. stycznia 1905 Prez. 13 i z dnia 1. lutego 1905 Prez. 219 Prezydyum c. k. Sądu obwodowego ^{5-5.}

^{5/5.} w Stryju zwróciło się do Izby z prośbą o przedłożenie propozycyi kandydatów na fachowych sędziów obywatelskich na okres trzyletni z powodu upływu trzyletniego okresu czynności fachowego sędziego obywatelskiego Stanisława Dienstla i z powodu śmierci fachowego sędziego obywatelskiego Jana Wąsowicza.

W myśl wniosku sekcji handlowej Izba uchwała na opróżnione dwie posady fachowych sędziów obywatelskich

z grona samoistnych kupców przedstawić następujących kandydatów:

1. Stanisława Dienstla, właściciela restauracji kolejowej.
2. Jana Greinera, kupca.
3. Karola Hofmana, dzierżawcę apteki.
4. Adolfa Reifa, właściciela piekarni.
5. Jara Skiślewicza, właściciela pracowni stolarskiej.
6. Leizora Mondscheina, kupca.

9.

L. 712.

C. k. Namiestnictwo reskrytem z dnia 4. lutego 1905 l. 544/III. A. 26 udziela do zaopiniowania taryfę dla fiaków w Haliczu.

Rada gminna w Haliczu na posiedzeniu z 16 czerwca 1904 uchwaliła nową taryfę dla fiaków, uznając potrzebę takiej taryfy wobec dość ożywionego ruchu przejezdnych mianowicie na dworcu kolejowym w Haliczu, gdzie w braku taryfy przychodzi często do sprzeczek między publicznością a fiakrami. W tej nowej taryfie uczyniono zadość żądaniom tak kół interesowanych jak i władz w kierunku uzupełnienia taryfy dorożkarskiej, uchwalonej w roku 1889, która atoli nie uzyskała mocy obowiązującej, w szczególności uwzględniono przyjazdach na dworzec i z dworca opłatę myta mostowego, którą przeniesiono na dorożkarzy przy odpowiednim podwyższeniu dotyczących pozycji, dalej wstawiono opłaty taryfowe za pakunek, za poszczególne kursa i za czas, a wreszcie określono dokładnie porę dzienną i nocną.

Ponieważ przy uchwaleniu tej taryfy, odpowiadającej wymogom ruchu, uwzględniono tak miejscowe potrzeby i stosunki iak i interesy dotyczących przedsiębiorców, przeto sekcyja handlowa wnosi a Izba uchwała oświadczyć się za zatwierdzeniem tej taryfy dla fiaków w Haliczu.

10.

L. 845.

Magistrat miasta Drohobycza przedłożył Izbie następującą petycję z prośbą o poparcie u właściwych władz:

Z roku na rok rozszerza i powiększa się miasto Drohobycz, corocznie wzrasta i powiększa się handel, obrót pieniędzy, towarowy i listowy dorównuje jeżeli już nie przewyższa największym miastom a zwrot ten byłby szybszym i większym gdyby wszelkie potrzeby i środki obrotu należycie były zaspokojone i unormowane, gdyby obrót handlowy nie doznawał ciągłych przeszkód i niewygód.

Miasto Drohobycz niegdyś o skromnych potrzebach, dziś otoczone dookoła kopalniami wosku i nafty w Borysławiu, Popielach i Tustanowicach, sąsiadujące z miejscem kąpielowem i leczniczem Truskawiec, salinami w Stebniku, skupia w swych murach całe życie handlowe i przemysłowe okolicy, jest siedzibą licznych i bogatych spółek naftowych, handlowych, banków i instytucji finansowych wielu kapitalistów, przemysłowców i znacznej ilości drobnych handlarzy, rzemieślników i robotników.

W przeciągu ostatnich lat cyfra ludności miejskiej zwiększyła się więcej jak o połowę.

Wraz z tym faktem wzrosły też i czynności władz i urzędów a w obec tego musiano zwiększyć agendy tychże urzędów, pomnożyć ich personal, aby zapewnić ludności miasta Drohobycza szybkie spełnianie tych posług, jakie Państwo na się wobec swej ludności przyjęło.

Mimo tego wzrostu, mimo przykładu ze strony innych władz nie zwiększono personalu tutejszego Urzędu pocztowego a choć ruch i obrót prawie z dniem każdym nieproporcjonalnie a stale się zwiększa, nie uczyniono dotychczas nic, aby ludności uprzystępnić i ułatwić korzystanie z tak dziś niezbędnej instytucji, aby jej zapewnić usługi tej instytucji w każdej potrzebie i w każdej godzinie. Od kilku lat domaga się ludność miasta Drohobycza założenia filii pocztowej a skargi na brak nieprzerwanej służby telegraficznej i telefonicznej nie ustają, owszem z dniem każdym się wzmagają. Wobec wzmózonego ruchu handlowego, pieniężnego i listowego brakom tym zaradzić w jak najkrótszym czasie należy, jeżeli nie ma ustać lub osłabnąć cały ruch dotychczasowy.

Miasto Drohobycz zabudowane jest na przestrzeni 2666 hektarów i rozciąga się w długości na 5. km. Od dworca do

rynku względnie do Urzędu pocztowego licząc, długość miasta wynosi $3\frac{1}{2}$ kilometra.

Ta część miasta jest gęsto zabudowana i obejmuje trzy miejskie dzielnice a to: Zadwórniańską, Wojtowską górę i Liszniańską z więcej jak połową ludności miejskiej. W dzielnicach tych ma swą siedzibę Sąd powiatowy jeden z największych w całym Państwie, Urząd podatkowy, Ewidencya katastru gruntowego, Zarząd domen państwowych, Żandarmerya, Dworzec kolejowy i kilka fabryk.

Tak w interesie tej ludności, tych Urzędów i fabryk, jakoteż obiegu pocztowego i dochodów, jakie Państwo z tego źródła ciągnie, jest założenie w jednej z tych dzielnic, a w szczególności przy ulicy Stryjskiej dzielnica Zadwórniańska filii pocztowej.

Po za względami na dobro miasta i ludności za założeniem takiej filii przemawia także i to, że wskutek ogromnego obrotu listowego, pieniężnego i pakunkowego codziennie prawie tłumy ludności obiegają okienka odnośnych biur pocztowych. Nadto potrzeba zaprowadzenia nieograniczonej służby telegraficznej i telefonicznej.

Miasto Drohobycz wskutek sąsiedztwa kopalń stało się miastem światowem, tak że w przeciągu kilku lat rozszerzyło swą sieć telefoniczną do 115. stacyj a dalszy rozwój tej sieci z każdym dniem następuje.

Bieg interesów wymaga tego, aby z zakładów komunikacyjnych a w szczególności z telefonu i telegrafu w każdej chwili kupcy i przemysłowcy mogli korzystać, bo w handlu i przemyśle nie decydują dni i tygodnie ale bardzo często godziny i chwile.

Uznając ważność tej sprawy i konieczność jak najszybszego jej załatwienia zwracamy się do świetnej Izby z usilną prośbą, aby starania nasze ze względu na dobro i interes ogółu poparła.

Zgodnie z wnioskiem sekcji handlowej Izba uchwała zwrócić się do c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie z prośbą o życzliwe rozpatrzenie i jak najrychlejsze spełnienie powyżej przedstawionych słusznych żądań Magistratu miasta Drohobycza.

11.

L. 1037.

Towarzystwo opieki nad terminatorami pod wezwaniem św. Stanisława Kostki zwróciło się do Izby z prośbą o udzielenie zasiłku na rok 1905 na cele utrzymywanego przez towarzystwo przytuliska dla terminatorów.

Na cele tego przytuliska Izba od kilku lat stale udziela Towarzystwu subwencji w kwocie 200 koron. Ze względu na pożyteczność takiego przytuliska dla terminatorów, Izba na wniosek sekcji przemysłowej uchwała przyznać towarzystwu opieki nad terminatorami pod wezwaniem św. Stanisława Kostki także na rok 1905 jednorazowy zasiłek w kwocie 200 koron.

12.

(Przewodnictwo obejmuje wiceprezydent Izby p. Leopold Baczewski).

L. 1240.

Przedłożony obecnie Izbie panów Rady państwa projekt ustawy o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, mimo iż rząd nie uważał za stosowne przysłać go wprzód Izbom handlowym i przemysłowym do zaopiniowania, wskutek zarządzenia Prezydium Izby był przedmiotem obrad specjalnego komitetu w łonie Izby. Imieniem tego komitetu sekretarz Izby przedkłada szczegółowy referat, rozbierając wnioski Izby wiedeńskiej i Rady przemysłowej w tym przedmiocie. Referent zwraca uwagę na niektóre postanowienia projektu, bądź zbyt uciążliwe dla przemysłu w ogóle, lub dla pewnych gałęzi, bądź niedość jasne i niepraktyczne. Szczególnie zajmuje się referent kwestyą opodatkowania projektowanej nowej formy asocjacji i rozważa sposób organizacji takich spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i zakres odpowiedzialności spółników.

Na podstawie tego referatu Izba uchwała ze względu na obecne stadyum parlamentarnego taktowania projektu zwrócić się do Izby panów Rady państwa z memoryałem następującym:

In der am 24. April 1899 abgehaltenen Plenarsitzung hat die Lemberger Handels- und Gewerbekammer den Beschluss

gefasst, die gesetzliche Einführung der neuen handelsrechtlichen Associationsform nach Analogie der in Deutschland bestehenden Gesellschaften mit beschränkter Haftung wärmstens zu empfehlen.

Im Laufe von sechs Jahren ist diese von den wirtschaftlichen Corporationen gegebene Anregung in Erfüllung gegangen, und steht der von der Regierung ausgearbeitete Gesetzentwurf, womit die neue Associationsform eingeführt wird, im hohen Herrenhause in Verhandlung.

Nachdem die Regierung der Kammer keine Gelegenheit geboten hat zu dem Gesetzentwurfe Stellung zu nehmen, so sieht sich die Kammer veranlasst, dem hohen Hause einige Abänderungsanträge direct vorzulegen.

Die Kammer sieht mit Rücksicht darauf, dass die Notwendigkeit der Einführung der neuen Associationsform allgemein anerkannt wird, von den Ausführungen allgemeiner Natur ab, und beschränkt sich im nachfolgenden auf die kurzgefassten Bemerkungen zu den einzelnen Bestimmungen des projektirten Gesetzes.

ad. §. 3.

Nach §. 3. ist für Gesellschaften, welche die Gewinnung von vorbehaltenen Mineralien oder von Erdharzen betreiben wollen, die Concessionirung erforderlich. In Deutschland besteht eine ähnliche Bestimmung nicht, auch wäre dies im Vergleiche mit dem bisherigen Zustande insofern eine Erschwerung, als gegenwärtig ein allgemeiner Concessionszwang in gewerbe-rechtlicher Beziehung nicht besteht. Die auf diesen Punkt bezughabenden Bestimmungen des §. 3. wären daher klarer und präciser zu fassen, auch wäre eine Zusatzbestimmung einzuschalten, dass die Concession eines Unternehmens, welches sich in eine Gesellschaft mit beschränkter Haftung umwandelt, ipso jure auf die neue Gesellschaft übergeht.

ad. §. 5.

Die Bestimmung, dass die Firma die Namen aller oder einzelner Gesellschafter enthalten kann, ist geeignet zu Missverständnissen Anlass zu bieten. Gegenwärtig ist man gewöhnt in dem in der Firma mit dem Namen angeführten Gesellschaf-

ter den verantwortlichen mit seinem ganzen Vermögen haftenden Gesellschafter zu erblicken, und es trägt dieser Tatsache auch die Bestimmung Rechnung, dass die Firma einer Actiengesellschaft keine Namen der Gesellschafter enthalten kann. Es wäre besonders wünschenswert, dass Gesellschaften mit beschränkter Haftung in dieser Beziehung wie Actiengesellschaften behandelt werden.

ad. §. 6.

Als Mindesteinlage wird der Betrag von 500 Kronen statuiert. Die gefertigte Kammer hat ursprünglich 2000 Kronen vorgeschlagen in der Voraussetzung, dass die neue Associationsform sich für die ganz kapitalsschwachen Elemente nicht eignet — und dass für die letzteren die Genossenschaft die entsprechende Form bleiben soll. Die Gesellschaften mit beschränkter Haftung sollen nach der Ansicht der Kammer die Associationsform des mittleren Kapitals bilden, sie sind auch nicht fähig eine lediglich für die Capitalsanlage passende Form zu bieten, weil jeder Gesellschafter nach der Natur dieser Associationsform gehalten sein wird an dem Schicksal des Unternehmens tätigen Anteil zu nehmen, und es daher wünschenswert wäre jeden Gesellschafter durch die Höhe der Mindesteinlage zu zwingen, der Gebahrung der Gesellschaft volle Aufmerksamkeit zu widmen.

Die im Gesetzenwurfe vorgesehene weit ausholende Collectivhaftung der Gesellschafter mahnt zur Einsicht und empfiehlt die besonders schwachen Elemente von der neuen Associationsform möglich ferne zu halten.

ad. §. 10.

Die Zulässigkeit einer teilweisen Einzahlung der Einlage ist prinzipiell gutzuheissen. Dieselbe ist aber in concreten Fällen nicht immer ungefährlich. Insbesondere kann diese Erleichterung bei Gesellschaften mit kleinem Stammkapital nicht wünschenswert sein. Eine Gesellschaft mit 20.000 Kr. kann sich bereits konstituieren, wenn sich zwei Gesellschafter melden und A. 500 Kr., B. aber 19.500 Kronen, als Stammeinlage übernimmt. A. zahlt 250 Kr. b. 4875 Kr. ein. Bei diesen

minimalen Einzahlungen ist die Gefahr nicht ausgeschlossen, dass das neue Gesetz Eintagsfliegen zeitigen wird, Unternehmungen, welche nur aus concreten Anlässen zu Speculationszwecken u. dgl. nicht aber auf reeller Grundlage entstehen werden.

Es ist ferner zu bemerken, dass die Gesellschaften mit beschränkter Haftung Vollkaufleute sind, und die vollen Rechte besitzen sollen; es ist aber sehr fraglich, ob derartige so kapitalsschwache Gründungen auch die mit den Rechten der Vollkaufleute verbundenen Pflichten werden erfüllen können.

Es wäre daher zu erwägen, ob die teilweise Einzahlung von Stammeinlagen nicht erst bei einem Stammkapital über 20.000 Kr. als zulässig zu erklären, mindestens aber die volle Einzahlung der Mindesteinlage von 500 Kr. ausnahmslos zu verlangen wäre.

ad. §. 22.

Die Regel, dass die Gesellschaften mit beschränkter Haftung zur öffentlichen Rechnungslegung nicht verpflichtet sind, erfährt eine Ausnahme durch die Bestimmungen des §. 22., wonach die Veröffentlichung des Rechnungsabschlusses notwendig ist, wenn der Betrieb von Bankier oder Geldwechslergesellschaften zum Gegenstande des Unternehmens gehört.

Trotz der für diese Verfügung von der Regierung angeführten Motive glaubt die Kammer mit Rücksicht auf die drückende Last, und die Concurrenz gegenüber den offenen Handelsgesellschaften die Eliminirung dieser Ausnahmsbestimmung beantragen zu sollen.

ad §. 61 — 65.

Die in diesen Bestimmungen statuierte Collectivhaftung der Gesellschafter hat eine nicht zu unterschätzende Bedeutung. Wenn z. B. zwei Gessellschafter eine Gesellschaft mit 80.000 Kr. Stammkapital gründen, A. 60.000 Kr. und B. 20.000 Kr. subscribirt, so haftet A., wenn ein Anteil des Stammkapitals eingezahlt wird, für den nicht bezahlten Betrag von 45.000 Kronen, B. für 15.000 Kr. Wird A. zahlungsunfähig, so über-

geht die Haftung für den Betrag 45.000 Kr. auf den Gesellschafter B., welcher seine Unternehmungslust eventuell mit seinem finanziellen Ruin büssen kann.

Indem die Haftung auf den finanziell schwächsten Gesellschafter künstlich und absichtlich überwälzt wird, können auch die Gläubiger grosse materielle Verluste erleiden.

Eine Abschwächung der Folgen des im Interesse der Gläubiger erwünschten Principes der Collectivhaftung wäre wenigstens durch die Einführung der obligatorischen Vollzahlung der Stammeinlagen bei kleinstem Stammkapital anzustreben.

ad. §. 70.

Die Bestimmung des §. 70, womit als zulässig erklärt wird, die Uebertragung der Geschäftsanteile von der Zustimmung der Gesellschaft abhängig zu machen, ist geeignet, die Majorisirung der einzelnen Gesellschafter im Schosse der Gesellschaft zu erleichtern. Der Gesellschafter, welcher mit der Gebahrung, mit der Führung des Unternehmens unzufrieden ist, muss in der Gesellschaft verbleiben, weil die übrigen Gesellschafter ihn nicht freigeben wollen. Es ist ganz gerechtfertigt, wenn die Uebertragbarkeit von Geschäftsanteilen mit nicht voll eingezahlten Einlagen sehr rigoros behandelt wird; die Uebertragbarkeit aber von vollgezahlten Einlagen wäre einigermassen zu erleichtern, und nicht dem Gutdünken der Gesellschafter zu überlassen.

ad. §. 107.

Die steuerrechtlichen Bestimmungen haben die schärfste Kritik seitens der Interessentenkreise hervorgerufen.

Die gefertigte Kammer ist vor allem der Ansicht, dass eine gedeihliche Entwicklung der Gesellschaften mit beschränkter Haftung nur dann erwartet werden kann, wenn diese der allgemeinen Erwerbsteuer nach dem Hauptstück I. des Personalsteuergesetzes unterworfen werden. In dieser Beziehung schliesst sich die Kammer der in der Conferenz sämtlicher Kammern von 20. Februar l. J. beschlossenen Resolution an.

Abweichend von den weiteren in dieser Conferenz gefassten Resolutionen ist die Kammer dem vom Industriearte

gemachten Eventualvorschläge beigetreten, und stimmt für den Fall, als die Einbeziehung der neuen Gesellschaften in das I. Hauptstück der Personalsteuersatzes undurchführbar sein sollte, der von der Regierung verfügten Besteuerung dieser Gesellschaften nach dem II. Hauptstücke unter nachfolgenden Bedingungen zu:

a) Die im Hauptstück I. normierten gesetzlichen Zuwachsprozente zur Erwerbsteuerhauptsumme sind um die Steuerbeiträge der ins Leben gerufenen Gesellschaften mit beschränkter Haftung ausschliesslich der durch Umwandlung von Actiengesellschaften entstandenen herabzumindern,

b) die Feststellung der Besteuerungsgrundlage ist mindestens insoferne zu reformieren, dass erstens rationelle Neuananschaffungen zu dem Bilanzüberschusse nicht zugerechnet werden, zweitens §. 94 lit. e. des Personalsteuergesetzes, betreffend Spenden, Geschenke und Widmungen keine Anwendung auf Gesellschaften mit beschränkter Haftung zu finden habe, schliesslich, dass durch entsprechende Vollzugsvorschriften die Gewähr gegen vexative Anfechtungen der Bilanz seitens der Steuerbehörden geschaffen werde.

c) Der Steuerfuss ist derart zu bestimmen, dass von den Erträgen bis zu 6. Prozent vom Kapitale eine 4. prozentige Erwerbsteuer, von jedem weiteren einzelnen Ertragnisprozente je 1. Prozent mehr bis zur Maximalzuschlagshöhe von 10. Prozent zur Einhebung gelangen soll.

d) Berechnung der Steuer hat nach dem dreijährigen Durchschnitt zu erfolgen.

Die Handels- und Gewerbekammer beehrt sich die Bitte zu richten:

Das hohe Herrenhaus geruhe den vorstehenden Ausführungen Aufmerksamkeit widmen, und dieselben bei der Beratung des in Rede stehenden Gesetzenwurfes berücksichtigen zu wollen.

13.

L. 1256.

Pismem z dnia 3. marca 1905 l. 13524 Wydział krajowy oświadczył gotowość poczynienia starań u Sejmu krajowego o przyznanie Izbie na cele Muzeum technologicznego dla prze-

myślu rękodzielniczego stałej rocznej subwencji w kwocie 5000 Koron, wszakże pod warunkiem, że Izba powoła do zarządu tegoż Muzeum zamiast jednego trzech delegatów Wydziału krajowego i przeprowadzi w tym celu odpowiednią zmianę §. 3. obecnego statutu, dalej że w tym statucie będzie powiedzianem stanowczo, iż kierownikiem fachowym Muzeum będzie dyrektor, który prócz odpowiedniego wykształcenia fachowego ma posiadać znajomość języka krajowego.

W myśl referatu sekretarza Izby Izba uchwała przyjąć warunki powyższe i uskutecznić w statucie przyszłego Muzeum technologicznego zmiany żądane przez Wydział krajowy.

Stosownie do tego i w uwzględnieniu także wniosków pp. Wiśniewskiego, Gubrynowicza i Beisera ustęp statutu §. 3), traktujący o składzie kuratoryi, opiewać ma odtąd, jak następuje:

Izba zarządza atoli Muzeum przez kuratoryę, która składa się:

a) z każdoczesnego prezydenta, wiceprezydenta, prowizorycznego zastępcy i rewidenta Kasy Izby, dalej z sześciu członków Izby, których pełna Izba wybiera, a to 2 z sekcji handlowej, a 4. z sekcji przemysłowej; z tych ostatnich przynajmniej dwaj muszą reprezentować zawody rękodzielnicze;

b) z każdoczesnego dyrektora c. k. przemysłowego Muzeum technologicznego we Wiedniu;

c) z dwóch delegatów mianowanych przez Wys. c. k. Ministerstwo handlu;

d) z trzech delegatów Wydziału krajowego król. Galicyi;

e) z trzech członków wydelegowanych przez reprezentacyę miasta Lwowa;

f) z każdoczesnego dyrektora c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie.

W obec władz i w ogóle na zewnątrz zastępuje Kuratoryę Prezydium Izby. Bezpośrednie kierownictwo fachowe wszystkich urzędzeń muzealnych sprawuje dyrektor muzeum, który oprócz odpowiedniego wykształcenia fachowego musi posiadać znajomość języka krajowego.

Jako stały referent spraw Muzeum technologicznego w Izbie funkcjonuje sekretarz Izby, lub ten konceptowy urzędnik Izby, którego Prezydent w tym celu wyznaczy. Tak ten referent jakoteż ewentualny dyrektor Muzeum biorą udział w posiedzeniach kuratoryi z głosem doradczym.

Na tem p. Przewodniczący zamyka posiedzenie publiczne i zarządza posiedzenie poufne.

14.

L. 6468104.

Na tem posiedzeniu poufnem Izba uchwaliła w przedłożyć się mającemu c. k. Namiestnictwu sprawozdaniu oświadczyć się za udzieleniem Wilhelmowi Rohatynowi we Lwowie koncesyi na biuro informacyjne o stosunkach kredytowych połączone także ewentualnie z inkasowaniem pretensyi kupieckich.

15.

Punkt ten porządku dziennego Izba uchwała odroczyć przekazać sekcji handlowej do porównanego sprawozdania.

Na tem p. Przewodniczący o godzinie 8. zamyka posiedzenie.

Prezydent :

Horowitz

Sekretarz :

Stesłowicz.

Protokół sprawdzili :

L. Rosenfeld   Józef Wczelak.

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the war. It is followed by a detailed account of the military operations in the various theaters of war.

The second part of the report is devoted to a description of the political and social conditions in the different countries. It includes a list of the principal states and their respective governments.

The third part of the report contains a list of the principal cities and towns in the different countries, together with a description of their respective positions and importance.

Horowitz

The fourth part of the report is a list of the principal rivers and streams in the different countries, together with a description of their respective courses and importance.

The fifth part of the report is a list of the principal mountains and hills in the different countries, together with a description of their respective heights and importance.

PROTOKÓŁ

III. zwyczajnego posiedzenia lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej

z dnia 15. maja 1905 r.

pod przewodnictwem

Prezydenta p. Samuela Horowitza.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu p. Jerzy Piwocki.

Obecni:

Wiceprezydent p. Leopold Baczewski, prow. Przewodniczący Władysław Gubrynowicz, tudzież członkowie pp. Ferdynand S. Bardasz, Jakób Beiser, Karol Buber, Bolesław Długoszowski, Aleksander Getritz, Maurycy Jonasz, Dr. Adolf Lilien, Filip Nathansohn, Edmund Rauch, L. Rosenfeld, Dr. Jan Jerzy Rucker, Ignacy Russmann, Karol Schayer, Józef Schreier, Juliusz Strisower, Albert Szkowron, Ludwik Winiarz, Leonard Wiśniewski, Jakób Wixel.

Biuro Izby:

sekretarz: Dr. Władysław Stesłowicz, wicesekretarz: Dr. Ernest Adam, konceptista: Władysław Sanocki, adjunkt konceptowy: Dr. Abraham Korkis.

Nieobecność usprawiedliwili członkowie

pp. Stanisław Ciuchciński, Alfred Frenkel, Herman Immerdauer, Dr. Henryk Kolischer, Michał Michalski, M. H. Reich, Julian Wang.

Porządek dzienny:

1. Zatwierdzenie protokołu z ostatniego posiedzenia.
2. Sprawy bieżące
3. L. 1302, 1731 & 1906. Opinie o wysokości taryf opłat targowych w Jaćmierzu, Domaradzu i Starym Samborze.
4. L. 1761. Opinia o maksymalnej taryfie cen mięsa w Dolinie.
5. L. 1303. Określenie zakresu uprawnienia przemysłowego Chaji Klinghofer w Szczercu.
6. L. 1384. Liga pomocy przemysłowej o zasiłek na wydanie Skorowidza przemysłowego.
7. L. 1482. Franciszek Reichman we Lwowie o zasiłek na wydawnictwo książki adresowej.
8. L. 1490. Stowarzyszenie pomocy przemysłowej w Buczaczu o subwencyę na okręgową wystawę przemysłu krajowego.
9. L. 1873. Komitet wystawy prac uczniów rękodzielniczych we Lwowie o zamianowanie delegatów i o subwencyę.
10. L. 2194. Sprawa targów przymusowych na nierogaciznę w Białej i Krakowie.
11. L. 1821. Zaprowadzenie całonocnej służby telegraficznej i telefonicznej w Drohobyczu.
12. L. 1858. Opinia o koncesyonowaniu 6. jarmarków w Peczeniżynie.
13. L. 2882. Sprawa wydania specjalnej ustawy dla ochrony własności flaszek.

Na posiedzeniu poufnem.

14. L. 939. Opinia o udzieleniu Mendlowi Leibie dw. im. Distenfeldowi koncesyi na biuro informacyjne o stosunkach kredytowych we Lwowie.
-

I.

P. Przewodniczący, zagajając obrady, zawiadamia, iż protokół poprzedniego posiedzenia z 22. marca 1905 r. został przez rad. pp. Rosenfelda i Wczelaka jako weryfikatorów sprawdzony i uznany za zgodny z tokiem obrad i powziętymi uchwałami.

Gdy nikt przeciw układowi tego protokołu nie podnosi zarzutu, uważa się protokół za przyjęty.

Do sprawdzenia protokołu dzisiejszego posiedzenia zaprasza p. Przewodniczący pp. rad. Długoszowskiego i Szkowrona.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego podaje p. Przewodniczący do wiadomości reskrypt c. k. Namiestnictwa z 16. kwietnia 1905 l. 2967/III. zawiadamiający, iż c. k. Mini-

A/29.

sterstwo handlu z reskrytem z 1. kwietnia 1905 l. 59408 w porozumieniu z c. k. Ministerstwem skarbu nie uwzględniło zażalenia c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego, wniesionego przeciw rezolucyi Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie z 15. października 1904 l. 4824, którem nie uwzględniono rekursu tejez c. k. Dyrekcyi, wniesionego przeciw przypisaniu $2\frac{1}{2}\%$ dodatku na rzecz Izby za r. 1904, ponieważ galic. fundusz propinacyjny, który po myśli §. 1. ustawy z dnia 28. kwietnia 1889 dz. u. kr. Nr. 30. posiada prawo wyszynku i sprzedaży napojów propinacyjnych i prawo to według postanowienia §. 24 b. c. tej ustawy przez jego wydzierżawianie wykonywa — skutkiem tej czynności, która przedstawia się jako rodzaj prowadzenia handlu obliczonego na zysk, musi być zaliczony po myśli §. 7. ustawy z 29. czerwca 1868 dz. u. p. Nr. 85. pomiędzy członków stanu kupieckiego i jako taki jest uprawniony do wyboru do lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej a po myśli §. 21. tej ustawy także obowiązany do opłacania dodatku na potrzeby Izby.

Zarazem podnosi p. Przewodniczący, iż rozstrzygnięcie to wydane zgodnie z przedstawionymi w swoim czasie przez biuro Izby wywodami, wpłynie na zwiększenie się dochodów izbowych, gdyż przypisany galicyjskiemu funduszowi propinacyjnemu dodatek na Izbę za rok 1904 wynosi 4.069 k. 58 hal

Prezydium Izby poczyni też w c. k. Administracji podatków kroki względem przypisania tego dodatku także za lata ubiegłe, a to wstecz od r. 1898.

Oświadczenie to przyjęła Izba do wiadomości.

Następnie podaje p. Przewodniczący do wiadomości, iż urządzenie biura taryfowego przy Izbie postąpiło o tyle naprzód, iż przygotowano potrzebny lokal a wybrana dla tej sprawy komisya zawarła już umowę z przyszłym kierownikiem tego biura, p. Leonem Kopielem, urzędnikiem taryfowym u firmy Bracia Groedel w Skolem; idzie teraz tylko o to, by przyszły kierownik tego biura rozwiązał swój dotychczasowy stosunek służbowy, co też niebawem ma nastąpić.

Dalej oznajmia p. Przewodniczący, iż J. E. Agenor hr. Gołuchowski obchodzi właśnie w dniu 16. maja r. b. rocznicę 10. letniego sprawowania zaszczytnego urzędu jako Minister spraw zagranicznych. Do owacy i życzeń, które przy tej sposobności spotykają J. E. hr. Gołuchowskiego, przyłącza się też Izba lwowska; a p. Przewodniczący wnosi, by przesłać drogą telegraficzną stosowne życzenia.

W myśl tego wniosku Izba uchwała jednomyślnie wysłać telegram gratulacyjny do J. E. p. Ministra hr. Gołuchowskiego.

W końcu poruszył p. Przewodniczący będącą dziś w kraju na porządku dziennym sprawę propinacyjną następującemi słowy:

»Od czasu naszej ostatniej bytności w tej sali obudziła poruszona wtenczas i przezemnie sprawa przedłużenia prawa propinacyjnego w Galicyi zainteresowanie się nią publiczności a to tak kół interesowanych jakoteż prasy i stanowi przedmiot ożywionej dyskusyi. Wszystkie głosy w tej mierze łączą się w tym kierunku, że należy zapewnić krajowi fundusze, jak one dotychczas z tego źródła dochodowego płynęły, — natomiast też zgadzają się wszystkie głosy w tem, że przedłużenie prawa propinacyjnego absolutnie nie może mieć miejsca w te-
rażniejszej lub w jakiejby innej formie, któraby krępowała i ograniczała prawo konsumującej publiczności w dowolnym wyborze swoich napojów. Izba handlowa i przemysłowa w Brodach uchwaliła już nawet w tej mierze formalną rezolucyę, która Szanownym Panom zapewne z dzienników jest znaną.

Prezydyum naszej Izby podziela w zupełności zapatrywanie, że ze względów etycznych, społecznych i gospodarczych nie powinno być mowy o przedłużeniu prawa propinacyi w jakiej-bądź formie, - widząc jednak ważność tej sprawy a szczególnie mając na oku, że chodzi tu także o zapewnienie krajowi funduszów, które z propinacyi stoją mu dotychczas do dyspozycji, Prezydyum sądzi, że nie wypada dla nas ograniczyć się tylko do teoretycznego objawienia negatywnego zdania, lecz że należy przedewszystkiem koła interesowane i zawodowe na wspólną zwołać ankietę, celem porozumienia się w pozytywnym kierunku i złożenia następnie Szanownym Panom konkretnych już wniosków. Jeżeli Panowie, o czem nie wątpię — zgadzają się z tem naszym zapatrywaniem, to spodziewamy się, że wnet będziemy w możności to uczynić«.

Na to prow. przewodniczący p. Władysław Gubrynowicz oświadcza, co następuje:

„Jako jeden z delegatów Izby na ogólny wiec szynkarski, który odbył się niedawno i zajmował się także sprawą propinacyjną, zaznaczam, nawiązując do przemówienia p. Prezydenta, że z pewnością cała Izba zgadza się, aby sprawę propinacyjną traktowano u nas szerzej i wszechstronnie, jako sprawę pierwszorzędnego znaczenia dla całego kraju. Zupełnie więc odpowiada naszym intencjom, jeżeli Prezydyum uznaje potrzebę zwołania ankiety kół interesowanych. Dziś jednak jest już sprawa propinacyjna dla nas w jednym kierunku jasna, niewątpliwa, a mianowicie, że nie może i nie powinno nastąpić przedłużenie prawa propinacyi ani w terażniejszej, ani w żadnej innej formie, któraby utrzymywała w mocy przymus, któraby krępowała konsumentów w dowolnym wyborze napojów dziś jako propinacyjne uważanych.

Aby to stwierdzić, na to nie potrzebujemy nowych materiałów, ani studyów, — my to wszyscy od lat czujemy i możemy dziś już zapatrywanie to nasze stwierdzić formalną uchwałą.

Że krajowi ma być zapewniony dochód z dzisiejszego źródła propinacyjnego, że sprawę tę należy zatem nietylko negatywnie traktować, lecz omówić ją i roztrząsać z rozmaitego stanowiska, dajemy wyraz, uznając potrzebę zwołania ankiety; żądamy tego tem bardziej, że w ten sposób da Izba jako za-

stępczyni interesów gospodarczych sposobność kołom interesowanym do omówienia sprawy poważnie i uniknie się przesady, w jaką łatwo popaść przy zrobieniu z tej sprawy przedmiotu szerokiej agitacji.

Stawiam przeto następujące wnioski:

1. Izba przyjmuje do wiadomości oświadczenie Prezydium i upoważnia Prezydium do zwołania ankiety kół interesowanych w sprawie propinacyjnej.

2. Izba oświadcza się już obecnie stanowczo przeciw przedłużeniu prawa propinacji w terażniejszej lub innej jakiegokolwiek formie, któraby utrzymywała dzisiejszy przymus i krępowała w dowolnym wyborze trunków.

3. Izba poleca Prezydium, ażeby uchwałę tę podało do wiadomości Marszałka i Namiestnika.

Przeciw wnioskom tym wystąpił p. rad. Jonasz, podnosząc, iż uchwalanie ich już dzisiaj byłoby przedwczesne, gdyż dopiero z obrad zamierzonej ankiety dowie się Izba o stanie sprawy i może dyskutować nad przedłożonym jej materiałem.

Natomiast wiceprezydent p. Bażewski poparł powyższe wnioski ze względu, iż sprawą propinacyjną zajęły się już wszystkie koła w kraju a powszechna opinia już niedwuznacznie dała wyraz zapatrywaniu, że zatrzymanie propinacji nie leży bynajmniej w interesie kraju. Słusznie też podniosły motywa postawionych wniosków, iż Izba lwowska nie może się zadowolnić samem zajęciem negatywnego stanowiska w tej sprawie lecz owszem winna objawić w obec miarodajnych czynników zdanie, w jaki sposób zabezpieczyć na przyszłość krajowi dochody, płynące dotychczas ze źródła propinacyjnego.

W głosowaniu Izba uchwała prawie jednomyślnie wszystkie powyższe trzy wnioski.

2.

Następnie sekretarz Dr. Stesłowicz zdaje sprawę z czynności biura w czasie od ostatniego posiedzenia t. j. od 22. marca 1905 aż po dzień dzisiejszy; w czasie tym wpłynęło ogółem do protokołu Izb 929 liczb t. j. od l. 1396 do l. 2325/905. Z pośród spraw, załatwionych przez Prezydium bądź w myśl uchwał właściwych sekcji, bądź też bezpośrednio, wymienia sprawozdawca następujące:

L. 699 z r. 1905.

Z powodu wniesionego przez Rząd projektu zmiany ustawy przemysłowej zwróciła się Izba w myśl uchwał sekcji przemysłowej do p. Dra Małachowskiego jako posła Izby z prośbą o dalszą obronę w komisji przemysłowej stanowiska, jakie Izba już w tej sprawie zajęła i przedstawiła w wyczerpującym memoryale, przedłożonym Rządowi w r. 1903. W szczególności podniosła Izba, że obecny projekt rządowy przedstawia się znowu jako łatanina ustawodawcza, utrudniająca tylko oryentowanie się w przepisach obowiązujących, a rozrzuconych po najrozmaitszych ustawach i rozporządzeniach. Pod tym względem życzenie lwowskiej Izby, zgodne zresztą z życzeniem wielu innych Izb przedlitawskich, zostało przez Rząd zupełnie zignorowane, tak samo, jak słuszny drugi postulat, aby unormowanie szczegółów, dotyczących życia przemysłowego, pozostawiono ustawodawstwu krajowemu, zastrzegając dla parlamentu jedynie wydanie ustawy ogólnej, ramowej.

Ograniczając się do rozpatrzenia tylko tych postanowień projektu rządowego, które różnią się w czemkolwiek od projektu, przesłanego w swoim czasie Izbie do zaopiniowania, zaznaczyła Izba, że bardzo doniosłe dla rozwoju przemysłu zwłaszcza rękodzielniczego żądania Izby, odnoszące się do §§. 14, 38, 98, 115 pomijając inne, — a także protest Izby przeciw drakońskim wprost postanowieniom karnym, nie zostały wcale uwzględnione. Na ogół trwa Izba w zupełności w zapatrywaniach, wyrażonych w jej memoryale do rządu i wyraża nadzieję, że zapatrywania te znajdą w osobie jej posła zarówno w komisji przemysłowej, jak w kole polskiem i w pełnej Izbie posłów wymownego rzecznika.

L. 904, 1433, 1524, 1572 i 1727 z r. 1905.

Na żądanie sądów wydała Izba w myśl wniosków Sekcji handlowej opinie o zwyczajach handlowych w następujących sprawach:

L. 904.

w sprawie praktyki przy wymianie wzajemnej syfonów u fabrykantów wody sodowej.

L. 1433.

w sprawie terminu wypowiedzenia przy wynajmowaniu lokalności na sklepy i biura przedsiębiorstw handlowych.

L. 1524.

w sprawie znaczenia marek ochronnych w handlu winem i koniakiem.

L. 1572.

w sprawie znaczenia użytych znaków i wymiarów przy zamówieniu chustek, wreszcie

L. 1727.

w sprawie znaczenia wyrazów kupieckich »frachtfrei« i »franco«.

L. 973 z r. 1905.

Na zapytanie c. k. Starostwa w Mościskach o zakres uprawnienia przemysłowego kowala wydała Izba w myśl wniosku Sekcji przemysłowej następującą opinię:

Jakkolwiek ślusarstwo i kowalstwo są przemysłami odrębnymi i jako takie uznanymi przez ustawę przemysłową, to jednak nie ulega wątpliwości, że oba te rękodzieła są zbliżone do siebie w niejednym kierunku i już choćby ze względu na wspólność materiału, który obrabiają, są z sobą pokrewne. Stąd pochodzi, że pewne kategorie robót, należących zasadniczo do zakresu uprawnienia jednego z tych przemysłów, wykonywane są faktycznie i to w sposób uprawniony także przez przedstawicieli drugiego przemysłu i na odwrót. Zachodzi to zwłaszcza w gminach wiejskich i mniejszych miastach, gdzie specjalizacja przemysłów z natury stosunków miejscowych nie może być tak ściśle przeprowadzona i przestrzegana, jak w wielkich centrach przemysłu, gdzie każdy kierunek wytwórczości przemysłowej rozwija się wyłącznie własnymi torami i w reprezentantach swych odróżnia się wybitnie od kierunków zbliżonych czy pokrewnych.

Ponieważ w niniejszym wypadku chodzi o wyrób towaru, który z uwzględnieniem powyższych uwag uważać należy jako

należący zarówno do zakresu uprawnienia ślusarzy jak i kowali, przeto zdaniem Izby kowal, wyrabiając okucia do drzwi i okien, nie przekroczył zakresu uprawnienia, jakie mu nadaje posiadana przezeń karta przemysłowa.

L. 1098.

W sprawie manipulacyi przy wekslach mających być ostemplowanymi poparto wnioski Izby w Bozen i Ołomuńcu następującem pismem do Ministerstwa skarbu:

Die Vorschriften des Gesetzes vom 8. März 1876 R. G. Bl. Nr. 26. über die Gebührenentrichtung von Wechseln werden seit längerer Zeit allgemein als ein ziemlich bedeutendes Hemmnis für den Geschäftsverkehr empfunden. Insbesondere erscheint die Bestimmung des §. 14. des erwähnten Gesetzes, dass die zur Stempelung von Wechseln verwendeten Stempelmarken auf der Rückseite des zum Wechsel zu gebrauchenden Papiere vor der Ausfertigung des Wechsels befestigt und von einem zu dieser Amtshandlung ermächtigten Amte mit dem Amtssiegel überstempelt werden müssen, sowohl für die Parteien als auch für die Aemter lästig und zeitraubend. Diese Unbequemlichkeit macht sich umso stärker fühlbar, wenn es sich um die Stempelung und Obliterierung von ausländischen Wechseln handelt, welche gemäss der Vorschrift des §. 8. des Gesetzes schon durch ihre Einbringung in das Inland gebührenpflichtig werden. Da nämlich wenigstens im Bezirke der unterzeichneten Handels- und Gewerbekammer zur Obliterierung von Wechseln fast ausschliesslich die k. k. Zollämter und Steuerämter ermächtigt sind, kommt es nicht selten vor, dass beim Eintreffen von Sonn- und Feiertagen, an denen die amtliche Ueberstempelung nicht vorgenommen werden kann, die Respektfrist versäumt oder eine Gebührenstrafe verwirkt wird. Zumeist tritt diese Unzukömmlichkeit zutage, sobald es sich um einen acceptierten Wechsel handelt, welcher zur Präsentation und eventuellen Protestlevierung weiter gesendet werden muss.

In analoger Weise äussern sich die verkehrshemmenden und belästigenden Wirkungen der erwähnten Vorschriften

hinsichtlich der Gebührenentrichtung von kaufmännischen Anweisungen und eigentlichen Schecks.

Die Reformbedürftigkeit dieser Vorschriften und die Notwendigkeit, dieselben den Anforderungen des modernen Geschäfts- und Zahlungsverkehrs anzupassen wird allgemein anerkannt. Als Vorbild könnte bei einer solchen Reform die Stempelgesetzgebung aller europäischen Staaten — mit alleiniger Ausnahme Italiens und Russlands — dienen. Die diesbezüglichen gesetzlichen Vorschriften in den übrigen europäischen Staaten namentlich in Deutschland (Ges. von 10. Juni 1869, bezw. 4. Juni 1879), Frankreich (Ges. vom 23. August 1871) und England (Ges. vom J. 1891) gestatten die Entrichtung der Stempelabgabe bei Wechseln, resp. Anweisungen und Schecks durch Verwendung von Stempelmarken, welche von der Partei selbst durch entsprechende Einschreibung von Tag, Monat und Jahr der Verwendung der betreffenden Marke entwertet werden. Der Verwendungsvermerk kann dort auch mittels Schreibmaschine oder Stampiglie erfolgen.

Es wäre nun sehr erwünscht, dass dieser Modus der Gebührenentrichtung von Wechseln, Anweisungen und Schecks auch in Oesterreich zur Einführung gelange und dass die obligatorische Obliterierung der Stempelmarken durch staatliche Organe, die von der Geschäftswelt als äusserst lästig empfunden wird, entfalle.

Für den Verkehr würde der vorgeschlagene Modus eine namhafte Erleichterung bedeuten. Insbesondere würde z. B. auch im Sinne des gegenwärtig dem Parlamente vorliegenden Gesetzentwurfes über den Scheck eine Steigerung des Scheckverkehrs ermöglicht werden.

Etwaige Bedenken, welche im Falle einer Reform in der vorgeschlagenen Richtung in Bezug auf eine Einkommenseinbusse für den Staatsschatz gehegt werden könnten, dürften kaum gerechtfertigt sein. In den Stempelgesetzen der oberwähnten Staaten wird durch entsprechende Vorkehrungen Hinterziehungen von Stempelabgaben in hinreichendem Masse gesteuert. So wird z. B. in Deutschland nicht nur den Steuerbehörden, sondern auch allen Staats- und Komunalbehörden, sowie den Notaren und anderen Beamten, welche Wechselproteste ausfertigen, die Verpflichtung auferlegt, die Besteuer-

zung der bei ihnen vorkommenden Wechsel und Anweisungen zu prüfen und die zur ihrer Kenntnis gelangenden Zuwiderhandlungen zur Anzeige zu bringen, und auch Bankinstitute sind gehalten, die seitens der Partei vorgenommene Ueberschreibung der Stempelmarken auf Wechseln, Anweisungen und Schecks wahrzunehmen. — Durch analoge Bestimmungen würde auch in Oesterreich das Interesse des Finanzars gewahrt bleiben.

Für die Beseitigung der obligatorischen Obliteration der Wechselstempelmarken dürfte auch die Erwägung massgebend sein, dass bei allen sonstigen Urkunden die Entwertung der Stempelmarken der Partei überlassen ist, wengleich sonstige Urkunden, welche nicht so mobil sind, wie der Wechsel und daher oft lange Zeit in der Hand eines und desselben Besitzers bleiben, viel leichter Stempelhinterziehungen ausgesetzt sind, als der Wechsel, der seinen Besitzer in wenigen Monaten des öfteren wechselt und Gegenstand der Amtshandlung der einen oder anderen öffentlichen Behörde oder des einen oder anderen Bankinstitutes sein kann und so unter Kontrolle steht. Wenn nun bei allen anderen Urkunden die Entwertung der Stempelmarken von der Partei vorgenommen werden darf, so sollte dies auch hinsichtlich der Wechsel, Anweisungen und Schecks gestattet sein.

Die unterzeichnete Handels- und Gewerbekammer beehrt sich im Sinne der obigen Ausführungen an das k. k. Finanzministerium mit der Bitte heranzutreten, das von ihr sowie auch von anderen Handels- und Gewerbekammern, namentlich, der Bozener und Olmützer, gestellte Begehren nach einer Abänderung der verkehrshemmenden Bestimmungen des §. 14. des Gesetzes vom 8. März 1876 R. G. Bl. Nr. 26. betreffend die Gebührenentrichtung von Wechseln und auch von Anweisungen und Schecks in geneigte Erwägung ziehen und ehetunlichst berücksichtigen zu wollen.

Die Kammer glaubt aber überdies noch darauf hinweisen zu sollen, dass auch die übrigen Bestimmungen des erwähnten Gesetzes den Bedürfnissen des Geschäfts- und Zahlungsverkehrs anzupassen wären. Insbesondere dürfte es notwendig sein, die Bestimmung des §. 13. des Gesetzes, wornach die Gebühr für ausländische Wechsel vor Ablauf von 14. Tagen nach dessen

Übertragung in das Inland zu entrichten ist, in der Richtung zu ergänzen bezw. zu erläutern, dass die Parteien von dem oft äusserst lästigen Nachweise des Zeitpunktes der Übertragung des Wechsels in das Inland (durch Beibringung des Originalcouverts u. d. gl.) befreit werden.

L. 1113. z r. 1905.

Z powodu wniesionego przez Rząd projektu ustawy o pracy dzieci przesłała Izba posłowi Dr. Roszkowskiemu jako referentowi tej sprawy w myśl wniosków Sekcyi przemysłowej następującą opinię:

Z punktu widzenia reprezentowanych przez Izbę interesów przemysłu i handlu wydawanie osobnej ustawy w przedmiocie, przewidzianym i unormowanym już dziś obowiązującą ustawą przemysłową, jest zdaniem Izby niewłaściwe i zbyteczne. O ile więc chodzi o regulowanie przemysłowej pracy dzieci, należy to zostawić ustawie przemysłowej, — nowa zaś ustawa powinna co najwyżej odnosić się do pracy dzieci w innych kierunkach zarobkowania, jako to w rolnictwie, służbie domowej i t. p. Stosunki bowiem w rozmaitych gałęziach gospodarczych nie są te same, a ustawa, która ignoruje te różnice i stara się wszystko podciągnąć pod ten sam strychulec, nie może być uważaną za dobrą i sprawiedliwą.

Ze stanowiska Izby jest też jej obowiązkiem zaznaczyć, że postanowienia §§. 93—96 obowiązującej ustawy przemysłowej, które unormowano warunki i granice przemysłowej pracy dzieci, należy uważać na ogół jako dostateczne i odpowiadające celowi, byleby tylko były ściśle i zgodnie z intencją ustawy wykonywane. Jedyne §. 95 powinienby zdaniem Izby ulec zmianie o tyle, aby niedość wyraźnie i niedość bezwzględnie określony zakaz zatrudniania dzieci nocną porą w przemyśle, był bez żadnych zastrzeżeń utrzymany jako zasada, nie dopuszczająca w ogóle wyjątków. Należałoby tedy spowodować zupełne skreślenie ustępu drugiego §. 95, który zastrzega z góry obejście ustawy drogą rozporządzenia ministeryalnego.

Pewne zaostrenie przepisów mogłoby nastąpić co do przemysłu fabrycznego, a szczególnie co do przemysłu domowego, względnie t. zw. chałupnictwa (Heimarbeit), w których

to ostatnich działach pracy przemysłowej dzieją się największe nadużycia pod względem zatrudnienia nieletnich dzieci, ułatwione zresztą przez brak nadzoru państwowego nad pracą domową.

Również byłoby pożądanem wydanie i ogłoszenie urzędowego wykazu tych gałęzi przemysłu, w których zatrudnianie robotników młodocianych w ogóle uznaje się jako niedopuszczalne i wzbronione. Dołączony do projektowanej ustawy wykaz możnaby pod tym względem z małymi wyjątkami zaakceptować, jakkolwiek umieszczenie w nim niektórych zdrowiu robotnika zupełnie niezagrożających przemysłów jak n. p. garnrcarstwo jest rzeczą niezrozumiałą.

Takie nasuwają się uwagi o pracy dzieci w przemyśle i handlu. Unormowanie pracy dzieci w innych kierunkach za_robkowania osobną ustawą jest z pewnością zasadniczo pożą_ dane, — rozpatrywanie wszakże szczegółów takiego projektu ustawy usuwa się z pod kompetencji Izby. Co najwyżej mogłaby Izba, zwrócić uwagę na dwa z ogólnego punktu widzenia bardzo oryginalne, ale też bardzo w skutkach wątpliwe postanowienia, mianowicie zawarte w §. 13 i w §. 20 projektowanej ustawy. Pierwsze z nich wchodzi wprost w atrybucye rodziców względem własnych dzieci, narusza zasadniczo prawa domowe i mogłoby w praktyce doprowadzić do szykan i najdowolniejszych sekatur ze strony organów, nadzorujących pracę dzieci. Drugie zwłaszcza w stylizacyi tak ogólnikowej i nieuchwytniej, jaką podaje projekt, może odpowiada intencjom pewnych kierunków politycznych, musiałyby wszakże w stosowaniu praktycznym — pomijając ciężar, jaki nakłada na gminy — oddziałać w następstwach wprost demoralizująco.

L. 1264 i 1494 z r. 1905.

C. k. Ministerstwo handlu reskryptami z 11. marca 1905. l. 1321 i z 27. marca 1905 l. 16100 zawiadomiło Izbę o przedłużeniu na przeciąg 6 miesięcy obowiązującej do 14. marca r. b. konwencji handlowej monarchii austriacko-węgierskiej z Bułgaryą.

Biuro Izby zawiadomiło o tem interesowane koła handlowe i przemysłowe, zwracając ich uwagę na nowe postanowienia cłowe i akcyzowe, odnoszące się do artykułów, które

mogą odgrywać w obrocie handlowym naszego kraju wybitniejszą rolę.

L. 1381 z r. 1905.

Na zapytanie c. k. Starostwa w Stanisławowie o opinię co do uprawnienia przemysłowego ślusarza oznajmiła Izba w myśl wniosku Sekcyi przemysłowej, iż wyrób pomp jest czynnością przemysłową wchodzącą także w zakres ślusarstwa. Co do »konserwowania studni z pompami« należy odróżnić konserwację studni od konserwowania samejże pompy. To ostatnie jest rzeczą tego, kto pompę wyrobił, a zatem należy w danym razie do ślusarza. Natomiast konserwowanie studni, jej murów, ocembrowania i t. p. wchodzi wyłączenie w zakres uprawnienia koncesyonowanego przemysłu studniarskiego.

L. 1402 z r. 1905.

Na zapytanie c. k. Namiestnictwa o charakter przemysłowy zarobkowości wypiekania mac przedłożyła Izba w myśl wniosku Sekcyi przemysłowej następującą opinię:

Wypiekanie mac żydowskich, jakkolwiek odbywa się tylko przez parę tygodni w roku, jako czynność zarobkowa jest niewątpliwie zarobkowością przemysłową. Bezsprzecznie też zdaniem Izby każdemu piekarzowi przysługuje prawo wypiekania mac. Wyrobu tego wszakże nie można uważać jako specjalność wyłącznie zawodowych piekarzy. Przeciwnie podług uznania Izby wypiekanie mac żydowskich jest przemysłem wolnym, którego samoistne wykonywanie nie wymaga przepisywanego ustawą dowodu uzdolnienia. Proceder ten bowiem należy oceniać także z punktu widzenia rytualnego, a to ze względu na pewne obrządkowe żydowskie przepisy, których ścisłe przestrzeganie przy wypiekaniu mac bardzo ważną odgrywa rolę. Zastrzeżenie wyrobu mac wyłącznie zawodowym piekarzom nie miałyby zresztą i dla nich praktycznego znaczenia, izraelici bowiem nie kupowaliby mac od zawodowych piekarzy właśnie dlatego, że spożywanie tego artykułu ma charakter rytualny.

W innych państwach, n. p. na Węgrzech wypiekanie mac uznano w ogóle jako czynność niepodlegającą przepisom usta-

wodawstwa przemysłowego. Nie idąc tak daleko, Izba przyznaje temu procederowi cechy zarobkowości przemysłowej, sądzi atoli, że należy je pojmować jedynie jako przemysł wolny, którego wykonywanie już na podstawie zgłoszenia jest dozwolone. Posiadacz karty przemysłowej na wypiekanie mac żydowskich miałby — jak to się samo przez się rozumie — wzbronione sobie wykonywanie jakichkolwiek innych czynności piekarskich, co zresztą byłoby łatwym do skontrolowania w obec sezonowej natury jego zarobkowości.

L. 1450 z r. 1905.

C. k. Ministerstwo kolejowe reskryptem z 18. marca 1905. 5 89 wyjaśniło powód ustanowienia obowiązujących obecnie taryf dla przewozu fasoli, co do których przedstawiła Izba na zażalenie stron anomalię, zachodzącą pod względem taryfy przewozu z Kopyczyniec a z Kołomyi.

O treści tego reskryptu zawiadomiło biuro Izby interesentów.

L. 1492 z r. 1905.

Na zapytanie c. k. Starostwa w Stanisławowie o opinię co do wykonywania przyrządów ssących oświadczyła Izba w myśl wniosku Sekcji przemysłowej, iż wykonywanie przyrządów ssących wchodzi w zakres uprawnień przemysłu tak ślusarskiego jak i kotlarskiego; zdaniem przeto Izby przysługuje kotlarzowi prawo zarówno wyrobu przyrządów ssących przeznaczonych dla studzien (o ile ten wyrób jest ręczny), jak i montowania tych urządzeń względnie ich naprawy.

L. 1530 z r. 1905,

C. k. Ministerstwo handlu reskryptem z 27. marca 1905, l. 16005 przesłało Izbie dalsze szczegóły, dotyczące międzynarodowej wystawy w Medyolanie w r. 1906, z zawiadomieniem, iż organizacją austriackiego działu tej wystawy zajmuje się c. k. Ministerstwo handlu.

Biurowo Izby zawiadomiło o tem koła interesowane, przesyłając im zarazem dotyczące formularze zgłoszeń; stwierdzono atoli, iż dla tej wystawy nie ma w kraju zainteresowania.

L. 1564, 1782 i 1870 z r. 1905.

Wobec tego, iż sprawa utrzymania na rzecz kraju i miast tych dochodów, które obecnie płyną z prawa propinacyi, stała się aktualną dla licznych kół interesowanych, zajmuje się biuro Izby zbieraniem potrzebnych dla tej ważnej sprawy materiałów.

W szczególności wzięła Izba udział w wiecu galicyjskich szynkarzy, który się odbył we Lwowie w dniu 29. marca 1905 — i wydelegowała na jego obrady prow. przewodniczącego p. Władysława Gubrynowicza, rad. p. Jakóba Wixla i sekretarza Dra Stesłowicza.

Dalej odniosła się Izba pisemnie z prośbą do Wydziału krajowego o udzielenie jej projektu ustawy, zmierzającej do zapewnienia krajowi dochodów, płynących dziś z prawa propinacyi, — ażeby w ten sposób dać Izbie sposobność do rozpatrzenia całej sprawy ze stanowiska interesów handlu i przemysłu.

Równocześnie zwróciła się Izba do interesowanych w powyższej sprawie korporacyi a to: centralnego związku galic. przemysłu fabrycznego — centralnego związku galicyjskich dzierżawców i właścicieli propinacyi i centralnego związku krajowego gospodnio-szynkarskiego — z prośbą o podanie do wiadomości Izby wszelkich materiałów, memoriałów i ewentualnych projektów załatwienia sprawy propinacyjnej.

Pismem z 11. kwietnia 1905 l. 31751 oznajmił Wydział krajowy Izbie, że w ogóle projektowanych ustaw, jakie zamierza przedłożyć Sejmowi, nie udziela przedtem żadnej korporacyi. W niniejszym wypadku tem mniej mógłby to uczynić, gdyż zarys projektowanej ustawy, mającej zapewnić krajowi dochód płynący dziś z prawa propinacyjnego, przesłany został centralnemu rządowi w drodze poufnej do zasiągnięcia jego opinii.

Tę odpowiedź Wydziału krajowego przyjęło Prezydium Izby na razie do wiadomości, nie może atoli pominąć tu milczeniem, iż postępowanie Wydziału krajowego, że tak ważną sprawę okrywa tajemnicą, jest co najmniej dosyć dziwne i nie odpowiada dzisiejszym wymogom kodyfikacyjnym. Już sam rząd od szeregu lat udziela wszelkie projekty ustaw intereso-

wanym korporacyom do objawienia zdania. Wydział krajowy postępuje inaczej i z tej też przyczyny niektóre jego projekty nie cieszą się popularnością. — gdyż nigdy nie daje się interesowanym czynnikom sposobności do wypowiedzenia swych uwag i zapatrywań.

L. 1577 z r. 1905.

Centralne Towarzystwo dla żeglugi rzecznej i kanałowej w Austrii zaprosiła Izbę na Walne Zgromadzenie w dniu 12. kwietnia 1905 w Wiedniu. Prezydium Izby wydelegowało posła Dr. Małachowskiego.

L. 1668

Prezydium c. k. Sądu krajowego we Lwowie nadesłało listę zamianowanych dla tutejszego sądu fachowych sędziów obywatelskich.

Lista ta opiewa:

Spis fachowych sędziów obywatelskich.

1. Edmund Stromenger, 2. Józef Neuman, 3. Władysław Gubrynowicz, 4. Karol Schayer, 5. Jakób Stroh, 6. Arnold Werner, 7. Julian Abrysowski, 8. Józef Bader, 9. Henryk Blumenfeld, 10. Karol Buber, 11. Dr. Adolf Lilien, 12. Filip Nathansohn, 13. L. Rosenfeld, 14. Rafał Rubinstein, 15. Dr. Jan Jerzy Rucker, 16. Ignacy Russmann, 17. Karol Sklepiński, 18. Karol Winiarz, 19. Jan Grolle, 20. Michał Majewski, 21. Dr. Stanisław Olszewski, 22. Wilhelm Sekler, 23. Maksymilian Thom, 24. Jakób Wixel, 25. Juliusz Wang, 26. Dr. Henryk Baczewski, 27. Władysław Ciechulski, 28. Jakób Abramowicz, 29. Izydor Meschel, 30. Artur Kulka.

L. 1671. z r. 1905.

Zapytana rozporządzeniem c. k. Namiestnictwa z 4-go kwietnia 1905 l. 3069 pr. oświadczyła się Izba za udzieleniem Salo Goldfruchtowi, właścicielowi rafinerii spirytusu i fabryki wódek w Zniesieniu pozwolenia na używanie tytułu król. rumuńskiego dostawcy nadwornego.

L. 1728 i 2211. z r. 1905.

Na posiedzenie związku austriackich Izb handlowych i przemysłowych w dniu 12. kwietnia 1905 w Wiedniu wydelegowało Prezydium Izby członka p. Dra Henryka Kolischera. Zarazem zwrócono uwagę kierownictwu związku, że posiedzenia zwoływane są na tak krótki czas przed terminem, iż Izbowi oddalonym znacznie od Wiednia z trudnością przychodzi brać udział przez wysłanie na czas delegatów.

Kierownictwo Związku w piśmie z 6. maja przyrzekło temu życzeniu, aby termina posiedzeń wcześniej podawano do wiadomości Izb, ściśle zadość uczynić.

L. 1762. z r. 1905.

Na prośbę Mojżesza Seidmana i Mendla Brettlera, dzierżawców propinacyi w Gwoźdźcu, przedłożyła Izba c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych wraz z przedstawieniem petentów opinię co do charakteru przemysłowego t. z. lutrowni propinacyjnej. Opinia ta brzmi, jak następuje:

Die Anzahl fabrikmässig eingerichteter und betriebener Spiritus-Destillaturen ist in Galizien verschwindend klein. Hingegen bestehen — bei jedem grösseren Propinationsunternehmen so genannte „lutrownia“ d. h. Destillationsbetriebe, in der rohe, von umliegenden Brennereien zu niedrigeren Preise aufgekaufte Branntwein einer nicht allzu präzisen Rectification unterzogen und durch Beimischung anderer gesunder Bestandteile im Geschmacke und Geruche verbessert wird.

Derartigen Betrieben mangelt es im Allgemeinen an Fabriksmerkmalen. Es sind dies gewiss gewerbliche Betriebsbetriebe jedoch keine selbstständige Existenzgrundlage, sie müssen und können vielmehr nur als Hilfsanstalten des Hauptunternehmens, als für das Propinationsgeschäft unumgänglich notwendige Attinenz betrachtet werden, deren Aufgabe und Ziel darauf gerichtet ist, die Ertragsfähigkeit des betreffenden Propinationsbetriebes wesentlich zu kräftigen und zu erhöhen.

Was die „Spiritustestillatur“, welche den Gegenstand der beigeschlossenen Eingabe bildet, anbelangt, so ist die Kammer auf Grund an Ort und Stelle eingeholter Informatio-

nen in der Lage festzustellen, dass diese gewerbliche Anstalt sich als eine in Galizien typisch eingerichtete, gewöhnliche Propinationsspiritusdestillatur (Iutrownia) darstellt und insbesondere mit Hinsicht auf den minimalen Umfang der Retorten sowie auf die kleine Feuerung keineswegs als ein selbstständiges für sich selbst erwerbsfähiges Unternehmen umso weniger als ein fabrikmässiger Betrieb angesehen werden kann.

L. 1794.

Poświadczono, że pośrednicy przy kupnie sprzedaży realności miejskich wedle przyjętego zwyczaju otrzymują tytułem prowizyi za pośrednictwo jeden procent ogólnej ceny kupna a to po połowie od sprzedającego i kupującego.

1798.

Członek Izby Panów Willy Ginzkey z Mafersdorf dziękuje za przesłanie petycji w sprawie spółek z ogr. por. i oznajmia, że jego wnioski co do postanowień podatkowych kryją się zupełnie z wnioskami Izby.

L. 1894.

Udzielono informacji w sprawie założenia w obrębie miasta Lwowa fabryki drożdży prasowanych.

L. 1952.

Zapytano koła interesowane, czy i ewentualnie jakie przesyłki zboża i roślin pastewnych przeznaczone do Austrii zalegają na stacyach kolei rosyjskich, aby w razie twierdzącym interweniować w właściwym miejscu. Dochodzenia te dały wynik negatywny.

L. 1953 z r. 1905.

Wskutek doniesienia wiedeńskiego komitetu dla austriackiej wystawy w Londynie w r. 1906, iż wydeleguje w drugiej połowie maja r. b. do Galicyi swego dyrektora radcą ces. Adolfa Schwarza celem osobistego porozumienia się z firmami

z okręgu Izby, któreby miały zamiar wziąć udział jako wystawcy w wystawie londyńskiej, zwołało Prezydium Izby konferencyę na dzień 20. maja r. b. w biurze Izby celem zastanowienia się nad udziałem przemysłowców z okręgu Izbowego w tej wystawie i ewentualnego zorganizowania działu wystawców krajowych, — tudzież przesłało liczne zaproszenia do interesowanych firm i korporacyi, a w szczególności zaprosiło także Wydział krajowy, który zamierza na tej wystawie urządzić odrębny pawilon galicyjskiego przemysłu domowego.

L. 1955.

Zwrócono uwagę kół interesowanych, że przy Izbie handlowej i przemysłowej w Filipopolu w Bułgarii znajduje się zbiór katalogów i cenników fabryk i składów maszyn dla użytku miejscowych interesentów i że byłoby pożądanem, aby nasze firmy katalogi swe i cenniki posłały.

L. 1969.

Pośw. lczono, że w handlu przez wyrażenie progi dębowe zwyczajnie rozumie się jedynie »progi kolejowe«, a przy nadaniu i transporcie większej ilości progów kolejowych wedle zwyczaju k. pieckiego używa się krótko wyrażenia »progi«.

L. 1994.

Poparto w Dyrekcyi kolei państwowej we Lwowie starania handlarzy mięsa wysyłających mięso do Wiednia ze stacyi Komarno-Buczały, aby wagony przeznaczone do tego przewozu były zaopatrzone w dostateczną ilość lodu.

L. 2020.

Interweniowano w Starostwie w Kołomyi w sprawie trudności stawianych przy budowie młyna zbożowego w Kołomyi.

L. 2091 z r. 1905.

Z powodu mających się wkrótce rozpocząć robót około nowego połączenia telefonicznego między Krakowem a Lwo-

wem zwróciła się Izba tak do c. k. Dyrekcji poczt i telegrafów we Lwowie jak i do c. k. Ministerstwa handlu z prośbą o włączenie miejscowości fabrycznej Czerlany do nowego połączenia telefonicznego.

L. 2169 i 2170 z r. 1905.

Pismem z dnia 3. maja 1905 zawiadomił JE. p. Minister Wittek Izbę o ustąpieniu z urzędu ministra kolei, zaś równoczesnym pismem z 2. t. m. zawiadomił JE. Ludwik Wrba o objęciu kierownictwa c. k. Ministerstwa kolejowego.

Na obydwie te zawiadomienia przesało Prezydium Izby zwykłe w takich wypadkach pisma pożegnalne powitalne.

L. 2176 z r. 1905.

Pismem z 5. maja 1905 l. 147 zawiadomiło Prezydium c. k. Rady szkolnej krajowej Izbę, iż c. k. Ministerstwo wyznań i oświecenia w porozumieniu z c. k. Ministerstwem handlu zamianowało reskryptem z 6. kwietnia 1905 l. 11072 sekretarza Izby Dra Władysława Stesłowicza członkiem centralnej Komisji dla spraw szkolnictwa przemysłowego na resztę bieżącego peryodu funkcyjnego t. j. do końca r. 1908.

L. 2206.

Z powodu wniosku postawionego w Radzie Państwa a zmierzającego do przeniesienia agend górnictwa z Ministerstwa rolnictwa do Ministerstwa handlu zwrócono się do krajowego Towarzystwa naftowego z prośbą, aby objawiło Izbie opinię swą w tej sprawie.

L. 2208 z r. 1905.

Z powodu zwołania czerwcowej sesji państwowej Rady kolejowej w Wiedniu zwróciło się Prezydium Izby tak do członków Izby jak i do interesowanych korporacji z prośbą o przedłożenie Izbie życzeń i wniosków, któreby należało podnieść w zakresie spraw nadających się do traktowania na państwowej Radzie kolejowej. — Tak wniesione postulaty

będą następnie przedmiotem obrad komisji kolejowej i w myśl jej wniosków zostaną przedłożone w przepisany terminie c. k. Ministerstwu kolejowemu.

L. 1447, 2247 z r. 1905.

Górnośląska filia towarzystwa wschodnio-niemieckich handlarzy i przemysłowców drzewnych (Verein ostdeutscher Holzhaendler und Holzindustrieller, Zweigverein Oberschlesien) w Bytomiu zwróciła się do Izby z prośbą o interwencję u c. k. zarządu kolejowego w sprawie zaprowadzenia lepszej komunikacji kolejowej między górnym Śląskiem a Galicyą. Celem porozumienia się ze wspomnianem towarzystwem co do szczegółowych postulatów w kierunku ulepszenia komunikacji kolejowej zwołało Prezydium Izby w dniu 24. maja r. b. w biurze Izby konferencję, w której wezmą udział trzej delegaci towarzystwa, tudzież zaprosiło c. k. Dyrekcyę kolei państwowych we Lwowie do wzięcia udziału w tej konferencji przez swego delegata.

L. 2248 z r. 1905.

C. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów we Lwowie zawiadomiła Izbę, iż c. k. Ministerstwo handlu reskryptem z 17-go marca 1905 l. 993 zezwoliło w zasadzie na wybudowanie międzymiastowych linii telefonicznych pomiędzy Oświęcimem, Chrzanowem i Trzebiną, Trzebiną, Jaworzniem i Szczakową z przedłużeniem do Mysłowic i z Oświęcimia do Nowego Bierunia, atoli pod warunkiem, że interesowani przyczynią się 30⁰/₀ dodatkiem w gotówce do kosztów budowy, wynoszących w przybliżeniu 22.000 K. — zarazem zarządziła c. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów dochodzenia lokalne i wdroszyła pertraktacye z interesentami.

O treści tego pisma zawiadomiło Prezydium Izby Izbę handlową w Opolu jako interesowaną w projektowanym połączeniu telefonicznem.

L. 2301.

Wydano opinię w sprawie wysokości wynagrodzenia za pośrednictwo przy kupnie i sprzedaży dóbr ziemskich.

L. 2305.

Prezydyum Sądu obwodowego w Stryju oznajmiło, że sędziami obywatelskimi na dalszy okres 3-letni zamianowani zostali Stanisław Dienstl i Jan Greiner w Stryju.

L. 2344 z r. 1905.

Z powodu upaństwowienia c. k. Muzeum technologicznego w Wiedniu, którego agendy przeszły na oddział dla popierania przemysłu (Gewerbeoerderungsdienst) w c. k. Ministerstwie handlu, odniosło się c. k. Ministerstwo handlu reskryptem z 11. maja 1905 l. 20182 do Izby o zmianę stylizacji §. 2. ustęp 10. i §. 3. al. b) statutu organizacyjnego dla założonego przez Izbę Muzeum technologicznego w tym kierunku, ażeby w powołanych ustępach zamiast dotychczasowych słów: c. k. Muzeum technologiczne w Wiedniu umieszczono wyrazy: oddział dla popierania przemysłu (Gewerbeoerderungsdienst) w c. k. Ministerstwie handlu.

Ponieważ żądana zmiana stylizacji nie zmienia w niczem istoty rzeczy i odpowiada tylko dzisiejszemu faktycznemu stanowi, przeto Prezydyum Izby, ażeby uniknąć dalszej zwłoki w ostatecznym zatwierdzeniu statutu organizacyjnego przez c. k. Ministerstwo handlu, stawia nagły wniosek na przeprowadzenie żądanej zmiany w stylizacji powołanych §. 2. ustęp 10. i §. 3. al. b), co też Izba jednomyślnie nagłość i sam wniosek uchwała, oraz przyjmuje całe powyższe sprawozdanie do wiadomości.

3.

L. 1302. z. r. 1905.

C. k. Namiestnictwo udzieliło Izbie do zaopiniowania taryfę opłat targowych dla gminy Jaćmierz.

Gmina Jaćmierz w powiecie sanockim, posiadająca koncesję na odbywanie jarmarków, ma taryfę opłat targowych jeszcze z roku 1868. Ze względu, iż od tego czasu stosunki znacznej uległy zmianie, a w szczególności wzrosły koszta, ponoszone przez gminy na utrzymanie targowic i policji targowej tudzież na wykonywanie przepisów weterynaryjnych,

uchwaliła gmina w r. 1904 nową taryfę w tym kierunku, iż przemieniła na walutę koronową poszczególne pozycje dotychczasowej taryfy, obejmujące zwykle w kraju opłaty od przywożonych na jarmarki towarów, od fur przyjezdnych, tudzież od przypędzonych koni, bydła i nierogacizny, a zarazem podwyższyła nieznacznie niektóre opłaty.

Ponieważ nowa, w ten sposób zmieniona taryfa odpowiada dzisiejszym stosunkom i potrzebom miejscowym, co uznały także w przychylnych opiniach tak Wydział rady powiatowej jak i c. k. Starostwo w Sanoku, przeto sekcyja handlowa wnosi, a Izba uchwała oświadczyć się za zatwierdzeniem nowej taryfy opłat targowych dla gminy Jaćmierza.

L. 1731 z r. 19 5.

C. k. Namiestnictwo udzieliło Izbie do objawienia opinii projektowaną taryfę opłat targowych dla gminy Domaradza.

Gmina Domaradz w powiecie brzozowskim, otrzymawszy w r. 1897 koncesyę na odbywanie 6 jarmarków, urządziła w myśl warunków dotyczącej koncesyi targowicę na zakupionym w tym celu placu a nadto ponosi stale znaczne stosunkowo koszta na utrzymanie targowicy i policyi targowej tudzież na odpowiednie wykonywanie przepisów weterynaryjnych. — Celem uzyskania funduszów, potrzebnych na pokrycie tych kosztów, uchwaliła gmina taryfę opłat targowych, która obejmuje przyjęte powszechnie w kraju opłaty od sprowadzanych na jarmarki towarów, od przyjezdnych fur tudzież od spędzanych koni, bydła i nierogacizny.

Ze względu, iż projektowana taryfa pod względem wysokości poszczególnych opłat odpowiada miejscowym potrzebom i stosunkom, co wynika także z przychylnych opinii, objawionych przez Wydział powiatowy i c. k. Starostwo w Brzozowie, stawia Sekcyja handlowa wniosek na oświadczenie się za zatwierdzeniem projektowanej taryfy opłat targowych dla gminy Domaradz, co też Izba uchwała.

L. 1906. z r. 1905.

C. k. Starostwo w Starym Samborze udzieliło Izbie do zaopiniowania taryfę opłat targowych dla Starego Sambora.

Miasto Stary Sambor, posiadające koncesyę na odbywanie targów i jarmarków, nie mając dotychczas unormowanej taryfy opłat targowych, uchwaliło na posiedzeniu rady gminnej w r. 1904 taryfę opłat targowych, mających się pobierać podczas targów i jarmarków od przywożonych na nie artykułów i towarów, od fur przyjezdnych i t. p.

Ze względu, iż takie opłaty są dla interesowanej gminy jedynem źródłem dochodów, na pokrycie znacznych kosztów utrzymania targowicy i policji targowej tudzież wykonywanie przepisów weterynaryjnych, ze względu dalej, iż projektowane opłaty pod względem ich wysokości zbliżone są do opłat takich, przyjętych w innych miastach, — Sekcyja handlowa wnosi a Izba uchwała oświadczyć się za zatwierdzeniem taryfy opłat targowych dla Starego Sambora.

4.

(Odroczono na wniosek Sekcyi handlowej celem zasięgnięcia bliższej informacji).

5.

L. 1303. z r. 1905.

C. k. Namiestnictwo udzieliło Izbie do objawienia zdania po myśli §. 36. ust. przem. prośbę Chaji Klinghofer o określenie zakresu jej uprawnienia przemysłowego.

Zgodnie z wnioskiem sekcyi handlowej Izba uchwała przedłożyć c. k. Namiestnictwu następującą opinię:

Według §. 36. ustawy przemysłowej ocenia się zakres uprawnienia przemysłowego według osnowy karty przemysłowej względnie dokumentu koncesyi. Rozporządzeniem z dnia 10. maja 1889 udzieliło c. k. Starostwo we Lwowie Mendlowi Schachtowi i Chaji Klinghofer koncesyę na hurtowny skład i drobną sprzedaż pędzonych napojów słodzonych wysokokowych we flaszkach i na kieliszki.

Oдноśnie do udzielonej tem rozporządzeniem koncesyj orzekło też c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 15. listopada 1896 L. 90151, że Mendel Schacht i Chaja Klinghofer z mocy udzielonej im koncesyi na hurtowny skład i drobną

sprzedaż słodzonych napojów wysokowych we flaszkach i na kieliszki są uprawnieni do szynkowania tych trunków bez żadnego ograniczenia.

Tak oznaczony rozmiar uprawnienia przemysłu Chaji Klinghofer pozostaje wprawdzie w widocznej sprzeczności z obowiązującymi w Galicyi przepisami o wykonywaniu prawa propinacyi, według których wolny handel drobny napojów słodzonych wysokowych może się odbywać tylko w flaszkach opieczętowanych i to do niedawna nie poniżej 0.35 l., jednakże wobec osnowy prawomocnie nadanej koncesyi przemysłowej musi w tym poszczególnym wypadku pozostać nienaruszony i jako przysługujący koncesyonaryuszowi uznany.

W tem rozumieniu jednak zakres uprawnienia może być tłumaczony tylko zgodnie z tymi obowiązującymi przepisami a nie w sposób rozszerzający jedynie na korzyść koncesyonaryusza.

W obec dzisiaj obowiązujących przepisów pojęcie napojów wysokowych słodzonych jest dość ściśle określone; obejmuje ono napoje wysokowe, których słodzenie odbywa się w sposób odróżniający się od zwykłych trunków propinacyjnych a zatem w drodze chemicznej a nie tylko mechanicznej.

Gdy bowiem koncesyonaryusz na mocy udzielonej wbrew ustawom obowiązującym koncesyi ma uprawnienie szynkowania napojów słodzonych na kieliszki, uprawnienie tylko w tym kierunku okazuje się jako mu prawnie przysługujące, natomiast nie może ono i co do jakości trunków iść dalej, zwłaszcza że koncesya mówi wyraźnie o napojach wysokowych słodzonych które pojęciowo w przepisach obowiązujących są dostatecznie określone a zatem dowolnie — ewentualnie ze stanowiska teoretycznego bez oglądania się na znaczenie przyjęte w tych przepisach nie mogą być tłumaczone.

Gdy więc i władza nadająca koncesyę musiała mieć na myśli pojęcie napojów słodzonych w rozumieniu przepisów ustawowych, można zakres uprawnienia Chaji Klinghofer odnieść tylko do napojów słodzonych na drodze chemicznej, t. j. w granicach, jakie zakreślają przepisy obowiązujące, zwłaszcza że w wypadku nawet gdyby udzielanie takich koncesyi było

w owym czasie prawnie dozwolone, koncesjonaryusz byłby otrzymał tylko taką na właściwe napoje słodzone ograniczoną koncesyę, a nie zupełnie nieograniczoną z pominięciem wszelkich w tej mierze obowiązujących przepisów.

Koncesya Chaji Klinghofer wychodzi zatem zdaniem Izby poza granice normalne tylko o tyle, że obejmuje także wyjątkowo pozwolenie sprzedaży na kieliszki, jednakże co do jakości napojów jest ograniczoną na napoje słodzone w rozumieniu obowiązujących przepisów, t. j. na napoje w sposób fabryczny t. j. chemicznie przez uprawnionego fabrykanta przyrządzone.

Wreszcie nadmienia się, że w Szczercu istnieje tylko stowarzyszenie przemysłowe ogólne, do którego należą wszystkie kategorie rękodzielników z wyłączeniem handlu, natomiast nie ma ani stowarzyszenia kupieckiego, ani gospodnio-szynkarzkiego, wskutek czego Izba nie mogła zadość uczynić wymogom §. 36. ust. przem. co do zasięgnięcia zdania właściwego stowarzyszenia.

6.

L. 1384. z r. 1905.

Towarzystwo Ligi pomocy przemysłowej we Lwowie zwróciło się do Izby z prośbą o subwencyę na wydawnictwo Skorowidza przemysłowo-handlowego.

Sekcyja przemysłowa, uznając ważność i pożyteczność takiej publikacji dla naszego kraju, stawia wniosek na udzielenie proszącemu Towarzystwu na cel powyższy jednorazowej subwencyi w kwocie 500 koron, płatnej z chwilą, kiedy Skorowidz zostanie oddany do druku.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem Sekcyi przemysłowej

7.

L. 1482. z r. 1905.

Franciszek Reichman, wydawca księgi adresowej miasta Lwowa uprasza Izbę o zasilek na to wydawnictwo.

Ze względu, iż wydawana przez petenta od lat 9. księga adresowa m. Lwowa okazała się bardzo pożądanem wydaw-

nietwem, w szczególności dla kół handlowych i przemysłowych wnosi Sekcja przemysłowa na przyznanie petentowi jednorazowej subwencji 100 kor., co też Izba uchwała.

8.

L. 1490. z r. 1905.

Stowarzyszenie pomocy przemysłowej w Buczaczu uprasza Izbę o udzielenie subwencji dla projektowanej we wrześniu r. 1905 okręgowej wystawy przemysłu krajowego w Buczaczu.

Ponieważ proszące towarzystwo dotychczasową działalnością dowiodło, iż potrafi skutecznie pracować dla podniesienia przemysłu krajowego, a projektowana wystawa okręgowa przyniesie poważne korzyści w tym kierunku, — przeto Sekcja przemysłowa stawia wniosek na przyznanie proszącemu Towarzystwu na cele okręgowej wystawy przemysłu krajowego jednorazowej subwencji w kwocie 400 kor., płatnej z chwilą otwarcia projektowanej wystawy, co też Izba uchwała.

9.

L. 1873. z r. 1905.

Komitet wystawy prac uczniów rękodzielniczych we Lwowie zwrócił się do Izby z prośbą o zamianowanie delegatów do komitetu wystawowego i o przyczynienie się do kosztów urządzenia tej wystawy.

Sekcja przemysłowa, podnosząc przedewszystkiem, iż cieszyć się wypada, że poruszany już od r. 1899 projekt urządzenia wystawy prac uczniów rękodzielniczych przychodzi narreszcie do skutku — i uznając doniosły pożytek takich wystaw dla uczniów rękodzielniczych, oświadczyła się w zasadzie za przyznaniem subwencji na cele takiej wystawy, w granicach budżetu Izbowego, atoli z zastrzeżeniem, iż wysokość subwencji zależy od szeregów kosztorysu wystawy i terminu jej urządzenia — i będzie w swoim czasie traktowaną na sekcji a to po udzieleniu Izbie dokładnego kosztorysu wystawy i wykazaniu zasobów, jakimi komitet rozporządza na cele tej wystawy.

Zarazem oświadczyła się Sekcja przemysłowa za wyborem dwóch delegatów ze strony Izby do komitetu wystawowego, z tem, by jednym z delegatów został wicesekretarz Izby Dr. Adam, który w roku ubiegłym zwiedził z polecenia Izby podobną wystawę w Wiedniu.

Rad. p. Getritz godzi się ze stanowiskiem sekcji przemysłowej, iż byłoby przedwczesnem mówić już dzisiaj o wysokości subwencji, — zaś na drugiego delegata do komitetu wystawowego proponuje p. rad. Wczelaka.

W głosowaniu Izba uchwała:

1) wydelegować do komitetu wystawowego członka Izby p. Józefa Wczelaka i wicesekretarza Dra Adama,

2) oświadczyć się w zasadzie za przyczynieniem się odpowiednią subwencją do pokrycia kosztów projektowanej wystawy po przedłożeniu dokładnego jej kosztorysu i oznaczeniu jej terminu.

10.

L. 2194.

c. k. Namiestnictwo przesyła do zaopiniowania prośbę gminy Białej o zaprowadzenie targów przymusowych na nierogaciznę, oraz protest 51 drobnych handlarzy nierogacizny przeciw wprowadzeniu tych targów.

W dawniejszych swych uchwałach stała Izba handlowa i przemysłowa — jak to zresztą w sprawozdaniu przedłożonem c. k. Namiestnictwu dnia 8. sierpnia 1903 L. 1137 nadmieniono, na tem stanowisku, że doświadczenia poczynione ze zniesionymi w r 1895 targami przymusowymi nie zachęcają wcale do wznowienia tej instytucji, oraz że targi te tamowały swobodny obrót handlowy zwłaszcza środkowych i wschodnich okolic kraju.

Objawiająca się w ostatnim czasie zmiana zapatrywań w kołach interesentów okręgu Izbowego na instytucje targów przymusowych spowodowała prezydium Izby do przeprowadzenia ponownych dokładnych dochodzeń.

Wynik dochodzeń przedstawia się w ten sposób, że poważna część interesentów oświadcza się za wznowieniem targów

przymusowych, oczekuje bowiem po zaprowadzeniu tych urzędzeń uchylenia wyzysku ze strony zakrajowych komisjonerów i uwolnieniu od szykan, na które obecnie handlarze i producenci krajowi nierogaczyny na targach obcych są narażeni.

W szczególności utrzymują interesenci, że po zaprowadzeniu targów przymusowych położenie handlu nierogaczyną, o tyle może się polepszyć, iż kupiec sprzedawać będzie swój towar w kraju, a nie będzie go posyłał pozakrajowym komisjonerom, którzy robią najrozmaitsze potrącenia przy wypłacie ceny kupna. Wobec tego postępowania komisjonerów są handlarze zupełnie bezradni, gdyż zakrajowy kupiec nadesłany mu towar po wyładowaniu sam odważa i podaje zawsze mniejszą wagę od wagi podanej przez kupca galicyjskiego w fakturze. Dalej pozwala sobie i na inne potrącenia i przesyła handlarzowi galicyjskiemu zupełnie dowolną kwotę. Te szykany ustałyby przy sprzedaży towaru w kraju.

Według opinii interesowanych handlarzy targ przymusowy powinien być zaprowadzony jedynie w Krakowie z 24-godzinną obserwacją, z tem jednak zastrzeżeniem, że właścicielowi wolno będzie swój towar nadzorować przy karmieniu lub pojeniu. Dawniejsze targi miały tę wadę, że czas obserwacji był za długi, a co ważniejsza, nie wolno było w tym czasie właścicielowi towaru być przy dozorowaniu nierogaczyny, wskutek czego nadzorcy dopuszczali się różnych nadużyć.

Dla hodowców i handlarzy z Galicyi i Bukowiny najdogodniejszym miejscem na targ przymusowy jest według zgodnej opinii interesentów miasto Kraków. Tak ze względu na samo położenie na głównym trakcie, jakoteż ze względu na mniejsze koszta, które wskutek niepotrzebnego zbaczania z drogi do Białej i na powrót musiałyby w Białej być zawsze wyższe, a dalej istnienie odpowiedniej targowicy w Krakowie obecnie należycie na ten cel adaptowanej byłoby pożądanem i wskazaniem ograniczenie targów przymusowych na miasto Kraków. Jako najodpowiedniejsze dni targowe wymieniają interesenci poniedziałki i piątki.

Gdyby zaś mimo odmiennych tych zapatrywań interesentów miało przyjść do utworzenia targu przymusowego w Białej, to w takim razie należałoby zdaniem interesentów dni

targowe w tygodniu rozdzielić tak, aby poniedziałek przypadł na Białę, piątek na Kraków lub odwrotnie.

Co się tyczy protestu drobnych handlarzy udzielonego Izbie reskryptem z dnia 1. kwietnia 1905 L. 43875 są to według informacyi zasięgniętych w szerszych kołach interesentów zażalenia nieuzasadnione, wywoływane sztucznie przez domokrażców i przez komisjonerów zakrajowych, którzy takim drobnym handlarzom zwykli dawać znaczne zaliczki na zakupna towarów w Galicyi i wspólnie z nimi wyzyskują hodowców i podkopują rzetelny handel krajowy.

Opierając się na powyższym wyniku dochodzeń sekcyja handlowa oświadcza się za zaprowadzeniem targu przymusowego na nierogaciznę w mieście Krakowie z zastrzeżeniem powyżej przez interesowane koła podanemi.

Izba wniosek sekcyi jednomyślnie uchwała.

II.

L. 1821. z r. 1905.

C. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów we Lwowie uprasza Izbę o opinię, czy i jakie względy przemawiają za tem, by przy c. k. Urzędzie pocztowym i telegraficznym w Drohobyczu zaprowadzono całonocną służbę w telegrafii i telefonii.

Miasto Drohobycz, liczące przeszło 20.000 mieszkańców, z powodu bliskości kopalń nafty w sąsiednich miejscowościach jak Borysław, Schodnica, Tustanowice i inne — tudzież kopalń wosku ziemnego w Borysławiu, stało się dzisiaj ogniskiem ruchu handlowego i przemysłowego co do tych artykułów, a ze stałym rozwojem tego ruchu idzie w parze także wzmagający się obrót i w rozmaitych innych działach handlu i przemysłu. — Żywotne potrzeby tego ruchu w obec dzisiejszych warunków obrotu tudzież ze względu na ożywione stosunki z zagranicą wymagają przede wszystkim dla swego normalnego zaspokojenia ciągłego funkcjonowania tak telegrafu jak i telefonu ze względu, iż drogą takiej powszechnie dzisiaj przyjętej komunikacyi załatwiają się doraźnie wszelkie interesa. Wobec tego sekcyja handlowa wnosi, a Izba uchwała oświadczyć się za zaprowadzeniem całonocnej służby telegraficznej i telefonicznej w Drohobyczu.

L. 1858. z r. 1805.

C. k. Namiestnictwo udzieliło Izbie do objawienia opinii, prośbę gminy Peczeniżyna o udzielenie koncesyi na odbywanie dalszych 6 jarmarków.

Miasteczko Peczeniżyn posiada na podstawie przywileju z r. 1826 koncesyę na 6 jarmarków tudzież pozwolenie na targi tygodniowe, które atoli się nie przyjęły i wcale się nie odbywają, wobec tego obrót miejscowy ogranicza się tylko na 6. jarmarków w roku.

Ze względu, iż od czasu uzyskania pierwszego przywileju w r. 1826 stosunki miejscowe uległy zupełnej zmianie a ze znacznym wrostem ludności zwiększyła się liczba osiadłych w miejscu kupców i przemysłowców, u których obrót ożywia się jedynie w czasie jarmarków, gdyż zresztą zapotrzebowanie codzienne jest niewielkie i ograniczone na stałych mieszkańców, — ze względu dalej, iż podczas jarmarków ludność miejscowa zaopatruje się w potrzebne artykuły i musi robić zakupna, ażeby wystarczyły jej od jarmarku do jarmarku, — ze względu wreszcie, że obrót w bydłe i trzodzie, które u tamtejszej ludności włościańskiej są głównymi artykułami zbytu z powodu obostrzenia przepisów weterynaryjnych odbywa się tylko na jarmarkach, — poczyniła gmina m. Peczeniżyna kroki o uzyskanie dodatkowej koncesyi na dalsze 6 jarmarków, tak, by one odbywały się przeciwnie co miesiąca.

Ponieważ przedstawione stosunki faktyczne zasługują na uwzględnienie, czemu dały wyraz w przychylnych dla tej sprawy opiniach także Wydział powiatowy i c. k. Starostwo, zaś przesłuchane okoliczne miasteczka, w których jarmarki się odbywają, oświadczyły się przeważnie za udzieleniem żądanej koncesyi, przeto i Sekcyja handlowa, wychodząc z przyjętej w Izbie zasady, iż mnożenie jarmarków, zbędnych a nawet szkodliwych w zwykłych warunkach, może nastąpić tylko wyjątkowo w uznaniu pewnych potrzeb i stosunków miejscowych, wnosi na udzielenie gminie Peczeniżyna dodatkowej koncesyi na odbywanie dalszych 6. jarmarków, co też Izba uchwała.

L. 2882 z r. 1904.

Izba handlowa i przemysłowa w Opawie poruszyła potrzebę wydania dla Austrii specjalnej ustawy dla ochrony własności flaszek i innych naczyń, służących do napełniania płynów, jako wzór miałyby podług tego projektu służyć analogiczna ustawa, obowiązująca od r. 1896 w stanie nowojorskim w Ameryce północnej, która w zasadniczych swych postanowieniach orzeka, że każdy może z urzędu domagać się ochrony dla swego nazwiska, swej firmy lub swej marki flaszkowej tak że nikomu bez wyraźnego zezwolenia właściciela nie wolno ani używać, kupować, sprzedawać czy napełniać flaszek w ten sposób odznaczonych, ani też umieszczonego na flaszkach nazwiska, firmy czy marki usuwać względnie uszkadzać.

Wobec tego, że obowiązujące dziś przepisy ustawowe w Austrii istotnie nie chronią, w dostatecznym stopniu własności flaszek i innych naczyń, służących do napełniania i transportu płynów, — i że taki stan rzeczy narażać może nieraz interesowanych na straty, domaga się opawska Izba od c. k. Ministerstwa handlu wydania specjalnej ustawy, na wzór nowojorskiej, z tem, żeby zastrzegła ochronę nie tylko flaszek ale w ogóle naczyń służących do napełniania i transportu płynów, więc także n. p. używanych w licznych browarach skrzyń do transportu piwa, a dalej, aby obok lub zamiast przewidzianego w ustawie amerykańskiej publicznego ogłoszenia dokonanych rejestrów wolno było uwidaczniać je przez stemplowanie na naczyniu marki urzędowej, nie dającej się usuwać a wpadającej każdemu w oczy.

Projekt powyższy rozesłało Prezydium Izby wszystkim interesowanym przedsiębiorstwom i korporacyom z prośbą o nadesłanie Izbie swych opinii.

Ponieważ przesłuchane w ten sposób przedsiębiorstwa i korporacje oświadczyły się zgodnie za wydaniem projektowanej ustawy jako bardzo pożądanej dla należytej ochrony przemysła i handlu przed nierzetelną konkurencją, przeto Sekcja przemysłowa rozpatrzywszy szczegółowo powyższy projekt, wnosi, aby oświadczyć się w memoryale do c. k. Ministerstwa handlu za wydaniem projektowanej ustawy na zasa-

dach nowojorskiej, a zarazem domagać, ażeby projekt tej ustawy udzielono w swoim czasie do zaopiniowania Izbom handlowym i przemysłowym.

Wnioski te uchwała Izba jednomyślnie.

Ponieważ podczas posiedzenia poufnego w dyskusji nad punktem 14) porządku dziennego p. Przewodniczący stwierdził brak kompletu, przeto odroczył dalsze obrady do następnego posiedzenia i zamknął je po godz. 8. wieczór.

Protokół sprawdzili:

B. Długoszowski

A. Szkowron.

Prezydent:

Sekretarz:

Horowitz

Stesłowicz.

PROTOKÓŁ

IV. posiedzenia plenarnego Izby handlowej i przemysłowej

z dnia 26. czerwca 1905 r.

pod przewodnictwem

Prezydenta Izby p. Samuela Horowitza.

Obeoni:

Wiceprezydent p. Baczewski Leopold, tudzież członkowie Izby pp. Bardasz Ferdynand St., Beiser Jakób, Buber Karol, Ciuchciński Stanisław, Długoszowski Bolesław, Frenkl Alfred, Gertritz Aleksander, Immerdauer Herman, Jonasz Maurycy, Michalski Michał, Nathansohn Filip, Dr. Rucker Jan Jerzy, Russmann Ignacy, Szkowron Albert, Winiarz Ludwik, Wixel Jakób.

Biuro Izby:

sekretarz: Dr. Stesłowicz Władysław, wicesekretarz Dr. Adam Ernest, koncepista Sanocki Władysław, adjunkt konceptowy Dr. Korkis Abraham.

Nieobecność usprawiedliwili:

pp. Adlersberg Herman, Dr. Kolischer Henryk, Gubrynowicz Władysław, Dr. Lilien Adolf, Rauch Edmund, Strisower Juliusz, Schayer Karol, Wczelak Józef, Wiśniewski Leonard.

Porządek dzienny:

1. Zatwierdzenie protokołu z ostatniego posiedzenia.
2. Sprawy bieżące
3. L. 2303. Wypłata reszty stypendyum zmarłego ucznia Akademii handlowej śp. Roberta Thomasa.
4. L. 2416. Opinia o interpelacji posła Potoczka w sprawie zakazu wędrownego handlu po domach.
5. L. 2481. Aleksander (Leszek) Śladowski o pozwolenie używania marki Czerwonego Krzyża.
6. L. 2652, 2721 i 2783. Utworzenie stacyi telegraficznych przy c. k. Urzędach pocztowych w Uhrynowie (pow. Sokal), tudzież w Humniskach i Bachorzu (pow. Brzozów).
7. L. 2688 Towarzystwo »Pomocy przemysłowej« w Zakopanem o subwencyę na urządzenie wystawy i jarmarku.
8. L. 2702. Wybór delegata do losowania premiiów z fundacyi śp. Wincentego Łódzia-Pomińskiego.
9. L. 2723. Towarzystwo »Pomocy Przemysłowej« w Drohobyczu o subwencyę
10. L. 2754. Projekt ustawy o oznaczaniu pochodzenia chmielu.
11. L. 2281. Sprawa przeniesienia agend górniczych z ministerstwa rolnictwa do ministerstwa handlu.

Na posiedzeniu poufnem.

12. L. 939 i 2695. Opinie o udzieleniu:
  - a) Mendlowi Leibie dw. im. Distenfeldowi,
  - b) Dawidowi Starkowi,koncesyi na biura informacyjne o stosunkach kredytowych we Lwowie.

P. Przewodniczący podaje do wiadomości, że protokół poprzedniego posiedzenia został przez pp. weryfikatorów Długoszowskiego i Szkowrona sprawdzony i uznany za zgodny z tokiem obrad i powziętemi uchwałami.

Do sprawdzenia protokołu dzisiejszego posiedzenia zaprasza p. przewodniczący pp. rr. Alfreda Frenkla i Ludwika Winiarza.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego oznajmia p. Przewodniczący, że zapisali się do głosu pp. Frenkl i Jonasz.

R. p. Frenkl zwraca uwagę, że ministerstwo kolejowe ogłasza zarządzenia dotyczące ulg refakcyjnych z reguły bardzo późno, co dla stron interesowanych wytwarza stan niepewności; nieraz bardzo dotkliwy. Mowca wnosi, aby Izba upoważniła Prezydium do wdrożenia odpowiednich starań, by ministerstwo jak najrychlej ogłosiło ulgi refakcyjne, przeznaczone na drugie półrocze 1905.

Izba bez dyskusji przyjmuje wniosek p. Frenkla.

R. p. Jonasz wskazuje na wzmagający się nieustannie ruch handlowo-przemysłowy w sprawach naftowych i zaznacza, że w Drohobyczu odbywa się co niedzielę t. zw. „główny targ“, na który bardzo wielu interesentów zjeżdża z całej Galicyi. Dyrekcyja kolejowa jednakże nie liczy się wcale z tym objawem, z ekonomicznego punktu widzenia ze wszech miar pożądanym i w dostarczaniu wagonów osobowych na linii Lwów-Drohobycz przestrzega tak daleko posuniętej oszczędności, że podróżni, zwłaszcza II. klasy zmuszeni są, z powodu przepełnienia przedziałów odbywać podróż w kurytarzach. Ruch handlowy schodzi się w tych dniach z ożywionym ruchem wycieczkowym w stronę Pustomyt, Stryja, Skolego i t. d., mam na myśli dni niedzielne, i system oszczędnościowy kolei dotkliwie odczuwać się daje podróżnym obu kategorii. Mowca stwierdza wprawdzie, że zażalenia tego rodzaju w Izbie lwowskiej niejednokrotnie już słyszeć się dawały, nie sądzi jednak, aby należało dać za wygraną. Wnosi przeto, aby Prezydium Izby tem energiczniejsze wystosowało do Dyrekcyi kolejowej przedstawienie celem usunięcia wytkniętych niedomagań i braków.

R. p. Russmann popiera wniosek p. Jonasza tem bardziej, że może stwierdzić, iż na analogiczne zażalenia, podniesione w państwowej radzie kolejowej, p. minister kolei w odpowiedzi przyrzekł uczynić zadość słusznym żądaniom.

R. Dr. Rucker uprasza, aby przy tej sposobności także zwrócono uwagę na niedostateczną liczbę t. zw. wagonów turnusowych, wysyłanych bezpośrednio do miejsc kąpielowych.

Po przemówieniu r. p. Długoszowskiego Izba uchwała zgodnie z wnioskiem r. p. Jonasza i poprawką r. Dra Ruckera.

2.

Z porządku dziennego sekretarz dr. Stesłowicz zdaje sprawę z czynności biura od ostatniego posiedzenia po dzień dzisiejszy. Protokół Izby wykazuje w tym czasie (od 15/5 do 26/6) wpływ 584 spraw. Z załatwionych bądź wprost przez Prezydium bądź na podstawie uchwał sekcji i komisji dotyczących wymienia sprawozdawca następujące:

L. 1335.

Przedstawiono opinię w przedmiocie kwalifikacji przemysłowo prawnej wyrobu miechów kowalskich. Miechy kowalskie, jako wyrób przemysłowy, są wytworem złożonym, na który w poszczególnych częściach składają się w jednakiej mierze różne rzemiosła odrębne. I tak wchodzi tu w rachubę stolarstwo, blacharstwo, siodlarstwo i t. p. Żadne z tych rzemiosł nie ma przy wyrobie miechów kowalskich przewagi, żadne też nie może rościć pretensji do wyłącznego uprawnienia wyrobu tego przedmiotu. Natomiast sam wyrób miechów kowalskich nie jest dotychczas w obowiązujących przepisach ustawowych uznany jako przemysł rękodzielniczy. Zarobkowość tę należy przeto obecnie uważać jako przemysł wolny.

L. 1771. 1843.

Zaopiniowano przychylnie prośbę Maryi Rzepij w Knihininie o dyspensę z §. 14. ust. przem. celem samoistnego wykonywania masarstwa, oraz Salomona Scheinera we Lwowie, ubiegającego się o kartę przemysłową na czapkarstwo. W tym ostatnim wypadku zwrócono uwagę Magistratu miasta Lwowa, iż czapkarze lwowscy nie są dotychczas objęci organizacją stowarzyszeń przemysłowych. Należałoby bądź to skłonić ich do utworzenia własnego stowarzyszenia bądźto włączyć do której z istniejących już korporacji pokrewnych np. do stowarzyszenia krawców i kuśnierzy.

L. 1872.

Oświadczone się za uwzględnieniem prośby Iwana Mandry w Rosulnie o dispensę z §. 14. ust. przem. na wykonywanie samoistne masarstwa.

L. 1951.

Przedłożono opinię c. k. Sądu obwodowemu w Stanisławowie w sprawie nałożenia obowiązku protokolowania firmy na wymienione w wykazie przedsiębiorstwa z powiatu buczackiego.

L. 1967.

Wydano opinię o zwyczaju przyjętym w handlu drzewem co do odpadków pozostałych po wyrobieniu dębów.

L. 2012.

Uznano przedsiębiorstwo „Berl Rusmak fabryka octu“ w Stanisławowie za nadające się do wpisania do rejestru handlowego.

L. 2147.

Oświadczone się przeciw dopuszczeniu wagonów cysternewych do przewozu koleją olejów terpentynowych, a to z obawy, aby wielcy handlarze zwłaszcza zagraniczni nie zmonopolizowali handlu tymi olejami na niekorzyść detailistów i przemysłu.

L. 2216.

Wydano opinię co do znaczenia wyrazów „auf die Strecke Kaschau-Oderberg“ mianowicie, że oddanie zastępstwa w ten sposób obejmuje linię główną wraz z należącymi do niej liniami ubocznymi.

L. 2271.

Austro-węgierskiej Izbie handlowej w Paryżu dano wyczerpującą odpowiedź na kwestyonarjusz w sprawie stosunków produkcji i zbytu jaj.

L. 2326.

Wydano opinię co do zwyczaju w hurtownym handlu rybami.

L. 2363.

Dyrekcya poczt i telegrafów zawiadomiła, że gotową jest zaproponować Ministerstwu handlu budowę sieci telefonicznej ze Lwowa do Lubienia przez Gródek i Czerlany, gdyż uznaje potrzebę tego połączenia.

Koszta budowy wyniosłyby około 10.000 k., do czego interesenci mieliby się przyczynić 30% datkami. Zawiadomiono o tem strony interesowane.

L. 2369. 2497. 2570.

W dniu 20. maja odbyła się w sali posiedzeń Izby pod przewodnictwem radcy Gubrynowicza konferencya w sprawie obesłania wystawy austriackiej w Londynie. W konferencji tej wzięli między innymi udział delegaci Wydziału krajowego, Związku artystów polskich, c. k. szkoły przemysłowej, miejskiego Muzeum przemysłowego, krajowego towarzystwa naftowego, Centralnego Związku gal. przemysłu fabrycznego, krajowego Związku przemysłowego, Izby rękodzielniczej oraz liczne grono przemysłowców. Imieniem Dyrekcji wystawy przedstawił sprawę i dotychczasowy przebieg prac dyrektor wystawy radca ces. Adolf Schwarz.

Konferencya wykazała, że Galicya pod wieloma względami jest interesowana w obesłaniu wystawy londyńskiej. Pominiawszy to, że niektóre znaczniejsze firmy z przemysłu fabrycznego mogłyby z korzyścią wziąć udział w tej wystawie, należałoby urządzić osobny pawilon galicyjskiego przemysłu domowego dalej byłby również pożądany udział galicyjskiego chmielarstwa, dział stacyi klimatycznych i miejsc kąpielowych, oraz turystyki.

Wynik konferencji przedstawiono interesowanym władzom i korporacyom, a w szczególności Wydziałowi krajowemu, Namiestnictwu i Towarzystwu gospodarskiemu.

Pismo do Wydziału krajowego opiewa:

Na konferencji, która odbyła się dnia 20. b. m. w sprawie wystawy austriackiej w Londynie w r. 1906, zgodzono się, że wystawa ta ma dla kraju naszego znaczenie w trzech kierunkach. Mogą w niej wziąć udział z korzyścią pewną niektóre znaczniejsze firmy przemysłu fabrycznego, następnie nadarza się sposobność do obznajomienia turystów angielskich z krajem naszym przez obesłanie działu turystyki i miejsc kąpielowych, wreszcie nieodzownem jest urządzenie — idąc za przykładem Czech — osobnego pawilonu dla sztuki i galicyjskiego przemysłu domowego.

Nie ulega wątpliwości, że ani miejsca nasze kąpielowe ani części kraju i okolice, które gdzieindziej cieszyłyby się ogromnym napływem turystów, nie są należycie reklamowane, a w skutek tego w ogóle dość mało znane. Należałoby zatem korzystać z każdej nadarzającej się sposobności, aby zapoznać szerszy świat z tym obszarem naszego kraju, który zawiera co najmniej również piękne okolice i widoki jak inne kraje europejskie. Kraje koronne jak Czechy, Tyrol, Styrya i t. d. wystawiają w tym dziale panoramy widoki, przewodniki, katalogi i t. p. a znaczniejsze miejsca kąpielowe osobne miejsca na wystawie sobie zastrzegły.

Ponieważ kraj nasz nie posiada towarzystw, któreby jak w innych krajach koronnych centralizowały w swych rękach starania o podniesienie ruchu obcych, rzeczą jest Wydziału krajowego zainicyować i zorganizować akcję w kierunku zapoznania Anglii z krajem naszym na wystawie londyńskiej.

Również leży w rękach Wydziału krajowego utworzenie osobnego pawilonu galicyjskiego dla przemysłu domowego. Nie idzie tu już tylko o zaznaczenie na wystawie, że w Austrii jest kraj koronny, który nazywa się Galicyą i jest zdolny na wystawie austriackiego przemysłu także przedstawić rzeczy, których nie potrzebuje się wstydić. Nie omawiamy też szerzej tego faktu, że przemysł fabryczny galicyjski dostarczyć może tylko nie wielu wystawców, że zatem trzeba wytworzyć niejako uzupełnienie przez wystawę przemysłu domowego. Powołać się trzeba raczej na przykład Czech, które pomimo, że mają tak rozwinięty przemysł fabryczny, urządzają bardzo wystawny i obfity dział przemysłu domowego, a wreszcie zwrócić należy też uwagę na fakt, że Anglicy mogą być dobrymi odbiorcami

niektórych działów naszego przemysłu domowego i że wystawa może przynieść i pewne wyniki materyalne. Delegat wiedeński radca ces. Schwarz oprowadzany po bazarze krajowym i wystawie miejskiej, a znający bardzo dobrze targ angielski stwierdził, że bardzo wiele okazów w bazarze umieszczonych nadaje się bardzo dobrze do wysłania na wystawę.

Sprawę urządzenia więc pawilonu dla przemysłu domowego powiolen Wydział krajowy ująć w swe ręce, i doprowadzić co rychlej do skutku ten projekt przez Krajowy Związek przemysłowy, który w tym kierunku może tworzyć organ wykonawczy.

Izba odniosła się też do komitetu wiedeńskiego, aby ko-optował do swego grona dyrektora krajowego Związku przemysłowego Wenantego Szydłowskiego.

Ze swej strony Izba gotową jest do współdziałania stosownie do życzenia Wydziału krajowego w zakresie — jak się to z natury rzeczy rozumie — interesów swego okręgu, na który ustawa kompetencyę jej ogranicza.

Do c. k. Namiestnictwa wystosowano następujące pismo :

Na konferencyi, która odbyła się dnia 20. b. m. w Izbie handlowej i przemysłowej w sprawie wystawy austryackiej w Londynie w r. 1906, oznajmił delegat wiedeński radca ces. Schwarz między innemi, że na wystawie tej projektowany jest oddział miejsc kąpielowych i że bardzo wiele austryackich miejsc kąpielowych już postanowiło wystawę tę obesłać.

Izba handlowa i przemysłowa pozwala sobie zwrócić na ten fakt uwagę c. k. Namiestnictwa, jako władzy zarządzającej miejscem kąpielowem Krynica i zaznaczyć, że byłaby to dobra sposobność do obznajomienia szerszego świata z naszymi miejscami kąpielowemi.

Izba wyraża przeto nadzieję, że c. k. Namiestnictwo weźmie sprawę tę pod cenną rozważę.

Wreszcie zwrócono uwagę c. k. Towarzystwa gospodarskiego na wystawę londyńską w następującem piśmie :

W sobotę dnia 20. b. m. odbyła się w Izbie handlowej i przemysłowej konferencya w sprawie obesłania wystawy austryackiej w Londynie, która ma się odbyć w r. 1906 w miesiącach od maja do października. Delegat komitetu wiedeńskiego radca ces. Schwarz oznajmił między innemi, że pro-

jektowaną jest również wystawa chmielu, i że interesenci czescy oraz styryjscy już postanowili produkt swój wystawić.

Izba handlowa i przemysłowa ma zaszczyt zwrócić uwagę Szanownego Towarzystwa na ten ważny dla naszego rolnictwa fakt, i zaznacza, że byłaby to może sposobność do zapoznania targu londyńskiego z chmielem galicyjskim pod własną jego marką, zwłaszcza, że Dyrekcyja wystawy zamierza urządzać ogólne zebranie piwowarów angielskich w celu zapoznania ich z słodem i chmielem austriackim.

Izba wyraża nadzieję, że szan. Towarzystwo weźmie sprawę tę pod cenną rozwagę i porozumie się też z sferami kupieckimi, które sprawą wysłania galicyjskich produktów chmielowych na wystawę londyńską bardzo się zainteresowały.

Zarazem odniesiono się do Dyrekcyi wystawy w Wiedniu, aby w celu zapewnienia ciągłego kontaktu z interesentami galicyjskimi zechciała kooptować do komitetu wystawowego dodatkowo dyrektora Centralnego Związku galic. przemysłu fabrycznego Dr. Rogera br. Battaglię i dyrektora kraj. Związku przemysłowego Wenantego Szydłowskiego.

W piśmie do Dyrekcyi złożono delegatowi radcy Schwarzwowi podziękowanie za udział w konferencji, oraz osobiste gorliwe zajęcie się sprawą utworzenia oddziału galicyjskiego na wystawie.

Dyrekcyja kooptowała wyżej wymienionych delegatów do wiedeńskiego komitetu wystawy, oraz podziękowała Izbie za zajęcie się wystawą w następującem piśmie:

Im Namen der Kommission für die österreichische Ausstellung in London 1906, beehren wir uns, der geehrten Kammer ür das dem unterzeichneten Director während seiner jüngsten Anwesenheit in Lemberg erwiesene Entgegenkommen und die freundliche Aufnahme, sowie Unterstützung seiner Bestrebungen und die Heranziehung von Interessenten für die Ausstellung, ihren verbindlichsten Dank zum Ausdrücke zu bringen.

Die Kommission hat aus dem Berichte ihres Directors entnommen, dass sich bei der von der Kammer anberaumten Sitzung insoferne ein Interesse für die Ausstellung kundgab, als sich einerseits die Künstler, andererseits die Vertreter der

galizischen Hausindustrie bereitfinden, sich mit einer grösseren Kollektiv-Ausstellung zu beteiligen und dass auch eine Darstellung eines berühmten galizischen Kurortes geplant sei.

Angesichts der sich gerade jetzt schon drängenden Anmeldungen, halten wir es für geboten, die geehrte Kammer zu ersuchen, ihre bisherige Unterstützung nach der Richtung hin fortzusetzen, dass die Entschlüsse der dortigen Interessenten möglichst bald gefasst werden, um allfällige Raumansprüche noch berücksichtigen zu können.

Gleichzeitig bitten wir auch im Kreise der Industriellen des dortigen Kammerbezirkes nach wie vor für die Beteiligung an der Ausstellung einzutreten.

Für diese künftige Bemühung sowol, wie für die bisherige drücken wir der geehrten Kammer unseren verbindlichsten Dank aus.

Interwencya Izby u władz i korporacyi krajowych odniosła tylko połowiczny rezultat. Wydział krajowy oznajmił dnia 10. czerwca, że postanowił nie obsyłać działu turystyki i miejsc kąpielowych, w sprawie zaś ewentualnego urządzenia pawilonu galicyjskiego przemysłu domowego polecił Dyrekcyi krajowego Związku przemysłowego znieść się z Izbą i do jej wskazówek o ile możliwości się zastosować, równocześnie jednak Dyrekcyi oznajmił, że specjalnego zasiłku w tym celu Związkowi nie może udzielić.

L. 2400.

Wydano opinię w sprawie prośby Jana Diduszki kowala w Gródku o koncesyę na kucie koni.

L. 2419.

J. E. Minister spraw zewnętrznych hr. Gołuchowski nadesłał na ręce Prezydenta Izby następującą depeszę telegraficzną:

• Mam zaszczyt przesłać serdeczne podziękowanie za łaskawe życzenia, które lwowska Izba handlowa i przemysłowa w dniu wczorajszym wyrazić mi uchwaliła, dając wyraz nadziei, że przemysł krajowy, na którego straży panowie stoicie,

rozwijając się i nadal drogą postępu doprowadzi kraj nasz do ekonomicznego rozkwitu.

L. 2422.

Firmy interesowane powiadomiono o nowem piśmie „der osterreichische Export“ poświęconem popieraniu eksportu austriackiego przez propagandę zagranicą i rozsyłanie pisma za pośrednictwem austr. urzędów konsularnych bezpłatnie do większych firm przemysłowych i handlowych we wszystkich krajach. Obok wydania niemieckiego wychodzą równocześnie identyczne wydania w języku francuskim, angielskim, włoskim, i hiszpańskim. Redakcja pisma (Aleksander Dorn, Wiedeń IX, Hortgasse 5.) umieszcza bezpłatnie zawiadomienia firm krajowych o cennikach, katalogach oraz opisy poszczególnych artykułów eksportowych.

L. 2439.

Wydano opinię, że majster stolarski przyjmując zamówienia na ołtarze, ambony, ramy do obrazów kościelnych i t. p. przedmioty, których wyrób niewątpliwie wchodzi w zakres uprawnienia stolarstwa, ma prawo zatrudniać u siebie czeladników rzeźbiarskich i pozłotniczych w tym celu, aby dla wykończenia tych wyrobów dokonać na nich potrzebnych rzeźb i złoczeń, bez których owe wyroby nie mogły by być uznane jako gotowe i wykończone

L. 2470.

Wyrażono opinię, że praca zarobkowa szwaczki wykonującej w domu własnym lub prywatnym obcym bez płatnych pomocników bluzki i suknie damskie nie należy do zarobkowości podlegających ustawie przemysłowej. Pracę tę skwalifikować należy raczej bądźto jako przemysł domowy, bądźto jako zwykłą pracę najemną.

L. 2494.

Wyrażono opinię, że haftowanie wzorów ręczne bywa zwyczajnie ubocznem zatrudnieniem domowem, uprawianem przeważnie przez kobiety i jako takie nie podlega przepisom

ustawy przemysłowej. Jeżeli zaś zarobkowość ta ma znamiona przedsiębiorstwa przemysłowego — jak w danym wypadku — to haftowanie ręczne skoro nie jest wymienione w urzędowym wykazie przemysłów rękodzielniczych, zdaniem Izby należy uważać jako przemysł wolny. Co się tyczy haftowania maszynowego wzorów należy je również uważać jako przemysł wolny, o ile nie chodzi o haftowanie złotem, srebrem i perłami, więc o czynność przemysłową wkraczającą w zakres pasamnictwa lub innych rękodzieł pokrewnych.

L. 2495.

Wyrażono opinię że wyrób torb ceratowych wchodzi w zakres kaletnictwa (Taschnerarbeiten) tem samem zaś podlega przepisom ustawy przemysłowej o przemysłach rękodzielniczych.

L. 2514.

Wyrażono opinię w sprawie przynależności handlu towarów korzennych, delikatesów i likierów w Stanisławowie do tamtejszego stowarzyszenia przemysłowego gospodnio-szynkarskiego.

L. 2519.

Izbie handlowej i przemysłowej w Koszycach wyjaśniono sprawę opodatkowania agentów węgierskich, podróżujących w Austrii.

L. 2526.

Izbie handlowej i przemysłowej w Opawie zakomunikowano na żądanie uchwały zapadłe na posiedzeniu z dnia 15. maja b. r. w sprawie przedłużenia prawa propinacyi.

L. 2531.

Wyrażono opinię, jakie wydatki uboczne podług przyjętego zwyczaju w handlu drzewem opałowem ponosi kupujący z własnych funduszw.

L. 2533.

Wyrażono opinię co do zwyczaju zwanego »Aufsatz« w handlu futrami.

L. 2596.

Na konferencyę zwołaną przez c. k. Dyrekcyę kolei państwowej na dzień 15. czerwca b. r. w sprawie podniesienia ruchu turystycznego i zawiązania towarzystwa dla podniesienia ruchu obcych wydelegowało Prezydium Izby członka Izby p. Ludwika Winiarza.

L. 2617.

W dniu 24. maja odbyła się w Izbie konferencya w sprawie ulepszenia komunikacyi kolejowej między Galicyą a Górnym Ślązkiem. W konferencyi wzięli udział S. Grünfeld i D. Goldstein jako delegaci towarzystwa wschodnio-niemieckich handlarzy i przemysłowców drzewnych w Bytomiu, Emil Hingler inspektor c. k. kolei państwowej jako delegat Dyrekcyi kolei, i kilku członków Izby. Przewodniczył konferencyi prow. Prezydent radca Władysław Gubrynowicz.

P. D. Goldstein przedstawił panujące obecnie stosunki komunikacyi między Galicyą a Górnym Ślązkiem, zwracając szczególną uwagę na niedogodne połączenia kolejowe między Katowicami i Bytomiem na Skawinę względnie Oświęcim z Przemyślem oraz z obfitą w drzewo okolicę Łupkowa i Cisny tudzież ze Lwowem, następnie na brak odpowiedniego połączenia pośpiesznego między Galicyą a Czechami, zwłaszcza Pragą, który to brak dotkliwie uczuwają także interesenci górnośląscy, w końcu na niekorzystną w wysokim stopniu komunikacyę wieczorną między Wiedniem a Galicyą oraz na Oświęcim z górnym Ślązkiem.

Po dłuższej dyskusyi, na podstawie wyjaśnień udzielonych przez p. inspektora Hinglera sformułowano następujące wnioski:

1. Należy starać się o to, aby pociąg osobowy względnie mieszany Nr. 1061, który idzie z Oświęcimia na Skawinę

w kierunku do Krakowa, odpowiednio przełożono i z większą

chყოścią przeprowadzono, tak ażeby mógł mieć połączenie z pociągiem osobowym Nr. 13 (Kraków-Przemyśl) oraz w dalszym ciągu na Przemyśl i Chyrów z okolicą Łupkowa.

2. Należy starać się o zaprowadzenie odpowiedniej komunikacji pośpiesznej w połączeniu z pociągiem osobowym Nr. 1111 (Przerów Ołomuniec przybywa do Ołomuńca 7.47) na Böhmisch-Trübau między Galicyą a Czechami zwłaszcza Pragą.

3. Należy starać się o to, aby pociąg pośpieszny Nr. 3 idący z Wiednia w kierunku do Krakowa, następnie do Lwowa i Podwołoczysk, przełożono odpowiednio w ten sposób, iżby z Wiednia odchodził nieco później.

Zarazem uchwalono uprosić Prezydyum Izby o interwencję w c. k. Ministerstwie kolejowem, względnie w Dyrekcji kolejowej lwowskiej w sprawie poruszonych wniosków.

Przed zamknięciem konferencji pp. Goldstein i Grünfeld poruszyli jeszcze sprawę niesłusznego opodatkowania przedsiębiorców zagranicznych względem towarów nadanych w Galicyi do załadowania do dalszego przewozu jakkolwiek nie sprzedawanych w kraju prosząc o interwencję Izby u władz skarbowych właściwych. Po wyjaśnieniu ze strony przewodniczącego, że krajowa komisya odwoławcza w sprawie podatku zarobkowego na posiedzeniu odbytem w kwietniu b. r. wypowiedziała zasadę, iż miejsca służące tylko do ładowania towarów do dalszego przewozu, nie będące jednak miejscami dalszej sprzedaży nie mają być uważane za stanowisko produkcji względnie handlu, podlegające opodatkowaniu, konferencya wyraża zdanie, iż wnioskodawcy w danym wypadku mogliby sami, powołując się na tę zasadę, dochodzić praw swoich u władz skarbowych, gdyby zaś kroki ich miały być bezskuteczne, przedłożyć Izbie konkretny faktyczny materyał. Izba w takim razie podejmie się interwencji.

Po myśli uchwał konferencji Prezydyum odniosło się do właściwych władz o usunięcie wytkniętych na konferencji niedogodności w ruchu kolejowym, oraz przekazało tę sprawę delegatom Izby do państwowej Rady kolejowej celem poruszenia w Ministerstwie kolejowem.

L. 2623.

Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie przesłano na żądanie odpis uchwał zapadłych na posiedzeniu Izby z 15. maja b. r. w sprawie propinacyjnej.

L. 2638.

Udzielono wyjaśnienia, jakie ma znaczenie wyraz użyty w kontrakcie »korzec metryczny« i ile kilogramów wypada na taki korzec.

L. 2639.

Donosząc Ministerstwu handlu o otwarciu konkursu do majątku Towarzystwa szewców »Kraj« we Lwowie przedstawiła Izba wniosek, aby dostawę obuwia dla wojska, którą pierwotnie przydzielono upadłemu towarzystwu, oddano dodatkowo do wykonania lwowskiemu towarzystwu dostaw ręko-dzielniczych dla c. k. armii.

L. 2700.

Oświadczone się za udzieleniem Józefowi Listowskiemu, majstrowi kotlarskiemu w Stanisławowie koncesyi na urządzenie wodociągów.

L. 2744.

Zaopiniowano przychylnie prośbę Józefa Poźniaka kowala w Bolechowie o dyspensę od przedłożenia świadectwa nauki w rzemiośle ślusarskiem w celu uzyskania karty przemysłowe na ślusarstwo.

L. 2760.

W sprawie zbadania stosunków pracy przemysłowej w zakładach domu kary zarządziło Ministerstwo handlu i sprawiedliwości dochodzenia na miejscu przy współudziale interesowanych władz i korporacji.

Zwiedzenie domów kary położonych w okręgu Izby odbyło się w dniu 21. i 23. czerwca a mianowicie zakładów kar-nych we Lwowie 21, w Stanisławowie zaś 23. czerwca b. r

W dochodzeniach tych wzięli udział imieniem Izby wicesekretarz Izby Dr. Ernest Adam, oraz konceptista Izby Dr. Abraham Korkis.

L. 2797.

Wydano opinię co do zwyczaju handlowego przy odbiorze planksonów dębowych mianowicie sposobu mierzenia celem wyśrodkowania objętości kubicznej.

L. 2885.

Zwrócono się do Dyrekcyi poczt z prośbą o usunięcie wadliwości w ruchu pocztowym i telegraficznym w Starzawie obok Chyrowa.

L. 2900.

Na prośbę Magistratu miasta Podgórze przedstawiono Dyrekcyi akc. Banku hipotecznego potrzebę odbudowania spalonej fabryki szpagatu w Podgórzu.

Sprawozdanie powyższe przyjmuje Izba do wiadomości.

3.

L. 2303/05.

Dyrekcya Akademii handlowej we Lwowie uprasza o wypłacenie drugiej raty stypendyum przyznanego zmarłemu uczniowi tego zakładu ś. p. Robertowi Henrykowi Thomasowi — pani Annie Thomas tytułem zapomogi na pokrycie kosztów leczenia i pogrzebu.

Zgodnie z wnioskiem sekcji handlowej Izba uchwala wypłacić p. Annie Thomas drugą ratę wspomnianego stypendyum tytułem zapomogi w kwocie 120 koron.

4.

2416/05.

C. k. Namiestnictwo okólnikiem z 16. maja 1905 L. 14598/05 udziela do zaopiniowania następującą interpelację wniesioną dnia 20. października 1904 przez pp. Potoczka i tow. do c. k. Rządu w Sejmie w sprawie wędrownych handlarzy:

W naszym kraju powszechnem miejscem zbytu świń, bydła, koni, paszy zboża i t. p. produktów gospodarki rolnej są miejscowości, w których się odbywają jarmarki i targi. Tam schodzi się ludność danej okolicy ze swymi towarami, kupcy z bliska i z daleka — tam zawsze odbywa się handel bydłem, trzodą, końmi, paszą, zbożem i t. p. rzeczami.

Od dłuższego jednak czasu zagnieździł się u nas zwyczaj, wprowadzony głównie przez żydów skupowania bydła, trzody, koni, słomy, siana, zboża i t. p. produktów rolnych po domach. Mnóstwo rozmaitych handlarzy i agentów wędrownych włóczy się od domu do domu, od wsi do wsi i w sposób przeważnie oszukańczy wyłudza od biednego ludu, nękanego rozmaitymi klęskami elementarnymi za bezcen krowy, cielęta, konie, trzodę, zboże, paszę i t. p. rzeczy, jemu samemu w gospodarce niezbędnie potrzebne.

A trafia się także nieraz, że tacy wędrowni handlarze i ajenci przywłóczą ze sobą do wsi rozmaite choroby i zarazy bydłce i w ten sposób nieszczęścia biednego ludu wiejskiego jeszcze bardziej zwiększają.

Zapytujemy się tedy c. k. Rząd, czy nie byłby skłonny, za pomocą odpowiedniego rozporządzenia w drodze administracyjnej lub krajowej ustawy albo parlamentarnej, zabronić tego handlu wędrownego po domach i drogach, jak to uczynił niedawno do pewnego stopnia z handlem towarów obnośnych. Handel bowiem wędrownych handlarzy bydłem, trzodą i t. p. towarami, jest tak samo ludności wiejskiej dokuczliwy i połączony dla niej ze szkodą, jak i handel obnośnymi artykułami.

Czy Wysoki Rząd nie uważałby także za potrzebne zabronić wędrownym kupcom i ich agentom zastępowania po drogach ludności zdążającej na jarmarki i targi i wyłudzenia od niej towarów za bezcen, jak to obecnie czynią przekupnie we wszystkich miejscowościach naszego kraju, gdzie się odbywają jarmarki i targi.

Po przemówieniach pp. r. Michalskiego, Ciuchcińskiego, Jonasza i Długoszowskiego przyjęto wniosek sekcji handlowej, który zawiera opinię treści następującej:

Interpelacya żąda przedewszystkiem wydania zakazu t. zw. handlu wędrownego bydła i produktów rolnych, upra-

wianego przez handlarzy wędrownych po domach i drogach. Żądanie to poparto twierdzeniem, że handlarze ci w ten sposób lud wyzyskują, że przynoszą z sobą rozmaite choroby i zarazy bydłce, że wreszcie uprawiany przez nich proceder winien być uważany na równi z obnośnym handlem towarów i tak samo jak ten handel zakazany.

Twierdzenia powyższe nie mogą mieć zdaniem Izby mocy przekonywującej.

Zaczynając od ostatniego argumentu, należy przedewszystkiem zaznaczyć, że analogia jest w tym wypadku zupełnie chybioną. Gdy obnośny handel towarów polega na sprzedawaniu ich obnośnem po domach, t. zw. wędrowny handel bydła i produktów rolnych obejmuje tylko zakupno tych artykułów bezpośrednio u producenta t. j. w jego siedzibie i mieszkaniu. Jest to więc proceder wprost odwrotny, a różnica ta w zastosowaniu praktycznem sprowadza konsekwencye, w obec których także inne zarzuty, w interpelacyi zawarte, ostać się skutecznie nie mogą. Jeśli bowiem zakazowi obnośnego handlu towarów przyświecała niewątpliwie — między innymi także chęć ochrony konsumenta przed niekontrolowanym wyzyskiem ze strony sprzedającego, to przy handlu wędrownym bydła ta sama intencja chronienia drobnego rolnika przemawiałaby raczej za swobodą takiego skupu domowego nie za jego zakazem. Wyzysk bowiem, na który interpelacya się, powołuje w rzeczywistości, dla każdego, kto zna praktyczny zmysł naszego włościanstwa, nie istnieje wcale albo przynajmniej nie w tak groźnym stopniu. Włościanin nasz zna dobrze wartość i cenę swojego produktu i nie sprzedaje go z pewnością poniżej wartości handlarzowi, który go w tym celu odwiedzi. Niewątpliwie sprzeda produkt taniej, niżby miał sprzedać na jarmarku, wszakże ta różnica uzyskanej ceny nie stoi najczęściej w żadnym stosunku do straty czau i pieniędzy, połączonej z wybraniem się na targ lub jarmak. Zresztą sprzedaż na targach lub jarmarkach najczęściej nie daje i nie zapewnia tych korzyści, jakieby ze względu na obecność znaczniejszej liczby kupujących na ogół można przypuszczać. Właśnie na jarmarkach dzieje się często tak, że kupujący działają w zupełnem porozumieniu, męczą i nużą przez cały dzień włościanina, który parę sztuk bydła lub cały produkt na targ przyniósł,

go i wytrzymują aż do ukończenia targu w ciągłej niepewności — Włóścianin wówczas ma do wyboru: sprzedać za cenę wreszcie mu ofiarowaną, lub wracać do domu z niesprzedanym towarem, po całodziennej mitrędze, i straciwszy nadaremnie czas i pieniądze. Nie można się też dziwić, że w takich stosunkach oddaje nieraz swą własność jeszcze za bezcen skartelowanym handlarzom.

Jeżeli zaś ludność wiejska sprzedaje we własnej zagrodzie wędrującemu handlarzowi lub agentowi, to przynajmniej pod tym jednym względem jest w lepszym położeniu, że koszta jarmarku zaoszczędzi, i nie potrzebuje męczyć niesprzedanego bydła pędzeniem na jarmark i napowrót. W ostateczności zatem taki skup bydła i produktów domowych przedstawia dla samego producenta stanowczo więcej korzyści i stron dodatnich niż ujemnych, któreby ryczałtowo jako wyzysk skwalifikować można, dlatego też wydanie takiego zakazu nie byłoby zdaniem Izby usprawiedliwione. Nie może też zatem przemawiać wzgląd na rzekome niebezpieczeństwo zawleknięcia chorób bydłowych, niebezpieczeństwo to bowiem, o ile co do nierogacizny jest istotne i słusznie doprowadziło do zakazu domokrażnego handlu trzodą chlewną, o tyle przy bydle rogatem schodzi do rozmiarów znikomych a przy innych produktach rolnych nie istnieje wcale.

Z uwagi przeto na powyższe wywody Izba nie może skupu wędrownego bydła i innych produktów rolnych po domach uważać za handel dla ludności wiejskiej dokuczliwy i połączony dla niej ze szkodą i ma zaszczyt oświadczyć się przeciw żądanemu zakazowi takiego handlu.

Co się tyczy drugiego żądania interpelacji by zabronić wędrownym kupcom i ich agentom zastępowania po drogach ludności zdążającej na jarmarki i targi i wyludzenia od niej towarów za bezcen, to jestto zdaniem Izby rzeczą ścisłego wykonywania policyi targowej, oraz obowiązkiem władz administracyjnych przestrzegać, aby się tego rodzaju nadużycia nie działy. O ile nam wiadomo, regulaminy targowe zawierają postanowienia, ograniczające swobodę nabywania artykułów targowych przez zawodowych przekupniów między innymi i w ten sposób, że wolno im skupować te artykuły dopiero po upływie

pewnych godzin, zastrzeżonych wyłącznie dla konsumentów i nabywców niezawodowych.

Sądzimy więc, że żądaniu interpelacji dałoby się uczynić zadość przez zwykłe ale stanowcze przypomnienie władzom powołanym do ścisłego wykonywania polityki targowej, aby o ile tego dotychczas nie czynią, obowiązek swój należycie spełniały.

5.

L. 2481|05.

C. k. Namiestnicwo rozporządzeniem z 22. maja 1905 L. 49/5. III. udziela do zaopiniowania po myśli §. 6. rozporządzenia ministeryalnego z 2. marca 1904 Dz. u. p. Nr. 24. prośbę Leszka Sładowskiego, właściciela drogueryi we Lwowie o pozwolenie używania znaku i nazwy Czerwonego Krzyża. A/18.

dzenia ministeryalnego z 2. marca 1904 Dz. u. p. Nr. 24. prośbę Leszka Sładowskiego, właściciela drogueryi we Lwowie o pozwolenie używania znaku i nazwy Czerwonego Krzyża.

W myśl wniosku sekcji przemysłowej Izba uchwała wydać w tym przedmiocie opinię następującą: Petent — jak świadczy protokół spisany w dniu 15/2. 1905 — uprasza o danie mu takiego pozwolenia odnośnie do wszystkich towarów, sprzedawanych w jego drogueryi, jakoto artykułów toaletowych, higienicznych, środków opatrunkowych, oraz opakowań towarów, ogłoszeń i cenników, niemniej o pozwolenie używania słów »Czerwony Krzyż« jako części składowej jego firmy.

W tej rozciągłości petycja niewątpliwie nie odpowiada ścisłym postanowieniom rozporządzenia ministeryalnego z 2-go marca 1904 Dz. p. p. l. 24, które w paragrafie 3-cim zastrzega wyraźnie, iż wspomnianego pozwolenia udzielać należy z reguły przedsiębiorstwom, mającym znaczenie w ogóle dla leczenia. Niewątpliwie bowiem ani droguerya jako przedsiębiorstwo ani n. p. artykuły toaletowe jako takie znaczenia tego pod względem leczniczym nie posiadają. Wspomniane rozporządzenie przewiduje atoli także możliwość udzielania pozwoleń częściowych na używanie znaku i nazwy Czerwonego Krzyża t. j. na używanie tego godła tylko na pewnych określonych kategoriach towarów, mających istotnie dla lecznictwa znaczenie. Z uwagi przeto, że petent w przedsiębiorstwie swoim i takie towary n. p. środki opatrunkowe posiada na składzie i sprzedaje, byłoby zdaniem Izby rzeczą słuszną nie odmawiać

mu w zupełności pozwolenia, o które prosi, lecz dając je, ograniczyć równocześnie do towarów, na końcu wspomnianych, a odpowiadających cytowanemu wyżej rozporządzeniu ministerjalnemu. Przemawia za tem i okoliczność, że petent faktycznie, choć sposobem nielegalnym, ale bądź co bądź w dobrej wierze od lat kilkunastu używał godła Czerwonego krzyża na oznaczenie swojej firmy i towarów, pod tą firmą sprzedawanych, nagłe przeto i bezwzględne odebranie mu pozwolenia byłoby do pewnego stopnia dla niego krzywdą i naraziłoby go na poważne straty. Z tego też powodu Izba handlowa i przemysłowa oświadczając się za udzieleniem Leszkowi Sładowskiemu ograniczonego pozwolenia na oznaczanie godłem i nazwą Czerwonego krzyża środków opatrunkowych i artykułów leczniczych w jego drogueryi sprzedawanych, przemawia zarazem za wyznaczeniem petentowi terminu półtorarocznego, do zupełnego wysortowania wszystkich innych towarów, które on dotychczas z tym znakiem sprzedawał, a których to towarów godłem tem zaopatrzonych jak sam twierdzi posiada w obecnej chwili jeszcze zapas bardzo znaczny.

6.

L. 2652/05.

C. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów uprasza — odezwą z 3. czerwca 1905 L. 63804. XII. o wydanie opinii, czy i jakie względy przemawiają za urządzeniem stacyi telegraficznej w Uhrynowie powiat Sokal, przy tamtejszym urzędzie pocztowym. Izba zgodnie z wnioskiem sekcji handlowej uchwała oświadczyć się za urządzeniem wspomnianej stacyi telegraficznej, a to z motywów następujących:

Miejscowość Uhrynów licząca blisko 2000 ludności, leży we wschodniej stronie powiatu sokalskiego od granicy Wołynia, w okolicy ludnej i zamożnej, znanej z wysokiej kultury gospodarstw rolnych; znajduje się tam kilka gorzelń, młynów prowadzi się ożywiony handel zbożem, spirytusem, drzewem i produktami rolnymi. — Najbliższa stacya telegraficzna jest w Sokalu, odległym o 19. kilometrów od Uhrynowa. Jak na dzisiejsze czasy jest to odległość zbyt wielka, zwłaszcza w obec przedstawionych wyżej stosunków miejscowych tudzież ożywo-

nego ruchu handlowego i przemysłowego, który z reguły tylko z wielkimi kosztami a w niejednym wypadku n. p. podczas zawiści śnieżnych, słoty i t. p. nawet z uciążliwymi trudnościami może korzystać z komunikacji telegraficznej. Że zaś komunikacja taka jest dzisiaj dla obrotu handlowego bezwarunkowo niezbędną a korzystanie z niej winno być dla potrzeb tego obrotu w każdym kierunku ułatwione, sądzi Izba, iż utworzenie stacji telegraficznej w Uhrynowie leży przedewszystkiem w interesie tamtejszych kół handlowych i przemysłowych a będzie pożądanem także dla wygody ogółu. — W obec tego przemawia Izba za urządzeniem stacji telegraficznej przy c. k. Urzędzie pocztowym w Uhrynowie.

L. 2721/05.

Dyrekcya poczt i telegrafów odezwą z 6. czerwca 1905. L. 51791 — XII. uprasza o opinię w sprawie urządzenia stacji telefonicznej w Humniskach, po otwarciu tamże urzędu pocztowego.

Na wniosek sekcji handlowej Izba uchwała oświadczyć się, jak następuje:

Miejscowość Humniska licząca przeszło 2000 mieszkańców, leży w powiecie Brzozowskim, ludność tamtejsza zajmuje się głównie uprawą roli i chowem bydła a ruch handlowy w artykułach gospodarstwa rolnego jak zboże, dalej w bydłe, trzodzie, drzewie i t. p. jest dosyć ożywiony. W samych Humniskach istnieje od lat, kilka kopalń nafty (głównie firmy Perkins Mac Intosch), a z rozwojem ich wzrasta ruch także w innych gałęziach handlu i przemysłu tak, że kataster Izbowy wykazuje dzisiaj w Humniskach przeszło 60 kontrybuentów stanu handlowego i przemysłowego. Chociaż najbliższa stacja telegraficzna jest w Brzozowie, odległym tylko o 3 kilometry, to przecież sądzi Izba, iż właśnie przemysł naftowy ze względu na swe żywotne potrzeby wymaga, by miał komunikację telegraficzną według możliwości na miejscu niejako pod ręką, zdarsza się bowiem, iż jak wykazują doświadczenia lat ostatnich, w razie wybuchów ropy, pożaru, strejku i t. p. nadzwyczajnych wypadków jest bezwarunkowo koniecznem natychmiastowe porozumienie się drogą telegraficzną bądź z interesentami, bądź

też z władzami. — W obec tego stanu rzeczy oświadcza się też Izba za urządzeniem stacyi telegraficznej w Humniskach przy tamtejszym c. k. Urzędzie pocztowym.

L. 2783/05.

Na zapytanie Dyrekcyi poczt i telegrafów z 8. czerwca 1905 L. 59407. XII. czy i z jakich względów urządzenie stacyi telegraficznej przy urzędzie pocztowym w Bachórze — powiat Brzozów — byłoby wskazane, — Sekcyja handlowa wnosi a Izba uchwała wydać opinię tej treści:

Miejscowość Bachórz licząca przeszło 1500 ludności, leży we wschodniej części powiatu brzozowskiego i jest stacyą otwartej niedawno linii kolejowej Przczworsk-Bachórz-Dynów Okolice tamtejsza, położona nad Sanem, zamieszkała jest przez zamożną ludność, zajmującą się głównie uprawą roli i chowem bydła — i posiada dosyć ożywiony handel zbożem, bydłem, trzodą, produktami gozpodarczemi i drzewem.

Najbliższa stacya telegrafu dla samego Bachórza jest w Dynowie, odległym o 4 kilometry; atoli do tamtejszego okręgu doręczeń należą miejscowości jak: Dylągówka, Jawornik i inne, których oddalenie od Dynowa wynosi 15 kilometrów i więcej. Ze względu iż korzystanie z komunikacyi telegraficznej, w obec tak znacznej odległości połączone jest z wielkimi kosztami a nieraz nawet bardzo uciążliwe i trudne jak n. p. podczas zamieci śnieżnych, słoty i t. p. udały się interesowane obszary dworskie i gminy do c. k. Dyrekcyi z prośbą o urządzenie stacyi telegraficznej w Bachorzu przy istniejącym tamże urzędzie pocztowym jako punkcie dogodnym i łatwo dostępnym.

Ponieważ przedstawione w tej petycyi stosunki odpowiadają faktycznemu stanowi rzeczy, zaś miejscowy ruch handlowy i przemysłowy z otwarciem nowej kolei z Przeworska przez Bachórz do Dynowa niezawodnie będzie się dalej ożywiać i podnosić, przeto Izba popierając w zasadzie każde rozszerzenie sieci telegraficznej przedewszystkiem ze względu na potrzeby interesowanych kół handlowych i przemysłowych przemawia i w tym wypadku za urządzeniem stacyi telegraficznej w Bachórze przy tamtejszym urzędzie pocztowym.

7.

L. 2688/05.

Towarzystwo »Pomoc przemysłowa« w Zakopanem uprasza o subwencyę na pokrycie kosztów projektowanej w sezonie letnim wystawy i jarmarku wyrobów krajowych w Zakopanem. Zgodnie z wnioskiem sekcji przemysłowej Izba uchwała przyznać komitetowi wystawy i jarmarku wyrobów krajowych w Zakopanem zasiłek bezwrotny w kwocie 500 koron, oraz przyczynić się na wypadek niedoboru wystawy do zasilenia jej funduszu gwarancyjnego kwotą maksymalną 500 koron. Ten drugi zasiłek ma być wypłacony w kwocie odpowiedniej do ogólnej sumy niedoboru, któryby się ewentualnie okazał.

8.

L. 2702/05.

Wydział krajowy pismem z 27. maja 1905 L. 47246 uprasza o wybranie delegata do komisji, która zająć się ma tegorocznem losowaniem premii z fundacji ś. p. Wincentego Łódzia Ponińskiego. Na wniosek sekcji przemysłowej Izba uchwała wybrać delegatem p. r. F. S. Bardasza.

9.

L. 2723/05.

Komitet okręgowej wystawy przemysłowej wyrobów krajowych w Drohobyczu uprasza o subwencyę. W myśl wniosku sekcji przemysłowej Izba uchwała przyznać na ten cel jednorazowy zasiłek w kwocie 400 koron.

10.

L. 2754/05.

Gdy w r. 1903 pojawił się projekt wydania ustawy o zaprowadzeniu przymusowego oznaczania pochodzenia chmielu, zwołana przez Izbę ankieta interesentów oświadczyła się przeciw projektowanej ustawie, a delegaci Izby, którzy z jej ramienia brali następnie udział w ankiecie w Ministerstwie rolnictwa, złożyli oświadczenie zgodne z uchwałami ankiety Izbowej. Mimo jednak poważnych głosów przeciw zamierzone

ustawie Rząd nie zaniechał projektu i przedłożył niedawno Radzie przemysłowej nowy projekt, który również spotkał się z niepocholebną oceną dotyczącego oddziały rady przemysłowej, tak iż znaczną większością głosów uchwalono przejść nad tym projektem do porządku dziennego.

Przedłożony obecnie projekt zawiera przeważnie te same błędy, jakie tkwiły już w pierwotnym elaboracie Rządu; opiewa on, jak następuje:

GESETZ

betreffend die Bezeichnung der örtlichen Herkunft des Hopfens.

Mit Zustimmung beider Häuser des Reichsrates finde Ich anzuordnen, wie folgt:

§. 1. Wird Hopfen unter Bezeichnung der örtlichen Herkunft feilgehalten oder in Verkehr gesetzt, so hat die Bezeichnung in Gemässheit der Vorschriften dieses Gesetzes zu erfolgen.

Hiebei macht es keinen Unterschied, ob die Bezeichnung der örtlichen Herkunft auf dem Behältnisse des Hopfens angebracht wird oder in den auf die Feilhaltung und den Verkehr bezüglichen Erklärungen, als: Preislisten, Geschäftsbriefen, Frachtbriefen, Rechnungen oder in den die Ware betreffenden Certificaten, Ursprungszeugnissen u. dgl. m. enthalten ist.

§. 2. Für Zwecke der Bezeichnung der örtlichen Herkunft des Hopfens können Gebiete des Inlandes, in welchen Hopfen erzeugt wird, unter genauer Feststellung und Abgrenzung derselben im Verordnungswege als Hopfenproductionsgebiete bezeichnet werden.

Vor Erlassung einer derartigen Verordnung sind die in Betracht kommenden landwirtschaftlichen Hauptkörperschaften (Landeskulturrat, Landwirtschaftsgesellschaft u. dgl. m.) und Handels- und Gewerbekammern einzuvernehmen.

§. 3. Im Sinne des §. 1. dieses Gesetzes ist die örtliche Herkunft des im Inlande erzeugten Hopfens durch Angabe

der Ortschaft, der Gemeinde, des etwa gemäss §. 2. dieses Gesetzes festgestellten Productionsgebietes oder des Landes, wo der Hopfen erzeugt wurde, oder der Staatsgebietes, zu bezeichnen.

Die erwähnten Angaben können sowohl einzeln als zu mehreren verbunden oder auch insgesamt angeführt werden.

§. 4. Im Verordnungswege können nähere Vorschriften über die Art und Weise der Anbringung der Herkunftsbezeichnung erlassen werden.

Die Bestimmung des §. 2. Absatz 2., findet auch in dertartigen Fällen Anwendung.

§. 5. Zu den im §. 3. vorgesehenen Herkunftsbezeichnungen können solche wahrheitsgemässe Zusätze gemacht werden, welche eine nähere Angabe der örtlichen Herkunft enthalten (zum Beispiel Name des Gutsgebietes, Gutsbesitzes (Gerichts- oder politischen Bezirkes).

§. 6. Herkunftsbezeichnungen, welche den Bestimmungen des §. 3. Absatz 1., nicht entsprechen, dürfen nicht angewendet werden. Ebenso ist jeder Zusatz zur Herkunftsbezeichnung und jede Art und Weise der Anbringung verboten, welche geeignet sind, einen Irrtum über die örtliche Herkunft des Hopfens hervorzurufen.

Desgleichen sind Angaben oder Bezeichnung verboten, welche, ohne Herkunftsbezeichnungen zu sein, nach Inhalt oder Art des Anbringens geeignet sind, den Anschein von solchen zu erwecken.

§. 7. Im Verordnungswege kann verfügt werden, dass die Bestimmungen der §. 3. und 6. dieses Gesetzes — erforderlichenfalls für einen bestimmten Zeitraum nach Inkrafttreten desselben — hinsichtlich bestimmter, in der Verordnung anzuführenden Angaben nicht Anwendung zu finden haben, welche nach der Verkehrsgewohnheit beteiligter Kreise die ausschliessliche Bedeutung eines Hinweises auf den örtlichen Ursprung des Hopfens nicht besitzen oder doch diese Bedeutung verloren haben, indem sie zur Kennzeichnung der Gattung des Hopfens gebräuchlich geworden sind.

§. 8. Wird Hopfen, der nicht im Inlande erzeugt wurde, daselbst feil gehalten oder in Verkehr gesetzt, so finden die Bestimmungen der §. 1, 2, 3, 4, 5, 6 und 7. dieses Gesetzes,

vorbehaltlich der im dritten Absatze dieses Paragraphen enthaltenen Ausnahmen, sinngemässe Anwendung.

Sind in einem auswärtigen Staate in einer den Anordnungen des §. 2. Absatz 1. dieses Gesetzes entsprechenden Weise Hopfenproductionsgebiete bestimmt, so kann im Sinne des §. 3. dieses Gesetzes die örtliche Herkunft des Hopfens auch durch Angabe des betreffenden ausländischen Productionsgebietes bezeichnet werden.

Im Verordnungswege kann verfügt werden, dass die in den vorstehenden Absätzen 1. und 2. vorgesehene Anwendung der Bestimmungen dieses Gesetzes auf ausländische Herkunftsbezeichnungen nur in dem in der Verordnung zu bezeichnenden Umfange Platz zu greifen hat, in welchem die inländische Herkunftsbezeichnung auch in dem betreffenden ausländischen Staate geschützt wird. Doch darf im Geltungsgebiete dieses Gesetzes auf Hopfen, welcher nicht im Inlande erzeugt wurde, eine Herkunftsbezeichnung nicht angewendet werden, welche dem inländischen Hopfen zukommt (§. 3.).

§. 9. Wer den Bestimmungen dieses Gesetzes und den in Gemässheit desselben erlassenen Vorschriften zuwider handelt, ist, unbeschadet der Anwendung der allgemeinen Strafgesetze, von der politischen Bezirksbehörde an Geld von 10. bis 2.000 Kr., unter erschwerenden Umständen, insbesondere im Falle der Wiederholung, mit Arrest von einem Tage bis zu drei Monaten zu bestrafen. In letzterem Falle kann mit der Freiheitsstrafe Geldstrafe bis 2.000 Kr. verbunden werden.

Bei der Verurteilung zu einer Geldstrafe ist gleichzeitig die an deren Stelle für den Fall der Uneinbringlichkeit eintretende Arreststrafe auszusprechen.

Hiebei ist für einen Strafbetrag von 10. bis 20. Kr. auf einen Tag, bei höheren Geldstrafen für je 20. Kr. auf einen Tag Arrest zu erkennen; doch darf die Dauer des Arrestes drei Monate nicht übersteigen.

§. 10. Im Falle der Verurteilung ist auf die Beseitigung der die vorschriftswidrigen Angaben enthaltenden Bezeichnungen, wenn aber diese Beseitigung nicht möglich ist, auf den Verfall der diese Bezeichnung tragenden Umhüllungen zu erkennen, soweit dem Verurteilten noch das Recht zur Verfügung über diese Gegenstände zusteht.

Diese Anordnung ist, auch wenn die Verfolgung oder Verurteilung einer bestimmten Person nicht ausführbar ist oder wenn dem Verurteilten ein Verfügungsrecht über diese Gegenstände nicht mehr zusteht, bezüglich jener Gegenstände selbständig zu treffen, welche der Verfügung einer für die Einhaltung der Vorschriften über die örtliche Bezeichnung verantwortlichen Person unterliegen.

Zum Zwecke der Sicherung dieser Massregeln, welche auf Kosten des Verurteilten zu vollziehen sind, kann die politische Behörde bereits im Zuge des Verfahrens die Beschlagnahme oder andere zweckmässige Verwahrung jener Gegenstände verfügen, durch deren vorschriftswidrige Bezeichnung die Uebertretung begangen wurde.

§. 11. Inländische Anstalten, welche von Gemeinden, Bezirken oder von einem Lande, von Vereinen, Genossenschaften oder anderen Körperschaften errichtet werden und zum Zwecke haben, die örtliche Herkunft des Hopfens aus einem bestimmten Gebiete zu bescheinigen (Hopfensignierhallen), können im Hinblick auf diesen Zweck von der politischen Landesstelle als öffentliche Anstalten (öffentliche Hopfensignierhallen) anerkannt werden.

Eine solche Anerkennung kann nur erfolgen, wenn:

1. für das Statut und die Bestimmungen über die geschäftlichen Einrichtungen der Anstalt sowie für Aenderungen die Genehmigung der politischen Landesstelle vorbehalten ist;

2. die Vornahme der von der Anstalt ausgehenden Bescheinigungen und Bezeichnungen über die Herkunft des Hopfens ausschliesslich durch solche Organe der Anstalt vorgesehen ist, welche von der politischen Bezirksbehörde bestätigt und beeidet wurden, und

3. die Gebarung der Anstalt der Aufsicht der politischen Landesstelle unterworfen wird.

Die unter Z. 1. erwähnte Genehmigung darf nur dann erteilt werden, wenn nach dem Ermessen der politischen Landesstelle in den statutarischen und geschäftlichen Einrichtungen der Anstalt die Gewähr für eine vollkommen verlässliche Nachweisung, Bescheinigung und Bezeichnung der örtlichen Herkunft des Hopfens geboten wird.

Als Organe der Anstalt (Absatz 2.) dürfen nur solche Personen bestätigt und beeidigt werden, welche nach Ermessen der politischen Bezirksbehörde fachlich geeignet und vollkommen vertrauenswürdig sind.

§. 12. Die von einer öffentlichen Hopfensignierhalle ausgehenden Bescheinigungen und Bezeichnungen der örtlichen Herkunft des Hopfens sind als öffentliche Urkunden und als öffentliche Bezeichnungen anzusehen, deren Verfälschung oder Nachahmung den Bestimmungen des allgemeinen Strafgesetzes unterliegt.

Im Verordnungswege sind Anordnungen über die Form dieser Bescheinigungen und Bezeichnungen zu erlassen.

§. 13. Die politische Landesstelle hat die Gebarung der öffentlichen Hopfensignierhallen, insbesondere die Einhaltung der statutarischen Bestimmungen und jener über die geschäftlichen Einrichtungen zu überwachen. Sie ist berechtigt, in Betreff der Gebarung einer jeden Anstalt jene Anordnungen zu treffen, welche sich zur gesicherten Erreichung des Zweckes der Anstalt jeweils als notwendig erweisen.

Die politische Landesstelle kann für Ausübung der ihr zustehenden Ueberwachung auch die politischen Bezirksbehörden oder einen ständigen Kommissär bestellen.

Die Ueberwachungsorgane sind insbesondere berechtigt jederzeit die Geschäftsräume der Anstalten zu betreten, von den Bestellten derselben Auskünfte zu verlangen und in die Korrespondenz, die sonstigen Aufzeichnungen, sowie die Geschäftsbücher der Anstalten Einsicht zu nehmen.

§. 14. Die politische Landesstelle ist berechtigt, die erfolgte Anerkennung einer Anstalt als öffentliche Hopfensignierhalle zu widerrufen, wenn

1. die statutarische und geschäftliche Einrichtung der Anstalt sich in der Durchführung als nicht ausreichend erweist, um die im §. 11. bezeichnete Gewär zu bieten; oder
2. durch die Anstalt selbst oder durch einzelne ihrer Organe den statutarischen Bestimmungen oder den Bestimmungen über die geschäftlichen Einrichtungen nicht entsprochen wird; oder

3. seitens der Anstalt oder ihrer Organe den Anordnungen der politischen Landesstelle nicht Folge geleistet oder die behördliche Ueberwachung behindert wird (§. 13.).

§. 15. Wird von den Bestimmungen des Statuts oder von jenen über die geschäftlichen Einrichtungen der Anstalt abgewichen, behördlichen Anordnungen nicht Folge geleistet oder die behördliche Ueberwachung behindert, so kann die politische Bezirksbehörde über die schuldtragenden Organe, auch wenn von der Bestimmung des §. 14. kein Gebrauch gemacht wird und insofern nicht im Sinne des §. 9. vorzugehen ist, Ordnungsstrafen von 10. bis 200 Kr, verhängen.

§. 16. Die auf Grund dieses Gesetzes eingehenden Geldstrafen (§. 9). fließen in den Armenfonds der Gemeinde, die Ordnungsstrafen (§. 15.) in den Landeskultur- beziehungsweise Landesfonds des Landes, wo die strafbare Handlung begangen wurde.

§. 17. Die politische Bezirksbehörde ist berechtigt, den Organen einer öffentlichen Hopfensignieranstalt die ihnen im Sinne des §. 11, Z. 2. zustehende Befugnis zur Vornahme der Bescheinigungen und Bezeichnungen über die Herkunft des Hopfens zu entziehen, wenn die Voraussetzungen, unter welchen die Bestätigung und Beeidigung erfolgt ist, nicht mehr als vorhanden angesehen werden können.

§. 18. Hinsichtlich der Zuständigkeit der politischen Behörden zur Amtshandlung nach diesem Gesetze, ferner hinsichtlich der Rechtsmittel und der Verjährung finden die allgemeinen Bestimmungen über das Verfahren bei den politischen Behörden Anwendung.

Ueber Rechtsmittel gegen Entscheidungen auf Grund der §. 11, 13, 14, 15 und 17. dieses Gesetzes entscheidet das Ackerbauministerium im Einvernehmen mit den übrigen beteiligten Ministerien.

§. 19. Dieses Gesetz tritt an jenem Tage in Wirksamkeit, welcher von den mit dem Vollzuge des Gesetzes betrauten Ministern im Verordnungswege festgesetzt wird.

§. 20. Mit dem Vollzuge dieses Gesetzes sind Mein Ackerbauminister, Mein Handelsminister und Mein Minister des Innern betraut.

Aby dać stronom interesowanym sposobność do zaznajomienia się z nowym projektem i poczynienia swych uwag, rozesłano po egzemplarzu projektu z prośbą o przedłożenie opinii na piśmie, a nadto odbyła się poufna konferencya najznacześniejszych interesentów, na której oświadczone się stanowczo przeciw proponowanej ustawie i w tej zmienionej nowej osnowie i wyrażono zdanie, iż Izba powinna wytrwać na zajętem pierwotnie stanowisku zasadniczej odmowy.

Komitet c. k. galicyjskiego Towarzystwa, gospodarskiego oświadczył się również stanowczo przeciw nowemu przedłożeniu rządowemu, i wykazał w obszernym memoryale szkodliwość proponowanej ustawy dla tej ważnej gałęzi rolnictwa krajowego.

Połączone sekcye Izby, które tę sprawę rozpatrywały, przyszły do przekonania, że nie ma zupełnie powodu do zmiany stanowiska, zajętego w zasadzie przeciw wydaniu ustawy o oznaczaniu pochodzenia chmielu, i że należy ponownie ze stanowiska interesów handlu i przemysłu, które Izba zastępować jest obowiązana, oświadczyć się przeciw przedłożeniu rządowemu.

Ze stanowiska przemysłu nie przynosi nowy projekt nic dodatniego. Przemysł browarniany zachowuje się zupełnie zimno, i twierdzi stanowczo, że nie jest prawdą, jakoby ustawa ta miała stanowić ochronę dla browarów, przeciwnie może ona im być szkodliwą o tyle, że zabezpiecza dla pewnych specjalnych gatunków chmielu wyższą ochronę, a zatem i wyższą cenę, sprowadzającą podrożenie surowca.

Ze stanowiska handlu należy przedewszystkiem zaznaczyć, że handel dąży do wolnej konkurencyi, i odstępuje tylko od tej zasady wówczas, jeżeli idzie o ochronę rzeczywiście zagrożonych doniosłego znaczenia interesów Kogo zaś ma wziąć w obronę projektowana ustawa? Czy wychodzi może z tej zasady, że broni słabych ekonomicznie? czy więc tymi słabymi ekonomicznie mają być w tym wypadku browary? Zresztą gospodarcza wartość ochrony pochodzenia pewnego towaru okazuje się dla obrotu handlowego tylko wówczas, jeżeli jakość towaru, jego dobroć natychmiast można rozpoznać, i przy odbiorze żadnego szczególnego badania nie potrzeba. To jest jednak możliwe tylko przy wyrobach produkcji technicznej,

głównie przy wyrobach przemysłowych, przy których zachodzi jednolitość metody produkcji, oraz środków produkcji, a wybija się naprzód tęgość, sprawność i rzetelność przedsiębiorcy. Tego nie ma w rolnictwie, gdyż jakość żniwa zależy w pierwszym rzędzie od warunków przyrodzonych, pewnych stosunków lokalnych, wpływów atmosferycznych i t. p. Oznaczenie pochodzenia ma sens wówczas, gdy przez nie stwarza się zarazem pewne oznaczenie jakości, co jednak nie jest możliwe przy płodach rolnych. Zaprowadzenie świadectw pochodzenia dla chmielu absolutnie nie jest zdolne dać kupującemu bezwarunkowej pewności co do ochrony jakości kupionego towaru. Handel nie może przeto dopatrzeć się dla siebie żadnych korzyści w projektowanej ustawie, która przeciwnie stanowi dotkliwie skrópowanie wolnego dotychczas obrotu handlowego chmielom.

Dla trzeciej bardzo ważnej gałęzi gospodarstwa krajowego, rolnictwa, stanowi przedłożenie rządowe bardzo wielkie niebezpieczeństwo, gdyż dąży do ochrony produkcji chmielu niektórych okolic, wskutek czego w innych rozwój tej gałęzi rolnictwa powstrzyma lub nawet zupełnie zabije. Ze stanowiska rolnictwa nie można zatem popierać ustawy, która zamiast do pomnożenia płodów rolniczych dąży właściwie do ich umniejszenia i ograniczenia.

Za wiele pozostawiono wreszcie do uregulowania rozporządzeniom władzy wykonawczej. Jeżeli w ustawie pewnej, która jest tylko ustawą ramową, co do najważniejszych punktów rozstrzygnięcie mają podać dopiero przyszłe rozporządzenia ministerjalne, muszą te rozporządzenia być znane, gdyż bez nich właściwie zasadnicze przepisy ustawy są niejasne i w wątpliwość podane.

Przeciw szczególnym postanowieniom dałyby się również liczne zarzuty przytoczyć. Sekcye sądzą jednak, że wobec zasadniczego przeciwnego stanowiska, jakie cały kraj zajął wobec przedłożenia rządowego, wszelki kompromis powinien być wykluczony i rozpatrywanie poszczególnych przepisów jest zbędne. Sekcye wnoszą przeto, aby Izba oświadczyła się ponownie w ogóle przeciw wydaniu ustawy o przymusowym oznaczaniu pochodzenia chmielu, i o ile będzie potrzebne, w danej chwili

znowu potrzebne poczyniła kroki w celu przeszkodzenia uchwaleniu szkodliwej dla kraju ustawy.

Izba wniosek ten bez dyskusyi uchwala.

11.

L. 2281.

Poruszona w parlamencie sprawa przeniesienia agend górniczych z zakresu kompetencji Ministerstwa rolnictwa do Ministerstwa handlu zainteresowała szersze koła handlowe i przemysłowe, tak iż Prezydyum Izby widziało się zniewolonym do zajęcia się z własnej inicjatywy tym przedmiotem i przygotowania materiału dla obrad pełnej Izby.

Wobec tego, że sprawa dotyczy przedewszystkiem przemysłu naftowego tak znakomicie w naszym kraju rozwiniętego, odniosło się Prezydyum Izby do krajowego Towarzystwa naftowego z prośbą o wyrażenie opinii. Krajowe Towarzystwo nadesłało odpis memoriału swego, wystosowanego do Koła polskiego w Wiedniu, w którym to memoriale oświadczyło się przeciw projektowi, podniesionemu w parlamencie.

Memoriał ten opiewa:

Dnia 21. lutego b. r. postawili posłowie Dr. Pfaffinger, Kink, Hinterhuber i Tow. wniosek w Parlamencie wiedeńskim, o wyłączenie spraw górniczych z zakresu kompetencji ministerstwa rolnictwa i przeniesienie ich do ministerstwa handlu i o zmianę odpowiednią wskutek tego ustawy z dnia 21. lipca 1871 (Dz. U. i R. P. Nr. 77), tyczącej się ustanowienia i zakresu działania władz górniczych.

Ponieważ podobna zmiana ustawy dotyczy także galicyjskiego przemysłu naftowego, przeto jako Towarzystwo stojące na straży interesów tego przemysłu, ośmielamy się zwrócić do Wysokiego Koła Polskiego i przedstawić opinię Wydziału naszego Towarzystwa w tej sprawie.

Wnioskodawcy w motywach swego wniosku, jako najważniejszy przytaczają, iż istniejącej z konieczności punkta styczności pomiędzy górnictwem, a posiadaniem ziemi powodują sprzeczność interesów tych dwóch gałęzi produkcji i ten wzgląd właśnie przemawia za tem, by sprawy górnicze zostały przeniesione do innego Ministerstwa i tam znalazły dopiero

należyłą obronę, gdy w ministerstwie rolnictwa pomimo rozmaitych projektów ustaw i rozporządzeń sprawa stosunku górnictwa do posiadania ziemi nie znalazła dotąd zadowalniającego rozwiązania.

Kopalnictwo naftowe więcej jeszcze, jak każda inna gałąź górnictwa, związane jest z ziemią, gdyż według krajowej ustawy naftowej z 17 grudnia 1884, żywice ziemne a w szczególności nafta, wosk skalny i asfalt ulegają prawu rozporządzalności właściciela gruntu, czyli stanowią własność właściciela gruntu.

Wspomniany więc motyw wnioskodawców może odnosić się tylko do górnictwa minerałów zastrzeżonych, gdyż w kopalnictwie naftowym sprawa ustawowo jest już przesądzoną i Sejm galicyjski, uchwalając ten zasadniczy punkt ustawodawstwa naftowego, oparł się stanowczo próbom rządu centralnego, który pomimo Najwyższego postanowienia z 22. stycznia 1862 r. orzekającego, że tak w Galicyi, jak i w Wielkiem Księstwie Krakowskiem nafta nie stanowi regalu górniczego, jeżeli służy na wyrób olei świetlnych, już w r. 1873 przedłożył Sejmowi galicyjskiemu projekt ustawy poddającej minerały żywiczne pod przepisy ustawodawstwa powszechnej ustawy górniczej.

Jednakowoż najlepsza nawet ustawa z biegiem czasu wymaga uzupełnień, zachodzi także wypadek, iż niektóre przepisy tej ustawy nie dość wyraźnie sformułowane — dają pole odnośnym władzom do dowolnej interpretacji. Dzieje się to i w ustawodawstwie naftowym. Sejm galicyjski w ostatniej kadencji na skutek podania naszego Towarzystwa wezwał już Wydział krajowy do opracowania noweli do ustawy naftowej z r. 1884, i przedłożenia jej na najbliższej sesji sejmowej. Nowela taka wymagać będzie rozszerzenia ram ustawy państwowej, a więc zgody i opinii odnośnego ministerstwa. Przepisy górniczo-policyjne dla kopalń naftowych już parokrotnie ulegały zmianom a wskutek niedostatecznego określenia kompetencji władz górniczych w samej ustawie, zmiany tych przepisów wkraczały zawsze w dziedzinę samego posiadania ziemi i terenu naftowego. Wszystko to świadczy, iż pomimo istniejącego krajowego ustawodawstwa naftowego bardzo ważnym czynnikiem dla naszego kopalnictwa naftowego jest, do którego

ministerstwa sprawy produkcji naftowej należą, czy są one ześrodkowane w ministerstwie, które jest więcej przystępnem dla uwzględnienia opinii naszego kraju, czy w ministerstwie, gdzie wpływ ten jest mniejszy, a przeważa wpływ żywiółów nam nieprzyjaznych, często konkurencyjnych. Bardzo ważnem jest również, które ministerstwo odnośnie do charakteru swej działalności więcej jest odpowiedniem do utrzymywania ducha naszego ustawodawstwa naftowego wypływającego z jego zasadniczego postanowienia, że nafta należy do rzędu minerałów niezastrzeżonych.

Jakkolwiek jesteśmy za jak najszerzym rozwojem kopalnictwa naftowego u nas w kraju i w projektowanej noweli do ustawy będziemy się domagać ustawowej ochrony nabytych praw naftowych przez przedsiębiorców naftowych, to jednak musimy także uwzględnić, by prawa właścicieli gruntu w myśl ustawodawstwa naftowego z r. 1884 nie poniosły jakiegokolwiek uszczerbku i by przez wszelkie zmiany, czy to ustawy, czy przepisów, nie była utrudnioną egzystencya mniejszych przedsiębiorstw naftowych, które są przedsiębiorstwami krajowemi, a ułatwionym jedynie rozwój większych przedsiębiorstw opartych o obce kapitały. Obawiamy się, iż z chwilą, gdy agendy górnicze przejdą do ministerstwa handlu, ministerstwo to łatwiej może uleść wpływom większych przedsiębiorstw pozakrajowych i charakter specyficzny naszego kopalnictwa naftowego, który dzisiaj daje możność pracy w tej gałęzi górnictwa i drobniejszym kapitalistom krajowym, daje zysk właścicielowi gruntu, polepsza warunki egzystencyi niezamożnej ludności włościańskiej, pomału utraci swoje cechy i będzie jedynie podstawą dla działalności i spekulacyi większych kapitalistów obcokrajowych.

W ministerstwie rolnictwa te wszystkie właściwości naszego kopalnictwa naftowego będą — spodziewamy się — łatwiej utrzymane i w tem ministerstwie opinia naszego kraju może być ze względu na osobę każdorazowego ministra więcej uwzględniana.

Z tych powodów jesteśmy za pozostawieniem agend górniczych w ministerstwie rolnictwa, ministerstwo handlu zaś odpowiednio do swej nazwy i celu, nie mięszając się do samej produkcji, ma zawsze możność wpływu na rozwój ekonomiczny

przemysłu naftowego, jak i każdego innego przemysłu, przez odpowiednie popieranie spraw taryfowych, i cłowych i rozszerzanie zapomocą agend konsularnych rynków zbytu na już gotowe produkty i przetwory.

Natomiast, kiedy już w parlamencie będzie mowa o sprawach górniczych, ośmielamy się prosić Wysockie Koło Polskie, by przy tej okazji domagało się utworzenia przy ministerstwie rolnictwa specjalnej sekcji górniczej i zamianowania szefa sekcji. Projekt taki już nawet istniał w ministerstwie rolnictwa, gdy na czele departamentu górniczego w ministerstwie rolnictwa stał ś. p. radca dworu Zechner, a następnie z niewiadomych powodów projekt ten został zaniechany. Utworzenie specjalnej sekcji górnictwa z szefem sekcji na czele niezależni górnictwo od spraw rolnictwa wyłącznie i nada więcej powagi i samodzielności w rostrzyganiu spraw górniczych odnośnym władzom.

Ponieważ kopalnictwo naftowe różni się bardzo od innych gałęzi górnictwa i co do stosunków prawnych, jak wykazaliśmy, a także co do strony technicznej samej produkcji, przeto pożądanem byłoby bardzo, by Wysockie Koło Polskie zechciało również domagać się od c. k. Rządu ustanowienia w sekcji górniczej specjalnego referenta dla kopalnictwa i spraw naftowych.«

Sekcja przemysłowa po rozpatrzeniu dokładnem sprawy i po bardzo wyczerpującem omówieniu argumentów przytoczonych przez Krajowe Towarzystwo naftowe przyszła jednak do nieco odmiennego zdania. Ministerstwo rolnictwa z natury rzeczy ma ustrój cały, siły fachowe przystosowane w pierwszym rzędzie do potrzeb, stosunków i warunków rozwoju rolnictwa ono jest główną osią, około której obracają się prace wszystkich organów ministerstwa, wszelkie inne działy są jak gdyby przyczepką, czemś obcem, leżącym poza zwykłym i normalnym tokiem urzędowania.

W dzisiejszych stosunkach losy i powodzenie górnictwa tak są ściśle związane z rozwojem i stosunkami przemysłu i handlu, że łączność jego z ziemią schodzi na drugi plan, i jakkolwiek wyłaniające się w tym kierunku stosunki zasługują w równej mierze na uwagę, to jednak związek ten z ziemią nie jest tego rodzaju, aby właśnie przy oznaczaniu kom-

petencyi władz centralnych musiano wybrać ten organ, który ma głównie za zadanie opiekować się działami produkcji opierającymi się wyłącznie na twórczej działalności tej ziemi, rolnictwem, leśnictwem i t. p. Łączność z ziemią ustaje z chwilą wydobycia płodów górniczych natychmiast, inaczej rzecz się ma jak wiadomo w rolnictwie, którego rozwój związany jest z ciągłą troską o tę ziemię, o jej przyrodzone siły, wpływy przyrody i t. p., lub które zdolne jest wytwory swoje wprost bezpośrednio konsumpcji zaofiarować.

Płody górnicze po wydobyciu natychmiast wchodzą w ścisły i wyłączny związek z przemysłem i handlem, stoją w szrankach światowej konjunktury handlowej, dzielą losy gałęzi przemysłu, zajmujących się ich przerobieniem. Mnożą się punkty styczności, wyłaniają się kwestye ściśle i wyłącznie przemysłowe i handlowe tak faktyczne jak i prawne. Ministerstwo handlu, które z jednej strony reprezentuje całe ustawodawstwo przemysłowe, a z drugiej strony ma troskę o politykę handlową, komunikacyjną i statystykę handlowo-przemysłową, jest raczej tem właściwem ciałem, do którego agendy górnicze należeć powinny.

Przydzielenie jednak takie musiałyby się łączyć z równoczesnem utworzeniem osobnej Sekcyi w Ministerstwie handlu dla spraw górniczych, a w sekcyi tej należałoby wywalczyć należne miejsca dla przedstawicieli górnictwa krajowego, oraz krajowych sił urzędniczych. Nie mniej słuszną jest rzeczą, aby szczególnie dla spraw naftowego kopalnictwa ustanowiono osobnego, ukwalifikowanego i z stosunkami kraju należycie obznajomionego referenta.

Z temi zastrzeżeniami wnosi sekcyja przemysłowa, aby oświadczyć się za przeniesieniem agend górniczych z Ministerstwa rolnictwa do Ministerstwa handlu.

Izba wniosek ten uchwała z dodatkiem, że pozostawia Prezydium poczynienie dalszych kroków w czasie, gdy sprawa stanie się aktualną.

12.

Na tem p. Przewodniczący zamyka obrady jawne i zarządza posiedzenie poufne, na którem w myśl wniosków sekcyi handlowej Izba uchwała oświadczyć się za udzieleniem:

a) Mendlowi Leibie dw. im. Dinstenfeldowi i

b) Dawidowi Starkowi koncesyi na biura informacyjne o stosunkach kredytowych we Lwowie.

W końcu Izba udziela Prezydium upoważnienie do załatwienia w czasie miesięcy letnich bez posiedzeń plenarnych Izby spraw niecierpiących zwłoki.

Zamykając obrady p. Przewodniczący zapowiada, że na najbliższem jesiennem posiedzeniu Izby odbędzie się w myśl ustawy wylosowanie połowy radnych, w miejsce których z końcem roku przeprowadzone zostaną wybory.

Protokół sprawdzili:

Frenkl

L. Winiarz.

Prezydent:

Sekretarz:

Horowitz

Stesłowicz.

PROTOKÓŁ

V. posiedzenia lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej

z dnia 3. października 1905 r.

pod przewodnictwem

Prezydenta p. Samuela Horowitza.

Komisarz rządu: c. k. radca dworu p. Jerzy Piwocki.

Obecni:

Wiceprezydent p. Leopold Baczewski, prow. Przewodniczący Władysław Gubrynowicz, oraz członkowie pp. Adlersberg Herman, Ferdynand S. Bardasz, Jakób Beiser, Karol Buber, Bolesław Długoszowski, Alfred Frenkl, Herman Immerdauer, Filip Nathansohn, Edmund Rauch, M. H. Reich, L. Rosenfeld, Dr. Jan Rucker, Ignacy Russmann, Karol Schayer, Józef Schreier, Juliusz Strisower, Albert Szkowron, Józef Wczelak, Ludwik Winiarz, Jakób Wixel.

Biuro Izby:

Dr. Władysław Stesłowicz sekretarz, Dr. Ernest Adam wicesekretarz, Władysław Sanocki koncepista, Dr. Abraham Korkis adjunkt konceptowy (prow. protokół).

Porządek dzienny:

1. Zatwierdzenie protokołu z ostatniego posiedzenia.
2. Sprawy bieżące.
3. Sprawozdanie ze Zjazdu Prezydów galicyjskich Izb handlowych i przemysłowych w Krakowie.
4. L. 4233 a) Wybór 4 członków do Komisji wyborczej dla wyborów uzupełniających do Izby.
b) Wylosowanie 14. członków Izby.
5. L. 4234. Wybór członka do Komisji krajowej powszechnego podatku zarobkowego.
6. L. 3809. Komitet wystawy prac uczniów rękodzielniczych o subwencję.
7. L. 4607. Wybór delegata do Deputacyi szkolnej Akademii handlowej.
8. L. 3193. Propozycja kandydatów na fachowego sędziego obywatelskiego w Samborze.
9. L. 4159. Opinia w sprawie opieczętowania flaszek w handlu napojami spirytusowymi.
10. L. 4582. Opinia o projekcie ustawy normującej trzymanie pras drukarskich i innych przyrządów do powielania.

Na posiedzeniu poufnem.

11. I. 3435. Opinia o udzieleniu Samuelowi i Arnoldowi Gerstenfeldom we Lwowie odszczególnienia z §. 58. ustawy przemysłowej.

1.

P. Przewodniczący, zagajając obrady, oznajmia, że protokół poprzedniego posiedzenia sprawdzili pp. Frenkl i Winiarz i uznali zgodność jego z tokiem obrad i powziętymi uchwałami.

Gdy nikt przeciw układowi protokołu nie podnosi zarzutu, uważa się protokół za przyjęty.

Do sprawdzenia protokołu dzisiejszego posiedzenia p. Przewodniczący zaprasza pp. Hermana Immerdauera i Alberta Szkowrona.

Powitawszy członków Izby zgromadzonych po feryach letnich, Prezydent zaznaczył sprawy ogólniejszego znaczenia, które w czasie miesięcy letnich zwróciły na się uwagę. Wspomniał więc najpierw o znanej agitacji Związku przemysłowców austriackich w Wiedniu, zwróconej przeciw udziałowi Galicyi w dostawach publicznych. Prezydium Izby nie reagowało na ten krok przemysłowców wiedeńskich, który uważać należy jako wyraz pospolitej konkurencji, ma bowiem zaufanie do rządu i do sfer decydujących, że potrafią i bez naszej interwencji skwalifikować te zapędy tak, jak one na to zasługują. (Oklaski).

Zawiadomił następnie Prezydent o zawodzie, jakiego doznała Izba ze strony kandydata na kierownika biura taryfowego, który już po zawarciu umowy cofnął się. Obecnie Prezydium czyni zabiegi o pozyskanie nowej, odpowiedniej na tę posadę osobistości. Załatwienie sprawy propinacyjnej, którą Izba lwowska żywo od początku się interesowała, jest — jak wiadomo --- na najlepszej drodze. Dzięki porozumieniu decydujących czynników z jednej strony uwzględniona być ma opinia całego kraju, przeciwna dalszemu przedłużaniu prawa propinacyi, z drugiej zaś zapewnione będą krajowi fundusze, tak niezbędne dla celów ekonomicznych i oświatowych. Z chwilą, gdy dotyczący projekt ustawy zostanie przedłożony Sejmowi, Izba lwowska nie omieszką skorzystać ze sposobności, aby wobec poszczególnych jej postanowień zaznaczyć i określić swoje stanowisko.

Z kolei dotknął Prezydent znanych uchwał nieustającej komisji przemysłowej w Wiedniu, w niejednym kierunku sprzecznych z opiniami, przez Izbę lwowską niejednokrotnie wyrażonemi. O ile z jednej strony stan rękodzielniczy wymaga jak najsilniejszego poparcia i słusznie żądać go może od państwa, o tyle wprost niezrozumiałem jest przenoszenie postanowień mających służyć wyłącznie przemysłowi, na sfery, które właściwie z rękodzielnictwem w żadnej organicznej nie pozostają łączności. A taka tendencja wyziera między innymi z uchwał komisji, przepisujących przymusowy dowód uzdolnienia także dla zawodów handlowych. Prezydium Izby urzędzi w najbliższym czasie w tej sprawie ankietę wyłącznie fachową, której wyniki będą następnie przedmiotem obrad peł-

nej Izby i staną się dyrektywą dla zastępców naszych w Radzie państwa.

Również zajmie się Izba niebawem sprawą zarządzanego świeżo przez ministerstwo kolejowe zniesienia ulg taryfowych dla przewozu spirytusu. Zarządzenie to stwarza wielkie trudności handlowi spirytusu i produkcji tego artykułu, odgrywającego w gospodarstwie kraju naszego rolę bardzo poważną. Izba lwowska wezwie inne Izby galicyjskie do solidarnego w tej sprawie wystąpienia zarówno wobec rządu, jak i wobec Koła polskiego w Wiedniu.

Nakoniec podniósł Prezydent w wymownych słowach zasługi przechodzącego obecnie w stan spoczynku dyrektora kolei państwowych, radcy Dworu Wierzbickiego i wśród oklasków całej Izby wyraził mu słowa uznania i wdzięczności za prawdziwie obywatelską na tem stanowisku działalność.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego zabrał głos p. Dr. Jan Rucker i przedstawił nagły wniosek tej treści, że ze względu na dotkliwe dla stron interesowanych niedogodności panujące na dworcu towarowym stacji Podzamcze przy ekspedycji towarów, mające swą przyczynę w niedostatecznej liczbie funkcjonaryuszów, Izba poleca Prezydium dołożyć starań, aby personal manipulacyjny i urzędniczy na tymże dworcu wydatnio wzmocniono.

Po przemówieniu p. Russmanna Izba oświadcza się za nagłością wniosku i przyjmuje sam wniosek.

2.

Z kolei sekretarz Izby zdaje sprawę z czynności Prezydium i biura w czasie od 26. czerwca do 3. października br. Przedstawia ze spraw, których w tym czasie wpłynęło 1723 (od l. 2922 do l. 4645), najważniejsze, załatwione przez Prezydium w myśl udzielonego na posiedzeniu dnia 26. czerwca br. upoważnienia.

I. 3009 (1623).

C. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 1. kwietnia b. r. l. 2461/III. zwróciło się do Izby z prośbą o objawienie opinii

A/36

w myśl reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z dnia 24-go marca 1905 l. 16623, wystosowanego do c. k. Namiestnictwa i opiewającego, jak następuje:

Im Zuge der im Subkomitee des Gewerbeausschusses des Abgeordnetenhauses eingeleiteten Verhandlungen über die Regierungsvorlage betreffend eine Abänderung und Ergänzung der Gewerbeordnung ist bei §. 3 die Frage des Gewerbsrechtes der juristischen Personen aufgerollt und namentlich die Frage nach der Statthaftigkeit der Ausübung eines Gewerbes durch die auf dem Gesetze vom 15. November 1867 R. G. Bl. Nr. 134 konstituirten Vereine unter Hinweis auf die Bestimmung des §. 2. dieses Gesetzes aufgeworfen worden.

Die k. k. Statthalterei wird eingeladen, mit tunlichster Beschleunigung über den Stand der diesfälligen Praxis der Gewerbsbehörden des dortigen Verwaltungsgebietes, sowie über die hauptsächlichsten Gewerbekategorien, in welchen sich allenfalls die gedachten Vereine statutengemäss zu betätigen pflegen, anher zu berichten.

Prezydyum Izby, stwierdziwszy na podstawie katastru przemysłowego, jakie kategorie przemysłu i handlu są wykonywane przez stowarzyszenia, przedłożyło c. k. Namiestnictwu następujące sprawozdanie:

Do stowarzyszeń, opartych na ustawie z 15. listopada 1867 Dz. p. p. Nr. 134 a wykonujących zarobkowości przemysłowe, należą w okręgu Izby tutejszej przedewszystkiem Kółka rolnicze, nadto Czytelnie „Proświty“ i Tow. im. Kaczkowskiego, oraz bractwa cerkiewne. Główną zarobkowością przemysłową, przez te stowarzyszenia wykonywaną, jest utrzymywanie kramów z towarami mieszanymi, często także wyszynk wina i sprzedaż słodzonych napojów w zamkniętych naczyniach. Stowarzyszenia te, wykonując wspomniane zarobkowości, dopełniają z reguły bardzo ściśle warunków, ustawą przemysłową w §. 3. przepisanych t. j. ustanawiają zastępcę względnie dzierżawcę, odpowiadającego osobiście wymaganiom przemysłowoprawnym, z punktu widzenia przeto obowiązujących postanowień ustawy przemysłowej proceder iah żadnym zarzutem ani wątpliwościom podlegać nie może. Stwierdzając to, o ile doty-

czy stanu faktycznego dotychczasowego, Izba handlowa i przemysłowa, powołana do strzeżenia praw przemysłu i handlu wyraża zdanie, że i na przyszłość zmiana ustawy przemysłowej, dążąca do ograniczenia jednostek zbiorowych, o jakich tu mowa, w wykonywaniu rzeczonych innych zarobkowości przemysłowych, nie dałaby się żadnymi względami społeczno-prawnymi usprawiedliwić. — O ile takie osoby prawne stają przez to w kolizyi do innych nie przemysłowych — przepisów prawnych, Izba nie uznaje się powołaną w to wchodzić. Jest rzeczą odpowiednich władz administracyjnych przestrzegać, aby do takiej kolizyi nie dochodziło. Zadaniem Izby wszakże zwrócić uwagę, że usunięcie tej kolizyi przez bezwzględne odebranie tego rodzaju osobom prawnym uprawnień przemysłowych, które im dzisiejsza ustawa przemysłowa przyznaje, i które one wobec ustawy tej prawnie od szeregu lat dotychczas wykonują, byłoby krokiem ze względów ogólnospołecznych w naszym kraju bardzo ryzykownym i wprost szkodliwym. Mamy tu na myśli w pierwszym rzędzie Kółka rolnicze z ich rozgałęzioną w całym kraju siecią t. zw. sklepów chrześcijańskich. Nie wchodząc w rozstrzyganie kwestyi, czy i o ile sklepy te pod firmą Kółek utrzymywane, nie są w zupełności zgodne z administracyjno-prawną podstawą istnienia Kółek, stwierdzić jednak wypada, że od szeregu lat za wiedzą i bez protestu ze strony czynników reprezentujących władzę prowadzona w tym kierunku akcja, pogłębiła się dziś i urosła do takich rozmiarów, że nagłe zakwestyonowanie podstaw prawnych tych przedsiębiorstw musiałoby siłą faktu być dla nich ciosem zabójczym, odbić się dotkliwie na interesach drobnego handlu krajowego i wstrzymać w sposób pożałowania godny wyrabiającą się pod firmą i przez działalność sklepików Kółek kulturę handlową wśród najniższych warstw naszego społeczeństwa. Oparcie tych przedsiębiorstw zbiorowych na innych podstawach prawnych n. p. na przepisach ustawy z roku 1873 nie dałoby się i jak potwierdzają poważne, przez Izbę w tej mierze zasiągane informacje, przeprowadzić, a to zarówno ze względu na naturę i rozmiary tychże przedsiębiorstw jak i z uwagi na brak pod tym względem przygotowania ekonomiczno-prawnego u ludu. Dla normalnego rozwoju stosunków gospodarczych w kraju nie pozostawało przeto zdaniem Izby nic innego, jak pozosta-

wić nadal jednostkom prawnym, o których mowa, swobodę tworzenia i utrzymywania takich przedsiębiorstw handlowych, oczywiście przy ścisłym przestrzeganiu postanowień ustawy przemysłowej.

W tej mierze przedsiębiorstwa takie powinny równie dokładnie i równie ściśle trzymać się przepisów ustawy przemysłowej, jak przedsiębiorstwa osób fizycznych, i ze względów konkurencyjnych nie należałoby im czynić żadnych ulg, ani żadnych ułatwień lub wyjątków w porównaniu z osobami fizycznymi.

Skoro mowa o sklepach Kółek rolniczych, należy i tę okoliczność jeszcze podkreślić, że tworzą one niewątpliwie tylko formę przejściową handlu, która z postępem kultury siłą rzeczy z czasem sama zaniknie. Dowodem tego coraz liczniejsze przykłady, zwłaszcza w Galicyi zachodniej, gdzie sklepy Kółek rolniczych przemieniają się stopniowo w przedsiębiorstwa prywatne, na rachunek i niebezpieczeństwo osób fizycznych przedsiębiorców prowadzone. Dalszy rozwój stosunków niewątpliwie tą samą pójdzie drogą, byłoby zdaniem Izby poważnym błędem, gdyby z jakichkolwiek powodów chciano przeszkadzać temu naturalnemu biegowi rzeczy i środkami administracyjno-prawnymi dziś, gdy działalność handlowa Kółek rolniczych tak szerokie objęła kręgi, podcinać ją i paraliżować.

Izba handlowa i przemysłowa ma zaszczyt przeto oświadczyć się przeciw wszelkim zmianom ustawy przemysłowej, któreby osobom prawnym uniemożliwiały wykonywania czynności, podlegających tejże ustawie. Natomiast Izba jest zdania, że pod tym względem co się tyczy praw i obowiązków, z wykonywaniem takich czynności połączonych, należy bezwzględnie osoby prawne traktować na równi z osobami fizycznymi, bez ograniczenia lub uprzywilejowania specjalnego jednych lub drugich.

I. 2996.

Oświadczone się ponownie za zaprowadzeniem całodzienniej służby telegraficznej przy c. k. Urzędzie pocztowym i telegraficznym w Kałuszu.

L. 3008.

Oświadczono się przeciw udzieleniu Danielowi Goldbergowi w Przemysłu dyspenzy od przedłożenia świadectwa nauki i pracy w przemyśle optycznym.

L. 3037.

Wydano opinię, że według powszechnie w zakładach finansowych przyjętego wyczaju rachunki bieżące bywają zamknięte półrocznie a to zawsze z dniem 30. czerwca i 31. grudnia każdego roku.

L. 3104.

C. k. Namiestnictwo zawiadomiło Izbę, iż c. k. Ministerstwo handlu zatwierdziło przedłożone przez Izbę rachunki za

I. Zamknięcie

P r z y c h ó d		Koron	h.	Koron	h.
1	Pozostałość kasowa z końcem grudnia 1901			26035	27
2	Dodatek do podatku	81273	71		
3	Oplaty za rejestrowanie marek " " " wzorów	680	—		
4	Odsetki od lokowanych pieniędzy	64	93		
5	Inne przychody	184	30	82247	94
6	Zwrot zaliczek pobranych na płacę			3083	33
	do przeniesienia . .			111366	54

rok 1902, a w szczególności rachunek objętych preliminarzem dochodów i rozchodów w r. 1902 z do-

chodem w kwocie	113.694 kor. 23 h.
i wydatkiem w kwocie	108.365 " 97 "

zatem z ostateczną pozostałością ka-
sową . . . . . 5.328 kor. 26 h.
i wygotowało na tej podstawie zamieszczone poniżej zamknię-
cie rachunków.

Badanie przedłożonego równocześnie rachunku za r. 1902 z funduszu pensyjnego wykazało zgodność wykazanego w rachunku stanu majątku w kwocie 53.811 koron 51 h. w ksią-
żeczkach kasy Oszczędności, a w kwocie 3100 K w papierach wartościowych.

Zestawienie szczegółowe, dokonane przez Ministerstwo handlu za r. 1902 opiewa:

rachunków.

R o z c h ó d		Koron	h.	Koron	h.
1	Pobory i płace personalu izbo- wego	21796	65		
2	Dodatek na opłacenie poborów pensyjnych niepokrytych od setkami funduszu pensyjnego	3751	15		
3	Odprawa dyurnisty Józefa Jurystowskiego	3000	—		
4	Dyurna	3890	—		
5	Wydatki kancelaryjne	1415	81		
6	Książki, czasopisma i introli- gatorskie roboty	1527	97		
7	Koszta druków	258	22		
	do przeniesienia . .	35639	80		

Przychód		Koron	h.	Koron	h.
	z przeniesienia . .			111366	54
8	Podatek osobisto dochodowy urzędników			327	53
9	Przychody na obcy rachunek .			2000	16
razem . .				113694	23

	Rozchód	Koron	h.	Koron	h.
	z przeniesienia	35639	80		
8	Oświetlenie	400	16		
9	Opał	703	30		
10	Porta i telegramy	409	81		
11	Koszta podróży	835	60		
12	Zwrot podatku osobisto dochodowego personalowi Izby	292	—		
13	Notowanie kursów	600	—		
14	Nieprzewidziane wydatki	1573	01		
15	Wybory	3388	99		
16	Subwencye i stypendya	2476	—		
17	Datek dla c. k. Akademi handlowej we Lwowie	. . . . .	.		
18	Datek na założenie muzeum technologicznego dla przemysłu drobnego we Lwowie	11287	35		
19	Koszta obliczenia przemysłów	5289	51		
20	5% dodatek na rzeez funduszu pensyjnego	3147	—	66042	53
21	Wydatki na rachunek spisu przemysłów			37771	99
22	Zaliczki zwrotne i do wyrachowania			2250	—
23	Zapłata podatku osobisto dochodowego			301	29
24	Rozchód na obcy rachunek			2000	16
25	Pozostałość kasowa z końcem grudnia 1902			5328	26
	razem			113694	23

II. Wykaz

		Koron	h.	Koron	h.
Aktywa					
1	Zwrot zaliczki od miejskiego Muzeum przemysłowego . .	880	—		
2	Zwrot zaliczek urzędników . .	1450	04		
3	Zaliczki do wyrachowania . .	50	—		
4	Zwrot zaliczek wydanych na rachunek spisu przemysłów .	33058	98	35439	02
5	Stan Kasy z końcem grudnia 1902			5328	26
				40767	28

Dalej zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Izbę, iż c. k. Ministerstwo handlu reskrytem z 5-go czerwca 1905 do L. 63314/1904 zatwierdziło przedłożone przez Izbę rachunki

II.

za rok 1903, a w szczególności rachunek objętych preliminarzem dochodów i rozchodów w r. 1903

z dochodem w kwocie . . . . . 92.697 kor. 38 h.

i wydatkiem w kwocie . . . . . 81.277 „ 27 „

zatem z ostateczną pozostałością kasową 11.420 kor. 11 h.

majątku.

		Koron	h.	Koron	h.
Pasywa					
1	Niezapłacony datek na c. k. Akademię handlową we Lwowie za r. 1902			4000	—
2	Czysty majątek			36767	28
				40767	28

i wygotowało na tej podstawie zamieszczone poniżej zamknięcie rachunków.

Badanie przedłożonego równocześnie rachunku za r. 1903 z funduszu pensyjnego wykazało zgodność wykazanego tamże stanu majątku w kwocie 55.852 koron 52 h. na książeczkach Kasy oszczędności, 3200 K. w papierach wartościowych i 1517 K. 08 h. w gotówce.

Zestawione przez c. k. Ministerstwo handlu szczegółowe zamknięcie rachunków za r. 1903 opiewa:

I. Zamknięcie

Przychód		Koron	h.	Koron	h.
1	Pozostałość kasowa z końcem grudnia 1902			5328	26
2	Dodatek do podatku	67196	76		
3	Opłaty za rejestrowanie marek	1330	—		
4	„ „ „ wzorów	45	—		
5	Inne przychody	3194	10	71765	86
6	Zwrot zaliczek pobranych na płacę i innych zaliczek . . .			13179	69
7	Podatek osobisto dochodowy urzędników			423	41
8	Przychody na obcy rachunek .			2000	16
	razem . .			92697	38

rachunków.

	Rozchód	Koron	h.	Koron	h.
1	Pobory i płace personalu izbo- wego	23146	65		
2	Dodatek na opłacenie poborów pensyjnych niepokrytych od- setkami funduszu pensyjnego	2901	37		
3	Dyurna	3696	—		
4	Wydatki kancelaryjne	3305	26		
5	Książki, Czasopisma i introliga- torskie roboty	1398	96		
6	Koszta druków	455	04		
7	Oświetlenie	519	47		
8	Opał	505	44		
9	Porta i telegramy	462	77		
10	Koszta podróży	2303	84		
11	Notowanie kursów	600	—		
12	Nieprzewidziane wydatki Pre- zydium	226	80		
13	Inne nieprzewidziane wydatki .	3785	24		
14	Subwencye i stypendya	3952	—		
15	Kataster i statystyka	6744	10		
16	Wydatki na rachunek spisu przemysłów	16827	09		
17	Remuneracye i zwrot podatku personalowi Izby	2541	—		
18	5% dodatek na rzecz funduszu pensyjnego	3165	—	76536	03
19	Zaliczki zwrotne i do wyra- chowania			2250	—
20	Zapłata podatku osobisto do- chodowego			490	38
21	Rozchód na obcy rachunek . .			2000	86
22	Pozostałość kasowa z końcem grudnia 1903				
				<u>11420</u>	<u>11</u>
				<u>92697</u>	<u>38</u>

II. Wykaz

		Koron	h.	Koron	h.
Aktywa					
1	Zwrot zaliczki od miejskiego Muzeum przemysłowego . .	880	—		
2	Zwrot zaliczek urzędników . .	1462	54		
3	Zaliczki do wyrachowania . .	50	—		
4	Zwrot zaliczek wydanych na rachunek spisu przemysłów .	25706	50	28098	59
5	Stan Kasy z końcem grudnia 1903			11420	11
				<u>39518</u>	<u>70</u>

L. 3135, 4128.

Rafineryom spirytusu i fabrykom likierów w okręgu Izby przesłano do wiadomości odpis rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 12. czerwca 1905, Dz. p. p. Nr. 105, ustanawiającego warunki kredytowania fabrykantom likierów podatku konsumcyjnego od wódki.

Izbie Krakowskiej odpowiedziano, że według objawionego przez sekcję przemysłową Izby zapatrywania interesenci nie mają podstawy do poważniejszych zarzutów przeciw temu rozporządzeniu.

L. 3140.

Wydano poświadczenie, że w r. 1892 nie odbył się we Lwowie targ nasienny (Saatenmarkt) a to ani prywatny ani urzędowy.

majątku.

		Koron	h.	Koron	h.
Pasywa					
1	Niezapłacony datek na c. k. Akademię handlową we Lwo- za r. 1902, 1903			8000	—
2	Zaliczka do zwrotu na rzecz funduszu muzeum technolo- gicznego			3005	01
3	Czysty majątek			28513	69
				<u>39518</u>	<u>70</u>

L. 3250.

Dyrekcya wystawy i jarmarku wyrobów krajowych w Zakopanem składa podziękowanie za subwencyę 500 koron na fundusz zakładowy wystawy.

L. 3417.

Sąd polubowny Izby przeprowadził rozprawę i wydał wyrok w sporze formy »Spółka akcyjna Schodnica dla przemysłu naftowego przeciw Leonowi Medlingerowi kupcowi w Samborze i Joachimowi Herbstowi kupcowi w Schodnicy o rozwiązanie umowy i oddanie tartaku.

L. 1965.

Na prośbę interesowanych kupców i przemysłowców w Turce pod Kołomyją, Prezydium Izby wniosło do c. k. Dy-

rekcyi poczt i telegrafów we Lwowie przedstawienie następującej treści:

Zamieszkali w Turce pod Kołomyją kupcy i przemysłowcy zwracali się już kilkakrotnie do Izby handlowej i przemysłowej o interwencyę względem usunięcia przykrych niedogodności w funkcjonowaniu tamtejszego c. k. Urzędu pocztowego. Miejscowość Turka pod Kołomyją jest stacją kolei Lwów-Czerniowce, liczy przeszło 3000 mieszkańców, posiada 3 agencye asekuracyjne, szkołę o 4 siłach nauczycielskich, probostwo, obszar dworski, który prowadzi gospodarstwo na większe rozmiary i gorzelnię, dalej czytelnię polską i ruską, wreszcie pracownię maszyn i narzędzi rolniczych; ruch handlowy i przemysłowy jest wcale znaczny, mianowicie co do obrotów artykułami miejscowej produkcji jak zboże, spirytus, bydło, trzoda, drzewo i wyroby wspomnianej fabryki.

W miejscu jest też i c. k. Urząd pocztowy, lecz niestety liczni interesenci nie mają zeń żadnej wygody. Prawdopodobnie z przyczyny, iż jest umieszczony w oddaleniu 3 kilometrów od gminy, odbywa się doręczanie listów i przesyłek miejscowym adresatom tylko raz w tygodniu za pośrednictwem policyi gminnej; tak znaczne oddalenie jest również niedogodne przy nadawaniu korespondencyi i przesyłek, powodując koszta i stratę czasu.

Ażeby tym brakom bodaj w części zaradzić, miały interesowane koła jeszcze w maju r. 1904 odnieść się do c. k. Dyrekcyi z prośbą o ustanowienie listonosza dla doręczania listów i przesyłek, tudzież o urządzenie w gminie składnicy lub przynajmniej skrzynki pocztowej w dogodnem miejscu dla nadawania korespondencyi, atoli starania te nie odniosły dotychczas żadnego skutku.

Izba zrazu nie chciała dać wiary,¹⁾ by przedstawione stosunki mogły panować — nie w zapadłym od świata odcieętym zakątku bez ruchu i życia — lecz w okolicy ludnej i zamożnej, przy głównej linii kolejowej, w pobliżu Kołomyi, ale zasiągnąwszy poufnie informacyi na miejscu, przekonała się niestety, że przedstawione stosunki odpowiadają zupełnie rzeczywistości i że dotychczas niczego dla ich poprawy nie zrobiono, pomimo, że już kilkakrotnie i prasa tą sprawą się zaj-

mowała — wychodząc ze stanowiska, iż funkcjonaryusz kierujący c. k. Urzędem pocztowym w Turcie ma przy spełnianiu poruczonych mu funkcji nie ograniczać się tylko na wyłącznym uwzględnianiu siebie i swoich wygod, lecz pomny poruczonych mu obowiązków baczyć w pierwszym rzędzie na to aby według możliwości czynił zadość potrzebom i wymogom, jakie w dzisiejszych stosunkach ma ogół prawo stawiać do zarządu pocztowego, przypuszcza Izba, iż c. k. Dyrekcyja nie miała dotychczas bezpośredniej wiadomości o tych rażących brakach, gdyż inaczej należałyby one już do przeszłości. Izba uważa chyba za zbędne rozwódzić się bliżej nad tem, jak niedogodnym i przykrym jest stan taki dla publiczności a zwłaszcza, jakie zeń wynikają straty i szkody dla interesowanych kół handlowych i przemysłowych, odciętych w ten sposób od ruchu i świata, zdanych niejako na łaskę miejscowego pocztmistrza.

Izba zwraca się do c. k. Dyrekcyi z uprzejmą prośbą o łaskawe zbadanie powyższych stosunków i możliwie rychłe usunięcie przedstawionych braków.

O wydanych w tym kierunku zarządzeniach raczy c. k. Dyrekcyja w swoim czasie Izbę zawiadomić.

L. 2003.

Wskutek reskryptu c. k. Namiestnictwa z dnia 20. kwietnia b. r. l. 2734/III Prezydyum Izby na podstawie uchwały
A/32

sekcji handlowej przedstawiło opinię, że kupiec, który na szybach swego sklepu zamieszcza doniesienie o znizeniu ceny towarów dotychczas w tym sklepie sprzedawanych wobec otwarcia w dotychczasowym lokalu nowego magazynu towarów innego rodzaju i wywiesza nad sklepem szyldy, zapowiadając zwinięcie w najbliższym czasie dotychczasowego handlu i otwarcie nowego magazynu towarów innego rodzaju, nie dopuszcza się przekroczenia ustawy z 16. stycznia 1895 Dz. u. p. Nr. 26 o wysprzedażach, ponieważ ogłoszenia tego rodzaju są tylko powszechnie w obrocie używanymi środkami reklamy celem zwrócenia uwagi powszechnej na pewne okoliczności.

L. 2214.

Prezydyum Izby w myśl uchwały sekcji handlowej prośbą wystosowaną do c. k. Ministerstwa skarbu poparło petycję Izby handlowej i przemysłowej w Pradze, która donagała się wydania zarządzenia, aby władze skarbowe zagraniczne rachunki kupieckie (faktury), wystawione przez kupców i przemysłowców i do granic państwa wprowadzone tylko wówczas poddawały obowiązkowi należytości stemplowej, jeżeli są w kraju przedmiotem urzędowego użytku.

L. 2415.

C. k. Namiestnictwo reskrytem z dnia 12. maja b. r. l. 2161/III celem załatwienia rekursu wniesionego przeciw
A/29

orzeczeniu c. k. Starostwa w Kołomyi zwróciło się do Izby z prośbą o objawienie zdania, czy kontraktowo ustanowiony dostawca mięsa i wiktuałów dla wojska potrzebuje do wykonywania swej zarobkowości karty przemysłowej.

C. k. Starostwo kołomyjskie odmówiło rekurentowi wydania karty przemysłowej na handel i sprzedaż mięsa w Kołomyi, powołując się na ustawę kwaterunkową, a to ze względu na to, że przemysł ten ma być wykonywany wewnątrz rejonu koszar i wykonywany być może tylko za pozwoleniem administracji wojskowej. Rekurent twierdzi atoli, że lokal, w którym chce mięso sprzedawać, jest tylko tymczasowy, że innego okalu narazie w pobliżu koszar wynaleźć nie mógł i zastrzega się przeciw temu, aby załatwienie jego prośby o kartę przemysłową na wolny przemysł, który wykonywać zamierza, miano czynić zależnem od obojętnej zdaniem jego okoliczności położenia lokalu.

Prezydyum Izby przedstawiło opinię następującą:

Dla oceny i rozstrzygnięcia danej kwestyi, jedyną podstawę dać może tylko obiektywne przemysłowe prawne skwalifikowanie procederu, który rekurent zamierza uprawiać. Pod tym względem oprzeć się wypada na treści podania rekurenta. Jest on kontraktowo ustanowionym dostawcą mięsa i wiktuałów dla wojska, sam się uważa za kupca i jako kupiec

pragnie dostawę tę jako handel i sprzedaż mięsa, więc jako przemysł wolny wykonywać. Zdaniem Izby w dostawie takiej leżą też niewątpliwie znamiona handlu. Wprawdzie sfera odbiorców tego handlarza jest kontraktowo ograniczoną, mimo to jednak dostawca taki, skupując potrzebne mu artykuły z rozmaitych stron i odsprzedając je znowu w sposób zarobkowy dalej, jest i nie przestaje być handlarzem, a jakø handlarz podlega ustawie przemysłowej i nie tylko ma prawo ale ściśle biorąc jest nawet obowiązany postarać się o uprawnienie formalne to jest o kartę przemysłową. Taki sposób pojmowania rzeczy potwierdza zresztą w licznych wypadkach analogicznych stosowana praktyka przemysłowo-administracyjna.

Możnaby wskazać szereg tego rodzaju dostawców, posiadających karty przemysłowe, a są między nimi i firmy w rejestrze handlowym protokołowane, tem samem zaś i przez sądy handlowe uznane jako firmy wykonywujące handel.

Nie wchodząc przeto w szczegóły stosunku, jaki zachodzi między dostawcą a władzą wojskową, gdyż to dla ocenienia sprawy zasadniczej jest obojętną, Izba wyraża zdanie, że rekurrent będąc kontraktowo ustanowionym dostawcą mięsa dla wojska, winien być uważany jako handlarz mięsa i w następstwie winien otrzymać na wykonywanie tego przemysłu, kartę przemysłową, o ile oczywiście odpowiada ogólnym warunkom w ustawie przemysłowej, do samoistnego wykonywania przemysłu wymaganym.

L. 3555.

Wyrażono opinię, że o ile chodzi o kwalifikację przemysłowo prawną dzierżawy prawa poboru podatku konsumcyjnego od mięsa, zarobkowość tą nie można objąć ustawą przemysłową. Dzierżawa taka oparta na zwykłej umowie jednostki z władzą polega na pobieraniu i ściąganiu opłat od kontrybuentów w imieniu rządu, i wykonywanie jej wyłączne nie wymaga ani specjalnego uprawnienia przemysłowego ani zgłoszenia do władz przemysłowych.

L. 3596.

Poseł Izby do Rady państwa Dr. Godzimir Małachowski nadesłał Prezydyum Izby wnioski posła Schneidera przedłożone

nieustającej komisji przemysłowej w sprawach uprawnienia spółek handlowych do wykonywania przemysłu rękodzielniczego oraz dowodu uzdolnienia.

Prezydyum dla omówień tych dla handlu i przemysłu doniosłych spraw odbyło 7. sierpnia konferencję w której przy spółdziale Dra Małachowskiego wzięli udział członkowie sekcji przemysłowej Ciuchciński, Getritz i Wczelak, oraz z biura Izby sekretarz i wicesekretarz.

L. 4016.

Ministerstwo handlu unieważniło poruczoną spółce szewców im. Kilińskiego we Lwowie dostawę obuwia dla wojska na r. 1905 i oddało ją wyjątkowo pierwszemu galicyjskiemu Towarzystwu dostaw dla armii we Lwowie.

L. 4072.

Wydano opinię o stosunku winkulacji, praktykowanej w obrotach handlu zbożem i produktami.

L. 4082.

Wydano opinię, że wedle zwyczaju między kupcami przyjętego wyrażenie, zawarte w kartce „ich verpflichte mich für Ch. W. in P. am 28. d. an H. G. in B. 200 K. zu senden“ uważać należy za formalne i niedwuznaczne zobowiązanie wystawiciela kartki do zapłaty oznaczonej kwoty.

L. 2716.

Prezydyum Izby przedstawiło sprawę zastosowania blankietów wekslowych, do waluty koronowej, w petycji wystosowanej do c. k. Ministerstwa skarbu a opiewającej jak następuje:

»Nach Einführung der Kronenwährung bzw. nach Anordnung der obligatorischen Rechnung in dieser Währung sind die Stempelgebühren namentlich die Skalagebühren, welche seinerzeit in österreichischer Währung festgesetzt worden waren, durch bloss mechanische Verdoppelung der betreffenden Wertbeträge und Sätze umgerechnet worden. Eine Anwen-

dung der Grundsätze der neuen Währung auf die Gebührenska-
len namentlich eine Anpassung dieser Skalen an die neuen
Währungseinheiten hat nicht stattgefunden. Während somit in
den Stempelskalen die Einheiten der österreichischen Währung,
insbesondere die höheren Einheiten z. B. in Skala II. 100 fl.,
300 fl., 2000 fl. berücksichtigt sind, vermisst man in dieser
Skala dieselben Einheiten der neuen Währung. Überdies
fehlen in derselben Skala die im Geschäftsverkehre häufig
gebrauchlichen Einheiten der neuen Währung wie 1000, 2000,
3000, 5000, 6000, 7000 usw. Kronen. Nachdem im Handels-
verkehre die Beträge der in Umlauf gelangenden Wechsel
allmählich nach den Einheiten der neuen Währung immer
mehr gebildet werden, so vermisst man in der betreffenden
Stempelskala die dem Geiste der neuen Währung entsprechen-
den Abstufungen, welcher Mangel die ohnehin hohen Gebüh-
ren noch mehr verteuert. Im Interesse des Geschäftsverkehres
wäre es nun erwünscht, dass die Stempelgebühren, insbeson-
dere die Skalagebühren an die Kronenwährung entsprechend
angepasst werden. Da von Seiten der Regierung wie der Er-
lass des k. k. Ministeriums des Innern vom 29. März 1905
Z. 33685/04 beweist, Massnahmen zur Herbeiführung der aus-
schliesslichen Anwendung der Kronenwährung im allgemeinen
Verkehre getroffen werden, dürfte das Ersuchen gerechtfertigt
sein, dass auch das k. k. Finanzministerium durch entspre-
chende Anpassung der Stempelgebühren an die neue obligato-
rische Währung dem Geschäftsverkehre entgegenkomme. Die
Hindernisse, die bis nun der völligen Einführung der Krö-
nenwährung im Wege stehen, liegen eben einerseits in der sehr
nachteilig wirkenden Tatsache, dass Geldsorten alter Währung
im Umlaufe sind, andererseits aber in dem Umstande, dass
man die neue Währung bloß im Wege einer rein mechani-
schen Verdoppelung eingeführt, und das Hervortreten neuer,
der Beschaffenheit der mit anderen Einheiten ausgestatteten
Währung mehr angepasster Preis- und Tarifsätze unterdrückt
hat. Nachdem das k. k. Finanzministerium über Anregung
mehrerer Handels- und Gewerbekammern, zumal der Bozener
Kammer wahrscheinlich Anlass haben wird, die Revision eini-
ger Bestimmungen des Gebührengesetzes überhaupt in Erwä-
gung zu ziehen, so dürfte um so leichter sein die im vorste-

henden skizzirte Reform durchzuführen. Die unterzeichnete Handels und Gewerbekammer beehrt sich daher das Ersuchen zu stellen, das k. k. Finanzministerium geruhe nach Analogie der Kaiserlichen Verordnung vom 8. Juli 1858 Nr. 101 R. G. Bl. in Anpassung an die Bedürfnisse des Geschäftsverkehrs gemäss den obigen Ausführungen, Vorschriften über die Anwendung der Kronenwährung auf die Stempel und Gebühren zu erlassen.

Ll. 2761, 2951.

C. k. Dyrekcyja skarbu w Celowcu zażądała od Izby handlowej i przemysłowej w Celowcu przedłożenia aktów Izbowych komisarzowi, wydelegowanemu do przeprowadzenia komisji stempłowej. Wskutek rekursu wniesionego przeciw temu wezwaniu c. k. Ministerstwo skarbu orzekło, że obowiązkowi rewizji stempłowej podlegają tylko akta urzędowe Izby, które to określenie wszakże nie ogranicza się jedynie do aktów w sprawach rejestrowania marek i wzorów i w sprawach sądu polubownego Izby; że Izba celowiecka na przyszłość powinna przedkładać spis wszelkich podań, pism i dokumentów będących przedmiotem jej czynności, wraz z oświadczeniem, które z tych aktów uważa za należące do urzędowego zakresu swego.

Komunikując to orzeczenie ministeryalne, Izba celowiecka pismem z dnia 9. czerwca 1905 l. 1764 udzieliła Izbie tutejszej projekt spisu przedkładać się mających do rewizji stempłowej aktów urzędowych, obejmującego grupy następujące:

1. podania, poświadczenia i t. p., w sprawach dotyczących rejestrowania marek i wzorów,
2. podania o urzędowe poświadczenia co do zwyczajach handlowych, co do próbek towarowych, co do zdolności oferentów do wykonania dostaw publicznych, oraz świadectwa tego rodzaju.
3. podania o wystawienie certyfikatów cłowych i tudzież certyfikaty,
4. podania o wydanie legitymacyi i kart identyczności podróżującym, pragnącym korzystać z ulg przewozowych dla kufrów z próbkami towarowymi,

5. podania o wystawienie certyfikatów co do pochodzenia towarów,

6. rekursa przeciw przypisaniu dodatku Izbowego.

Izba celowiecka prosiła naszą Izbę o objawienie zdania o tym projekcie.

Prezydyum Izby przedstawiło proceder przestrzegany dotychczas przez władze skarbowe względem rewizji stempłowej aktów izbowych i wyraziło zgodnie z Izbą opawską (pismo z dnia 24. czerwca 1905 l. 5153) zapatrywanie, że należałoby na razie zaniechać przedkładania spisu projektowanego lecz osiągnąć przedtem porozumienie wszystkich Izb co do jednolitego postępowania w tej mierze.

L. 2813, 3055.

Prezydyum Izby zasiągnąwszy zdania fachowych kół handlowych co do zwyczaju handlowego, panującego w handlu maszynami do szycia wyraziło opinię, że zarówno w wypadkach, w których idzie o kupno — sprzedaż maszyny do szycia dla własnego użytku jak w wypadkach w których idzie o kupno, sprzedaż maszyny do szycia w celu dalszej odsprzedaży niebezpieczeństwo uszkodzenia maszyny do szycia podczas przewozu z powodu niedostatecznego opakowania ponosi sam nadawca, jeżeli on wobec zarządu kolejowego przyjął w formie odpowiedniej deklaracji „niebezpieczeństwo z powodu wadliwego opakowania“. Dopisek zatem „auf Ihre Rechnung und Gefahr“ umieszczony w fakturze, którą przyjął kupujący bez zastrzeżeń, nie ma tego znaczenia, iż odbiorca przyjmuje na siebie niebezpieczeństwo z powodu złego opakowania.

L. 2821.

Na zapytanie c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu z dnia 15. czerwca 1905 l. 73600 Prezydyum Izby zasiągnąwszy informacyi w kołach handlowych i przemysłowych oznajmiło, że w okręgu Izby nie są znane wypadki, iżby władze skarbowe węgierskie żądały zapłacenia należytości od uchwał pozwalających egzekucyi na podstawie tytułów egzekucyjnych austriackich.

L. 2858.

C. k. krajowa Dyrekcyja skarbu pismem z dnia 15-go czerwca 1905 l. 73598 udziela do wiadomości Izby następujący reskrypt c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 10. kwietnia 1905 l. 2538 w sprawie obowiązku opłaty należności stempłowych od kwitów przemysłowców na kwoty pobierane za dostawy wojskowe:

Die Abforderung der Gebühr nach Sk. II. und III. von den Quittungen findet, was die Gebühr nach Sk. II. anbelangt, in der T. P. 47 lit. a) des Geb. Ges. ihre Begründung, während durch die ausserdem nach Sk. III. verwendeten Stempelmarken die Gebühr vom Lieferungsvertrage (T. P. 69 des Geb. Ges. und T. P. 65 lit. A. a des Gesetzes vom 13. Dezember 1862, R. G. Bl. Nr. 89) zur Entrichtung kommt.

Die Abforderung der Vertragsgebühr ist gerechtfertigt, da der Lieferungsvertrag durch die schriftliche den Offerenten im Wege der kompetenten Handels- und Gewerbekammer mitgeteilte Annahme der Offerten seitens des Handels- Ministeriums zu Stande kommt, auf welche Annahmeerklärung die Bestimmung des Abs. 2. der T. P. 10 des G. G. Anwendung findet, wonach diese Erklärungen im Sinne des §. 37 des G. G. als Punktationen behandelt und somit gebührenrechtlich als förmliche Urkunden zu betrachten sind.

Die Handelskammern sind hiebei darauf aufmerksam zu machen, dass nach den allgemeinen Grundsätzen des Geb. Ges. die Gebühr vom Lieferungsvertrage schon anlässlich der schriftlichen Annahme des Lieferungsoffertes zur Gänze zu entrichten wäre.

Wenn die Finanzverwaltung die Entrichtung dieser Gebühr bei den in Frage kommenden Aerariallieferungsverträgen in der Weise gestattet hat, dass auf den Quittungen über die einzelnen Verdienstverträge (nebst dem Quittungsstempel) die Gebühr nach Sk. III. entrichtet werde, so liegt hierin eine jedenfalls im Interesse der betreffenden Lieferanten gelegene Erleichterung der Zahlungspflicht, indem den Zahlungspflichtigen ermöglicht wird, die Gebühr, welche vom Vertrage zur Gänze auf einmal zu entrichten gewesen wäre, in Teilzahlun-

gen nach Massgabe der einflussenden Verdienstbeträge abzustatten.

Ueber dieses Zugeständnis kann jedoch das Finanzministerium auf Grund der geltenden gesetzlichen Bestimmungen nicht hinausgehen und erscheint insbesondere eine Umgangsnahme von der Abforderung der in Frage stehenden Vertragsgebühren ausgeschlossen.

L. 2886.

Wskutek próby zwierzchności gminy Zniesienia oraz interesowanych kół handlowych i przemysłowych Prezydyum Izby interweniowało w c. k. gal. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie w sprawie nadania nowemu c. k. Urzędowi pocztowemu w Zniesieniu nazwy »Lwów-Zniesienie«.

Pismem z dnia 17. czerwca 1905 l. 66225/X. c. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów zawiadomiła jednak Izbę, że c. k. Ministerstwo handlu reskryptem z dnia 3. czerwca 1905 l. 28107 ze względów zasadniczych nie zgodziło się na to, aby mający się kreować urząd pocztowy w Zniesieniu nosił nazwę »Lwów-Zniesienie«, natomiast zezwoliło, aby nazwa ta opiewała »Zniesienie koło Lwowa«.

L. 2931.

Wyrażono opinię, że heliograficzne kopiowanie planów, o ile odbywa się bez pomocy pras maszynowych, jest przemysłem wolnym.

L. 2947.

Prezydyum Izby poparło c. k. w austryackiem Muzeum handlowem w Wiedniu starania Ligi przemysłowej we Lwowie o udzielenie subwencyi na wydanie skorowidza przemysłowego.

L. 2953, 3942.

Prezydyum Izby poparło starania krajowej firmy fabrycznej o dostawę artykułów chemicznych dla c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie, Krakowie i Stanisławowie.

Dyrekcya lwowska oznajmiła, że firmie tej oddała dostawę znacznej ilości tych artykułów na rok 1905.

L. 2967.

Na zapytanie Magistratu król. stoł. miasta Lwowa z dnia 8. czerwca b. r. l. 52850/V Prezydium Izby wyraziło zdanie, że wyrób torb ceratowych wchodzi w zakres uprawnienia kaletnictwa, które ustawa przemysłowa zalicza do przemysłów rękodzielniczych

l.l. 3001, 3751, 4335.

Reskrypsem z dnia 8. sierpnia 1905 l. 28374 c. k. Ministerstwo handlu zatwierdziło uchwalone na posiedzeniu plenarnem Izby z dnia 15. maja b. r. zmiany statutu organizacyjnego Muzeum technologicznego im. Cesarza Franciszka Józefa dla przemysłu rękodzielniczego i zamianowało delegatami Ministerstwa w kuratorji Muzeum pp. radcę ministeryalnego w Ministerstwie handlu Dr. Artura Breychę i c. k. Radcę Dworu i krajowego inspektora szkół Jana Frankego,

Prezydium Izby zawiadomiło o tem Wydział krajowy, na którego żądanie przeprowadzono zmianę postanowień statutu Muzeum, prosząc o dokonanie wyboru trzech delegatów Wydziału krajowego do Kuratorji Muzeum i o wstawienie odpowiedniej subwencji na cele Muzeum w budżet krajowy na rok 1906.

Prezydium Izby zwróciło się nadto do Dyrekcyi oddziału dla popierania przemysłu przy c. k. Ministerstwie handlu z prośbą o nadesłanie ogólnego projektu urządzenia Muzeum w wybudować się mającym osobnym gmachu Izbowym. Dyrekcyja oddziału dla popierania przemysłu przyrzekła wypracowanie i przesłanie takiego projektu w jesieni b. r.

L. 3036.

Od pewnego czasu żaliły się strony interesowane, że władze podatkowe często nakładają obowiązek opłaty podatku także na place składowe drzewa, jakkolwiek odnośni przemysłowcy lub kupcy od przedsiębiorstwa swego w ogóle opłacają

już przepisany podatek, tak że zachodzi w takich wypadkach podwójne opodatkowanie jednego i tego samego przedsiębiorstwa. Na podstawie pertraktacyi przeprowadzonych z tego powodu między c. k. Ministerstwami rolnictwa i skarbu Ministerstwo skarbu wydało reskrypt z dnia 25. maja 1905 l. 17048, który opiewa, jak następuje:

Betreffend der Veranlagung der allgemeinen Erwerbsteuer für die von Holzhändlern gehaltenen Holzsammelplätze und in eigener Regie vorgenommenen Waldabstockungen wird der k. k. Direction nachstehendes bemerkt: Das Finanzministerium hält in Übereinstimmung mit der konstanten Judikatur des Verwaltungsgerichtshofes und im Interesse der beteiligten autonomen Körper daran fest, dass die bezeichneten Holzlagerplätze und Waldabstockungen als steuerpflichtige Betriebsstätten im Sinne des §. 37, Al. 1. P. St. G. anzusehen seien. Mit Rücksicht auf die bei dieser Erwerbsart bestehenden besonderen Verhältnisse und um Doppelbesteuerungen zu vermeiden, findet das Finanzministerium jedoch anzuordnen, dass von der in §. 37, Al. 2. ff. P. St. G. vorgesehenen vereinten Besteuerung und Aufteilung der gemeinschaftlichen Steuer auf die einzelnen Betriebsstätten bei den obbezeichneten Betrieben in Hinkult über Ansuchen der Steuerpflichtigen möglichst ausgedehnt Gebrauch gemacht werde. Es werden daher von der nächsten Veranlagungsperiode 1906/7 an Betriebsstätten der oberwähnten Art, ohne dass in jedem konkreten Falle in dieser Richtung besonders eindringliche Erhebungen gepflogen werden, gemäss §. 37, Al. 2, P. St. G. als unselbständige Hilfsanstalten, welche mit der Hauptanstalt in einem derart unzertrennbaren Zusammenhange stehen, dass die gesonderte Ermittlung ihrer mittleren Ertragsfähigkeit untunlich erscheint, zu behandeln sein, wenn die Steuerpflichtigen termingemäss im Sinne des §. 37, Al. 4. P. St. G. um die vereinte Besteuerung und Aufteilung der gemeinschaftlichen Steuer auf die einzelnen Betriebsstätten ansuchen. Diese Gesuche sind mit der grössten Beschleunigung zu erledigen, damit die Veranlagung pro 1906/7 keinen Verzug erleidet. Falls dieses Ansuchen gar nicht oder nicht rechtzeitig gestellt wird, hat nach dem h. v. Normalerlasse vom 7. Oktober 1904, Z. 61535, die abgesonderte Besteuerung der einzel-

nen Holzammelplätze und Waldabstockungen auch weiterhin stattzufinden, jedoch ist durch das innigste Einvernehmen der beteiligten Veranlagungsorgane dafür Sorge zu tragen, dass dieselben Elemente der Ertragsfähigkeit nicht ganz oder teilweise doppelt besteuert werden. Wird das Ansuchen von ausländischen Holzhändlern gestellt, so wird, um dieselben von der Anwendung der Bestimmung des §. 37. Alinea 2. P. St. G. nicht auszuschliessen, jene inländische Betriebsstätte, welche unter allen am meisten Selbständigkeit besitzt, als Hauptanstalt im Sinne der oben zitierten gesetzlichen Bestimmung anzusehen sein. Von den bezüglicher Partei Angaben ist ohne zwingende Gründe nicht abzuweichen. Bringen Ausländer solche Gesuche nicht ein oder weigern sie sich, eine inländische Betriebsstätte als Hauptanstalt im Sinne des §. 37. Alinea 2, P. St. G. anzuerkennen, so werden dieselben für jede Betriebsstätte abgesondert zu veranlagten sein. Bei der gemäss §. 37. Alinea 2. ff. P. St. G. stattfindenden vereinten Besteuerung und Steueraufteilung ist die gemeinschaftliche Steuer für alle jene Betriebsstätten zu veranlagten, welche in dem im §. 36 P. St. G. festgesetzten massgebenden Zeitraume bestanden haben und im Zeitpunkte der Veranlagung an den betreffenden Orten noch fortbestehen. Erstreckt sich die Betriebsstätte selbst über mehrere Gemeinden, was insbesondere bei Waldabstockungen leicht möglich ist, so wird die auf diese Betriebsstätte bei der Teilung der gemeinschaftlichen Steuer entfallende Steuerquote auf die betreffenden Gemeinden gemäss §. 38, Alinea 3. P. St. G. aufzuteilen sein. Bei bewilligter vereinter Besteuerung wird gestattet, dass die Erwerbsteuer- Erklärungen, welche für jede einzelne Betriebsstätte separat einzubringen sind, bei der Steuerbehörde, in deren Sprengel sich die Hauptanstalt befindet, überreicht werden. Diese Steuerbehörde wird die Erklärungen formell und materiell zu prüfen, von der Partei die erforderlichen Aufklärungen einzuholen und die für alle Betriebsstätten nötigen Erhebungen zu pflegen haben, zu welchem Zwecke sie sich nach Bedarf mit den örtlich kompetenten Steuerbehörden in Verbindung zu setzen haben werden. Bei vereinter Besteuerung sind die Steuerpflichtigen auch aufmerksam zu machen, dass, wenn sie Holzlagerplätze oder Waldabstockungen aufgeben oder in eine andere Gemeinde

verlegen, dies entweder bei der Steuerbehörde, welche für die Hauptanstalt kompetent ist, oder bei der für die betreffende Betriebsstätte örtlich kompetenten Steuerbehörde rechtzeitig behufs Steuerabschreibung anzuzeigen haben, und dass bei Transferierung oder Neuerrichtung von Lagerplätzen und Holzschlägen Erwerbsteuer-Erklärungen wegen Bemessung der nichtkontingentierten Erwerbsteuer für diese Betriebsstätten einzubringen sind. Diese Erklärungen können auch bei der für die Hauptanstalt kompetenten Steuerbehörde eingebracht und von derselben formell und materiell beamtshandelt werden. Letztere Behörde hat mit der örtlich kompetenten Steuerbehörde, welche die Veranlagung der nicht kontingentierten Erwerbsteuer vorzunehmen hat, stets das Einvernehmen zu pflegen, damit Doppelbesteuerungen oder nicht angemessene Besteuerungen solcher neuen Betriebsstätten jedenfalls vermieden werden.

Die im h. ö. Erlasse vom 10. Februar 1905, Z. 86289|04 erteilte Weisung, dass der h. ö. Normalerlass vom 7. October 1904, Z. 61535, für die gegenwärtige Veranlagungs Periode (und selbstverständlich auch für die früheren), nicht nachträglich zur Anwendung zu kommen habe, bleibt aufrecht. Auch wird die k. k. Direction eingeladen, falls noch Berufungen gegen die abgesonderte Erwerbssteuerung von Lagerplätzen und Waldabstockungen abhängig sind, dafür Sorge zu tragen, dass bei der Erledigung das Vorhandensein einer eventuellen Doppelbesteuerung auf das gewissenhafteste geprüft wird.

Auf den gleichzeitigen h. ö. Erlass Z. 17047, betreffend die Aufnahme der Holzhandlungen in das Verzeichnis M der Vollzugsvorschrift I. zum Personalsteuer Gesetze wird Bezug genommen.

Reskrypt ten Prezydium Izby podało do wiadomości interesowanych kół handlowych i przemysłowych.

L. 3054, 3300.

Wyrażono opinię, że nie ma zwyczaju handlowego, na podstawie którego faktura stałaby się płatną zaraz, skoro kupujący nie dostarczy bez zwłoki akceptu, mającego służyć na pokrycie ceny kupna, że w braku zastrzeżenia »zahlbar per

Kassa gegen n % Sconto oder n monatl. Akzept, które zazwyczaj mieści się w fakturze, wysyłający może tylko domagać się wystawienia mu akceptu płatnego w terminie oznaczonym w fakturze (n. p. 5. Monat dato Faktura) a liczącym się od daty faktury.

L. 3088.

W myśl postanowień ustawy z dnia 26. czerwca 1890 (Dz. u. p. Nr 132) wszelkie towary i przedmioty, które w obrocie handlowym z zagranicą deklarowane względnie ekspedytowane są w c. k. urzędzie cłowym lub pocztowym do przewozu, wywozu lub przewożu, należy zgłaszać w celach urzędowej statystyki handlowej według rodzaju, ilości, kraju, pochodzenia i kraju przeznaczenia. W wykonaniu tej ustawy c. k. Ministerstwa skarbu i handlu rozporządzeniem z dnia 18. grudnia 1893 (Dz. u. p. Nr. 177) wydały przepisy normujące szczegółowo postępowanie przy zgłaszaniu i przyjmowaniu zgłoszeń dla celów statystyki handlowej. W §. 2. tego rozporządzenia ministeryalnego, wyszczególniono przedmioty uwolnione od zgłoszenia statystycznego a rozporządzenie c. k. Ministerstw handlu i skarbu z dnia 7. czerwca 1905, uzupełnia wspomniany §. 2. cyt. rozp. w tym kierunku, iż postanawia, co następuje: „Od obowiązku zgłoszenia statystycznego uwolnione są: towary i próbki towarów, które podróżujący ajenci handlowi wożą ze sobą jako wzory na okaz i które podlegają postępowaniu zapiskowemu, uzasadnionemu przy wprowadzaniu lub wyprowadzaniu towarów na niepewną sprzedaż (Eingangs und Ausgangs Losungsverfahren“). Postanowienia te obowiązują od 1. lipca b. r.

Celem ułatwienia tego obrotu próbkami towarowymi podróżujących agentów handlowych c. k. Ministerstwa skarbu i handlu reskryptem z dnia 3 b. m. l. 33587 wydały dalsze zarządzenia z mocą obowiązującą od 1. lipca b. r. Reskrypt ten opiewa:

Bei der Vornahme der Ausgangsvormerkbehandlung solcher Muster wird von der Forderung der zoltarifmässigen Erklärung Umgang genommen und an deren Stelle sich mit der handelsüblichen Benennung begnügt; demgemäss werden

auch diese Muster von der Verpflichtung der handelsstatistischen Anmeldung befreit. In dieser Hinsicht wird auf die Min. Vdg. vom 7. Juni 1905 R. G, Bl. Nr. 95 verwiesen.

Weiters wird bezüglich jener Muster inländischer Handelsreisender, die bereits bei einem Innerlandeszollamte dem Ausgangsvormerkverfahren unterzogen wurde, von der bisherigen Forderung ihrer Stellung zum Grenzzollamte behufs Einholung der Austrittsbestätigung abgesehen, so dass das Fehlen dieser Bestätigung auf dem Vormerkschein-Duplikate kein Hindernis bildet, die Musterkollektionen vorausgesetzt, dass ihre Identität konstatiert wird — ohne weiteres dem definitiven Eingangsverfahren unterziehen.

Schliesslich werden die Maximalfristen für die Einfuhr solcher Mustersendungen in der Art erweitert, dass bei der Ausfuhr in europäische Staaten Fristen bis zu 2 Jahren, bei der Ausfuhr in aussereuropäische Staaten Fristen bis zu 3 Jahren festgesetzt werden dürfen.

L. 3090.

Prezydyum Izby poparło w c. k. gal. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie prośbę Tadeusza Polla, krawca męskiego we Lwowie, któremu na podstawie wyników rozprawy konkurencyjnej oddano robotę uniformów służbowych dla lwowskiej służby pocztowej, o podwyższenie cen jednostkowych za tę robotę ze względu na powszechnie panującą drożyznę wszelkich artykułów codziennej konsumcyi, mieszkań i wzrost cen robocizny.

L. 3198.

Centralny Związek galicyjskiego przemysłu fabrycznego we Lwowie pismem z dnia 3. lipca 1905 l. 2714 przedłożył Izbie z prośbą o poparcie memoriał wniesiony do c. k. Ministerstwa kolejowego w sprawie rekompensaty taryfowej dla galicyjskich fabryk zapalek za szkody ponoszone wskutek prerachowania taryf z kolei północnej na wschodnie linie kolei państwowych.

Prezydyum Izby w uwzględnieniu zasadniczych argumentów przytoczonych w owym memoriale wystosowało do c. k.

Ministerstwa kolejowego w tej sprawie pismo następującej treści:

Im Jahre 1901/2 ist zum ersten Mal eine Sonder-Begünstigung für die galizischen Zündwarenfabrikanten in Kraft getreten, womit eine bedeutsame Deklassification dieses Artikels (Zündhölzchen) für das örtliche Netz der k. k. Staatsbahnen in Galizien und Bukowina sowie alle Privat- und Lokalbahnen daselbst durchgeführt wurde. Statt der im internen Verkehr grundlegenden Classe I. wurde für derlei Sendungen, ab galizischen Fabriksstationen Bolechow, Iwonicz, Kolomea, Skole, Stryj, Stanislaw und Żywiec (Kolomea und Stanislaw wurden nachher eliminirt), die Klasse II. für beliebige Gewichtsmengen zugestanden. Diese Deklassification hatte die Wirkung, dass sich die bezüglichen Frachtsätze beispielsweise folgendermassen stellten:

Von Skole nach Budy 205 Km. Entfernung Cl. I. K. 2.54, Cl. II. K. 2.13 per 100 Kg.

Von Skole nach Tarnopol 213 Km. Entfernung Cl. I. K. 2.66, Cl. II. K. 2.22 per 100 Kg.

Von Skole nach Czernowitz 283 Km. Entfernung Cl. I. K. 3.48, Cl. II. K. 2.90 per 100 Klg.

Von Skole nach Stanislaw 157 Km. Entfernung Cl. I. K. 1.95, Cl. II. K. 1.65 per 100 Klg.

Von Skole nach Lemberg 113 Km. Entfernung Cl. I. K. 1.47, Cl. II. K. 1.15 per 100 Kg.

Von Skole nach Itzkany 373 Km. Entfernung Cl. I. K. 4.53, Cl. II. K. 3.52.

Die Frachtsätze haben sich somit um 15% — 20% ermässigt. Leider war jedoch die Construction der im Verordnungswege verfügbaren Begünstigung derart allgemein und unbeschränkt gehalten, dass damit die Möglichkeit der Umkartierung westösterr. und insbesondere ungarischer Zündhölzchen geradezu gefördert wurde. Alle fremden Zündwarenerzeugnisse wurden fortan über die in die Begünstigung aufgenommene Grenzstation Żywiec gelenkt und es wurden dadurch beispielsweise folgende Nachlässe erreicht:

Stückgut Cl. I/II.

Ungarn Nagybitse-Predmer-Lemberg Entfernung 560 Km. bisher. K. 6.69 per 100 Kg.

Ungarn Nagybitse-Predmer-Lemberg (Umkartierung in Żywiec via Zwardoń) Entfernung 560 Km. K. 5.36 per 100 Kg.

(Differenz 20%). Stückgut

Schlesien: Troppau-Czernowitz Entfernung 784 Km. Cl. I. K. 9.33 p. 100 Kg.

Schlesien: Troppau - Czernowitz (Umkartierung Żywiec) Entfernung 784 Km. Cl. I/II K. 7.27 p. 100 Kg.

(Differenz 22%). Stückgut.

Mähren: Müglitz-Stanislaw Entfernung 764 Km. Cl. I. K. 9.29 p. 100 Kg.

Mähren: Müglitz-Stanislaw (Umkartierung Żywiec trst.) Entfernung 764 Km. Cl. I/II K. 7.78 p. 100 Kg.

((Differenz 16%).

Auf diese Weise sind die den galizischen Zündwaren-Fabrikanten zuerkannten Frachtnachlässe nahezu ganz illusorisch geworden; die Einfuhr fremder Zündhölzchen, besonders ungarischer, hat wesentlich zugenommen und zu neuerlichen Beschwerden und Forderungen der galizischen Interessenten Veranlassung geboten. Da die für die Umkartierungsmöglichkeit zumeist prädestinierte Station »Żywiec« wegen Bestehens einer Zündholzfabrik daselbst, aus der Begünstigung nicht eliminiert werden konnte, wurde das Verlangen gestellt, die Gültigkeit des Zugeständnisses an die Bedingung der factischen Achszufuhr der Sendungen durch die Fabriken zu binden, wodurch Transito-Güter von dem Genusse der Ermässigung ausgeschlossen waren. Allein diese wiederholt erhobenen Vorstellungen hatten keinen Erfolg. Unbeschadet der erwähnten für Einzelsendungen begehrten Remedur forderten die galizischen Zündholzfabrikanten schon damals, dass für diesen Artikel in Mengen von mindestens 3.500 Kg. pro Sendung, Fracht-

brief die Wagenladungsclassen A. gewährt werde und zwar nur nach einzelnen grösseren Punkten, wie Lemberg, Tarnopol, Stanislaw etc., wo sie Sammelstellen errichten wollten, um mit den grossenteils halbe und ganze Waggonladungen verfrachtenden westösterreich. Zündwarenindustriellen erfolgreich concurren zu können. Tatsächlich bestanden schon früher für 5000 und 10.000 Kg. Sendungen von schlesischen, mährischen und böhmischen Stationen nach Galizien und Bukowina ermässigte Frachtsätze und die normalen Wagenladungssätze für Halbladungen aus Galizien boten — gegenüber der bereits für Einzelsendungen concedirten Cl. II keine Convenienz. So entfallen beispielsweise für 100 Kg. Zündhölzchen von Skole nach Tarnopol K. 2.22 (bei Einzelsendungen), für 100 Kg. Zündhölzchen von Skole nach Tarnopol K. 2.14 (bei 5000 kg.) also eine ganz unbedeutende Differenz.

Demgegenüber für 100 Kg. Zündhölzchen von:

Troppau nach Lemberg (via Żywiec) K. 5.54 (bei Einzelsendungen und

Troppau nach Lemberg (direct) K. 4.75 (bei 5000 Kg.) also auch in diesem Falle westösterreich. Fabriken im Vorteil.

Infolge der mit 1. Jänner 1905 in Geltung getretenen Durchrechnung der Nordbahntarife haben die Wünsche der galizischen Zündwarenfabrikanten insofern an Aktualität gewonnen, — als die Concurrenzbedingungen derselben gegenüber den westösterreich. Fabrikanten insbesondere hinsichtlich grösserer Sendungen in Mengen von 5000 und 10000 Kg. sich wesentlich verschlechtert haben. Was den Stückgutverkehr betrifft, so hat gerade die sonst für die galizischen Industriellen nachteilige Möglichkeit der Umkartierung in Żywiec eine erhebliche Verschiebung der Frachtverhältnisse infolge der Durchrechnung hintangehalten. Dagegen hat die Durchrechnung für Zündholzsendungen in Mengen von 5000 und 10.000 Kg. nicht unbeträchtliche Nachlässe im Gefolge, welche sich besonders bei den böhmischen Provenienzen geltend machen. So betrug z. B. die Fracht bei 5000 Kg. von

Budweis nach Lemberg (via Zellerndorf) bisher K. 8.38 p. 100 Kg.

dagegen Budweis nach Lemberg durchgerechnet K. 7.24 p. 100 Kg.

somit eine 13⁰/₀-ige Ermässigung.

Schüttenhofen-Lemberg bisher bei 10000 Kg. K. 8.73
p. 100 Kg.

Schüttenhofen-Lemberg durchgerechnet bei 10000 Kg.
K. 8.02 p. 100 Kg.

somit eine 8⁰/₀-ige Ermässigung.

Müglitz-Stanislaw bisher bei 5000 Kg. K. 6.77 per
100 Kg.

Müglitz-Stanislaw durchgerechnet bei 5000 Kg. K. 5.97
per 100 Kg. 12⁰/₀ Ermässigung.

Troppau-Lemberg bisher bei 10000 Kg. K. 4.45 per
100 Kg.

Troppau-Lemberg durchgerechnet bei 10000 Kg. K. 3.90
per 100 Kg. 12⁰/₀ Ermässigung.

War es den westöstr. Zündwarenindustriellen schon
ehedem möglich mittelst ganzer und halber Waggonladungen
die ermässigten Frachtsätze zu benützen, so ist mit der aber-
maligen Ermässigung tatsächlich eine neuerliche Verschiebung
der Absatzverhältnisse zu Ungunsten der galizischen Production
eingetreten. Die Versendungen aus Schlesien, Mähren und
Böhmen werden seit dem 1. Jänner 1905 besonders forcirt und
in dem Masse dieselben zunehmen, haben die d. s. Erzeugnisse
in dem Absatze effectiv und wie statistisch nachgewiesen,
bedeutend abgenommen. Die angesammelten Vorräte können
nicht zum Versande gelangen und eine Fortdauer müsste zu
Betriebeinschränkungen führen und umso unangenehmere
Folgen zeitigen, als sich die galizischen Zündholzfabriken, spe-
ziell jene der Firma Ch. H. Lipschütz in Skole, unterstützt
durch ein namhaftes Darlehen aus dem Landesfond, für eine
grössere Erweiterung eingerichtet und die Leistungsfähigkeit
derselben tatsächlich gehoben haben.

Der Centralverband der galizischen Fabriksindustriellen
hat nun unterm 3. Juli 1905 an das k. k. Eisenbahn - Mini-
rium eine Eingabe z. Zl. 2714 gerichtet, in welcher unter Hin-
weisung auf die oben geschilderten Uebelstände einige Mass-
nahmen in Vorschlag gebracht werden, welche die Verschie-

bung der Concurrenzverhältnisse der galizischen Zündwarenfabriken wieder gutzumachen geeignet wären.

Die unterzeichnete Handels- und Gewerbekammer, welche von dem Centralverbande um Unterstützung seines Einschreitens angegangen wurde, beehrt sich im Hinblick auf die in der genannten Eingabe im grossen und ganzen den tatsächlichen Verhältnissen gemäss vorgebrachten Argumente, welche indes in tariftechnischer Beziehung einer entsprechenden Modification bedürfen, das wesentlichste des Begehrens des Centralverbandes der geneigten Aufmerksamkeit des k. k. Ministeriums und der tunlichsten Berücksichtigung zu empfehlen. Insbesondere erlaubt sich die Kammer das Ersuchen zu stellen, das k. k. Ministerium geruhe zu verfügen, dass die Form der im Verordnungsblatt für Eisenbahnen Nr. 142 vom 13. Dezember 1904 F. N. 3357 enthaltenen Verlautbarung hinsichtlich der Umkartierungsmöglichkeit geändert bzw. verschärft werde. Es müsste eine neue Publikation erfolgen, womit die Giltigkeit des Zugeständnisses nur auf solche Zündholzsendungen beschränkt wäre, welche von den im Bestellungsrayon der Productionstationen Bolechow, Iwonicz, Żywiec, Skole und Stryj gelegenen Zündholzfabriken mittelst Achse zugeführt und in diesen Stationen tatsächlich aufgegeben werden. Die Frachtberechnung zu den ermässigten Sätzen hätte im Rückvergütungswege zu geschehen und die Frachtunterschiede gegen Vorlage der Aufnahmschein erstattet werden, auf denen der Umstand der Achszufuhr und Aufgabe durch ein im Bestellungsrayon gelegenes Fabriksetablissement bahnämtlich bescheinigt sein müsste.

Wenn gegen die vorgeschlagene Fassung der Anwendungsbedingungen etwa Bedenken obwalten sollten, so muss vorweg darauf verwiesen werden, dass die ungarischen Staatsbahnen in der Fürsorge für ihre Industrie noch weiter gehen. Die meisten Ausnahmsbegünstigungen sind an die Bedingung der Bestimmung bzw. Adressirung an ungarländische Stationen und Etablissements geknüpft. Im Uebrigen ist die obige Textirung hinsichtlich des Bestellungsrayons des Fabriksetablissements teilweise dem Wortlaut der im Anhang zum Lokaltarif der k. k. Staatsbahnen F. Nr. 2. Post. 31 enthaltenen Anmerkungen zu den betreffenden Frachtbestimmungen nach-

gebildet. Was das Ausmass des Nachlasses selbst anbetrifft, so wäre es billig, insofern die vom Centralverbande angesuchte Gewährung der Wagenladungsklasse A. für Stückgut untunlich sein sollte, ein Entgegenkommen für den Entgang eintreten zu lassen, welchen die galizischen Produzenten seit Jahren durch die Umkartierung fremder Streichhölzer in Żywiec erlitten haben, nachdem diese Möglichkeit trotz wiederholter Petitionen bisher nicht beseitigt wurde. Aus diesem Grunde und im Hinblick auf die Notwendigkeit des raschen Abstosses der angesammelten Vorräte würde es sich empfehlen, dass für Stückgut eine widerrufliche (interemistische) Begünstigung des Ausnahmetarifcs III b. den k. k. Staatsbahnen zugestanden werde, womit ein 10% Nachlass verbunden wäre. Es würde beispielsweise die Fracht betragen:

Von Bolechow nach Brody bisher Cl. II. K. 2.03. neu AT III b. Cl. II. K. 1.84 p. 100 Kg.

Von Bolechow nach Czernowitz bisher Cl. II. K. 2.32 neu AT. III|b 210 H. p. 100 kg.

Mit Hilfe dieser Ermässigung würde den galizischen Zündholzfabrikanten die Uebergangsperiode erleichtert und sie in den Stand gesetzt werden, den Abstoss der Vorräte mit geringeren Opfern zu bewerkstelligen, als dies sonst in der Concurrenz mit den mächtigeren westösterreichischen Fabrikanten möglich ist, welchen die billigeren Wagenladungssätze zur Verfügung stehen. Eine Analogie für diese Begünstigung ist in der Anhangspost 20 des Heftes 2. des k. k. Staatsbahn-Lokaltarifcs gegeben, womit für Leinenwaren in Einzelsendungen ab Krosno gleichfalls die Frachtsätze des Ausn. Tfcs III. b. zugestanden wurden. Bei Sendungen in grösseren Mengen wäre — angesichts der durch die Durchrechnung neuerdings verschärften westesterr. Concurrenz die Tarifierung nach Cl. A. zu bewilligen, wenn die Auflieferung von mindestens 5000 Kg. Frachtbrief und Wagen möglich sein würde. Sollte dies aber nicht möglich sein und sollten die galiz. Zündholzproduzenten sich maximal zur gleichzeitigen Aufgabe von bloß 2.500 Kg. ab Sendung und Frachtbrief verstehen können, so müsste ein Mittelweg gefunden werden u. z. in der Form eines 20% Nachlasses von den Frachtsätzen der Classe II. (bei Auflieferung von mindestens 2500 Kg.). Dieser Nachlass

würde perzentuell nahezu soviel betragen, als die westösterr. Zündholzsätze nach Galizien, bei Aufgabe in Wagenladungen, infolge der »Durchrechnung« neuerdings ermässigt wurden.

Laut Anhangspost Nr. 24 u. 26 des Heftes 2. der k. k. Staatsbahnen wird auch für Möbel schon bei Aufgabe von 2.500 Kg. die Classe A. gewährt. Dieses Zugeständnis könnte, nach Ansicht der Kammer, versuchsweise gegen jederzeitigen Widerruf gewährt werden, damit der präkeren Lage der galizischen Zündholzfabrikanten zum Teile abgeholfen und die nachteiligen Folgen der infolge der »Durchrechnung« neuerdings eingetretenen Verbilligung der westösterr. Streichholz-Wagenladungssätze wettgemacht werden könnten.

Als diejenige Massnahme, welche für die Rettung der bedrohten galizischen Zündwarenindustrie unerlässlich scheint und mit welcher diese Industrie gegenwärtig ihr Auslangen finden könnte, glaubt die Kammer das Zugeständnis des A. T. III. b. für Stückgut und eines 20⁰/₀gen Nachlasses der Classe II. bei grösseren Sendungen, mindestens von 2.500 Kg. hauptsächlich aber die Beseitigung der Umkartierungsmöglichkeit bezeichnen zu sollen.

Sie ersucht daher, das k. k. Ministerium geruhe, diesem Gegenstande geneigte Aufmerksamkeit zu schenken und die geeigneten tarifarischen Massregeln so bald als möglich zu treffen und auch die Kammer von der allfälligen Entscheidung des k. k. Ministeriums zu verständigen.

L. 3228.

C. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 10. lipca 1906 l. III. 4593 udzieliło do wiadomości Izby następujący reskrypt

A/16

c. k. Ministerstwa handlu z dnia 2. lipca b. r. l. 11457.

Dem Ministerium des Innern ist zur Kenntnis gekommen, dass Gewerbetreibende in ihrem Geschäftsbetriebe mit der Bezeichnung „Lieferant des österreichischen Staatsbeamten Verbandes“ oder „Lieferant der k. k. Staatsbeamten“ eine Verzierung führen, welche aus einem von der österreichischen Kaisekrone überhöhten Wappenschilder, gehalten von 2 auf

einem Spruchbände aufstehenden geflügelten Greifen, besteht in ihrer Ausführung bis auf Ausschmückung des Wappenschildes, welcher zumeist die Anfangsbuchstaben Ö. S. B. V. (österreichischer Staatsbeamtenverband) enthält dem grossen österreichischen Staatswappen nach seiner im Jahre 1836 erfolgten Feststellung bezw. auch dem gegenwärtig von Seiner k. u. k. Apostolischen Majestät gebrauchten persönlichen Wappen gleicht und infolge dessen in ihrer ganzen Erscheinung den Eindruck des kaiserl. Reichwappens oder des Allerhöchsten Wappens hervorruft.

Diesem Gesamteindrucke entsprechend ist der Gebrauch derartiger Wappenverzierungen als Führung des kaiserl. Reichwappens, bezw. des Allerhöchsten Wappens anzusehen und daher, soferne die betreffenden Gerwerbtreibenden nicht die nach Ministerial-Verordnung vom 24. April 1858 R. G. Bl. Nr. 61 erforderliche Allerhöchste Bewilligung zur Führung des kaiserlichen Reichwappens oder die mit der Auszeichnung eines Hoftitels verbundene Berechtigung, eventuell eine besondere Allerhöchste Bewilligung zur Führung des Allerhöchsten Wappens besitzen, als eine unberechtigte Wappenführung und demgemäss als Übertretung der unbefugten Führung einer Auszeichnung im Sinne des §. 49. Pkt. 2. Gew. Ordg. zu beurteilen

Der Gebrauch der in Rede stehenden Verzierung durch Gewerbetreibende dürfte zumeist auf den von dem Vereine „Österreichischer Staatsbeamten-Verband“ in Wien geübten, dermalen jedoch, nach Angabe des Vereinsobmannes eingestellten Vorgang zurückzuführen sein, dass der genannte Verein Gewerbetreibenden, die sich über Aufforderung des Vereines zur Gewährung von Begünstigungen für Staatsbeamte beim Wareneinkaufe bereit erklärten, die Berechtigung erteilte, die Bezeichnung: „Lieferant des österr. Staatsbeamten-Verbandes“ oder „Lieferant der k. k. Staatsbeamten“ mit der eingangs bezeichneten Verzierung zu führen.

In Berücksichtigung dieses Umstandes werden Gewerbetreibende, welche sich einer derartigen Verzierung in ihrem Geschäftsbetriebe ohne die nach dem Gesagten hiezu erforderliche Allerhöchste Bewilligung bedienen, zunächst auf das Unzulässige dieses Vorganges im Sinne der vorstehenden Aus-

führungen mit dem ausdrücklichen Bemerkens aufmerksam zu machen sein, dass eine von dem genannten Vereine eventuell von einem anderen Vereine ausgesprochene Bewilligung bedeutungslos ist und zur Führung dieser Wappenverzierung nicht berechtigt.

Erst wenn sich die vorausgegangene Verständigung fruchtlos erweisen sollte, ist der unbefugte Gebrauch dieser Wappenverzierung nach den Bestimmungen der Gewerbeordnung (§. 49. Pkt. 2 und eventuell §. 152) zu ahnden und abzustellen.

I.L. 3236 (2856).

Na prośbę wydawnictwa „Compass“, ogłaszającego dokładny spis wszystkich firm protokołowanych i firm nieprotokołowanych, o ile zajmują się eksportem towarów za granicę Prezydyum Izby podjęło się spółdziałania przy zbieraniu materiału adresowego oraz dat, dotyczących rozmiarów poszczególnych przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, tudzież dat co do kierunku eksportu towarów. Materiał ten, o ile nadaje się do opublikowania w księdze adresowej wydawnictwa „Compass“, Prezydyum przesyła redakcyi tej księgi adresowej do użytku, o ile jednak zawiera daty poufne, przechowywane zostają w Izbie dla użytku urzędowego w interesie krajowego handlu i przemysłu. W tym celu Prezydyum Izby rozsyła do poszczególnych firm kwestyonaryusz odpowiednio ułożony i zawierający dwie części, dające się oddzielić, z których jedną odsyła redakcyi a drugą przechowuje w biurze Izby.

L. 3296.

Reskryptem z dnia 28. czerwca 1905 l. 28051 c. k. Ministerstwo kolejowe oznajmiło Izbie, że zamierza zamieścić w klasyfikacyi towarów krótką definicyę rozmaitych kategori opakowania z drzewa, o których mowa w wspólnej taryfie towarów cz. I. dz. B. oraz w klasyfikacyi towarów.

Projekt tych definicyi, udzielony Izbie do wiadomości i do ewentualnego przedstawienia opinii opiewa, jak następuje:

Die Harasse (vom französischen la harase, ein in der Stammsprache wenig gebräuchliches Wort, welches im ursprünglichen Sinne einen grossen geflochtenen Schild, dann, in übertragenem Sinne, einen Glasskorb bedeutet), ist eine aus verhältnismässig kleinen Stäben gefertigte Emballage, deren etwa 2 cm. dicke Ecksäulen mit Bohrlöchern versehen sind, in welche die einzelnen Stäbchen in Abständen von je 10 cm. eingeführt werden. Die Stäbchen sind in der Regel einfache, nicht entindete, entästete Birkenstämmchen, welche von sehr geringem Werte sind, weshalb die Harasse nach einmaligem Gebrauche vernichtet werden. Die Harasse ist gewöhnlich prisma-oder würfelförmig gebaut und überschreitet in der Länge nicht 1. 2, m., in der Breite nicht 0.8 m. in der Höhe nicht 1 m. Die Seitenfelder können zum besseren Schutze (zwischen den Sprossen) noch mit Holzspännen verkleidet sein. (Bemerkt wird, dass der Ausdruck Harasse auch zur Bezeichnung von dicken Juteleinen, welche zur Verschnürung von Gegenständen gebraucht werden, und von Holzwolle und Seegras, welches zur Verpackung von Glas, Zementwaren u. dgl. dient, verwendet wird).

Die Harasse als Verpackungsart ist also nach den obigen Ausführungen ein etwa ein m hoher, 1. 2. m. langer und 0.8 m. breiter Würfel (Prisma), dessen Seiten- und Deckenwände von je 10 cm. entfernten Sprossen gebildet werden.

Verschlag im allgemeinen ist eine aus rohen Brettern, Abfallholz (Schwartlingen), Latten oder Leisten zusammenge-nagelte knappe Umspannung eines Gegenstandes.

Bei den Verschlägen unterscheidet der Tarif offene, geschlossene und Verschläge mit festen Wänden. Vor der Feststellung dieser Begriffe ist es notwendig, den Unterschied zwischen Latte und Leiste zu präzisiren. Unter Latte versteht man kleine Bretter von rechtwinkligem Querschnitte, deren Stärke (Dicke) etwa 5 cm. und dessen Breite höchstens 10 cm. beträgt, dagegen sind „Leisten“ Hölzer mit rechtwinkligem, dreieckigem oder rundem Querschnitte, deren Dimensionen annähernd gleich sind. Dies vorausgeschickt ergeben sich für die verschiedenen Arten von Verschlägen folgende Begriffsbestimmungen:

Offene Verschläge sind „Verspannungen“ aus Holzleisten oder Latten, welche den verpackten Gegenstand sichtbar lassen. Diese Leisten oder Latten haben durchwegs rechtwinkligen Querschnitt und können sowohl vertikal als auch horizontal oder kreuzweise befestigt sein.

Ein geschlossener Verschlag ist ein Verschlag aus Latten oder Leisten, zwischen denen sich Zwischenräume bis zu 3 cm. befinden, so dass der Inhalt der Verpackung teilweise sichtbar ist.

Verschläge mit festen Wänden, im Handelsverkehre „Halbkisten“ genannt, sind Verpackungen, bei denen der Boden oder einzelne Seitenteile aus starken Brettern bestehen, an welche der zu verpackende Gegenstand eventuell angeschraubt werden kann. Hiebei sind in der Regel 2. oder mehrere gegenüberliegende Seiten offen oder nur mit Latten verschlossen.

Lattenkiste ist eine aus Latten hergestellte Kiste, bei der die einzelnen Latten wenigstens 3. cm. von einander entfernt sind. Der Boden ist in der Regel massiv.

Beim Lattenkorb sind in den festen, gewöhnlich runden Holzboden Latten oder Leisten senkrecht eingefügt, welche mit Bast. Ruten u dgl. verbunden sind.

Die Steige ist aus Leisten gebildet und kleiner und massiver als die Harasse.

Beim Packrahmen bildet der zu verpackende Gegenstand die Wände, nur an den Kanten desselben werden zum Schutze breite Rahmen aus Holz angebracht, welche mit Draht oder Stricken verbunden, den Gegenstand zusammenpressen.

Schutzrahmen ist ein gewöhnlicher Rahmen aus Latten oder Leisten, der auch mit Leisten versteift sein kann und nur zum Schutze des Gegenstandes dient.

Die Begriffe Schutzlatte und Leiste ergeben sich aus den eingangs gegebenen Definitionen von Latte und Leiste, wobei nur zu bemerken wäre, dass die am Boden des Gegenstandes angebrachten Latten noch zum Tragen des Gewichtes bestimmt sind.

Als kurze, in den Tarif etwa als Fussnote aufzunehmende Definition der einzelnen Verpackungsarten werden nun vorgeschlagen:

Offener Verschlag: Holzumspannungen, welche den Gegenstand vollkommen sichtbar lassen.

Geschlossener Verschlag: Verschlag aus Latten oder Leisten, der den Gegenstand nur teilweise erkennen lässt.

Verschlag mit festen Wänden (Halbkisten): Verschlag, bei dem der Boden oder einzelne Seitenteile aus starken Brettern bestehen, die anderen Teile sind offen oder mit Latten verschlossen.

Lattenkiste: Eine Kistenform, bei der die Latten wenigstens 3. cm. von einander entfernt sind.

Packrahmen: Sind Rahmen aus Latten oder Leisten, zum Schutze der Kanten und zum Zusammenpressen des Gutes.

Die Definition der übrigen in Frage kommenden Verpackungsarten ergibt sich aus dem oben Gesagten.

Projekt powyższy Prezydyum Izby zakomunikowało interesowanym sferom z prośbą o poczynienie ewentualnych uwag.

L. 3331.

C. k. Rada szkolna krajowa pismem z dnia 5. lipca 1905 l. 20843 zakomunikowała Izbie reskrypt c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z dnia 3. czerwca b. r. l. 17179, którym Ministerstwo przyznało dla 52 uzupełniających szkół przemysłowych w Galicyi subwencye państwowe na rok 1905 w łącznej sumie 68.615 K. tudzież dla towarzystw utrzymujących szkoły robót w kwocie łącznej 4500 K.

L. 3342.

C. k. Dyrekcyja poczt i tel. we Lwowie pismem z dnia 14. lipca 1905 l. 79843 przedłożyła do zaopiniowania prośbę XII. interesentów o urządzenie stacyi telegraficznej przy istniejącym c. k. urzędzie pocztowym w Niezwiskach.

Prezydyum Izby w uwzględnieniu argumentów przytoczonych w prośbie poparło żądanie wystosowaniem do c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów pisma następującej treści:

Wniesiona w tej sprawie przez interesentów prośba przedstawia stosunki miejscowe zgodnie z faktycznym stanem rze-

czy, tak, że Izba ze swego stanowiska nie wiele tu już może dodać i ograniczy się chyba tylko na uwadze, iż jeśli przedstawione braki są z natury swej niedogodne dla ogółu mieszkańców, to tem bardziej dają się one odczuwać interesowanym kołom handlowym i przemysłowym. — W niniejszym wypadku idzie o interesa północnej, nad Dniestrem położonej części powiatu horodeńskiego, znanej z żyzności gleby, posiadającej zamożną ludność, rozwinięty przemysł rolniczy tudzież ożywiony ruch handlowy, a w szczególności co do zboża, spirytusu, bydła, jaj, drzewa, mąki i innych artykułów, w okolicy tej produkowanych lub przez nią zapotrzebowanych, zbędnem więc tu wykazywać, jak dla obrotów handlowych i pomyślnego ich rozwikływania — szczególnie w stosunkach z zagranicą — jest ważną dzisiaj i prawie niezbędną łatwość i szybkość wymiany zdań, a to głównie drogą telegraficzną, i w jak wysokim stopniu wszelkie w tym kierunku braki szkodzą interesom handlu i przemysłu.

Jeśli zatem każde rozszerzenie sieci telegraficznej w kraju naszym jest pożądane przede wszystkim w interesie kupców i przemysłowców, to w niniejszym wypadku jest ono tem bardziej wskazane i niejako konieczne, ile że idzie tutaj o zaspokojenie żywotnych potrzeb okolicy, dotychczas pod względem komunikacji telegraficznej bardzo upośledzonej, dlatego też Izba oświadcza się za jak najrychlejszem urządzeniem stacji telegraficznej przy c. k. Urzędzie pocztowym w Niezwiskach, zwłaszcza, iż będzie ono połączone z minimalnymi kosztami w obec tego, iż przez Niezwiska prowadzi już drut telegraficzny.

Ll. 3358, 3274.

Prezydyum Izby wydało poświadczenie, że łój dawno topiony a transportowany w skrzyniach lub beczkach nie jest narażony na żaden ubytek, gdyż nie wsiąka w szpary ani skrzyń ani też beczek, natomiast łój świeżo topiony i jako taki świeżo nalany, zastygając, wsiąka w szpary skrzyń i beczek a spowodowany tem ubytek na wadze wynosi przy transporcie w beczkach z twardego materiału od 1% do 1 $\frac{1}{2}$ %, zaś przy transporcie w beczkach z miękkiego materiału i w skrzyniach około 2%.

L. 3383.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa kolejowego z dnia 20. lipca b. r. 33633 Prezydium Izby za pośrednictwem dzien-

¹⁷
ników podało do wiadomości kół interesowanych wyjaśnienie c. k. Ministerstwa kolejowego w sprawie przerachowywania taryf przewozowych w obrocie między stacyami kolei północnej ces. Ferdynanda a stacyami c. k. kolei państwowych następującej treści:

Jak wiadomo, ministerstwo kolei żelaznych w taryfach bezpośrednich, ogłoszonych z dniem 1. stycznia 1905, uwzględniło już przerachowywanie taryf kolejowych dla ruchu między stacyami kolei północnej ces. Ferdynanda a stacyami północno-wschodniej sieci kolei państwowych. Natomiast ze względów taryfowo technicznych nie uczyniono tego jeszcze we wszystkich innych taryfach bezpośrednich, objętych również zasadą przerachowania. W sferach interesowanych i w prasie podniosły się z tego powodu zażalenia, wyrażone również na tegorocznej, wiosennej Sesi państwowej rady kolejowej, że w innych relacjach, wychodzących poza stacje kolei północnej w Morawach, niemniej w ruchu kolejowym do stacyj czeskich nadający przesyłkę musi opłacać z własną szkodą jak dawniej taryfy droższe.

W odpowiedzi na to ministerstwo kolei wyjaśnia, że nadający przesyłki w relacjach wspomnianych ma prawo i dziś już do uzyskania przewozu tańszego, a to bądź w drodze t. zw. przekartowania bądź przez wniesienie reklamacyj, które w przeważnej większości wypadków będą uwzględnione. Bliższe szczegóły dotyczącego rozporządzenia ministeryalnego poda każdemu interesowanemu na żądanie biuro Izby handlowej i przemysłowej. Ministerstwo zaznacza w końcu, że poczyniono już zarządzenia, aby nowe obliczenie wszystkich tarych bezpośrednich, objętych zasadą przerachowywania, jak najrychlej zostało ukończone.

Ll. 3419, 3608.

Wskutek zażalenia kilku eksporterów drobiu z Mościsk Prezydium Izby zwróciło się do c. k. Dyrekcyi kolei państwo-

wych we Lwowie z przedstawieniem, że organa kolejowe przy przewozie drobiu koleją stawiają trudności, żądając od stron załadowania drobiu w klatkach żelaznych a nie przyjmując do przewozu drobiu w klatkach z desek drewnianych obitych gwoździami. Prezydyum prosiło o wydanie zarządzenia, aby dozwolony był przewóz drobiu koleją także w klatkach drewnianych, byle tylko trwale i zgodnie z przepisami obowiązującymi sporządzonych. Zarazem Prezydyum poruszyło myśl zaprowadzenia specjalnych wozów dla transportu drobiu, używanych na niektórych szlakach kolejowych zakrajowych.

Odpowiedź c. k. Dyrekcyi kolejowej z daty Lwów 21. lipca 1905 l. 58728/VI. na to przedstawienie brzmi, jak następuje:

Odpowiadając na pismo z dnia 29. maja 1905 l. 2472, c. k. Dyrekcyja kolei państwowych na podstawie przeprowadzonych dochodzeń oznajmia, że naczelnik stacyi w Mościskach do przewozu drobiu nie żąda klatek żelaznych. Wymaga jednak, by rzeczony klatki były z silnych łąt drewnianych trwale i tak sporządzone, ażeby niezbędną manipulację załadowania ewentualnie przeładowania wytrzymały, a również żeby drób z klatek przez otwory wydostać się nie mógł, ani ktoś nie powołany do klatek nie mógł włożyć ręki i w ten sposób drób wyciągać. Żądanie to rzeczonego naczelnika uzasadnionem jest postanowieniami §. 58 regulaminu ruchu, względnie §. 9 międzynarodowej konwencji. Podnieść należy, że zarządy niemieckich kolei żelaznych częstokroć wnoszą zażalenia na bardzo lichej stan klatek drobiem załadowanych i już niejednokrotnie oświadczyły, że klatki podobne celowi swemu nie odpowiadające, od przewozu na swych szlakach na podstawie §. 9 międzynarodowej konwencji wykluczą. Lichość tych klatek przysparza rzeczonym zarządom, jak również c. k. kolejom państwowym nietylko wiele trudów manipulacyjnych, ale jest nadto przyczyną strat materyalnych, ponoszonych to przez zarządy kolejowe, to przez interesentów, zwłaszcza, iż drób częstokroć z klatek wydostaje się i wylatuje, gdyż wagonów tym artykułem ładowanych całkowicie zamykać nie można, nierzadko zaś poszczególne sztuki wycisnąwszy głowy poza szczeble, przygniecione drugą klatką, giną, a skutkiem tego pow-

stają pretensyje stron i żmudne, z obszerną pisaniną połączone dochodzenia.

Bardzo niemiłe są słuszne utyskiwania odbiorców zagranicznych na niezdarność tutejszych kupców i byle jakie wykonywanie otrzymanych poleceń, a zarządów zagranicznych dróg żelaznych, na nie dosyć ściśle przestrzeganie dotyczących przepisów konwencji międzynarodowej przez tutejszych funkcjonariuszy kolejowych. Dlatego też c. k. Dyrekcyja uważa wyżej wspomniane żądania naczelnika stacyi w Mościskach za zupełnie usprawiedliwione i zgodne z przepisami w tej mierze, i wzywa równocześnie wszystkie c. k. Urzędy stacyjne, ażeby ściśle przestrzegały dotyczących zarządzeń. C. k. Dyrekcyja uprasza Izbę handlową, ażeby wpłynąć chciała na eksporterów drobiu, by ci, stosując się do usprawiedliwionych żądań urzędów stacyjnych, nie wywodzili niesłusznych żalów i nie narażali na szwank własnej reputacyi w obec interesentów zagranicznych, zwłaszcza, iż dotychczasowe postępowanie tutejszych kupców najniezawodniej zgubnie działa na wywóz drobiu z Galicyi.

Przy tej sposobności c. k. Dyrekcyja wyjaśnia, że w myśl dodatku II. do regulaminu ruchu, zawierającego przepisy o zamawianiu wagonów, zarządy kolejowe nie mają obowiązku przystawiania interesentom specjalnych wozów dla transportu drobiu, a zarząd c. k. kolei państwowych nie posiada podobnych wozów nietylko w obrębie Galicyi, ale o ile tu wiadomo, także w obrębie innych swych szlaków. Z małymi wyjątkami i koleje prywatne nie sprawiają podobnych wagonów z własnych funduszków. Natomiast sprawiła pewna firma kilka wagonów specjalnych dla przewozu drobiu z Podwołoczysk za granicę, które wcielone zostały do tutejszego taboru wozowego, a c. k. Dyrekcyja już niejednokrotnie oświadczyła interesentom, że z całą gotowością skłonną jest do popierania dążności, zmierzających do sprawiania podobnych wagonów z własnych funduszków eksporterów drobiu.

Odpowiedź tę Prezydyum Izby zakomunikowało kołom interesowanym, prosząc o poczynienie ewentualnie wniosków co do dalszych kroków przedsięwziąć się mających. Zarazem Prezydyum zarządziło dochodzenia w tym kierunku, jaki proceder przestrzegany bywa za granicą przy przewozie drobiu.

Na podstawie wyniku tych dochodzeń Prezydium Izby poweźmie decyzję co do dalszej interwencji w tej sprawie

L. 3269.

Ministerstwo handlu na prośbę Izby przydzieliło z dostawy obuwia dla wojska, niewykonanej przez spółkę szewców »Kraj« z powodu otwarcia konkursu część pierwszemu galic. Towarzystwu dostaw dla armii, część zaś spółce szewców, zar. stow. z ogr. por we. Lwowie.

L. 3294.

Wyrażono opinię, że wyrób pomp pneumatycznych wszelkiego rodzaju, oraz pip metalowych z brązu i mosiądzu do użytku browarów i do studzien wchodzi w zakres uprawnień przemysłów kotlarskiego i ślusarskiego, względnie mosiężniczego, natomiast z blacharstwem w żadnym nie pozostaje w związku.

L. 3437.

Na żądanie kół interesowanych Izba handlowa i przemysłowa odniosła się z zapytaniem do c. k. austriacko-węgierskiego konsulatu jeneralnego w Warszawie w sprawie projektowanego podwyższenia taryf dla przewozu drzewa a w szczególności progów kolejowych na kolejach rosyjskich.

Konsulat udzielił pismem z dnia 19. lipca 1905 l. 7805 wyjaśnienia następującej treści:

In Beantwortung der gesch. Note vom 17. Juni d. J. Zl. 2830 beehrt sich das General-Consulat mitzutheilen, dass die russische Regierung thatsächlich eine Erhöhung der Frachttarife für den Artikel Holz und zwar auf allen Eisenbahnstrecken des Reiches plant, und soll dieselbe vom 1/14 November d. J. in Kraft treten. Die Präcisierung des Ausmasses der Frachterhöhung könnte nur nach Bekanntgabe der Holzgattung, der Länge und Dicke, resp. Durchmesser des Stückes und der Strecke evnt. auch noch der Richtung erfolgen. Zur besseren Orientierung wird ein von der Warschau-Wiener Bahn

ausgearbeiteter Auszug aus der Tarifsammlung übersendet, aus welchem ersichtlich ist, dass alle Holzgattungen in Bezug auf die Anwendung der Frachtsätze in 3. Kategorien eingetheilt sind. Bei eventuellen Anfragen über die Höhe des neuen Frachtsatzes für irgend eine Holzgattung, welche entweder durch Vermittlung dieses Amtes, oder direct an die Warschau-Wiener Bahn gerichtet werden können, wolle man die Holzgattung, die genaue Länge und Durchmesser oder einfach die Kategorie nach beiliegendem Auszuge, die Bahnstrecke und Richtung angeben. Als Beispiel wird angeführt, dass der bisherige Frachtsatz für eine Waggonladung Holz I. Kategorie a 750 Pud für die Strecke von Grania nach Warschau (288 Werst) Rbl. 36 30, II. Kategorie Rb. 31.35 beträgt, der neue Frachtsatz dagegen für dieselbe Strecke und dasselbe Quantum Holz I. Kategorie Rbl. 51, II. Kategorie Rbl. 45.60, III. Kategorie bleibt unverändert. In diese Preise sind sonstige Nebengebühren selbstredend nicht miteingerechnet.

L. 3562.

Wskutek pisma c. k. gal. Krajowej Dyrekcyi Skarbu z dnia 26. lipca 1905 l 23911 Prezydyum Izby podało do wiadomości kół interesowanych następujący komunikat w sprawie maszynowego wytłaczania znaczków stemplowych na niezapisanym papierze:

W roku 1892 ustawiono w głównym Urzędzie cłowym we Lwowie na życzenie sfer handlowych i przemysłowych maszynę do wytłaczania znaczków stemplowych za 2 h. i 10 h. na niezapisanym papierze. To maszynowe wytłaczanie znaczków stemplowych ma miejsce wtedy, jeżeli przypadająca należytość stemplowania przekracza 50 h., i jeżeli do uiszczenia jej wystarczy wytłoczenie najwyżej pięciu znaczków stemplowych po 2 h. względnie 10 h. na jednym arkuszu papieru względnie blankiecie.

W tych razach może strona zamiast nalepić marki stemplowe, zapłacić odpowiednią kwotę gotówką w głównym Urzędzie cłowym, ten Urząd zaś wytłoczy potrzebne znaczki stemplowe na papierze dostarczonym przez stronę, a przeznaczonym do wystawienia odnośnego pisma.

Ten sposób opłacania należności stemplowych jest bardzo dogodny dla tych przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych oraz dla tych instytucji kredytowych i assekuracyjnych, które wystawiają wielką ilość dokumentów, podlegających stempłowaniu. Mogą bowiem w ten sposób zaopatrzyć się w znaczny zapas ostemplowanych blankietów, wystarczający na czas dłuższy i uniknąć niedogodności, z jakimi połączone jest uiszczanie należności za pomocą marek stemplowych.

Przy używaniu blankietów opatrzonych stemplem wytłoczonym za pomocą maszyny w c. k. urzędzie skarbowym odpadają bowiem uciążliwe dla stron formalności połączone z nalepianiem, przepisywaniem lub obliterowaniem zwykłych znaczków (marek) stemplowych, a nadto nie ma obawy, iżby stempel mógł później odpaść lub być zdartym.

Maszynowe wytłaczanie znaczków stemplowych nadaje się przedewszystkiem do uiszczania należności od rachunków, kolejowych listów przewozowych, weksli, przekazów kupieckich, czeków i t. p. — Tylko promes nie wolno w ten sposób, stempłować.

W ostatnich czasach publiczność nie korzystała z maszynowego stempłowania w tej mierze, w jakiej to powinno mieć miejsce z powodu żywszego ruchu handlowego i przemysłowego.

Przypuszczać trzeba, że wiadomość o tem z biegiem czasu się zatarła lub też nie była w całej pełni rozpowszechniona w kołach handlowych i przemysłowych oraz w instytucjach kredytowych.

Dla tego krajowa Dyrekcyja skarbu ponownie zwraca niniejszem uwagę na to urządzenie.

Bliższych informacyi co do maszynowego wytłaczania stempli udzieli interesowanym chętnie główny urząd cłowy we Lwowie.

Krajowa Dyrekcyja skarbu zaznacza jeszcze, że jeżeliby blankiety ostemplowane zapomocą maszyny uległy zepsuciu, strona nie ponosi z tego powodu żadnej straty. Wspomniany Urząd bowiem w razie przedłożenia mu blankietów zepsutych wytłoczy bezpłatnie znaczki stemplowe tej samej wartości na innych blankietach przez stronę dostarczonych.

Ll. 3632, 3256.

Wskutek pisma Centralnego Związku gal. przemysłu fabrycznego z dnia 13. lipca b. r. l. 2872. Prezydyum Izby interweniowało w Centralnem biurze połączonych Izb handlowych i centralnego związku przemysłowców austriackich w sprawie uzupełnienia ustawy bułgarskiej z dnia 22. stycznia b. r. o podróŜujących agentach handlowych. OtóŜ wedle pisma tegoŜ.

...a centralnego wniosek, aby przemysłowcy, hurtownicy lub eksporterzy, którzy mają stałych zastępców w Bułgarii, wolni byli od obowiązków i cięŜarów nałożonych postanowieniami nowego bułgarskiego traktatu handlowego, przedstawiono c. k. Ministerstwu handlu do uwzględnienia i poparcia.

L. 3633.

Prezydyum Izby poparło prośbę Pierwszego galic. Towarzystwa dostaw rękodzielniczych dla armii we Lwowie w sprawie zlikwidowanic i wypłaty kwoty przypadającej tytułem dostawy obuwia, którą w zastępstwie Towarzystwa szewców im. Kilińskiego wykonało.

L. 3656

Na zapytanie c. k. Sądu obw. w Kołomyi z dnia 18-go lipca 1905 l. C. g I. 745 Prezydyum Izby oznajmiło, że kupu-

10

jący spirytus, bez względu na to, czy czas dostawy i miejsce nadesłania beczek jest w terminatce oznaczony czy teŜ nie, postępuje wedle zwyczaju kupieckiego, jeŜeli zapyta poprzód sprzedającego, czy i gdzie beczki ma wysłać.

Kupujący powinien zapytać sprzedającego, kiedy beczki posłać juŜ i z tego powodu, że terminatki brzmią zwykle w ten sposób, że sprzedaje się pewną ilość spirytusu do odebrania w pewnym miesiącu bez oznaczenia bliŜej dnia tegoŜ miesiąca.

Posyłając beczki na ślepo, bez zapytania sprzedającego, kupujący mógłby narazić się na to, że beczki leŜałyby na stacyi niepotrzebnie i mogłyby uledez zepsucin, oraz narazić kupującego na koszta i stratę materyalną.

Zaniechanie odpowiedzi przez sprzedającego nie zwalnia go wcale od dopełnienia obowiązku z terminatki wpływającego i jest on obowiązany umowy dotrzymać.

L. 3324, 3196, 2917.

Towarzystwu kupieckiemu w Białej podziękowano za zaproszenie na ogólny wiec protestujący przeciw przedłużeniu prawa propinacyi i przesłano odpis uchwał powziętych przez Izbę w sprawie propinacyjnej.

L. 3774.

Reskryptem z dnia 2. sierpnia 1905 l. 96288 c. k. Namiestnictwo zawiadomiło Izbę, że c. k. Ministerstwo handlu w porozumieniu z c. k. Ministerstwem skarbu reskryptem z dnia 28. maja b. r. l. 21114 nie uwzględniło rekursu wniesionego przez towarzystwo ubezpieczeń „Assicuruzioni generali“ w Tryeście przeciw rezolucyi Izby handlowej i przemysłowej z dnia 16. marca 1905 l. 1239 nakładającej na lwowską filię tegoż towarzystwa obowiązek do uiszczenia dodatku do podatku zarobkowego na potrzeby Izby.

Treść tego reskryptu zakomunikowano c. k. Administracyi podatków we Lwowie do zastosowania przy wymiarze podatku zarobkowego.

L. 3802.

Prezydyum Izby interweniowało w c. k. Namiestnictwie w sprawie udzielenia konsensu na urządzenie łuszczarni prosa poruszanej motorem ssąco-gazowym w Stanisławowie.

L. 3807.

Prezydyum Izby wskutek podania grona handlarzy drobiu w Radymnie zwróciło się do c. k. Dyrekcyi kolei państw o wych we Lwowie z przedstawieniem, że przy ekspedycyi drobiu koleją od wprowadzenia z dniem 1. maja 1905 nowego rozkładu jazdy pociągów pospieszno-towarowych panują dotkliwe dla interesentów niedogodności i prosiło o zarządzenie, aby ile możności tak jak dawniej pociągi pospieszno-towarowe Nr.

64 i 66 zatrzymywały się w Radymnie celem zabierania przesyłek żywego drobiu.

L. 3934.

Na prośbę komitetu lokalnej wystawy prac uczniów rękodzielniczych we Lwowie Prezydium Izby interweniowało w oddziale dla popierania przemysłu przy c. k. Ministerstwie handlu w sprawie urządzenia wystawy maszyn pomocniczych dla drobnego przemysłu w czasie tegorocznej wystawy prac uczniów rękodzielniczych we Lwowie mającej trwać od 16 do 30. września 1905.

L. 3820.

Poparto prośbę stowarzyszenia szewców w Komarnie, wystosowaną do Ministerstwa wojny o pozwolenie na przero-bienie 121 par obuwia, odrzuconych przez wojskową komisję odbiorczą z powodu nieznacznych wad.

L. 4319.

Wyrażono opinię, że wedle zwyczaju w handlu spirytusem panującego nie może kupujący braku odpowiedzi ze strony sprzedającego na zapytanie o czas wysłania beczek uważać za równoznaczne z niedopełnieniem umowy.

L. 4162.

Poparto prośbę lwowskich handlarzy ryb w c. k. Dyrekcyi kolei państwowej o dostarczenie potrzebnej ilości wagonów dla przewozu ryb z Podwołoczysk do Lwowa.

L. 4461.

Wydano opinię o prośbie firmy Ozyasz Wixel i syn we Lwowie, wniesionej do c. i k. Najw. Urzędu ochmistrzowskiego w sprawie nadania tytułu c. i k. dostawców nadwornych.

L. 4601.

Dyrekcyi kolei państwowej we Lwowie przedłożono opinię w sprawie naturalnego ubytku wagi fasoli przewożonej w ładunkach całowozowych w porze zimowej.

L. 3865.

C. k. Ministerstwo handlu przesało Izbie reskrypt z dnia 3. sierpnia 1905 l. 3744 następującej treści:

Dem k. u. k. Ministerium des Aussern sind im Laufe der letzten Jahre seitens der k. u. k. Konsularaemter in Albanien wiederholt Meldungen des Inhaltes zugekommen, dass ausländische Gelehrte und Geschäftsleute dieses Land bereist haben, um durch fachmännische Untersuchungen und einschlägige Studien die vorhandenen Ressourcen Albaniens zu erforschen und dieselben womöglich auch für kommerzielle Zwecke auszunützen. Einer Anregung des k. u. k. Ministeriums des Aussern sowie seiner Excellenz des Herrn k. k. Ministerpräsidenten entsprechend nimmt das Handels-Ministerium die erwähnten Berichtsmeldungen zum Anlasse, das Augenmerk des geehrten Praesidiums auf den Nutzen zu lenken, der unseren kommerziellen Interessen in Albanien aus einem ähnlichen Verhalten unserer Handelskreise erwachsen könnte

Abgesehen von den zahlreichen Vorteilen, welche sich durch die fachmännische Erschliessung der mannigfaltigen Bodenschätze Albaniens und deren entsprechende Ausnützung unter Umständen ergeben dürften, ist schon einem häufigeren Kontakte unserer Interessenten mit der albanischen Bevölkerung eine nicht zu unterschätzende Bedeutung zugemessen. Bedauerlicherweise hat indessen bisher gerade Albanien in dem Programme wissenschaftlicher Expeditionen und kommerziellen Reisen, wie solche seitens einheimischer Forscher und Geschäftsleute nach andern vielfach sehr entlegenen Gebieten unternommen werden, nur selten den gebührenden Platz gefunden.

Dem Handels-Ministerium würde es zur Genugtuung reichen, wenn diese Erwägungen, welche der eingehenden Würdigung und Propagierung seitens des geehrten Praesidiums empfohlen werden, dazu beitragen könnten, das Interesse unserer kommerziellen Kreise an Albanien in wirksamer Weise zu beleben.

L. 3962.

Izba handlowa i przemysłowa w Solnogradzie (Salzburgu) nadesłała Prezydyum Izby pismo następującej treści:

Von der k. k. Landesregierung Salzburg ist aus Anlass eines speziellen Falles den unterstehenden politischen Behörden eröffnet worden, dass nach §. 60 der Gewerbeordnung, und zwar sowohl in der Fassung des Gesetzes vom 15. März 1883, R. G. B. Nr. 39, als in der des Gesetzes vom 25. Februar 1902, R. G. B. Nr. 49, für das Feilbieten im Umherziehen, von Ort zu Ort, auch wenn es auf Artikel des täglichen Verbrauches, bezw. auf Erzeugnisse der Land- und Forstwirtschaft, welche dem täglichen Verbrauch dienen, beschränkt bleibt, die Berechtigung zum Hausierhandel erforderlich ist.

Gegen dieses Gesetzesauslegung wird geltend gemacht. Es gehe in Ermanglung einer ausdrücklichen gesetzlichen Bestimmung nicht an, die Berechtigung zum Feilbieten von Artikeln des täglichen Bedarfes auf den Handel innerhalb einer Ortschaft zu beschränken, da der Ausdruck „von Haus zu Haus oder auf der Strasse“ offenbar nur besagen – wolle: ohne bestimmte Verkaufstätte. Die Fassung von „Haus zu Haus“ sei jedenfalls eine allgemeinere, wolle aber das Gleiche besagen. Wenn es im §. 1 des Hausier-Patentes heisse: „von Ort zu Ort und von Haus zu Haus“, so wollte man damit nur eine Handhabe schaffen, um einen Hausierer zu verhindern, seine Befugnis konstant in einem und demselben Orte von Haus zu Haus auszuüben. Aus dem §. 60 der Gewerbeordnung, und zwar sowohl in der Fassung des Gesetzes vom 15. März 1883, R. G. B. Nr. 39, als in der des Gesetzes vom 25. Februar 1902, R. G. B. Nr. 49, gehe wohl unzweifelhaft hervor, dass das Feilbieten von Gegenständen des täglichen Bedarfes von der Beschränkung nach dem Hausiergesetze überhaupt befreit werden sollten. Andernfalls käme man ja auch zu unhaltbaren Konsequenzen. So gehöre beispielsweise Milch zu den Gegenständen des täglichen Bedarfes, sei jedoch gemäss §. 12, lit. b des Hausierpatentes als Getränk vom Hausierhandel ausgeschlossen der so oft ausgeübte Handel mit Milch im Umherziehen wäre hiernach auf die betreffende Ortschaft beschränkt, da ausserhalb derselben die Bewilligung zum Hausierhandel erforderlich wäre, die Ausstellung eines Hausierdokumentes gemäss der etztzitierten gesetzlichen Bestimmung aber unzulässig erscheine.

Beim Handel mit Gemüse, Blumen oder Holz wäre nicht wohl tunlich, der Vorschrift des §. 12 des Hausierpatentes zu

entsprechen, dass die Waren, mit denen Hausierhandel getrieben wird, inländischen Ursprunges und mit dem Stempel, dann mit den Bezugsausweisen versehen sein müssen.

Weiters wäre beispielsweise das Hausieren mit Holz entgegen der Vorschrift des §. 16 H. P., wohl nicht anders als mittels eines bespannten Wagens oder Lasttieres möglich und würden zahlreiche westliche Gemeinden des Landes Salzburg, weil im Grenzbezirke gelegen, nach §. 11 H. P. allen anderen als deren Bewohnern für den Hausierhandel mit Artikeln des täglichen Bedarfes verschlossen sein.

Ausser alledem komme zu bedenken, dass das Feilbieten von Artikeln des täglichen Bedarfes, welches durch die obenwähnten gesetzlichen Bestimmungen doch begünstigt werden wollte, im Falle der Unterordnung unter die Hausiervorschriften nahezu unterbunden würde, da die letzteren weit strenger sind (beispielsweise Minimalalter von 30 Jahren, Beschränkung der Menge der Ware, Verbot des Hausierens im Grenzbezirke, Ausschliessung von Ausländern und von einzelnen Orten etc.) die politischen Behörden I. Instanz Hausierbewilligungen entsprechend zahlreichen oberbehördlichen Weisungen nur in ganz beschränktem Masse ausstellen und auch die Kosten eines Hausierdokumentes sich unverhältnismässig höher stellen als jene eines Gewerbescheines.

Da es sich hier um die Entscheidung einer prinzipiellen Frage von allgemeiner Bedeutung handelt, ersucht die gefertigte Handels- und Gewerbekammer, welche die Bestimmungen des §. 60 der Gewerbeordnung bisher in der gleichen Weise wie die k. k. Landesregierung ausgelegt hat, um gefällige Mitteilung, wie diese Bestimmungen im Bezirke der Schwesterkammer von den Gewerbebehörden gehandhabt werden und welche Anschauung die Schwesterkammer hinsichtlich ihrer Auslegung vertritt.

Prezydyum Izby zarządziło dochodzenia, jakiej w poruszonyj sprawie praktyki przestrzegają władze przemysłowe w okręgu Izbowym i na podstawie wyniku tych dochodzeń zakomunikuje Izbie solnogradzkiej swoją opinię.

L. 4032.

Gremium kupców w Berlinie wniosło do centralnego zarządu poczt Rzeszy niemieckiej w Berlinie petycję, aby na najbliższym międzynarodowym kongresie pocztowym poruszył myśl obniżenia opłaty pocztowej w komunikacji międzynarodowej. Zarazem gremium kupieckie zwróciło się do Izby o poparcie tego kroku przez wystosowanie analogicznej petycji do właściwej władzy austriackiej.

W myśl uchwały sekcji handlowej Prezydium Izby wystosowało pismo do c. k. Ministerstwa handlu, popierając postulaty gremium berlińskiego z uwzględnieniem stosunków tujejszych.

L. 4050.

Prezydium Izby w porozumieniu z Centralnym Związkiem gal. przemysłu fabrycznego interweniowało w c. k. Ministerstwie kolejowem w sprawie przyznania Pierwszemu galic. Towarzystwu akcyjnemu budowy wagonów i maszyn w Sanoku tzw. Regiefracht dla przewozu surowych materiałów (surowego żelaza i półfabrykatów) na przestrzeni Oświęcim-Sanok.

L. 4112.

W dniach od 5. do 10. stycznia 1906 odbędzie się w Wiedniu pod protektoratem Jej Ces. i Król. Wysokości Arcyksiężniczki Maryi Józefy międzynarodowa wystawa sztuki kucharskiej, urządzona przez „Związek kucharzy austriackich.“

Celem tej wystawy jest zaznajomienie publiczności z działalnością fachową i artystyczną kucharzy na polu gastronomicznem i kulinarnem i zwrócenie uwagi na postępy w gałęziach przemysłowych, pokrewnych przemysłowi kucharskiemu.

Prezydium Izby podało to do wiadomości firm i stowarzyszeń interesowanych.

Ll. 4130, 4592.

W porozumieniu z Centralnym Związkiem gal. przemysłu fabrycznego we Lwowie Prezydium Izby zwróciło się do c. k. Ministerstwie kolejowem z prośbą o umieszczenie stacyi „Sanok“ c. k. kolei państwowych między stacyami wysyłkowemi.

L. 4167.

Dyrekcya Wystawy przemysłowej i rolniczej w Buczaczu zaprosiła Izbę do wzięcia udziału w otwarciu wystawy dnia 3. września 1905.

Imieniem Izby wzięli udział w tej uroczystości prow. Przewodniczący p. radca ces. Gubrynowicz i sekretarz Izby.

L. 3809

Wskutek zaproszenia Komitetu wystawy prac uczniów rękodzielniczych we Lwowie wziął udział w uroczystem otwarciu wystawy imieniem Izby p. radca ces. i członek Izby Wczelak.

L. 4205.

Prezydyum Izby przedłożyło c. k. Ministerstwu handlu zamknięcie rachunków za r. 1904.

L. 4263.

Wskutek pisma c. k. Sądu krajowego jako handlowego Oddz. IV. we Lwowie z dnia 15. lipca 1905 l. cz. Cg IV7/4

49

Prezydyum Izby przedstawiło w sprawie panującego zwyczaju co do prawa ajenta w gałęzi papierowej do prowizyi następującą opinię:

Według zwyczaju handlowego należy się zastępcy firmy fabrycznej, któremu przekazano oznaczone terytorjum sprzedaży, jeżeli nic innego wyraźnie nie umówiono, również prowizya od wszystkich interesów, które firma fabryczna na tem terytorjum zawiera choćby bez starań ajenta względnie bez jego pośrednictwa.

Wedle dalszego zwyczaju handlowego uależy się takiemu agentowi prowizya tak od interesów zrobionych za jego pośrednictwem jak i od interesów zrobionych bezpośrednio przez firmę o tyle, o ile one aż do tego dnia, w którym rozwiązanie stosunku ajencyjnego nastąpiło, zostały zawarte bez względu na to, w jakich okresach czasach obrachunek ma miejsce, czyli innemi słowy, o ile tylko zawarcie interesu przypada na czas, w którym stosunek ajencyjny jeszcze istniał.

wyszczególnionemi w taryfie 235 A austro-węgiersko-rumuńskiego związku kolejowego (tar. wyj. 3. i 4.) oraz w taryfie 237 F 1 dla przewozu żelaza, stali, maszyn rolniczych, wzgl. wozów kolejowych do stacyi rumuńskich. Reskryptem z dnia 15 września 1905 l. 42885 c. k. Ministerstwo kolejowe oznaj-

15

miło, że sprawę przyznania żądanych ulg taryfowych wzięło pod rozwagę i wdrożyło stosowne kroki.

L. 4158.

C. k. Ministerstwo handlu reskryptem z dnia 29/8 1905 l. 47400 zakomunikowało Prezydyum Izby, co następuje:

„Wie dem Präsidium bekannt ist, bildet der zwischen Spanien und der Schweiz am 13. Juli 1892 abgeschlossene Handelsvertrag die Grundlage der handelspolitischen Beziehungen zwischen Spanien und den meisten anderen Staaten und kommen die in diesem Verträge der Schweiz zugestandenen Erleichterungen und Zollbegünstigungen auch der Monarchie auf Grund der gegenseitig eingeräumten Meistbegünstigung zu Gute.

Wiewohl die Geltungsdauer des oben bezogenen Vertrages am 31. August l. J. abläuft und ein neuer Vertrag mit der Schweiz aber noch nicht zustande gekommen ist, hat die spanische Regierung, wie amtlich verlautet, beschlossen, um keine Störung im internationalen Handelsverkehr eintreten zu lassen, allen Staaten gegenüber, welche den spanischen Waren die Meistbegünstigung auch fernerhin zugestehen, die im Tarif B des zwischen Spanien und der Schweiz abgeschlossenen Vertrages vom 13. Juli 1892 normierten Zollbegünstigungen bis zum 1. März 1906 in Wirksamkeit zu erhalten.

Es erleidet daher der handelspolitische Zustand zwischen Spanien und Österreich-Ungarn, wie er gegenwärtig besteht, keine Veränderung, vielmehr werden die Waren österreichischer und ungarischer Provenienz bei ihrer Einfuhr nach Spanien bis zum 1. März 1906 dieselben Befreiungen und Erleichterungen genießen wie bisher.

Prawo do prowizji nie przesądza w niczem kwestyi płatności prowizji, gdyż ta ostatnia może być zawisła od zwykłego w takich interesach obrachunku, względnie od uiszczenia przez kupującego zupełnej ceny kupna.

L. 4326, 4428.

Zawiadomiono fabrykę konserw w Lubyczy królewskiej o zaprowadzeniu jazdy pośłańczej między Rawą ruską, Lubyczą królewską, a Bełzcem począwszy od dnia 16. września

Zarząd fabryki złożył Izbie podziękowanie za skuteczną interwencję Izby w tej sprawie.

L. 4575, 4622.

Pp. posłów do Rady Państwa Dra Henryku Kolischera i Dra Godzimira Małachowskiego uproszono telegraficznie o poparcie kroków przedsięwziętych przez interesentów przeciw przedłożeniu rządowemu o oznaczaniu proveniencji chmielu

Poseł Dr. Godzimir Małachowski oznajmił, że zajął się tą sprawą, i że odbyła się w Kole poiskiem konferencya z interesentami przy spółudziale pp. posłów Kozłowskiego i Garapicha.

L. 4315.

Z powodu zgonu bł. p. Józefa Faltera, c. k. Radcy komercyalnego, długoletniego członka Izby handlowej i przemysłowej krakowski-j i członka krajowej Rady kolejowej Prezydium Izby przesało Izbie krakowskiej pismo kondolencyjne.

L. 4424.

Prezydium Izby wystosowało do Jego Ekscelencji barona Calla pismo pożegnalne z powodu jego ustąpienia ze stanowiska Ministra handlu.

L. 447 .

Reskryptem z dnia 12. września b. r. 1. 4809 hr. Leopold Auersperg zawiadomił Prezydium Izby o objęciu kierownictwa Ministerstwa handlu.

Prezydyum Izby przesłało nowemu kierownikowi ministerstwa pismo powitalne, prosząc go zarazem o zaopiekowanie się interesami handlu i przemysłu w okręgu Izby.

L. 3826.

Centralny Związek galicyjskich właścicieli i dzierżawców prawa propinacyi we Lwowie zawiadomił Prezydyum Izby o ukonstytuowaniu i nadesłał statut swój.

L. 4280.

Przedłożono Magistratowi miasta Lwowa wykaz mianowanych dla c. k. Sądu handlowego fachowych sędziów obywatelskich celem wyłączenia ich z listy sędziów przysięgłych na rok 1906.

L. 4274.

Prezydyum Izby otrzymało od Magistratu król. stoł. m. Lwowa pismem z dnia 2. września 1905 l. 40451/05 następująca ogłoszenie w sprawie zaprowadzenia trzech nowych stowarzyszeń przemysłowych kupców we Lwowie.

Na podstawie przepisów §§. 106—112 ust. przemysłowej z 15. marca 1883 dz. u. p. Nr. 39, postanowił Magistrat jako władza przemysłowa w celu zaprowadzenia związków wspólności wśród stanu kupieckiego w okręgu miasta Lwowa utworzyć i wprowadzić w życie trzy nowe stowarzyszenia przemysłowe a to wedle następujących grup:

I. Kupcy i spedytorowie z protokołowaną firmą handlową z wyłączeniem księgarzy, antykwarzy, utrzymujących czytelnie, wypożyczalnie i handle nut, tudzież fotografów.

II. Nieprotokołowani kupcy trudniący się sprzedażą artykułów spożywczych, z wyjątkiem upoważnionych rękodzielników sprzedających artykuły własnego wyrobu a mianowicie właściciele handłów korzennych, grajzlerzy, krupiarze, handlarze zbożem, mąką, jarzynami, rybami, nabiałem wszelkiego rodzaju, jajami, drobiem, dziczyzną, owocami, drzewem opałowym, naftą, węglem, dalej sprzedający mięso, wędliny, wyroby ma-

sarskie, smalec, pieczywo, ciastka, cukierki, herbatę, kawę, cukier, drożdże, śledzie, mydło, świece, szwarc, zapałki, lód, dalej miód przaśny, moszcz, wodę sodową, wody mineralne, wreszcie sprzedający piwo jakoteż napoje spirytusowe w zamkniętych naczyniach.

III. Nieprotokołowani kupcy i handlarze z wyjątkiem upoważnionych rękodzielników sprzedających artykuły własnego wyrobu, trudniący się handlem i sprzedają artykułów wszelkiego rodzaju z wyłączeniem artykułów spożywczych czyli z wyłączeniem kupców grupą II. objętych

Przeciw temu postanowieniu wolno wnieść rekurs w nieprzekraczalnym terminie dni 14, licząc od dnia po przebicciu niniejszego ogłoszenia na urzędowych tablicach ogłoszeń w ratuszu i w Komisaryatach miejskich.

Do przeprowadzenia właściwego urzędowania a w szczególności ukonstytuowania powyższych stowarzyszeń przemysłowych, wyznaczył Magistrat równocześnie komisarzy urzędowych jako delegatów, pod których przewodnictwem odbyć się ma pierwsze Zgromadzenie i ukonstytuowanie osób ze stanu kupieckiego, przydzielonych do każdego z powyższych trzech Stowarzyszeń.

Wezwanie na Zgromadzenie z oznaczeniem miejsca i czasu zebrania, wyjdzie od delegatów Magistratu po prawomocności obwieszczenia niniejszego.

Wzory statutów dla rzeczonych Stowarzyszeń przemysłowych mogą interesowani przeglądać w biurze Departamentu przemysłowego, który udzieli każdemu wszelkich bliższych objaśnień o przepisach ustawy i stosunkach korporacyjnych.

L. 4150.

Austr. Muzeum handlowemu we Wiedniu i Izbie handlowej i przemysłowej w Opawie przedstawiono stosunki i daty produkcji lnu w okręgu Izbowym.

L. 4327.

Izbie handlowej i przemysłowej w Wiedniu wyjaśniono, że wiadomości, jakoby w ostatnim czasie w powiatach okręgu Izby graniczących z Rosyą popadło wielu kupców w niewypła-

calność z tego powodu, iż włościanie ze strony rosyjskiej wskutek zubożenia przez wojnę rosyjsko-japońską zaprzestali zakupna towarów u naszych kupców, nie odpowiadają stosunkom faktycznym.

L. 4452.

Wyrażono opinię, że ani śliwowica uszlachetniona, ani nawet nieuszlachetniona nie należy do trunków propinacyjnych,

L. 4362.

Reskryptem z dnia 12. września 1905 l. 4768 c. k. Ministerstwo handlu oznajmiło Prezydyum Izby, co następuje :

Wie dem geehrten Präsidium bekannt ist, sind der zwischen Oesterreich-Ungarn und der Schweiz abgeschlossene Handelsvertrag und das mit Bulgarien abgeschlossene Provisorium im Monate September vor ihrem Ablaufe gestanden.

Es wären nämlich der bestehende Vertrag mit der Schweiz am 19. September und das bestehende Verhältnis zu Bulgarien am 13. September erloschen.

Zufolge einer Mitteilung des k. u. k. Ministeriums des Aüssern wird das geehrte Präsidium in Kenntnis gesetzt, dass mit der Schweiz und Bulgarien nunmehr vereinbart wurde, im Handelsverkehr zwischen der Monarchie und den beiden genannten Staaten bis zum 31. Dezember 1905 keine Aenderung eintreten zu lassen, so dass die Aufrechterhaltung des bisherigen Zustandes bis zu diesem Termine gewährleistet ist.

L. 4369.

Wskutek pisma c. k. Sądu pow. S. I. oddz. IX. we Lwowie Prezydyum Izby przedstawiło opinię, że użyte w fakturze wyrażnie „za gotówkę“ ma wedle zwyczaju handlowego znaczenie, iż cena kupna jest płatna w 30 dni od daty faktury. Oznajmienie mieszczące się na trzeciej stronie faktury a zawierające zwrot „według której (faktury) kwotę koron 142.50 proszę zapisać łaskawie na dobro mego rachunku“ nie oznacza zmiany terminu zapłaty, ustanowionego w fakturze.

O ile w ogólności oznajmieniu temu przypisać należy pewne znaczenie, można zwrot ów tak rozumieć, iż kwota dłużna ma być zapisaną na rachunek do wyrównania w dni 30 od daty faktury.

L. 4638.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa reskryptem z dnia 28-go września 1905 l. 12329/pr. zakomunikowało Izbie odpis reskryptu c. k. Ministra spraw wewnętrznych z dnia 23. września 1905 l. 6202/M. I. w sprawie unormowania zakresu działania c. k. Ministerstwa handlu względnie Ministerstwa spraw wewnętrznych. Reskrypt ministryalny opiewa :

Seine k. u. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 22. September l. J. allergnädigst zu genehmigen geruht, dass dem Handelsministerium beziehungsweise dem Ministerium des Innern in gewerblichen Angelegenheiten nachstehender Wirkungskreis zukomme.

In den Wirkungskreis des Handelsministeriums hat zu fallen :

Die Vorbereitung der legislativen Tätigkeit auf dem Gebiete des gesammten Gewerbewesens, die Handhabung der Gewerbeordnung und der folgenden die Gewerbetätigkeit regelnden Gesetze und Vorschriften und zwar :

1. Des Gesetzes vom 26. Dezember 1893, R. G. Bl. Nr. 193 betreffend die Regelung der konzessionierten Baugewerbe ;
2. Des Gesetzes vom 23. Juni 1891, R. G. Bl. Nr. 89 betreffend die obligatorische Erprobung aller Handfeuerwaffen ;
3. Des Gesetzes vom 23. Juni 1881. R. G. Bl. Nr. 62, betreffend den Handel mit gebrannten geistigen Getränken, den Ausschank und den Kleinverschleiss derselben ;
4. Des Gesetzes vom 21. Juni 1880 R. G. Bl. Nr. 120 betreffend die Erzeugung und den Verkauf weinähnlicher Getränke.
- 5) Des Regulativs für die Ausführung von Gasrohrleitungen und Beleuchtungsanlagen ;

6. Der Ministerialverordnung vom 17 Februar 1905, R. G. Bl. Nr. 24., betreffend die Herstellung und Verwendung von Azetylen, sowie den Verkehr mit Kalziumkarbid;

7) Des Gesetzes vom 15. April 1881, R. G. Bl. Nr. 43, über den Spielkartenstempel;

8. der Ministerialverordnung vom 2. Mai 1884, R. G. Bl. Nr. 69, betreffend das Trödlergewerbe;

9. Des Gesetzes vom 23. März 1885, R. G. Bl. Nr. 48, betreffend das Pfandleihergewerbe;

10. Der gesammten Vorschriften über die Sonn- und Feiertagsruhe;

11. Des Gesetzes vom 16. Jänner 1895 R. G. Bl. Nr. 26, betreffend die Ausverkäufe;

12. Der Ministerialverordnung vom 23. Juni 1892, R. G. Bl. Nr. 98, betreffend automatische Wagen und Verkaufsapparate;

13. Des Gesetzes vom 27. April 1896 R. G. Bl. Nr. 70, betreffend Ratengeschäfte;

14. Der Ministerialverordnung vom 23. Jänner 1901, R. G. Bl. Nr. 12 betreffend den Verkehr mit Mineralölen;

15 Des Gesetzes vom 28. April 1889, R. G. Bl. Nr. 64, betreffend öffentliche Lagerhäuser;

16. Des Gesetzes vom 19. Juni 1866, R. G. Bl. Nr. 85, betreffend die öffentlichen Wäg- und Messanstalten;

17. Des Hausierpatentes vom 4. September 1852, R. G. Bl. Nr. 252, sammt allen die Durchführung betreffenden Vorschriften;

ferner

18: Aller Vorschriften über Wandergewerbe mit Ausnahme jener, welche öffentliche Productionen und Schaustellungen zum Gegenstande haben, sowie über die Privatgeschäftsvermittlung und die Angelegenheiten der behördlichen autorisierten Privattechniker.

Dem Ministerium des Innern bleibt die Mitwirkung bei Hinausgabe von Gesetzen und Verordnungen, sowie in allen jenen Angelegenheiten vorbehalten, welche die öffentliche Sicherheit, das öffentliche Gesundheit- und Bauwesen berühren.“

Powyższe sprawozdanie sekretarza Izba przyjmuje do wiadomości. W końcu sekretarz Izby zawiadamia, że w ostatnim czasie Prezydium otrzymało reskrypt c. k. Namiestnictwa z dnia 23. września 1905 l. 5593/7 w sprawie uregulowania

III A/23

spoczynku niedzielnego w przemyśle handlowym w myśl postanowień noweli z dnia 18. lipca 1905 Dz. u. p. Nr. 125. Reskrypt ten brzmi jak następuje:

Z dniem 1. listopada 1905 wejdzie w życie ustawa z 18. lipca 1905 Dz. u. p. Nr. 125 zmieniająca i uzupełniająca częściowo postanowienie ustawy o spoczynku niedzielnym w przedsiębiorstwach przemysłowych z 16. stycznia 1895 Dzpp. Nr. 21.

Według przepisów tej ustawy powołane zostało c. k. Namiestnictwo do wydania bliższych postanowień co do ustanowienia czasu pracy przy sprzedaży towarów w przemyśle handlowym w niedzielę.

Celem wydania powyższego rozporządzenia wzywa się Szanowną Izbę handlową przy dołączeniu odpisu reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z 23. sierpnia 1905 L. 45098, wyjaśniającego główne znaczenie tej nowej ustawy i zawierającego bliższe wskazówki co do wydania powyższych postanowień, o udzielenie opinii, którą przedłożyć należy w terminie nieprzekraczalnym do dnia 15. października 1905 w następujących kwestiach:

1. Czy wskazanemby było przepisanie przewidzianego w artykule IX. ustępu 2., ustawy o spoczynku niedzielnym w brzmieniu ustalonym ustawą na wstępie powołaną zupełnego spoczynku niedzielnego przy sprzedaży towarów w przemyśle handlowym w niedzielę a to na cały rok lub na poszczególne okresy czasu.

2. Ile godzin pracy z ustawowego maksimum 4 godzin i od której do której godziny możnaby dozwolnić przy sprzedaży artykułów żywności w niedzielę uwzględniając przytem tą okoliczność, by odpowiednia część tego czasu przeznaczoną była na godziny wieczorne.

3. O ileby na razie zupełny spoczynek niedzielny w przemyśle handlowym nie dał się przez cały rok, względnie

w poszczególnych okresach czasu zaprowadzić, ile godzin czasu przy sprzedaży towarów w niedzielę należałoby dozwolnić, przyczem się zauważa, że ustawowe maksimum wynosi 4 godziny i że byłoby rzeczą pożądaną, by praca ta ograniczyła się tylko na godziny przedpołudniowe i kończyła się już o godzinie 10.

4. Ze względu na wyrażone w udzielonym w odpisie re-skrypcie ministeryalnym życzenie, iż byłoby pożądanę przy sposobności uregulowania niedzielnej pracy przy sprzedaży środków żywności postarać się, aby niedzielny czas sprzedaży producentów sprzedających także środki pożywienia a wyliczonych w §. 7 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 27. kwietnia 1895 Dz. u. p. Nr. 58 zgadzał się o ile możliwości z niedzielnymi godzinami pracy przy sprzedaży środków żywności, należy wziąć pod rozwagę, czy dla rzeźników i sprzedawców dziczyzny, dla masarzy i wyrabiających kiełbasy, tudzież dla mleczarń nie należałoby wyznaczyć takiego samego czasu sprzedaży, jak dla handlarzy sprzedających artykuły żywności i czy jest koniecznie potrzebnem przy sprzedaży pieczywa przez piekarzy utrzymać w mocy dotychczasowy przepis zwalnający ich od spoczynku niedzielnego, a ewentualnie ile godzin pracy niedzielnej i od której do której godziny należałoby przepisać piekarzom przy sprzedaży pieczywa.

5. Czy i dla których miejscowości należałoby ilość godzin pracy przy sprzedaży towarów podwyższyć aż do ośmiu, a to

- a) dla wszystkich handlów z powodu przypadającego w niedzielę jakiegoś szczególnego święta,

- b) dla sprzedaży pewnych tylko przedmiotów jak dewocyonaliów w miejscach odpustowych, żywności w miejscach wycieczek, odwiedzanych przez turystów, na dworcach kolejowych i t. p. i czy dla wszystkich niedziel, czy tylko dla pewnych i dla których.

6. Czy stosownie do przedostatniego ustępu artykułu IX. ustawy o spoczynku niedzielnym, należałoby udzielić wyjątkowego pozwolenia na pracę kantorową i biurową w przemyśle

- a to w jakim wymiarze czasu z dozwolonego ustawą dwugodzinnego maksimum i od której do której godziny, przyczem się zauważa, że unormowanie to może

nastąpić w rozmaity sposób dla rozmaitych gałęzi handlu i poszczególnych gmin.

7. Czy nie należałoby w sposób przepisany dla pracy biurowej i kantorowej przy przemyśle handlowym uregulować osobno na] podstawie artykułu XII. a, ustawy o spoczynku niedzielnym pracy biurowej i kantorowej co do wszystkich innych przemysłów a mianowicie przemysłu produkcyjnego, pełnienia usług i przemysłu komunikacyjnego (Verkehrsgewerbe)

8) O ile zaś chodzi o inne miasta i miejscowości położone w okręgu Izby, ile godzin czasu pracy przy sprzedaży towarów w niedzielę należałoby dozwolnić, tudzież od której do której godziny z dozwolonego ustawą czterogodzinnego maksimum a to ze względu na stosunki miejscowe, przyczem się zauważa, że byłoby pożądanem, by ta niedzielna praca w miejscowościach liczących najmniej 6000 ludności ograniczała się tylko do godzin przedpołudniowych i kończyła się najpóźniej o godzinie 10.

Ze względu na krótki termin, zakreślony do przedstawienia opinii, Izba upoważnia Prezydium do załatwienia sprawy na podstawie powziąć się mających uchwał sekcji przed ponownem zebraniem się pełnej Izby.

3.

L. 4365.

Wiceprezydent Izby p. rad. Leopold Baczewski zdaje sprawę ze zjazdu pzezydów Izb galicyjskich odbytego w Krakowie dnia 16. września b. r. celem porozumienia się co do stanowiska, jakieby należało zająć wobec projektu ustawy o zaprowadzeniu krajowych opłat szynkarskich i podwyższeniu opłaty konsumcyjnej od piwa (z powodu wygaśnięcia z rokiem 1900 prawa propinacyi).

Na zjeździe tym postanowiono nadto utworzyć od 1. stycznia 1906 między Izbami krajowymi ścisłą łączność celem skutecznego zastępstwa krajowych interesów wobec władz centralnych oraz celem ujednostajnienia postępowania Izb krajowych w sprawach ogólniejszego znaczenia. Nad wykonaniem uchwał tego związku miałyby czuwać w corocznej kolei Prezydya Izby.

Referent przedstawia wniosek: 1. Izba przyjmuje uchwałę Prezydyów Izb do wiadomości. 2. Wykonanie uchwały tej porucza Izba Prezydyum, upoważniając je do szczegółowego sformułowania sposobu postępowania.

Izba przyjmuje sprawozdanie wiceprezydenta do zatwierdzającej wiadomości i uchwała przedstawione przezeń wnioski.

4.

L. 4233.

W myśl postanowień §. 6 i 7 ordynacyi wyborczej Izby zatwierdzonej reskryptem c. k. Ministerstwa handlu z dnia 6. grudnia 1901 l. 4778 Prezydyum Izby zaprasza do wyboru 4 reprezentantów zaproponować się mających politycznej władzy krajowej do powołania do komisji wyborczej, która ma być ustanowiona, dla przeprowadzenia uzupełniających wyborów do Izby oraz zarządza losowanie członków Izby, którzy mają ustąpić z dniem 31. grudnia 1905.

Sekcja handlowa przedstawia jako członków tej komisji wyborczej ustanowić się mającej pp. radców ces. Władysława Gubrynowicza i Ignacego Russmanna, sekcja przemysłowa pp. Jakóba Beisera i Aleksandra Getritza.

Izba uchwała w myśl wniosków sekcji zaproponować jako członków komisji wyborczej pp. Władysława Gubrynowicza, Ignacego Russmanna, Jakóba Beisera i Aleksandra Getritza.

Następnie przystępuje Izba do wylosowania członków, którzy w dniu 31. grudnia 1905 mają ustąpić.

Ze względu na to, że trzech członków Izby ubyło wskutek śmierci a mianowicie z sekcji handlowej 1 (bł. p. Ignacy Fried) a z sekcji przemysłowej 2 (ś. p. Andrzej Gołąb i bł. p. Jakób Piepes-Poratyński), losowanie obejmować ma 15 członków a mianowicie 8 z sekcji handlowej i 7 z sekcji przemysłowej.

Przewodniczący zarządza, aby nazwiska i imiona wszystkich członków Izby z wypuszczeniem zmarłych wypisano osobno na 33 równych karteczkach papieru. Następnie na zaproszenie Przewodniczącego p. Alfred Frenkl, jako najmłodszy

z członków Izby przystąpił do czynności losowania ustępujących członków. Mianowicie p. Frenkl karteczki wszystkie zwinął w ten sposób, iżby imiona i nazwiska członków znajdowały się po wewnętrznej stronie zwitków, i oddzielił 17 zwitków z nazwiskami członków sekcji handlowej a 16 zwitków z nazwiskami członków sekcji przemysłowej, poczem zwitki umieścił osobno w przygotowanych równych, wydrążonych, okrągłych gałkach i wrzucił do dwóch przygotowanych urn do jednej gałki ze zwitkami zaopatrzonemi w nazwiska członków sekcji handlowej, do drugiej gałki ze zwitkami zopatrzonemi w nazwiska członków sekcji przemysłowej.

Stosownie do zarządzenia Przewodniczącego sprawdzono, że w jednej znajduje się 17 gałek, każda mieszcząca w sobie zwitek papieru, a w drugiej 16 gałek, każda mieszcząca w sobie zwitek papieru, czyli razem 33. gałek.

Następnie p. Frenkl z polecenia p. Przewodniczącego wyciąga najsamprzód z urny mieszczącej w sobie nazwiska członków sekcji handlowej ośm razy po jednej gałce, z której wyjmuje zwitek i odczytuje nazwisko wylosowanego członka, potem zaś z urny mieszczącej w sobie nazwiska członków sekcji przemysłowej 7 razy po jednej gałce, z której wyjmuje i odczytuje nazwisko wylosowanego członka.

W ten sposób wylosowano

z sekcji handlowej następujących członków: 1. Ludwika Winiarza, 2. Karola Bubera, 3. Jakóba Wixla, 4. Edmunda Raucha, 5. Maurycego Jonasza, 6. L. Rosenfelda, 7. Eliasza Krissa, 8. Ferdynanda S. Bardasza,

z sekcji przemysłowej następujących członków: 1. Leopolda Baczewskiego, 2. Roberta Kleina, 3. Dr. Jana Ruckera, 4. Aleksandra Getritza, 5. Alfreda Frenkla, 6. Michała Michalskiego, 7. Bolesława Długoszowskiego.

Na podstawie tego wyniku losowania p. Przewodniczący ogłasza, że wylosowani członkowie a mianowicie 8 z sekcji handlowej i 7 z sekcji przemysłowej ustępują z dniem 31-go grudnia 1905 i że połowa członków zostanie uzupełniona przez nowe wybory, co Izba przyjmuje do wiadomości.

5.

L. 4234.

Na wniosek p. Rusmanna Izba wybiera członkiem komisji krajowej dla powszechnego podatku zarobkowego p. Władysława Gubrynowicza, zastępcą p. Jakóba Beisera.

6.

L. 3809.

Komitet wystawy prac uczniów rękodzielniczych we Lwowie wniósł prośbę o przyznanie subwencji.

Sekcja przemysłowa przedstawia wniosek, aby Izba z uwagi, że dawniej już przyrzekła w zasadzie poparcie tej wystawy, do której poniekąd sama dała inicjatywę, i z uwagi na pożyteczność powszechną wystawy prac uczniów przyznała subwencję w kwocie 1000 koron,

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

7.

L. 4607.

Wskutek śmierci bł. p. Jakóba Piepes-Poratyńskiego opróżniło się miejsce delegata Izby do deputacji szkolnej c. k. Akademii handlowej we Lwowie.

Na wniosek p. Gubrynowicza Izba wybiera delegatem do deputacji szkolnej c. k. Akademii handlowej p. Dra Adolfa Liliena.

8

L. 3193.

Pismem z dnia 4. lipca 1905 l. prez. 1162 c. k. Sąd obwodowy w Samborze zawiadamia, że ^{5/5} Jakób Gottlieb, kupiec w Samborze ukończył z dniem 21. czerwca 1905 trzyletni peyrod sędziego obywatelskiego przy trybunale samborskim, i uprasza Izbę o przedstawienie 3 kandydatów na miejsce sędziego obywatelskiego z grona samoistnych kupców posiadają-

cych wymogi w §. 5 rozp. min. z dnia 12. czerwca 1897 Dz. u. p. Nr. 129 przewidziane.

Zgodnie z wnioskiem sekcji handlowej Izba uchwała przedstawić na opróżnioną posadę fachowego sędziego obywatelskiego przy trybunale samborskim następujących trzech kandydatów: 1. Józefa Pankiewicza, dzierżawcę apteki, 2. Alojzego Horwatha, właściciela cukierni, i 3. Józefa Goldberga, kupca i właściciela fabryki octu, wszystkich w Samborze.

9.

L. 4159.

Zdarzające się często wypadki używania w handlu gorących napojów słodzonych, flaszek niezapieczętowanych sposobem handlowym powodują wytaczanie licznych spraw karnych przez władze skarbowe. Wobec tego wedle reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z dnia 26 sierpnia b. r. l. 44343 interesowane ministerstwa zamierzają wydać rozporządzenie, któreby dokładniej interpretowało pojęcie flaszek opieczętowanych w rozumieniu §. 1 ustawy z dnia 23/6 1881 Dz. u. p. Nr. 62. Ministerstwo handlu uprasza Izbę o objawienie opinii w tej sprawie.

Ustęp odnośny powołanej ustawy opiewa „unter verschlossenen Gefässen werden handelsüblich verschlossene Gebünde und versiegelte Flaschen verstanden.“

Pojęcie „flaszek opieczętowanych“ określiło już raz Ministerstwa skarbu w porozumieniu z Min. handlu i spraw wewn. reskrytem z dnia 16/10 881 l. 31342, w myśl którego także flaszki zamknięte kapsłami staniolowymi lub markami lakowymi (Siegelmarken) wtedy mają być uważane za opieczętowane wedle zwyczaju handlowego (handelsüblich versiegelt) jeżeli na zamknięciu uwidoczniło firmę fabrykanta lub handlarza, który flaszki odnośnie napełnia względnie sprzedaje.

Obecnie zaś chodziłoby o to, czy interpretacji tej nie należałoby nadać znaczenia szerszego jeszcze w tym kierunku mianowicie, że flaszki opatrzone kapsłą staniolową lub marką lakową także wówczas miałyby być uważane za »opieczętowane« w rozumieniu cytowanej ustawy, jeżeli na zamknięciach

znajduje się tylko oznaczenie gatunku lub tylko znak fantazyjny lub nawet jeżeli żadnego nie ma oznaczenia.

Ponadto Ministerstwo skarbu poruszyło kwestyę, czyby pojęcie „flaszek opieczetowanych“ w myśl cyt. reskryptu ministerialnego nie miało być rozszerzone i na takie flaszki, które opatrzone są zamknięciem śrubowem (Schraubenverschluss) i paskiem lub banderolą przytwierdzoną obydwoma końcami do szyjki, jeżeli na tym pasku lub banderoli uwidoczniła jest firma producenta lub handlarza.

Rozszerzenie znaczenia pojęcia »flaszek opieczetowanych« przedewszystkiem na flaszki opatrzone zamknięciem śrubowem i paskiem i banderolą z uwidocznieniem firmy producenta lub sprzedawcy nie wydaje się uzasadnionem, gdyż daje pochop do nadużyć rozmaitych. Owe paski lub banderoły opatrzone firmą dadzą się łatwo usunąć i zastąpić innymi. Konsumenci mogą być łatwo w błąd wprowadzeni, pod znakiem bowiem firmy znanej i zażywającej dobrej opinii mogą być sprzedawane fałszowane trunki lub zepsute. Niemniej szkodziłoby to właśnie reputacyi fabryk odnośnych w końcu względ na politycę zdrowia, w szczególności co do kontroli środków żywności wymaga ściślejszego nadzoru nad handlem napojami w flaszkach opieczetowanych.

Tem mniej byłoby uzasadnione stosowanie pojęcia »flaszek opieczetowanych« do flaszek o zamknięciu staniolowem lub stampiliowem (lakowem Siegelmarke) a noszącem tylko określenie fantazyjne lub oznaczenie gatunku lub nawet bez wszelkiego oznaczenia. Wprowadzenie bezimiennosci w handel tam, gdzie jej nie było dotąd, nie jest pożądanem i sprzeczne z tendencyą odpowiedzialności przemysłowej. W ten sposób fałszowanie trunków fabrycznie wytworzonych bardziej dochodzenie zaś szkód wyrządzonych fabrykom byłoby utrudnione.

Jedynie racjonalnem jest postanowienie rozp. min. sk. z 16/10 881, które wymaga do skwalifikowania flaszki jako »opieczetowanej« w rozumieniu ust. z 23/6 881, aby na zamknięciu (staniolowem lub lakowem) była uwidoczniła firma odnośnego fabrykanta lub handlarza.

Zgodnie z wnioskiem sekcji Izba uchwała wyrazić opinię, że postanowienia reskr. min z 16/10 881 l. 31.342, inter-

pretujące pojęcie »flaszek opieczetowanych« w rozumieniu ustawy z 23/6 881 Dzap. l 62 powinny być utrzymane w mocy nadal bez zmiany i że nie ma powodu do nadania temu pojęciu zastosowania szerszego.

10.

L. 4582.

C. k. Ministerstwo handlu reskryptom z dnia 24. lipca 1905 l. 37150 oznajmiło Izbie, co następuje:

Nach den dermalen bestehenden gesetzlichen Vorschriften ist das Halten von Druckpressen und Vervielfältigungsapparaten auch, wenn diese nicht zur gewerbsmässigen Herstellung von Druckschriften benützt werden und nach ihrer Konstruktion nur eine beschränkte Anzahl von Abdrücken ermöglichen, von der Erwirkung einer behördlichen Bewilligung abhängig und werden Übertretungen des diesbezüglichen Verbotes strafgerichtlich verfolgt. Dies wird in der Öffentlichkeit seit langer Zeit als eine grosse Härte empfunden, da derartige Kopierapparate mit der Zeit zu einem unentbehrlichen Hilfsmittel für jedermann, der eine ausgebreitete Korespondenz zu führen hat, insbesondere für Privatkanzleien, Vereinsbureaus, Geschäfte und s. w. geworden sind.

Im Abgeordnetenhaus des Reichsrates wurde bereits im Jahre 1901 von den Abgeordneten Dr. Vogler und Genossen der Antrag gestellt, dass eine Gesetznovelle ausgearbeitet werde wonach das Halten von Hektographen und ähnlichen, lediglich den Bedürfnissen des Gewerbes, des Verkehrs und des geselligen Lebens dienlichen Vervielfältigungs-Apparaten ohne behördliche Bewilligung gestattet sein soll.

Die vorliegende im Ministerium des Innern im Einvernehmen mit den beteiligten Ministerien der Justiz und des Handels ausgearbeitete Regierungsvorlage ist im allgemeinen diesem Antrage angepasst, geht aber über denselben insofern hinaus, als sie den §. 327 Str. G., welcher das Halten von Buchdruckerpressen und sonstigen Vervielfältigungsapparaten ohne ausdrückliche behördliche Bewilligung für gerichtlich strafbar erklärt, gänzlich aufhebt.

Nach diesem Gesetzentwurfe sollen die nicht gewerbsmäßig verwendeten ihrem Systeme nach ausdrücklich aufgezählten kleineren Vervielfältigungsapparate als Hektographen, Cyklostils, Schreibmaschinen etc. von dem Bewilligungszwange überhaupt ausgenommen sein, das Halten der übrigen Vervielfältigungsapparate soll auch fernerhin der Bewilligung der politischen Landesstelle unterliegen, in Bezug auf das unbefugte Halten derartiger Vorrichtungen soll aber künftighin nicht mehr die gerichtliche Strafkompetenz, sondern jene der politischen bezw. Polizeibehörden eintreten.

Nach §. 3 des Entwurfes sollen jedoch öffentliche Behörden und Aemter von der Verpflichtung der Einholung der Bewilligung zum Halten der in ihrem Wirkungskreise verwendeten Vervielfältigungsapparate überhaupt befreit sein, wie dies bezüglich der staatlichen Behörden auch bisher der Fall war.

Die Handels- und Gewerbekammer wird eingeladen, über den im Anschlusse mitfolgenden Gesetzentwurf, ein Gutachten mit möglichster Beschleunigung abzugeben und anher vorzulegen, da die Einbringung des Gesetzentwurfes in Reichsrath bereits für den Herbst l. J. in Aussicht genommen ist.

Projekt ustawy, o którym wspomina reskrypt powyższy opiewa :

ENTWURF

eines Gesetzes betreffend das Halten von Druckerpressen und anderer zur Vervielfältigung von Schriften, bildlichen Darstellungen und Tonwerken dienenden Apparaten.

Mit Zustimmung beider Häuser finde ich anzuordnen, wie folgt.

§. 1. Die Bestimmungen der §. 327 der Str. G. vom 27/5 1852. R. G. Bl. Nr. 117. und der Ministerial-Verordnung vom 4/1 1859. R. G. Bl. N. 10 werden aufgehoben.

§. 328 der Str. G. hat zu lauten:

Nach §. 326 ist auch derjenige zu bestrafen, welcher eines der dort bezeichneten Werke verfertigt, ohne die Be-

fugnis zur Betreibung eines Gewerbes oder einer Fabrikation, die derlei Werke erzeugen, oder den Auftrag oder die Erlaubnis der Behörde dazu erhalten zu haben.

§. 2. Das Halten von Druckerpressen und anderen zur Vervielfältigung von Schriften, bildlichen Darstellungen und Tonwerken dienenden Apparaten unterliegt einer Bewilligung.

Von diesem Bewilligungszwange sind ausgenommen :

- 1) Vervielfältigungsapparate, welche auf dem Principe
  - a) des Hektographen (Schapirographen etc.)
  - b) des Autokopisten,
  - c) der Schablone (z. B. Cyklostile, Mimeographen, Pleostyle etc.
  - d) des Durchschreibverfahrens (z. B. mittels der Schreibmaschine) beruhen.

2. Die Handstampiglien mit fixen oder auswechselbaren Typen.

3. Die zu dem photographischen Kopier oder Lichtpausverfahren dienenden Apparate.

Die Regierung ist ermächtigt, auch andere Vervielfältigungsapparate von dem Bewilligungszwange im Verordnungswege auszunehmen.

§. 3. Die öffentlichen Behörden und Aemter bedürfen zum Halten von Apparaten, die sie innerhalb ihres gesetzlichen Wirkungskreises zur Herstellung von Druckschriften verwenden, nicht der im §. 2. al. 1. vorgesehenen Bewilligung.

§. 4. Die im §. 2. al. 1. vorgesehene Bewilligung wird von der politischen Landesbehörde jedoch nur in besonders rücksichtswürdigen Fällen erteilt, dieselbe kann die erteilte Bewilligung aus wichtigen Gründen zurücknehmen.

§. 5. Wenn Druckerpressen oder bewilligungspflichtige Vervielfältigungsapparate bei einem der G. O. nicht unterliegenden Unternehmen verwendet werden, so haben in diesem Falle die Bestimmungen der §. 74. G. O., betreffend die Vorsorge für die Hilfsarbeiter, sowie die für gleichartige gewerbliche Unternehmungen in Bezug auf die Hilfsarbeiter geltenden Vorschriften über Arbeitspausen, ferner Sonn- und Feiertagsruhe, analoge Anwendung zu finden.

§. 6. Bei den nicht gewerbmässig betriebenen Unternehmungen, welche Druckerpressen oder bewilligungspflichtige Vervielfältigungsapparate verwenden und zu diesem Zwecke besondere Hilfsarbeiter beschäftigen, gelten in Bezug auf diese Hilfsarbeiter hinsichtlich der Kranken- und Unfallversicherungspflicht diejenigen Vorschriften, welche für die bei gleichartigen gewerbmässig betriebenen Unternehmungen beschäftigten Arbeiter bestehen.

§. 7. Das unbefugte Halten von Druckerpressen oder andern zur Vervielfältigung von Schriften, bildlichen Darstellungen und Tonwerken dienenden Apparaten wird mit Geldbussen von 10 Kr. bis 400 Kr. zu Gunsten des Armenfonds des Ortes, wo die Uebertretung begangen wurde, oder mit Arrest von 1. Tag bis zu einem Monat bestraft.

Bei der Verurteilung zu einer Geldstrafe ist gleichzeitig die für den Fall der Uneinbringlichkeit an deren Stelle tretende Arreststrafe auszusprechen, wobei in der Regel für je 10 Kr. ein Tag Arrest zu bemessen ist.

Die Ersatzstrafe darf jedoch das Höchstaussmass der zulässigen Arreststrafe nicht übersteigen.

Im Straferkenntnisse kann auch der Verfall der unbefugt gehaltenen Apparate zu Gunsten des oben bezeichneten Armenfondes ausgesprochen werden.

§. 8. Das Strafverfahren in Bezug auf die im §. 7 bezeichneten Übertretungen steht in I. Instanz den politischen Bezirksbehörden (Bezirkshauptmannschaften, Komunalämtern der mit eigenem Statute versehenen Gemeinden), in Orten aber, wo sich eine landesfürstliche Polizeibehörde befindet, dieser zu.

Im übrigen gelten hinsichtlich dieses Verfahrens die allgemeinen Vorschriften für das Verfahren in der zur politischen Amtshandlung gehörigen Übertretungsfällen.

§. 9. Auf die der G. V. unterliegenden Unternehmungen, welche die Herstellung von Presserzeugnissen zum Gegenstande haben, finden die Bestimmungen des §. 2 und der folgenden dieses Gesetzes keine Anwendung.

§. 10. Mit dem Vollzuge dieses Gesetzes, welches am Tage seiner Kundmachung in Wirksamkeit tritt, ist Mein Mi-

PROTOKÓŁ

VI. posiedzenia lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej

z dnia 21. listopada 1905 roku

odbytego pod przewodnictwem

Prezydenta Izby Samuela Horowitza.

Obecni :

Prow. przewodniczący p. Władysław Gubrynowicz, oraz członkowie pp. Adlersberg Herman, Bardasz Ferdynand, Buber Karol, Ciuchciński Stanisław, Długoszowski Bolesław, Immerdauer Herman, Jonasz Maurycy, Dr. Kolischer Henryk, Dr. Lilien Adolf, Nathansohn Filip, Rauch Edmund, Dr. Rucker Jan, Reich M. H., Rosenfeld L., Russmann Ignacy, Schayer Karol, Strisower Juliusz, Wang Julian, Winiarz Ludwik, Wixel Jakób.

Nieobecność usprawiedliwili pp. Wiceprezydent Baczewski Leopold, członkowie Beiser Jakób, Getritz Aleksander, Michalski Michał, Wiśniewski Leonard, Wczelak Józef.

Biuro Izby:

Dr. Władysław Stesłowicz sekretarz, Dr. Ernest Adam wicesekretarz, Władysław Sanocki koncepista, Dr. Abraham Korkis adjunkt konceptowy.

Porządek dzienny:

1. Zatwierdzenie protokołu z ostatniego posiedzenia.
2. Sprawy bieżące.
3. Sprawozdanie z ankiety o dowodzie uzdolnienia w handlu.
4. Sprawozdanie z ankiety w sprawie refakcyi dla transportu kolejowego spirytusu.
5. L. 4406. Czy firma fabryczna ma prawo zatrudniać pomocników rozmaitych przemysłów.
6. L. 4532. Opinia o taryfie kominiarskiej w Dolinie.
7. 4596 & 4846. | Opinie o zakresie uprawnień przemysłowych.
8. L. 4880. Utworzenie stacyi telegrafu w miejscowości Zwór (pow. Sambor).
9. L. 5114. Propozycja cenzorów Banku austro-węgierskiego.
10. L. 5167. Wybór delegata do krajowej Rady kolejowej.
11. L. 5177. Połączenie Sambora międzymiastową linią telefoniczną ze Lwowem.

Na posiedzeniu poufnem:

12. L. 4405. Firma Józefa J. Philippa synów-młyn Marya Helena — o odznaczenie przewidziane w ustawie przemysłowej.
13. L. 4537. Opinia o udzieleniu Leopoldowi Weinbergowi koncesyi na biuro reklamacyjne w Drohobyczu.
14. L. 4764. Opinia o udzieleniu Baruchowi Roller koncesyi na biuro pośrednictwa w sprawach kredytowych we Lwowie.

I.

P. Przewodniczący podaje do wiadomości, że protokół poprzedniego posiedzenia sprawdzili pp. Immerdauer i Szkowron, i uznali go zgodnym z tokiem obrad i powziętymi uchwałami. Gdy nikt przeciw układowi protokołu nie podnosi zarzutu, uważa się protokół za przyjęty.

Do sprawdzenia protokołu z dzisiejszego posiedzenia p. Przewodniczący zaprasza pp. Ciuchcińskiego i Jonasza.

P. Rauch zażądawszy głosu przed przystąpieniem do porządku dziennego przypomina, że Izba lwowska otrzymała już przed dwoma laty od rządu przyrzeczenie, iż dla Galicyi wschodniej ustanowiony zostanie instruktor cechowy z siedzibą we Lwowie, obietnica ta wszakże dotychczas nie spełniła się. Mowca prosi Prezydyum, aby uczyniło odpowiednie kroki celem przyspieszenia tej sprawy.

Sekretarz Dr. Stesłowicz wyjaśniając dodaje, że Prezydyum Izby już dwukrotnie udawało się w tej sprawie do ministerstwa handlu. Instruktorat dla Lwowa miał już być z początkiem roku bieżącego aktywowany, tymczasem zaszła w ministerstwie zmiana referenta i rzecz skutkiem tego poszła w odłokę.

Prezydent Horowitz przyrzeka interweniować w tej sprawie osobiście w ministerstwie handlu w dniach najbliższych.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego p. Przewodniczący udziela następnie głosu p. Dr. Kolischerowi, który w imieniu swoim i kilku kolegów czyni wnioszek nagły w przedmiocie zmiany ordynacyi wyborczej dla Izby handlowej i przemysłowej. Ordynacya wyborcza przewiduje podług rozporządzenia minist. z r. 1901 w §§ 1 i 2-gim ilość członków Izby, którzy do każdej z obu sekcji mają być wybrani, a to po 18 członków do Sekcji handlowej i przemysłowej. W miarę zwiększania się z biegiem czasu interesów i ich intenzywności, okazało się, że liczba ta nie jest już wystarczającą. Należy uwzględnić, że okręg Izby lwowskiej jest największym okręgiem Izbowym w całej Austrii, obejmuje największą liczbę powiatów o $3\frac{1}{2}$ milionowej ludności. Mowca wnosi więc następujące zmiany dotychczasowej ordynacyi Izbowej: W § 1 do sekcji handlowej należeć ma 21 i do sekcji przemysłowej 21 członków. Z członków Izby, w siedzibie Izby zamieszkałych ma być w Sekcji handlowej 12, a mianowicie z wybranych w pierwszym okręgu wyborczym 8, w dziewiątym okręgu wyborczym 4; w Sekcji przemysłowej 7, a mianowicie z wybranych w pierwszym okręgu wyborczym 4, a z wybranych z całego okręgu Izby 3, a to jeden z pierwszej, a dwóch z drugiej ka-

tegorii wyborczej. W konsekwencji ulec ma zmianie § 2. ordynacji w ten sposób, że liczba członków, w każdym ciele wyborczem wybieranych, ma być o jednego zwiększona. W ten sposób Izba składałaby się nie z 36 jak dotąd ale z 42 członków. Na wypadek, jeśli Izba wniosek ten przyjmie, byłoby wskazanem dołożyć starań, aby już najbliższe wybory uzupełniające mogły się odbyć na podstawie nowej ordynacji wyborczej. Bez względu zresztą na losy swego wniosku mowca nie waha się go stawić, dzisiejszy bowiem prąd czasu domaga się nie tylko rozszerzenia prawa wyborczego co do wyborcy ale i odpowiedniego powiększenia liczby mandatów, aby każda sfera interesów znalazła właściwych dla siebie przedstawicieli.

W głosowaniu Izba jednogłośnie uchwała nagłość, następnie również jednogłośnie przyjmuje sam wniosek dra Kolischera.

Z kolei, również przed porządkiem dziennym zażądał głosu r. p. Jonasz i poruszył sprawę niedomagań telefonicznych w mieście i na liniach międzymiastowych. Nie ma dnia prawie, żeby tej kwestyi nie omawiano w pismach. Dwa takie głosy mowca cytuje ze »Słowa Polskiego« dosłownie:

Jak poczta traktuje centra przemysłowe? Otrzymujemy następujące pismo: Podpisani, zwracają się z prośbą, aby podano do publicznej wiadomości, co następuje: Ponieważ dyrekcyjacy poczt i telegrafów we Lwowie powodując się osławionym »Sparsystemem« galicyjskim, nie uznała za stosowne przeznaczyć odpowiedniej liczby personalu technicznego, aby roboty około zbudowania podziemnej sieci telefonicznej w Borysławiu, jak najrychlej przeprowadzić i do zadania tego delegowała nawet tych dwóch dozorców, których normalną powinnością nie jest nic innego, jak ustawiczne kontolowanie i w danym razie naprawianie linii telefonicznych obecnie w ruchu będących, przez co ruchem tym zgoła nikt się nie opiekuje, — jesteśmy w owem sławnem i jedynem centrum wielkiego krajowego przemysłu od szeregu tygodni pozbawieni prawie najzupełniej wszelkiej komunikacji telefonicznej, przez co prawidłowy ruch na kopalniach i interesy nasze w niesłychany sposób cierpią. Godzinami całymi wystajemy przy nieszczęsnych aparatach naszych — nadarmo niestety! wołanie nasze jest głosem wołającego na puszczy.

Niniejszem przeto protestujemy najenergiczniej przeciw podobnie bezprawnemu i macoszemu traktowaniu nas abonentów. narażonych na straty, wzywamy powołane czynniki do jak najrychlejszego usunięcia tej oburzającej anomalii, i podajemy protest ten do publicznej wiadomości, aby cały kraj wiedział, jakiego to lekceważenia doznaje nasz jedyny przemysł ze strony władz, nawet i wtedy, gdy się wysokiemu Skarbowi aż nadto słonemi taksami opłaca.

Borysław dnia 8 listopada 1905 Akcyjne Galicyjskie Karpackie naftowe Towarzystwo przedtem Bergheim & Mac Garvey. — Galicyjska Spółka Naftowa w Borysławiu. — Kopalnia nafty »Katarzyna« w Borysławiu. — Kopalnia nafty Katarzyny Br. Popper i Spki w Tustanowicach. — Galicyjska Spółka naftowa w Tustanowicach. — Inż. Felicyan Dembowski i Spka przedsiębiorstwo wiertnicze w Borysławiu. Towarzystwo dla handlu, przemysłu i rolnictwa we Lwowie. Filia w Borysławiu. — Dr. Maksymilian Kapellner, lekarz gminny i Kasy chorych w Borysławiu. — The Anglo Galician Company Ltd. Borysław. — Przedsiębiorstwo wiertnicze Fauck i Spka w Borysławiu. — Kopalnia Nadzieja. Jakób Leib Schwarz. — Kopalnia nafty inżyniera górń. Tomasza Łaszczka w Borysławiu. — Przedsiębiorstwo naftowe i wiertnicze Zygmunta Duczyńskiego w Borysławiu. — Borysławski Syndykat. — Borysławska Administracya Przedsiębiorstw naftowych, L. Mikucki & K. Perutz. — Borysławski zarząd Tłoczni i Rurowców galicyjskiego Towarzystwa magazynowego dla produktów naftowych we Lwowie. — Zarząd Kopalń Dawid Fanto i Ska. — Perkins, Mac Intosh & Perkins. — Dyrekcyja Kopalń Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu woskowego i naftowego »Borysław«.

Drohobycz. Brak listowych na pocztce. Piszą nam ze sfer przemysłowych: Drohobycz liczy obecnie 30.000 mieszkańców korespondencye tu nadchodzą z całego świata, lecz niestety prędzej list dojdzie z Krakowa lub Lwowa do poczty drohobyckiej, jak z niej do rąk adresata. Dawniej poczta tutejsza miała osobnych listowych do doręczania zwykłej korespondencyj i osobnych do listów i przekazów pieniężnych, listowi zgromadzali się na pocztce przed godziną szóstą rano i do godziny siódmej mieli pocztę listową między swoje rejony rozdzieloną.

to też dawniej zaraz po godzinie siódmej rano wychodzili z urzędu i najpóźniej o godzinie 9 rano nawet i w najdalszym zakątku, każdy adresat był w posiadaniu swoich listów.

Obecnie przez »Sparsystem« polecono listowym równocześnie z listami zwykłymi zbierać także i przesyłki pieniężne, a ponieważ godziny urzędowe w kasach pocztowych rozpoczynają się o godzinie 8 rano (czas kolejowy), przeto do tejże godziny czekają listowi beczynnienie na odebranie przesyłek pieniężnych. Manipulacja taka trwa do godziny 9:30, wobec czego listy i gazety dochodzą do rąk interesentów, nieco dalej od poczty mieszkających, nie prędzej jak o 12 godzinie w południe zwłaszcza, że listowi mając przesyłki pieniężne, muszą w każdym domu dłużej zabawić, a ogół wskutek takiego spóźnienia cierpi.

Dawniej roznoszono pocztę trzy razy dziennie, obecnie zaledwie w południe i późnym wieczorem.

Jesteśmy zmuszeni zaprzestać prenumeraty wszelkich dzienników, bo wszystkie ważniejsze sprawy, obchodzące ogół, dochodzą nas w prywatnej drodze o wiele prędzej, aniżeli z dzienników.«

Wprawdzie Izba lwowska niejednokrotnie już zajmowała się temi sprawami, jednakże dotąd żadnego nie osiągnięto skutku. Dlatego mowca zwraca się z wnioskiem nagłym do Prezydenta, aby energicznie upomniął się wprost w Wiedniu o krzywdę abonentów telefonicznych.

Po przyjęciu nagłości wniosku, zabiera głos p. dr Koli-scher. Na podstawie zasiągniętych informacji podaje do wiadomości, że telefoniczne linie będą w Austrii wybudowane w przeciągu dwóch a najdalej trzech lat. Ten, kto nie otrzyma telefonu w tym okresie, później go tak rychło nie dostanie. Bo w Austrii jest wszystko tylko chwilową agitacją, chwilowym porywem. Przedewszystkiem ma być zrobiony porządek z tutejszym urzędem telefonicznym. Nasz telefon jest najwładliwszy w całej Austrii. Kupiono stary grat i posłano go do Lwowa. Ten grat nie funkcjonuje i wskutek tego każdy mieszkający we Lwowie jest narażony na tę nieprzyjemność, że nie może dostać połączenia, którego żąda. Drugą sprawą pierwszorzędnego znaczenia dla Galicyi jest drugie połączenie między Lwowem a Krakowem. Linie dotychczasowe między

Krakowem a Wiedniem są przeciążone. Jest nawet przewidziana trzecia linia między Wiedniem a Lwowem. Izba powinna się więc teraz o to energicznie upominać, bo jeśli my nie będziemy szturmować, te kredyty zabierze kto inny. W Wiedniu osiąga rezultaty tylko ten, kto bardzo dobitnie i często swoje żale wytacza. Tutejsza Dyrekcyja poczt traktuje swoją władzę przełożoną w Wiedniu zbyt po austryacku, „gemüthlich“ i zbyt mało w Wiedniu żąda. To już niejednokrotnie sami referenci wiedeńscy przyznawali. A przecież jest faktem, że w dziedzinie poczty, telegrafu i telefonu najgorsze stosunki u nas panują. Co do poczt, rząd nosi się z zamiarem podwyższenia taryf pocztowych. Równocześnie minister skarbu nadem tylko się zastanawia, jakby można trochę inteligentniejszych urzędników zastąpić przez manipulantów tj. przez tańsze siły. Naturalną konsekwencyą tego jest, że służba pocztowa zaczyna w Austrii coraz gorzej funkcjonować. Następnie specjalna oszczędność robi się z pocztami we wszystkich miastach prowincjonalnych Galicyi. Typowym przykładem Drohobycz, to samo spotyka się bardzo często wszędzie. Ograniczenie służby pocztowej w miastach jest dla sfer kupieckich i przemysłowych rzeczą ogromnie dotkliwą. Całe życie ekonomiczne w mieście przez ograniczenie służby pocztowej cofa się o cały dzień wstecz. Tę oszczędność można jeszcze dalej posuwać. Ja sam znam w Azji kraje, gdzie listy tylko dwa lub trzy razy na tydzień doręczają. W rzeczywistości eraryum pocztowe uważa monopol pocztowy jako interes i jak gdyby łaskę robiło, jeśli komuś doręcza depeszę. Typowy fakt z doświadczeń czerlańskiej fabryki papieru. Wysłano na kupca odbiorcę „per Postauftrag“ weksel na 150 kor., płatny w Nadwornie. Tymczasem nie ma ani pieniędzy ani weksla. Po paru tygodniach na reklamacye nadchodzi odpowiedź: „Weksel zaginął, jeśli Pano wie sobie życzyście, to my 50 koron jak za list rekomendowany zwrócimy“. Reszta przepada. Tu nie o ten wypadek chodzi, ale tak samo mógł ktoś wysłać sumę poważną. I pytam się, gdzie my żyjemy? Czy w naszym cywilizowanym dwudziestym stuleciu jestto możliwe, żeby jakaś administracyja pocztowa powiedziała, że ona gubi weksel oddany jej do incassa? Przecież to są stosunki w Europie niebываłe! Cała maszyna niedcmaga, skrzypi, nie idzie. Dziś nie ma interesu, któryby dla Izby han-

dłowej i przemysłowej równą wagę posiadał jak porządne połączenia pocztowe, telegraficzne i telefoniczne. Dlategoż rozszerzam wnioski kol. Jonasza, i apeluję gorąco do Prezydium i do Izby, aby Izba jasno i wyraźnie, nie bawiąc się w żadne grzeczności, przy każdej sposobności z każdym takim zażaleniem przychodziła wprost do ministerstwa handlu, nie ograniczając się na Dyrekcyi lwowskiej i aby przez dzienniki zwracała na to uwagę szerszej publiczności, bo im częściej i głośniej będzie się wytykać te skandaliczne rzeczy, tem prędzej będziemy mieli jako tako możliwe stosunki. Jako osobny postulat należałoby postawić żądanie, aby w miastach, gdzie jest większy ruch handlowy, Drohobycz, Stanisławów itd. było tak ak w całej Europie nieprzerwane urządowanie poczty od 8-ego rano do 8-ego wieczór.

P. Rauch prosi o poruszenie potrzeby zaprowadzenia osobnej linii telefonicznej Lwów-Czerniowce.

Sekretarz Dr. Stesłowicz zwraca uwagę, że punkt ciężkości powodzenia i przeprowadzenia tych żądań leży w Kole polskiem. Izba lwowska przedkładała już szeregi wyczerpujących memoryałów. Koło polskie powinno raz przecie postarać się o to, aby ministerstwo handlu Galicyi pod tym względem nie traktowało po macoszemu. Należy się spodziewać, że dr. Kolischer nie omieszka sprawy tej równie energicznie i w Kole polskiem poprzeć. W głosowaniu Izba jednogłośnie przyjmuje wnioski pp. Jonasza i dra Kolischera.

2.

Z porządku dziennego sekretarz dr. Stesłowicz zdaje sprawę z czynności Prezydium i biura od ostatniego posiedzenia plenarnego t. j. od 3. października do 21. listopada b. r.

Do protokołu Izby wpłynęło w tym czasie ogółem 861 spraw (od l. 4646 do 5507). Ze spraw załatwionych w bieżącym toku czynności podaje sprawozdawca następujące do wiadomości.

L. 3431.

Ministerstwu handlu przedłożono oferty korporacji szewskich na dostawę obuwia dla wojska, a mianowicie 16 ofert cechów i 6 ofert spółek wytwórczych.

L. 4425.

Wyrażono opinię, że przemysł, ograniczający się wyłącznie na wyrób nagrobków względnie pomników żydowskich uważać należy jako przemysł wolny.

L. 4437.

Wydano opinię, że wywóz śmieci, o ile ma być przedmiotem przedsiębiorstwa przemysłowego, uważać należy jako przemysł wolny, albowiem ustawa przemysłowa nie wymienia go ani w rzędzie przemysłów rękodzielniczych ani koncesyjonowanych. Okoliczność ta nie przesądza poddanie tej zarobkowości odrębnym przepisom ze stanowiska policyjnego i zdrowotnego.

L. 4507.

Oświadczone się przeciw nadaniu duplikatom listu przewozowego charakteru papieru na okaziciela, a to ze względu na możliwość rozmaitych nadużyć, której nie zdołają zrównoważyć oczekiwane w pewnych wypadkach korzyści. Natomiast charakter papieru na okaziciela odpowiadałby dokumentom analogicznym przy kombinowanym transporcie koleją i okrętem, i możnaby tę reformę bez szkody przeprowadzić.

L. 4559.

Do wzięcia udziału w komisjach stacyjnych dla ustalenia położonych w okręgu Izby stacyi projektowanej kolei Lwów-Podhajce wydelegowano pp. Leopolda Baczewskiego, wiceprezydenta Izby, Bolesława Długoszowskiego oraz sekretarza Izby.

L. 4623.

Nie uwzględniono przedstawienia firmy Izaak Fränkel i Lieber Korngold, dostawców owsa dla wojska w Żukowie przeciw nałożeniu dodatku do podatku zarobkowego na rzecz Izby.

L. 4662.

Udzielono informacyi Sądowi pow. sek. I. we Lwowie, kiedy się kończy sezon sprzedaży oleju lnianego.

L. 4668.

Dyrekcya kolei państwowej we Lwowie zawiadomiła, że z powodu niezwykłego napływu towarów widziała się zniwoloną skrócić czas przeznaczony do ładowania względnie wyładowania posyłek całowozowych do 6 godzin i podwyższyć należytość składową o 50%.

Dyrekcya poczyniła u Ministerstwa kolejowego daleko idące propozycje na wykonanie budowli i urządzeń potrzebnych do prawidłowego rozwikłania zwiększonego ruchu towarowego, jednak te budowle mogą być tylko stopniowo wykonane, narazie zaś mogą ułatwić zadanie tylko wyjątkowe zarządzenia zastosowane do rzeczywistej sytuacji.

Dyrekcya uprasza wreszcie Izbę w razie ewentualnych skarg o działanie uśmierniająco i zalecenie kołom handlowym zastosowanie się do wprowadzonego rygoru.

Izba poczyniła stosowne kroki, aby zadośćuczyniono życzeniu Dyrekcyi, ze swej strony zaś odniosła się nadto do c. k. Ministerstwa kolejowego z wyczerpującem przedstawieniem, żądając przyspieszenia wykonania potrzebnych budowli i urządzeń na głównym dworcu we Lwowie.

L. 4698.

Wskutek pisma Namiestnictwa zwrócono uwagę kół interesowanych na potrzebę wykorzenia dość jeszcze rozpowszechnionego zwyczaju cechowania bydła przeznaczonego na rzeź na skórze, który to zwyczaj obniżając znacznie wartość skóry, szkodliwy jest zarówno dla gospodarstwa rolnego, jak i dla handlu i przemysłu.

L. 4730.

Wydano opinię w sprawie potrącania z ceny kupna skonta w handlu maszyn.

L. 4746. 5370.

Z powodu zbliżającej się sesyi państwowej Rady kolejowej wezwano koła interesowane do wnoszenia życzeń i wniosków w zakresie spraw kolejowycb.

Dnia 10. listopada b. r. odbyła się narada w celu przestudowania nagromadzonego materiału. W naradzie wzięli udział delegaci Izby do Rady kolejowej Pp. Baczewski i Russmann, W. A. Schmidt ze Skolego, delegat Centralnego Związku gal. przem. fabrycznego, oraz członkowie Izbowej Komisji kolejowej.

Uchwalono przede wszystkim poruszyć sprawę dotkliwego braku wagonów na naszych liniach kolejowych. Skargi z kół interesowanych mnożą się w ostatnich czasach, a zarządy kolejowe znają tylko jeden środek zaradczy tj. skrócenie czasu załadowania i wyładowania, oraz podniesienie należytości składowych. Brak wagonów wynika częścią z niedostatecznego taboru wozowego, częścią z niewłaściwych urządzeń i przepisów, które powinny być bezwarunkowo zmienione. Wniosek domaga się usunięcia braku wagonów przez pomnożenie taboru wozowego na liniach galicyjskich, oraz zniesienia zaprowadzonych dawniej li tylko w interesie kolei dodatkowych terminów dostawy.

W obec tego, że skrócenie czasu ładowania do 6 godzin powinno mieć tylko charakter wyjątkowego zarządzenia, a mimo tego trwa już przez dłuższy czas nie tylko na głównych liniach galicyjskich ale obejmuje nawet tory przemysłowe, wzywa dalszy wniosek Ministerstwo kolejowe do natychmiastowego zniesienia tego krzywdzącego wyjątkowego zarządzenia.

Następnie omawiano obszernie stosunki na dworcu głównym we Lwowie. Mimo budowy nowych linii kolejowych i znacznie wzmożonego ruchu towarowego, pozostały urządzenia magazynowe na naszym dworcu te same, w obec czego skargi mnożą się, a dyrekcyja lwowska zarządzić im nie może, ponieważ plany budowy dalszych magazynów i urządzeń leżą w Ministerstwie kolejowym niezrealizowane. Wniosek w tej mierze postawiony domaga się jak najrychlejszego rozpoczęcia potrzebnych robót.

W zakresie ulepszenia ruchu pociągów osobowych uchwalono zażądać prowadzenia pociągów Nr. 1716 i 1719 ze Stryja do Skolego, ponieważ przy obecnie zaprowadzonym ruchu pociągów nie ma od godziny 7-mej rano do 7:21 wieczór żadnego połączenia między Skolem a Stryjem i Lwowem. Analogicznie

niedostateczne stosunki panują na linii Sambor-Użok, która stanowi najkrótsze połączenie z Węgrami. Wniosek domaga się ustanowienia na tej linii przyspieszonych pociągów osobowych dla uzyskania najkrótszego połączenia z Budapesztem.

Ponowiono także zgodnie z zapadłą, niedawno uchwałą Rady miejskiej wniosek na zaprowadzenie nocnego połączenia pospiesznego Lwowa z Wiedniem.

W osobnych wnioskach poruszono sprawę zupełnie niedostatecznych urządzeń na dworcach w Stryju, Skolem, Drohobyczu i Borysławiu, żądając znacznego i rychłego rozszerzenia tych dworców, wystawienia potrzebnych budowli i t. p.

Wreszcie przedłożono wniosek na zaprowadzenie lepszego oświetlenia wagonów w pociągach nocnych, które w porównaniu z kolejami niemieckimi jest niżej krytyki, oraz na obniżenie należitości od zaliczek, które to należitości są obecnie zanadto wysokie i nie stoją w żadnym stosunku do świadczenia kolei.

L. 4808.

Oświadczono się za wydaniem karty przemysłowej na wyrób towarów galanteryjnych ze skóry.

Galanteryjnictwo skórne nie jest w kraju naszym zastąpione w wielkich przedsiębiorstwach fabrycznych, natomiast tę gałąź przemysłu, o ile się ją wykonywa w sposób rękodzielniczy, uprawiają introligatorzy. Powstanie pracowni specjalnej jest zatem pożądane.

L. 4826.

Dnia 16. października b. r. odbyła się konferencya Prezydów i sekretarzy Izb galicyjskich oraz Centralnego Związku gal. przem. fabr. w sprawie propinacyjnej. Ułożony jako wynik tej wspólnej konferencji memoriał do Sejmu krajowego zamieszczony jest w dalszym ciągu jako załącznik do protokołu.

L. 4862.

Dyrekcji kolei państwowej we Lwowie przedłożono do poparcia i uwzględnienia przedstawienie pierwszego galicyjskiego Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu chemicznego we Lwowie w sprawie braku wagonów.

L. 4898.

Zwrócono uwagę c. k. Dyrekcji kolei państwowej we Lwowie, że skargi z powodu niedogodności i strat dotkliwych wywołanych skróceniem czasu do ładowania posyłek nie tylko we Lwowie lecz także na prowincyi nie ustają. W szczególności firmy większe posiadające własne tory przemysłowe żałują się, że skutkiem tego zarządzenia narażone są na poważne straty. Izba żąda przeto rychłego zniesienia tych wyjątkowych zarządzeń.

L. 4908.

Ministerstwo wojny oznajmiło, że nie może zgodzić się na dodatkowe oddanie stowarzyszeniu szewców w Komarnie odrzuconej przez komisję odbiorczą dostawy obuwia dla poprawienia; ponieważ zdaniem Ministerstwa obuwie to przedstawia braki, nie dające się przez przerobienie usunąć.

L. 4959.

Do Dyrekcji kolei państwowej we Lwowie wystosowano ponownie przedstawienie w sprawie niedostatecznych urządzeń magazynowych na głównym dworcu lwowskim, i proszono o wydanie tymczasowych zarządzeń dla użytku firm spedycyjnych w celu ułatwienia prawidłowego ruchu ładunków zbiorowych.

L. 4960.

Doszło do wiadomości Izby, że władze wojskowe zażądały od Namiestnictwa przeprowadzenia szczegółowych badań celem wyjaśnienia różnicy cen targowych mięsa i mąki, jaka zachodzić ma między miastami garnizonowemi w Galicyi i na Węgrzech. W szczególności mieli interpelować dwaj deputowani węgierscy Ministerstwo wojny, dlaczego dla garnizonów wojsk konsystujących w Galicyi nie sprowadzają władze wojskowe mięsa i mąki z Węgier, skoro ceny tych artykułów na targach galicyjskich są znacznie wyższe niż w miastach węgierskich.

Chcąc przeciwdziałać zakusom interesentów węgierskich Izba odniosła się z prośbą do Namiestnictwa o wyjaśnienie,

czy wiadomość ta polega na prawdzie, a w razie twierdzącym o udzielenie Izbie wyniku badań.

L. 4971.

Wojskowemu komitetowi technicznemu w Wiedniu podano dymenzye grubości, jakie zwykła mieć skóra znana w obrocie handlowym pod nazwą „leichtes braunes Oberleder» w handlu w okręgu Izby.

L. 4983.

Zawiadomiono Ligę Pomocy przemysłowej we Lwowie, że Ministerstwo handlu przyznało jej subwencyę w kwocie 3000 K. na cele wydawnictwa Skorowidza handlowo-przemysłowego, płątną po wyjściu z druku tego dzieła.

L. 4984.

Poinformowano interesowaną firmę o warunkach zbytu musztardy do Rumunii, Serbii, Turcyi i Bułgaryi.

L. 4985.

Poparto ponownie prośbę mieszkańców Hussakowa o utworzenie stacyi telegraficznej przy tamtejszym Urzędzie pocztowym, przyczem zwrócono uwagę, że sprawę tę wlokącą się już od trzech lat należałoby przecieź już stanowczo załatwić.

L. 5036.

Reprezentacya miasta Jarosławia składa Izbie podziękowanie za subwencyę 400 Koron na koszta urządzenia kursu handlowego przy uzupełniającej szkole przemysłowej w Jarosławiu.

L. 5037.

Oświadczone się za utworzeniem osobnej korporacyi przemysłowej dla przemysłu handlowego w Kosowie niezależnie od istniejącego tamże stowarzyszenia ogólnego rękodzielników.

L. 5043.

Magistrat miasta Lwowa zawiadomił, że zarządził wykreślenie fachowych sędziów obywatelskich z pierwotnej listy przysięgłych na rok 1906.

L. 5052.

Na zapytanie Sądu wyjaśniono znaczenie wyrazów »kwadry« i »ciosy«.

L. 5054.

Zawiadomiono strony interesowane o zarządzeniach pocztowej kasy oszczędności w sprawie uproszczenia numeracji rachunków czekowych.

L. 5072.

W sprawie spoczynku niedzielnego przedłożyło Prezydium Izby na podstawie upoważnienia udzielonego na pełnym posiedzeniu z dnia 3. października b. r. c. k. Namiestnictwu następującą opinię:

Sprawę unormowania spoczynku niedzielnego i zastosowania mającej niebawem wejść w życie ustawy z dnia 18-go lipca 1905 przedstawiło przedewszystkiem Prezydium stronom interesowanym celem wysłuchania ich życzeń i wniosków.

We Lwowie przedłożyły Izbie swą opinię stowarzyszenie wzajemnej pomocy kupców i młodzieży handlowej, Izba kupiecka, i lwowskie stowarzyszenie kupców żydowskich. Z miast większych prowincjonalnych otrzymała Izba opinię ze sfer kupieckich miast Drohobycza, Jarosławia Przemyśla i Stanisławowa.

Opinie lwowskich kół kupieckich nie są zgodne. Stowarzyszenie wzajemnej pomocy kupców i młodzieży handlowej zakomunikowało uchwałę powziętą na walnem zgromadzeniu z dnia 12. b. m. Według tej uchwały stowarzyszenie zgadza się w zasadzie i dąży do całodziennego, ustawowego odpoczynku niedzielnego i powołuje się w tej mierze na liczne petycje i przedstawienia, wnoszone imieniem stowarzyszenia do kompetentnych władz i parlamentu. Obecnie dozwolony czterogodzinny czas pracy niedzielnej uważa stowarzyszenie jako stan

przejsiowy do całodziennego odpoczynku niedzielnego, i życzeniem stowarzyszenia jest, ażeby dozwolony czas pracy w handlach wykonywany był nieprzerwanie w godzinach porannych i kończył się najpóźniej o godzinie 10-tej przed południem.

Izba kupiecka i lwowskie stowarzyszenie kupców zajmują odmienne stanowisko. Zaprowadzenie zupełnego spoczynku niedzielnego przy sprzedaży towarów nie byłoby ich zdaniem wskazane już ze względu na znaczną liczbę żydów, trudniących się handlem i obchodzących spoczynek sobotni czyli 36. godzinny spoczynek w tygodniu. Zdaniem tych stowarzyszeń nie może praca niedzielna w handlu kończyć się o godzinie 10-tej przed południem, gdyż o tej godzinie dopiero rozpoczyna się na dobre ruch handlowy, tak że z otwierania sklepów do godziny 10-tej ani świat kupiecki, ani publiczność nie miałyby najmniejszej korzyści i równałoby się to zaprowadzeniu zupełnego spoczynku niedzielnego.

Izba handlowa i przemysłowa zastanawiała się na osobnym posiedzeniu połączonych sekcji handlowej i przemysłowej z dnia 17 b. m. nad sprawą i jest tego zapatrywania, że zaprowadzenie zupełnego spoczynku niedzielnego przy sprzedaży towarów w przemyśle handlowym we Lwowie jest bezwarunkowo przedwczesne, nie odpowiadałoby faktycznym potrzebom i przyniosłoby więcej szkody niż korzyści. W niektórych działach handlu wprawdzie targ niedzielny nie odgrywa żadnej roli, a przynajmniej ma bardzo małe znaczenie, dla przeważnej jednak liczby kupców lwowskich kilka godzin targu niedzielnego wobec napływu przyjezdnych, wobec faktu, że istnieją w mieście samem całe warstwy ludności, które tylko w niedzielę są wolne i chętnie w tym czasie robią zakupna, stanowi bardzo ważną rnbrykę. Gdy w ogóle świat kupiecki we Lwowie nie jest materyalnie szczególnie sytuowany i bardzo mozolną i znojną prowad i walkę o byt, i nieznaczny zarobek, odjęcie targu niedzielnego pogorszy dalej położenie finansowe kupiectwa lwowskiego, co przecież nie leży w intencji ustawodawcy, a odbić się może niekorzystnie na rozwoju podnoszącego się z długoletniego zastoju przemysłu krajowego.

Mając pełne zrozumienie dla społecznego znaczenia sprawy spoczynku niedzielnego, dla dążności pomocników handlo-

wych Izba handlowa i przemysłowa nie może jednak zupełnie przejść do porządku dziennego nad pytaniem, jaką korzyść przyniesie zrealizowanie hasła społeczno-politycznego, jeżeli troska materyalna zwiększy się i kupiectwo podcięte w swej egzystencji bardziej się jeszcze osłabi niż usilni.

Izba nie może zatem oświadczyć się za zaprowadzeniem zupełnego spoczynku niedzielnego w mieście Lwowie, i domaga się w interesie szerokich warstw kupiectwa a pośrednio i przemysłu, aby dozwolony najwyższy czterogodzinny czas pracy w niedzielę został światu handlowemu w zupełności przyznany.

Co do oznaczenia godzin czasu pracy niedzielnej jest Izba zdania, że muszą one odpowiadać potrzebom faktycznym, tak kupców jak i publiczności. Otóż nie ulega wątpliwości, że o 6-tej godzinie rano zwłaszcza w niedziele nikt nawet w lecie na kupno nie wychodzi, otwieranie zatem sklepów w tej porze byłoby tylko mitręgą i wprost szykaną dla personalu sklepowego. W niedzielę wczesnym rankiem ruch handlowy zupełnie się nie odbywa, tak że, gdyby sklepy miano rzeczywiście o godzinie 6-tej rano otwierać, można dwie pierwsze godziny za zupełnie stracone uważać. Dlatego licząc się ze stosunkami lokalnymi, potrzebami kupców i publiczności, Izba przedstawia wniosek, aby dozwolony czterogodzinny czas pracy w przemyśle handlowym oznaczono dla Lwowa od godziny 7-mej do 11-tej przed południem w miesiącach letnich, a od godziny 8-mej do 12-tej w miesiącach zimowych. Jako miesiące zimowe ma być liczony czas od 15. października do 15. kwietnia. Ten czas pracy ma dla zachowania jednolitości obowiązywać wszystkie kategorie handlu bez wyjątku.

Równoległe z tem unormowaniem czasu pracy w niedziele przy sprzedaży towarów w przemyśle handlowym proponuje Izba oznaczenie czasu pracy niedzielnej kantorowej i biurowej w przemyśle handlowym od godziny 9-tej do 11-tej przed południem. Te godziny odpowiadają faktycznej potrzebie, gdyż wówczas właśnie przynoszą ranną pocztę, i personal odpowiednio może być zajęty, a nie ma znowu potrzeby właśnie w niedzielę spieszyć do biura. Unormowanie to powinno być dla handlu jednolite dla całego handlu i całego kraju, i nie ma

potrzeby czynienia różnic według rozmaitych gałęzi handlu i poszczególnych gmin.

Osobno normować analogicznie do pracy biurowej w przemyśle handlowym pracę biurową i kantorową co do wszystkich innych przemysłów, a mianowicie przemysłu produkcyjnego, pełnienia usług i przemysłu komunikacyjnego nie zachodzi zdaniem Izby uzasadniona potrzeba. Przeciwnie stosunki w tych gałęziach są tak różnorodne i tak zastosowane najczęściej do potrzeb lokalnych i natury interesu, że czas tej pracy najlepiej normują same przedsiębiorstwa w ramach obowiązujących ustaw, w obec czego pozostawienie status quo jest wskazane i pożądane. Ustanowienie jednolitego szablonu nie byłoby korzystne, a zresztą z kół interesowanych w tych kategoriach nie podniesiono żadnych życzeń w kierunku zmiany dotychczasowego porządku.

Co się tyczy producentów, wymienionych w §. 7 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 24. kwietnia 1895 Dz. p. p. Nr. 58 oświadcza się Izba również za utrzymaniem dotychczasowego stosunku. Zrównanie tych kategori producentów z przemysłem handlowym pod względem maximum pracy niedzielnej byłoby połączone z bardzo znacznym uszczerbkiem, a dla niektórych jak np. cukierników, masarzy, dla których targ niedzielny stanowią nader ważną rubrykę, i z częściową ruiną i zachwianiem podstaw materialnych.

Dla tego Izba oświadcza się za utrzymaniem dla cukierników czasu pracy od 8-mej rano do 8-mej wieczorem po myśli rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z 17. sierpnia 1900 (Dz. u. kr. Nr. 84), oraz za utrzymaniem w mocy postanowień rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z 30. kwietnia 1895 Dz. u. kr. Nr. 31, względnie dla Lwowa z dnia 22. kwietnia 1897 Dz. u. kr. Nr. 21, odnoszących się do piekarzy, rzeźników i handlarzy dziczyzny, masarzy i mleczarń.

Koła interesowane żyły się już z tymi przepisami, wyjątki dozwolone dla tych kategori producentów odpowiadają rzeczywistym potrzebom konsumcyi, w obec czego Izba żadnej zmiany w tym kierunku zalecić nie może.

Z analogicznych powodów należałoby utrzymać w mocy przepisy normujące czas pracy niedzielnej w miejscach odpustowych, wycieczek i na dworcach kolejowych, na tych osta-

tnich co do sprzedaży dzienników i artykułów żywności. Szczególne życzenia w tej mierze nie doszły do wiadomości Izby.

Do ośmiu godzin należałoby podwyższyć czas pracy w następujące niedziele: w ostatnią niedzielę przed Bożym Narodzeniem (obydwu obrządków), w niedzielę, na którą przypada wigilia Bożego Narodzenia, oraz w ostatnią niedzielę przed Wielkanocą (obydwu obrządków). Czas pracy mógłby być rozdzielony na godziny przed i popołudniowe, lub też wyznaczony nieprzerwanie, w każdym razie jednak począwszy najwcześniej od godziny 7-mej w miesiącach letnich, a od godziny 8-mej w miesiącach zimowych z powodów przytoczonych na wstępie niniejszego sprawozdania.

Pozostawałaby jeszcze osobno do omówienia sprawa unormowania spoczynku niedzielnego w przemyśle handlowym poza obrębem stołecznego miasta Lwowa.

Różnica zachodzi między miejscowościami powyżej i poniżej 6000 mieszkańców. W miejscowościach liczących powyżej 6000 mieszkańców obowiązywać będzie w przemyśle handlowym najwyżej czterogodzinna praca niedzielna. Opinie kół kupieckich Jarosławia, Przemyśla i Stanisławowa domagają się zgodnie, aby ten czterogodzinny czas pracy wyznaczono od 8. rano do godziny 12. w południe. Oprócz motywów, które wyżej przytoczono przy omówieniu analogicznej sprawy odnośnie do miasta Lwowa, a które i do miast prowincjonalnych zupełnie się stosują, jest nadto inny ważny moment decydujący. W miastach prowincjonalnych odgrywa ważną rolę targ niedzielny ze względu na najbliższą okolicę, z której zjeżdżają się warstwy tak mniej jak i więcej zamożne, aby właśnie w niedzielę pozafatwiać rozmaite interesy i zakupna. Nie przyjeżdżają jednak wczesnym rankiem, tylko nieco później, tak że, gdyby sklepy w tych miastach miały być tylko do godziny 10 lub 11 rano otwarte, utracono by możliwość najlepszego targu. Z tych powodów oświadcza się Izba za ustanowieniem pracy niedzielnej w miejscowościach liczących ponad 6000 mieszkańców od godziny 8. rano do 12. w południe. Miasto Drohobycz domaga się ustanowienia czasu pracy niedzielnej od godziny 9-tej do 1-szej z motywów przytoczonych w podaniu podpisanem przez 40. najznacniejszych kupców drohobyckich

i potwierdzonem przez Magistrat miasta. Załączając odpis tego podania Izba stwierdza, że opisane stosunki są zgodne z rzeczywistością i zasługują na uwzględnienie, o ile by możliwy był wyłom w jednolitej normie wydać się mającej dla tej kategorii miast prowincjonalnych.

Co do miejscowości, liczących poniżej 6000 mieszkańców, oświadcza się Izba za dozwoleń sześciogodzinnego czasu pracy w niedzielę i wyznaczeniem w tym celu godzin od 8 — 11 w południe oraz 3 — 6 po południu. W miasteczkach tej kategorii, żyjących głównie z okolicznej ludności wiejskiej, przybywającej właśnie przeważnie w porze południowej już po nabożeństwie utrzymanie popołudniowych godzin targu jest konieczne, gdyż stanowią one podstawę bytu bardzo licznych drobnych egzystencyi kupieckich. Zaznacza się jednak, że stawiano także wnioski, aby pracę niedzielną w tych miejscowościach wyznaczyć nieprzerwaną od godziny 8-mej do 2-giej po południu. Izba sądzi jednak, że utrzymanie obecnie dozwolonego targu popołudniowego byłoby bardziej wskazane, a w każdym razie musi zaznaczyć, że każde dalsze przesunięcie targu od godziny 2-giej ku godzinom rannym, jeżeli by go ewentualnie Namiestnictwo chciało dokonać, bezwarunkowo byłoby bardzo szkodliwe i niekorzystne dla stosunków naszych miasteczek.

W końcu nadmieniamy Izba, że w kołach fryzycrskich we Lwowie powstała obawa, iż zaprowadzenie czterogodzinnej pracy niedzielnej, mającej się kończyć o godzinie 10 ewentualnie 11, obejmie także przemysł fryzyerski. Izba uspokoiła korporację fryzyerską w tym kierunku, gdyż zdaniem Izby ustawa nowa nie wprowadza żadnej zmiany w spoczynku niedzielnym fryzyerów, i nie ma obecnie żadnego przymusu ustawowego do ponownego uregulowania tej sprawy.

Namiestnictwo też jest widocznie tego samego zapatrywania, gdyż w ustępie 4. zapytuje tylko o unormowanie czasu pracy producentów, sprzedających środki żywności, a wyliczonych w §. 7 rozp. minist. z 24. kwietnia 1885 Dz. p. p. Nr. 58. Wprawdzie w paragrafie tym wymienieni są i fryzyerzy, i widocznie z tego powodu powstały w kołach tych pzzypuszczenia, jednakże nie należą do producentów, sprzedających środki żywności, o których Namiestnictwo zapytuje.

Gdy sprawę tę zresztą poruszano już w roku przeszłym, i Izba z ważnych motywów oświadczyła się za utrzymaniem w mocy dotychczasowych obowiązujących rozporządzeń o spoczynku niedzielnym w zawodzie fryzjerskim, sądzi Izba, że utrzymanie tego stanu jest tem bardziej wskazane. o tyle, że żadna szczególna zmiana stosunków od tego czasu nie nastąpiła, a z powodu wydania nowej ustawy nie ma ani powodu ani formalnego nakazu do regulowania ponownego tej sprawy.

L. 5097.

Namiestnictwo zawiadomiło, że c. k. Zakład zdrojowy w Krynicy nie weźmie udziału w projektowanej wystawie austriackiej (oddział kąpielowy) w Londynie.

L. 5237.

Zaopiniowano podanie Antoniego Bodziaka, kupca z Kurytyby o przyznanie subwencji na urządzenie w Rio de Janeiro agencji handlowej celem utrzymania stosunków handlowych między Brazylią w szczególności też osadnikami galicyjskimi w Paranie a Austryą względnie Galicyą.

L. 5284.

Do rewizyi trasy projektowanej linii kolejowej Jaworów-Bobrowka wydelegowała Komisya kolejowa członka Izby p. Bolesława Długoszowskiego.

L. 5303.

Poparto starania interesentów, o urządzenie przystanku osobowego w Beniowie na linii kolejowej Sambor-Użok.

L. 5320.

Redakcyi »Neue Holz Zeitung« w Wiedniu przesłano krótkie sprawozdanie o stosunkach targu drzewnego w okręgu Izby.

L. 5333.

Odniesiono się do Dyrekcyi poczt z prośbą o zarządzenie, aby próbki towarowe nadchodzące z zagranicy pocztą listową natychmiast po nadejściu poddawano postępowaniu cłowemu i tak jak przesyłki listowe doręczano adresatom w domu w krótkiej drodze.

L. 5367, 5459.

Zwrócono się do komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego z zapytaniem, czy byłby skłonny współdziałać w sprawie utworzenia giełdy zbożowej i towarowej we Lwowie.

Komitet oznajmił Izbie, że sprawę tę podda pod obrady na najbliższem posiedzeniu sekcji ekonomicznej towarzystwa.

L. 5386.

Zwrócono uwagę kół przemysłowych na wystawę powszechną, mającą się odbyć w r. 1906 w Bukareszcie i ewentualne korzyści z obeśłania tej wystawy.

L. 5374.

Kołod interesowanym podano do wiadomości następujące obwieszczenie c. k. Dyrekcyi skarbu:

Dla uproszczenia i przyspieszenia dotychczasowego postępowania przy poborze soli do celów przemysłowych upoważniło c. k. Ministerstwo skarbu reskryptem z dnia 27. października 1905 l. 75759 władze skarbowe I. instancyi do udzielania we własnym zakresie działania przedsiębiorstwom przemysłowym w ich okręgu osiedlonym na odnośną prośbę pozwoleń do poboru soli fabrycznej celem użycia jej:

- 1) do fabrykatów mydła,
- 2) do wyrobu skóry wyprawnej, oraz czyszczenia i konserwowania skór surowych,
- 3) do fabrykacyi szkła,

- 4) do sporządzania glazury przy wyrobach garncarskich,
- 5) do czyszczenia i konserwowania jelit zwierzęcych,
- 6) do hartowania wyrobów żelaznych i stalowych, szczególnie w fabrykach pilników,
- 7) do sporządzania bejc w farbiarniach i drukarniach płótna,
- 8) do sporządzania mieszanin chłodzących dla wyrobu lodów cukierniczych i kawy mrożonej, wykonywanego jako przemysł,
9. do utrzymania w ruchu chłodników z zamkniętym rurociągiem w browarach i fabrykach sztucznego lodu kryształowego,
10. do przeszkodzenia tworzenia się lodu jakoteż do rozpuszczenia lodu i śniegu na torach przedsiębiorstw transportowych.

L. 5389.

Rada szkolna krajowa oznajmiła, że Ministerstwo oświaty ze względu na trudności lokalne odstąpiło na razie od zamiaru utworzenia kursu handlowego dla kobiet przy Akademii handlowej we Lwowie.

Zarazem oznajmiło Ministerstwo, że gdy według opinii wyrażonej w swoim czasie przez Izbę, zachodzi potrzeba utworzenia takiego kursu, sprawę ma Dyrekcja Akademii ponowić w czasie, gdy Akademia otrzyma należyte pomieszczenie w rozszerzyć się mającym budynku własnym

L. 5441.

Wydano opinię, że pośrednikom przy wierzawach browaru płaci się prowizję obliczoną od sumy czynszu dzierżawnego za cały okres dzierzawy.

L. 5474.

Wydano opinię o zwyczaju kupieckim w handlu pęcakiem.

L. 5483.

Wydano poświadczenie co do wysokości prowizji za pośredniczenie przy instalacjach maszynowych.

L. 5500.

Namiestnictwo zawiadomiło Izbę o wydaniu przez Ministerstwo nowego spisu przemysłów rękodzielniczych, i dołączyło odpis reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z 14. października 1905 l. 4887/H. M., objaśniającego zmiany wprowadzone nowem rozporządzeniem.

Reskrypt opiewa:

Mit der im Reichsgesetzblatte unter Nr. 152 verlautbarten Verordnung vom 24. September 1905, hat das Handelsministerium im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern ein neues Verzeichnis der handwerksmässigen Gewerbe kundgemacht, welches an Stelle der bisherigen, durch eine Reihe von Verordnungen festgesetzten Liste tritt. Das neue Verzeichnis enthält im ganzen 54 Nummern, welche nach der im Jahre 1896 zu statistischen Zwecken eingeführten systematischen Anordnung der Gewerbe, hauptsächlich nach der Art des verarbeiteten Rohstoffes, übersichtlich aneinandergereiht sind. Der Hauptzweck der Hinausgabe des neuen Verzeichnisses besteht darin, einer Anzahl von Gewerben, welche nach ihrem Wesen und ihrer Betriebsart den berechtigten Anspruch auf die Einreihung unter die handwerksmässigen Gewerbe erheben konnten und diesen Wunsch auch seit Jahren geltend gemacht haben, nun mehr die Vorteile der Gleichstellung mit den übrigen handwerksmässigen Gewerben zu sichern. In dieser Richtung sei auf die in dem Verzeichnisse u. zw. unter besonderen Nummern neu aufgeführten Gewerbe der Bilhauer, Färber, Modisten, Kunstblumenerzeuger, Federnschmücker, Seifensieder, Pflasterer und Stukkaturer, ferner auf die in einzelne Gewerbegruppen neu aufgenommenen Gewerbe der Ofensetzer, Glasschleifer, Hackenschmiede, Pfannenschmiede, Ring- und Kettenschmiede, Nagelschmiede, Wagenschlosser, Scharfschleifer, Gelbgiesser, Chinasilberwarenerzeuger, Metallgalanteriewarenerzeuger, Ziseleure, Lederfärber, Pinselmacher, Mandolettibäcker, Kanditenerzeuger, Schilder- und Schriftenmaler, der gewerbemässigen Maler für Industrieerzeugnisse und der Straffierer verwiesen. Sofern einzelne in dem bisherigen Verzeichnisse enthaltene Gewerbe, wie die Laubsägemacher, Posamentierknopf- und Crepinemacher, Kappenschirmschnei-

der, Wagensattler, Steingraveure und Metallausschneider in die neue Liste nicht ausdrücklich aufgenommen worden sind, ist dies darauf zurückzuführen, dass diese Gewerbe sich als blosse Teilbefugnisse und spezialisierte Abzweigungen der betreffenden Hauptgewerbe darstellen und daher nicht neben den letzteren noch besonders angeführt werden konnten. Sollten jedoch diese Teilgewerbe zum Gegenstande selbständiger Betriebe gemacht werden, so sind sie nach wie vor an den Befähigungsnachweis für das betreffende Hauptgewerbe gebunden. Zu besonderen Bemerkungen geben noch einzelne Nummern des Verzeichnisses Anlass: Die ausdrückliche Nennung des Pferdefleischhauer- und Pferdefleischselchergewerbes in Nr. 49 verfolgt den Zweck die bisher bestandenen Zweifel über den handwerksmässigen Charakter dieser Gewerbe zu beheben und die im Interesse des Konsums, sowie der behördlichen Aufsicht erwünschte Sonderstellung der Fleischhauer und Fleischselcher gegenüber den Pferdefleischhauern und Pferdefleischselchern zu gewährleisten. Zu Nr. 51 ist zu erinnern, dass das Pflasterergewerbe nicht schlechthin, sondern nur mit der unter dieser Nummer enthaltenen genauen Umschreibung unter die handwerksmässigen Gewerbe eingereiht wurde, was sich durch die historische Entwicklung des Gewerbes erklärt. Die gewerbsmässige Pflasterung mit allen anderen, namentlich den künstlichen, industriell hergestellten Pflasterungsmitteln bleibt nach wie vor vom Befähigungsnachweise frei. Was endlich die Bedeutung der gruppenweisen Zusammenfassung mehrerer Gewerbe unter einzelne Nummern anbelangt, so ist auch künftig an dem schon mit dem hieramtlichen Erlasse vom 30. Juni 1884 Zl. 21918 aufgestellten Grundsätze festzuhalten, dass der Nachweis der Befähigung, welcher für eines der mehreren unter einer Nummer angeführten Gewerbe erbracht wird, auch für die übrigen Gewerbe der betreffenden Gruppe genügt, wodurch im Interesse der Gewerbetreibenden der Uebergang von einem Gewerbe zu einem anderen innerhalb der Gruppe sowie der gleichzeitige Betrieb mehrerer derartiger Gewerbe ermöglicht wird.

Izba przyjmuje powyższe sprawozdanie do wiadomości.

3.

Sekretarz Dr. Stesłowicz zdaje sprawę z wyników ankiety*) sfer interesowanych, urządzonej w Izbie w przedmiocie dowodu uzdolnienia w handlu. Stosownie do uchwał Sekcyi handlowej mowca przedstawia wnioski następujące:

1) Izba handlowa i przemysłowa z powodów zasadniczych tak ogólnej natury jak i ze względu na stosunki kraju oświadcza się przeciw zaprowadzeniu dowodu uzdolnienia w handlu.

2) Izba handlowa i przemysłowa licząc się z faktem, że zaprowadzenie dowodu uzdolnienia w handlu ma licznych zwolenników i że w okręgu Izby część kupiectwa za nim się oświadcza, domaga się na wypadek, jeżeli zaprowadzenie dowodu uzdolnienia w handlu miałoby być przecież wzięte w rachubę, aby go ograniczono wyłącznie na miasta liczące wyżej 20.000 mieszkańców przy utrzymaniu i dokładniejszym określeniu innych ograniczeń, przewidzianych już w samym projekcie nieustającej komisji przemysłowej Izby posłów.

R. Strisower sprzeciwia się tym wnioskom jak w ogóle zaprowadzeniu dowodu uzdolnienia w handlu. Mowca wnosi oświadczyć się przeciw całemu projektowi, porozumieć się w tym względzie z Izbami krakowską i brodzką i starać się na wypadek, gdyby projekt rządowy miał się stać ustawą, o wyłączenie z niego Galicyi, ze względu na stosunki krajowi naszemu właściwe.

Sekretarz Dr. Stesłowicz zwalcza wniosek p. Strisowera i stwierdza, że wnioski sekcyi handlowej są faktycznie kompromisowym wynikiem odbytej w Izbie ankiety.

W głosowaniu wniosek p. Strisowera otrzymał 7 głosów, tem samem upadł, przyjęto zaś większością głosów wnioski Sekcyi handlowej.

4.

Referent dla spraw kolejowych p. Chodkiewicz z kolei zdaje sprawę z ankiety, urządzonej w Izbie w sprawie re-

---

*) Wyciąg z protokołu stenograficznego ankiety zamieszczony w dalszym ciągu jako załącznik do protokołu.

fakcyi dla kolejowego transportu spirytusu. Ankieta przedstawia następujące wnioski:

Izba handlowa i przemysłowa zwróci się do c. k. Ministerstwa kolejowego z prośbą:

1) o przedłużenie refakcyi spirytusowej ogłoszonej w Dzienniku rozporządzeń kolejowych Nr. 100 z r. 1905 aż do końca sierpnia 1906 roku.

2) o dalsze zatrzymanie tej refakcyi jeżeli już nie w całej pełni, to przynajmniej dla spirytusu ekskontyngentowego w obrocie eksportowym, a dla spirytusu kontyngentowego w obrocie do krajów alpejskich.

3) w tym celu uprasza się Ministerstwo kolejowe o zwołanie ankiety, aby interesowane koła miały możność wypowiedzenia i uzasadnienia swoich życzeń.

Po krótkiej dyskusyi Izba przyjmuje wnioski, przez referenta kolejowego przedstawione.

Sprawozdanie wystosowane do Ministerstwa kolejowego na podstawie tej uchwały opiewa, jak następuje:

In Anbetracht der seit einiger Zeit umlaufenden Gerüchte, dass die zuletzt im Verordnungsblatte für Eisenbahnen- und Schiffahrt Nr. 100 ex 1905 publizierte Refactie für Spiritus nicht mehr erneuert werden soll — hat das Präsidium der gefertigten Handels- und Gewerbekammer eine Enquete einberufen, die sich mit der Frage eingehend befasste, welche Folgen für die galizische Spiritusproduction, Spiritusraffinerie und den Spiritushandel aus der Aufhebung der gegenständlichen Refactie entstehen würden.

Auf Grund des über die Ergebnisse dieser Enquete erstatteten Berichtes hat die Kammer in der am 21. November 1905 abgehaltenen Plenarsitzung nachstehends angeführte Beschlüsse gefasst und beehrt sich dieselben dem k. k. Eisenbahn-Ministerium zur geneigten Berücksichtigung vorzulegen.

Insbesondere wird das k. k. Eisenbahn - Ministerium ersucht:

1. Die Giltigkeitsdauer der im Verordnungsblatte für Eisenbahnen und Schiffahrt Nr. 100 vom 29/VIII 1905, sub. Post 1548 publizierten Refactie bis 31. August 1906 verlängern,

2. Diese Refactie in ihrem vollen Umfange, zumindestens aber für Sendungen von excontingentiertem Spiritus im Exportverkehr und von contingentiertem Spiritus im Verkehre nach den Alpenländern wiedererneuern, und schliesslich,

3. Eine Enquete zu dem Behufe, um den interessierten Kreisen Gelegenheit zu geben ihre Ansichten und Wünsche auszusprechen und zu begründen, einberufen zu wollen.

Die gefertigte Kammer erlaubt sich dieses Ansuchen wie folgt näher zu begründen.

Der erste Teil des Anliegens, betreffend die Erstreckung der Giltigkeitsdauer des Tarifzugeständnisses bis Ende der Betriebsperiode — appelliert an die Einsicht der beteiligten Eisenbahnverwaltungen, welche ganz gut darüber informiert sein dürfen, dass die Aufhebung einer Frachtbegünstigung für einen Saisonartikel mitten der Saison — dem betreffenden Industriezweige einen uneinbringlichen Schaden zufügen muss.

Die Tragweite dieser Tatsache erhöht vorliegendenfalls der Umstand, dass es sich um eine ausserordentliche Frachtermässigung für einen volkswirtschaftlich sehr wichtigen Massenartikel handelt.

Es ist allgemein bekannt, dass die gegenständliche Frachtbegünstigung, welche im Laufe der Zeit dem ganzen Spiritushandel eine bestimmte Richtung gegeben hat, vermöge ihrer Ausgiebigkeit zu den wichtigsten Factoren der Preisbildung gehört. Mit diesem Factor war man berechtigt auch heuer zu rechnen — umso mehr als die Spiritusrefactie durch ihre lange unbeanstandete Dauer den Charakter einer temporären Frachtermässigung gänzlich verloren hat und allgemein als eine stabile Tarifmassnahme betrachtet wurde. Die Spiritusindustriellen und Spiritushändler haben auch tatsächlich ihre geschäftlichen Transactionen bis Ende der Campagne 1905/6 darnach eingerichtet, und die auf einer gewissen Frachtbasis abgeschlossenen Käufe und Verkäufe lassen sich nicht mehr annullieren.

Welchen empfindlichen und uncompensierbaren Schaden teils für die Produzenten, teils für die Fabrikanten eine Aenderung dieser Frachtbasis nach sich ziehen müsste, lässt sich leicht beurteilen, wenn man bedenkt, dass die Refactiesätze

mit welchen kalkuliert wurde die normalen Frachtsätze durchschnittlich um 3 Kronen pro 1 Hektoliter Spiritus unterbieten

Beispiele:

Brody-Buchs:

normale Fracht	.	.	547 Centimes
Refactie Fracht	.	.	337 „

Husiatyn-Triest:

normale Fracht	.	.	429 h.
Refactiefracht	.	.	374 „

Lemberg-Insbruck:

normale Fracht	.	.	659 h.
Refactiefracht	.	.	291 „

Ob die Spiritusrefactie überhaupt so notwendig und zweckmässig, ist, dass sie unverändert auch in der Zukunft aufrecht erhalten werden soll — und ob diese Refactie bloß bis Ende der laufenden Kampagne zu prolongieren sei, das sind zwei Fragen, welche auseinander gehalten werden müssen. Denn auch aus der verneinenden Beantwortung der ersten Frage liesse sich noch immer kein haltbarer Grund für die Aufhebung der Refactie vor Ablauf der Betriebsperiode deduzieren. Im Gegenteil, für die Prolongierung der Refactie bis 31. August 1906 sprechen so gewichtige Billigkeitsgründe, dass sich denselben auch die absoluten Gegner der Refactie nicht verschliessen können.

Nach fünfzehnjährigem Bestande der Spiritusrefactie ist die Hast mit welcher die Aufhebung dieser Refactie noch vor Ablauf des letzten Geschäftsjahres betrieben wird — geradezu unbegreiflich. Depriemirend und befremdend wirkt auch der Umstand dass an massgebender Stelle gar nicht daran gedacht wurde die Interessenten rechtzeitig zu warnen.

Solcher Vorgang verstösst gegen die primitivsten Verpflichtungen, welche jeder Eisenbahn der Charakter einer öffentlichen Anstalt gegenüber der heimischen Industrie auferlegt.

Die Kammer protestiert daher mit aller Entschiedenheit gegen die beabsichtigte Aufhebung der Spiritusrefactie schon mit Ende März 1906 und bittet das k. k. Eisenbahn-Ministerium eindringlichst die beteiligten Eisenbahnverwaltungen von diesem rücksichtslosem Schritte abzuhalten und die Prolongierung der Refactie bis 31. August 1906 zu veranlassen.

Zum zweiten Teile unseres Petits übergehend, erlauben wir uns zu bemerken, dass eine Angelegenheit, welche so wichtige und verschiedenartige Interessen der Landwirtschaft, der landwirtschaftlichen- und der Fabriksindustrie sowol auch des Handels tangiert — erst nach eingehendster Erhebung und sorgfältigster Prüfung aller Gründe die dafür und dagegen sprechen entschieden werden darf.

Die Wünsche der verschiedenen Interessentengruppen gehen ziemlich weit auseinander.

Die Bahnverwaltungen sind für die Aufhebung der Spiritusrefactie und dieser Ansicht schliessen sich die mährischen und schlesischen Raffineure an, wenn auch aus ganz anderen Motiven.

Die Landwirte, Produzenten und böhmische Raffinerieen verlangen die Aufrechthaltung der Refactie in ihrem vollen Umfange.

Schliesslich die galizischen Rafinerieen möchten eine Modifikation der Refactie in der Richtung erzielen, dass die Bevorzugung der westösterreichischen Raffinerien zum Nachteile der galizischen Industrie aufhöre.

Zur richtigen Lösung dieses Problems ist die Mitwirkung aller interessierten Kreise schon wegen der Verantwortung für die folgenschwere Entscheidung erforderlich.

Es soll den Interessenten Gelegenheit gegeben werden ihre Ansichten zu begründen und durch Meinungs austausch manches Misverständnis aufzuklären. Jedenfalls wird das k. k. Eisenbahn-Ministerium auf diesem Wege ein umfangreiches und schätzenswertes Materiale zur weiteren Behandlung dieser Frage gewinnen.

Der Antrag der Kammer auf Einberufung einer Enquete ist also in jeder Beziehung begründet, und wir zweifeln nicht dass derselbe eine sympathische Aufnahme und baldgefällige Berücksichtigung finden wird.

In dieser Hoffnung, beziehungsweise in der Voraussetzung dass wir noch Gelegenheit finden werden, unsere Ansichten und Wünsche mündlich vorzubringen, beschränken wir uns vorderhand auf eine gedrängte Motivierung unseres Standpunktes, welcher im Punkte 2. des Kammerbeschlusses seinen Ausdruck findet.

Obwol die Spiritusrefactie in ihrer bisherigen Konstruktion dem Interesse der galizischen Raffinerieen nicht vollkommen entspricht, obwol das ganze Westösterreich mit Ausnahme von Alpenländern für den in Galizien raffinierten Spiritus geradezu unzugänglich gemacht wurde und höchst wahrscheinlich nur aus diesem Grunde im klassischen Lande des Rohproductes die dieses Product verarbeitende Industrie so spärlich vorhanden ist und ein ziemlich kümmerliches Dasein fristet, — hat sich dennoch die Kammer, in welcher die Spiritusindustriellen hervorragende Stellung einnehmen, in erster Linie für die vollständige Aufrechthaltung der erwähnten Refactie einmütig erklärt.

Dieser Anschauung liegt die Tendenz zu Grunde, die Gesamtinteressen des Landes als solche vor allem zu wahren und zu schützen.

Dies erklärt zur Genüge die Tatsache, warum die Meinung, dass die Spiritusrefactie, trotz ihrer Härte gerade im allgemeinen Interesse des Landes aufrecht erhalten werden soll, vorherrschend ist.

Es lässt sich nicht leugnen, dass die galizische Branntwein-Production gerade während der letzten fünfzehn Jahre sich sehr bedeutend entwickelt hat.

Im Jahre 1889/90 zählte Galizien 566 landwirtschaftliche Brennereien mit einer Gesamtproduction von 360.190 hl. absoluten Alkohols. Während der letzten Kampagne waren über 800 Brennereien im Betriebe und die Production betrug 648.000 hl. also beinahe die Hälfte der gesammten Production der diesseitigen Reichshälfte. Diese Production ist beständig im Steigen begriffen, beschäftigt direct viele Tausende von Arbeitern und indirect eine ganze Reihe verschiedener Industriezweige, fördert ausserordentlich die Viehzucht und ist die Hauptstütze der galizischen Landwirtschaft. Wenn auch nicht bewiesen werden kann, dass das Aufblühen dieses Zweiges der

landwirtschaftlichen Industrie einzig und allein der Spiritusrefactie zu verdanken ist, so ist doch die Annahme naheliegend, dass die ausserordentliche Erleichterung des Absatzes zur Steigerung der Produktion wesentlich beigetragen hat, und dass eine plötzliche ebenso ausserordentliche Erschwerung des Absatzes eine entgegengesetzte Wirkung auszuüben vermag.

Unter den bestehenden Verhältnissen ist die landwirtschaftliche Brennereiindustrie gross und stark geworden, jedoch nicht so stark, um sich auf eigene Kräfte angewiesen — neben der bedeutend billiger arbeitenden Fabriksindustrie behaupten zu können. Eben aus diesem Grunde erscheint die Zukunft der galizischen Brennereiindustrie ernstlich gefährdet, für den Fall als ihr die für den Absatz ausschlaggebende Frachtbegünstigung entzogen werden sollte.

Andererseits kann man nicht umhin einzusehen, dass die Grundlagen, auf welchen diese Refactie aufgebaut wurde — derzeit schon veraltet und reformbedürftig sind. Eine plötzliche Umwälzung aber muss unter allen Umständen vermieden und ein möglichst langes Uebergangsstadium geschaffen werden.

Neben den Interessen der Rohproduction kommen noch in Frage die Interessen der Spiritusindustrie, welche die Kammer zu vertreten hat.

Deshalb legt die Kammer das grösste Gewicht auf jenen Teil des Kammerbeschlusses, mit welchem die Reactivierung der Refactie für Sendungen von excontingentiertem Spiritus im Exportverkehre und von contingentiertem Spiritus im Verkehre nach den Alpenländern verlangt wird. Dieses Verlangen findet in den gegebenen Verhältnissen der Production und des Absatzes volle Begründung. Die Production hat das natürliche Bestreben sich auszubreiten; der Inlandskonsum an Branntwein ist dagegen, wenn man die Vermehrung der Bevölkerung berücksichtigt eher im Sinken als im Steigen begriffen. Hiezu kommt noch der Umstand, dass ein nicht unbeträchtlicher Teil des Kontingentes in unveredeltem Zustande konsumiert wird.

Auch das Gebiet der technischen Verwendung von Alkohol liegt in Oesterreich beinahe gänzlich brach.

Die österreichische Spiritusindustrie ist daher auf den Export unbedingt angewiesen. Leider verschlechtert sich die

Exportkonjunktur von Jahr zu Jahr. Die Preise auf dem Weltmarkte sind mit wenigen Ausnahmen, welche nur die Regel beweisen, stetig im Sinken begriffen, und die Ausfuhr von Spiritus aus Oesterreich - Ungarn ist ebenfalls in den letzten zwanzig Jahren beträchtlich zurückgegangen. Zur Bekräftigung dieser Behauptung führen wir nachstehende offizielle Daten an

Roher Kartoffelspiritus in Hamburg.

∧ Jahresdurchschnittspreis für 100 l. Alkohol in Mark
(mit Fass).

Im Jahre	1884	.	.	.	.	38'2.
"	"	1885	.	.	.	31'8.
"	"	1886	.	.	.	25'4.
"	"	1887	.	.	.	25'0.
"	"	1888	.	.	.	21'3.
"	"	1889	.	.	.	21'7.
"	"	1890	.	.	.	25'7.
"	"	1891	.	.	.	37'3.
"	"	1892	.	.	.	27'2.
"	"	1893	.	.	.	23'0.
"	"	1894	.	.	.	19'1.
"	"	1895	.	.	.	18'8.
"	"	1896	.	.	.	17'4.
"	"	1897	.	.	.	19'9.
"	"	1898	.	.	.	27'0.
"	"	1899	.	.	.	24'1.
"	"	1900	.	.	.	22'9.
"	"	1901	.	.	.	19'1.
"	"	1902	.	.	.	16'9.
"	"	1903	.	.	.	20'3.
"	"	1904	.	.	.	30'0.
"	"	1905	.	.	.	18'0.

Die Ausfuhr von gebrannten geistigen Flüssigkeiten betrug in Meterzentner im Durchschnitte des Quinquenniums:

1881 — 1885	.	.	.	.	221'559.
1886 — 1900	.	.	.	.	162'996.

1891 — 1895	259'112.
1896 — 1900	252'754.
1901 — 1905 (circa)	194.000.

Man kann daraus ersehen, dass schon derzeit, trotz der bedeutenden Frachtermässigung das Exportgeschäft nur mühsam aufrecht erhalten werden kann. Hört nun der Nachlass auf, welchen die Refactie gewährt, und welcher mitunter ca. 20% des Exportwertes der Ware ausmacht — dann wird auch der Export von Spiritus höchstwahrscheinlich aufhören. Zu diesem Resultate kann eine engherzige Tarifpolitik führen.

Nach den traurigen Erfahrungen, welche mit den Exportprämien gemacht wurden, muss eine entsprechende Gestaltung der Eisenbahntarife als Exportförderungsmittel zur Geltung gelangen.

Die Brüssler Zuckerkonvention, welche in der Definition einer Prämie so äusserst rigoros vorgegangen ist, hat dennoch die französischen Entfernungsnachlässe im Bahnverkehre (Detaxe de distance) unbeanstandet gelassen, obwol in denselben eine Ermässigung des Tarifes unter den Selbstkostenpreis des Bahntransportes gelegen war.

Bei Versand von Spiritus ist ein bahnseitiger Entfernungsnachlass noch mehr als bei Zucker begründet, weil diese Ware während des Transportes regelmässig eine viel grössere Schwendung erleidet als jene, für welche die bestehenden Finanzvorschriften eine Abgabefreiheit einräumen.

Aus manchen Enunziationen des k. k. Eisenbahn-Ministeriums ist uns bekannt, dass die exportfreundliche Richtung der österreichischen Tarifpolitik, ohne Rücksicht auf die gesteigerten Anforderungen des Staatsschatzes beibehalten werden soll, folglich dass eine Erhöhung der Exporttarife nicht beabsichtigt wird. Man wird daher dieses einzig richtige Prinzip nicht umstossen wollen, indem man einem der wichtigsten Industrieartikel die tarifarische Exportbegünstigung entzieht.

Deshalb hegt die Kammer die zuversichtliche Hoffnung, dass einerseits die Spiritusrefactie ohne Ersatz nicht aufgehoben wird, andererseits dass eine Erhöhung desselben im Exportverkehre nicht eintreten wird.

Durch die in Aussicht genommene Umgestaltung der Spiritusrefactie könnte aber der Fortbestand der in derselben enthaltenen Begünstigung einer Reexpedition im Veredlungsverfahren in Frage gestellt werden.

Die Aufhebung dieser Begünstigung könnte eventuell unter Hinweis darauf erfolgen, dass die im Reexpeditionsverkehre ausgeführte Ware nicht immer mit jenem Producte identisch ist, für welches ab der Ursprungstation die Exportrefactie zugestanden wurde.

Es ist nicht ausgeschlossen, dass ein gewisser Teil des galizischen Kontingentspiritus, welcher auf dem Wege bis zu einer westösterreichischen Raffineriestation die Exportbegünstigung genießt — nach der Veredlung tatsächlich im Inlande verbleibt, und müssen wir in diesem Vorgange eine directe Schädigung der galizischen Raffinerieen erblicken, können aber der Conclusion, welche dahin geht, dass aus dem Grunde die Refactie aufgehoben werde, absolut nicht beipflichten.

Der Bahverwaltung stehen verschiedene Mittel zu Gebote, um einer unkorrecten Manipulation mancher Raffinerien Einhalt zu thun, ohne gleich den ganzen Industriezweig in Mitleidenschaft zu ziehen und so zu sagen das Kind mit dem Bade auszugiessen.

Wenn daher die Absicht besteht den Export von excontingentiertem Spiritus im raffinierten Zustande zu ermöglichen, dann muss die Reexpeditionsbegünstigung unter allen Umständen aufrecht erhalten werden.

Die Kontrolle, ob der aus den Raffinerieen exportierte Spiritus tatsächlich, wenigstens dem Quantum nach als galizischer excontingentierter Rohspiritus bezogen wurde, lässt sich leicht durchführen.

Im Sinne der Bestimmungen hinsichtlich der Wegbringung von Branntwein ohne Entrichtung der Konsumabgabe (Verordnungsblatt des k. k. Finanz-Ministeriums Stück 42, vom 24/VII. 1899) wird für jede Spiritussendung eine Anmeldung ausgestellt, aus welcher der Satz der Konsumabgabe beziehungsweise die Zugehörigkeit des Transportes zum Kontingent oder Excontingent zu ersehen ist. Auf Grund dieser Anmeldung kann die Aufgabestation, sowol im Frachtbriefe, als auch in der Frachtkarte konstatieren, ob die Sendung wirklich

aus dem excontingentierten Spiritus bestand. Man könnte schliesslich die Finanzorgane selbst, welche die Anmeldung ausstellen, dazu heranziehen, dass sie auf dem Frachtbriefe eine diesbezügliche Klausel einsetzen.

Auf diese Weise werden sich die Bahnverwaltungen bei der Refactieliquidierung die Ueberzeugung verschaffen, dass auf der ganzen Strecke, für welche die Begünstigung beansprucht wird -- tatsächlich der excontingentierte, somit a priori zur Ausfuhr bestimmte Spiritus befördert wurde. Es wird zwar auch in diesem Falle in der Reexpeditionsstation ein Umtausch des Productes stattfinden können, aber für die Bahnverwaltung wird daraus kein Nachteil entstehen.

Wenn Galizien 100.000 hl. excontingentierten Spiritus erzeugt, so wird in Hinkunft die Refactie im Reepeditionsverkehre höchstens für dieses Quantum gezahlt — und nicht für ein unbegrenztes Quantum wie das bisher der Fall war.

In diesem Sinne ist der Zusatzantrag der Kammer auf Erneuerung der Refactie für den excontingentierten Spiritus im Exportverkehre zu verstehen.

Der letzte Wunsch betrifft die Erneuerung der Refactie für den kontingentierten Spiritus im Verkehre nach den Alpenländern. Will man jenes volks- und staatswirtschaftliches Ziellerreichen, welches dem Spirituskontingentierungsgesetze vorschwebte, so ist hiezu die vorerwähnte Tarifmassnahme geradezu unentbehrlich.

Für das Decenium 1896 — 1908 wurde für diese Reichshälfte ein Kontingent von 1.017.000 hl. Spiritus festgesetzt.

Der feste Anteil Galiziens an diesem Kontingente beträgt 530.745 hl. Ausserdem ist den neu entstandenen Brenneisen ein Nachtragskontingent von ca. 30.000 hl. zugewiesen worden, so dass die Gesamt-Jahresproduction Galiziens an kontingentiertem Spiritus die Ziffer von ca. 560.000 hl. erreicht. Hievon wird im Lande selbst ca. 330.000 hl. Spiritus konsumiert, der Rest von ca. 230.000 hl. ist für die anderen Kronländer bestimmt, welche im Verhältnisse zu ihrem Verbrauche weniger produzieren.

In erster Linie kommen hier eben die Alpenländer in Betracht. Wenn man den durchschnittlichen österreichischen

Spirituskonsum mit 4. Liter pro Kopf der Bevölkerung annimt so erhält man nachstehendes Bild:

Kronland.	Einwohner.	Eigene Spiritusproduction pro Kopf der Bevölkerung in Liter.	Abgang in Hektoliter.
Steiermark	1,356.494	0.77	44.000
Krain	508.150	0.16	20.000
Küstenland	756.546	0.25	28.000
Tirol & Voralberg.	981.949	0.38	36.000

Somit ein Gesamtabgang von ca. 128 000 hl. Spiritus jährlich. Die Aufnahmefähigkeit der Alpenländer entspricht aber 60% des galizischen Ueberschusses. Ist nun das Kontingent dem Bedarfe wirklich angepasst, dann muss Galizien diese 60% ihres Ueberschusses den Alpenländern abtreten. Leider ist der, durch die Kontingentierung der Erzeugung gewährleistete Schutz der galizischen Production, infolge der ungarischen Konkurrenz zum grössten Teile illusorisch geworden.

Nicht nur die geographische Lage allein, sondern auch die speziell für Spiritus sehr billigen Tarife ungarischer Eisenbahnen erleichtern ungemein die Ausfuhr von Spiritus aus Ungarn nach den Alpenländern.

Gegenwärtig kostet beispielsweise die normale Fracht für Spiritus von Arad nach Graz 269 h. pro 100 Kg. 1) und die Refactiefracht von Lemberg nach Graz 308 h. pro 100 Kg.

Die normale Fracht von Győr nach Leoben beträgt 215 h. pro 100 Kg. 2) und die Refactiefracht von Lemberg nach Leoben 240 h. pro 100 Kg.

Schon bei diesem geringen Frachtunterschiede ist der Absatz von galizischem Spiritus ziemlich erschwert. Würde

1) Siehe Südwestösterreichisch - ungarischen E. Bahn Verband Teil II. Hef 3.

2) Siehe Anhang zum Südwestösterreichisch-ungarischen E. Bahn Verbands.

man aber die galizische Spiritusrefractie aufheben und im Verkehre nach den Alpenländern die normale Frachtberechnung anordnen, dann müsste das galizische Product von Lemberg nach Graz 644 h. und von Lemberg nach Leoben 576 h. pro 100 Kg. an Fracht bezahlen. Allerdings nur in der Theorie, weil in der Praxis würde sich bald herausstellen, dass kein Tropfen galizischen Spiritus nach den Alpenländern mehr gelangt. Bevor man also durch Erhöhung des Tarifes ein Ausfuhrverbot zu Gunsten Ungarns schafft, wäre eher am Platze das galizische Kontingent zu reduzieren und das ungarische zu erhöhen.

Denn was macht dann Galizien mit 60% ihres Spiritusüberschusses? Dieser Ueberschuss wird nur die, ohnehin nicht geringen Vorräthe bereichern (dieselben betragen zu Ende der Kampagne 1903/4, 235.000 hl. und Ende der Kampagne 1904/5 270.000 hl.) und den Inlandspreis noch weiter herabdrücken. Man wird uns vielleicht entgegenen, dass die Ausfuhr aus Ungarn durch ebenso grosse Einfuhr nach Ungarn gedeckt werden muss und auch tatsächlich gedeckt wird. Diese Behauptung ist jedoch nur zum Teil richtig.

Es wurde zwar bis jetzt mehr weniger ebensoviele Spiritus nach Ungarn eingeführt als ausgeführt, jedoch die ungarische Ausfuhr braucht nicht unter allen Umständen durch Einfuhr aus Oesterreich gedeckt zu werden.

Durch das ungarische Spirituskartell werden die Inlandspreise so hoch gehalten, dass das österreichische Produkt im Grenzgebiete derzeit einen lohnenden Absatz findet. Wenn aber das ungarische Spiritus-Kartell in Brüche geht, wofür alle Anzeichen sprechen, dann wird auch die österreichische Ausfuhr nach Ungarn mit einem Schlage aufhören, während die Ausfuhr aus Ungarn nach den Alpenländern fortbestehen wird.

Im österreichisch-ungarischen Zwischenverkehre hat man unseres Wissens, speziell bei Spiritus manche Erfahrungen gemacht, welche das Zurückführen der übermächtigen ungarischen Konkurrenz auf natürliche Ursachen gänzlich ausschliessen.

Schliesslich entspricht es nur dem Interesse der diesseitigen Reichshälfte, wenn wir bestrebt sind, mit unserem Spiritus nicht nur die Alpenländer, sondern auch einen kleinen Teil von Oberungarn zu versorgen.

Unter allen Umständen aber muss der Absatz für österreichisches Kontingent in allen österreichischen Kronländern gewahrt bleiben.

Es stehen somit so wichtige volkswirtschaftliche und handelspolitische Interessen im Spiele, dass sich denselben das, übrigens sehr problematische Interesse des Bahnärars an der Aufhebung der Refactie unterordnen soll.

Problematisch nennen wir den finanziellen Erfolg, welchen sich die Bahnen aus der Aufhebung der Refactie versprechen deshalb, weil aller Wahrscheinlichkeit nach gleichzeitig mit den Frachtnachlässen auch die Transporte über die österreichischen Routen aufhören werden.

Wir hoffen jedoch zuversichtlich, dass es dem k. k. Eisenbahn-Ministerium auch diesmal gelingen wird, die grossen Ansprüche der fiskalischen Interessen mit jenen der Industrie und des Handels im gegenseitigen wolverstandenen Interesse in gehörigen Einklang zu bringen.

5.

L. 4406.

Stowarzyszenie przemysłowe rękodzielników w Kałuszu zwraca się do Izby pismem z 14/9 1905 L. 56 z prośbą następującą:

W Kałuszu istnieje firma protokołowana Mühlstein, Spindel i Weissmann, która posiada browar i fabrykę likierów.

Powyż wspomniana firma zatrudnia pomocników odnośnych rzemioł również i ludzi do tego niepowołanych celem samoistnego wykonywania robót bednarskich, kowalskich, murarskich i t. p. dla firmy, przez co tracą nasi upoważnieni członkowie do takich robót.

Referent względnie sekretarz stowarzyszenia zaopiniował, że firma Mühlstein, Spindel i Weissmann upoważniona

jest w myśl §. 37 ustawy przemysłowej zatrudniać pomocników innych kategorii, jednak tylko do zupełnego wygotowania swych wyrobów (piwo i likiery), natomiast nie wolno firmie w mowie będącej zatrudniać pomocników bednarskich, kowalskich i t. d. celem wykonania robót bednarskich, kowalskich i t. d. samoistnie, co między innymi orzekł Trybunał adm. dnia 5. maja 1893 L. 7248.

Prosimy przeto łaskawie:

Wysoka Izba raczy udzielić nam opinię swoją w powyż wspomnianej sprawie.“

Zgodnie z wnioskiem sekcji przemysłowej Izba uchwała przesłać Stowarzyszeniu proszącemu opinię tej treści:

Załatwiając pismo z 14. września b. r. L. 56 Izba handlowa i przemysłowa ma zaszczyt wyrazić opinię, że zatrudnienie pomocników innych przemysłów, w szczególności bednarskich, kowalskich, murarskich i t. p. przez firmę przedsiębiorstwa browaru i fabryki likierów nie da się postanowieniem §. 37 ustawy przemysłowej uzasadnić, gdyż przepis tego paragrafu pozwala przemysłowcowi zatrudniać pomocników innych przemysłów tylko do wykończenia własnego wyrobu, którym w niniejszym wypadku jest piwo względnie likier, zaś ani do wykończenia produkcji piwa ani likieru pomocników bednarskich, kowalskich i murarskich nie potrzeba. Słusznem jest przeto zapatrywanie Szar. Stowarzyszenia, że firma o którą chodzi, winna z ustawy powierzać roboty wspomniane tylko uprawnionym majstrom.

6.

L. 4532/06.

C. k. Starostwo w Dolinie pismem z 20. września 1905. L. 26197 przesyła projekt taryfy kominiarskiej dla m. Doliny z prośbą o zaopiniowanie.

Zgodnie z wnioskiem sekcji przemysłowej Izba uchwała oświadczyć się za zatwierdzeniem projektowanej taryfy bez zmian, uważa bowiem zarówno postanowienia jak i cyfry opłat w niej zawarte jako odpowiadające w zupełności stosunkom miejscowym.

Przewodnictwo obejmuje prowizoryczny przewodniczący p. Gubrynowicz.

7.

L. 4595.

C. k. Starostwo w Stryju pismem z 27. września 1905 L. 12223 uprasza o opinię w sprawie wydania Jakóbowi Krasieńskiemu w Stryju uprawnienia przemysłowego na kowalstwo względnie na kowalstwo powozowe.

Na wniosek sekcji przemysłowej Izba uchwała wyrazić zdanie, że karta przemysłowa, opiewająca głównie na kowalstwo, uprawnia jej posiadacza niewątpliwie także do kowalstwa powozowego t. j. do wykonywania robót kowalskich, połączonym z wyrobem powozów. Izba zaznacza atoli, że kowalstwo powozowe nie jest równoznaczne z wyrobem powozów, o który petentowi chodzi, — wyrób bowiem powozów nie jest przemysłem jednolitym, lecz polega na współdziałaniu samodzielnych rozmaitych przemysłów, z których każdy produkuje tylko jedną z części składowych gotowego później wytworu. Wchodzi tu więc w rachubę zarówno kowalstwo, jak stelmastwo siodlarstwo, tapicerstwo i t. p.

L. 4896/05.

Na zapytanie c. k. Starostwa w Stryju z dnia 13. października 1905 l. 28196, w myśl wniosku Sekcji przemysłowej Izba uchwała wyrazić opinię, że stelmachowi w myśl §. 37 ustawy przemysłowej wolno zatrudniać pomocnika kowalskiego do wykończenia swoich robót t. j. do okuwania tacek, które w swojej stelmaskiej pracowni wyrabia.

8.

L. 4880.

Dyrekcya poczt i telegrafów we Lwowie odezwą z 14-go października 1905 l. 116.187/XII. uprasza o opinię, czy i jakie okoliczności przemawiają za urządzeniem stacyi telegraficznej w miejscowości Zwór (pow. Sambor).

Stosownie do wniosku Sekcji handlowej Izba uchwała wydać opinię następującą:

Przedstawione w prośbie i faktycznym stosunkom odpowiadające okoliczności, które spowodowały petenta do podjęcia starań o utworzenie urzędu pocztowego w Zworze, uzasadniają tem samem także potrzebę i stacyi telegraficznej tamże.

Interesowana w tym wypadku południowo - wschodnia część powiatu samborskiego, pozbawiona dotychczas na znacznym obszarze komunikacyi telegraficznej, posiada dosyć ożywiony ruch handlowy, w szczególności drzewem, bydłem i produktami surowymi, który niezawodnie będzie się podnosił, a to dzięki sprzyjającym lokalnym warunkom i bliskiemu sąsiedztwu z nową linią kolejową Lwów-Sambor-Węgry; nadto w okolicy tej rozpoczęto w najnowszym czasie poszukiwania za olejem skalnym i woskiem ziemnym. Nietylko więc dla istniejących już przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, ale w większej jeszcze mierze dla nowo powstających będzie bardzo ważnem posiadanie w miejscu komunikacyi telegraficznej, która w obec dzisiejszych wymagań obrotu jest prawie że niezbędnym czynnikiem w zaspakajaniu codziennych i żywotnych potrzeb handlu i przemysłu.

Jeżeli zatem każde rozszerzenie sieci telegraficznej jest z reguły pożądane w interesie ogólnym, to tem bardziej jest ono zdaniem Izby wskazane w niniejszym wypadku ze względu na przedstawione w prośbie stosunki miejscowe, przytem nie może też Izba pominąć skłonnej do znacznych stosunkowo ofiar gotowości petenta, który oprócz lokalności na pomieszczenie urzędu pocztowego i telegraficznego chce także dostarczyć bezpłatnie potrzebnych słupów telegraficznych na obszarze swoich majątności.

9.

L. 5114/05.

Dyrekcya Banku austro-węgierskiego w Wiedniu pismem z 26. października 1905 l. 155 D. w. uprasza o zaproponowanie cenzorów dla zakładów filialnych Banku w Drohobyczu, Kólomyi, Lwowie, Przemysłu, Stanisławowie i w Jarosławiu.

Zgodnie z wnioskami Sekcyi handlowej Izba przyjmuje następujące propozycye kandydatów:

Dla Drohobycza.

Juliusz hr. Bielski jun.,
Dr Dawid Falk,
Jan Niewiadomski,
Dr. Paweł Władysław Szajaa,
Dr. Zenon Pelczar,
Munisch Kreppl,
Dr. Wiktor Lechowski,
Wilhelm Lindenbaum.

Dla Kołomyi.

Dr. Teofil Dębicki,
Józef Funkestein.
Dr. Tadeusz Kraśnicki,
Michał Żyborski,
Mojżesz Hammer,
Markus Schiller,
Kazimierz Witosławski.

Dla Lwowa.

Józef Baczewski,
Stanisław Ciuchciński,
Samuel Horowitz,
Maurycy Jonasz,
Filip Nathansohn,
Artur Schellenberg,
Antoni Bohdanowicz,
Ferdynand S. Bardasz,
Jakób Beiser,
Józef Wczelak,
Mojżesz Herman Reich,
Jakób Rochmis.

Dla Przemyśla.

Jakób Aberdam,
Dr. Stanisław Angerman,
Dawid Löwenthal,
Ferdynand Majerski,

Leon Aschkenazy,
Tadeusz Cieśliński,
Józef Isaak,
Mojżesz Scheinbach,
Dr. Włodzimierz Błazowski,
Jakób Ozyasz Mieses,
Jan Martynowicz,
Arnold Rabinowicz.

Dla Stanisławowa.

Herman Adlersberg,
Albin Amirowicz,
Zdzisław Jordan Stojowski,
Selig Rubinstein,
Mateusz Pilecki,
Markus W. Aschkenazy,
Ozyasz Blumenfeld,
Antoni Zajączek.

Dla Jarosławia.

Chaim Bernstein,
Dr. Adolf Dietzius,
Leon Lifschitz,
Izak Margulies,
Eustachy Wolski,
Wiktor Wohl,
Karol Niklaus,
Dr. Maksymilian Segal.

10.

L. 5167.

Wydział krajowy pismem z 27. października 1905 l. 100.460 uprasza po myśli §. 1 statutu organizacyjnego galicyjskiej krajowej Rady kolejowej o zaproponowanie kandydata do tejże Rady na piąte jej trzecie t. j. na czas od 1. stycznia 1906 do 31. grudnia 1908 roku.

Na wniosek p. Raucha Izba jednomyślnie uchwała zaproponować na członka krajowej Rady kolejowej Prezydenta Samuela Horowitza.

L. 5177.

Dyrekcya poczt i telegrafów we Lwowie odezwą z 30-go października 1905 l. 128.312/XII. uprasza o wydanie opinii, czy stosunki handlowe i przemysłowe w Samborze uzasadniałyby potrzebę połączenia Sambora zapomocą międzymiastowej linii telefonicznej przez Drohobycz i Stryj ze Lwowem, na wypadek, jeżeli przyjdzie do skutku budowa lokalnej sieci telelonicznej w Samborze.

Sekcya handlowa wnosi, a Izba uchwała wyrazić opinię, że włączenie miasta Sambora do międzymiastowej linii telefonicznej byłoby bardzo pożądane ze względu na potrzeby handlowe i przemysłowe. Zarówno bowiem ożywione stosunki handlowe i przemysłowe Sambora jako siedziby okręgowej Dyrekcji Skarbu, Sądu obwodowego i Izby adwokackiej z Drohobyczem, jak niemniej ze Stryjem, o czym świadczy n. p. fakt, że niektórzy przemysłowcy, mający główne przedsiębiorstwo w Stryju, zakładają filię lub skład w Samborze, jak niemniej wreszcie ze stolicą kraju, ze Lwowem zwłaszcza od czasu zaprowadzenia bezpośredniej komunikacji kolejowej między Lwowem a Samborem uzasadniają potrzebę połączenia telefonicznego Sambora z Drohobyczem, Stryjem i Lwowem. Miasto Sambor samo obejmuje blisko 500 handlujących a zwyż 400 przemysłowców, wśród tych ostatnich właściciela dwóch wielkich młynów, właściciela rafinerii spirytusu i t. p. Nie ulega też wątpliwości, że w razie zaprowadzenia takiej komunikacji telefonicznej ruch jeszcze bardziej się ożywi, co też wpłynie na wzrost uczestników tak wybudować się mającej miejscowej sieci telefonicznej w Samborze jak lini międzymiastowej. Z dogodnej komunikacji telefonicznej mogłyby spłynąć znaczne korzyści na handel i przemysł nietylko w mieście Samborze, lecz także w wielkiej mierze w całym powiecie, trzeba bowiem zważyć, że spis przemysłowców dokonany w roku 1902 wykazał w powiecie samborskim 1211 samodzielnich przedsiębiorstw handlowych i 847 przemysłowych, zatrudniających ogółem około 4000 osób.

Izba handlowa i przemysłowa uprasza przeto o jak najrychlejsze doprowadzenie do skutku budowy miejscowej sieci

telefonicznej w Samborze i o połączenie tej sieci zapomocą międzymiastowej linii telefonicznej przez Drohobycz i Stryj ze Lwowem.

12, 13, 14.

Na tem przewodniczący zamknął posiedzenie jawne i zarządził obrady poufne, na których uchwalono sprawę przyznania firmie Józefa J. Philippa synów młyn Marya Helena we Lwowie odznaczenia przewidzianego w ustawie przemysłowej przekazać Sekcyi przemysłowej do ponownego rozpatrzenia.

Dwie dalsze sprawy spadły z porządku dziennego dla braku przepisanego kompletu.

Prezydent :

Horowitz

Sekretarz :

Stesłowicz.

Protokół sprawdzili:

Jonasz.

Ciuchciński.

PROTOKÓŁ

VI. posiedzenia lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej

z dnia 27. grudnia 1905 roku

pod przewodnictwem

Prezydenta Izby Samuela Horowitza.

Obecni :

p. Wiceprezydent Baczewski Leopold oraz członkowie pp, rad. Adlersberg Herman, Bardasz Ferdynand, Beiser Jakóbp Buber Karol, Ciuchciński Stanisław, Długoszowski Bolesław Getritz Aleksander, Jonasz Maurycy, Dr. Kolischer Henryk Kriss Elias, Dr. Lilien Adolf, Nathansohn Filip, Rosenfeld Leon, Dr. Rucker Jan Jerzy, Russmann Ignacy, Schayer Karol, Strisower Juliusz, Wiśniewski Leonard, Winiarz Ludwik

Nieobecność usprawiedliwili: prow. przewo dniczący Władysław Gubrynowicz tudzież członkowie pp. rad. Frenkl Alfred, Immerdauer Herman, Michalski Michał, Rauch Edmund, Reich M. H, Szkowron Alfred, Wang Julian, Wczelak Józef, Wixel Jakóh.

Biuro Izby:

Dr. Władysław Stesłowicz sekretarz, Dr. Ernest Adam wicesekretarz, Władysław Sanocki koncepista, Dr. Abraham Korkis adjunkt konceptowy.

Porządek dzienny:

1. Zatwierdzenie protokołu z ostatniego posiedzenia.
2. Sprawy bieżące.
3. L. 5729. Opinia o taryfie kominiarskiej dla Liska.
4. L. 5813. Opinia o pomnożeniu jarmarków w Żurawnie.
5. L. 5939. Opinia o prośbie gminy m. Lwowa w sprawie przewozu nierogacizny z Rosyi i Królestwa polskiego do rzeźni miejskiej.
6. Budżet Izby na rok 1906.

Na posiedzeniu poufnem:

7. Sprawy personalne Biura Izby.
8. L. 4405. Firma Józefa J. Philippa synów-młyn Marya Helena — o odznaczenie przewidziane w ustawie przemysłowej.
9. L. 4537. Opinia o udzieleniu Leopoldowi Weinbergowi koncesyi na biuro reklamacyjne w Drohobyczu.
10. L. 4764. Opinia o udzieleniu Baruchowi Roller koncesyi na biuro pośrednictwa w sprawach kredytowych we Lwowie.
11. L. 5521. Opinia o udzieleniu Natanowi Blumengartenowi koncesyi na biuro informacyjne we Lwowie.
12. L. 6047. Opinia o udzieleniu Stowarzyszeniu pomocy przemysłowej w Drohobyczu koncesyi na biuro informacyjne tamże.

I.

P. Przewodniczący podaje do wiadomości, iż protokół ostatniego posiedzenia z 21. listopada 1905 r. sprawdzili pp. rad. Ciuchciński i Jonasz — i uznali go za zgodny z tokiem obrad i powziętymi uchwałami.

Gdy nikt przeciw układowi tego protokołu nie podnosi zarzutu, uważa się protokół za przyjęty.

Do sprawdzenia protokołu z dzisiejszego posiedzenia zaprasza p. Przewodniczący pp. rad. Filipa Nathansona i Leonarda Wiśniewskiego.

II.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego podał p. Przewodniczący do wiadomości, iż uchwalona na ostatniem posiedzeniu zmiana ordynacyi wyborczej, powiększająca liczbę członków Izby z 36 na 42, otrzymała już zatwierdzenie c. k. Ministerstwa handlu, tak że rozpisane już i będące właśnie w toku wybory uzupełniające odbędą się już na podstawie nowej ordynacyi.

Również sprawa zamianowania instruktora stowarzyszeń przemysłowych dla Lwowa, o co na ostatniem posiedzeniu ponownie się upomniano, jest na najlepszej drodze, — a instruktorat cechowy ma być we Lwowie już w najbliższym czasie aktywowany.

Następnie z porządku dziennego sekretarz Dr. Stesłowicz zdaje sprawę z czynności Prezydium i biura Izby od ostatniego posiedzenia t. j. od 21. listopada.

W szczególności wymienia następujące sprawy załatwione:

L. 5395.

Wydano opinię o wysokości prowizyi pośrednika przy kupnie sprzedaży ropy naftowej, jako też nafty rafinowanej.

L. 5448.

Wydano opinię o zwyczaju kupieckim w handlu cukrem, w szczególności o znaczeniu wyrazów użytych w danej umowie „zur Lieferung bis August“ i „Frachtparität Troppau.“

L. 5462.

Wydano opinię o zwyczaju w handlu węglem co do odpowiedzialności dostawcy za jakość zamówionego węgla.

L. 5541.

Izba krakowska uchwaliła wnieść łącznie z innemi Izbami galicyjskiemi petycję do Koła polskiego o przyspieszenie upaństwowienia kolei Północnej.

Na zapytanie wystosowane w tym kierunku odpowiedziano, że Izba lwowska już kilkakrotnie sama wносиła petycje o przyspieszenie upaństwowienia, godzi się zatem i obecnie na wniesienie wspólnej petycji.

L. 5551.

W zjeździe przemysłowców austriackich, który odbył się w Gracu dnia 3. grudnia b. r., wziął udział w imieniu Izby sekretarz Izby.

L. 5564.

Poparto przedstawienie I. gal. Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu chemicznego we Lwowie, wystosowane do krajowej Dyrekcyi Skarbu przeciw oczeniu dwóch całowagonowych przesyłek sodium.

L. 5595.

Wydano opinię, że sezon wiosenny w handlach konfekcyi damskiej i męskiej rozpoczyna się w pierwszej połowie marca, a posłanie towaru z początkiem kwietnia uważać należy na sezon wiosenny za spóźnione.

L. 5600.

Wydano opinię, czy wagon mąki jako taki w obrocie handlowym należy uważać za przedmiot podzielny lub niepodzielny, oraz jakie znaczenie ma w handlu mąką zapisek na fakturze „durch Abnahme der Ware von der Bahn erlischt jedes Reclamationsrecht“.

L. 5604.

C. k. Namiestnictwo zawiadomiło Izbę reskryptem z 23 listopada 1905 l. 7189/26, iż c. k. Ministerstwo handlu reskryptem z 29. czerwca 1905 l. 35391 zamianowało c. k. radcę Namiestnictwa i kierownika c. k. Starostwa we Lwowie Karola Franza przewodniczącym komisji wyborczej przy uzupełniających wyborach do Izby. Równocześnie zamianowało c. k. Na-

miestnictwo członkami komisji wyborczej wybranego przez reprezentację gminy m. Lwowa p. Józefa Neumana, tudzież wybranych przez Izbę handlową i przemysłową pp. Władysława Gubrynowicza, Ignacego Rusmana, Jakóba Beisera i Aleksandra Getritza i powołało na sekretarza komisji p. Dr. Wład Stesłowicza, sekretarza Izby.

Wybory zostały rozpisane jako uzupełniające na 18 miejsc a to 9 do sekcji handlowej i 9 do sekcji przemysłowej w miejsce członków wylosowanych z dniem 31. grudnia 1905 oraz na 6 miejsc nowo utworzonych na mocy zmienionej ordynacji wyborczej, zatwierdzonej reskryptem c. k. Ministerstwa handlu z dnia 29. listopada 1905 l. 66618, mianowicie na 3 miejsca do sekcji handlowej i 3 miejsca do sekcji przemysłowej.

Na pierwszym posiedzeniu w dniu 15. grudnia 1905 uchwaliła komisja wyborcza zestawione już listy uprawnionych do wyboru rozesłać władzom przemysłowym I. instancyi, położonym w okręgu Izby, wraz z drukowanymi szczegółowymi programami przeprowadzić się mających wyborów.

Zarazem wyznaczono 14-dniowy termin do wnoszenia reklamacji po dzień 4. stycznia 1906.

Wreszcie w myśl ordynacji wyborczej wyznaczono dwa terminy do oddawania głosów, a to dzień 25. stycznia 1906 dla tych wyborców, którzy zechcą głosować przez nadesłanie kart głosowania za pośrednictwem władz przemysłowych I. instancyi, tudzież dzień 30. i 31. stycznia 1906 dla tych wyborców, którzy będą głosować osobiście przed komisją wyborczą.

L. 5661.

Ministerstwu handlu przedłożono opinię w sprawie pośrednictwa urzędów pocztowych przy przedstawianiu weksli do akceptu za pomocą mandatu pocztowego. Oświadczając się za tą innowacją zaznaczono, że wobec tego, iż poczta nie przyjmuje żadnej dalej idącej odpowiedzialności za zgubione dokumenty dołączone do mandatu, a w tym wypadku weksle, należałoby na razie przynajmniej w drodze administracyjnej nakazać urzędom pocztowym większą troskliwość w obchodzeniu się z podobnymi przesyłkami.

L. 5678.

Ministerstwo handlu nadesłało rozdział dostawy obuwia dla wojska na r. 1906. Uwzględniono oferty 13 stowarzyszeń przemysłowych i 9 spółek produkcyjnych szewskich. Ogółem przypadło na cały okręg Izby 9.418 par obuwia.

L. 5679.

Wyrażono opinię o wysokości prowizji za pośrednictwo przy zawieraniu ugód w czynnościach handlowych.

L. 5703.

Zwrócono uwagę Centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego, w jaki sposób należałoby uzupełnić podanie do Ministerstwa kolejowego przeciw podwyższeniu taryfy lewantyńskiej dla wyrobów koszykarskich.

L. 5738.

Przesłano kondolencję Izbie handlowej i przemysłowej w Leoben z powodu zgonu zasłużonego jej posła do Rady Państwa Dra Rudolfa Pfaffingera.

L. 5750.

Izbie czerniowieckiej doniesiono, jakiego przestrzega się zapatrywania co do biernego prawa wyborczego osób, nie zamieszczonych w listach wyborczych.

L. 5763.

Ministerstwu handlu przedłożono wykaz zmian w stanie przemysłów w okręgu Izby za czas od 1. lipca 1904 do 30-go czerwca 1905*).

L. 5778.

Ministerstwu kolejowemu przedłożono na podstawie materiału zebranego w kołach interesentów opinię o pro-

---

*) Wykaz zamieszczony jako załącznik do protokołu.

jeckie ustalenia definicyi dla opakowań z drzewa rozmaitej kategorii.

L. 5795.

Dnia 12. grudnia b. r. odbyło się posiedzenie komisji taryfowej państwowej rady kolejowej w sprawie zamierzonej przez c. k. Rząd reformy taryf kolejowych. Prezydium Izby przesłało na ręce p. rad. Ignacego Russmana jako członka rzeczonyj komisji następującą przez biuro Izby wypracowaną informację:

Dla przywrócenia równowagi w budżecie kolejowym, naruszonej chwilowo wydatkami na polepszenie bytu służby i urzędników c. k. kolei państwowej — zamierza c. k. Ministerstwo kolejowe podwyższyć należytość manipulacyjną, a to przy posyłkach pośpiesznych o 8 groszy, przy posyłkach drobnych (Stückgut) o 6 groszy, przy posyłkach wagonowych klasy A, B, taryfy specjalnej I. i wyjątkowej III. c. o 4 grosze a przy posyłkach wagonowych innych klas, względnie taryf specjalnych i wyjątkowych o 2 grosze za 100 kilogramów.

Jakkolwiek w gruncie rzeczy zwiększenie wydatków usprawiedliwia tendycję równoczesnego powiększenia dochodów, to przecież przeciw zastosowaniu proponowanego przez c. k. Ministerstwo kolejowe środka przemawiają następujące zasadnicze względy:

I. Względy formalnej natury.

Należytość manipulacyjna (Manipulations- oder Expeditionsgebühr) ma być w teorii odszkodowaniem za wszelkie czynności kolejowe niepołączone ściśle z samym przewozem posyłki.

Czynności te bądź przy nadawaniu, bądź przy wydawaniu towaru mogą być następujące: Zniesienie towaru z fury do magazynu lub odwrotnie z magazynu na furę (»Ablegen« und »Auflegen«), przechowanie towaru w magazynie, dostarczenie wagonu do załadowania połączone z przesuwaniami wagonów (Verschieben der Wagen), załadowanie lub wyładowanie towaru do względnie z wagonu kolejowego (Aufladen und Abladen), zważenie towaru, wystawienie dokumentów przewo-

wych (Frachtkarte, Aufnahmschein), wstawienie wagonu do pociągu (Zugsrangierung), odłączenie wagonu od pociągu i dostawienie do magazynu lub rampy (Abstellen der Wagen), zawiadomienie adresata o nadejściu przesyłki (Avisierung oder Benachrichtigung).

Wszystkie te czynności ułatwia personal stacyjny i magazynowy, a że z polepszenia bytu właśnie ten personal w przeważnej części ma korzystać, stąd asumpt do podwyższenia należności manipulacyjnej. Gdyby rzeczywistość zgadzała się z teorią, to projekt przynajmniej pod względem formalnym byłby usprawiedliwiony. Jednakże w praktyce przedstawia się sprawa zupełnie inaczej. Wiele powyższych czynności ułatwia sama strona (Versender oder Empfänger) jak n. p. złożenie lub nałożenie na furę, załadowanie lub wyładowanie wagonu i t. p., o ile zaś poszczególne czynności wykonuje kolej, to na podstawie taryfy dla należności ubocznych (Nebengebührentarif im Tarife Teil I.) pobiera za to osobne odszkodowanie.

I tak w myśl tej taryfy należności ubocznych pobiera kolej oprócz właściwej należności manipulacyjnej — jeszcze następujące osobne należności:

1. Aufnahmsbescheinigungsgebühr,
2. Ablege- und Auflegegebühr.
3. Auflade- und Abladegebühr,
4. Ueberladegebühr,
5. Krangeld,
6. Wagegeld,
7. Zählgebühr,
8. Lagergeld,
9. Wagenstandgeld,
10. Deckenmiethe,
11. Gebühren für zoll- und steuerämtliche Abfertigung,
12. Nachnahmeprovision,
13. Kosten bei Ausführung nachträglicher Ausweisungen,
14. Gebühr für Benachrichtigungen i w. i.

Niepokrytą osobnymi należnościami pozostaje więc de facto tylko czynność przesuwania wagonów celem dostawy lub odstawy wagonu do magazynu lub rampy względnie złożenia pociągu (Verschiebung der Wagen und Rangierung der

Züge). Jednak i ta czynność w pewnych okolicznościach odpadać całkowicie lub też znajduje kompensatę w osobnej należności, a to gdy posyłka odchodzi lub przychodzi na tor dowozowy (Industriegeleise), bo w takim razie za szybowanie wagonów względnie dostawę i odstawę płaci właściciel toru dowozowego osobną kontraktem przewidzianą należność (Wagenbeistellungsgebühr).

Właściwa należność manipulacyjna połączona ściśle z należnością przewozową (Transportgebühr), jest więc tylko w teorii należnością za manipulację a w rzeczywistości jest tylko dowolną nadwyżką celem uregulowania należności przewozowej (Ein willkürlicher Zuschlag zur Regulierung der Transportgebühr).

Zrozumieć to łatwo na przykładzie:

Zwyczajny furman każe sobie płacić za przewóz 100 Kg. towaru na odległość 10 kilometrów 40 groszy, na 1 kilometr wypada więc 4 grosze za 100 Kg. Gdyby jednak ten furman wozić miał towar istotnie tylko 1 kilometr, to niemógłby zadowolnić się zapłatą 4 groszy, bo jego egzystencya wymaga pewnego minimum zapłaty bez względu na czynność. Zamiast więc 4 groszy, zażąda furman w takim wypadku 10. do 20. groszy. Owa nadwyżka jest więc usprawiedliwioną i konieczną modyfikacją właściwej należności przewozowej. Całkiem tak samo ma się rzecz w obrocie kolejowym. Oto np. węgiel wozi kolej państwowa po cenie jednostkowej (Einheitssatz) 0.44 grosza za 100 Kg. i 1 Km. Gdyby poprzestała na tej należności, to wagon węgla na odległość 8 Km. kosztowałby tylko 3¹/₂ K. na odległość 15 Km. 6 K. 60 gr. a na odległość 25 Km. 11 K. Ponieważ byłby to zły interes dla kolei, zwłaszcza w tak bliskich relacjach, więc do należności właściwej wynikającej z cen jednostkowych dobija kolej jednorazowo nadwyżkę 8. groszy za 100 Kg. i tę nadwyżkę mającą zupełnie jasny cel uregulowania taryfy nazywa należnością manipulacyjną jedynie dla tego bo *das Kind muss einen Namen haben.*

Otóż podwyższenie tej należności ze względu na większe wydatki przy manipulacji — nie jest usprawiedliwione — a jeżeli manipulacja istotnie więcej kosztuje, to niech kolej podwyższy taryfę uboczną czyli t. zw. Nebengebührentarif.

II. Ze względów materyalnej natury:

Na polepszenie płac urzędników i służby c. k. kolei państwowej preliminowano w pierwszym roku około 4. miliony koron, który to wydatek z biegiem następných lat ma wzrósć do kwoty 6 milionów koron. Tymczasem z projektowanego podwyższenia należytości manipulacyjnej osiągnie c. k. kolej państwowa następujący dochód:

Podług statystyki ruchu towarowego przewieziono na kolejach państwowych w roku ubiegłym (1904) następujące ilości towarów:

a) posyłek pośpiesznych (Eilgüter)	329.041 ton × 80 groszy*) = 263.232 K.
b) posyłek drobnych oraz taryfy wyjątkow. III. a i III. b . . . . . Stückgut und Güter des A. T. III. a und III b.)	3.365.704 ton × 60 groszy*) = 2,019.442 K.
c) przesyłek wagonowych klasy A, B, specyjalnej taryfy i wyjątkowej III/c (Wagenladungsgüter der Klasse A, B, Spezialtarif I. und Ausnahme Tarif III/c ton × 40 groszy*)	9,651.659 = 3,860.664 K.
d) Płody surowe klasy C. i taryf wyjątkowych I. II. i specyjalnych 2 i 3. (Rohstoffe, Klasse C, Spezialtarif 2. und 3. Ausnahme Tarif I. und II.) ton × 20 groszy*)	20,639.675 = 4,127.935 K.
	razem = 10,271.273 K.

Taryfa kolei państwowej przewiduje osobne ceny przewozowe dla 12. zasadniczych klas taryfowych, przyczem jeszcze dla każdej klasy rozróżnia 4 stopnie baremowej skali (12. Tarifklassen und für jede Klasse besondere Einheitssätze in 4. Staffeln). Tymczasem należytość manipulacyjna będzie mieć tylko 4 odmiany nieuwzględniające wcale odległości a więc dla wszystkich stopni baremu (alle Tarifstaffeln) jednakowe.

Takie zniwelowanie taryfy nie może być korzystne dla przemysłu i handlu.

*) Tyle wynosić będzie przy tych towarach podwyższenie należytości manipulacyjnej.

Zwłaszcza przemysł polegający na przeróbce płodów surowych w masowej ilości (np. cukrownictwo) nadwyzczajnie zostanie obciążony. Jeżeli do fabrykacji jednego cetnara gotowego produktu potrzeba będzie sprowadzić 10 cetnarów płodów surowych, to przewóz cetnara fabrykatów podrożeje nie o 4 grosze ale o 24 grosze.

Nadwyżka dochodów przerośnie zatem w dwójnasób wydatek, na którego pokrycie ma służyć.

Wystarczyłoby więc zupełnie podnieść należytość manipulacyjną tylko przy posyłkach pośpiesznych, posyłkach drobnych i wagonowych posyłkach gotowych fabrykatów (Eilgüter, Stückgüter und Ganzfabrikate in Wagenladungen), z czego uzyskałoby się dochód około 6 milionów Koron. Nie ma zaś najmniejszej potrzeby podnosić należytość manipulacyjną dla płodów surowych lub półfabrykatów taryfujących podług klasy C., specjalnej taryfy 2 i 3 i taryfy wyjątkowej I. i II. (Rohstoffe und Halbfabricate, welche nach Klasse C., Spezialtarif 2. und 3. und Ausnahmetarif I. und II. tarifieren).

III. Ze względów ekonomicznych.

Podniesienie należytości manipulacyjnej sprzeciwia się indywidualnemu systemowi taryf kolejowych (Individuelle Tarifgestaltung).

W takim razie przewóz np. 100 Kg. cukru, który teraz na odległość 30 kilometrów kosztuje 23 groszy, później (uwzględniając podrożenie dowozu płodów surowych) kosztować będzie 47 groszy, a więc o 100% więcej.

Podwyższenie taryfy dotknie zwłaszcza obrót blizk (Nahverkehr) i wynosić będzie np. w pierwszej strefie :

	Stückgut		Wagenladung.			Spezial-Tarif.		Aus-T.
	I.	II.	A.	B.	C.	1.	3.	II.
obecnie	18.	16.	14.	12.	12.	12.	12.	8.
później	24.	22.	18.	16.	14.	16.	14.	10.
podrożenie w procentach	33%	38%	29%	33%	17%	33%	17%	25%

Tak niesłychane podrożenie kosztów transportu zaszkodzić musi nie tylko publiczności ale i samej kolei, wywoła bowiem niechybnie konkurencyę osiową (Achskonkurrenz).

A więc przynajmniej bliski ruch z jednej strony, a obrót płodów surowych z drugiej strony należałoby koniecznie od podwyższenia należytości manipulacyjnej obronić.

Reasumując powyższe wywody, przychodzimy do następujących konkluzyi.

Podwyższenie należytości manipulacyjnej jest w ogóle najdrastyczniejszym środkiem podwyższenia taryfy kolejowej, jeżeli jednak absolutnie uniknąć tego nie można, to należałoby się przynajmniej starać wszelkiemi siłami:

1. Aby w obrocie eksportowym nie nastąpiło podwyższenie taryfy, bo w handlu eksportowym najmniejsza różnica kosztów transportu może się stać bardzo szkodliwą.

2. Aby od podwyższenia należytości manipulacyjnej zostały wyłączone te przesyłki, które kolej odbiera z torów dowozowych lub na tory dowozowe odstawia (Verkehr mit Industriegeleisen), a to dla tego, bo z takimi posyłkami kolej prawie nic nie manipuluje (względnie za manipulacyę płać strony osobne należytości) zatem nie ma racyi brać dodatek (Zuschlag) do kosztów, które w rzeczywistości wcale nie istnieją.

3. Aby od podwyższenia należytości manipulacyjnej zwolnione zostały wszystkie płody surowe (Fabrikationsrohstoffe) a co najmniej węgiel, rudy (Erze), buraki cukrowe (Zuckerrüben), wytloki (Rübenschnitze, Presslinge) nawozy (Düngemittel) etc.

4. Aby dla klas taryfowych, przy których nie będzie można uniknąć podwyższenia należytości manipulacyjnej, podwyższenie to rozłożone zostało w stosunku odległości (Staffelförmige Erhöhung). Na przykład przy tych klasach, w których należytość manipulacyjna ma być z 8 groszy podniesioną na 12 groszy, niechaj obowiązuje następujący „Staffel.“

od 1 do 50 Kilometrów	.	.	.	8 groszy
„ 51 „ 150	„	.	.	10 „
wyżej 150	„	.	.	12 „

5. Aby pod żadnym warunkiem nie nastąpiło podwyższenie stawek taryfowych (Frachtsätze) przewidzianych dla specjalnych artykułów, lub specjalnych relacji w drodze dodatku do taryfy (im Tarifanhange) lub w drodze publikacji (im Verordnungsblatte für Eisenbahnen und Schiffahrt).

Jestto rzecz nadzwyczaj ważna, bo jeżeli c. k. Ministerstwo kolejowe ogólne podwyższenie należytości manipulacyjnej interpretować zechce w ten sposób, że każdą, gdziekolwiekby przewidzianą stawkę taryfową (Frachtsatz) zechce podnieść o taką kwotę, jaka na dotyczący towar z podwyższenia należytości manipulacyjnej przypada, to w takim razie podwyższy również i wszystkie refakcyje uzyskane od rządu z wielkim wysiłkiem.

Na przykład podniesie stawki dla buraków cukrowych ogłoszone w dzienniku rozporządzeń — o 2 grosze za 100 kg. przez co samo tylko galicyjskie cukrownictwo straciłoby około 40.000 K. rocznie. W taki sam sposób mogłoby c. k. Ministerstwo podnieść refakcyę dla drzewa do Oświęcima, Eger, Bodenbach i Tetschen, na czem przemysł tartaczny ucierpiałby również niezmiernie.

Ta sama obawa dotyczy także stawek refakcyjnych dla spiytusu, niżonych stawek dla kamienia i sztru na cele drogowe, niżonych stawek dla kłoców (Rundholz) sprowadzanych do tartaków krajowych i t. p.

6. Wreszcie należałoby się zapewnić, że jeżeli się teraz należytości manipulacyjne podwyższy, to przynajmniej „in absehbarer Zeit“, nie nastąpi już więcej podrożenie „baremu“ — a jeżeli podwyższy się kiedyś barem, to równocześnie zredukuje się na powrót należytość manipulacyjną

L. 5796.

Do Wydziału krajowego wystosowano przedstawienie, wykazujące potrzebę przyspieszenia czynności w celu zainstalowania na wystawie londyńskiej pawilonu galicyjskiego przemysłu domowego.

L. 5499. 6057.

Pismem z 15. listopada 1905. do l. 113017 udzielił Magistrat m. Lwowa Izbie odpis próśby wniesionej do c. k. Dy-

rekcyi poczt i telegrafów o możliwie najrychlejsze utworzenie c. k. urzędu pocztowego ze służbą telegraficzną i telefoniczną w najbliższym sąsiedztwie rzeźni miejskiej na Gabryelówce, prosząc zarazem o poparcie tej sprawy. Skutkiem tego wniosło prezydium Izby zgodnie z wnioskiem Sekcyi handlowej do c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów następującą prośbę:

Izba pozwala sobie przedewszystkiem przypomnieć, iż już przed dwoma laty — a to w piśmie z 26. marca 1904 do L. 314, przedstawiając uzasadnione życzenia w sprawie utworzenia nowych urzędów pocztowych we Lwowie, zwróciła w pierwszym rzędzie uwagę na konieczną potrzebę utworzenia urzędu pocztowego, połączonego ze stacją telegraficzną i telefoniczną — w nowej rzeźni miejskiej na Gabryelówce i wyczerpująco uмотywowała ważne względy przemawiające za tem urządzeniem wprost niezbędnem dla normalnego funkcjonowania tak samej rzeźni jak i połączonych z nią przedsiębiorstw, doniosłych dla aprowizacyi stolicy i gospodarstwa krajowego.

Do dnia dzisiejszego potrzeby te nietylko się znacznie wzmogły, lecz stale wzrastają i na przyszłość będą wzrastać. Ażeby się nie powtarzać, wystarczy tu nadmienić, iż od ubiegłego grudnia weszło w życie połączone z rzeźnią miejskie biuro pośrednictwa sprzedaży bydła i mięsa, dobrze się rozwijające i mające przyszłość przed sobą, — tudzież że w najnowszym czasie poczyniła gmina m. Lwowa u władz centralnych usilne starania o pozwolenie na przywóz kolejną rzeźnię nierogacizny z Królestwa polskiego i Rosyi wprost i wyłącznie do rzeźni miejskiej we Lwowie. Izba poparła wdrożone przez gminę kroki, przedewszystkiem w interesie odpowiedniej potrzebom aprowizacyi Lwowa, która z biegiem rozmaitych okoliczności a głównie w skutek zwiększonego eksportu bydła i trzody notorycznie w ostatnim czasie wiele pozostawiała do życzenia — a nadto ze względu na wchodzące tu w grę interesy handlowe i przemysłowe.

Wreszcie należy też podnieść, że z utworzonym już biurem miejskim pośrednictwa ma być w najbliższym czasie połączona zalkowa kasa targowa, która nieodzownie będzie potrzebowała na miejscu urzędu pocztowego i telegraficznego.

Zbytecznem więc byłoby dalej wykazywać, jak niezbędnem i koniecznem do powodzenia tych wszystkich przedsię-

biorstw jest fungowanie na miejscu komunikacji pocztowej, telegraficznej i telefonicznej, każdej chwili natychmiast dostępnej, już ze względu na naturę dotyczących obrotów handlowych, niecierpiących zwłoki, wymagających spiesznej decyzji i doraźnego załatwienia.

Dlatego też, powołując się na pismo swe z 26. marca 1904 do L. 314, tudzież na pismo Magistratu m. Lwowa z 15. listopada r. u. do L. 113017, Izba oświadcza się niniejszem ponownie za utworzeniem w miejskiej rzeźni c. k. Urzędu pocztowego ze służbą telegraficzną i telefoniczną.

Według zawiadomienia Magistratu Dyrekcyja poczt i telegrafów rozpoczęła rokowania o wynajęcie stosownego lokalu na pomieszczenie urzędu.

L. 5691, 5699, 5880, 5922 i 6046.

Na żądanie kompetentnych władz przemysłowych oświadczyło się Prezydyum Izby w myśl wniosków Sekcyi handlowej w 3 wypadkach za udzieleniem — zaś w 2 wypadkach przeciw udzieleniu pozwolenia na wysprzedaż towarów.

L. 5792.

W skutek reskryptu c. k. Namiestnictwa z 22. listopada 1905 do l. 170039 względem objawienia opinii o ustanowieniu stopy procentowej jako podstawy przy oszacowaniu nieruchomości — Prezydyum Izby oświadczyło się za zatrzymaniem ustanowionej na okres roku bieżącego stopy procentowej bez żadnej zmiany także na rok 1906 dla wszystkich trzech kategorii nieruchomości; stopa ta wynosi obecnie:

- a) 4% dla większych posiadłości gospodarstwa rolnego,
- b) 5% dla większych posiadłości gospodarstwa lasowego,
- c) 5% dla realności (domów) bez przedsiębiorstwa rolnego, leśnego lub przemysłowego, podlegających podatkowi domowo-czynszowemu,

L. 5814.

Kraj. Dyrekcyi skarbu przedłożono opinię w sprawie zaprowadzenia urzędowych blankietów wekslowych z tekstem ruskim.

L. 5862.

C. k. Ministerstwo handlu zwróciło się do Izby o opinię w sprawie zamierzonego rozszerzenia zakresu używania man-

datów pocztowych następującym reskryptem z 10. listopada 1905 l. 63262 :

Mit der Verordnung des Handelsministeriums vom 3. Juni 1905, Zl. 47334 — 1904 R. G. Bl. Nr. 97 — 1905, Post- und Tel. V. Bl. Nr. 62 — 1905 ist den Absendern von Postaufträgen, die ein Scheckkonto beim k. k. Postsparkassenamte besitzen, gestattet worden, im internen österr. Verkehr dem Auftrage einen Empfang-Erlagschein behufs unmittelbarer Ueberweisung des eingezogenen Betrages auf ihr Postsparkassenkonto beizugeben.

Um diese Neuerung im Postauftragsverfahren der Geschäftswelt in noch weiterem Umfange zugänglich zu machen beabsichtigt das Handelsministerium dieselbe in gleicher Weise, wie dies bereits mit h. o. Elasse vom 9. October 1905 Zl. 33958 (P. u. T. V. Bl. Nr. 105) hinsichtlich des Verkehres mit einzelnen k. k. Postämtern in der Türkei verfügt wurde, nun auch im internen österr. Verkehre auf die Einziehung von Forderungen im Betrage über 1000 K. und überhaupt ohne jede Einschränkung auf einen Höchstbetrag auszudehnen.

Die Modalitäten unter denen diese weitere Ausgestaltung nicht genommen wird, sind folgende:

Derartige Postaufträge über Forderungen, die den Betrag von 1000 K. übersteigen, sind naturgemäss ebenfalls auf solche Auftraggeber beschränkt, welche Teilnehmer am Schekverkehre des k. k. Postsparkassenamtes sind;

Jeder solcher Auftrag darf nur eine Forderung enthalten;

Von dem einkassierten Betrage wird seitens der Postanstalt eine Einzugsgebühr von 1 K. 10 h. für die ersten 1000 K. und von je 50 h. für jeden weiteren Betrag von 1000 K. oder einen Teil davon in Abzug gebracht;

Die auf Betrag über 1000 K. lautenden Forderungsdokumente werden dem Schuldner nicht zugestellt, sondern wird derselbe lediglich mittels Benachrichtigungsschreibens eingeladen, das Forderungsdokument beim Abgabepostamte gegen Erlag des Betrages in Empfang zu nehmen:

Die Nachsendung dieser Postaufträge im Falle eines Wechsels des Aufenthaltes des Schuldners ist nur innerhalb der im Reichsrate vertretenen Länder, nicht auch nach Ungarn und dem Okkupationsgebiete zulässig.

Das Handelsministerium beehrt sich die Kammer zu ersuchen, zu der projektierten Neuerung speziell mit Rücksicht auf das analoge Inkassogeschäft der Bankinstitute, Stellung nehmen und das Ergebnis der d. s. Erwägungen, sowie insbesondere allfällige Bedenken, die gegen dieses Projekt sprechen, ehetunlichst anher mitteilen zu wollen.

Po przesłuchaniu wybitniejszych instytucji finansowych i firm bankowych przedłożyło Prezydym Izby c. k. Ministerstwu handlu na podstawie wniosków Sekcji handlowej następującą opinię:

Mit Beziehung auf den Erlass vom 10. Novembor d. J. Zl. 63262 betreffend die Ausgestaltung des Postauftragsverfahrens bei der Einziehung von Forderungen im Betrage von über 1000 K. im internen österreichischen Verkehre, beehrt sich die unterzeichnete Handels- und Gewerbekammer ihrer Meinung dahin Ausdruck zu geben, dass die in Aussicht genommene Verfügung im allgemeinen eine Erleichterung des Verkehres herbeizuführen geeignet ist, und dass sie von der Geschäftswelt gewiss als solche begrüsst werden wird. Nur dürfte es nach den der Kammer zur Kenntnis gebrachten Anschauungen der Geschäftskreise den Bedürfnissen eher entsprechen, wenn wie dies hinsichtlich der Postaufträge überhaupt vorgeschrieben ist auch die Postaufträge zur Einziehung von Forderungen über 1000 K. bzw. die betreffenden Forderungsdokumente dem Schuldner zunächst zur Einlösung und Bezahlung vorgezeigt wurden.

Die Avisierung mittels Benachrichtigungsschreibens würde gleichfalls nach Analogie des gewöhnlichen Auftragsverfahrens erst dann zu erfolgen haben, wenn der Schuldner nicht angetroffen würde, in welchem Falle der Postbote die betreffende schriftliche Aufforderung zur Zahlung in der Wohnung oder in dem Geschäftslokale des Schuldners zu hinterlassen hätte. Für den Fall, als der Schuldner bei der Vorweisung der Forderungsdokumente die Zahlung verweigern sollte, wäre die Anordnung zu treffen, dass der Postauftrag den Forderungsdokumenten sofort, vor Ablauf der sieben-tägigen Frist, an das Postaufgabamt behufs Rückstellung an den Auftraggebern übersandt werde.

Jedenfalls muss die Zulassung der Einziehung von Forderungen im Betrage von mehr als 1000 K. im Wege des Postauftragsverfahrens als eine äusserst wünschenswerte Einrichtung bezeichnet werden.

L. 5881.

C. k. Ministerstwo handlu zawiadomiło Izbę reskryptem z 22-go listopada 1905 do l. 5772/H. M. że z początkiem r. 1906. zacznie wychodzić dziennik urzędowy c. k. Ministerstwa handlu dla administracyi handlowej i przemysłowej „Amtsblatt des k. k. Handels-Ministeriums für die Handels- und Gewerbe-Verwaltung.“

L. 5885.

Do Krajowego Towarzystwa naftowego wystosowano następujące pismo:

Długoletnie usiłowania wszystkich czynników interesowanych, aby doprowadzić do skutku połączenie telefoniczne Lwowa z Drohobyczem, Borysławiem, Stryjem i Samborem, nie osiągnęły — jak Szanownemu Towarzystwu wiadomo, dotychczas całkiem stanowczego wyniku. Budowy telefonu nie rozpoczęto jeszcze, gdyż rozchodzi się jeszcze o parę tysięcy Koron, które Rząd chce koniecznie od interesowanych sfer wydobyć.

Jakkolwiek Izba handlowa i przemysłowa, która od szeregu lat sprawą się tą zajmuje, wychodziła zawsze z zapatrywania, któremu też w memoriałach i opiniach władzom przedkładanych niejednokrotnie dała wyraz, że telefon ze Lwowa do Drohobycza powinien być zbudowany w całości kosztem pańskim, to mniema jednak, że, gdy sprawa do tego doszła, iż rozbija się o kwotę kilku tysięcy Koron, które mają złożyć interesenci, należałoby z większą energią sprawę tę traktować i sfery bezpośrednio interesowane powinnyby rozstrzygnąć już stanowczo, czy chcą połączenia telefonicznego i postarają się wreszcie o złożenie tej stosunkowo już nieznaczonej kwoty, czy też raczej wolą z wszystkiego zrezygnować.

Aby sprawę skierować na inne tory, Izba handlowa i przemysłowa proponuje Szan. Towarzystwu, reprezentującemu

bezpośrednio interesowany przemysł naftowy, aby wzięło pod rozwagę uzyskanie potrzebnego funduszu w inny sposób, i albo samo wniosło do Wydziału krajowego, albo też spowodowało interesentów do wniesienia podania o przyznanie brakującej jeszcze kwoty, którą mają złożyć interesenci, z funduszu krajowego.

Z uwagi, że połączenie telefoniczne przyniesie szczególne korzyści przemysłowi krajowemu, który w okolicy Drohobycza jest tak silnie reprezentowany i zasługuje na szczególne poparcie kraju, Izba mniema, że apel do funduszu krajowego przeznaczonego na popieranie przemysłu o subwencję kilku tysięcy koron odniesie niewątpliwie dodatni skutek.

L. 5888.

Przedstawiono Dyrekcji kolei we Lwowie zażalenie kupców zbożowych w Bełzie na stosunki panujące na tamtejszej stacji kolejowej.

L. 5909.

Poparto prośbę Krajowego Związku przemysłowego, stow. z ogr. por. we Lwowie do Ministerstwa handlu o przyznanie zasiłku rządowego na cele towarzystwa w wysokości subwencji krajowej.

L. 5921.

C. k. Ministerstwo handlu reskrytem z 9. grudnia 1905 do l. 67793 przesłało Izbie zbiór przepisów, obowiązujących w poszczególnych państwach względem podróżujących agentów austro węgierskich.

Biuro Izby zawiadomiło o tem interesowane korporacje.

L. 5943.

Wydział krajowy proszono ponownie o dokonanie wyboru trzech delegatów do kuratoryi Muzeum technologicznego Izby.

L. 5951.

Zwrócono się do Ministerstwa kolejowego z przedstawieniem w sprawie obniżenia należności stacyjnych od transportów drzewa surowego na użytek tartaków.

L. 5966.

Dyrekcya poczt zawiadomiła, że wdrożyła na żądanie Izby dochodzenia co do ustanowienia listonosza wiejskiego dla Turki pod Kołomyją, Fatowiec i Kamionki wielkiej.

L. 6002.

C. k. Ministerstwo handlu zawiadomiło Izbę reskryptem z 18. grudnia 1905 l. 6431 H. M. o zawarciu tymczasowego traktatu handlowego między monarchią austriacko-węgierską, a Szwajcaryą, podając zarazem do wiadomości ważniejsze postanowienia taryfowe.

Biuro Izby zawiadomiło o tem interesowane korporacje tudzież wybitniejsze firmy handlowe i przemysłowe.

L. 6043.

W skutek reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z 16-go grudnia 1905 do l. 71481 Prezydium Izby przypomniało interesowanym kołom upływający z dniem 4. względnie 6. stycznia 1906, termin do wniesienia zgłoszeń udziału w międzynarodowych czasowych wystawach specjalnych w Medyolanie w roku 1906.

L. 6097.

Wskutek prośby masarzy lwowskich wystosowano do Wydziału krajowego przedstawienie w sprawie odrzucenia oferty masarzy lwowskich przy rozdaniu dostawy smalcu i słoniny dla szpitala lwowskiego.

L. 6108.

Z powodu nadania orderu wielkiej wstęgi Leopolda przesłało Prezydium w imieniu Izby gratulację bawiącemu wówczas w Wiedniu Ekscelencyi Namiestnikowi hr. Andrzejowi Potockiemu.

Eksc. Namiestnik przesłał na ręce Prezydenta podziękowanie za te życzenia.

L. 6161.

W sprawie prośby J. Steuermana, właściciela młyna w Drohobyczu o budowę linii telefonicznej z młyna w Stryju

do kancelaryi przedsiębiorstwa w Drohobyczu, oznajmiono Dyrekcyi poczt po długich rokowaniach, że petent warunków postawionych jako zbyt uciążliwych przyjąć nie może.

Zaznaczono też w odpowiedzi, że Ministerstwo handlu namnożyło tyle najrozmaitszych należytości i trudności, iż jest rzeczą zupełnie zrozumiałą, że w tych warunkach wszelkie dalsze traktowanie sprawy wydaje się bezprzedmiotowe i zbytęczne.

L. 6297.

Wyrażono opinię o zwyczaju kupieckim dotyczącym sposobu przesyłania próbek sztucznych nawozów do staoyi doświadczalnych.

Sprawozdanie powyższe Izba przyjmuje do wiadomości.

L. 6192.

Radca p. M. H. Reich zgłosił pismem z 26. grudnia 1905 nagły wniosek w następującej sprawie :

Nie mając sposobności być obecnym na jutrzejszem posiedzeniu z powodu koniecznego wyjazdu do Wiednia w sprawie kartelu naftowego a pragnąc jako członek Izby ustalić stanowisko, jakie mojem zdaniem w sprawie zamierzonego podniesienia przez Rząd manipulacyjnych należytości kolejowych zająć należy, ośmielam się przedłożyć Wysokiej Izbie na tej drodze następujący wniosek :

Wysoka Izba raczy uchwalić, by przedsięwziąć wszelkie możliwe kroki ku usunięciu tego podwyższenia w całej osnowie projektu lub conajmniej uzyskaniu zwolnienia dla wszelkich produktów naftowych, bądź to surowych bądź fabrykatów od pod wyższyć się mających należytości a to z następującem uzasadnieniem.:

Wiadomem jest chyba Wysokiej Izbie, jakie znaczenie ekonomiczne dla naszego kraju stanowi przemysł naftowy i jak ściśle związanym jest z rozwojem tegoż interes szerokich sfer naftowych reprezentujących najżywotniejszą produktywność naszego kraju.

Projektowane podwyższenie zmierza niechętnie do ubezwładnienia naszej konkurencyi wobec fabryk w innych krajach koronnych naszego Państwa położonych, gdyż pomijając już

fakt, że odnośny projekt odnosić się będzie w ogólności więcej do przewozu bliższych relacji t. z. »Nahverkehr« jest rzeczą niezaprzeczoną, że wszelkie taryfy przewozowe a w ślad potem też wszelkie dodatki i podwyższenia dotkliwiej zawsze obciążają przewozy na bliższe aniżeli na dalsze relacje.

O ile więc przy tym projekcie rozchodzić się będzie o przewóz produktów naftowych wewnątrz kraju, ceny fabrykatów musiałyby doznać z powodu podwyższenia kosztów przewozu tak surowca jak i fabrykatów znacznego podniesienia.

Podniesienie to będzie tem dotkliwsze, ile że, gdzie fabryki konkurencyjne z taryfami innych kolei kalkulować mogą, poza krajem naszym, względnie w całym Państwie austriackim rynek zbytu dla galicyjskich wyrobów musiałyby zostać na zawsze zamkniętym.

Najżywotniejsza oczywiście gałąź przemysłu naszego kraju byłaby narażoną nietylko na nie obliczyć się dającą szkodę lecz też w dalszym skutku na ogólny zastój.

Wiadomem nam jest, że różne sfery wkroczyły już na drogę prowadzącą do uwolnienia względnie wyłączenia różnych produktów masowo konsumcyjnych od projektowanego podwyższenia.

Nie ulega też bynajmniej wątpliwości, że akcja w tym kierunku rzeczowo kierowana w sferach miarodajnych nie dozna wcale zawodu, gdyż Rząd w swoim dążeniu podwyższenia dochodów dla skarbu kolejowego nie zechce chyba taką nowelą przeciąć rozwoju naszego przemysłu naftowego, który przez podwyższenie ogólnych taryf naftowych w roku ubiegłym i tak już po części sparaliżowano i na nieobliczalne narażono straty, jakie przemysł naftowy li tylko ze względu na istniejący kartel w stanie był przetrzymać.

Kartel naftowy znajduje się obecnie u schyłku swego istnienia i porozumienie się interesowanych sfer w kierunku przedłużenia stosunku kartelowego z różnych punktów widzenia zdaje się chwiejnym. O spokojnem tedy zniesieniu dalszego, choćby najminimalniejszego podwyższenia należytości manipulacyjnych kolejowych mowy być nie może.

To też dla uniknięcia tego grożącego obciążenia szerokich warstw naszego przemysłu naftowego należy wdrożyć silną akcyę ze strony Światnej Izby, której pomyślny wynik nie może być wątpliwym.

Po uchwaleniu nagłości zabiera głos p. rad. Russmann i przedstawia, że objęta wnioskiem sprawa została już załatwioną na państwowej radzie kolejowej, tak, że obecnie nie ma owo du do interwencyi ze strony Izby, w obec tego wnosi na odesłanie przedłożonego wniosku do komisji kolejowej.

Po rzeczowym wyjaśnieniu ze strony taryfowego referenta p. Chodkiewicza tudzież przemówieniu p. rad. Dra Kolische-ra, wykazującym, iż — jeżeli zamierzonego podwyższenia taryf nie da się wcale uniknąć — to specjalnie dla Galicyi będzie najkorzystniejszą, jeżeli to nastąpi w formie podwyższenia należytości manipulacyjnych, —

Izba uchwała przekazać zgłoszony wniosek do rozpatrzenia,

3.

L. 5729.

C. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 28. września 1905. $\frac{4496}{A. 26}/1$ III. udzieliło Izbie do zaopiniowania projektowaną taryfę komjniarską dla Liska.

Andrzej Winiarski, osiadły w Lisku przedsiębiorca kominiarski, celem uregulowania opłat za czyszczenie kominów, pieców i kuchen przedłożył miejscowemu c. k. Starostwu do zatwierdzenia taryfę ułożoną przez siebie z uwzględnieniem miejscowych potrzeb i stosunków.

Ponieważ miejscowa rada gminna oświadczyła się za obniżeniem niektórych opłat w tej taryfie, — zaś przesłuchane w tej sprawie stowarzyszenie przemysłowe kominiarzy dla Galicyi, uznając projektowane przez petenta opłaty jako możliwie najniższe, oświadczyło się za zaostreniem taryfy i podwyższeniem jednej pozycyi, — przeto Sekcyja przemysłowa, wychodząc z zapatrywania, iż sam przedsiębiorca przy układaniu projektowanej taryfy kierował się niewątpliwie nietylko interesem własnym, lecz także względami na miejscowe stosunki i potrzeby

— wnosi na oświadczenie się za zatwierdzeniem proponowanej przez przedsiębiorcę taryfy opłat kominiarskich, - co też Izba uchwała.

4.

L. 5813.

C. k. Namiestnictwo reskrytem z dnia 7. grudnia 1905 l. $\frac{3126}{a/10}$ /III. udzieliło Izbie do objawienia zdania prośbę gminy m. Żurawna o udzielenie dodatkowej koncesyi na 4 jarmarki.

Miasteczko Żurawno, leżące w okolicy naddniestrzańskiej, znanej z wypasów i handlu bydła, posiada obecnie koncesyę na odbywanie 8 jarmarków w roku. Ze względu, iż jarmarki te nie wystarczają już dzisiaj dla wzrastających potrzeb miejscowej i okolicznej ludności, zwłaszcza, iż z przyczyny obostrzenia przepisów weterynaryjnych zabroniono w ostatoich atach skupywania bydła i trzody w sposób domokrażny, tak, iż obrót tymi ważnymi dla naszego gospodarstwa artykułami może się odbywać tylko na jarmarkach i targach, — gmina m, Żurawna, poparta przez okoliczne gminy wiejskie, poczyniła starania o uzyskanie dodatkowej koncesyi na dalsze 4 jarmarki tak, by one odbywały się raz w każdym miesiącu.

Ponieważ przedstawione w prośbie stosunki faktyczne uzasadniają w zupełności potrzebę żądanych dodatkowo jarmarków tak w interesie hodowli bydła i trzody jak i ze względu na ożywiony handel tymi artykułami, a wydział rady powiatowej i c. k. Starostwo w Żydaczowie w uznaniu tej potrzeby oświadczyły się zgodnie za uwzględnieniem prośby gminy m. Żurawna, przeto Sekcyja handlowa wnosi, a Izba uchwała oświadczyć się za udzieleniem gminie m. Żurawna dodatkowej koncesyi na odbywanie 4 jarmarków.

5.

L. 5939.

C. k. Namiestnictwo udzieliło Izbie do objawienia zdania wniesioną do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych prośbę gminy m. Lwowa w następującej sprawie:

Chów trzody chlewnej w Galicyi jest podstawą bytu wielkiej części ludności, a rozwój tego chowu przyczynia się zna-

komicie do podniesienia bogactwa kraju. Niestety na podstawie dat statystycznych daje się stwierdzić okoliczność, że chów trzody chlewnej w Galicyi upada z roku na rok a upadek ten wywołuje podrożenie cen mięsa wieprzowego we wszystkich miastach i w stolicy kraju. Gdy w roku 1901 1 klg. mięsa wieprzowego kosztował 96 hal., kosztuje w listopadzie 1905 1 kor. 80 hal. Drożyzna mięsa trzody chlewnej i bydła rzeźnego niepokoi coraz bardziej szerokie warstwy ludności i zniewała do szukania powodów drożyzny i środków zaradczych do jej usunięcia.

Wiadomem jest, że ostatnie lata zapisały się w bilansie ekonomicznym Galicyi bardzo ujemnie, klęski nieurodzaju, powodzi i posuchy stałe nawiedzały nasz kraj. Obok mięsa, bydła i trzody chlewnej, podrożały wszystkie artykuły żywności, ludność w kraju i stolicy podupadająca ekonomicznie wskutek nieprzychylnych konjunktur handlowych, gospodarczych, przemysłowych, wysokich podatków itp. widzi się zagrożoną w swej egzystencji zaś najuboższe sfery społeczeństwa odżywiające się najgorzej są skłonne do chorób rodzących się z nędzy.

Inicyatywa pojedynczych obywateli i grup społeczeństwa, starania reprezentacyi miejskich i stowarzyszeń nie zaradzą same złemu bez wydatnego i doniosłego w skutkach poparcia ze strony czynników i sfer decydujących. Wysoki c. k. Rząd może i jest obowiązany w tem wyjątkowem położeniu niemal wszystkich krajów koronnych przyjść z pomocą mieszkańcom miast a to z pożytkiem dla żywotnych interesów całego państwa i krajów. Jednym z silniejszych środków zaradczych jest zdaniem Reprezentacyi król. stoł. m. Lwowa otwarcie granicy rosyjskiej dla importu trzody chlewnej, pozwolenia sprowadzania jej z Rosyi po dokonaniem załadowania przy wstępie do kraju bez wyładowywania wprost do rzeźni miejskich a więc we Lwowie do rzeźni miejskiej na Gabryelówce na rzeź celem aprowizacyi miasta w mięso. Stać się to może przy równoczesnem uchyleniu zakazu sprowadzania i przewozu trzody chlewnej z Rosyi i Królestwa polskiego wydanego przez c. k. Namiestnictwo we Lwowie, w skutek rozporządzenia Wysokiego c. k. Ministerstwa z 3. października 1885 L. 16087 w wykonaniu §. 5. ustawy z 29 lutego 1880 Dz. u. p. Nr. 35 o zaraźliwych chorobach zwierzęcych. Obawa zawleczenia zarazy po-

moru świń z krajów ościennych, ściśle stosowanie obowiązujących przepisów weterynaryjno-policyjnych w szczególności obecnie już zmienionego rozporządzenia cesarskiego z 2. maja 1889 i 15. września 1900 Dz. u. p. Nr. 81 i 154 wybijanie świń w wielkiej ilości pozbawiło nasz kraj materiału rozplodowego, a powstałego ubytku nie można uzupełnić przybytkiem z zewnątrz kraju, owszem równoczesny stały export trzody chlewnej za granicę powiększa tem bardziej brak jej w kraju. Obrót handlowy żywego towaru jest w wysokim stopniu utrudniony w skutek znacznych kosztów weterynaryjnych przy tym obrocie i w skutek obawy zawleczenia i rozszerzenia zarazy; jeżeli się weźmie pod uwagę, że skonstatowany choćby sporadyczny wypadek pomoru świń, pociąga za sobą nietylko zamknięcie gminy, w której stwierdzono zarazę, ale także i okolicznych powiatów dla wolnego obrotu handlowego, dalej postępowanie administracyjne i opóźnianie przewozu towaru

Gdy postanowienia powyższej ustawy z r. 1880 i dotychczasowe ograniczenia obrotu nierogacizny osiągnęły jako środek prewencyjny, chroniący chów trzody chlewnej w kraju przed zawleczeniem pomoru świń pożądane rezultaty a wiadomo jest że prowincye rosyjskie graniczące z prowincjami austro-węgierskiej monarchii są wolne od dłuższego czasu od wyż wspomnianej choroby, upraszam na mocy uchwały Reprezentacyi miasta z 10. listopada 1905 dodatkowo do petycyi Rady miejskiej z 5. października 1905 do L. 96715/05. Wysokie c. k. ministerstwo spraw wewnętrznych raczy w uwzględnieniu wyżej przytoczonych okoliczności celem zapobieżenia panującej drożyznie trzody chlewnej i mięsa wieprzowego nie tylko w mieście Lwowie. lecz także w całym państwie i kraju zarządzić w drodze właściwej ile możności najrychlej zniesienie zakazu importu trzody chlewnej z Rosyi i Królestwa Polskiego i pozwolić na sprowadzanie nierogacizny z powyższych krajów po przeładowaniu w stacyi granicznej bez dalszego wyładowywania w kraju wprost do rzeźni miejskich, więc we Lwowie do rzeźni miejskiej na Gabryelówce na rzeź celem aprowizacyi miasta w mięso.

Referent Dr. Stesłowicz przedstawia następujący wniosek :

Znana notorycznie drożyzna dotyczy szczególnie trzody chlewnej i bydła rzeźnego, i daje się odczuwać nietylko w stolicy kraju, lecz także w mniejszych miastach prowincjonalnych. Polepszenia stosunków w tym kierunku trudno się spodziewać w najbliższym czasie, gdyż niepomyślne wypadki w ostatnich latach ubiegłych (posucha, pomór i t. d.) wpłynęły niekorzystnie na chów nierogacizny, tak że nagłego i wydatnego wzrostu stanu nierogacizny w naszym kraju nie można tak prędko oczekiwać.

Według dat urzędowych wynosił stan nierogacizny w Galicyi w roku 1900 l. 1,254.334 sztuk, w roku 1901 zaś tylko 948.102 sztuk, a jakkolwiek z ostatnich lat brak dat urzędowych, to jednak śmiało można powiedzieć, że stosunki wcale się nie polepszyły.

Nie zapoznając zatem znaczenia doniosłego, jakie ma dla chowu nierogacizny w kraju ułatwiony jej zbyt i wysoka cena, należy jednak zaznaczyć, że przyszłość i powodzenie tej ważnej gałęzi gospodarstwa wiejskiego nie leży przecież jedynie i wyłącznie w bardzo wysokich cenach, że przeciwnie bardzo wysokie ceny dziesiątkują stan nierogacizny i przyczyniają się raczej do upadku samego chowu, zwłaszcza jeżeli on nie stoi już na tak wysokim stopniu rozwoju, iż wzmożony bardzo popyt nie narusza w niczem podstaw i warunków racjonalnej gospodarki hodowlanej.

Zważyć również trzeba, że w tej mierze wchodzi także w grę interesy szerokich warstw konsumentów, interesy handlu i przemysłu. O ile powinny one w ogóle brane być w rachubę, to tem bardziej muszą być uwzględnione w wypadku, w którym po części schodzą się z interesem produkcji rolnictwa. Właściciel nierogacizny powinien mieć sposobność i możność uzyskania odpowiednio wysokiej ceny za swój towar, z drugiej strony jednak powinien być zniewolony nie tylko do utrzymania stanu nierogacizny na dotychczasowym poziomie, lecz nadto do podniesienia i do intensywniejszego kultywowania chowu nierogacizny w interesie konsumpcji kraju i zyskowności gospodarstwa wiejskiego. Jeżeli więc zachodzą stosunki zewnętrzne niepomyślne dla chowu nierogacizny i umniejszają znacznie stan jej, to właśnie leży w interesie gospodarstwa krajowego nie dążyć jeszcze do spiesniejszego

wybicia nierogaczyny w kraju przez wysprzedanie jej choć za najwyższą cenę, lecz starać się trzeba o racjonalne utrzymanie chowu na poziomie odpowiadającym potrzebom gospodarstwu i oszczędzanie inwentarza celem szybszej i wydatniejszej regeneracji.

Jeżeli zatem w takich wypadkach byłoby nawet uzasadnione żądanie dopuszczenia wzrostu nierogaczyny przez przybytek zewnętrzny, przez dowóz z poza kraju, to już w każdym razie zezwolenie importu na zabicie nie powinno napotkać na opozycję, tem bardziej, że leży ono w zupełnym interesie szerokich warstw konsumentów, oraz w częściowym i czasowym interesie samej produkcji rolniczej i gospodarstwa wiejskiego.

Choćby więc się stało wyłącznie na stanowisku rolnictwa, to musiałyby się przyznać, że w obecnych stosunkach zniesienie zakazu przywozu nierogaczyny jest w zupełności bez szkody dla jakichkolwiek interesów dopuszczalne, zwłaszcza z tem zastrzeżeniem, że obejmować będzie tylko rogaczynę na zabicie, będzie czasowe, a może być wreszcie jeszcze ograniczone ilościowo przez wyznaczenie pewnego maksymalnego kontyngentu.

I ze względów handlowo-politycznych odstąpienie od bezwarunkowego zakazu byłoby w obecnych stosunkach wcale pożądane i nie bez korzyści. Dziś w bilansie handlowym monarchii nie odgrywa nierogaczyna znaczniejszej roli.

Wywóz nierogaczyny z monarchii wyniósł:

w roku 1901	.	.	.	.	13.062 sztuk
" " 1902	.	.	.	.	11.075 "
" " 1903	.	.	.	.	6.372 "
" " 1904	.	.	.	.	3.953 "

Przywóz w tym czasie wyniósł: z Serbii:

w roku 1901	.	108.591	107.794
" " 1902	.	145.404	144.700
" " 1903	.	145.262	138.577
" " 1904	.	157.396	152.846.

Wynika z tych liczb przedewszystkiem, że przywóz przeważa ogromnie nad wywozem, i że stosunek ten jest coraz

niekorzystniejszy dla wywozu, gdyż z jednej strony zmniejsza się on dość szybko, przywóz zaś rośnie w bardzo przyspieszonym tempie. Dalej wynika z tych liczb także fakt, że cały właściwie przywóz nierogaczyny pochodzi z Serbii, skąd się dostaje do Węgier i cały handel nierogaczyną tą jest w rękach węgierskich. Węgrzy zatem, jakkolwiek kraj ich jest nie mniej rolniczym jak Galicya, nietylko nie mają nic przeciw temu przywózowi, lecz uważają go dla swych interesów za bardzo pożądaný. Uczynienie tego samego ustępstwa, z jakiego korzysta Serbia, Rosyi ułatwiłoby w wysokim stopniu zawarcie z nią korzystnego układu handlowego. Niemcy przyznały również Rosyi na tem polu pewne ustępstwa; w układzie handlowym niedawno zawartym podwyższono kontyngent importu świń z Rosyi do Szląska z 1360 na 2500 sztuk tygodniowo, czyli z 70.270 na 130.000 sztuk rocznie. Koncesyę tę dano z tem wyraźnem zastrzeżeniem, że może ona być odjętą w każdej chwili czasowo i częściowo, lub w zupełności, jeżeli będzie to wskazane ze względu na szczególne stosunki weterynaryjne

Izba handlowa i przemysłowa jest zdania, że analogiczne zarządzenie ze strony Austrii jest wielce pożądané i nakazane względami na interes licznej rzeszy konsumentów. Pozwolenie może być dane czasowo i obejmować pewien kontyngent maksymalny wreszcie ograniczać się wyłącznie na nierogaczynę, przeznaczoną wprost na zabicie. Transporty wyłącznie kolejowe musiałyby iść wprost do rzeźni miejskich na rzeź celem aprowizacyi miasta w mięso z wykluczeniem oddania do chowu.

Również powinno być zastrzeżone odwołanie pozwolenia w każdej chwili ze względów sanitarnych.

Pod tymi warunkami przemawia Izba jak najusilniej za rychłym uwzględnieniem próśby gminy miasta Lwowa.

Po przemówieniu p. rad. Ciuchcińskiego, który przedstawia historię czynionych już od dłuższego czasu przez gminę zabiegów w tej żywotnej sprawie i widzi w tem jedyny ratunek dla obniżenia cen mięsa,

Izba uchwała jednomyślnie poprzeć prośbę gminy miasta Lwowa w myśl przedstawionego wniosku.

6. 7.

P. Przewodniczący proponuje, aby, ponieważ sprawy personalne biura Izby, które zamieszczono jako 7 punkt porządku

dziennego, a pierwszy posiedzenia poufnego, stoją w ścisłym związku z budżetem, który Izba ma uchwalić, odbyć przedewszystkiem posiedzenie poufne dla załatwienia spraw personalnych biura, a następnie po załatwieniu tych spraw, otworzyć napowrót posiedzenie publiczne dla uchwalenia budżetu na rok 1906.

Wobec tego, że Izba przyjmuje jednomyślnie tę propozycję, Przewodniczący otwiera posiedzenie poufne, na którym po przedstawieniu wniosków komisji budżetowej przez rad. p. Dr. A. Liliena powzięto następujące uchwały (l. 5933, i 5942):

1) Izba przyznaje urzędnikom Izby począwszy od 1. stycznia 1906 wyższy dodatek aktywalny w wysokości 85% dodatku wiedeńskiego,

2) Izba mianuje adjunkta conceptowego Izby Dr. Abrahama Korkisa conceptistą Izby extra statum i przyznaje mu pobory do tej rangi przywiązane t. j. 2.800 koron płacy i 850 koron dodatku aktywalnego z prawem do 2 dodatków czteroletnich po 200 koron, a to począwszy od dnia 1. stycznia 1906.

3) Izba przyznaje woźnemu Izby Augustowi Foryszowi począwszy od 1. stycznia 1906 wyższe pobory a mianowicie 1000 koron rocznej płacy i 300 koron dodatku, pozostawiając resztę poborów niezmienioną.

Następnie otwiera p Przewodniczący ponownie posiedzenie publiczne, na którym Izba przystępuje do załatwienia preliminarza budżetu Izby na r. 1906, zamieszczonego jako punkt szósty porządku dziennego.

L. 6178.

Rad. p. Dr. A. Lilien przedkłada imieniem Komisji budżetowej następujący Budżet na rok 1906 (znajdujący się na str. 363 i 364).

Preliminarz powyższy wydatków Izby na r. 1906 wykazuje zapotrzebowanie w ogólnej sumie kor. 93.001, wyższe zatem od zeszłorocznego o kwotę 8799 kor., podczas gdy budżet z r. 1905 był wyższy od budżetu na rok 1904 o znacznie wyższą kwotę kor. 12705.

W poszczególnych rubrykach budżetu zachodzą następujące różnice w porównaniu z budżetem zeszłorocznym:

Budżet na rok 1906.

L. p.	Przedmiot	Prelimin. zatwier. na r. 1904	Wynik w r. 1904	Prelimin. zatwier. na r. 1905	Prelimin. na r. 1906	Uwaga
1	Płaca sekretarza	6400	6400	6400	6400	
2	Dodatek aktywalny . . .	960	960	960	1360	+400
3	„ pięcioletni	800	800	800	800	
4	Płaca Wicesekretarza . .	3600	3600	3600	3600	
5	Dodatek aktywalny . . .	720	720	720	1020	+300
6	„ pięcioletni	400	400	400	400	
7	Płaca Konceptisty	2800	2800	2800	2800	
8	Dodatek aktywalny	600	600	600	850	+250
9	„ pięcioletni (dwa)	800	800	800	800	
10	Płaca konceptisty extra statum adjunkta koncep- towego	2200	2200	2200	2800	+600
11	Dodatek aktywalny	480	480	480	850	+370
12	„ czteroletni	200	200	200		-200
13	Płaca kancelisty	1800	1800	1800	1800	
14	Dodatek aktywalny	480	480	480	680	+200
15	„ czteroletni (dwa)	200	200	200	400	+200
16	Płaca woźnego	800	800	800	1000	+200
17	Dodatek aktywalny	240	240	240	300	+60
18	„ pięcioletni	100	100	100	100	
19	Płaca woźnego prowizo- rycznego	..	..	..	720	+720
20	Dodatek do funduszu pensyjnego	1880	1301 10	1580	1280	-300
21	Dyurna	3000	2500	3000	4000	+1000
22	Wydatki kancelaryjne . .	1500	2344 37	2660	2500	-160
23	Książki, czasopisma, in- troligatorskie	1400	1832 91	1400	1400	
24	Czynsz za lokal	..	..	840	840	+840
25	Koszta druków	2000	3826 94	2000	3000	+1000
26	Oświetlenie	200	369 59	500	500	
27	Opał	500	480 14	800	800	
28	Portorya i telegramy . . .	500	415 28	500	500	
29	Koszta podróży	2000	1441 60	2000	2000	
30	Notowanie kursów	600	600	600	600	
31	Fundusz dyspozycyjny Prezyd. Izby	1000	701	1000	1000	
32	Inne wydatki nieprze- widziane	2000	3031 52	2000	2000	

Lp.	Przedmiot	Prelimin. zawier. na r. 1904	Wynik w r. 1904	Prelimin. zawier. na r. 1905	Prelimin. na r. 1906	Uwaga
33	Wydatki na wybory do Izby			3000		-3000
34	Stypendya dla 4. uczniów c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie	240	240	240	480	+240
35	Stypendya dla 4 uczniów c. k. szkoły handlowej we Lwowie	720	600	960	960	
36	Datek na c. k. Akademię handlową we Lwowie	4000	12000	4000	4000	
37	Datek na technol. Muzeum w Wiedniu	32	32	32	32	
38	Subwencya dla Centr. Związku gal. przemysłu fabr. we Lwowie.	200	. .	600	600	
39	Subwencya dla Akademii eksport. w Wiedniu	200	200	200	200	
40	Stypendya dla słuchaczy Akademii eksportowej w Wiedniu	1200	800	2000	2000	
41	Fundusz dla popierania przemysłu rękodziel.	2000	1850	2000	2000	
42	Subwencya dla szkoły przem. w Buczacz	200	200	200	200	
43	Subwencya dla Izby kupieckiej	500	500	600	600	
44	Subwencya dla Izby rękodzielniczej	400	400	400	400	
45	Subwencya na utworzenie tech. Muzeum we Lwowie	4000	4046 45	4000	4000	
46	Subwencya na prowadzenie tech. Muzeum we Lwowie	3000	. . . .	4500	6000	+1500
47	Kataster i statystyka	4000	7013 17	5000	8000	+3000
48	Spis przedsiębiorstw przemysłowych	5000	6272 16	2000	2000	
49	Subwencya dla wystaw	2000	1900	2000	2000	
50	Datek na koszt biura kolej. przy Izbie	. . . .	. .	6000	8000	+2000
51	5% dodat. na fundusz pensyjny	3393	3393	4010	4429	
		71245	81871 23	84202	93001	

W poz. 2, 5, 8, 10, 11, 14, 16 i 17 wstawiono wyższe pobyry stosownie do powziętych a wyżej przytoczonych uchwał,

W poz. 15. wstawiono 200 kor. jako drugi dodatek czteroletni dla kancelisty Izby Edwarda Ripki, który 3. listopada 1905 ukończył 8 lat służby w randze kancelisty.

W poz. 19. wstawiono pobory dla ustanowionego w roku 1905 prowizorycznego woźnego Piotra Kozioła. Ze względu na znacznie zwiększone agendy biurowe i powiększenie lokalności biurowych o cztery pokoje było koniecznem dodanie woźnemu siły pomocniczej.

W poz. 20. nastąpi obniżenie o 300 koron. Fundusz pensyjny wynosił z końcem 1904 roku kwotę koron 64.211.14, w roku 1905 przybywa opłacany jak co rocznie przez Izbę 5% dodatek do funduszu pensyjnego 4.010. nadto datki 2% opłacane przez urzędników 402.33. Stan funduszu z końcem 1905 wyniesie zatem 68.623.47. Zapotrzebowanie w funduszu pensyjnym wynosi obecnie 3980 koron, a mianowicie pobierają:

1. Katarzyna Bardasz, wdowa po koncepciście Izby pensyę wdowią w kwocie	k. 1.050
dodatek na wychowanie syna Adama	„ 210
2. Barbara Zieleniewska, pensya wdowia	„ 1.200
3. Marya Jaszek pensya wdowia	„ 800
4. Piotr Zaklika wysłużony woźny	„ 720
	<hr/>
	razem kor. 3.980.

Gdy odsetki od funduszu pensyjnego złożonego obecnie w listach zastawnych 4% galicyjskiego banku hipotecznego wyniosą w r. 1906 około 2700 koron, pozostaje do pokrycia kwota 1280 kor., którą wstawiono jako wydatek funduszu Izby.

Poz. 21. Z powodu ciągłego przekraczania tej rubryki, spowodowanego zwiększonemi czynnościami biurowemi okazała się potrzeba podwyższenia wydatku na dyurna, tak że w ten sposób uniknie się przekroczenia preliminowanej kwoty na rok przyszły.

Poz. 22. Kwotę wydatku zaokrąglono, wskutek czego wypadła niewielka obniżka.

Poz. 25. Druk sprawozdania rocznego, wyniku ankiet itp. potrzeba wydawania rozmaitych publikacyi, — co wszystko leży w zadaniach i obowiązkach Izby — wywołały potrzebę wstawienia wyższej kwoty.

Poz. 33. Wydatek na wybory, do których przygotowania ukończono w roku bieżącym, odpada.

Poz. 34. Dyrekcyja szkoły przemysłowej wystosowała do Izby prośbę o pomnożenie liczby stypendyów, udzielanych uczniom tej szkoły przez Izbę, a to ze względu na wzmózoną frekwencyę szczególnie na oddziale budowlanym. Sekcyja przemysłowa uznając te motywa, zaproponowała utworzenie 2 nowych stypendyów po 120 kor. a Komisyja budżetowa do tej uchwały sekcyi przemysłowej zastosowała się.

Poz. 46. W obec tego, że Wydział krajowy ma zamianować w najbliższej przyszłości swoich delegatów do Kuratoryi muzeum technologicznego Izby, i będzie można przystąpić do aktywowania tej instytucyi, wstawiono całoroczny wydatek, przypadający na Izbę.

Poz. 47. Prowadzenie katastru przemysłowego i podatkowego przez Izbę jest rzeczą kosztowną, należy jednak do wyraźnie ustanowionych jej obowiązków, i jest wreszcie podstawą do przedsiębrania innych badań statystycznych, które okazują się od wypadku do wypadku potrzebne.

Corocznie przyznawany kredyt na ten cel w kwocie 5000 kor. od kilku lat wykazuje w zamknięciach rachunkowych znaczne przekroczenia, Komisyja budżetowa chcąc usunąć tę anomalię, ustanowiła na posiedzeniu z 21. b. m. etat biura katastralnego, i obliczyła potrzebny wydatek na 8000 kor., które wstawiono też do budżetu.

Poz. 51. jest procentowo obliczoną, wykazuje zatem nieznaczną z rachunku wypadającą zwyżkę.

Na pokrycie preliminarzowej kwoty wydatków w cyfrze ogólnej wyżej podanej . kor. 93.501
z doliczeniem 25% rezerwy stosownie do re-
skryptu Ministerstwa handlu z 18. lipca 1882
l. 2229 t. j. kwoty . . . . . kor. 23.250
zatem razem Kor. 116.251

ma posłużyć przedewszystkiem spodziewana
z końcem r. 1905 reszta kasowa w kwocie . kor. 30.000
wskutek czego do pokrycia dodatkiem do po-
datku zarobkowego przypadnie . . . kor. 86.251.

Gdy wydatność jednego procentu w dodatkach na rzecz Izby przyjąć można przeciętnie na kwotę 28.000 koron,

a obecnie pobierany jest dodatek 3% uzyskana w ten sposób kwota wynosi około 84.000 koron, która wystarczy na pokrycie powyżej wykazanego zapotrzebowania.

Komisya budżetowa wnosi zatem :

Świetna Izba uchwali:

1. Wydatki na rok 1906 przyjmuje się według szczegółowego preliminarza w kwocie ogólnej (razem z 25% rezerwą) 116.251 kor.

2. Na pokrycie tej kwoty ma być ściągnięty na rzecz Izby dodatek w wysokości 3% t. j. 3 halerzy od każdej korony, opłacanej przez uprawnionych do wyboru do Izby tytułem powszechnego podatku zarobkowego i osobnego podatku od przedsiębiorstw obowiązanych do składania rachunków publicznie.

W związku z budżetem pozostają następujące prośby przedłożone Komisji budżetowej:

1) Po myśli uchwały sekcji przemysłowej raczy Świetna Izba stosownie do propozycji dyrekcyi c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie nadać opróżnione na rok 1905/6 stypendya w kwocie po 120 koron uczniom oddziału budowlanego tej szkoły Maryanowi Krawczyńskiemu z III. roku i Stanisławowi Krawczykowi z V. roku. Nadto są do rozdania dwa nowo utworzone stypendya po 120 koron rocznie. Stypendya te proponuje komisya budżetowa nadać Gabryelowi Wegnerowi, uczniowi III. roku rzeźby dekoracyjnej w szkole przemysłowej oraz Antoniemu Lewickiemu uczniowi I. roku oddziału tokarstwa metalowego.

2. Po myśli uchwały sekcji handlowej raczy Świetna Izba podwyższyć na rok 1905/6 słuchaczom II. roku Akademii eksportowej Joachimowi Aschkenazemu i Ludwikowi Mazurkiewiczowi pobierane dotychczas w kwocie 400 kor. stypendya Izby na 600 koron rocznie na przeciąg roku szkolnego 1905/6.

Opróżnione dwa dalsze stypendya po 400 koron rocznie raczy Świetna Izba nadać na przeciąg roku szkolnego 1905/6 słuchaczom I. roku Akademii eksportowej Feliksowi Wilińskiemu i Eugeniuszowi Zaleskiemu.

Ponieważ w bieżącym roku nie wszyscy stypendyści pobrali drugą ratę półroczną. pozostało w tej rubryce zaoszczędzić

dzenie w kwocie o 600 kron. Kwoty tej proponuje komisya budżetowa użyć na przyznanie słuchaczom II. roku Akademii eksportowej Abrahamowi Rathowi i Bazylemu Uhrynowi, którzy także wnieśli podanie o stypendyum, zasiłku jednorazowego po 300 koron.

3. Świetna Izba raczy jak w latach poprzednich wyznaczyć na rok 1906 kwotę 200 koron dla deputacyi szkolnej Akademii handlowej celem zakupna zeszytów i przyborów naukowych dla ubogich uczniów.

4. Świetna Izba raczy stosownie do propozycyi Dyrekcyi Akademii handlowej we Lwowie nadać opróżnione na rok 1905/6 cztery stypendya w kwocie po 240 koron uczniom tej Akademii Stanisławowi Duszczyńskiemu, Samuelowi Erbowi, Janowi Warzenicy i Abrahamowi Wattenbergowi.

5. Po myśli uchwały sekcyi przemysłowej raczy Świetna Izba przyznać stowarzyszeniu katolickiej młodzieży rękodzielniczej „Skała“ we Lwowie jednorazową subwencyę w kwocie 150 koron — z rubryki 41. fundusz na popieranie przemysłu rękodzielniczego.

6. Stosownie do uchwały sekcyi przemysłowej raczy Świetna Izba przyznać wydawnictwu tygodnika „Przemysłowiec“ jednorazową subwencyę w kwocie 400 koron płatną w czterech ratach kwartalnych z dołu również z rubryki 41.

W głosowaniu Izba uchwała cały preliminarz budżetu wraz z proponowanym pokryciem, niemniej wszystkie wnioski, przedstawione przez p. referenta budżetowego.

8, 9, 10, 11, 12.

Na tem p. Przewodniczący zamyka posiedzenie jawne i zarządza ponownie posiedzenie poufne dla załatwienia reszty spraw, zamieszczonych na porządku dziennym posiedzenia poufnego.

Na posiedzeniu poufnem wydano następujące opinie: w sprawie prośby firmy J. J. Philipp i synów właścicieli młyna Marya Helena we Lwowie o nadanie odznaczenia używania orła cesarskiego w godle i pieczęci (l. 4405),

w sprawie prośby Leopolda Weinberga o koncesyę na biuro reklamacyjne w Drohobyczu (l. 4537),

w sprawie prośby Barucha Rollera o koncesję na biuro pośrednictwa w interesach kredytowych we Lwowie (l. 4764),

w sprawie prośby Natana Blumengartena o koncesję na biuro wywiadowcze dla spraw kredytowych we Lwowie (l. 5521),

wreszcie w sprawie prośby Stowarzyszenia pomocy przemysłowej w Drohobyczu o koncesję na biuro informacyjne dla spraw kredytowych w Drohobyczu (l. 6047).

Po wyczerpaniu porządku dziennego zamyka p. Przewodniczący o godz. 7. wieczorem obrady życzeniem pomyślnego „Nowego Roku“.

Prezydent:

Horowitz

Sekretarz:

Stesłowicz

Protokół sprawdzili:

Nathansohn

Wiśniewski.

Wysoki Sejmie!

Na pierwszym posiedzeniu Wysokiego Sejmu z 10. b. m. wniósł Wydział krajowy przedłożenie w przedmiocie zaprowadzenia krajowych opłat szynkarskich i podwyższenia krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Koła interesowane wobec tego przedłożenia znalazły się w tem samym położeniu, na jakim od lat wbrew swej woli muszą poprzestawać wobec przeważnej części projektów ustawowych krajowych: dowiadują się o nich wówczas, gdy projekt jest już gotowy i nie mają albo wcale, albo w małej tylko mierze sposobność do wyłuszczenia swych zapatrywań na zamierzoną reformę ustawową. Dla Izb handlowych i przemysłowych wyradza się stąd dość kłopotliwa i drażliwa sytuacja; będąc bowiem legalną reprezentacją interesów zawodowych przemysłu krajowego i handlu muszą pilnie śledzić, czy pojawiające się w ostatniej chwili projekty do ustaw krajowych nie dotyczą interesów przez Izby reprezentowanych, czy podobnej treści przedłożenia nie są zamierzone, i muszą w danym wypadku z własnej inicjatywy, choć niepytane, wytoczyć swe życzenia i żale przed forum krajowej władzy ustawodawczej.

Gdy krajowe Izby handlowe i przemysłowe i inne korporacje zawodowe na polu przemysłu i handlu w kraju istniejące uważają się za powołane do współdziałania w swym zakresie działania nie tylko na polu ustawodawstwa państwowego, na żądanie władz centralnych, lecz z pełną gotowością i ofiarnością skłonne są zawsze do wspólnej pracy na polu ustawodaw-

*) jak wyżej str. 298.

stwa krajowego, o ile wchodzi w grę interesy handlu i przemysłu, gdy dalej każdemu żądaniu i poleceniu najwyższych naszych magistratur autonomicznych powolne są według najlepszej wiedzy i sił zadość uczynić, zupełnie niezrozumiałym jest dla nich system, polegający na zupełnym wyeliminowaniu kooperacji zawodowych korporacji krajowych na polu krajowego ustawodawstwa w zakresie przemysłu i handlu.

Ten dziwny stosunek korporacji zawodowych do Reprezentacji kraju przedstawia się jako tembardziej anormalny, iż Rząd centralny nie tylko przestrzega wobec Izb handlowych i przemysłowych całkiem przeciwnej metody postępowania, lecz w ostatnim czasie wprost zobowiązał się formalnie do wysłuchania tych korporacji przed skodyfikowaniem jakiegokolwiek ustawy w zakresie przemysłu i handlu. Równolegle zatem z tem uznaniem i rozszerzeniem niejako kompetencji Izb do współdziałania w ramach ustawodawstwa państwowego idzie odsuwanie ich od pracy na polu ustawodawstwa krajowego. A nikt nie zdołałby tego uzasadnić twierdzeniem, że ta praca Izb nie miałyby znaczenia lub byłyby bez korzyści dla ogólnego interesu krajowego, lub może ma przed sobą cele negatywnej natury, czyniące całą kooperację niepożądaną.

Dla korporacji przemysłowych i handlowych pozostała zatem wobec tych stosunków jedynie droga uciążliwsza i niewiodąca nieraz do celu ze szkodą dla gospodarstwa krajowego. Zabrać one mogą głos gdy projekt ma się stać ustawą, gdy czas nagli i gdy już proponowane poszczególne poprawki, zmiany i uzupełnienia z reguły nie bywają brane w rachubę.

Wyrażając nadzieję, że stosunki wyżej określone ulegną przecież zmianie, podpisane korporacje proszą zarazem Wysoki Sejm, aby usprawiedliwił spóźnione może nieco wystąpienie niniejsze, i nie uchylał się od wysłuchania poniżej wyszczególnionych wniosków i uwag.

Przedłożenie Wydziału krajowego, o którym na wstępie mowa, powitał kraj z wielkiem zadowoleniem, stanowi ono znaczny postęp w porównaniu ze stosunkami obecnymi, i uwalnia interesowane koła zawodowe oraz miliony konsumentów od ciężącej na nich zmory przywileju propinacyjnego. Godząc się zatem z przewodniemi ideami przedłożenia, podpisane korpora-

cye ograniczają się do rozpatrzenia szczegółowych jego postanowień i proszą Wysoki Sejm o poświęcenie uwagi przedstawionym w tej mierze życzeniom i wnioskom.

Do §. 4.

Stosunki ekonomiczne, niemniej także społeczne i kulturalne w większych miastach prowincjonalnych zbytnio się różnią od stosunków po wsiach i małych miasteczkach, aby do nich jednaką przykładać miarę. Wątpliwości chyba nie ulega, że inaczej, na podstawie innych okoliczności musi być oceniana wartość i rentowność przedsiębiorstwa w większem mieście a inaczej na wsi. Sprawiedliwej oceny na podstawie dokładnej znajomości faktycznych stosunków, można się spodziewać tylko wtenczas, jeśli się uniknie traktowania wszystkich przedsiębiorstw wedle jednego szablonu, jeśli w jak najszerszej mierze uwzględni się czynniki lokalne i da się im sposobność do objawienia zdania. Sądzymy przeto, że leży w interesie ogółu, a z pewnością także nie w ostatnim rzędzie w interesie tych celów, do jakich zmierza projektowana ustawa, już przy tworzeniu komisji szacunkowych tę różnorodność stosunków uwzględnić, mianowicie utworzyć prócz komisji powiatowych osobne komisye dla większych miast prowincjonalnych. Tylko w ten sposób zagwarantowane będzie przy szacowaniu należyte uwzględnienie wszystkich tych różnorodnych lokalnych okoliczności, na które Wydział krajowy w swoim sprawozdaniu słusznie zwraca uwagę.

W obec tego proponujemy do §. 4. następującą poprawkę. Po słowach: »I. instancyi« mają być dodane słowa: »tudzież dla miast, objętych ustawą krajową z dnia 13. marca 1889. dz. u. k. Nr. 24«.

Do §. 5.

O ile przy tworzeniu komisji szacunkowych powiatowych zastrzeżono Radzie powiatowej ingerencyę, o tyle w razie uwzględnienia poprawki, proponowanej do §. 4. zastrzec należy dotyczącym Radom miejskim wpływ na skład miejskich komisji szacunkowych. I dlatego proponujemy następującą poprawkę:

po słowach »a to jednego wyznaczonego« mają być umieszczone słowa »dla komisji powiatowej na wniosek Rady powiatowej, zaś dla komisji miejskiej na wniosek Rady miejskiej«.

Ponadto wymaga ten paragraf zmiany w innym jeszcze kierunku. Nierównomierne traktowanie z jednej strony Rad powiatowych, z drugiej strony Izb handlowych i przemysłowych jest nieusprawiedliwione. Stojąc na straży ważnych interesów handlu, przemysłu i obrotu i mając nadto zapewnić przedstawicielstwu obowiązanych do ponoszenia opłaty szynkarskiej głos w komisji szacunkowej, Izby handlowe i przemysłowe muszą i mają wszelkie podstawy dążyć do tego, aby ich prawo prezentacji nie było ograniczone, ale stało na równi z prawem Rad powiatowych. Dlatego proponujemy w dalszym ciągu do §. 5. następujące zmiany:

W końcowym ustępie należy słowo »wybranego« zastąpić słowem »wyznaczonego«, a nadto należy po słowach »danego powiatu« dodać słowa »względnie miasta« i słowa »na podstawie ternu, przedłożonego przez dotyczącą Izbę handlową i przemysłową« zastąpić słowami: »na wniosek dotyczącej Izby handlowej i przemysłowej«.

W jednym zaś kierunku skład komisji, unormowany w §. 5 przedstawia lukę. Przy wymiarze opłat — obok bezpośrednich materialnych interesów szynkarstwa — wchodzi także w grę ważne ogólniejsze interesy ekonomiczne, szczególnie interesy kilku większych gałęzi produkcji i handlu. W projektowanym składzie komisji nie ma ani jednego członka, powołanego do obrony tych właśnie interesów, nie są też do tego powołani reprezentanci szynkarstwa, jako jednego tylko zawodu i to zawodu bezpośrednio materialnie interesowanego (mimo że wniosek względem ich wyboru stawia Izba handlowa i przemysłowa). Dlatego należałoby wprowadzić do komisji jeszcze osobnego delegata Izby handlowej i przemysłowej dla obrony owych ogólniejszych interesów ekonomicznych.

Do §. 6.

Z brzmienia §. 6. wynika, że intencją ustawodawcy jest, by do komisji apelacyjnej także weszli reprezentanci stron

obowiązanych do uiszczania opłaty szynkarskiej. Sposób jednak, w jaki ten zamiar ma być urzeczywistniony, wydaje nam się niedostateczny i nieodpowiedni. Pomijamy okoliczność, czy porozumienie między trzema Izbami będzie mniej lub więcej łatwe do osiągnięcia, jeśli jedna tylko jest autoryzowaną do przedłożenia Wydziałowi krajowemu propozycji — ale temu przecież zaprzeczyć nie można, że jeśli w komisji apelacyjnej mają zasiadać przedstawiciele stron interesowanych, ci przynajmniej w przybliżeniu muszą znać stosunki tych, których mają szacować. Wątpliwości nie ulega, że stosunki na wschodzie odmienne są od stosunków na zachodzie kraju, i że dlatego sumienny reprezentant, wyznaczony z koła obowiązanych do uiszczania opłaty szynkarskiej w okręgu Izby lwowskiej, będzie się wahał objawiać opinię o szynkarzach z zachodniej części kraju, z tej prostej przyczyny, że tych stosunków nie zna i znać nie może.

Nie ma bowiem jednego »koła obowiązanych do uiszczania opłaty szynkarskiej«, ale tych kół jest więcej. Jeśli tedy Izdom handlowym i przemysłowym ma służyć wpływ na skład komisji apelacyjnej, to niechaj to prawo wykonuje każda Izba osobno i dla siebie. Dlatego prosimy o przyjęcie następującej poprawki do §. 6: ustęp od słów »dwaj mają...« do »w kraju istniejących« ma być zastąpiony następującym ustępem: »trzej mają być wyznaczeni z koła obowiązanych do uiszczania opłaty szynkarskiej, a mianowicie po jednym z okręgu Izb handlowych i przemysłowych w Brodach, w Krakowie i we Lwowie na wniosek dotyczącej Izby«.

Niepodobna też było niedojrzeć, że przez wprowadzenie dwu urzędników sędziowskich w skład komisji apelacyjnej zamierzone jest wykluczenie zażalenia przeciw orzeczeniom komisji apelacyjnej do Trybunału administracyjnego. Uznając słuszną tendencję do jak najdalej idącego uwolnienia naszej autonomii od ingerencji władz centralnych i zdając sobie sprawę z tego, że tylko rzadkie wypadki, mianowicie tylko te, w których zachodziłoby naruszenie zasad postępowania, kwalifikowałyby się do zażeń przed forum sądu administracyjnego, nie mogą podpisane korporacje nie zauważyć, że dążność do zupełnego wykluczenia zażeń przed forum

Trybunału administracyjnego w danym wypadku w rażącym pozostaje przeciwieństwie z tem, cośmy słusznie przywykli uważać za jeden z głównych punktów koniecznej reformy administracji publicznej, mianowicie z zasadniczą tendencją rozszerzenia zakresu i wpływu sądownictwa administracyjnego a ograniczenia dowolności władz administracyjnych przez to sądownictwo administracyjne.

Do §. 7.

W celu uniknięcia wszelkich wątpliwości należy drugi ustęp tego §-fu uzupełnić słowami „w sposób oznaczony w §§. 5. i 6“

Do §. 10.

Granice górną opłat szynkarskich dla wyszynku pędzonych płynów wysokowych, oznaczoną w taryfie kwotą 90 koron, uważają podpisane korporacje za wygórowaną znacznie ponad słuszną i dostateczną miarę.

Dosięga ona bowiem prawie najwyższych granic obecnego obciążenia propinacyjnego. Obciążenie wynoszące 90 koron i wyższe od 90 kor., należy do rzadkości i zdarza się tylko w miastach, a w danych cyfrach mieści się nie samo tylko obciążenie propinacyjne, lecz także wynoszące z reguły 15—40 kor. od 1 hl. obciążenie z tytułu opłat komunalnych, które przecież niezależnie od opłat szynkarskich po roku 1910 zostanie w mocy. Przemysł należy do miast, w których obciążenie propinacyjne jest niezwykle wysokie. Przecież wynosi ono tam dla spirytusu razem z opłatą komunalną koło 90 koron, a bez niej — czyste propinacyjne obciążenie — **73 K. 56 h.**

Obecne przecięcie obciążenia propinacyjnego (czystego — bez opłat komunalnych) na wyszynku pędzonych trunków wysokowych nie wynosi 60 kor., jakby wypadało z granic 30 kor. — 90 kor., lecz najwyżej około 45 kor. (W miastach i miasteczkach bywa czasem wyższe, po wsiach z reguły znacznie niższe od tego przecięcia).

Nie może zaś być intencją ustawodawcy — przy chwałebnej dążności zapewnienia jak największych dochodów kra-

jowi — petryfikować obecny stan obciążenia, który nie tylko w systemie poboru lecz także i w samej nadmiernej wysokości streszcza znane ujemne strony propinacyi, w szczególności — redukując prawowity zysk szynkarzy do *minimum* — stanowi dla nich podniecie do fałszowania trunków oraz do uzupełniania niewystarczających dochodów z szynkarstwa innymi ubocznymi nie zawsze zalecenia godnymi sposobami.

Ogólna konsumpcya spirytusu w kraju naszym wynosi 330.000 hl. Jeżeli odliczymy konsumpcyę miast Lwowa i Krakowa, oraz konsumpcyę wódek w naczyniach handlowym sposobem zamkniętych, otrzymamy co najmniej 250.000 hl. spirytusu szynkowanego, które przy przecięciu 60 kor., wynikającym z projektu Wydziału krajowego dałyby 15 milionów kor., a więc o 8 milionów kor., ponad proponowany minimalny kontyngent 7 milionów kor. Nie może zaś być intencją ustawodawcy uzyskiwać odrazu dochód o tak olbrzymią kwotę wyższy od ustawowego minimalnego kontyngentu 7 milionów koron, którego ustanowienie byłoby wtedy zbędne i tylko chyba zaślaniałoby miało przed wejściem ustawy w życie — prawdziwy obraz zamierzonego obciążenia.

Wobec tak wymownych cyfr jest zupełnie jasne, że granica od 30 do 60 kor. (zamiast 90), którą podpisane korporacje pozwalają sobie zaproponować Wysokiemu Sejmowi, nie tylko najzupełniej wystarczy, lecz że nawet przecięcie tej proponowanej przez nas skali w wysokości 45 kor. dałoby od 250.000 hl. dochód odrazu tak wysoki (11¹/₄ mil. kor.), jakiego ustawodawca nie może mieć na oku, gdyż i ten dochód nie stoi w racjonalnym stosunku do cyfry minimalnego kontyngentu 7 milionów.

Jak słuszne jest nasze żądanie, dowodzi także ta okoliczność, że — gdyby wogóle nie wymierzano wyższych opłat od wyszynku jak po 30 kor. od hl. — dochód z samego wyszynku wyniósłby przy 250.000 hl. 7¹/₂ mil. kor., czyli ¹/₂ mil. koron więcej, niż wynosi minimalny kontyngent ustawowy dla całej ilości opłat szynkarskich.

Nadmienić jeszcze wypada, iż niewątpliwie w izolowanych wypadkach (cukiernie, kawiarnie, lepsze restauracje, szynkujące trunki zbyt kowne i droższe) obciążenie wyższe niż

60 kor., mogłoby być uzasadnione; gdy jednak wypadków tych w ustawie nie możnaby wyszczególnić i najwyższa granica 90 kor., musiałaby ze względów kodyfikacyjnych pozostać dla wszystkich szynków bez różnicy, zachodzi obawa, iż komisye w nadmiarze gorliwości fiskalnej zbyt często stosowałyby najwyższe skale wymiaru nie tylko w owych izolowanych wypadkach.

Wogóle im wyższa ku górze granica, tem więcej pola do takiego różniczkowego traktowania przedsiębiorstw szynkarskich, jakie dyktowane byłoby nie tylko faktycznymi stosunkami rentowności, lecz także może innymi ubocznymi względami.

Potrzebę zmiany w taryfie opłat szynkarskich widzą korporacye także i w tym kierunku, by »drobna sprzedaż« była traktowana na równi z wyszynkiem, a nie łagodniej od niego. Miałaby zatem co do pędzonych płynów wysokowych podlegać skali 30 do 60 koron, co do wina i t. p. skali 5 do 15 koron.

»Drobna sprzedaż« jest, a raczej stać się może, gdyby się rozwinęła — dziś jeszcze ten typ zbytu napojów spirytusowych u nas mało jest znany — konkurencyą »wyszynku«, prawie zupełnie równorzędną, a pod pewnymi względami nawet lepiej uzbrojoną. Nie wymaga ona bowiem równie wielkich lokali i personalu, ani równie wielkich wielu innych kosztów administracyi. Nadto po trunki dla spożycia ich w domu w naczyniach otwartych posyłać będzie do »drobnych sprzedaży« częściej nie uczęszczająca tak chętnie do szynków klasa zamożniejsza niż ludność uboższa. Nie byłoby usprawiedliwione, gdyby ta pierwsza miała trunki wskutek niższych opłat tańsze, niż ludność uboższa.

Faworyzowanie zaś »drobnej sprzedaży« ze względów socyalnych, antialkoholicznych uważać należy za chybione, gdyż skłonnej do odwiedzania szynków i ciągnącej wprost do atmosfery szynkowej ludności uboższej z reguły i w wydatniejszej mierze nie powstrzyma od tego pewna różnica w cenie, która wynikłaby z różnicy obciążenia »szynków« i »drobnych sprzedaży« opłatami szynkarskiemi.

Do §. 11.

Idąc za wzorem ustawy o powszechnym podatku zarobkowym, wprowadza przedłożenie kontyngent przy poborze opłat szynkarskich. Kontyngent określono minimalny: opłaty szynkarskie mają przynieść najmniej 7.000.000 koron rocznie.

Określenie takie kontyngentu nie uwzględnia wcale słusznych interesów obowiązanych do uiszczania opłat; główną bowiem zdrowa myśl i przewodnia idea podatkowego kontyngentu, polegająca na zabezpieczeniu podatników od przeciągania śruby fiskalnej, nie ma tu zastosowania. Kontyngent oznaczono jedynie i wyłącznie na korzyść fiskusa krajowego, a nie dano podatnikom żadnego uspokojenia, nie powiedziano, że dopyt a nie dalej może pójść opodatkowanie.

Koła interesowane, gdy tylko mowa była o zapewnieniu krajowi i miastom źródeł dochodów propinacyjnych, na czas po r. 1910., odrazu stanęły na tem stanowisku, że krajowi i miastom te dochody na spełnienie żądań ekonomicznych i kulturalnych się należą i nie podniósł się ani jeden głos protestu przeciw zamierzonemu opodatkowaniu przemysłu szynkarskiego i handlu napojami spirytusowymi. Wiadomość zaś, że opłaty szynkarskie mają być skontyngentowane, wywarła bardzo uspokajające wrażenie co do przyszłej wysokości opłat. Oznaczenie jednak kontyngentu w sposób, przewidziany w przedłożeniu zatarło to wrażenie, wywołuje bowiem przypuszczenie zupełnie uzasadnione, że śruba przy wymiarze opłat szynkarskich nie będzie prawie niczem krępowaną, i że choćby opłaty te przyniosły wysoki, znacznie od planu finansowego odbiegający wynik, koła interesowane nie mogą i nie mają spodziewać się żadnej ulgi lub zastanowienia dalszego podwyższania opłaty. Przypuszczenie to tem prawdopodobniejsze, o ile się przeciwstawi odnośne postanowienie o krajowej opłacie konsumcyjnej od piwa, kładące przeciw tamę ewentualnemu wzrostowi dochodu kraju z tego źródła i wprowadzające kontyngent maksymalny w wysokości 10 milionów koron. Jest w tem niekonsekwencya. Wszakże opłaty szynkarskie w ostatecznym efekcie obciążą konsumcyę tak samo, jak konsumcyjne opłaty od piwa, zwłaszcza, gdy mają być wymierzane przedewszystkiem na podstawie cyfr odbytu napojów. Skoro zatem wzrost obciąże-

nia konsumpcji jednego (opłatami konsumpcyjnymi od piwa) jest ku górze zlimitowany, niema uzasadnionego powodu, dla którego ta sama zasada nie miałaby być zastosowana względem obciążenia konsumpcji drugiego (opłatami szynkarskimi).

Zachodzi obawa, że bez ustanowienia kontyngentu maksymalnego komisye nie będą się kępowały w stosowaniu wymiarów, zbliżonych do najwyższych granic taryfy opłat szynkarskich, oraz, co za tem idzie — że obciążenie opłatami szynkarskimi łącznie z wyższą opłatą konsumpcyjną od piwa przewyższy dotychczasowe ciężary propinacyjne. Że zaś groza propinacji, którą Wysoki Sejm szczerze pragnie raz na zawsze wygnać, leży nietylko w jej urządzeniach, lecz także w samej nadmiernej wysokości ciężarów i że dzieło koniecznej reformy nietylko nie będzie zupełne, lecz wprost straci ogromną część swej wartości, jeśli obecne ciężary nie będą zmniejszone — zaznaczyliśmy już wyżej w uwagach do §. 10.

Opłata konsumpcyjna od piwa, której jednostka jest stała, niezmienna, ograniczona jest kontyngentem maksymalnym nie ma natomiast tego hamulca posiadać opłata o zmiennej wysokości, nadzwyczaj elastyczna. Maksymalne granice taryfy z §. 10. nie są tu dostateczną zaporą, gdyż — jak samo sprawozdanie Wydziału krajowego powiada na str. 5. — »komisye szacunkowe przy stwierdzaniu obrotu napojami nie są niczem związane«.

Taki zupełny brak granic dla fiskalizmu jest w nowoczesnym systemie skarbowości strasznie »curiosum« — fiskalizm czy państwowy czy autonomiczny nie ma wcale serca, nie może go mieć, a gdy ustawy nie kładą mu tam (czynią to wszystkie ustawy na świecie w ten lub ow sposób, mniej lub więcej ściśle), swoją naturalną zachłannością i ślepotą na względy ekonomiczne musi święcić orgie.

Czy dla uzyskania smutnej sławy wynalazców takiego »curiosum« podatkowego mamy wydawać podatników na łaskę i niełaskę, na łup fiskalizmu?

O ile kraj niewątpliwie potrzebuje nowych źródeł na swe cele, o tyle nie można się zgodzić już z samego tego tytułu z ewentualnością, że interesowani mają ponad swą możliwość

podatkową przyczyniać się do pokrycia potrzeb krajowych i że szczególnie nad jedną warstwą gospodarczą ma stale wisieć niekrępowana śruba podatkowa — krajowa w tym wypadku. Podpisane korporacje są zdania, że działalności komisji szacunkowych musi się położyć pewną granicę i zaporę, i że koniecznem jest ustanowienie pewnego kontyngentu maksymalnego, któryby chronił interesowanych przed dalszem dowolnem podwyższaniem opłat. Będzie to odpowiadać też stosunkom faktycznym i niewykluczonemu w tym wypadku naturalnemu wzrostowi wydatności źródła podatkowego do pewnych granic. Żądanie nasze w tym kierunku określamy więc w ten sposób, aby wzrost dochodu z opłat szynkarskich w okresie w ustawie przewidzianym nie mógł przekroczyć 25% minimalnego kontyngentu i żeby w razie przekroczenia tej granicy wypadająca zwyżka dochodu przypadła w udziale interesowanym przez zastosowanie odpowiedniej zniżki repartycyjnej, analogicznie do odnośnych przepisów o powszechnym podatku zarobkowym, którego konstrukcja przecież w wielu kierunkach służyła za wzór projektowi Wydziału krajowego

Ustanowienie kontyngentu maksymalnego jest nieodzownym postulatem sprawiedliwości podatkowej i główną nań muszą kłaść wagę podpisane korporacje.

Prócz tego §. 11. daje pole jeszcze do następujących uwag:
Kontyngent 7 milionów kor. jest kontyngentem minimalnym i kontyngentem ogólnym — krajowym,

Wskutek tego swojego charakteru umożliwia nierówność i nierównomierność w wymiarze opłat. Będąc bowiem kontyngentem ogólnym, nie liczy się ze stosunkami terytorjalnymi kraju i dopuszcza nierównomierności lokalne, mogące się odbić szkodliwie na innej grupie podatników. Może się bowiem wydarzyć, że poszczególne komisje szacunkowe będą rozmaity metodą mniej lub więcej łagodną dokonywać wymiaru; ponieważ wyrównanie kontyngentu odbywa się dopiero na cały kraj, niestosunkowo niski wymiar, przez jedną komisję uskuteczony, może spowodować konieczność zwyżki repartycyjnej na cały kraj, jakkolwiek właściwie nie zachodziłaby była tego potrzeba, gdyby owa komisja była więcej jednolicie i równomiernie w porównaniu z innymi komisjami postępowała. Innymi słowy,

sprawiedliwości podatkowej odpowiada ustanowienie również kontyngentów mniejszych terytoryalnych, któreby czyniły owe sztuczne przerzucanie niedoboru w opłatach na inne terytoria niemożliwym.

Proponujemy zatem obowiązkowe wyznaczenie minimalnych kontyngentów powiatowych i miejskich, według okręgów komisji szacunkowych. Kontyngenty te dawać musiałyby sumę nie wyższą i nie niższą od 7 milionów. Postanowienia szczegółowe mogłyby być zamieszczone w rozporządzeniu wykonawczem, przyczem nadmieniamy, że jako podstawa pomocnicza do pierwszego oznaczenia tych kontyngentów mogłyby posłużyć między innymi ówczesne czynsze dzierżawne, płacone w danym okręgu za prawo propinacyi.

Jakkolwiek pewnem jest, że opłatami szynkarskimi wydobywać się będzie z kraju znacznie więcej, niż wynosi kontyngent minimalny 7 milionów koron, ustawa, nie zapobiegająca z góry choćby tylko teoretycznie, takim ewentualnościom, jak na wstępie tych uwag wskazano, byłaby niezupełną. Zresztą wprowadzenie kontyngentów terytoryalnych przedstawia tę dogodność dla kraju, że z góry zabezpiecza przed niedociągnięciem do 7 milionów koron, oraz wogóle wyklucza możliwość zwwyżki repartycyjnej.

Do §§. 18 - 20.

Postanowienia §§. 18—20 zajmują się unormowaniem postępowania władz przeważnie w zakresie policyjnym i karnym.

Według §. 18. dla zbadania faktów ważnych przy wymierzaniu opłaty szynkarskiej uprawnione są organa urzędowe na mocy pisemnego upoważnienia przewodniczącego Komisji szacunkowej zwiedzać w czasie ruchu przedsiębiorstwa lokale, w których przemysł jest wykonywany, i badać zapasy.

Cały ten przepis jest częścią niejasny, c ęścią ogólnikowy. Nie określono bowiem, jakim to organom urzędowym służyć będą przewidziane uprawnienia, co przecież nie jest wcale rzeczą obojętną dla kontrybuenta, opłacającego także i inne daniny podatkowe. Dalej nie wymieniono, czy upoważnienie, które daje przewodniczący komisji, będzie generalne na pewien czas, czy też będzie udzielane tylko specjalnie w razie potrze-

by w poszczególnych wypadkach. Ze względów zasadniczych, dla zapobieżenia szykanom oraz ciągłemu niepokojeniu kontrybuentów, moglibyśmy tylko takie specjalne pełnomocnictwa za odpowiednie i możliwe uważać.

Postanowienie, o którym mowa, winno być uzupełnione po myśli analogicznego przepisu §. 280 ustawy o powszechnym podatku zarobkowym, chroniącego kontrybuenta przed za daleko posuniętą energią organu urzędowego w przedsięwziętych badaniach.

§. 20 zawiera wprost drakońskie postanowienia karne. Pominąwszy, że grzywny pieniężne są za wysokie (zwłaszcza wobec faktu, że kara nie uwalnia od uiszczenia ukróconej ewentualnie opłaty), nie możemy zgodzić się z tem, ażeby zachodziła potrzeba wprowadzania samoistnych kar aresztu. Sądzimy, że zagrożenie grzywnami pieniężnymi jest zupełnie wystarczające, i że kary aresztu powinny być stosowane tylko na wypadek nieściągalności grzywny pieniężnej. Że kary, którym mają podlegać kontrybuenci, są bardzo wysokie, a w granicach określonych pozostawiają zanadto wielkie pole dla dowolności władz, dowodzi porównanie z niektórymi analogicznymi przepisami ustawy o bezpośrednich podatkach osobistych. Według §. 248 np. podlega podatek, który wzbronił organowi urzędowemu wstępu do przedsiębiorstwa, który zatem w danym wypadku dopuściłby się przekroczenia §. 18 ustawy o opłatach szynkarskich, grzywnie od 10 do 200 koron; w innych też wypadkach odnośnie do państwowych podatków osobistych są kary stosunkowo niższe niż przewidziane w projekcie odnośnie do opłat szynkarskich.

Osoby, wezwane w charakterze znawców lub do dostarczenia wyjaśnień, mają podlegać w razie niejawienia się lub świadomie fałszywych zeznań grzywnie pieniężnej od 2 K do 200 K ewentualnie do 2000 K. W analogicznym wypadku wynosi grzywna przewidziana przy państwowym podatku zarobkowym najwyżej 600 koron.

Narzekany nieustannie na fiskalizm państwowy. Wysoki Sejm sam już uchwalał rezolucje do Rządu, domagające się łagodniejszej, bardziej europejskiej praktyki w tym względzie. Tymczasem projekt ustawy krajowej o opłatach szynkarskich jest nie tylko co do nieokiełzanej dowolno-

ści wymiaru lecz nawet co do postanowień karnych najpiękniejszym kwiatem fiskalizmu, jakim nie mogą pochlubić się cieplarnie wiedeńskie. Czy przystoi autonomii krajowej iść w danym kierunku dalej niż państwo w analogicznych wypadkach? I strzedz należałoby się przed łatwo nasunąć się mogącym zarzutem, że fiskalizmowi dlatego zostawiono tu szersze ramy, gdyż kontrybuentami są — szynkarze!

Nie można w końcu zgodzić się ze stylizacją pierwszego ustępu §. 20, który całkiem ogólnikowo mówi o przekroczeniach, wyrażając się, że mogą to być przekroczenia postanowień zawartych w §§. 1 do 19 ustawy. Pominąwszy, że nie możemy sobie wyobrazić, jak się można dopuścić przekroczenia takich postanowień jak n. p. zawartych w §. 1, 2, 4, 5, 6 i t. p., musimy zwrócić uwagę na konsekwencye tego ogólnikowego określenia, nie leżące z pewnością w intencji ustawodawcy. W §. 13. wypowiedziany jest obowiązek uiszczania opłat szynkarskich i określone są terminy wpłaty. Kto opłaty nie uiszcza, nie wpłaca jej w przepisany termin, dopuszcza się niewątpliwie przekroczenia przepisu §. 13; czy jednak można choć na chwilę przypuścić, że popełnia przekroczenie przewidziane w §. 20, i że podlega ukaraniu grzywną, względnie aresztem, który byłby w takim razie wznowionym aresztem za długi! Aby uniknąć takich nieporozumień, należy paragrafy, co do których wogóle można się dopuścić przekroczenia, szczegółowo wymienić w §. 20.

Wreszcie piąty ustęp §. 20 normujący odbywanie się postępowania karnego powinien wyraźnie określić, że odbywa się ono przed władzami politycznymi.

Do artykułu II.

Podwyższenie krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa z 1 K. 70 h. na 8 K. — o 6 K. 30 h. — uważają podpisane korporacye przede wszystkim za nieusprawiedliwione w dotychczasowych stosunkach faktycznego obciążenia, które przecież są punktem wyjścia nowych opłat według wyrażonej w sprawozdaniu intencji Wydziału krajowego. Obecnie obciążenie propinacyjne piwa po wsiach stanowczo prawie zawsze niższe jest od kwoty 6 K. 30 h. — tak, że przyjęcie tak znacznego

podwyższenia krajowej opłaty konsumpcyjnej nie przyniosłoby wcale potaniaenia po wsiach piwa, a tem samem tego zwiększenia jego konsumpcyi, do którego dążyć należy jako do ekwiwalentu dla poważnej liczby mniejszych browarów (rolniczych) w zamian za utratę monopolu propinacyjnego niemniej jak w ogóle w interesie krajowej produkcji browarniczej oraz w interesie wzrostu samych dochodów publicznych z opodatkowania piwa przez wrost konsumpcyi.

Nawet w miastach — po potrąceniu pozostających w mocy opłat komunalnych — obecne obciążenie propinacyjne ostatnich, najwięcej konsumowanych gatunków piwa nie o wiele bywa wyższe, czasem także niższe, od proponowanej przez Wydział krajowy podwyżki. (W Przemysłu obciążenie propinacyjne piwa najpośledniejszego — krasieczyńskiego leżaka — wynosi 13 K. 86 h., po potrąceniu 9 koron opłaty komunalnej pozostaje na czyste obciążenie propinacyjne 4 K. 86 h. Dla porównania przytaczamy, że czyste obciążenie propinacyjne — bez opłaty komunalnej — wynosi w Przemysłu dla piwa krasieczyńskiego marcowego 8 K. 70 h., okocimskiego 15 K. 62 h., pilzneńskiego 13 K. 40 h. Analogiczny stosunek obciążenia piw lepszych, droższych i ostatnich istnieje w wielu miastach).

W tych warunkach nietylko po wsiach ale i w miastach nie nastąpiłoby zwiększenie konsumpcyi w tym stopniu, jaki ze względów, wyżej określonych, byłby pożądany. Przy proponowanej podwyżce równe jest obciążenie piw wszelakiej jakości, proveniencji i ceny, kiedy dziś to obciążenie jest różne i co za jedną z niewielu dodatnich stron obecnego systemu uważać należy, silniej spada na piwa lepsze, zbytlowe, droższe, zwłaszcza na piwa zakrajowego pochodzenia, niż na piwa tańsze z browarów krajowych, przeznaczone dla konsumpcyi szerokich warstw ludności. Proponowane zrównanie łączyć się będzie z dość znaczną ulgą i ułatwieniem zbytu dla pierwszych gatunków piwa, spowoduje zwiększenie importu piwa obcego do kraju, a podwyższy ciężary, spadające na piwa lokalne i na mniejsze browary, zagrozić może ich egzystencji.

Zróżniczkowanie obciążenia piwa według ogólnej jego jakości i proveniencji przy opłatach konsumpcyjnych jest niemożliwe, zrównanie jest konieczne; jednakże trzeba

mieć na względzie, że kilka koron różnicy w opłacie na zbyt piwa droższego n. p. takiego, jak pilzneńskie nie ma silniejszego wpływu, podczas gdy wprost zadecydować może o zbyciu piwa tańszego z lokalnych browarów silnie zagrożonym przez znacznie mniej obciążoną, tem samem o wiele łatwiejszą konkurencyę dowożonych z daleka piw droższych. Dlatego uważają podpisane korporacje zniżenie projektowanej kwoty z 8 K. co najmniej na 6 K. za konieczne już z samego względu na utrzymanie egzystencji pokaźnej liczby krajowych browarów.

Taka zmiana pociągnęłaby za sobą zmniejszenie się preliminarzowego przez Wydział krajowy dochodu o 2 miliony koron. Ubytek ten znajdzie sowingą kompensatę w dochodzie z opłat szynkarskich, odrazu niewątpliwie o wiele wyższym od preliminarzowych 7 milionów koron. Wszak sam wyszynk wódki według wyżej podanego obliczenia — przy przecięciu 45 K. od halerza dać musiałby 11¹/₄ milionów koron. A nawet gdyby przyjęto zgodnie z naszym wnioskiem, że wzrost dochodu z opłat szynkarskich nie może być wyższy niż 25% ponad 7 milionów, to w owych 25% niewątpliwie zaraz w pierwszym roku dających się uzyskać, prawie mieści się kompensata za ubytek 2 milionów przy opłacie konsumcyjnej od piwa.

Nie można też zapomnieć, że preliminarz Wydziału krajowego nie uwzględnia wzrostu konsumcyi, który niewątpliwie nastąpi od chwili obecnej do końca roku 1910, a następnie od roku 1911 — o ile wysokość opłat będzie trzymała się w racjonalnych granicach — musi o wiele silniej się zaznaczyć i podnieść znacznie preliminarzowe dochody.

Jeżeli opłatę krajową podwyższy się — jak proponujemy — tylko o 4 K. 30 h., to z tego 30 h. zaledwie spadnie na producenta, a 4 K. przez podniesienie ceny detalicznej o 2 h. na wielkiej szklance, a o 1 h. na małej, gładko wydobędzie się z konsumcyi. Przy podwyższeniu zaś o 6 K. 30 h. — albo szynkarz będzie wydobywał z konsumenta 8 K. t. j. 4 h. od wielkiej, a 2 h. od małej szklanki czyli zarobi na tem bez uzasadnienia rzeczowego po 1 K. 70 h. od hektolitra, co odbije się ujemnie na konsumcyi wiejskiej a nie pozwoli w dostatecznej mierze na wzrost jej po miastach, albo też co prawdopodobniejsze — przy odbiciu tylko 2 h. na wielkiej szklance

1 h. na małej, 4 K. na hl. — sami producenci, konkurujący z sobą silnie i forsujący zbyt, będą musieli wziąć na się ciężar nie 30 h. lecz 2 K. 30 h., który spadnie oczywiście najdotkliwiej na mniejsze browary lokalne. Odbicie bowiem po 3 h. od wielkiej szklanki, a po 1½ h. od małej będzie niemożliwe.

Do Art. III.

Nie czujemy się powołanymi do krytykowania motywów, które Wysoki Wydział krajowy naprowadza na uzasadnienie artykułu III. przedłożonego projektu ustawowego, ani też naszą nie jest rzeczą zapuszczać się w rozbiór kwestyi, czy i o ile miasta, wykonujące dotychczas na swoim terytoryum wyłączne prawo propinacyi i czerpiące teraz z tego źródła przeważną ilość swoich dochodów, miasta, dla których więc obecnie propinacya stanowi główną podstawę całej ich gospodarki, mają tytuł prawny do jakiegokolwiek odszkodowania po wygaśnięciu prawa propinacyi z końcem roku 1910. Nie możemy natomiast z mocy naszego stanowiska zawodowego przejść do porządku dziennego nad faktem, że miasta te są najważniejszymi ogniskami handlu i przemysłu, których rozwój z ich rozwojem ściśle jest związany, iż dlatego konieczną jest rzeczą zapewnić tym miastom po roku 1910 dochody, któreby im zastępowały ubytek dzisiejszych dochodów propinacyjnych. Z tego stanowiska poczuwamy się do obowiązku zaznaczyć, iż przekazywanie miastom kwoty tylko 1.5 miliona koron wydaje nam się wielkim dla tych miast uszczerbkiem. Kwota ta w swej absolutnej cyfrze nie zastąpi miastom utraty dochodów z prawa propinacyjnego (obliczenia Wydziału krajowego w tym względzie są pobieżne i — jak znawcy danych stosunków zgodnie stwierdzają — nie zgadzają się ze stanem faktycznym) a nadto z powodu swej stałości nie uwzględnia ani wzrostu samych miast i ich potrzeb, ani wzrostu dochodów kraju z nowo otworzyć się mających źródeł, na który to wzrost miasta w znacznej mierze się złożą. Mając te okoliczności na względzie, domagać się musimy większego i słusniejszego uwzględnienia interesów miast przez oznaczenie ich udziału stosunkiem procentowym, któryby im z jednej strony zapewnił już zaraz w r. 1911 dochód znaczniejszy od kwoty 1.5 mil., a nadto

stworzył im perspektywę wzrastania tych dochodów w miarę wzrostu dochodów — kraju z nowych opłat.

Do Art. IV.

Powołując się na uwagi na samym wstępie poczynione i wychodząc z założenia, że rozporządzenie wykonawcze w licznych swoich postanowieniach dotknąć musi ważnych interesów przemysłu handlu i obrotu, musimy jako powołani z ustaw i z natury rzeczy do zastępowania i obrony tych interesów prosić, by przed wydaniem tego rozporządzenia wykonawczego nas wysłuchano. Sądzymy, że ta prośba tem bardziej uzasadniona, o ile nas pominięto przy układaniu projektu samej ustawy — niekoniecznie z jej korzyścią. Prosimy zatem, by do artykułu IV. dodano jeszcze na końcu słowa: »po wysłuchaniu krajowych Izb handlowych i przemysłowych«.

Wydział krajowy w słusznem dążeniu do ograniczenia liczby szynków proponuje Wysokiemu Sejmowi krajowemu uchwalenie rezolucyi do c. k. Rządu, ażeby przed wygaśnięciem prawa propinacyi uregulował w Galicyi w drodze ustawodawstwa państwowego wydawanie koncesyi na wyszynk i drobną sprzedaż napojów wysokokowych w ten sposób, by z uwzględnieniem potrzeb ludności przypadał w regule szynk na 500 mieszkańców w gminach miejskich i małomiejskich, zaś na 800 mieszkańców w gminach wiejskich.

Podzielając zupełnie powyższą tendencję, nie możemy oświadczyć się za dążeniem do jej urzeczywistnienia drogą oznaczenia cyfrowego minimum ludności, uzasadniającego dopuszczenie jednego szynku. Nie tylko sama liczba ludności decyduje o istotnej potrzebie szynków, lecz także rozmieszczenie gminy na przestrzeniach większych lub mniejszych, zatrudnienie, zamożność, sposób odżywiania się, skłonności, ruch ludności miejscowej i obcej.

Wobec takiej liczby i różnorodności wpływających na potrzebę szynków czynników cyfrowe minimum, o ileby się go dość ściśle trzymano, wytworzyłyoby w nader licznych wypadkach stosunki, niezgodne z prawdziwą potrzebą, albo też przy większem liczeniu się z istotnymi potrzebami podległoby tyłu wyjątkom, że jako reguła straciłoby wartość.

Przykład takiej reguły tylko na papierze istniejące przedstawiają urządzenia holenderskie; już sama ustawa jeży się od ewentualności, uzasadniających wyjątki.

Zresztą nie ma dostatecznych podstaw ogólnej natury, by zgodziwszy się nawet zasadniczo na cyfrowe oznaczenie minimum ludności tę lub ową cyfrę (dlaczego 500 a nie 600, dlaczego 800 a nie 700) uznać za normalną. Przynajmniej sprawozdanie Wydziału krajowego nie dostarcza w tym kierunku żadnych danych ani motywów.

Jeden tylko motyw praktyczny mógłby być podsunęty pod przyjęcie dla gmin wiejskich minimum 800 dusz. Nasze wiejskie gminy w znacznej większości liczą nie o wiele mniej i nie o wiele więcej, niż 800 mieszkańców. Możeby więc szło o to, by w znacznej większości gmin był tylko jeden szynk i by z góry wykluczona była możliwość konkurencji. Z góry stworzyłoby się w ten sposób w przeważnej ilości gmin stosunki monopoliczne, których zniesienie ze względu na dobro konsumującej ludności wiejskiej, w szczególności na jakość trunków a więc higienę społeczną uważać muszą wszyscy za jedną z najdotodniejszych stron ustania propinacji.

Na wypadek gdyby monopolista faktyczny w tym lub owym kierunku wyzyskiwał swą pozycję na niekorzyść konsumentów, musi być dana władzy przemysłowej możność dopuszczenia konkurencji zdrowej i społecznie potrzebnej. Dlatego decyzja co do ilości szynków w poszczególnych miejscowościach zwłaszcza w pierwszych czasach po ustaniu propinacji, gdy nowe formy wytworzyć muszą nie dające się dziś dokładnie przewidzieć nowe stosunki, musi być bardzo ściśle indywidualizowana, wobec czego nie należy ograniczać swobodnego uznania władzy przemysłowej wprowadzaniem „minimum“ cyfrowego

Dla chwałebnego celu ograniczenia ilości szynków do ram koniecznej potrzeby wystarczy zupełnie, jeśli władze przemysłowe będą ściśle trzymały się tego przepisu ustawy przemysłowej, który czyni udzielenie koncesji zawisłym od zbadanej potrzeby lokalnej.

Skoro wyżej wspomniana propozycja Wydziału krajowego dotyka kwestji wykonywania ustawy przemysłowej odnośnie do szynkarstwa galicyjskiego po roku 1910 i chce słu-

sznie już dziś zwrócić uwagę c. k. Rządu na niektóre tendencje, jakimi władze przemysłowe w wykonywaniu ustawy przemysłowej będą miały się kierować, ze swej strony uważamy za konieczne, by przypomniane zostały c. k. Rządowi niektóre inne doniosłe momenty, dotyczące wykonywania ustawy przemysłowej względem szynkarstwa naszego po r. 1910.

Ustawa przemysłowa słusznie uważa wymóg osobistego prowadzenia przemysłu takiego, jak szynkarski, za kardynalny i słusznie ogranicza wydzierżawianie tego przemysłu, oraz wykonywanie go przez zastępcę do rzadkich wyjątków opartych na ważnych powodach, t. j. na ważnych przeszkodach osobistego wykonywania.

I pośrednio w ten właśnie sposób — o ile idzie o różne gminy — i bezpośrednio wyraźnym przepisem — o ile idzie o tę samą gminę, ustawa przemysłowa słusznie uniemożliwia kumulowanie większej ilości koncesyi szynkarskich w jednym ręku.

Za pierwszym i za drugim przemawiają zasadnicze względy policyjne, wymagające ze względu na wielce niebezpieczną i śliską naturę tego przemysłu, by ten, kto jako właściciel przedewszystkiem odpowiadać zań musi, był też zmuszony sam pilnować tego, za co odpowiadać ma.

Zbyt łagodne wykonywanie tych przepisów w kraju naszym po roku 1910 mogłoby w pewnych kierunkach urządzeniu szynkarstwa nadać cechy dawniejszych urządzeń propinacyjnych i rzucić w ten sposób na intencje administracji publicznej niezupełnie korzystne światło zwłaszcza, gdyby ze względności władz przemysłowych w danym kierunku pewna klasa, nie zajmująca się z reguły ani handlem, ani szynkarstwem, więcej korzystała, niż inne klasy, a szczególnie sfery naprawdę zawodowe.

Należy tedy w interesie sprawiedliwej i rozumnej administracji publicznej domagać się u c. k. Rządu, by za jego staraniem przytoczone przepisy ustawy przemysłowej po 1910 odnośnie do szynkarstwa galicyjskiego ściśle były wykonywane.

Podpisane korporacje jednomyślnie upraszają:

1. Wysoki Sejm krajowy raczy uwzględnić wyżej wyszczególnione zmiany, poprawki i uzupełnienia projektu

ustawy o opłatach szynkarskich, oraz o podwyższeniu krajowej opłaty od piwa.

2. Wysoki Sejm krajowy raczy w miejsce proponowanej przez Wydział krajowy rezolucyi do c. k. Rządu uchwalić następującą rezolucyę:

„Wzywa się c. k. Rząd, by wezas poczynił potrzebne zarządzenia, iżby władze przemysłowe przy udzielaniu koncesyi szynkarskich po zgaśnięciu prawa propinacyi w Galicyi z rokiem 1911 jak najściślej wykonywały przepisy, zawarte w §§. 18. i 19. ustawy przemysłowej, w szczególności nie udzielały więcej koncesyi, aniżeli wymaga stwierdzona potrzeba lokalna i przestrzegały wymogu osobistego wykonywania koncesyi szynkarskich.“

Izba handlowa i przemysłowa w Brodach:

Prezydent:

Bloch

Sekretarz:

Rittel

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie:

Prezydent:

Mendelsburg

Sekretarz:

Benis

Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie:

Prezydent:

Horowitz

Sekretarz:

Stestowicz

Centralny Związek Galicyjskiego przemysłu fabrycznego:

Wiceprezydent:

Baczewski

Dyrektor:

Battaglia

Galicyjski Związek Pivowarów:

Prezes:

Götz

Dyrektor:

Battaglia.

Wyciąg

z protokołu stenograficznego obrad ankiety w sprawie dowodu
uzdolnienia w handlu, odbytej 7. grudnia 1905 w Izbie handlo-
wej i przemysłowej we Lwowie.

Obecni :

Horowitz Samuel, Prezydent Izby handlowej i przemysłowej
jako przewodniczący ;
Małachowski Godzimir, Dr., Poseł „ „ „
Referent ;
Stesłowicz Wład, Dr., sekretarz „ „ „
prow. protokół.

jako zaproszeni eksperci :

1. Abrysowski Julian Lwów
2. Bardasz Ferd. Stan. „
3. Besen Filip „
6. Borys Jan Przemysł
5. Bromilski Jan Lwów
6. Buber Karol „
7. Ciechulski Władysł. „
8. Cieśliński Tadeusz Przemysł
9. Feder M. Żółkiew
10. Feller Szymon Lwów
11. Górski Tadeusz „
12. Gubrynowicz Wład. „
13. Hawranek Gustaw „
14. Jabłoński Teofil Drohobycz

---

*) zob. wyżej str. 311.

15. Jonasz Maurycy Lwów
16. Kauczyński Adam „
17. Lewicki Aleksander „
18. Maschler Klemens (Lwów) Jarosław
19. Nathansohn Filip Lwów
20. Rauch Edmund Stanisławów
21. Reich Mojżesz Herman Lwów
22. Robinsohn Klemens Przemyśl
23. Rosenfeld Leon Lwów
24. Rubinstein Rafał „
25. Scheinbach Mojżesz Przemyśl
26. Stachiewicz Władysław Lwów
27. Strisower Juliusz Jarosław
28. Szkowron Albert Lwów
29. Szydłowski Mieczysław Lwów
30. Winiarz Ludwik „
31. Wixel Jakób „

Zagajając obrady, wita przewodniczący p. Horowitz zgromadzonych przedstawicieli handlu i dziękuje imieniem Izby za gotowość, z jaką przybyli na zaproszenie, by wyjawić swe zdanie w sprawie projektu zmiany ustawy przemysłowej. W pierwszym czytaniu powzięła Nieustająca komisya przemysłowa uchwałę wielkiej doniosłości, domaga się bowiem wprowadzenia do zawodu handlowego dowodu uzdolnienia, skutkiem czego ten wolny dotychczas zawód podlegać ma ograniczeniom podobnie jak przemysł rzemieślniczy. Nim jednak komisya przemysłowa przystąpi do drugiego czytania ustawy i nim rząd zajmie w tej sprawie stanowisko, jest rzeczą pożądaną aby koła interesowane wyjawiły w tej mierze swe zapatrywania, które będą podstawą uchwały Izby. Uchwała ta będzie wskazówką dla zastępcy Izby w Radzie państwa. Taka jest geneza tej ankiety. W końcu wyraża przewodniczący nadzieję, że uchwała Izby, powzięta na podstawie materyału, dostarczonego przez ankietę, znajdzie poparcie u komisyi i Rządu.

Zabiera głos sprawozdawca, poseł Dr. Małachowski, przewodniczący Nieustającej komisyi. Dziękuje Prezydyum Izby za zwołanie ankiety w sprawie może najdonioślejszej w całej reformie ustawy przemysłowej. Reformę tę przedsięwzięto pod

hasłem dowodu uzdolnienia, które raczej miałyby uzasadnienie w rękodzielnach i drobnym przemyśle, gdzie dotychczas nie wymagano żadnych egzaminów, ograniczając się do pewnej ilości lat praktyki, bez względu na to, czy uczeń rzeczywiście się czegoś nauczył i czy wogóle zadawano sobie trudu w tym kierunku. Tu jest reforma potrzebna i na to się wszystkie czynniki zgadzają, że w przemyśle powinno się co najmniej wprowadzić egzamina dla uczniów. Ale zwolennicy tego hasła posunęli się za daleko i zażądali egzaminów dla majstrów, co wywołało różnicę między zdaniem Rządu a zapatrywaniem komisji.

Rząd chce najpierw wprowadzić egzamina dla uczniów i wtedy dalsze w tym kierunku zmiany zarządzić, gdy częściowa reforma dobre wyda owoce. Komisja natomiast uważała za rzecz wskazaną, żeby wprowadzić egzamina i dla majstrów i to obowiązkowo, mimo że równocześnie wielki zjazd przedstawicieli w Kolonii oświadczył się przeciw wszelkim wogóle dowodom uzdolnienia, a więc nawet w rękodzielnach i przemyśle. Nie dość na tem! Komisja poszła jeszcze dalej i zażądała dowodu uzdolnienia dla szynkarstwa i hotelierstwa i wbrew Rządowi dla przemysłu handlowego (Handelsgewerbe), wszystko celem ratowania upadającego przemysłu i handlu, dla których jedyną deskę ocalenia widziano w zaprowadzeniu dowodu uzdolnienia i ustanowieniu komisji, mających stanowić o wymogach, żądanych przez ustawę. Dla zawodu handlowego wymaga się 4 lat nauki i 2 lat tz. »Servierzeit« z uwzględnieniem tych gałęzi (§. 13.), do wykonywania których dowodu uzdolnienia nie potrzeba. Zresztą omówienie szczegółów jest rzeczą zaproszonych. Chwila obecna nadaje się do roztrząsania tej sprawy, bo zaraz po zakończeniu Sejmu obradować będzie Nieustająca komisja. Na podstawie własnych informacji zawiadamia sprawozdawca, że referenci rządów krajowych, wezwani przez Rząd centralny, oświadczyli się na swej konferencji przeciw dowodowi uzdolnienia. Stanowisko Rządu w przyszłości nie jest znane, dotychczas było nieprzychylnie. Na zdanie komisji wywarły nacisk koła kupieckie Czech i prowincji niemieckich, stąd też nie można uchwały komisji uważać za wyraz istotnych przekonań większości. Czas nagli, bo drugie czytanie odbędzie się w najbliższej przyszłości, więc bez względu na to, czy zgromadzeni

pójdą za zapatrywaniem większości Nieustającej komisji, czy też zajmą odrębne stanowisko, jest rzeczą wskazaną, by Izba powzięła uchwałę i ażeby materyał, zebrany przez zaproszonych, przedłożono Nieustającej komisji za pośrednictwem Rządu, gdyż dotychczas Izba nie miała sposobności zdania swego objawić, a to z tego powodu, że w projekcie rządowym przedmiot dzisiejszych obrad nie był poruszony. Dla tego też zachodzi potrzeba wygotowania memoryału, opartego na podstawie porozumienia się z kołami interesowanemi. Co do swego osobistego stanowiska w sprawie uchwały większości, zastrzegł sobie referent wolną rękę, gdyż nie zgadza się na uchwałę, a opinii i wskazówek sfer handlowych nie znał. Wskazówki zaproszonych będą dlań dyrektywą w postępowaniu, którem ilość i jakość podniesionych tu argumentów nada dopiero należytej powagi i wpływu. Prosi o przeprowadzenie debaty.

Po uwadze przewodniczącego, że nie chodzi o powzięcie uchwały, lecz o zebranie materyału dla posiedzenia Izby, rozpoczyna dyskusję p. J a b ł o ń s k i. Zdaje mu się, że będzie wyrazem uczuć wszystkich kolegów, jeśli serdecznie podziękuje Nieustającej komisji, że zajęła się podniesieniem handlu przez żądanie kwalifikacyi, której teraz jedyny kupiec nie potrzebuje. Z zaprowadzeniem wolnego handlu w r. 1859 nastąpił wstydem zdejmujący stan, że kolegą mowcy jest jabłczarka z pod kamienicy. Radością przejmują go wiadomość, że może nastąpić zwrot w tym kierunku. Zastraszającym jest jednak to, że fragnerzy i grajzlerzy dowodu uzdolnienia nie potrzebują, a a mowca nie wie, jaka jest właściwie różnica między fragnerem, grajzlerem a kupcem. Celem podniesienia stanu kupieckiego chciał mowca z gronem innych kupców założyć szkółkę handlową, lecz wszystkie dobre chęci rozbiły się o analfabetyzm młodzieży handlowej.

P. G u b r y n o w i c z przypomina, że przed kilkunastu laty referował tę sprawę w Izbie, że zatem teraz można wyzyskać materyał wówczas zebrany. Co prawda nie było wtenczas możności kształcenia się, bo brakło wszelkich szkół handlowych, prócz jednej we Lwowie przez miasto utrzymywanej.

P. S c h e i n b a c h dziękuje sprawozdawcy, że nie zgodził się na uchwałę komisji, nie porozumiawszy się wprzód z wyborcami. Wywody p. Jabłońskiego nie przemawiają mu wcale

do przekonania, jako wsteczne, zmierzające do uczynienia tego pola pracy niedostępnem dla biedaków. Nowa ustawa wywołałaby w galicyjskim handlu w małych miasteczkach zupełny zastój, bo przecież ci biedacy nie będą mieli za co aż 6 lat przygotowywać się do zawodu. Urządzenia cechowe rzemieślników dowodzą najlepiej, że ograniczenia nie tylko nie przyczyniają się do podniesienia stanu, lecz przeciwnie sprowadzają upadek. Uważa nową ustawę za nieszczęście dla Galicyi i wzywa Izbę, by wszelkiemi siłami starała się jej zapobiedz.

Po krótkiej polemicznej odpowiedzi p. J a b ł o ń s k i e g o, z której wynika, że go źle zrozumiano, gdyż inaczej się wyraził niż myślał, udziela Dr. S t e s ł o w i c z żądanego przez ostatniego mówcę wyjaśnienia co do różnicy między kupcem a fragnerem i grajzlerem. W zasadzie różnicy niema i dopiero nowa ustawa ma ją wprowadzić, domagając się dla jednych dowodu uzdolnienia, zwalniając drugich. Dziś rozstrzyga o zakresie uprawnienia karta przemysłowa, lecz to jest tylko różnica ogólna, którą miało ustalić rozporządzenie ministeryalne, zapowiedziane w r. 1896. Dotąd go jednak jeszcze nie wydano i na razie wie się tyle, że fragnerowi i grajzlerowi wolno trzymać artykuły codziennego spożycia w małej ilości i wartości, nie wolno mu zaś sprzedawać np. towarów łokciowych.

P. B e s z n dopatruje się w nowej ustawie podkładu politycznego, bo wniosła ją i przeprowadziła partya chrześcijańsko-socyalna, by w ten sposób zjednać sobie pewne koła. Jeżeli się przedmiotowo na tę sprawę zapatrywać, to dochodzi się do przekonania, że nowa ustawa odstręczyłaby od handlu cały kapitał, a bez kapitału nie ma rzetelnego solidnego handlu, na którym polega dobrobyt społeczeństwa. Mimo to jest przeciwny ograniczeniom, cieszy się, że już raz zerwano z kastowością i nie chce przyłożyć ręki do dzieła, któreby nas cofnęło o 100 lat wstecz. Bo do czego prowadzi egzamin? Nawet w rzemiośle dzieją się nadużycia, których klasycznym przykładem jest fakt, że zdał pewien uczeń ślusarski, przedkładając podkowę wyciągniętą przed chwilą z wody, jako żądany dowód uzdolnienia. Dla uzyskania koniecznego uzdolnienia do prowadzenia handlu korzennego, który jest najbardziej rozpowszechniony, nie wystarczy ani 20 lat, bo nie dość na tem, żeby kupiec umiał ważyć i napisać fakturę, musi się znać na towarze i wie-

dzieć, skąd go wziąć. Zresztą co się stanie z kupcem, który uzyskawszy dowód uzdolnienia w handlu korzennym, zmuszony jest przerwucić się do innej branży? A zdarza się to często. Kończąc, powtarza mówca raz jeszcze, że nowa ustawa jest na wskrós reakcyjną, a skargi na nieuctwo uczniów są winą samych kupców, którzy o wykształcenie ich nie dbają.

P. Lewicki wita z radością nową ustawę. Podniesie ona godność stanu kupieckiego, który cierpi bardzo z tego powodu, że obok ludzi znacznych poświęcają się mu w bardzo wielu wypadkach wykolejeni, co wszystkie pola mają zamknięte z braku odpowiedniego przygotowania, a tylko handel stoi dla nich otworem. Stają się oni twórcami jednodniowych firm, które nabrawszy we fabrykach towarów na kredyt, sprzedają je za bezcen, by zebrany pieniądz schować, a firmę przenieść na imię jakiego krewnego, skutkiem czego naraża fabrykantów na znaczne straty, a kupiectwo całe poniża w ich opinii tak, że np. za granicą aż się wstyd przyznać, że się pochodzi z Galicyi. Teraz zaś, gdy wejdzie w życie nowa ustawa, będzie wiedział taki fabrykant, że ma do czynienia z solidnym człowiekiem. Że zaś nadto nowa ustawa zostawia wolność kramarzom, więc nie można nic lepszego zrobić, jak oświadczyć się za nią. Sprawie wykształcenia młodzieży handlowej szkodzą «jednodniówki» także dotkliwie, bo stwarzają na oczekaniu za pieniądze zastępy pomocników bez żadnego przygotowania po to, by, jeżeli nie dopuszczali się nadużyć, to przynajmniej dyskredytowali kupca przez nieumiejętność zachowania się w sklepie wobec gości, co odstręcza odbiorców, którzy winią właściciela za to, że jego pomocnicy nie mają żadnego wykształcenia, uważają go po prostu za wykpiętosza. Po wprowadzeniu nowej ustawy podniesie się opieka nad uczniem i wymagania; uczeń będzie musiał ukończyć z dobrym postępem przynajmniej 2 klasy średnie; wtedy handel przestanie być postrachem leniuchów. Oczywiście nie wyklucza to, żeby uczniów nie posyłać już do szkoły: owszem, ale dopiero tuż przed wypisaniem. Wtedy nie będzie tego, co dziś jest na porządku dziennym, że w szkole następuje wymiana skradzionych rzeczy, bo materiał będzie inny, a gdyby się zgodzono na to, by uczeń przed wstąpieniem do handlu odbył 3 miesięczny kurs, gdzieby go pouczono, co to jest handel i jaka jest jego rola w społeczeństwie, toby się

nauczył cenić swój stan, stałby się dzielnym pomocnikiem, a następnie dzielnym i uczciwym towarzyszem w zawodzie. Nowa ustawa jest zatem zapowiedzią lepszej doli stanu kupieckiego, bo zawód ten przestanie być jedyną ucieczką dla nicponiów a zajmie stanowisko godne swego zadania w społeczeństwie.

P. Reich nie podziela zdania mowców poprzednich i obawia się rozczarowania, gdyż nowa ustawa ma ostrze skierowane przeciwko kupiectwu galicyjskiemu, bo trudno przypuścić aby u nas możliwym był dowód uzdolnienia. Najnieodpowiedniejsze są przepisy §. 38., który wzbraniając składom konfekcyi wykonywania poprawek i zamówionych ubrań, pozbawiają tych kupców znacznych zarobków. Po uwadze przewodniczącego, że na razie ograniczyć trzeba obrady do dowodu uzdolnienia, wyraża mowca przekonanie, że skutkiem wprowadzenia nowej ustawy stanie się handel przywilejem pewnej klasy. Jeżeli z jednej strony położy tamę handlowi nierzetelnemu, to z drugiej strony konkurencya wprowadzi frymarczenie świadectwami uzdolnienia.

Ponieważ zgromadzeni nie są ciałem powołanem do powzięcia uchwały, nie chce p. Strisower polemizować z poprzednimi mowcami, tylko powie, co sam myśli i ci kupcy z jego okręgu, z którymi się porozumiewał. Nie ulega wątpliwości, że nowa ustawa ogranicza wolność kupiecką, co w czasie, gdy wszystko dąży do wyzwobodzenia się z wszelkich więzów, krępujących wolność obywatelską, jest objawem bardzo smutnym. Prawda, że zapobiegnie się w ten sposób pewnej konkurencyi, ale czy to będzie lojalnie, by ci, którzy sami bez dowodu uzdolnienia prowadzą handel, stawiali przeszkody ludziom, co z taką samą kwalifikacją do handlu się garną? Zresztą będzie można nową ustawę obchodzić tak, jak przy dowodzie uzdolnienia w przemyśle. Nadto Galicya nie jest jeszcze dojrzałą do takiej ustawy. Przypomina, że fachowi referenci rządów krajowych oświadczyli się przeciw reformie i prosi Prezydium, by w porozumieniu z Izba brodzką i krakowską nie dopuściło do wprowadzenia nowej ustawy w Galicyi, chociażby ją gdzieindziej przyjęto.

Dr. Małachowski prostuje twierdzenie p. Gubrynowicza, jakoby Izba przed kilkunastu laty zastanawiała się nad sprawą, będącą obecnie na porządku dziennym; wtedy nie o tem

radzono, a powtóre radzili nie sami przedstawiciele handlu. Celem sprostowania niektórych zapatrywań, polegających na mylnem interpretowaniu ustawy, przechodzi dla wyjaśnienia projekt Nieustającej komisji. Wyłączyć należy wielki handel, kramarzy, grajzlerów i fragnerów, nadto przemysły handlowe w miejscowościach, gdzie niema żadnego handlu z dowodem uzdolnienia. Egzaminów żadnych się nie żąda, tylko tego, żeby adeptci handlu wykazali się, iż się uczyli i odbyli „Servierzeit“, co razem ma wynosić 6 lat. Czas ten jednak można zastąpić pewnemi studjami, które Ministerstwo oznaczy. Praktyka w jakimkolwiek dziale daje kwalifikację do każdego innego. Mylnem jest zapatrywanie, jakoby projekt ten był dziełem partji chrześcijańsko-socyalnej. W większości Nieustającej komisji partja ta miała tylko jednego przedstawiciela. Ojcem jest p. Pacher, wszechniemiec, a głosowali za nią p. Hauch, wszechniemiec, mały przemysł i Czesi. Z tego widać, że dzieło to nie ma charakteru politycznego. Pobudki, jakie większością kierowały, były następujące:

Handlowi grozi upadek, więc trzeba go ratować. Wina spada na nierzetelne jednostki, co nie mając ani uzdolnienia ani kapitału, chwytają się handlu, jako jedynej deski ratunku. Niesumienni ajenci namawiają do otwarcia handlu, gdzie zły towar idzie o lepsze z nieuczciwością kupca. Stąd szkoda dla handlu i dla stanu. Otóż nowa ustawa ma zapobiedz temu złu, ale różnią się w użyciu środków Rząd i przemysł. Rząd powiada: Jeżeli są jednostki, które szkodzą handlowi, to jeszcze pytanie, czy uzdolnienie, nabyte w jednym dziale a uprawniające do działów innych, przyda się na co! I co jest ważniejsze, czy żeby kupiec miał spryt i ogólne wykształcenie, czy praktykę? Rząd nie godzi się na nabycie uzdolnienia przez praktykę zawodową lecz żąda ogólnego wykształcenia w myśl wywodów hr. Auersperga, który tak się wyraził w komisji po objęciu urzędowania. Tak też przemawiali w komisji przedstawiciele rządu, powołując się jeszcze i na to, że ograniczając handel zaszkodzi się równocześnie przemysłowi i rękodzielom, które handel popiera.

Referent prosi obecnych, by wzięli pod dojrzałą rozważę i te motywa i orzekli, czy nie trzeba wcale dowodu uzdolnienia, czy też — jak wnosi Rząd -- domagać się ogólnego wy-

kształcenia. Z drugiej strony grozi klęska handlowi całej Austrii, bo ograniczenie wyjdzie tylko na korzyść zagranicy, bo wzmoże się jej konkurencya. Prócz tego trudno nie uwzględnić tego stanu rzeczy, że Galicya, gdzie na 6000 gmin 1000 nie ma szkół, to nie Czechy! Jakże więc żądać dowodu wykształcenia od arendarza lub chłopa w kółku rolniczem tam, gdzie brak szkoły? Czy zatem nie należałoby postawić innych wymagań miastom, a innych małym miasteczkom i wsiom, bo tam takie kółko rolnicze jest równie potrzebne rodzinie handlującego jak i całej ludności? Wprawdzie uwalnia się od dowodu uzdolnienia te miejscowości, w których niema jeszcze żadnego przemysłu handlowego, ale wymaga się go już tam, gdzie obok tego jednego sklepu zdałby się jeszcze drugi i trzeci. Dalej czy nie trzeba by zmienić wymagania np. dla handlu korzennego od innych handlów? Rzucono tu myśl wprowadzenia w Galicyi innych przepisów. Sprawozdawca, zajmując się od szeregu lat szkolnictwem, zna najlepiej jego niedostatki. Ale czy to będzie z korzyścią dla kraju połączone, gdy my sami będziemy się dlań domagać piętą „minderwärtig“?

P. B o r y s rad przyjąć nową ustawę z największem zadowoleniem; dzięki jej nastanie nareszcie jakiś ład w kupiectwie, gdzie dotychczas panował bezrząd. Uczniowie nie mają ustawowej opieki i zgłaszają się bez żadnego przygotowania, teraz zaś będą zniewoleni do nauki, gdyż inaczej zawód ten będzie dla nich niedostępny.

P. S c h e i n b a c h zaznacza, że rozstrzygającym jest dla mowcy to, czy ustawa przyniesie korzyść krajowi; stan to rzecz uboczna. A krajowi nowość ta tylko na szkodę wyjdzie, gdyż handel może podnieść tylko zupełna swoboda, jak tego dowodzi kwitnący stan Niemiec, Francyi i Belgii. Prawda, że nieuczciwy handel podkopuje dobre imię kupiectwa i jego kredyt, ale też z tego powodu nie potrzebuje cierpieć kupiec rzetelny, bo takiemu każdy fabrykant kredytu udzieli. Przez usunięcie niewykształconych biedaków zmniejszy się wprawdzie konkurencya, ale co oni wtedy poczną, gdzie oni się obrócą? Antysemityzmem zionie ta ustawa, gdyż skierowana jest głównie przeciw drobnym handlarzom żydowskim, a twórcy jej znani są z swej działalności wrogiej dla żydów. Tylko ci co nie znają

stosunków galicyjskich, mogą zachować tę ustawę, która w nie-szczęściu pograża bardzo wiele ludzi.

We wszystkich dotychczasowych przemówieniach mimo wybitnych różnic zauważył p. Reich zgodę na jedno: jest źle. Przyłącza się do tych, których stan ten skutkiem nowej ustawy jeszcze się pogorszy, bo w naszym kraju panują zgoła odmienne stosunki. Nigdzie w Europie niema dowodu uzdolnienia i dopiero Austria pierwsza ma go otrzymać, chociaż dotychczas wszystkie nowe ustawy dziedziczyło się zwyczajnie po Prusach. Żałować trzeba, że przedstawiciele prowincyi zjawili się w tak małej liczbie; wszyscy potwierdziliby to, że w małych miasteczkach i po wsiach nie da się zastosować chyba z zupełnym upadkiem handlu. Żądanie 6 letniej praktyki idzie za daleko, gdyż są kupcy, a dobrze im się wiedzie, jeżeli mają „dobrą głowę“. Porównanie ze stanem rękodzielniczym, gdzie wymaga się wykształcenia w zawodzie, nie wytrzymuje krytyki bo spryt do handlu można mieć z natury, podczas gdy rzemieślnik nabywa zręczności tylko przez wprawę. Konkurencya przyczynia się raczej do podniesienia handlu niż do jego upadku, a przed nieuczciwością żadna ustawa nie potrafi ochronić. A konkurencya musi być wolna, inaczej nie ma postępu. Ustawa jest dla Galicyi stanowczo za wczesna.

P. Jabłoński zwalcza zarzut antysemityzmu. Ustawa nie jest skierowana przeciw żydom, bo przecież i katolicy będą się musieli uczyć na równi z żydami. Egzaminów teoretycznych mowca sobie nie życzy, gdyż chodzi przede wszystkim o uzdolnienie praktyczne, a tego właśnie nabędzie się w 6 letnim przygotowaniu. Żydzi nawet zyskają na tem, ponieważ znaną jest rzeczą, że mają w tym kierunku osobliwe zdolności. Wzywa przeciwników by otwarcie wyjawili prawdziwy powód, dla którego występują przeciw nowej ustawie, gdyż chęć ratowania, małych handlarzy nie tłómaczy ich oporu, bo i nadal będą mogli otwierać grajzlernie bez dowodu uzdolnienia.

P. Besen omawia sprawę ze stanowiska klas pracujących i zarzuca, że żądając dowodu uzdolnienia, nie ustanawia się wcale ani minimum pracy ani maximum czasu pracy. Brak inteligentnej młodzieży w handlu jest winą kupców, gdyż nikt nie każe im przyjmować analfabetów, którzy potem nadto zamiast uczyć się czegoś praktycznie w sklepie spełniać muszą

najniższe posługi na rozkazy państwa. Tego uczy codzienne doświadczenie. Wielu bardzo kupców nie ma poczucia obowiązków względem takiego adepta i często się zdarza, że cała praktyka zamiast prawdziwego przygotowania staje się czczą formą. Powołanie do życia gremiów, które są dziś karykaturą, rozwiązałoby kwestyę, bo z niem przyszłaby i kontrola i usunięta nieprawidłowości. Zresztą projekt rządu nie budzi wcale ufności jako dowód, że rząd potrzebuje teraz partyi antysemitkiej. Formą jest tylko nowa ustawa, a forma poziomu kupiectwa nie podniesie. Nie sprzeciwia się mowca zasadniczo pewnemu cenzusowi wykształcenia, ale to musi wejść w życie stopniowo. Nie teorii, lecz wychować trzeba kupiectwo.

P. A b r y s o w s k i imieniem kupiectwa lwowskiego i stowarzyszenia kupców i młodzieży handlowej zwraca się do p. Małachowskiego z prośbą, by popierał projekt z lat „Serrvierzeit“ poprzedzonego 4-letnią praktyką, którą można zastąpić 4 niższemi klasami szkoły średniej, szkołą przemysłową lub niższą handlową.

P. B a r d a s z chce zatrzeć złe wrażenie, jakie mogły wywołać dzisiejsze skargi na młodzież handlową. Wyjątki zdarzają się wszędzie i nie brak wykształcenia temu winien. Ale słuszne jest domaganie się wykształcenia i godziwy obowiązek posyłania do szkoły, chociaż zaznaczyć wypada, iż nasi ojcowie bez szkoły sami się kształcili, ale nauka, gdy chłopiec zmęczony całodzienną pracą, żadnych owoców wydać nie może, trzebaby więc posyłać po południu, co dopiero możliwemby było po 3 latach praktyki, zachodzi zatem obawa, żeby do tego czasu nie zapomniał tego, co przedtem umiał. Przyznaje, że kupcy za mało się troszczą o wykształcenie powierzonej im pieczy młodzieży, więc nic dziwnego, że materyał jest zły. Egzamina teoretyczne nie wiele warte. Apeluje do serca kupców, aby dali możliwość kształcenia się młodym ludziom, a wychowują sobie materyał, którego nie będą się potrzebowali wstydić.

Zdaniem p. K a u c z y ń s k i e g o możnaby się oświadczyć za wolnym handlem, gdyby się wychodziło ze stanowiska kapitalistów; kupcy muszą przyklasnąć projektowi Nieustającej komisji, gdyż ograniczenia podniosą handel. Młodzieniec, który popracuje parę lat uczciwie w handlu, znajdzie zawsze

takiego, co ma kapitał, ale z braku dowodu uzdolnienia handlu otworzyć nie może. Tym sposobem tysiącom, którzy z braku kapitału nie mogą myśleć o własnym handlu, stworzy się przez nową ustawę piękną przyszłość. Ograniczenia zmuszą kupców do posyłania uczniów do szkół, naturalnie nie wieczornych, bezwartościowych, a nauka uświadomi w nich cześć dla stanu. W końcu podaje myśl, by się zobowiązać pod słowem, żeby posyłać uczniów do szkół i zagrozić odmówieniem wyzwolenia tym uczniom, którzyby z tego przymusu szkolnego nie chcieli korzystać.

P. A b r y s o w s k i podkreśla raz jeszcze, że jest bezwzględny zwolennikiem jak najdalej idących ograniczeń. Konieczną jest jakaś granica między różnymi rodzajami kupców, trzeba stworzyć prawo pierwszeństwa dla tych, co szereg lat gorliwie w zawodzie pracują, przed przypadkowymi „rycerzami przemysłu“. Projekt nie żąda, aby każdy bezwarunkowo musiał odbyć 4 lata praktyki, pozwala bowiem na wielką ulgę uczniom, mającym wykształcenie, właściwie tedy tylko 2 lata „Servierzeit“ są obowiązkowe, a dla absolwentów Akademii handlowych tylko 1 rok. Pomocnicy handlowi odniosą największe korzyści, gdyż ustawa zmusi ludzi bogatych, nie mających kwalifikacji, do łączenia się z tymi, którzy nie mogą sobie otworzyć handlu, lecz ofiarując innym swe wykształcenie zawodowe i pracę, znajdą daleko lepsze zabezpieczenie niż dotychczas na stanowisku pomocnika. Zmniejszenia konkurencji mowca wcale nie pożąda, bo uczciwe współzawodnictwo wychodzi na korzyść zarówno kupca jak i kupujących. Dowód uzdolnienia podniesie kupiectwo w opinii własnej i społeczeństwa. Wszystko zatem przemawia za przyjęciem projektu Nieustającej komisji, ponieważ wyjdzie on na dobre i kupcom i pracującym i publiczności.

Przewodniczący uważa dyskusję za wyczerpaną i udziela głosu sprawozdawcy Dr. Małachowskiemu w sprawie drugiego punktu porządku dziennego.

P. D r. M a ł a c h o w s k i przedstawia sprawę zaliczenia detalicznego handlu piwem flaszkowym do przemysłów koncesyjonowanych. Czy handel ten ma być traktowany jako osobna koncesja, czy też mieścić się także jako część składowa w kon-

cesyi przemysłu szynkarskiego? Byłoby także pytanie do rozstrzygnięcia, co oznaczać ma wyrażenie „handelsüblich verschlossen und versiegelt“, wreszcie czy koncesya na handel detailiczny piwem flaszkowym uprawniać ma zarazem do spuszczenia piwa do flaszek, czy też nie.

P. Cieśliński jest za tem, aby sprzedaż do 10 litrów była wolna. Na przedmieściach trzymają grajzlernie piwo we flaszkach nie dla zarobku, lecz raczej dla wygody publiczności.

P. A b r y s o w s k i prosi o wyjaśnienie, jaka jest tendencya Rządu, aby handel piwem flaszkowym ograniczyć.

P. Dr. Małachowski. Tu chodzi o dwie kwestye Pierwsza, aby nie robić konkurencyi szynkarzom, względnie aby ta konkurencya była ograniczoną; tendencya jest także, aby przeciwdziałać pokątnemu szynkarstwu. Dalej chodzi też o jakość piwa. Jeżeli piwo jest dobrze zamknięte, nie psuje się, a jeżeli są etykiety, każdy wie, jaki to jest gatunek piwa. Większość komisji różni się w zapatrywaniu swem od Rządu w tym kierunku, że według zdania komisji na ściąganie piwa do flaszek trzeba osobnej koncesyi.

P. W i x e l podnosi, że w gronie ekspertów nie ma restauratorów, przeto musi w ich interesie i obronie przemówić. Dziś piwo flaszkowe sprzedaje się nawet w składach mąki, szynkarze prowadzą od lat walkę, aby tę konkurencyę nielojalną ograniczyć. Oświadcza się także za potrzebą osobnej koncesyi na ściąganie piwa do flaszek.

P. R a u c h zwraca uwagę na szkodliwe dla zdrowia następstwa nieumiejętnego ściągania piwa i powołując się na to, że swoboda pod tym względem prowadzi do nierzetelności, bo sprzedają we flaszkach piwo podrzędnych browarów, zamiast ołumunieckiego albo okocimskiego, domaga się koncesyi na ściąganie piwa do flaszek, — lecz jest za wolnością sprzedawania we flaszkach przedewszystkiem półlitrowych.

P. S z k o w r o n ze względów zdrowotnych przemawia również za potrzebą koncesyi na spuszczenie piwa do flaszek i przyłącza się do zdania, że handel piwem flaszkowym powinien być wolny.

P. A b r y s o w s k i również żąda koncesyi na spuszczenie piwa, dodając, że flaszki powinny mieć odpowiednią etykietę.

P. B o r y s jest zdania, że tak jak po ustaniu prawa propinacyi potrzebną będzie koncesya na sprzedaż napojów palonych w zamkniętych naczyniach tak też i do sprzedaży piwa we flaszkach powinna być wymagana koncesya.

P. D r. M a ł a c h o w s k i podnosi znaczenie §. 38 i szkodliwe następstwa, jakie pociągnąć może projektowana przez komisję zmiana ustępu III., chodzi tu o zasadę, że właścicielowi handlu nie wolna zajmować się wykonaniem albo naprawkami i zmianami, dotyczącymi jego towaru. Najwięcej zagrożony jest handel konfekcyjny. Również browary są tą zmianą zaatakowane, bo jak twierdzą fachowi, beczki tylko wtedy odpowiadają swemu celowi, jeżeli są zrobione pod kierunkiem browarnika. Ograniczenia te tak samo są szkodliwe dla kupców, którym n. p. władza mogłaby zabronić klejenia pudełek z powodu, że do tego trzeba osobnego uzdolnienia, — jak i dla rzemieślników, bo n. p. nie będzie wolno ślusarzowi wyrabiać pudełek drewnianych do opakowania towaru. Mowca wzywa więc obecnych do wyrażenia zdania, czy te ograniczenia są potrzebne.

P. C i e ś l i Ń s k i jest zdania, że co do wyrabiania dla własnej potrzeby ani dla kupca albo dla rzemieślnika ograniczenia nie są pożądane.

P. D r. M a ł a c h o w s k i zapytuje, czy handlarzowi mebli, który sprzedał meble, wolno wykonać naprawy, albo wziąć miarę na przeróbki, jeżeli po ustawieniu mebli okaże się potrzeba zmiany lub przeróbki.

P. A b r y s o w s k i stwierdza, że są pewne rodzaje handlu, w których nie wolno wprawdzie wykonywać nowej roboty n. p. całkowitego ubrania w konfekcyi damskiej czy męskiej, ale kupiec w niektórych wypadkach ułatwia sobie sprzedaż towaru w ten sposób, że daje robić ubranie a bierze miarę. Robić ubrania mu nie wolno, ale jeżeli chodzi o naprawy, to powinny one być dozwolone, bo kupiec sam nie będzie przecież robić tych naprawek, lecz da to pomocnikom.

P. Dr. Małachowski zapytuje, czy n. p. kupcowi, który ma skład gotowych mantylek, wolno brać miarę na przerobienie lub zmianę (Abänderungen und Reparaturen)?

P. Abrysowski oświadcza, że to jest konieczne.

To samo stwierdza p. Rauch.

P. Bromilski stwierdza, że będąc kupcem musi przyjmować zamówienia n. p. dla introligatora, bo publiczność sama zwraca się do niego o to.

P. Bardasz wyraża zdanie, że byłoby to ograniczeniem dla kupców, gdyby im nie wolno było n. p. brać miary na bieliznę. Ale wzięwszy miarę, kupiec musi wykonanie roboty poruczyć koncesyonowanemu majstrowi, a nie wolno im jej wykonać samemu ani poruczyć wykonania pomocnikowi.

Na tem p. Przewodniczący zamknął ankietę.

SUMARYCZNY WYKAZ

zmian miesięcznych względnie kwartalnych w stanie przemysłów
od 1. lipca 1904 do 30. czerwca 1905.

U W A G A:

Litery *a, b, c, d, e, f, g, h*, przy przemysłach rękodzielniczych oznaczają:

- a)* Dowód uzdolnienia złożono wykazaniem praktyki w charakterze ucznia i czeladnika.
- b)* Dowód uzdolnienia złożono pod ułatwieniami z § 14. ustęp ostatni ustawy przemysłowej.
- c)* Dowód uzdolnienia złożono świadectwem szkoły przemysłowej.
- d)* Dowód uzdolnienia złożono dyspensą od świadectwa nauki w myśl §. 14. ust. 7 ustawy przem.
- e)* Wykonywanie przemysłu rozpoczęto na podstawie dyspensy od dowodu uzdolnienia dla rzemiosł pokrewnych w myśl §. 14. ustęp 6. ustawy przem.
- f)* Dowodu uzdolnienia w myśl §. 43. ustawy przemysłowej nie żądano.
- g)* Dyspenza w myśl reskryptu minist. handlu z 14. stycznia 1884 L. 46 987 ex 1883.
- h)* Dowód uzdolnienia złożono tak wedle rubr. *a)* jak wedle rubr. *c)*.

---

*) Zob. wyżej str. 338.

Liczba rodzaju	Rodzaj przemysłu	Nadano kart i koncesyj na przemysły										Suma ogólna	przy-		odpisy	
		rekodzicelnicze								wolne	Lwów miasto		Lwów miasto	Lwów miasto	Lwów miasto	
		a	b	c	d	e	f	g	h							Suma
1	Dzierżawy rolnicze i leśne										6			6		88
2	Ogrodnictwo artyst., zbytkowne i handlowe, hodowla nasion										2			2		1
3	Przemysłowa hodowla i wypas bydła										2			2		15
13	Kamieniołomy										3			3		3
14	Wyrób kamieni młyńskich										1			1		1
16	Kamieniarze, rzeźbiarze i inni obrabiacze kamieni														1	2
21	Wyrób towarów cementowych i betonowych															2
											6			6		88
											2			2		1
											2			2		15
											3			3		3
											1			1		1
											3			3		3
											3			3		3
											2			2		2

Liczba rodzaju	Rodzaj przemysłu	Nadano kart i koncesyj na przemysły										Suma ogólna	przy-		odpisy	
		rękodzielnicze								koncesyjonowane	Lwów		Lwów			
		wolne									miasto		gmina	miasto	gmina	
		a	b	c	d	e	f	g	h	Suma	Ilość kart spisanych i przeliczonych do katastru c (odpisy)	Lwów	gmina	Lwów	gmina	
54	Wyrób towarów druczianych	2								2	2					
56	Wyrób towar. blacharskich	28								28	4	4	1	3		
58	Wyrób towar. miedzianych	1								1	1	1				
61	Wyrób towar. mosiężnych	3								3	3	2	1	2		
64	Wyrób towar. ołowianych	1								1	1					
65	Złotnicy i jubilerzy . . .	7								7	3	4	3	2	1	
69	Szlifowanie, ostrzenie i polerowanie żelaza, stali i metali														1	
70	Trawienie, rytowanie, cyzelowanie i emaliowanie metali	2								2	2	1	1			

76	Wyrób maszyn i narzędzi rolniczych	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
79	Wyrób maszyn innego rodzaju	1			1							
82	Zawody pomocnicze wyrobu wozów	13		13	13	12	4	9	3	9		
85	Przemysł elektrotechniczny					1		1				
86	Wyrób przyrządów matematycznych, fizycznych i optycznych	2		2	2	1	2			1		
88	Wyrób zegarów	18		18	18	7	2	16	2	5		
89	Wyrób przyrządów chirurgicznych i bandaży	4		4	4		1	3				
90	Dentyści-technicy					7	3	4	1			
91	Wyrób fortepianów	2	1	1	3		2	1				
94	Tartaki	3			3	13		3		13		
97	Wyrób wewnątrzdrutu drzewn.					1						1

Liczba rodzaju	Rodzaj przemysłu	Nadano kart i koncesyj na przemysły										Suma ogólna	przy-		odpisy			
		rękodzielnicze								koncesyj- nowane	Lwów		reszta okrę- gu Izby	Lwów	reszta okrę- gu Izby			
		a	b	c	d	e	f	g	h							Suma		
wolne										Ilość kart spisu I. prze- niesionych do katastru (odpisy)								
152	Tkactwo	2										2	3					3
158	Wyrób towarów włóczko- wych, pończoszkowych i szydełkowych	1										1	2	1	2			2
159	Wyrób bobinetu, petinetu i koronek	1										1	1	1				1
160	Wyrób haftów artystycz. . .												1	1				1
163	Blichowanie i farbowanie towarów z wełny, baweł- ny i płócien	3											1	1	2	1		1
165	Wyrób pościeli	1											1	1	1		1	1
166	Tapicerzy i dekoratorzy . .	12											12	1	7	5		1
167	Szycie i wyrób bielizny . .	1											1	5	1		4	1

168	Wyrób odzieży dla mężczyzn i chłopców	95	2	97	97	32	22	75	6	26
169	Wyrób odzieży dla kobiet i dziewcząt	35		35		12	16	19	6	6
170	Szewstwo	130	2	132		72	31	102	12	60
173	Wyrób rękawiczek	1		1				1		
175	Kuśnierstwo i wyrób czapek	30		30		24	1	29		24
176	Wyrób kapeluszy	1		1		1		1		
179	Modniarstwo	11		1		1	11	1		1
182	Czyszczenie bielizny i sukien	17		1		7	14	4	4	3
183	Fryzjerzy i perukarze	42	1	43		11	10	33	7	4
190	Konfekcyja papieru	3		1		3	2	2	2	1
191	Introrigatorzy	15		15		2	2	13	2	
192	Wyrób kartonazj, towarów z tektury i masy papierowej	1		1				1		

Liczba rodzajów	Rodzaj przemysłu	Nadano kart i koncesyj na przemysły										Suma ogólna	przy-		odpisy	
		wolne	rekodzielnicze							koncesyjnowane	Lwów miasto		Lwów miasto	Lwów miasto	Lwów miasto	
			a	b	c	d	e	f	g							h
193	Młyny	17											1	16	3	62
194	Wyrób pieczywa	36	2								38		6	32	3	18
199	Cukiernictwo	1								9			6	4	6	1
201	Rzeźnictwo	119	1		1					121			11	110	20	57
202	Wazelnia flaków i czyszczenie jelit	1												1		
203	Masarstwo	43	1							44			7	37		24
204	Wyrób konserw i musztardy	1												1		1
205	Wyrób surrogatów kawy	1												1		
207	Przemysł nabiałowy	5											5		1	28
209	Piwowarstwo	1														1

Liczba kart spisów i przeliczeń (odpisy)

210	Wyrób płynów spirytusowych i drożdży	5			5	9	4	1	9
211	Wyrób octu					1			1
212	Wyrób win musujących i miodu	5			5		5		
214	Wyrób wody sodowej	10			10	3	10		3
218	Przyjmowanie obcych w gospodę		28		28	18	5	23	0
219	Podawanie potraw i wyszynk	1	287	288	330	21	267	65	265
220	Podawanie kawy, herbaty i czekolady		29	29	8	11	18	3	5
221	Wyszynk napojów spirytusowych				3				3
222	Utrzymywanie gier dozwolonych		11	11	1		11		1
224	Apteki		1	1	1		1		1
225	Wyrób węgla drzewnego octu drzewnego, mazi drzewnej i sadzy								1

Liczba rodzajów	Rodzaj przemysłu	Nadano kart i koncesyj na przemysły										Suma ogólna	przy-		odpisy		
		rękodzielnicze								Koncesy- nowane	Lwów miasto		Lwów okrę- gu Izby	Lwów miasto	Lwów okrę- gu Izby		
		wolne	a	b	c	d	e	f	g							h	Suma
281	Handel kamieni, gliny i pło- dów górniczych	19										19	27	4	15	3	24
282	Handel innych płodów su- rowych	10										10	1	2	8		1
283	Handel towarów kamien- nych, glinianych i szkła- nych	32										32	10	9	23	6	4
284	Handel złota, srebra i dro- gich kamieni	9										9	8	3	6	4	4
285	Handel nieszlachet. metali	38										38	8	6	32	3	5
286	Handel maszyn i broni .	13										13	6	3	10	1	5
287	Handel instrumentów mate- matycznych, optycznych i chirurgicznych	1										1					

Liczba kart spisu L. prze-
mysłowych do katastru c
(odpisy)

Liczba rodzajów	Rodzaj przemysłu	Nadano kart i koncesyj na przemysły										Suma ogólna	przy-		odpisy		
		wolne	rękodzielnicze							koncesjonowane	Lwów		Lwów	Lwów	Lwów		
			a	b	c	d	e	f	g							h	Suma
301	Handel tkanin	181											48	23	48		
302	Handel towarów włóczkowych, koronek, haftów i bielizny	3											3				
303	Handel odzieży	52											19	27	25	9	10
304	Handel obuwia	14											10	8	6	7	3
305	Handel nakryć na głowę	16											7	6	10	5	2
306	Handel różnych przedmiotów przemysłu tkackiego i odzieniaowego	10											3	9	1	3	
307	Handel mięsa	61											28	50	11	23	5
308	Handel dziczyzny, ryb, biatego drobiu i skorupiaków	14											7	9	5	5	2

Lісь карт списанъ Л. преемствонных до кастру (одписъ)

309	Handel owoców, jaj, mleka i nabiału	107	58	56	51	21	37
310	Handel produktów młynar., owoców strączkowych i wyrobów piekarskich	27	18	14	13	3	15
311	Handel wyrobów z cukru	6	1	4	2	1	
312	Handel towarów korzennych i kolonialnych	89	49	33	26	11	38
313	Handel artykułów spożywczych	2	1		2		1
314	Uprawnienia straganowe	1			1		
315	Handel wiktuałów targow.	76	67	12	64	10	57
316	Grajzlerne	235	106	152	83	87	19
317	Kramarstwo	54	32		54		32
318	Handel towar. mięszanych	1285	212	38	1247	5	207
319	Handel wina, piwa i moczcu owocowego	35	5	15	20	5	

Liczba rodzajów	Rodzaj przemysłu	Nadano kart i koncesyj na przemysły										Suma ogólna	przy-		odpisy			
		wolne		reżodzielnicze									Lwów		Lwów			
		a	b	c	d	e	f	g	h	Suma	koncesyjonowane		miasto	gubernia	miasto	gubernia		
320	Handel palonych napojów spirytusowych	20											20	11	2	18	11	
321	Handel octu, lodu, wody sodowej i wód mineralnych	5											5	1	2	3		1
323	Handel materyałów, tłuszczów, perfumeryi i produktów chemicznych . . .	57											87	43	38	49	26	16
324	Handel towarów drobiażkowych i galanteryjnych . .	100											100	50	37	63	24	26
325	Handel używanych przedmiotów	1									24		25	12	6	19	8	4
326	Handel innych towarów . . .	14											14	5	10	4	3	2
327	Objężdżanie targów	19											19		11	8		

Lisec kart spisan i przemieszczonych do katastru c (odpisy)

329	Handel uliczny artykułów codziennego użytku . . .	19				19	14	5		
334	Zakłady pieniężne i kredyt.	11				11	6	5	6	10
336	Zakłady spedycyjne i komi-sowe	10				10	7	3		
337	Ajenci i faktorzy handlowi	15				15	11	4	13	16
340	Przewóz osób i towarów .	2				54	9	47	15	41
341	Przewóz wodny						1		1	
342	Grzebanie umarłych					4	1	4		1
343	Posługacze i świadczenia usług osobistych					1	1	1		
344	Wypożyczalnie	1				1	1	1		
345	Biura adresowe, ogłoszeń, informacyjne i podróże	1				1		1		
349	Zarobkowanie z zakresu pielęgnowania zdrowia i higieny ciała	1				1				1

No.	Plant Name	Locality	Altitude	Season	Collector	Notes
101	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
102	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
103	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
104	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
105	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
106	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
107	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
108	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
109	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
110	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
111	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
112	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
113	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
114	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
115	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
116	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
117	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
118	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
119	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...
120	<i>Pinus densata</i>	...	...	...	...	...

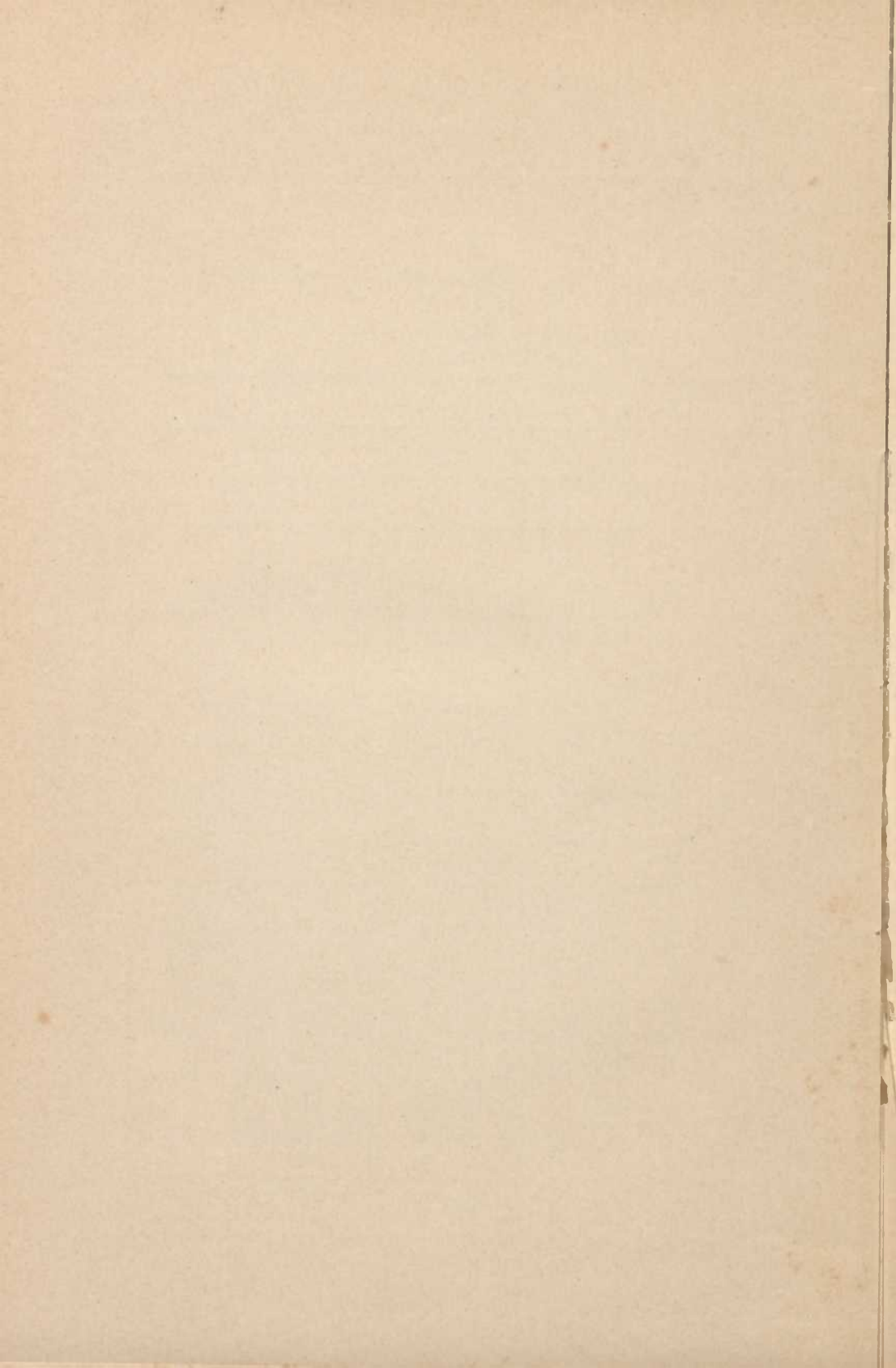
Statut organizacyjny

z dnia 1972 roku

MUZEUM TECHNOLOGICZNEGO

Polonia Center Fracorta Judo

na potrzeby technologiczne

Statut organizacyjny

założonego przez Izbę handlową i przemysłową
we Lwowie

MUZEUM TECHNOLOGICZNEGO

imienia Cesarza Franciszka Józefa

dla przemysłu rękodzielniczego.

LWÓW.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki

1906.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE MUSEUM OF THE HISTORY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

MUSEUM

OF THE HISTORY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

CHICAGO, ILLINOIS

1956

1956

UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

STATUT ORGANIZACYJNY

założonego przez Izbę handlową i przemysłową we Lwowie

MUZEUM TECHNOLOGICZNEGO

imienia Cesarza Franciszka Józefa

dla przemysłu rękodzielniczego.

---

§. 1.

C e l

Lwowska Izba handlowa i przemysłowa zakłada na uczczenie 50-letniego jubileuszu panowania Najmiłociwszego Cesarza i Króla Franciszka Józefa I. w celu systematycznego popierania technicznej strony produkcji przemysłu rękodzielniczego :

Muzeum technologiczne imienia Cesarza Franciszka Józefa dla przemysłu rękodzielniczego we Lwowie.

W tym celu będzie Muzeum rozwijać swą działalność w następujących kierunkach :

- 1) Zaznajamiać przemysłowców z kaźdoczesnym technicznym postępm przy zastosowywaniu używanych w poszczególnych przemysłach maszyn i przyrządów.

- 2) Szerzyć wśród przemysłowców znajomość nowych wypróbowanych metod produkcji.
- 3) Dostarczać względnie przedstawiać przemysłowcom wzo-ry surowców lub wytworów na pół gotowych potrzebnych do rozwoju produkcji.
- 4) Pośredniczyć przy akcyach podjętych dla podniesienia drobnej produkcji rękodzielniczej przez państwo, kraj i inne czynniki publiczne lub prywatne.
- 5) Pośredniczyć między przemysłowcami rękodzielniczymi z jednej a fabrykantami maszyn i przyrządów i dostawcami surowców i wytworów na pół gotowych z drugiej strony.
- 6) Udzielać rady fachowej, jak niemniej wszelkiego rodzaju poparcia odnoszącego się do postępu techniki produkcyjnej przemysłu rękodzielniczego.

§. 2.

S r o d k i.

Do osiągnięcia powyższych celów służyć będą na razie:

- 1) Stała — jednak wedle zachodzącej potrzeby zmieniająca i uzupełniająca się pod względem szczegółów wystawa motorów, maszyn, przyrządów i narzędzi dla przemysłu rękodzielniczego.

(Motory i maszyny mogą być bądź to nabywane przez Muzeum, bądź też od fabrykantów wypożyczane.)

- 2) Stała — pod względem szczegółów jednak ciągle zmieniająca się i uzupełniana wystawa surowców i wytworów na pół gotowych, wzorowych maszyn i narzędzi, urządzeń higieny przemysłowej, przyrządów chroniących od przypadków, chemikaliów w przemyśle używanych, w końcu uzmysłowienie nowych wypróbowanych sposobów produkcji.
- 3) Odbywanie z własnej inicjatywy jak niemniej na wezwanie przemysłowców prób z surowcami, maszynami i przyrządami w celu stwierdzenia korzyści przy produkcji z nich wynikającej.

- 4) Założenie stałego biura informacyjnego dla udzielania rady pod względem technicznym.
- 5) Założenie publicznej sali rysunkowej, połączonej z fachową biblioteką i czytelnią.
- 6) Urządzanie w miastach prowincjonalnych czasowych wystaw fachowych, połączonych z demonstrowaniem nowych przyrządów i maszyn.
- 7) Urządzanie kursów specjalnych i ćwiczeń połączonych z demonstracjami dla majstrów, pomocników i uczniów przemysłowych.
- 8) Pośredniczenie w nabywaniu przyrządów i środków pomocniczych z funduszków publicznych, udzielanie pomocy przy pierwszym ich urządzeniu, pośredniczenie w dostarczaniu środków naukowych dla naukowych zakładów przemysłowych, w końcu wypożyczanie modeli, przyrządów, książek i t. d. przemysłowcom nie mieszkającym we Lwowie.
- 9) Udzielanie premii i odszczególnień osobom zasłużonym na polu postępu w drobnej produkcji przemysłowej.
- 10) Utrzymywanie stałych stosunków z Instytutem dla popierania drobnego przemysłu przy c. k. Ministerstwie handlu we Wiedniu w celu wzajemnego popierania się w staraniach około rozwoju drobnego przemysłu.

§. 3.

Z a r z ą d.

Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie jest jako założycielką wyłączną właścicielką Muzeum technologicznego imienia Cesarza Franciszka Józefa dla przemysłu rękodzielniczego, względnie funduszków i inwentarza tegoż muzeum.

Izba zarządza atoli Muzeum przez Kuratoryę, która składa się:

a) z każdoczesnego prezydenta, wiceprezydenta, prowi-zorycznego zastępcy i rewidenta kasy Izby, dalej z sześciu członków Izby, których pełna Izba wybiera, a to 2 z sekcji handlowej, 4 z sekcji przemysłowej; z tych ostatnich przynajmniej dwaj muszą reprezentować zawody rękodzielnicze;

b) z każdorazowego dyrektora Instytutu dla popierania przemysłu przy c. k. Ministerstwie handlu w Wiedniu;

c) z dwóch delegatów mianowanych przez c. k. Ministerstwo handlu;

d) z trzech delegatów Wydziału krajowego król. Galicyi;

e) z trzech członków wydelegowanych przez reprezentację miasta Lwowa;

f) z każdorazowego dyrektora c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie.

Prócz tego może Izba przyznać instytucjom lub korporacjom, które Muzeum technologiczne znaczniejszymi stałymi datkami zasilają, prawo nominowania jednego członka kuratoryi, jednak tylko na tak długo, jak długo trwa powyższa subwencya.

Członkowie kuratoryi wybierani są na lat trzy. W razie opróżnienia któregośkolwiek bądź miejsca w kuratoryi przed upływem lat trzech, funkcyonuje członek na to miejsce wybrany do końca trzechlecia. Kuratoryi przewodniczy prezydent Izby handlowej i przemysłowej; w razie przeszkody wiceprezydent Izby. Do kompletu potrzebna jest ilość sześciu członków kuratoryi. Posiedzenia kuratoryi odbywają się w miarę potrzeby, w każdym razie najmniej raz na miesiąc.

Na posiedzenia te mają być członkowie kuratoryi pismnie zapraszani.

Do zakresu działania kuratoryi należy:

- 1) Ułożenie względnie uzupełnienie lub zmiana statutu organizacyjnego.
- 2) Wydanie, zmiana i uzupełnianie instrukcyi służbowej.
- 3) Układanie budżetu i zamknięcia rachunków oraz cały zarząd finansowy w ramach statutu i budżetu.
- 4) Zarząd techniczny Muzeum we wszystkich kierunkach oraz sprawozdanie roczne, które najpóźniej do końca lutego każdego roku Izbie handlowej i przemysłowej winno być przedłożone.
- 5) Czynienie wniosków do Izby handlowej i przemysłowej co do mianowania lub usuwania urzędników lub sług, jak niemniej co do wszystkich spraw nie wychodzących poza ramy budżetu, a przekazanych w myśl statutu organizacyjnego kuratoryi.

Statut organizacyjny, instrukcja służbowa, budżet i zamknięcie rachunkowe, w końcu wnioski co do mianowania i usuwania urzędników i służ podlegają uchwale plenarnych posiedzeń Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

W obec władz i w ogóle na zewnątrz zastępuje Kuratoryę Prezydium Izby.

Bezpośrednie kierownictwo fachowe wszystkich urządzeń muzealnych sprawuje Dyrektor Muzeum, który oprócz odpowiedniego wykształcenia fachowego ma posiadać znajomość języka krajowego.

Jako stały referent spraw Muzeum technologicznego w Izbie funkcjonuje Sekretarz Izby lub ten conceptowy urzędnik Izby, którego Prezydent Izby w tym celu wyznaczy. Tak ten referent jakoteż Dyrektor Muzeum biorą udział w posiedzeniach kuratoryi z głosem doradczym.

§. 4.

Fundusze.

Na założenie Muzeum technologicznego Imienia Cesarza Franciszka Józefa dla przemysłu rękodzielniczego przeznaczają Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie kwotę kor. 40.000 (§. 1.). Jako dalsze fundusze są przewidziane:

- a) Ewentualny roczny datek Izby handlowej i przemysłowej.
- b) Ewentualne subwencje państwa, kraju, król. stoł. m. Lwowa, instytucji finansowych i innych zakładów publicznych, oraz osób prywatnych.
- c) Własne dochody Muzeum z wstępu na Wystawy i t. p.

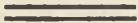
§. 5.

Otwarcie.

Muzeum technologiczne Imienia Cesarza Franciszka Józefa dla przemysłu rękodzielniczego założone przez Izbę handlową i przemysłową we Lwowie wchodzi w życie dnia 2. grudnia 1898, jako w dniu 50. rocznicy objęcia rządów przez najmiłościwiej nam panującego Cesarza i Króla Franciszka Józefa I.

§. 6.

Po zatwierdzeniu niniejszego statutu przystąpi Izba do ukonstytuowania pierwszej kuratorji i poruczy jej wdrożenie wstępnych kroków do wprowadzenia Muzeum w życie.

(Statut zatwierdzony reskryptem c. k. Ministerstwa handlu, oraz c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z dnia 15. grudnia 1898. l. 69454, z dnia 11. maja 1905, l. 20182 i 8. sierpnia 1905, l. 28.374).

ORDYNACJA WYBORCZA

dla Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie

*zatwierdzona reskryptem c. k. Ministerstwa handlu z dnia
6. Grudnia 1901, l. 4778/H. M., oraz z dnia 29. listopada
1905 l. 66618.*

Na mocy ustawy z dnia 29. czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 85) o organizacyi Izb handlowych i przemysłowych, względnie ustawy z 30. czerwca 1901 (Dz. u. p. Nr. 103) ustanawia się dla Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie następującą ordynację wyborczą :

§. 1.

Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie składa się z 42 członków rzeczywistych, podzielonych na dwie sekcye, mianowicie :

I. Sekcyę handlową.

II. Sekcyę przemysłową, do której należą także sprawy górnicze.

Sekcyja I. składa się z 21 członków.

Sekcyja II. składa się z 21 członków.

Z członków Izby zamieszkałych być musi w siedzibie Izby: I. ze sekcyi handlowej 12, mianowicie z wybranych w pierwszym okręgu wyborczym 8 członków, z wybranych w dzielnicowym okręgu wyborczym 4 członków; II. ze sekcyi przemysłowej 7, mianowicie z wybranych w pierwszym okręgu wy-

borczym 4 członków, a z wybranych w całym okręgu Izby 3 członków (1 z pierwszej, 2 z drugiej kategorii wyborczej).

§. 2.

Sekcyja handlowa obejmuje cały handel towarowy, z wyjątkiem handlu obnośnego, sprzedaży tytoniu, cygar, stempli i znaczków pocztowych oraz prochu strzelniczego;

zarobkowości pomocnicze handlu (jakoto: interesy komi-sowe i spedycyjne, agentów handlowych, meklerów, domy skła-dowe, zakłady ważenia i mierzenia):

przedsiębiorstwa bankowe, kredytowe i asekuracyjne wraz z kasami oszczędności;

przedsiębiorstwa przewozowe wraz z kolejami państwo-wemi; wreszcie

przemysł gospodni i szynkarski.

Sekcyę handlową wybierają trzy kategorie wyborcze (cia-ła wyborcze) w dziewięciu okręgach wyborczych.

Kategorie te składają się:

a) z tych handlujących, którzy od przedsiębiorstwa han-dlowego opłacają najmniej 600 koron rocznie podatku zarob-kowego;

b) z tych handlujących, którzy od przedsiębiorstwa han-dlowego opłacają najmniej 24 koron rocznie podatku zarobko-wego i nie należą do kategorii a);

c) z reszty handlujących, którzy od przedsiębiorstwa han-dlowego opłacają najmniej 6 koron rocznie podatku zarobko-wego.

W każdym razie do uzasadnienia prawa wyboru w tej kategorii wyborczej (w ciele wyborczem c) sekcyi handlowej wystarczy, jeżeli wyborca tytułem rocznego podatku zarobko-wego opłaca w odnośnej gminie od przedsiębiorstwa handlo-wego taką kwotę, która się równa najniższemu opodatkowaniu, uprawniającemu do wyboru na Sejm krajowy (§. 7. ustęp 3. ustawy o Izbach handlowych, względnie ustawy z 30. czerwca 1901. Dz. u. p. Nr. 103).

Pierwsza kategoria wyborcza (ciało wyborcze a) wy-biera 3,

druga kategoria wyborcza (ciało wyborcze b) 15, a

trzecia kategoria wyborcza (ciało wyborcze c) 3 członków rzeczywistych sekcji.

II. Sekcja przemysłowa obejmuje produkcję przetwarzającą, jakoteż inne nie zaliczone do sekcji handlowej zarobkowości, następnie apteki, wreszcie górnictwo.

Sekcję przemysłową wybierają trzy kategorie wyborcze (ciała wyborcze) w dziewięciu okręgach wyborczych.

Kategorie te składają się:

a) z tych przemysłowców, którzy od przedsiębiorstwa przemysłowego opłacają najmniej 600 koron rocznie podatku zarobkowego;

b) z tych przemysłowców, którzy od przedsiębiorstwa przemysłowego opłacają najmniej 160 koron rocznie podatku zarobkowego i nie należą do kategorii a):

c) z reszty przemysłowców, którzy od przedsiębiorstwa przemysłowego opłacają najmniej 6 koron rocznie podatku zarobkowego.

W każdym razie do uzasadnienia prawa wyboru w tej kategorii wyborczej (w ciele wyborczem c) sekcji przemysłowej wystarczy, jeżeli wyborca tytułem rocznego podatku zarobkowego opłaca w odnośnej gminie od przedsiębiorstwa przemysłowego taką kwotę, która się równa najniższemu opodatkowaniu, uprawniającemu do wyboru na Sejm krajowy (§. 7. ustęp 3. ustawy o Izbach handlowych, względnie ustawy z 30. czerwca 1901. Dz. u. p. Nr. 103).

Przedsiębiorstwa górnicze wybierają stosownie do opłacanego podatku zarobkowego w kategoriach wyborczych (ciałach wyborczych) sekcji przemysłowej a), b), i c).

Pierwsza kategoria wyborcza (ciało wyborcze a) wybiera 4,

druga kategoria wyborcza (ciało wyborcze b) 6, a

trzecia kategoria wyborcza (ciało wyborcze c) 11 członków rzeczywistych sekcji.

Przez kwoty podatku zarobkowego, o których jest mowa w niniejszym paragrafie, rozumieć należy przypisane do poboru kwoty państwowego powszechnego podatku zarobkowego lub państwowego podatku zarobkowego przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków (Rozdz. I. i II. ust. z 25. paźdz. 1896 Dz. u. p. Nr. 220).

Obwód Izby Iwowskiej dzieli się na następujące 9 okręgów wyborczych:

1. Stołeczne miasto Lwów, jako też okręgi polityczne Lwów i Gródek;

2. okręgi polityczne Przemyśl, Jarosław, Mościska, Jaworów;

3. okręgi polityczne Stanisławów, Bohorodczany, Nadvórna, Tłumacz, Buczacz;

4. okręgi polityczne Stryj, Dolina, Kałusz, Żydaczów;

5. okręgi polityczne Sanok, Lisko, Dobromil, Brzozów, Krosno;

6. okręgi polityczne Sambor, Stary Sambor, Turka, Drohobycz, Rudki;

7. okręgi polityczne Żółkiew, Sokal, Rawa, Cieszanów;

8. okręgi polityczne Kołomyja, Peczeniżyn, Horodenka, Śniatyn, Kossów;

9. cały obwód Izby.

Do sekcji handlowej wybiera pierwsza kategoria wyborcza w 9. okręgu wyborczym 3 członków, druga kategoria w 1. okręgu wyborczym 8 członków, a w dalszych okręgach wyborczych (2—8) po 1 członku, trzecia kategoria wyborcza w 9. okręgu wyborczym 3 członków.

Do sekcji przemysłowej wybiera pierwsza kategoria wyborcza w 9. okręgu wyborczym 4 członków, druga kategoria wyborcza w 9. okręgu wyborczym 6 członków, trzecia kategoria wyborcza w 1. okręgu wyborczym 4 członków, w dalszych 7 okręgach wyborczych (2—8) po 1 członku.

§. 3.

Spólnicy jawni należą do tej kategorii wyborczej, do której według wysokości opłacanego podatku należy przedsiębiorstwo, którym się zajmują.

Te osoby, które jako naczelnicy lub dyrektorowie kierują handlowymi lub przemysłowymi przedsiębiorstwami akcyjnymi, wykonują prawo wyborcze w tej kategorii, do której należy przedsiębiorstwo pod ich kierownictwem zostające.

§. 4.

Każdy posiadający prawo wyboru wybiera tylko w tej kategorii wyborczej (ciele wyborczem), do której należy (§. 2).

Kto uprawniony jest do wyboru w kilku kategoriach (ciałach) wyborczych, ten może wykonywać swoje prawo głosowania tylko w jednej z nich, a wyborcy takiemu wolno jest oświadczyć, w której kategorii wyborczej (ciele wyborczem) swoje prawo wyborcze zechce wykonywać (§. 7. al. 6. ust. o Izbach handl.).

Jeżeli uprawniony do wyboru w kilku kategoriach nie oświadczy się ani za jedną ani za drugą kategorią, to będzie przydzielony do tej kategorii, w której wyższy opłaca podatek.

Każda kategoria wyborcza (ciało wyborcze) wybiera przypadającą na nią liczbę rzeczywistych członków oddzielnie (§. 9. al. 2. ustawy o Izbach handlowych).

Głosów różnych kategorii wyborczych łączyć nie można (§. 9. al. 3. ustawy o Izbach handlowych).

§. 5.

Prawo czynnego wyboru mają ci członkowie stanu handlowego i przemysłowego, którzy używają w pełni praw obywatelskich i którzy w obrębie Izby samodzielnie lub jako jawni spółnicy (według art. 85 i 99 kodeksu handlowego) względnie jako osobiście odpowiedzialni spółnicy spółki komandytowej (według art. 153, 157 i 179 kodeksu handlowego) zajmują się handlem, przemysłem lub górnictwem; następnie te osoby, które jako naczelnicy lub dyrektorowie kierują handlowymi lub przemysłowymi przedsiębiorstwami akcyjnymi (§. 7. ustęp 2. ustawy z 29. czerwca 1868 Dz. u. p. Nr. 85), jeżeli od tych przedsiębiorstw opłaca się kwota podatku zarobkowego, ustanowiona dla uprawnienia wyborczego w §. 2. niniejszej ordynacyi wyborczej (§. 7. ustęp 3. ustawy z 29. czerwca 1868 Dz. u. p. Nr. 85 i ustawa z 30. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 103).

Wszelkie inne osoby prawne lub zbiorowe, jak kasy oszczędności, towarzystwa zarobkowe i gospodarcze, gwarectwa istniejące po myśli §. 138. ustawy górniczej, stowarzyszenia, gminy i inne korporacje publiczne itd. uprawnione są do oddania tylko jednego głosu.

Prawo wyboru wykonywa ta osoba, której na mocy ustawy, statutów lub szczególnej umowy przysługuje zastępstwo przedsiębiorstwa.

W przedsiębiorstwach wydzierżawionych prawo wyboru służy dzierżawcy.

Jeżeli pewne przedsiębiorstwo jest w wyłącznem posiadaniu kobiet albo też osób zostających pod opieką lub kuratelą, to prawo wyboru w ich imieniu wykonywa kierownik przedsiębiorstwa (§. 7. al. 5 ustawy o Izbach handlowych).

Filie przedsiębiorstw, mających główną siedzibę po za okręgiem Izby, będą uważane tak jak przedsiębiorstwa samoistne.

Jeżeli zakład główny i filialny znajdują się w okręgu Izby, podstawą zaliczenia do kategorii wyborczych jest cała kwota opłacanego podatku zarobkowego.

W obu wypadkach nastąpi zaliczenie do tej sekcji, do której należałby względnie należy zakład główny.

Przedsiębiorstwa wolne od opłaty podatku nie mają prawa wyboru.

Prawo biernego wyboru posiadają ci członkowie stanu handlowego i przemysłowego, którzy są obywatelami państwa austriackiego, skończyli 30 lat życia, przynajmniej od lat 3 posiadają warunki wymagane do wykonywania prawa czynnego wyboru i swe stałe miejsce zamieszkania mają w okręgu Izby.

Prawo biernego wyboru w sekcjach przysługuje wyłącznie tym osobom, które w odnośnej sekcji mają prawo czynnego wyboru. Natomiast prawo biernego wyboru w jednej z kategorii wyborczych nie jest ograniczone do osób mających prawo czynnego wyboru w tejże kategorii.

Od prawa czynnego i biernego wyboru są wykluczone te osoby, które na mocy istniejących ustaw są wykluczone od czynnego i biernego wyboru w gminie (§. 7. al. ostat. ustawy o Izbach handlowych).

Oprócz tego wykluczeni są od wybieralności kupcy, którzy popadli w konkurs, dopokąd nie odzyskali ponownego uzdolnienia (§§. 246 i 253 ustawy konkursowej z 25. grudnia 1868, Dz. u. p. Nr. 1. ex 1869).

§. 6.

Powoływanie rzeczywistych członków Izby uskutecznia się przez wybór bezpośredni. Członków rzeczywistych wybiera się

na 6 lat. Po upływie 3 lat ustępuje w dniu 31. grudnia połowa członków według kolei czasu służbowego i uzupełnia się przez nowe wybory. W razie równego czasu służby o ustąpieniu rozstrzyga los. Ustępujący mogą być ponownie wybrani.

Gdyby w ciągu okresu wyborczego zostało opróżnione jedno lub więcej miejsc, to Izba powołuje tych na członków rzeczywistych, którzy przy ostatnim wyborze otrzymali w dotyczącej kategorii najwięcej głosów po pierwotnie wybranych. W ten sposób powołani członkowie urzędują tylko do najbliższego okresu wyborczego (§ 6. ustawy o Izbach handlowych).

§. 7.

Dla zarządzenia i przeprowadzenia wyborów polityczna władza krajowa ustanawia równocześnie z rozpisaniem wyboru komisję wyborczą.

Komisji wyborczej przewodniczy komisarz mianowany przez Ministra handlu.

Komisya wyborcza składa się z jednego członka Rady miasta Lwowa i z 4 reprezentantów Izby, z których 2 należeć ma do sekcji handlowej, a 2 do sekcji przemysłowej, i z sekretarza (§ 8. ustawy o Izbach handlowych).

Tak członka Rady miejskiej jak i reprezentantów Izby ustanawia władza polityczna krajowa członkami komisji wyborczej. Radzie miejskiej i Izbie przysługuje prawo przedstawienia swych wniosków w tym względzie krajowej władzy politycznej.

W razie rozwiązania Izby (§. 23. ustawy o Izbach handlowych), polityczna władza krajowa powołuje do komisji wyborczej kilku mężów zaufania ze stanu handlowego i przemysłowego w okręgu Izby zamieszkałych.

Komisji przysługuje tytuł: c. k. Komisya wyborcza dla Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Wszelkie orzeczenia, należące do kompetencji tej komisji, są stanowczo rozstrzygające.

Władze polityczne administracyjne i zwierzchności gminne w obwodzie Izby są obowiązane popierać skutecznie komisję wyborczą w przeprowadzeniu czynności wyborczych.

Komisya urzęduje w lokalnościach Izby handlowej i przemysłowej.

Izba ma do jej dyspozycji dostarczyć potrzebnego personalu pomocniczego.

Koszta wyborów pokrywa Izba ze swojego budżetu.

§. 8.

Komisya wyborcza sporządza na podstawie rejestrów przez Izbę prowadzonych, a w razie rozwiązania Izby (§. 23. ustawy o Izbach handlowych) ewentualnie na podstawie tych urzędowych aktów, jakimi rozporządza, podług poszczególnych kategorii (ciał) wyborczych listy uprawnionych wyborców, które mają zawierać imię i nazwisko, rodzaj przemysłu wyborców, stałą siedzibę przedsiębiorstwa i wysokość opłacanego podatku, — a następnie wykląda je do publicznej wiadomości, mianowicie w komisji wyborczej we Lwowie i w c. k. starostwach, wyznaczając nieprzekraczalny termin 14 dni do wniesienia wszelkich możliwych reklamacyi.

Reklamacye te, które należy wnieść na piśmie wprost do c. k. Komisji wyborczej, rozstrzyga komisya wyborcza i uwiadamia reklamujących o swem rozstrzygnięciu.

Na podstawie sprostowanych list wyborców, komisya wyborcza sporządza do aktu wyborów karty legitymacyjne, oraz karty głosowania i przesyła je wyborcom wraz z rozpisaniem wyborów (§. 8. ustawy o Izbach handlowych).

Rozpisanie wyborów ma zawierać liczbę członków mających być wybranymi wedle poszczególnych kategorii (ciał) wyborczych, oraz wyszczególnienie, w którym dniu i o której godzinie odbywać się będzie akt wyborczy przed komisją wyborczą przez ustne głosowanie lub przez osobiste oddanie wypełnionych kart głosowania (§. 9. ustawy o Izbach handlowych), i o której godzinie to oddawanie głosów będzie zamknięte.

Rozpisanie wyborów powinno nadto zawierać wyszczególnienie dnia, aż do którego, w razie wyboru przez nadesłanie kart głosowania, podpisanych przez wyborców (§. 9. ustawy o Izbach handlowych), wypełnione i podpisane karty głosowania wraz z kartami legitymacyjnymi muszą iadejść do tej władzy przemysłowej pierwszej instancyi (starostwa, względnie

magistratu i urzędu gminnego w miastach mających własny statut), w której okręgu znajduje się stała siedziba przedsiębiorstwa.

Wybory sekcji handlowej i przemysłowej, a względnie poszczególnych ich kategorii (ciał) wyborczych, mogą być przedsięwzięte w odpowiednich, przez komisję wyborczą oznaczyć się mających odstępach (§. 9. al. 3. ustawy o Izbach handlowych).

Termin wyborów należy w ten sposób ustanowić, ażeby czas, mający upłynąć aż do chwili skrutynium, wystarczył do oddania kart głosowania i do ich nadesłania do komisji wyborczej (§. 9).

Rozesłanie rozpisania wyborów wraz z kartami głosowania i kartami legitymacyjnymi nastąpić ma przez komisję wyborczą za pośrednictwem władz przemysłowych I. instancyi i to w ten sposób, że stosownie do siedziby przedsiębiorstwa wyborców, powyższe druki, uporządkowane podług gmin, przy załączeniu konsygnacyi również podług gmin sporządzonych, wyż wymienionym władzom przemysłowym przesłane zostają, te zaś mają je za potwierdzeniem odbioru doręczyć wyborcom, mianowicie w miastach, mających własne statuty, bezpośrednio, zresztą zaś za pośrednictwem urzędów gminnych.

§. 9.

Wybór odbywa się jawnie, a to według woli wyborcy, albo:

- a) przez ustne głosowanie, albo
- b) przez osobiste oddanie wobec komisji wyborczej wypełnionej karty głosowania, albo
- c) przez przesłanie karty głosowania, podpisanej przez wyborcę, za pośrednictwem władzy przemysłowej I. instancyi, przyczem należy oddać względnie załączyć kartę legitymacyjną.

Karty głosowania mogą być oddane lub przesłane otwarte lub zapieczętowane. Zapieczętowane karty głosowania muszą zewnątrz być zaopatrzone nazwiskiem wyborcy.

Każda karta głosowania zawierać ma imiona osób, którym uprawniony do wyboru głos swój daje z dokładnem oznaczeniem kategorii i tylko w takiej liczbie, jaką ustanowiła komisja wyborcza.

Mylnie wypełnione karty głosowania są nieważne.

Ci wyborcy, którzy swe prawo wyboru wykonują przez nadesłanie wypełnionej i podpisanej karty głosowania (al. 1 sub c) powinni swe karty głosowania wraz z kartami legitymacyjnymi w oznaczonym terminie złożyć u władzy przemysłowej I. instancyi, do której siedziba ich przedsiębiorstwa należy, lub je tej władzy przesać. Przesyłka ta może nastąpić za pośrednictwem c. k. urzędów pocztowych, c. k. urzędów podatkowych albo urzędów gminnych, tudzież przez osobnych posłańców.

Karty głosowania, nadchodzące do władzy przemysłowej po upływie wyznaczonego terminu, nie będą przyjmowane

Władza przemysłowa I. instancyi przesyła karty głosowania, które do niej nadeszły, wraz z kartami legitymacyjnymi, uporządkowawszy je podług gmin i załączając wspomniane w §. 8. konsygnacye, komisji wyborczej na ręce jej przewodniczącego.

Urzędy gminne, zwracając władzy przemysłowej I. instancyi konsygnacye w §. 8. oznaczone, mają załączyć dowody doręczenia oraz zwrócić teży władzy przesyłki, których nie można było doręczyć. Władza przemysłowa I. instancyi jest obowiązana niedoręczone przesyłki odesłać do komisji wyborczej.

§. 10.

Przesyłka powyższych druków (kart legitymacyjnych, kart głosowania i rozpisania wyborów), równie jak wszelkich podań wyborców do komisji wyborczej, odbywa się pocztą bez opłaty pocztowej, jeżeli one na adresie zawierają dopisek: „W sprawach wyborów do Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie“. (§. 22. al. 1 ustawy o Izbach handlowych).

§. 11.

W dniu wyznaczonym i wyborcom obwieszczonym komisja wyborcza odbywa skrutynium. Karty głosowania nadchodzące podczas skrutynium tylko wtenczas będą uwzględnione, jeżeli w należytych czasie oddane zostały władzy przemysłowej (§. 8. ustęp 5).

Karty głosowania zapieczętowane, przysłane lub osobiście oddane, mają być otworzone przez komisję wyborczą dopiero po ukończeniu głosowania osobistego, a przed rozpoczęciem skrutynium.

Pomiędzy wybieralnymi dla odnośnej kategorii wyborczej (ciała wyborczego) rozstrzyga względną większość głosów, przy równej liczbie głosów rozstrzyga los, wyciągnięty przez członka komisji wyborczej.

§. 12.

Komisja wyborcza bada ważność wyborów i ogłasza urzędownie ostateczny wynik aktu wyborczego.

Komisja wyborcza zawiadamia członków wybranych o ich wyborze.

Jeżeli w ciągu dni ośmiu, licząc od dnia udowodnionego osobistego uwiadomienia, od wybranego nie nadeszło do komisji wyborczej oświadczenie co do przyjęcia wyboru, to ten ma być uważany za wybranego, który po nim w tej samej kategorii wyborczej (ciała wyborczem) najwięcej otrzymał głosów.

Komisja wyborcza podać ma imiona członków wybranych z wyszczególnieniem ich kategorii wyborczej (ciała wyborczego) Ministerstwu handlu za pośrednictwem c. k. politycznej władzy krajowej.

§. 13.

Minister handlu wyznacza dzień i godzinę otwarcia, a względnie ukonstytuowania się nowo wybranej Izby.

Otwarcia dokonywa ustanowiony przez tegoż Ministra pełnomocnik, który następnie oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem członkowi Izby.

BIBLIOTEKA
UMCS
LUBLIN

WAHLORDNUNG

für die Handels- und Gewerbekammer in Lemberg,

*genehmigt mit dem Erlasse des k. k. Handels-Ministeriums
vom 6. December 1901 Zl. 4778/H. M., beziehungsweise
vom 29. November 1905 Zl. 66818.*

Auf Grund des Gesetzes vom 29. Juni 1868 R. G. Bl. Nr. 85, betreffend die Organisirung der Handels- und Gewerbekammern, beziehungsweise des Gesetzes vom 30. Juni 1901 R. G. Bl. Nr. 103, wird für die Handels- und Gewerbekammer in Lemberg folgende Wahlordnung festgestellt:

§. 1.

Die Handels- und Gewerbekammer in Lemberg besteht aus 42 wirklichen Mitgliedern, welche in zwei Sectionen eingetheilt sind, nämlich:

I. die Handelssection;

II. die Gewerbesection, in welche auch die Angelegenheiten des Bergbaues gehören.

In der Section I. sind 21. Mitglieder.

In der Section II. sind 21. Mitglieder.

Von den Mitgliedern der Kammer müssen im Standorte der Kammer sesshaft sein: I. aus der Handelssection 12, von denen im ersten Wahlbezirke 8, im neunten Wahlbezirke 4 zu wählen sind; II. aus der Gewerbesection 7, von denen 3 im ersten Wahlbezirke und 4 im ganzen Kammerbezirke (1 durch die erste, 2 durch die zweite Wahlkategorie) zu wählen sind.

§. 2.

I. Die Handelssection umfasst: den gesammten Warenhandel mit Ausnahme des Hausirhandels, ferner des Tabak-, Cigarren-, Stempel- und Briefmarken-, sowie des Pulververschleisses;

die Hilfgewerbe des Handels (wie Commissions- und Speculationsgeschäfte, Handelsagenten und Handelsmäkler, Lagerhäuser, Wäge- und Messanstalten):

die Unternehmungen des Geld-, Credit- und Versicherungswesens (einschliesslich der Sparcassen);

die Verkehrsgewerbe (einschliesslich der k. k. Staatsbahnen), endlich

die Gast- und Schankgewerbe.

Die Handelssection wird durch drei Wahlkategorien (Wahlkörper) in neun Wahlbezirken gewählt.

Die Wahlkategorien bestehen aus:

a) denjenigen Handeltreibenden, welche von dem Handelsgewerbe an Erwerbsteuer den Mindestbetrag von 600 Kronen jährlich zu entrichten haben,

b) denjenigen Handeltreibenden, welche von dem Handelsgewerbe an Erwerbsteuer den Mindestbetrag von 24 Kronen jährlich zu entrichten haben und nicht zur Kategorie a) gehören,

c) den übrigen Handeltreibenden, welche von dem Handelsgewerbe an Erwerbsteuer mindestens 6 Kronen jährlich zu entrichten haben.

Jedenfalls genügt die Entrichtung des dem Minimalcensus für die Wahlberechtigung zum Landtage gleichkommenden Betrages an jährlicher, von einem Handelsgewerbe in der betreffenden Gemeinde gezahlter Erwerbsteuer, um die Wahlberechtigung in dieser Wahlkategorie (Wahlkörper c) der Handelssection zu begründen. (§. 7. Abs. 3 des Handelskammergesetzes, bezw. Gesetz vom 30. Juni 1901. R. G. Bl. Nr. 103).

Die erste Wahlkategorie (Wahlkörper a) hat 3.

die zweite Wahlkategorie (Wahlkörper b) hat 15 und

die dritte Wahlkategorie (Wahlkörper c) hat 3 wirkliche Mitglieder der Section zu wählen.

II. Die Gewerbesection umfasst:

Die Erzeugungs- sowie die sonstigen, nicht in die Handelssection eingereichten Gewerbe, dann die Apotheken, endlich die Bergbaubetriebe.

Die Gewerbesection wird durch drei Wahlkategorien (Wahlkörper) in neun Wahlbezirken gewählt.

Die Wahlkategorien bestehen aus:

a) denjenigen Gewerbetreibenden, welche von dem Gewerbebetriebe an Erwerbsteuer den Mindestbetrag von 600 Kronen jährlich zu entrichten haben;

b) denjenigen Gewerbetreibenden, welche von dem Gewerbebetriebe an Erwerbsteuer den Mindestbetrag von 160 Kronen jährlich zu entrichten haben und nicht zur Kategorie a) gehören.

c) den übrigen Gewerbetreibenden, welche von dem Gewerbebetriebe an Erwerbsteuer mindestens 6 Kronen jährlich zu entrichten haben.

Jedenfalls genügt die Entrichtung des dem Minimalcensus für die Wahlberechtigung zum Landtage gleichkommenden Betrages an jährlicher von einem Gewerbebetriebe in der betreffenden Gemeinde gezahlter Erwerbsteuer, um die Wahlberechtigung in dieser Wahlkategorie (Wahlkörper c) der Gewerbesection zu begründen. (§. 7. Abs. 3. des Handelskammergesetzes bzw. Gesetz vom 30. Juni 1901. R. G. Bl. Nr. 103.)

Die Bergbautreibenden wählen nach Massgabe der zu entrichtenden Erwerbsteuer in den Wahlkategorien (Wahlkörpern) der Gewerbesection a) b) und c).

Die erste Wahlkategorie (Wahlkörper a) hat 4;
die zweite Wahlkategorie (Wahlkörper b) hat 6 und
die dritte Wahlkategorie (Wahlkörper c) hat 11 wirkliche Mitglieder der Section zu wählen.

Unter den in diesen Paragraphen angegebenen Erwerbsteuerbeträgen sind die zur Einhebung vorgeschriebenen Beträge an staatlicher allgemeiner Erwerbsteuer, bzw. an staatlicher Erwerbsteuer von den der öffentlichen Rechnungslegung unterworfenen Unternehmungen zu verstehen (I. und II. Hauptstück des Gesetzes vom 25. October 1896. R. G. Bl. Nr. 220).

Die Wahlbezirke des Kammergebietes von Lemberg sind folgende neun:

1. Die Landeshauptstadt Lemberg und die politischen Bezirke Lemberg und Gródek;
2. die politischen Bezirke Przemyśl, Jaroslau, Mościska, Jaworów;
3. die politischen Bezirke Stanislau, Bohorodczany, Nadwórna, Tłumacz und Buczacz;
4. die politischen Bezirke Stryj, Dolina, Kałusz, Żydaczów;
5. die politischen Bezirke Sanok, Lisko, Dobromil, Brzozów, Krosno;
6. die politischen Bezirke Sambor, Stary Sambor, Turka, Drohobycz, Rudki;
7. die politischen Bezirke Żółkiew, Sokal, Rawa, Cieszanów;
8. die politischen Bezirke Kolomea, Peczenizyn, Horodenka, Śniatyn, Kosów;
9. der ganze Kammerbezirk.

Für die Handelssection werden von der ersten Wahlkategorie im neunten Wahlbezirke 3 Vertreter, von der zweiten Wahlkategorie im ersten Wahlbezirke 8 Vertreter und in den Wahlbezirken 2—8 je 1 Vertreter, von der dritten Wahlkategorie im neunten Wahlbezirke 3 Vertreter gewählt.

Für die Gewerbesection werden von der ersten Wahlkategorie im neunten Wahlbezirke 4 Vertreter, von der zweiten Wahlkategorie im neunten Wahlbezirke 6 Vertreter, von der dritten Wahlkategorie im ersten Wahlbezirke 4 Vertreter, in den Wahlbezirken 2—8 je 1 Vertreter gewählt.

§. 3.

Die öffentlichen Gesellschafter werden in jene Wahlkategorie eingetheilt, in welche das Unternehmen, dem sie angehören, nach dem Steuercensus fällt.

Diejenigen Personen, welche als Vorstände oder Directoren commerzielle oder industrielle Actienunternehmungen leiten, üben das Wahlrecht in jener Wahlkategorie aus, in welche das von ihnen geleitete Unternehmen gehört.

§. 4.

Jeder Wahlberechtigte wählt nur in der Wahlkategorie (Wahlkörper), welcher er angehört. (§. 2),

Wer in mehreren Wahlkategorien (Wahlkörpern) wahlberechtigt ist, kann nur in einer derselben sein Stimmrecht ausüben, und steht es einem solchen Wähler frei, sich zu erklären, in welcher Wahlkategorie (Wahlkörper) er das Wahlrecht ausüben will (§. 7., al. 6 des Handelskammergesetzes).

Der in mehreren Wahlkategorien Wahlberechtigte wird, wenn er sich nicht für eine oder für die andere Kategorie erklärt, in diejenige Kategorie eingereiht, in welcher er die höhere Steuer zu entrichten hat.

Jede Wahlkategorie (Wahlkörper) wählt selbstständig die auf sie entfallende Zahl von wirklichen Mitgliedern. (§. 9. al. 2. des Handelskammergesetzes).

Eine Cumulirung der Stimmen verschiedener Wahlkategorien findet nicht statt. (§. 9. al. 3. des Handelskammergesetzes).

§. 5.

Activ wahlberechtigt sind:

Jene Mitglieder des Handels- und Gewerbestandes, welche im Vollgenusse der bürgerlichen Rechte sind und im Bezirke der Kammer eine Handlung, ein Gewerbe oder einen Bergbau selbstständig oder als öffentliche Gesellschafter (nach Massgabe der Art. 85 und 99 des Handelsgesetzbuches) beziehungsweise als persönlich haftende Gesellschafter von Commanditgesellschaften (nach Massgabe der Art. 153, 157 und 179 des Handelsgesetzbuches) betreiben, dann jene Personen, welche als Vorstände oder Directoren commerzielle oder industrielle Actienunternehmungen leiten (§. 7. Abs. 2 des Gesetzes vom 29. Juni 1868. R. G. Bl. Nr. 85), wenn von den aufgeführten Unternehmungen der für die Wahlberechtigung im §. 2 der gegenwärtigen Wahlordnung festgesetzte Erwerbsteuerbetrag zu entrichten ist. (§. 7 Abs. 3 des Gesetzes vom 29. Juni 1868 R. G. Bl. Nr. 85 und Gesetz vom 30. Juni 1901 R. G. Bl. Nr. 103).

Sonstige juristische oder Collectivpersonen, wie Sparcassen, Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaften, Gewerkschaften

(im Sinne des §. 138 des Berggesetzes), Vereine, Gemeinden und andere öffentliche Körperschaften u. s. w. sind zur Abgabe einer einzigen Wahlstimme berechtigt.

Zur Ausübung dieses Wahlrechtes sind diejenigen Personen berufen, welchen nach Gesetz, Statut oder besonderer Uebereinkunft die Vertretung des Unternehmens zusteht.

Bei verpachteten Betrieben steht das Wahlrecht dem Pächter zu.

Wenn Frauen oder solche Personen, die unter Vormundschaft oder Curatel stehen, im Alleinbesitze eines Geschäftes sich befinden, so übt das Wahlrecht in ihrem Namen der Geschäftsleiter aus. (§. 7. al. 5 des Handelskammergesetzes).

Zweigniederlassungen von Unternehmungen, welche die Hauptniederlassung ausserhalb des Kammerbezirkes haben, werden wie selbstständige Unternehmungen behandelt.

Wenn sich Haupt- und Zweigniederlassung im Kammerbezirke befinden, wird die gesammte Erwerbsteuerleistung der Einreihung in die Kategorien zu Grunde gelegt.

In beiden Fällen erfolgt die Einreihung in jene Section, der die Hauptniederlassung angehören würde beziehungsweise angehört.

Von der Steuerzahlung befreite Unternehmungen sind nicht wahlberechtigt.

Passiv wahlberechtigt sind:

Jene Mitglieder des Handels- und Gewerbestandes, welche österreichische Staatsbürger sind, das 30. Lebensjahr zurückgelegt haben, seit mindestens 3 Jahren die Erfordernisse für das active Wahlrecht besitzen und ihren regelmässigen Wohnsitz im Bezirke der Kammer haben.

Passiv wahlberechtigt in den Sectionen sind nur jene Personen, welche in der betreffenden Section das active Wahlrecht besitzen.

Eine Beschränkung jedoch des passiven Wahlrechtes in einer Kategorie auf die in dieser Kategorie activ Wahlberechtigten findet nicht statt.

Ausgeschlossen von activen und passiven Wahlrechte sind diejenigen Personen, welche nach den bestehenden Gesetzen von der Ausübung des activen und passiven Wahlrechtes in der

Gemeinde ausgeschlossen sind. (§. 7. letztes Alinea des Handelskammergesetzes).

Ausserdem sind von der Wählbarkeit ausgeschlossen Kaufleute, welche in Concurs verfallen sind, insolange sie nicht die Wiederbefähigung erlangt haben (§. §. 246 und 253 der Concursordnung vom 25. Dezember 1868 R. G. Bl. Nr. 1. vom Jahre 1869).

§. 6.

Die Berufung der wirklichen Kammermitglieder erfolgt durch directe Wahl. Die wirklichen Mitglieder werden auf 6 Jahre gewählt. Nach Ablauf von 3 Jahren tritt am 31. Dezember die Hälfte der Mitglieder nach der Reihenfolge des Dienstalters aus und wird durch neue Wahlen ersetzt. Bei gleichem Dienstalter entscheidet über den Austritt das Loos. Die Austretenden sind wieder wählbar.

Sollten während der Dauer einer Wahlperiode eine oder mehrere Mitgliederstellen in Erledigung kommen, so beruft die Kammer jene als wirkliche Mitglieder ein, welche bei der letzten Wahl die meisten Stimmen nach den Erstgewählten in der betreffenden Kategorie erhalten haben. Die so Einberufenen fungiren nur bis zur nächsten Wahlperiode. (§. 6. des Handelskammergesetzes).

§. 7.

Zur Einleitung und Durchführung der Wahlen wird durch die politische Landesbehörde gleichzeitig mit der Ausschreibung der Wahl eine Wahlcommission bestellt.

Den Vorsitz in der Wahlcommission führt ein vom Handelsminister ernannter Commissär.

Die Wahlcommission besteht aus einem Mitgliede des Gemeinderathes in Lemberg und aus 4 Vertretern der Kammer, von denen 2 der Handelssection, und 2 der Gewerbesection angehören und aus einem Schriftführer. (§. 8 des Handelskammergesetzes).

Sowohl das Mitglied des Gemeinderathes, als auch die Vertreter der Kammer werden durch die politische Landesbehörde als Mitglieder der Wahlcommission bestellt. Dem Gemeinde-

rathe und der Kammer steht es zu, diesfalls ihre Vorschläge an die politische Landesbehörde zu erstatten.

Im Falle der Auflösung der Kammer (§. 23. H. K. G.), werden von der politischen Landesbehörde einige Vertrauensmänner des Handels- und Gewerbestandes des Kammerbezirkes in die Wahlcommission berufen.

Die Commission führt den Titel: k. k. Wahlcommission für die Handels- und Gewerbekammer in Lemberg.

Alle dieser Commission zustehenden Entscheidungen sind endgiltig.

Die politischen Verwaltungsbehörden und die Gemeindevorstehungen des Kammerbezirkes sind verpflichtet, die Wahlcommission bei der Durchführung der Wahlgeschäfte wirksam zu unterstützen.

Die Commission amtirt im Locale der Handels- und Gewerbekammer.

Die Kammer hat das nothwendige Hilfspersonal zur Verfügung zu stellen.

Die Kosten der Wahl werden aus dem Kammerbudget bestritten.

§. 8.

Die Wahlcommission verfasst auf Grund der von der Kammer geführten Register, und falls die Kammer aufgelöst ist (§. 23. des Handelskammergesetzes), eventuell auf Grundlage der zu Gebote stehenden amtlichen Behelfe, nach den einzelnen Wahlkategorien (Wahlkörpern), die Listen der Wahlberechtigten, welche Vor- und Zunamen, den Gewerbszweig der Wahlberechtigten, den Standort des Unternehmens und die Steuerleistung zu enthalten haben, und legt dieselben unter Festsetzung einer Fallfrist von 14 Tagen zur Anbringung allfälliger Einsprüche öffentlich, nämlich bei der Wahlcommission in Lemberg so wie bei den k. k. Bezirkshauptmannschaften auf.

Ueber diese Einsprüche, welche unmittelbar bei der k. k. Wahlcommission und schriftlich einzubringen sind, entscheidet die Wahlcommission und gibt ihre Entscheidung den Reclamanten bekannt.

Auf Grund der berichtigten Wählerlisten fertigt die Wahlcommission die Legitimationskarten nebst den Stimmzetteln

für den Wahlakt aus und sendet diese mit der Wahlausschreibung den Wahlberechtigten zu (§. 8. des Handelskammergesetzes).

Die Wahlausschreibung hat die Anzahl der zu wählenden Mitglieder nach den einzelnen Wahlkategorien (Wahlkörpern), sowie die Angabe zu enthalten, an welchem Tage und zu welcher Stunde die Wahlhandlung vor der Wahlcommission durch mündliche Abstimmung oder persönliche Abgabe der ausgefüllten Stimmzettel stattfindet (§. 9. des Handelskammergesetzes). und zu welcher Stunde diese Stimmgebungen geschlossen werden.

Ausserdem ist in der Wahlausschreibung der Tag anzugeben, bis zu welchem im Falle der Wahl durch Einsendung der von den Wählern unterschriebenen Stimmzettel (§. 9. des Handelskammergesetzes) die ausgefüllten und unterschriebenen Stimmzettel sammt den Legitimationskarten bei der Gewerbebehörde erster Instanz (Bezirkshauptmannschaft, beziehungsweise Magistrat und Gemeindeamt der Städte mit eigenem Statut) des Standortes der Unternehmung eingelangt sein müssen.

Die Wahlen der Handels- und Gewerbeſection, beziehungsweise der einzelnen Wahlkategorien (Wahlkörper) derselben, können in angemessenen, von der Wahlcommission zu bestimmenden Zwischenräumen vorgenommen werden (§. 9. al. 3. des Handelskammergesetzes).

Der Wahltermin ist in einer solchen Weise festzusetzen, das die Zwischenzeit bis zum Scrutinium zur Abgabe der Stimmzettel und zur Einsendung derselben an die Wahlcommission (§. 9.) ausreicht.

Die Zusendung der Wahlausschreibung nebst den Stimmzetteln und Legitimationskarten hat durch die Wahlcommission im Wege der Gewerbebehörden I. Instanz in der Art zu geschehen, dass nach Massgabe des Standortes der Unternehmung der Wahlberechtigten, die obigen Drucksorten, nach Gemeinden geordnet, und unter Beigabe von nach Gemeinden ausgefertigten Consignationen, den bezeichneten Gewerbebehörden übermittelt und von diesen an die Wahlberechtigten gegen Zustellungsnachweis u zw. in Städten mit eigenem Statut unmittelbar, sonst aber im Wege der Gemeindeämter zugestellt werden.

§. 9.

Die Wahl geschieht öffentlich u. zw. nach dem Willen des Wählers entweder

- a) durch mündliche Abstimmung, oder
- b) durch persönliche Abgabe des ausgefüllten Stimmzettels vor der Wahlcommission, oder
- c) mittels Einsendung des vom Wähler unterschriebenen Stimmzettels im Wege der Gewerbebehörde I. Instanz, unter Abgabe, bez. Beilegung der Legitimationskarte.

Die Stimmzettel können offen oder verschlossen abgegeben oder eingesendet werden. Verschlossene Stimmzettel müssen von Aussen mit dem Namen des Wählers versehen sein.

Jeder Stimmzettel muss die Namen der Personen, denen der Wahlberechtigte seine Stimme giebt, genau mit Angabe der Kategorie und nur in derjenigen Zahl enthalten, welche die Wahlcommission bestimmt hat.

Ordnungswidrig ausgefüllte Stimmzettel sind ungiltig.

Diejenigen Wahlberechtigten, welche ihr Wahlrecht durch Einsendung des ausgefüllten und unterschriebenen Stimmzettels (al. 1. sub. c.) ausüben, haben ihre Stimmzettel nebst den Legitimationskarten binnen des festgesetzten Termines bei der Gewerbebehörde I. Instanz des Standortes der Unternehmung abzugeben oder an dieselbe einzusenden. Diese Einsendung kann durch Vermittlung der k. k. Postanstalt, der k. k. Steuerämter oder der Gemeindeämter, sowie durch eigene Boten erfolgen.

Nach dem festgesetzten Termine bei der Gewerbebehörde einlangende Stimmzettel sind nicht mehr anzunehmen.

Die Gewerbebehörde I. Instanz leitet die eingelangten Stimmzettel sammt Legitimationskarten, nach Gemeinden geordnet, und unter Anschluss der im §. 8. bezeichneten Consignationen, an die Wahlcommission zu Handen des Obmannes derselben.

Die Gemeindeämter haben bei Wiedervorlage der im §. 8. bezeichneten Consignationen an die Gewerbebehörde I. Instanz die Zustellungsnachweise beizuschliessen und die unbestellbaren Sendungen an diese Behörde zurückzuleiten. Der Gewerbe-

behörde I. Instanz obliegt die Rücksendung der unbestellbaren Sendungen an die Wahlcommission.

§. 10.

Die Beförderung der obigen Drucksorten (Legitimationskarten, Stimmzettel, Wahlausschreibung), sowie aller Eingaben der Wahlberechtigten an die Wahlcommission erfolgt durch die Post *portofrei*, wenn sie auf der Adresse den Beisatz: „In Wahlangelegenheiten der Handels- und Gewerbekammer zu Lemberg“ enthalten. (§. 22. al. 1, des Handelskammergesetzes).

§. 11.

An dem festgesetzten und den Wählern kundgemachten Tage nimmt die Wahlcommission das Scrutinium vor. Während des Scrutiniums einlangende Stimmzettel werden nur dann berücksichtigt, wenn sie bei der Gewerbebehörde rechtzeitig abgegeben worden sind (§. 8. Abs. 5).

Die eingesendeten oder persönlich abgegebenen, verschlossenen Stimmzettel sind erst nach Beendigung der persönlichen Stimmenabgabe von der Wahlcommission vor Beginn des Scrutiniums zu eröffnen.

Unter den für die bezügliche Wahlkategorie (Wahlkörper) Wählbaren entscheidet die relative Stimmenmehrheit, bei gleicher Stimmenzahl entscheidet das von einem Mitgliede der Wahlcommission gezogene Loos.

§. 12.

Die Wahlcommission prüft die Giltigkeit der Wahlen und macht das endgiltige Ergebnis des Wahlaectes amtlich bekannt.

Die gewählten Mitglieder werden von der auf sie gefallenen Wahl durch die Wahlcommission verständigt.

Ist binnen acht Tagen, vom Tage der ausgewiesenen persönlichen Verständigung an gerechnet, von einem Gewählten die Erklärung über die Annahme der Wahl bei der Wahlcommission nicht eingelangt, so wird Derjenige als gewählt

angesehen, welcher nach ihm in derselben Wahlkategorie (Wahlkörper) die meisten Stimmen erhalten hat.

Die gewählten Mitglieder sind unter Angabe ihrer Wahlkategorie (Wahlkörper) von der Wahlcommission im Wege der k. k. politischen Landesbehörde dem Handelsministerium anzuzeigen.

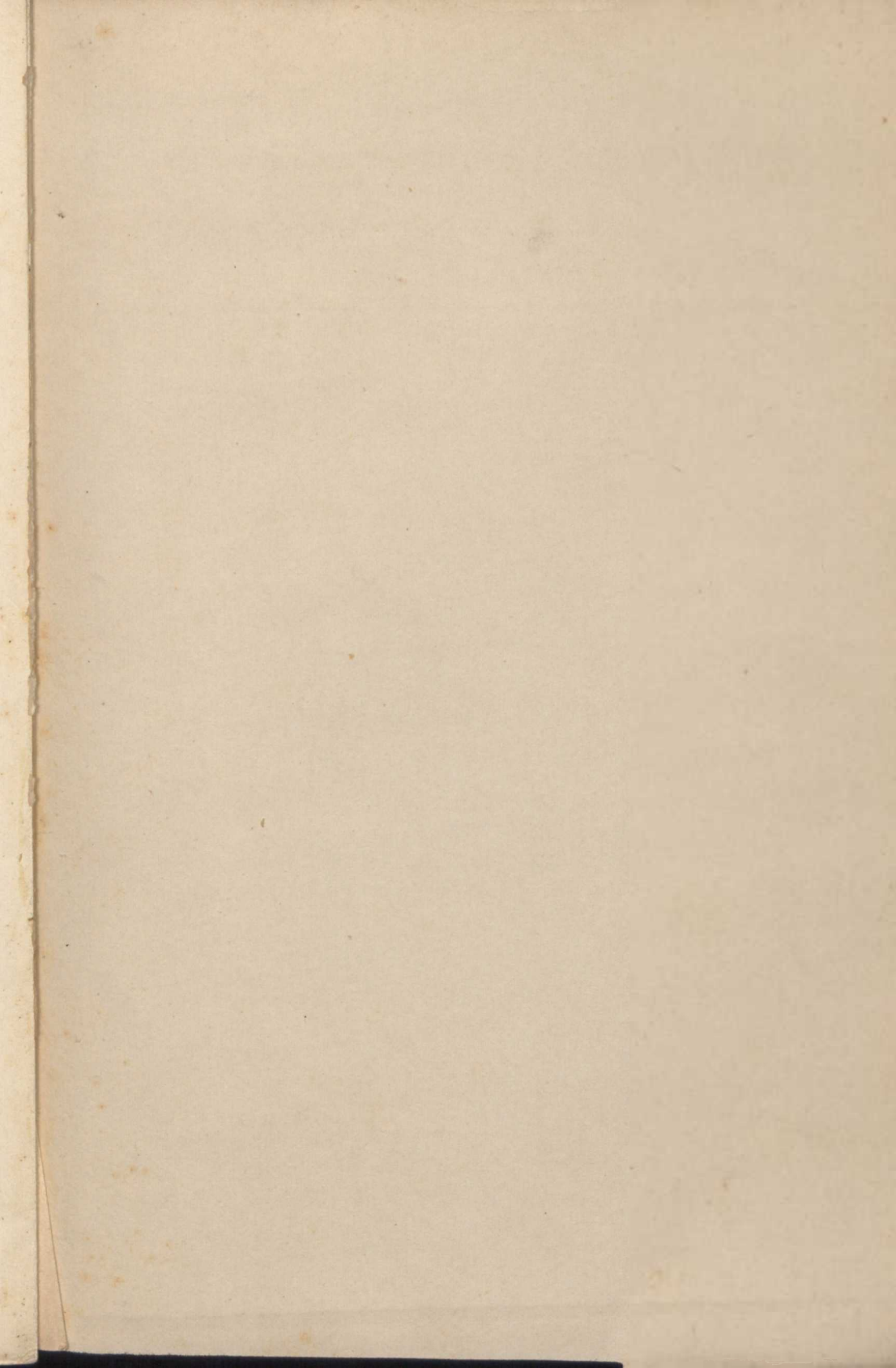
§. 13.

Der Handelsminister bestimmt Tag und Stunde der Eröffnung, beziehungsweise Constituirung der neu gewählten Kammer.

Die Eröffnung erfolgt durch einen Bevollmächtigten dieses Ministers, der sodann den Vorsitz dem an Lebensjahren ältesten Mitgliede der Kammer übergibt.

BIBLIOTEKA
UMCS
LUBLIN

CZASOPISMA

Biblioteka Główna Uniwersytetu
Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie

3310

1905

Do użytku tylko w obrębie
Biblioteki